

DEN FÆLLES EUROPÆISKE REFERENCERAMME FOR SPROG: LÆRING, UNDERVISNING OG EVALUERING

Tillægsudgave

DEN FÆLLES EUROPÆISKE REFERENCERAMME FOR SPROG: LÆRING, UNDERVISNING OG EVALUERING

Tillægsudgave

Denne publikation er en opdatering af CEFR fra 2001,
hvis begrebsramme forbliver gyldig.

www.coe.int/lang-cefr

Language Policy Programme
Education Policy Division
Education Department
Council of Europe

En foreløbig version af denne opdatering af den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog: læring, undervisning, evaluering blev udgivet online på henholdsvis engelsk og fransk i 2018 under titlen Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment: Companion Volume with New Descriptors og Cadre européen commun de référence pour les langues: apprendre, enseigner, évaluer: Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs .

Denne udgivelse præsenterer Referencerammens centrale budskaber i en brugervenlig form og indeholder alle Referencerammens illustrative deskriptorer. Til pædagogisk brug af Referencerammen vil undervisere og seminarieundervisere nemmere kunne tilgå Referencerammens Tillægsudgave, der er den reviderede ramme. Tillægsudgaven byder på link og referencer, så man efter behov kan tilgå kapitlerne af 2001-udgaven. Forskere, der ønsker at undersøge de underliggende begreber og retningslinjer i Referencerammens kapitler om specifikke områder, bør ty til 2001-udgaven, som forbliver gyldig.

Fransk udgave:

*Cadre européen commun de référence
pour les langues : apprendre, enseigner,
évaluer – Volume complémentaire*

Alle rettigheder forbeholdes. Ingen dele af denne udgivelse må oversættes, gengives eller udsendes i nogen art eller form, hverken elektronisk (CD-rom, internet, osv.) eller mekanisk, ej heller fotokopieres eller optages eller lægges på nogen informationslagrings- eller -hentningssystemer, uden forudgående skriftlig tilladelse fra Direktoratet for Kommunikation (F-67075 Strasbourg Cedex eller publishing@coe.int).

Cover design and layout: Documents and Publications Production Department (SPDP), Council of Europe

ISBN 978-87-974027-0-2

© Council of Europe, April 2020

Trykt hos Europarådet

Kildehenvisning: Council of Europe (2020), *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, tilgængelig på www.coe.int/lang-cefr.

INLEDENDE BEMÆRKNINGER TIL DEN DANSKE UDGAVE

Enhver oversættelse har sine egne problemstillinger. Dokumentet *The Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion Volume (CEFR CV)*, eller på dansk *Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog: Læring, undervisning og evaluering - Tillægsudgave* er et reference-værktøj, der beskriver sprogkompetencer, og nedenfor beskrives nogle af de valg, som har måttet træffes ifm. oversættelsesarbejdet.

Ifm. oversættelsen af CEFR CV-dokumentet, havde opdragsgiver nogle ønsker til formulering og sprogbrug. En central idé i CEFR CV-udgaven er, at dokumentet i høj grad holdes så kønsneutral som mulig; en anden central idé er samtidig, at sprogbrugen skal afspejle den allerede etablerede sprogbrug. En tredje idé er, at sproget skal være tidssvarende. Derfor er nogle udtryk fra 2001-udgaven, som aldrig rigtig er slået an, erstattet af andre ord. Et eksempel kunne være ordet *lørner*, som kun bruges i snævre kredse på dansk. Idet CEFR CV omfatter sproglæring, både på alle niveauer i skoleregi, i praktisk anvendelse samt i samspillet mellem skoleliv og andre dele af samfundet, anvendes her udtrykket *sprogbrugere*, eller den korte form *brugere*, til at tale om enhver person, hvis sprogkompetencer, der tales om. Det ses især i de skemaer, som er anført som hjælp for sprogtilegnelse og sprogvurdering. På dansk er ordet *sprogbrugere* neutralt og binder undervisning og samfundsliv sammen. Alle er vi jo sprogbrugere. I det omfang, pronomener er nødvendige, har vi valgt at anvende det kønsneutrale *man* som udtryk for sprogbrugere generelt, og som pronomen har vi typisk anvendt *vedkommende*. Lejlighedsvis har vi anvendt passivformen for at undgå at bruge agens, og lejlighedsvis har vi anvendt flertalsformen som udtryk for sprogbrugere generelt.

Når 2021-versionen så alligevel indeholder nogle af udtrykkene fra 2001-udgaven, som vi her er gået væk fra, skyldes det alene direkte citater fra 2001-versionen, som vi naturligvis har været tro over for.

I den engelske udgave findes udtrykkene *multilingual* og *plurilingual*. Oversættergruppen og rådgivergruppen har i fællesskab vurderet, at omend det nogle steder i Europa måtte give mening at skelne mellem disse begreber, giver det ikke mening på dansk. Derfor bruges ordet *flersproget* primært for begge udtryk på dansk. Enkelte steder anvendes *flersproglig*, fx hvis man taler om en *flersproglig* uddannelse eller lignende. Analogt anvendes der ikke på dansk nogen skelnen for oversættelsen af udtrykkene *multicultural* og *pluricultural*. Her anvendes analogt med flersproget ordet *flerkulturel(t)*. Oversættergruppen og rådgivergruppen har så vidt muligt valgt at undgå termen *multikulturel*, da denne term desværre i nogle sammenhænge har en negativ klang på dansk. Det anvendes derfor kun i meget få kollokationer, hvor det måtte give en tydeligere mening. Analogt har vi i 2021-versionen undgået ordene *mangesproget* og *mangekulturelt*. Igen fordi disse ord ikke er slået an på dansk.

På det syntaktiske plan har den engelske udgave været præget af en udtalt grad af nonfinit/progressivt sprog (-ing-former), som ofte ikke har kunnet stadfæstes som værende enten parataktisk eller hypotaktisk. Det har været praktisk på dansk at arbejde parataktisk i så høj grad som muligt. I lighed med den tanke er der også ofte indsat flere helsætninger i stedet for relativsætninger. Dette er også et brud med udgaven fra 2001, men skulle gerne sikre læsevenlighed. Der er også den praktiske konsekvens, at vi har kunnet undgå mange relativsætninger med dertil hørende pronomener/stedord.

I forhold til oversættelsesprocessen har vi fulgt EU's standard ISO17100:2015, som afløste EN15038. Processen har fulgt en struktur med oversættelse, korrekturlæsning og efterfølgende redigering af alle de oversatte afsnit. Ganske kort beskrevet er de forskellige kapitler oversat af de oversættere, der har særlig erfaring inden for området. Som det centrale styringsværktøj har vi anvendt en termdatabase, som vi har bygget op undervejs, samt løbende dialog. Alle tekster er oversat af to- eller flersprogede oversættere, er blevet korrekturlæst og redigeret af to- eller flersprogede oversættere med henblik på tjek i forhold til kildetekst og derefter korrekturlæst/opsat med henblik på læsevenlighed i Word-dokumenter. Den endelige opsætning i InDesign har ligget uden for oversætter- og redigeringsgruppens regi.

I Det Nationale Center for Fremmedsprog, Vest har Hanne Wachter Kjærgaard og Ana Kanareva-Dimitrovska bistået med afklarings spørgsmål, i nogle tilfælde ved at afklare fagtermer og andre tvivlsspørgsmål med kolleger inden for de forskellige sprogområder. Der er således konsensus om den centrale terminologi i oversættelsen af den danske udgave af CEFR CV, blandt andet ovenstående centrale terminologi. Stor tak til jer.

Der rettes en stor tak til oversætter-, korrektur- og redigeringsgruppen, som i regi af Expo-Com ApS har arbejdet med oversættelsen af denne udgave. I alfabetisk orden drejer det sig om:

Britta Guldborg, Cand.ling.merc. i engelsk/tysk, med mange års erfaring som nyhedsoversætter og filmoversætter på TV2, primært i sprogene dansk, tysk og engelsk.

Ann Bøttern Jensen, cand.ling.merc. i engelsk, statsaut. translatør hos ABJtranslations, ansat hos Copenhagen Business School på institut for Ledelse, Samfund og Kommunikation (MSC) som institutadministrator.

Anne-Lise Laursen, cand.interpret. i spansk, lektor emerita fra Aarhus Universitet. Forskningsfeltet ligger inden for korpuslingvistik, oversættelse mv.

Heidi W. Madsen, Cand.ling.merc., engelsk/tysk, mange års erfaring som lektor på HHX, tilsynsførende ved pædagogikum, fagbogsforfatter og ekstern redaktør i engelsk og tysk.

Birthe Moustén, Cand.ling.merc., engelsk/tysk, Ph.D., mange års erfaring som ekstern lektor på Aarhus Universitet samt andre universiteter i Danmark, fagbogsforfatter m.m., direktør for oversætter- og tekstforfatterbureauet Expo-Com ApS.

Hvis der skulle være spørgsmål til 2021-udgaven, bedes man kontakte Ana Kanareva-Dimitrovska, projektkoordinator for Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCF) og projektleder for European Centre for Modern Languages (ECML) – Kontaktpunkt Danmark.

CONTENTS

INDLEDENDE BEMÆRKNINGER TIL DEN DANSKE UDGAVE	5
FORORD	13
INDLEDENDE BEMÆRKNINGER	15
KAPITEL 1: INDLEDNING	23
1.1. RESUMÉ AF ÆNDRINGER TIL DE ILLUSTRATIVE DESKRIPTORER	26
KAPITEL 2: CEFR - CENTRALE ASPEKTER INDEN FOR UNDERVISNING OG LÆRING	29
2.1. CEFR'S MÅL	30
2.2. IMPLEMENTERING AF EN HANDLINGSORIENTERET TILGANG	31
2.3. FLERSPROGLIG OG FLERKULTUREL KOMPETENCE	32
2.4. CEFR'S DESKRIPTIVE SKEMA	33
2.5. MEDIERING	37
2.6. CEFR'S FÆLLES REFERENCENIVEAUER	38
2.7. CEFR PROFILER	40
2.8. CEFR'S ILLUSTRATIVE DESKRIPTORER	43
2.9. ANVENDELSEN AF CEFR ILLUSTRATIVE DESKRIPTORER	44
2.10. NOGLE ANVENDELIGE RESSOURCER FOR IMPLEMENTERINGEN AF CEFR	46
2.10.1. WEB-RESSOURCER	46
2.10.2. BØGER	47
KAPITEL 3: CEFR – DEN FÆLLESEUROPEISKE REFERENCERAMME FOR SPROG – ILLUSTRATIVE DESKRIPTORNIVEAUER: KOMMUNIKATIVE SPROGAKTIVITETER OG –STRATEGIER	49
3.1. RECEPTION	49
3.1.1. RECEPTIVE AKTIVITETER	50
3.1.1.1. MUNDTLIG FORSTÅELSE	50
GENEREL MUNDTLIG FORSTÅELSE	50
AT FORSTÅ SAMTALE MELLEM ANDRE	51
AT FORSTÅ SOM DELTAGER I ET DIREKTE PUBLIKUM	52
AT FORSTÅ MEDDELELSER OG INSTRUKSER	53
AT FORSTÅ LYDMEDIER (ELLER UNDERSTØTTEDE MEDIER) OG OPTAGELSER	54
3.1.1.2. AUDIOVISUEL FORSTÅELSE	54
AT SE TV, FILM OG VIDEO	54
3.1.1.3. LÆSEFORSTÅELSE	55
GENEREL LÆSEFORSTÅELSE	56
AT LÆSE KORRESPONDANCE	56

AT LÆSE FOR AT ORIENTERE SIG	57
AT LÆSE FOR AT FINDE INFORMATION OG ARGUMENTER	58
AT LÆSE INSTRUKTIONER	60
AT LÆSE I FRITIDEN	60
3.1.2. RECEPTIONSSTRATEGIER	61
IDENTIFICERE TRÆK OG FØLGESLUTNINGER (TALT, SKREVET OG TEGNSPROGSTOLKET)	62
3.2. PRODUKTION	62
3.2.1 PRODUKTIONSAKTIVITER	63
3.2.1.1 MUNDTLIG PRODUKTION	63
GENEREL MUNDTLIG PRODUKTION	64
LÆNGERE MONOLOG: BESKRIVE OPLEVELSER	64
LÆNGERE MONOLOG: GIVE INFORMATION	65
LÆNGERE MONOLOG: AT FREMFØRE EN SAG, FX I EN DEBAT	66
OFFENTLIGE MEDDELELSER	66
AT TALE FORAN PUBLIKUM	67
3.2.1.2. SKRIFTLIG PRODUKTION	68
GENEREL SKRIFTLIG PRODUKTION	68
KREATIV SKRIVNING	69
RAPPORTER OG ESSAYS	70
3.2.2. PRODUKTIONSSTRATEGIER	70
PLANLÆGNING	71
KOMPENSERING	71
AT OVERVÅGE OG REPARERE	72
3.3. INTERAKTION (SAMTALE)	72
3.3.1. INTERAKTIONSAKTIVITETER	73
3.3.1.1. MUNDTLIG INTERAKTION	73
GENEREL MUNDTLIG INTERAKTION	74
AT FORSTÅ EN SAMTALEPARTNER	74
SAMTALE	75
UFORMELLE DISKUSSIONER (MED VENNER)	76
FORMELLE DISKUSSIONER (MØDER)	77
MÅLRETTET SAMARBEJDE	78
AT REKVIRERE VARER OG TJENESTER	79
UDVEKSLING AF INFORMATION	80
AT INTERVIEWE OG AT BLIVE INTERVIEWET	82
AT ANVENDE TELEKOMMUNIKATION	83
3.3.1.2. SKRIFTLIG INTERAKTION	83
GENEREL SKRIFTLIG INTERAKTION	84
KORRESPONDANCE	84
NOTER, BESKEDER OG FORMULARER	85
3.3.1.3. ONLINE INTERAKTION	86
ONLINE SAMTALE (KONVERSATION) OG DISKUSSION	86

MÅLRETTEDE ONLINE TRANSAKTIONER OG SAMARBEJDE	88
3.3.2. INTERAKTIONSSTRATEGIER	89
TURTAGNING	90
SAMARBEJDE	90
AT BEDE OM AFKLARING	91
3.4. MEDIERING	92
3.4.1. MEDIERINGAKTIVITETER	93
GENEREL MEDIERING	93
3.4.1.1. AT MEDIERE EN TEKST	94
VIDEREFORMIDLING AF SPECIFIK INFORMATION	95
AT FORKLARE DATA	98
BEARBEJDNING AF TEKST	100
AT OVERSÆTTE EN SKREVEN TEKST	104
AT SKRIVE NOTER (FORELÆSNINGER, SEMINARER, MØDER OSV.)	107
AT UDTRYKKE EN PERSONLIG REAKTION TIL KREATIVE TEKSTER (INKLUSIVE LITTERATUR)	108
ANALYSE OG KRITIK AF KREATIVE TEKSTER (INKLUSIVE LITTERATUR)	109
3.4.1.2. AT MEDIERE BEGREBER	110
AT FACILITERE INTERAKTION I SAMARBEJDE MELLEM LIGESTILLEDE	110
SAMARBEJDE MED HENBLIK PÅ AT SKABE MENING	111
AT STYRE INTERAKTIONER	114
AT OPMUNTRE TIL SAMTALE OM BEGREBER	114
3.4.1.3. AT MEDIERE KOMMUNIKATION	116
AT FACILITERE FLERKULTURELLE RUM	116
AT FUNGERE SOM MELLEMPERSON I UFORMELLE SITUATIONER (MED VENNER OG KOLLEGER)	117
AT FACILITERE KOMMUNIKATION I PREKÆRE SITUATIONER OG VED UENIGHED	118
3.4.2. MEDIERINGSSTRATEGIER	119
3.4.2.1. STRATEGIER TIL FORKLARING AF ET NYT BEGREB	120
AT FORBINDE TIL ALLEREDE INDLÆRT VIDEN	120
AT TILPASSE SPROG	120
AT OPLØSE KOMPLICERET INFORMATION	120
3.4.2.2. STRATEGIER TIL FORENKLING AF EN TEKST	123
AT FORBEDRE EN OPLYSNINGSTUNG TEKST	123
AT STRØMLINE EN TEKST	123
KAPITEL 4: CEFR'S ILLUSTRATIVE DESKRIPTORSKALAER: FLERSPROGET OG FLERKULTUREL KOMPETENCE	125
AT BYGGE PÅ ET FLERKULTURELT REPERTOIRE	126
FLERSPROGET FORSTÅELSE	128
AT BYGGE PÅ ET FLERSPROGET REPERTOIRE	129
KAPITEL 5: CEFR'S ILLUSTRATIVE DESKRIPTORSKALAER: KOMMUNIKATIVE SPROGKOMPETENCER	131
5.1. LINGVISTISK KOMPETENCE	132
GENERELT LINGVISTISK REPERTOIRE	132

ORDFORRÅDSREPERTOIRE	133
GRAMMATISK KORREKTHED	134
ORDFORRÅDSKONTROL	134
FONOLOGISK KONTROL	135
ORTOGRAFISK KONTROL	138
5.2 SOCIOLINGVISTISK KOMPETENCE	138
SOCIOLINGVISTISK ADÆKVATHED	138
5.3 PRAGMATISK KOMPETENCE	139
FLEKSIBILITET	140
TURTAGNING	141
TEMATISK UDVIKLING	141
KOHÆRENS OG KOHÆSION	142
PRÆCISION I UDSAGN	143
FLYDENDE SPROG	144
KAPITEL 6: CEFR – DE ILLUSTRATIVE DESKRIPTORSKALAER: TEGNSPROGSKOMPETENCER	145
6.1. LINGVISTISK KOMPETENCE	146
TEGNSPROGSREPERTOIRE	146
DIAGRAMMATISK NØJAGTIGHED	151
SOCIOLINGVISTISK KOMPETENCE	155
SOCIOLINGVISTISK ADÆKVATHED OG KULTURELT REPERTOIRE	155
6.3. PRAGMATISK KOMPETENCE	159
TEGNSPROGETS TEKSTSTRUKTUR	159
TEGNSPROGSRUM OG PERSPEKTIVER	163
SPROGBEVIDSTHED OG FORTOLKNING	166
FREMTONING OG EFFEKT	168
FORMIDLINGSHASTIGHED	169
TEGNSPROGSFÆRDIGHED	170
APPENDICES	173
APPENDIKS 1: VIGTIGE FUNKTIONER I CEFR NIVEAUERNE	175
APPENDIKS 2: SELVEVALUERINGSSKEMA (UDVIDET MED ONLINE INTERAKTION OG MEDIERING)	179
APPENDIKS 3: KVALITATIVE FUNKTIONER I DET TALTE SPROG (UDVIDET MED FONOLOGI)	185
APPENDIKS 4: SKRIFTLIGT EVALUERINGSSKEMA	189
APPENDIKS 5: BRUGSEKSEMPLER I FORSKELLIGE DOMÆNER FOR DESKRIPTORER FOR ONLINE INTERAKTION OG MEDIERINGSÅKTIVITETER	193
APPENDIKS 6: UDVIKLING OG VALIDERING AF DE UDVIDEDE ILLUSTRATIVE DESKRIPTORER	245
APPENDIKS 7: VÆSENTLIGE ÆNDRINGER TIL BESTEMTE DESKRIPTORER I 2001	259
APPENDIKS 8: SUPPLERENDE DESKRIPTORER	261
APPENDIKS 9: KILDER TIL NYE BESKRIVELSER	271
APPENDIKS 10: ONLINE RESSOURCER	275

LISTE OVER TABELLER OG FIGURER

LISTE OVER FIGURER

FIGUR 1 – CEFR DESKRIPTIVT SKEMA: STRUKTUREN	34
FIGUR 2 – FORHOLDET MELLEM RECEPTION, PRODUKTION, INTERAKTION OG MEDIERING	36
FIGUR 3 – CEFR FÆLLES REFERENCENIVEAUER	38
FIGUR 4 – EN REGNBUE	38
FIGUR 5 – DE TRADITIONELLE SEKS FARVER	38
FIGUR 6 – EN FIKTIV BEHOVSPROFIL I ET ANDET SPROG – SE FOLKESKOLE/TIDLIGT GYMNASIENIVEAU CLIL	40
FIGUR 7 – EN BEHOVSPROFIL I ET ANDET SPROG – POSTDOC., NATURVIDENSKABELIG KANDIDAT (FIKTIV)	41
FIGUR 8 – EN FLERSPROGET FÆRDIGHEDSPROFIL MED FÆRRE KATEGORIER	42
FIGUR 9 – EN FÆRDIGHEDSPROFIL – ET OVERBLIK OVER FÆRDIGHEDER I ET SPROG	42
FIGUR 10 – EN FLERSPROGET FÆRDIGHEDSPROFIL – MUNDTLIG FORSTÅELSE PÅ TVÆRS AF SPROG	42
FIGUR 11 – RECEPTIONSAKTIVITETER OG RECEPTIONSSTRATEGIER	49
FIGUR 12 – PRODUKTIONSAKTIVITETER OG PRODUKTIONSSTRATEGIER	63
FIGUR 13 – INTERAKTIONSAKTIVITETER OG -STRATEGIER	73
FIGUR 14 – MEDIERINGSAKTIVITETER OG -STRATEGIER	92
FIGUR 15 – FLERSPROGET OG FLERKULTUREL KOMPETENCE	125
FIGUR 16 – KOMMUNIKATIVE SPROGKOMPETENCER	131
FIGUR 17 – TEGNSPROGSKOMPETENCER	146
FIGUR 18 – UDVIKLINGSDESIGN FOR PROJEKTET FOR UNGE SPROGBRUGERE	246
FIGUR 19 – MULTIMETODISK RESEARCHDESIGN FOR UDVIKLING	251
FIGUR 20 – FASERNE I TEGNSPROGSPROJEKTET	256

LISTE OVER TABELLER

TABLE 1 – THE CEFR DESCRIPTIVE SCHEME AND ILLUSTRATIVE DESCRIPTORS: UPDATES AND ADDITIONS	25
TABLE 2 – RESUMÉ AF ÆNDRINGER TIL DE ILLUSTRATIVE DESKRIPTORER	26
TABLE 3 – CEFR KATEGORIER FOR DE KOMMUNIKATIVE SPROGAKTIVITETER PÅ MAKRO-FUNKTIONELT NIVEAU	35
TABLE 4 – KOMMUNIKATIVE SPROGSTRATEGIER I CEFR	37
TABLE 5 – DESKRIPTORERNES FORSKELLIGE FORMÅL	46

FORORD

Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog: Læring, undervisning og evaluering (CEFR)¹ er en af Europarådets mest kendte og mest brugte politiske instrumenter. Gennem den Europæiske Kulturkonvention har 50 europæiske lande forpligtet sig til at fremme *egne landsmænds studier af de andre europæiske landes sprog, historie og civilisation*. Referencerammen har spillet og spiller fortsat en vigtig rolle i at realisere denne vision.

Siden lanceringen i 2001 har Referencerammen, sammen med det relaterede instrument for brugere, den Europæiske Sprogportfolio (European Language Portfolio, forkortet ELP)², haft en central funktion i Europarådets mellemstatslige programmer på uddannelsesområdet, herunder deres initiativer til at fremme retten til kvalitetsuddannelse for alle. Sprogundervisning bidrager til Europarådets kernemission *at opnå større samhørighed blandt medlemmerne* og er fundamental for den faktiske opretholdelse af retten til uddannelse og andre individuelle menneskerettigheder og minoriteters rettigheder såvel som til, mere bredt, at udvikle og bevare demokratiets kultur.

Referencerammen, CEFR, stiler efter at fremme flersproget læring af høj kvalitet, støtte større social mobilitet og fremme refleksion og udveksling mellem sprogprofessionelle med henblik på udvikling af pensum og i undervisning for undervisere. Endvidere giver Referencerammen et metasprog til diskussion af kompleksiteten i sprogfærdighed for alle borgere i et flersprogligt og interkulturelt Europa, og til at de, der definerer uddannelsespolitikken, kan reflektere over læringsmål og resultater, der bør være kohærente og transparente. Det har aldrig været hensigten, at Referencerammen skulle bruges til at retfærdiggøre nogen form for kontrolfunktion eller forhindringsinstrument i forhold til evalueringsmetoder.

Europarådet håber, at udviklingen i denne udgivelse på områder som mediering, flersproget/flerkulturel kompetence samt tegnsprogskompetencer vil bidrage til inkluderende undervisning på et højt niveau for alle og til promovning af flersprogethed og flerkulturalitet.

Snežana Samardžić-Marković
Europarådet
Director General for Democracy

---

1. www.coe.int/lang-cefr
2. www.coe.int/en/web/portfolio

INDLEDENDE BEMÆRKNINGER

Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog: læring, undervisning og evaluering, (*The Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR)*) blev udgivet i 2001 (det Europæiske Sprogår) efter en omfattende proces med udkast, afprøvning og konsultationer. Referencerammen, har bidraget til implementeringen af Europarådets sprogundervisningsprincipper, herunder fremme af reflekterende læring og ansvar for egen læring.

En lang række hjælpemidler er siden udgivelsen blevet udviklet omkring Referencerammen for at støtte implementeringen, og disse hjælpemidler er ligesom selve Referencerammen tilgængelige på Europarådets CEFR website.³ På baggrund af Referencerammens og andre projekters succes er en række politiske retningslinjer og værktøjer, der yderligere udvikler Referencerammens underliggende uddannelsesprincipper og mål, også tilgængelige, ikke bare for fremmed- eller andetsprog men også for undervisningssprog og udviklingen af studieplaner til fremme af flersproget og flerkulturel læring. Mange af disse er tilgængelige på Platform of resources and references for plurilingual and intercultural education,⁴ for eksempel:

- ▶ *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*,⁵
- ▶ *A handbook for curriculum development and teacher education: the language dimension in all subjects*,⁶
- ▶ *From linguistic diversity to plurilingual education: guide for the development of language education policies in Europe*.⁷

Andre er også tilgængelige særskilt:

- ▶ *Policy guidelines and resources for the linguistic integration of adult migrants*,⁸
- ▶ *Guidelines for intercultural education and an autobiography of intercultural encounters*,⁹
- ▶ *Reference framework of competences for democratic culture*.¹⁰

Til trods for alt det yderligere materiale modtager Europarådet jævnligt opfordringer til at fortsætte med at udvikle aspekter af Referencerammen, særligt de illustrative deskriptorer for færdigheder i andet- eller fremmedsprog. Europarådet er blevet opfordret til at supplere de illustrative skalaer, der blev udgivet i 2001, med deskriptorer for mediering, reaktioner på litteratur og online interaktion, til at frembringe en version for unge brugere og en for tegnsprogskompetencer og til at udvikle en mere detaljeret dækning af deskriptorerne for A1- og C-niveauerne.

Andre institutioner og fagorganisationer, der har udført et stort arbejde siden udgivelsen af Referencerammen, har bekræftet validiteten af den indledende forskning, der blev udført af Brian North og Günther Schneider som forskningsprojekt hos Swiss National Science Foundation (SNSF). Som svar på de indkomne opfordringer og i tråd med Referencerammens åbne, dynamiske karakter besluttede Education Policy Division (Language Policy Programme) derfor at bygge videre på den udbredte accept og brug af Referencerammen. Formålet var at udarbejde en udvidet version af de illustrative deskriptorer, der erstatter Referencerammens deskriptorer fra 2001. Med det for øje har en række institutioner på sprogundervisningsområdet velvilligt gjort validerede og tilpassede deskriptorer tilgængelige for Europarådet.

For området mediering — som er et vigtigt begreb, der blev introduceret i Referencerammen, og som har fået endnu større betydning i takt med den stigende sproglige og kulturelle mangfoldighed i vore samfund — eksisterede der dog ingen validerede og tilpassede deskriptorer. Udviklingen af deskriptorer for mediering var derfor den længste og mest komplekse del af projektet. Til dette område præsenteres deskriptorskalaer for at mediere en tekst, mediere begreber og mediere kommunikation, såvel som de relaterede medieringsstrategier og flersprogede/flerkulturelle kompetencer.

---

3. www.coe.int/lang-cefr

4. www.coe.int/lang-platform

5. Beacco J.-C. et al. (2016a), *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. <https://rm.coe.int/16806ae621>

6. Beacco J.-C. et al. (2016b), *A handbook for curriculum development and teacher education: the language dimension in all subjects*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. <https://rm.coe.int/16806af387>.

7. Beacco J.-C. and Byram M. (2007), "From linguistic diversity to plurilingual education: guide for the development of language education policies in Europe", Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. <https://rm.coe.int/16802fc1c4>.

8. www.coew.int/en/web/lang-migrants/officials-texts-and-guidelines.

9. www.coe.int/t/dg4/autobiography/default_en.asp.

10. Council of Europe (2018), *Reference framework of competences for democratic culture*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. <https://go.coe.int/mWYUH>, accessed 6 March 2020.

Som en del af processen med yderligere udvikling af deskriptorerne blev der gjort en indsats for at inkludere modalitet. Denne tilpasning af deskriptorerne er angivet af ECML's banebrydende [PRO-Sign project](#). Derudover præsenteres illustrative deskriptorskalaer specifikt for tegnsprogskompetencer, som igen er angivet af SNSF's forskningsprojekt nr. 100015_156592.

Denne revidering af Referencerammen, som blev udgivet online i 2018 som *Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog Tillægsudgave med Nye Deskriptorer* (*CEFR Companion Volume with New Descriptors*), udgør derfor endnu et trin i den proces, som Europarådet har fulgt siden 1964. Især deskriptorerne for de nye områder udgør en berigelse af det oprindelige deskriptorsæt. De ansvarlige for pensumplanlægning af fremmedsprog og sprogundervisning generelt vil finde yderligere vejledning til fremme af flersproget og interkulturel undervisning i de ovennævnte retningslinjer. Ud over de udvidede illustrative deskriptorer indeholder denne publikation en brugervenlig forklaring af Referencerammens mål og hovedpunkter, som Europarådet håber vil hjælpe med at øge kendskabet til Referencerammens budskaber, særligt når det gælder seminarieundervisning. For at gøre publikationen lettere at anvende, indeholder den links og referencer til 2001-udgaven, som forbliver en gyldig reference for de detaljerede kapitler.

Referencerammens deskriptorer i denne udgave begrænser sig ikke til moderne sproglæring, men indeholder også aspekter, der er relevante for sproglæring på tværs af læreplaner. Dette blev overvældende godt modtaget i den omfattende høringsproces, der fandt sted i 2016-17. Det afspejler den stigende bevidsthed om behovet for en integreret tilgang til sprogundervisning på tværs af læreplaner. Sprogundervisere tog med særlig glæde imod deskriptorer, der omhandlede online interaktion, gruppelæring og mediering af tekst. Høringen bekræftede også den betydning, som politiske beslutningstagere tilskrev præsentationen af deskriptorer for flersprogethed og flerkulturalitet. Det afspejles i Europarådets seneste initiativ til at udvikle [kompetencer til en demokratisk kultur](#),¹¹ hvor man værdsætter kulturel mangfoldighed og er åben for kulturel anderledeshed og andre trosretninger, verdensanskuelser og skikke.

Denne publikation skylder stor tak til medlemmer af sproglærerprofessionen i og uden for Europa for deres bidrag. Publikationen er forfattet af Brian North, Tim Goodier (Eurocentres Foundation) og Enrica Piccardo (University of Toronto/Université Grenoble-Alpes). Kapitlet om tegnsprogskompetencer er forfattet af Jörg Keller (Zurich University of Applied Sciences).

Udgivelsen blev understøttet af en rådgivende konsulentgruppe, der fulgte op på projektet, bestående af: Marisa Cavalli, Mirjam Egli Cuenat, Neus Figueras Casanovas, Francis Goullier, David Little, Günther Schneider og Joseph Sheils.

For at sikre fuldkommen kohærens og kontinuitet med Referencerammens skalaer fra 2001 har Europarådet bedt Eurocentres Foundation om igen at stå for koordineringen af videreudviklingen af Referencerammens deskriptorer med Brian North som koordinator for arbejdet. Europarådet udtrykker sin taknemmelighed over for Eurocentres for den professionalisme og pålidelighed, arbejdet er udført med.

Hele processen med at opdatere og udvide de illustrative deskriptorer foregik i fem faser eller underprojekter:

Fase 1: Afhjælpning af mangler i de illustrative deskriptorskalaer, der blev udgivet i 2001 med materiale, der var tilgængelig på daværende tidspunkt (2014-15).

Forfattergruppe: Brian North, Tunde Szabo, Tim Goodier (Eurocentres Foundation). Sparringspartnere: Gilles Breton, Hanan Khalifa, Christine Tagliante, Sauli Takala.

Konsulenter: Coreen Docherty, Daniela Fasoglio, Neil Jones, Peter Lenz, David Little, Enrica Piccardo, Günther Schneider, Barbara Spinelli, Maria Stathopoulou, Bertrand Vittecoq.

Fase 2: Udvikling af deskriptorskalaer for områder, der manglede i 2001-udgaven, særligt for mediering (2014-16).

Forfattergruppe: Brian North, Tim Goodier, Enrica Piccardo, Maria Stathopoulou.

Sparringspartnere: Gilles Breton, Coreen Docherty, Hanan Khalifa, Ángeles Ortega, Christine Tagliante, Sauli Takala.

Konsulenter (*ved møder i juni 2014, Juni 2015 og/eller Juni 2016*): Marisa Cavalli, Daniel Coste, Mirjam Egli Ceunat, Gudrun Erickson, Daniela Fasoglio, Vincent Folny, Manuela Ferreira Pinto, Glyn Jones, Neil Jones, Peter Lenz, David Little, Gerda Piribauer, Günther Schneider, Joseph Sheils, Belinda Steinhuber, Barbara Spinelli, Bertrand Vittecoq.

---

11. <https://go.coe.int/mWYUH>

Konsulenter (*udelukkende ved møder i juni 2016*): Sarah Breslin, Mike Byram, Michel Candelier, Neus Figueras Casanovas, Francis Goullier, Hanna Komorowska, Terry Lamb, Nick Saville, Maria Stoicheva, Luca Tomasi.

Fase 3: Udvikling af en ny skala for fonologisk kontrol (2015-16). Forfattergruppe: Enrica Piccardo, Tim Goodier.

Sparringspartnere: Brian North, Coreen Docherty.

Konsulenter: Sophie Deabreu, Dan Frost, David Horner, Thalia Isaacs, Murray Munro.

Fase 4: Udvikling af deskriptorer for tegnsprogskompetencer (2015-19).

Forfattergruppe: Jörg Keller, Petrea Bürgin, Aline Meili, Dawei Ni.

Sparringspartnere: Brian North, Curtis Gautschi, Jean-Louis Brugeille, Kristin Snoddon.

Konsulenter: Patty Shores, Tobias Haug, Lorraine Leeson, Christian Rathmann, Beppie van den Bogaerde.

Fase 5: Samordning af deskriptorer for unge sprogbrugere (2014-16).

Forfattergruppe: Tunde Szabo (Eurocentres Foundation).

Sparringspartnere: Coreen Docherty, Tim Goodier, Brian North.

Konsulenter: Angela Hasselgreen, Eli Moe.

Europarådet takker følgende institutioner og projekter for venligst at gøre deres godkendte deskriptorer tilgængelige:

▶ ALTE (Association of Language Testers in Europe)	<i>Kan gøre noget</i> -beskrivelser.
▶ AMKKIA project (Finland)	Deskriptorer for grammatik og ordforråd.
▶ Cambridge Assessment English	BULATS opsummering af typiske krav til kandidater. Generelle skalaer for mundtligt og skriftligt sprog. Evalueringskalaer for mundtligt og skriftligt sprog.
▶ CEFR-J project	Deskriptorer for brugere i udskolingsklasserne.
▶ Eaquals	bank indeholdende CEFR-relaterede deskriptorer.
▶ English Profile	Deskriptorer for C-niveau.
▶ Lingualevel/IEF (Swiss) project	Deskriptorer for brugere i udskolingsklasserne.
▶ Pearson Education	Global Scale of English (GSE).

Europarådet takker desuden:

Pearson Education for venligst at have godkendt godt 50 deskriptorer, der blev inkluderet fra ikke-tilpassede kilder, hovedsageligt fra Eaquals' bank og afdøde John Trims oversættelse af deskriptorer til C-niveauerne i Profile Deutsch.

The Research Centre for Language Teaching, Testing and Assessment, National and Kapodistrian University of Athens (RCeL) for at gøre deres deskriptorer fra Greek Integrated Foreign Languages Curriculum tilgængelige.

Cambridge Assessment English, og særligt Coreen Docherty, for den logistiske støtte, der blev ydet til projektet over en periode på seks måneder. Uden den ville den omfattende dataindsamling og analyse ikke have været mulig. Europarådet takker også for støtten fra de herunder opremsede institutioner, som deltog i de tre faser af godkendelsen af de nye deskriptorer, og især alle dem, som også gennemførte pilotprojekter.

Cambridge Assessment English og den Europæiske Sprogportfolios forfattere for at gøre deres deskriptorer tilgængelige for samordningen af deskriptorer for unge brugere.

The Swiss National Science Foundation og Max Bircher Stiftung for at finansiere forskning og udvikling af deskriptorerne for tegnsprogskompetencer.¹²

12. SNSF forskningsprojekt 100015_156592: Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Gebärdensprachen: Empirie-basierte Grundlagen für grammatische, pragmatische und soziolinguistische Deskriptoren in Deutschschweizer Gebärdensprache, udført på Zurich University of Applied Sciences (ZHAW, Winterthur). SNSF støttede forskningen i tegnsprogskompetencer med €385.000.

PRO-Sign projektgruppen (European Centre for Modern Languages, ECML) for deres hjælp med at færdiggøre deskriptorerne for tegnsprogskompetencer og med at inkludere modalitet i de øvrige deskriptorer.¹³

The Department of Deaf Studies and Sign Language Interpreting at Humboldt-Universität zu Berlin for at oversætte hele dokumentet, herunder alle illustrative deskriptorer, til internationalt tegnsprog.

Følgende læsere, hvis kommentarer til en tidlig version af teksten om den Fælles Europæiske Referencerammes nøglebegreber var til stor hjælp med at strukturere Referencerammen hensigtsmæssigt for læsere med forskellige grader af kendskab til Referencerammen: Sezen Arslan, Danielle Freitas, Angelica Galante, İsmail Hakkı Mirici, Nurdan Kavalki, Jean-Claude Lasnier, Laura Muresan, Funda Ölmez.

Organisationer, i alfabetisk rækkefølge, der hjalp til med rekrutteringen af institutter, som skulle godkende deskriptorer for mediering, online interaktion, reaktioner på litteratur og flersproget/flerkulturel kompetence:

- ▶ Cambridge Assessment English
- ▶ CERCLES: European Confederation of Language Centres in Higher Education
- ▶ CIEP: Centre international d'études pédagogiques
- ▶ EALTA: European Association for Language Testing and Assessment
- ▶ Equals: Evaluation and Accreditation of Quality in Language Services
- ▶ FIPLV: International Federation of Language Teaching Associations
- ▶ Instituto Cervantes
- ▶ NILE (Norwich Institute for Language Education)
- ▶ UNicert

Institutter (organiseret i alfabetisk rækkefølge), der deltog i valideringen af deskriptorerne for mediering, online interaktion, reaktioner på litteratur og flersproget/ flerkulturel kompetence og/eller assisteret i indledende pilotering mellem februar og november 2015. Europarådet ønsker også at takke de mange enkelttagere, hvis institutter ikke kunne medtages her.

Algeriet

Institut Français d'Alger

Argentina

Academia Argüello, Córdoba

St Patrick's School, Córdoba

La Asociación de Ex Alumnos del Profesorado en Lenguas

Universidad Nacional de La Plata, La Plata

Vivas Juan R. Fernández

National University of Córdoba

Bolivia

Alliance Française de La Paz

Bosnien-Hercegovina

Anglia V Language School, Bijeljina

Institut Français de Bosnie-Herzégovine

Brasilien

Alliance Française

Instituto Cervantes do Recife

Alliance Française de Curitiba

Bulgarien

AVO Language and Examination Centre, Sofia

Sofia University St. Kliment Ohridski

Cameroon

Alliance Française de Bamenda

Institut Français du Cameroun, Yaoundé

Canada

OISE (Ontario Institute for Studies in Education), University of Toronto

Chile

Alliance Française de La Serena

Colombia

Alliance Française de Bogota

Universidad Surcolombiana

Cypern

Cyprus University of Technology

University of Cyprus

Egypten

13.

Institut Français d’Egypt

Estland

Foundation Innove, Tallinn

Finland

Aalto University

Häme University of Applied Sciences

Language Centre, University of Tampere

Matriculation Examination Board

National Board of Education

Forenede Arabiske Emirater

Higher Colleges of Technology

Frankrig

Alliance Française

Alliance Française de Nice

Alliance française Paris Ile-de-France

British Council, Lyon

CAVILAM (Centre d’Approches Vivantes des Langues et des Médias) – Alliance Française

CIDEF (Centre international d’études françaises), Université catholique de l’Ouest

CIEP (Centre international d’études pédagogiques)

CLV (Centre de langues vivantes), Université Grenoble-Alpes

Collège International de Cannes

Grækenland

Bourtsoukli Language Centre

Hellenic American University in Athens

Holland

Institut Français des Pays-Bas

Cito

Indien

ELT Consultants

Irland

Alpha College, Dublin

Galway Cultural Institute

Italien

Accento, Martina Franca, Apulia

AISLi (Associazione Italiana Scuola di Lingue)

Alliance Française

Bennett Languages, Civitavecchia

British School of Trieste

British School of Udine

Centro Lingue Estere Arma dei Carabinieri

Centro Linguistico di Ateneo – Università di Bologna

Centro Linguistico di Ateneo di Trieste

CVCL (Centro per la Valutazione e le Certificazioni linguistiche) – Università per Stranieri di Perugia

Free University of Bolzano, Language Study Unit

Globally Speaking, Rom

Institut Français de Milan

Institute for Educational Research/LUMSA University, Rom

Japan

Alliance Française du Japon

Institut Français du Japon

Kina

Alliance Française de Chine

China Language Assessment, Beijing Foreign Studies University

Instituto Cervantes de El Cairo

Tampere University of Applied Sciences

Turku University

University of Eastern Finland

University of Helsinki Language Centre

University of Jyväskylä

Crea-langues, Frankrig

Eurocentres Paris

France Langue

French in Normandy

ILCF (Institut de Langue et de Culture Françaises), Lyon

INFREP (Institute National Formation Recherche Education Permanente)

International House Nice

ISEFE (Institut Savoisien d’Études Françaises pour Étrangers)

Université de Franche-Comté

RCeL: National and Kapodistrian University of Athens

Vagionia Junior High School, Kreta

SLO (Netherlands Institute for curriculum development)

University of Groningen, Language Centre

Fluency Center, Coimbatore

NUI Galway

Trinity College Dublin

International House, Palermo

Istituto Comprensivo di Campli

Istituto Monti, Asti

Liceo Scientifico “Giorgio Spezia”, Domodossola

Padova University Language Centre

Pisa University Language Centre

Servizio Linguistico di Ateneo, Università Cattolica del Sacro Cuore, Milano

Università degli Studi Roma Tre

Università degli Studi di Napoli “Parthenope”/I.C. “Nino Cortese”, Casoria, Napoli

Università degli Studi di Parma

University of Bologna

Centro Linguistico di Ateneo, Università della Calabria

University of Brescia

Università per Stranieri di Siena

Japan School of Foreign Studies, Osaka University

Tokyo University of Foreign Studies, Japan

Heilongjiang University

The Language Training and Testing Center, Taipei

Guangdong University of Foreign Studies, School of Interpreting and Translation Studies	Tianjin Nankai University
Kroatien	
University of Split	X. Gimnazija "Ivan Supek"
Croatian Defence Academy, Zagreb	Ministry of Science, Education and Sports
Letland	
Baltic International Academy, Department of Translation and Interpreting	University of Latvia
Libanon	
Institut Français du Liban	
Litauen	
Lithuanian University of Educational Sciences	Vilnius University
Ministry of Education and Science	
Luxembourg	
Ministry of Education, Children and Youth	University of Luxembourg
Marokko	
Institut Français de Maroc	
Mexico	
University of Guadalajara	
New Zealand	
LSI (Language Studies International)	Worldwide School of English
Nordmakedonien	
AAB University	Language Center, South East European University
Elokventa Language Centre	MAQS (Macedonian Association for Quality Language Services), Queen Language School
Norge	
Department of Teacher Education and School Research, University of Oslo	Vox – Norwegian Agency for Lifelong Learning
University of Bergen	
Peru	
Alliance Française au Peru	USIL (Universidad San Ignacio de Loyola)
Polen	
British Council, Warszawa	USIL (Universidad San Ignacio de Loyola)
Educational Research Institute, Warszawa	Jagiellonian Language Center, Jagiellonian University, Kraków
Gama College, Kraków	LANG LTC Teacher Training Centre, Warszawa
Instituto Cervantes, Kraków	Poznan University of Technology, Polen
	SWPS University of Social Sciences and Humanities, Polen
Portugal	
British Council, Lissabon	IPG (Instituto Politécnico da Guarda)
Camões, Instituto da Cooperação e da Língua	ISCAP – Instituto Superior de Contabilidade e Administração do Porto, Instituto Politécnico do Porto
FCSH, NOVA University of Lisbon	University of Aveiro
Rumänien	
ASE (Academia de Studii Economice din Bucuresti)	Petroleum-Gas University of Ploiesti
Institut Français de Roumanie	Universitatea Aurel Vlaicu din Arad
LINGUA Language Centre of Babeş-Bolyai, University Cluj-Napoca	
Rusland	
Globus International Language Centres	Nizhny Novgorod Linguistics University
Lomonosov Moscow State University	Samara State University
MGIMO (Moscow State Institute of International Relations)	St Petersburg State University
National Research University Higher Schools of Economics, Moskva	
Saudi-Arabien	
ELC (English Language Center), Taibah University, Madinah	National Center for Assessment in Higher Education, Riyadh
Schweiz	
Bell Switzerland	UNIL (Université de Lausanne), EPFL (École polytechnique fédérale de Lausanne)
	Universität Fribourg

Eurocentres Lausanne	ZHAW (Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften), Winterthu
Sprachenzentrum der Universität Basel	
TLC (The Language Company) Internationa House Zurich-Baden	
Senegal	
Institut Français de Dakar	
Serbien	
Centre Jules Verne	University of Belgrade
Institut Français de Belgrade	
Slovakiet	
Trnava University	
Slovenien	
Državni izpitni center	
Spanien	
Alliance Française en Espagne	EOI de Villanueva-Don Benito, Extremadura
British Council, Madrid	ILM (Instituto de Lenguas Modernas), Caceres
British Institute of Seville	Institut Français d'Espagne
Centro de Lenguas, Universitat Politècnica de València	Instituto Británico de Sevilla S.A.
Consejería de Educación de la Junta de Andalucía	Instituto de Lenguas Modernas de la Universidad de Extremadura
Departament d'Ensenyament- Generalitat de Catalunya	Lacunza International House, San Sebastián
EOI de Albacete	Net Languages, Barcelona
EOI de Badajoz, Extremadura	Universidad Antonio de Nebrija
EOI de Catalunya	Universidad Europea de Madrid
EOI de Granada	Universidad Internacional de La Rioja
EOI de La Coruña, Galicia	Universidad Católica de València
EOI de Málaga, Málaga	Universidad de Cantabria
EOI de Santa Cruz de Tenerife	Universidad de Jaén
EOI de Santander	Universidad Pablo de Olavide, Sevilla
EOI de Santiago de Compostela, Galicia	Universidad Ramon Llull, Barcelona
EOI (Escola Oficial de Idiomas) de Vigo	Universitat Autònoma de Barcelona
Storbritannien	
Anglia Examinations, Chichester College	Pearson Education
Cambridge Assessment English	School of Modern Languages and Culture, University of Warwick
	Southampton Solent University, School of Business and Law
Eurocentres, Bournemouth	St Giles International London Central
Eurocentres, Brighton	Trinity College London
Eurocentres, London	University of Exeter
Experience English	University of Hull
Instituto Cervantes de Mánchester	University of Liverpool
International Study and Language Institute, University of Reading	
Kaplan International College, London	University of Westminster
NILE (Norwich Institute for Language Education)	Westminster Professional Language Centre
Sverige	
Instituto Cervantes Stockholm	University of Gothenburg
Thailand	
Alliance Française Bangkok	
Tjekkiet	
Charles University, Prague (Institute for Language and Preparatory Studies)	National Institute of Education
Masaryk University Language Centre, Brno	University of South Bohemia
Tyrkiet	
Çağ University, Mersin	ID Bilkent University, Ankara
Ege University	Middle East Technical University, Ankara
Hacettepe University, Ankara	Sabancı University, Istanbul
Tyskland	
Bundesarbeitsgemeinschaft Englisch an Gesamtschulen	Technische Hochschule Wildau

elc-European Language Competence, Frankfurt	Technische Universität Carolo-Wilhelmina zu Braunschweig (Sprachenzentrum)
Frankfurt School of Finance & Management	Technische Universität Darmstadt
Fremdsprachenzentrum der Hochschulen im Land Bremen, Bremen University	
Georg-August-Universität Göttingen (Zentrale Einrichtung für Sprachen und Schlüsselqualifikationen)	Technische Universität München (Sprachenzentrum)
Goethe-Institut München	telc gGmbH Frankfurt
Institut français d'Allemagne	Universität Freiburg (Sprachlehrinstitut)
Language Centre, Neu-Ulm University of Applied Sciences (HNU)	Universität Hohenheim (Sprachenzentrum)
Instituto Cervantes de Munich	Universität Leipzig (Sprachenzentrum)
Institut für Qualitätsentwicklung Mecklenburg-Vorpommern	Universität Passau (Sprachenzentrum)
Justus-Liebig Universität Giessen (Zentrum für fremdsprachliche und berufsfeldorientierte Kompetenzen)	Universität Regensburg (Zentrum für Sprache und Kommunikation)
Pädagogische Hochschule Heidelberg	Universität Rostock (Sprachenzentrum)
Pädagogische Hochschule Karlsruhe	Universität des Saarlandes (Sprachenzentrum)
Ruhr-Universität Bochum, ZFA (Zentrum für Fremdsprachenausbildung)	University Language Centers in Berlin and Brandenburg
Sprachenzentrum, Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder)	VHS Siegburg
Uganda	
Alliance Française de Kampala	
Ukraine	
Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv	Sumy State University, Institute for Business Technologies
Odessa National Mechnikov University	Taras Shevchenko National University of Kyiv
Ungarn	
ELTE ONYC	ECL Examinations, University of Pécs
Eötvös Lorand University	Tanárok Európai Egyesülete, AEDE
Euroexam	University of Debrecen
Budapest Business School	University of Pannonia
Budapest University of Technology and Economics	
Uruguay	
Centro Educativo Rowan, Montevideo	
USA	
Alliance Française de Porto Rico	ETS (Educational Testing Service)
Cambridge Michigan Language Assessments	Purdue University
Columbia University, New York	University of Michigan Eastern Michigan University
Østrig	
BBS (Berufsbildende Schule), Rohrbach	Institut Français d'Autriche-Vienne
BG/BRG (Bundesgymnasium/Bundesrealgymnasium), Hallein	International Language Centre of the University of Innsbruck
CEBS (Center für berufsbezogene Sprachen des bmbf), Vienna	LTRGI (Language Testing Research Group Innsbruck), School of Education, University of Innsbruck
Federal Institute for Education Research (BIFIE), Vienna	Language Centre of the University of Salzburg
HBLW Linz-Landwiedstraße	Pädagogische Hochschule Niederösterreich
HLW (Höhere Lehranstalt für wirtschaftliche Berufe) Ferrarischule, Innsbruck	

Kapitel 1

INDLEDNING

---

den Fælles Europæiske Referenceramme for sprog: Læring, undervisning og evaluering er en dansk oversættelse af Europarådets publikation [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment \(CEFR\)](#)¹⁴, der er en del af Europarådets fortsatte arbejde med at sikre kvalitetsbaseret uddannelse som en ret for alle borgere. Denne opdatering af CEFR, der først blev offentliggjort online på engelsk og fransk i 2018 som en CEFR tillægsudgave med nye deskriptorer (CEFR Companion Volume with New Descriptors), opdaterer og udvider CEFR, som blev udgivet i bogform i 2001 og nu findes på 40 sprog. Denne seneste, brugervenlige udgave fra Europarådet er et resultat af de mange kommentarer til 2001-udgaven om, at den var et meget komplekst dokument, som mange sprogspecialister fandt svært tilgængelig. De centrale aspekter i CEFR's vision er derfor forklaret i Kapitel 2, der beskriver nøgleideerne i CEFR som et redskab til at fremme kvaliteten i undervisning og læring inden for andetsprog og fremmedsprog såvel som i flersproget og interkulturel uddannelse. Den opdaterede og udvidede udgave af CEFR's illustrative deskriptorer i denne publikation erstatter 2001-udgavens deskriptorer.

Det vil være værdifuldt for undervisere og forskere at følge link og/eller referencer i Kapitel 2 CEFR – Centrale aspekter inden for undervisning og læring for også at konsultere kapitler i 2001-udgaven om for eksempel alle detaljer vedrørende det deskriptive skema (CEFR 2001, kapitel 4 og 5). De opdaterede og udvidede illustrative deskriptorer inkluderer alle dem, der er nævnt i CEFR 2001-udgaven. Deskriptorskalaerne er strukturerede i henhold til kategorierne i CEFR's deskriptive skema. Det er vigtigt at bemærke, at ændringer og tilføjelser i denne publikation ikke påvirker den struktur, der er beskrevet i CEFR eller i CEFR's Fælles Referenceniveauer.

CEFR består faktisk af meget mere end et sæt af fælles referenceniveauer. Som forklaret i Kapitel 2 udvider CEFR perspektivet på sproguddannelse på mange måder, ikke mindst i CEFR's vision om sprogbrugeren som social aktør, hvor mening samkonstrueres, og ved ideer om medieringskompetencer og flersprogede/flerkulturelle kompetencer. CEFR har været nyttig, netop fordi den omfatter uddannelsesmæssige værdier, er en tydelig model for sproglaterede kompetencer og sprogbrug, samt giver praktiske redskaber i form af illustrative deskriptorer, der kan støtte udviklingen af pensum og give retning for undervisning og læring.

---

14. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (2001), Cambridge University Press, Cambridge, <https://rm.coe.int/1680459f97>.

Denne publikation er resultatet af et projekt i Europarådets afdeling for uddannelsespolitik (Education Policy Division). Projektets fokus var at opdatere CEFR's illustrative deskriptorer ved at:

- ▶ Fremhæve bestemte innovative områder inden for CEFR, for hvilke der ikke fandtes deskriptorskalaer i publikationen fra 2001. Sådanne skalaer er imidlertid blevet mere relevante i løbet af de seneste 20 år, især mediering og flersproglig/flerkulturel kompetence.
- ▶ Bygge videre på den succesfulde implementering og yderligere udvikling af CEFR, for eksempel ved i langt højere grad at definere plus-niveauer og det nye præ-A1 niveau.
- ▶ Imødekomme krav til mere udførlige beskrivelser af lytte- og læseaktiviteter i de eksisterende skalaer, og til deskriptorer til andre kommunikative aktiviteter, såsom online interaktion, brug af telekommunikation samt det at udtrykke reaktioner på kreative tekster (inkl. litteratur).
- ▶ Udvikle beskrivelserne på niveau A1 og på C-niveauerne, især niveau C2.
- ▶ Tilpasse deskriptorerne til at være kønsneutrale og inkludere modalitet (og således også så de gælder for tegnsprog) ved lejlighedsvis at ændre verberne og at anvende alternativerne sprogbruger/ tegnsprogsbruger.

I forbindelse med sidste punkt ovenfor forstås begrebet mundtlig generelt af hørehæmmede som inklusion af tegnsprog. Det er dog vigtigt at erkende, at tegnsprog kan transmittere tekst, som i mange henseender er tættere på skreven end mundtlig tekst. Derfor opfordres CEFR-brugere til at gøre brug af deskriptorerne til skriftlig reception, produktion og interaktion, også for tegnsprog, hvor det er passende. Netop derfor er alle illustrative deskriptorer blevet tilpasset til at indeholde formuleringer, der inkluderer modalitet.

Der er planer om at gøre alle illustrative deskriptorer tilgængelige i International Sign (internationalt tegnsprog). I den mellemliggende periode har ECML's PRO-Sign project¹⁵ gjort en række videoer tilgængelige i International Sign for mange af de deskriptorer, der blev offentliggjort i 2001.

Denne CEFR tillægsudgave præsenterer en udvidet version af de illustrative deskriptorer:

- ▶ Nyligt udviklede illustrative deskriptorskalaer introduceres sammen med de eksisterende skalaer.
- ▶ Oversigtstabeller, der grupperer skalaer inden for samme kategori, er udviklet (kommunikative sprogaktiviteter eller kompetenceaspekter).
- ▶ Et kort rationale præsenteres for hver skala, hvori tankegangen bag kategoriseringen forklares.
- ▶ Deskriptorer, som blev udviklet og valideret i projektet, men ikke efterfølgende inkluderet i de illustrative deskriptorer, findes i Appendix 8.

Der er foretaget små ændringer i deskriptorerne formuleringer for at sikre, at de er kønsneutrale og inkluderer modalitet. Alle betydelige ændringer, der er foretaget til deskriptorer fra 2001, er anført i Appendix 7. Skalaerne fra 2001 er udvidet med en række validerede, tilpassede deskriptorer fra de institutioner, der er præsenteret i forordet og af deskriptorer, der er udviklede, validerede, tilpassede og igangsat i løbet af 2014-17 projektet med henblik på at udvikle deskriptorer for mediering. Den anvendte tilgang – både til opdateringen af de i 2001 offentliggjorte deskriptorer og til medieringsprojektet – er beskrevet i Appendix 6. Eksempler på kontekster for de nye illustrative deskriptorer for online interaktion og medieringsaktiviteter for offentlige, personlige, erhvervs- og uddannelsesmæssige domæner findes i Appendix 5.

Ud over deskriptorerne i denne publikation findes en ny samling deskriptorer fra Eurocentres Foundation. Disse deskriptorer er relevante for unge brugere¹⁶. De kan også bruges som en hjælp til kursusplanlægning og selv-evaluering. Her anvendes en anderledes tilgang: Der blev udvalgt deskriptorer blandt de udvidede, illustrative deskriptorer, der er relevante for to aldersgrupper (7-10¹⁷-årige og 11-15¹⁸-årige). Derefter blev disse tilpassede deskriptorer til unge brugere, der fremgår af ELPs (English Language Portfolios) samlet og suppleret med deskriptorer til evaluering af unge brugere, der blev stillet til rådighed af Cambridge Assessment English.

Forholdet mellem CEFR's deskriptive skema, de illustrative deskriptorer fra 2001 og de opdaterede deskriptorer med tilføjelser vises i denne publikations Tabel 1. Som det kan ses, kommer deskriptorskalaerne for reception før deskriptorskalaerne for produktion, selv om sidstnævnte står først i CEFR 2001.

15. www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2012-2015/ProSign/tabid/1752/Default.aspx. PRO-Sign tilpasninger af CEFR deskriptorerne findes på tjekkisk, engelsk, estisk, tysk, islandsk og slovensk.

16. Goodier T. (ed.) (2018), "Collated representative samples of descriptors of language competences developed for young learners – Resource for educators, Volume 1: Ages 7-10", Education Policy Division, Europarådet. <https://rm.coe.int/16808b1688>.

17. Samling af supplerende deskriptorer. www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors.

18. Goodier T. (ed.) (2018), "Collated representative samples of descriptors of language competences developed for young learners – Resource for educators, Volume 2: Ages 11-15", Education Policy Division, Europarådet. <https://rm.coe.int/16808b1689>.

Table 1 – The CEFR descriptive scheme and illustrative descriptors: updates and additions

	I 2001 deskriptor- skemaet	I 2001 Deskrip- torska- laerne	Oupdate-rede deskrip- torskalaer i denne publikation	Nye de-skriptor- skalaer i denne publikation
Kommunikative sprogaktiviteter				
Reception				
Mundtlig forståelse	✓	✓	✓	
Læseforståelse	✓	✓	✓	
Produktion				
Mundtlig produktion	✓	✓	✓	
Skriftlig produktion	✓	✓	✓	
Interaktion				
Mundtlig interaktion	✓	✓	✓	
Skriftlig interaktion	✓	✓	✓	
Online interaktion				✓
Mediering				
Mediering af tekst	✓			✓
Mediering af begreber	✓			✓
Mediering af kommunikation	✓			✓
Kommunikative sprogstrategier				
Reception	✓	✓	✓	
Produktion	✓	✓	✓	
Interaktion	✓	✓	✓	
Mediering				✓
Flersproget og flerkulturel kompetence				
Bygge videre på flerkulturelt repertoire	✓			✓
Flerkulturel forståelse	✓			✓
Bygge videre på flerkulturelt repertoire	✓			✓
Kommunikative sprogkompetencer				
Sproglig kompetence	✓	✓	✓	✓ (Fonologi)
Sociolingvistisk kompetence	✓	✓	✓	
Pragmatisk kompetence	✓	✓	✓	
Tegnsprogskompetencer				
Lingvistisk kompetence				✓
Sociolingvistisk kompetence				✓
Pragmatisk kompetence				✓

1.1. RESUMÉ AF ÆNDRINGER TIL DE ILLUSTRATIVE DESKRIPTORER

Tabel 2 opsummerer ændringerne til CEFR's illustrative deskriptorer samt rationale for disse ændringer. Der gives en kort beskrivelse af udviklingsprojektet i Appendix 6, men en mere detaljeret udgave findes i artiklen af Brian North og Enrica Piccardo: [Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR](#).¹⁹

Tabel 2 – Resumé af ændringer til de illustrative deskriptorer

Hvad behandles i denne publikation?	Kommentarer
Præ-A1	Deskriptorer for dette færdighedsbånd, som er skalaen på vej mod niveau A1, og som nævnes i begyndelsen af CEFR 2001 Afsnit 3.5, angives for mange skalaer, inklusiv for online interaktion.
Ændringer til deskriptorer, der blev publiceret i 2001	En liste over væsentlige ændringer til eksisterende deskriptorer fra CEFR 2001 Kapitel 4 for kommunikative sprogaktiviteter og –strategier og i CEFR 2001 Kapitel 5 for aspekter inden for kommunikativt sprog findes i Appendix 7. Der er foretaget mange andre små ændringer i formuleringer for at sikre, at deskriptorerne er kønsneutrale og inkluderer modalitet.
Ændringer til C2 deskriptorer	Mange af de ændringer, som foreslås i listen i Appendix 7, vedrører niveau C2 deskriptorerne, der er inkluderet i 2001-udgaven. Visse tilfælde af meget fastlåste udsagn er blevet justeret til i højere grad at afspejle niveau C2 brugerens kompetence.
Ændringer til A1-C1 deskriptorer	Der er foreslået nogle få ændringer til andre deskriptorer. Det blev besluttet ikke at <i>opdatere</i> deskriptorer udelukkende pga. ændringer i teknologien (fx reference til postkort eller offentlige telefoner). Skalaen for <i>Fonologisk kontrol</i> er erstattet (se nedenfor). De største ændringer er et resultat af, at deskriptorerne indeholder modalitet for at gøre dem lige så anvendelige til tegnsprog. Der foreslås også ændringer til specifikke deskriptorer, der refererer til lingvistisk tilpasning (eller ikke) af "modersmålstalere", fordi dette begreb er blevet kontroversielt, efter CEFR blev udgivet første gang.
Plus-niveauer	Beskrivelsen for plus-niveauer (fx = B1+, B1.2) er styrket. Se venligst Appendix 1 og CEFR 2001 Afsnit 3.5 og 3.6 om diskussion af plus-niveauerne.
Fonologi	Skalaen for <i>Fonologisk kontrol</i> er blevet genudviklet med fokus på <i>Lydartikulation</i> og <i>Prosodiske træk</i> .
Mediering	Tilgangen til mediering er bredere, end den er præsenteret i CEFR 2001. Ud over fokus på tekstmedieringsaktiviteter er der angivet skalaer til mediering af begreber og kommunikation, hvilket samlet set giver 19 skalaer for medieringsaktiviteter. Medieringsstrategier (5 skalaer) dækker over strategier, der anvendes i løbet af medieringsprocessen snarere end i forberedelsen af den.
Flerkulturel	Skalaen <i>At bygge på et flerkulturelt repertoire</i> beskriver anvendelsen af flerkulturelle kompetencer i en kommunikativ situation. Det er således færdigheder snarere end viden eller holdninger, der er i fokus. Skalaen viser en høj grad af sammenhæng med den eksisterende CEFR 2001 skala <i>Sociolingvistisk adækvathed</i> på trods af, at den blev uafhængigt udviklet.
Flersproglig	Niveauet for hver deskriptor på skalaen <i>At bygge på et flerkulturelt repertoire</i> er det svageste sprogs funktionelle niveau i en given kombination. Brugere kan ønske eksplicit at indikere de sprog, der er involverede.
Specifikation for anvendte sprog	Det anbefales, at de relevante sprog bør specificeres som en del af deskriptorenes tilpasning til praktisk anvendelse i en bestemt sammenhæng i relation til: <ul style="list-style-type: none"> - Tværlingvistisk mediering (især skalaer for tekstmediering). - Flersproget forståelse. - Videreudvikling af et flersproget repertoire.

19. North B. and Piccardo E (2016), "Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR", Education Policy Division, Europarådet, Strasbourg, <https://rm.coe.int/168073ff31>.

Hvad behandles i denne publikation?	Kommentarer
Litteratur	Der er tre nye, relevante skalaer for kreative tekster og litteratur: At læse som en fritidsaktivitet (den rent receptive proces, deskriptorerne er taget fra andre CEFR-deskriptorsæt). At udtrykke en personlig reaktion til kreative tekster (knap så intellektuelle, lavere niveauer). Analyse og kritik af kreative tekster (mere intellektuelle, højere niveauer).
Online	Der er to nye skalaer for følgende kategorier: Online samtale og diskussion. Målrettede online transaktioner og samarbejde. Begge disse skalaer vedrører den multimodale aktivitet, der er typisk for internetbrug, inkl. blot at tjekke eller udveksle svar, talt interaktion og længerevarende produktion direkte på nettet, brug af chatfunktion (skriftligt talt sprog), længerevarende blog-arbejde eller skriftlige bidrag til diskussion, og indlejring til og fra andre medier.
Andre nye deskriptor-skalaer	Nye skalaer er angivet for de følgende kategorier, som manglede i 2001, med deskriptorer, der er taget fra andre CEFR-deskriptorer: At anvende telekommunikation. At give oplysninger.
Nye deskriptorer, der er tilpassede til CEFR niveauer	De nye deskriptorskalaer er blevet formelt validerede og tilpassede til den matematiske skala fra den oprindelige forskning, der ligger til grund for CEFR-niveauerne og deskriptorskalaerne.
Tegnsprog	Deskriptorerne er gjort modalitetsinklusive. Desuden er der 14 skalaer, der anvendes specifikt til tegnsprogskompetence. Skalaerne blev udviklet i et forskningsprojekt i Schweiz.
Parallelprojekt	
Unge brugere	Der findes to samlinger af deskriptorer for unge brugere fra European Language Portfolios (ELPs): for aldersgrupperne 7-10 årige og 11-15 årige. I øjeblikket er der ikke nogen deskriptorer til unge brugere, der er relateret til de nye skalaer, men relevansen for de unge brugere er anført.

Som en tilføjelse til Kapitel 2 CEFR – Centrale aspekter for undervisning og læring og de udvidede illustrative deskriptorer i denne publikation kan brugerne ønske at konsultere følgende to grundlæggende dokumenter om sprogpolitik, der vedrører flersproglig, interkulturel og inkluderende uddannelse:

- ▶ [Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education \(guide til udvikling og ibrugtagning af pensum for flersproglig og interkulturel uddannelse\)](#) (Beacco et al. 2016a), som er en ibrugtagning og videreudvikling af CEFR 2001 Kapitel 8 om sprogdiversitet og pensum.
- ▶ [Reference framework of competences for democratic culture \(Referenceramme for kompetencer for demokratisk kultur\)](#) (Europarådet 2018). Kilderne hertil inspirerede til nogle af de nye deskriptorer til mediering, som findes i denne publikation.

Brugere, som er involveret i skoleuddannelse, kan også læse artiklen [Education, mobility, otherness – The mediation functions of schools](#),²⁰ der dannede basis for begrebsbeskrivelsen af mediering i deskriptorudviklingsprojektet.

20. Coste D. and Cavalli M. (2015) "Education, mobility, otherness – The mediation functions of schools", Language Policy Unit,

Kapitel 2

CEFR - CENTRALE ASPEKTER INDEN FOR UNDERVISNING OG LÆRING

den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog: læring, undervisning, evaluering (CEFR) indeholder en omfattende beskrivelse af kriterier for sprogfærdighedsniveauer og en række fælles referenceniveauer (A1 til C2), der er defineret ved illustrative deskriptorskalaer, samt forslag til undervisningsplaner, der fremmer flersproget og interkulturel uddannelse. Dette uddybes nærmere i Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education (Beacco et al. 2016a).

Et af de grundlæggende principper i CEFR er at nå frem til en positiv måde, hvorpå man kan omtale mål og resultater for uddannelse på alle niveauer. CEFR's kan gøre noget-definition af færdighedsaspekter inden for sprog giver en overskuelig, fælles oversigt over læring og et langt mere nuanceret instrument til måling af progression end blot fokus på prøveresultater og eksamener. Princippet er baseret på CEFR's sproganskuelse, hvor sproget bliver et redskab til muligheder og succesoplevelser inden for sociale, uddannelsesmæssige og professionelle områder. Dette grundlæggende træk indgår i Europarådets målsætning om, at en kvalitetsuddannelse er en ret for alle borgere. Europarådets Ministerråd anbefaler, at CEFR bliver et redskab til sammenhængende, gennemskuelig og effektiv flersproglig uddannelse på en måde, hvorved demokratisk statsborgerskab, social sammenhængskraft og interkulturel dialog fremmes.²¹

CEFR er både et referenceredskab for næsten alle Europarådets og EU's medlemslande og har haft – og har stadig – betydelig indflydelse i lande uden for Europa. CEFR anvendes således ikke udelukkende for at give gennemsigtighed og tydelige referencepunkter med henblik på bedømmelse, men også i stigende grad som baggrund for pensumreformer og pædagogik. Denne udvikling afspejler CEFR's fremadrettede begrebsmæssige fundament og har vist vejen til en ny arbejdsfase inden for CEFR, hvor den har ført til udvikling af de illustrative deskriptorer, der er beskrevet i denne udgave. Men før de illustrative deskriptorer præsenteres, skal vi kort gentage CEFR's formål og principper. Først skal vi se på CEFR's mål, dens deskriptive skematik og den handlingsorienterede tilgang, herefter niveauerne i Den Fælles Referenceramme og beskrivelsen af de tilhørende profiler, selve de illustrative deskriptorer, samt endelig begreberne for flersprogethed/flerkulturalitet samt mediering i sproguddannelserne, som blev introduceret i CEFR.

Baggrunden for CEFR

CEFR blev udviklet som en fortsættelse af Europarådets arbejde inden for sproguddannelse i 1970'erne og 1980'erne. CEFR har en handlingsorienteret tilgang, der bygger på og bevæger sig ud over den kommunikative tilgang, der blev foreslået i midten af 1970'erne i publikationen *The Threshold Level* (Tærskelniveaue), som var den første funktionelle og begrebsmæssige specificering af sprogbehov.

CEFR og den beslægtede europæiske sprogportefølje (ELP), der fulgte med den, blev anbefalet på et mellemstatsligt symposium i Schweiz i 1991. Som undertitlen antyder, beskæftiger CEFR sig primært med læring og undervisning. CEFR's målsætning er at støtte gennemskuelighed og sammenhæng mellem pensum, undervisning og bedømmelse mellem institutioner, uddannelsessektorer, regioner og lande.

CEFR blev udgivet som pilotprojekt i foreløbige versioner i 1996 og 1998, før den endelige offentliggørelse på engelsk (Cambridge University Press).

21. Ministerrådets anbefaling CM/Rec(2008)7 vedr. anvendelsen af Europarådets Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog (CEFR) og flersprogethedens fremme: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805d2fb1.

2.1. CEFR'S MÅL

CEFR søger at fortsætte den drivkraft, som Europarådets projekter har givet til en uddannelsesreform. CEFR ønsker at hjælpe sprogprofessionelle med at forbedre kvaliteten og effektiviteten af sproglæring og sprogundervisning. CEFR fokuserer ikke på evaluering, som ordenes rækkefølge i undertitlen tydeligt antyder: Læring, undervisning og evaluering.

Ud over at fremme sprogundervisning og sproglæring som kommunikationsmetode indeholder CEFR et nyt, selvstændiggørende syn på sprogbrugeren. CEFR præsenterer sprogbrugeren som en social aktør, der fungerer i en social sammenhæng og tager ejerskab for læringsprocessen. Dette indebærer et reelt paradigmeskift i både kursusplanlægning og undervisning ved at fremme sprogbrugers engagement og selvstændighed.

CEFR's handlingsorienterede tilgang repræsenterer en vej væk fra kursusplaner, der er baseret på en lineær progression gennem sprogstrukturer, eller forud fastlagte opfattelser og funktioner, hen imod kursusplaner, der er baseret på behovsanalyser, orienteret mod opgaver i det virkelige liv og udarbejdet ud fra formålstjenlige antagelser og funktioner. Dette fremmer et færdighedsperspektiv, der er båret frem af deskriptorer, hvor brugeren *kan gøre noget* snarere end af et *mangelperspektiv*, der fokuserer på, hvad brugerne endnu ikke har opnået. Formålet er at designe pensum og kurser baseret på kommunikative behov med udgangspunkt i opgaver fra det virkelige liv og ledsaget af *kan gøre noget* deskriptorer, som kommunikerer mål til brugerne. CEFR er ganske enkelt et redskab til at hjælpe med planlægning af pensum, kurser og eksamener ved at arbejde baglæns fra det, som brugerne har behov for at gøre med sproget. Udarbejdelsen af et omfattende, beskrivende skemasæt med illustrative deskriptorskalaer for *kan gøre noget* for så mange aspekter som muligt (CEFR 2001 kapitel 4 og 5), samt en tilhørende indholdsspecifikation, der er publiceret separat for forskellige sprog ([Reference Level Descriptions – RLDs](#))²² ligger til grund for en sådan planlægning.

Disse mål blev udtrykt i CEFR 2001 som følger:

CEFR's erklærede mål er, at:

- ▶ fremme og støtte samarbejde mellem uddannelsessystemer i forskellige lande.
- ▶ skabe et solidt grundlag for gensidig anerkendelse af sprogkvalifikationer.
- ▶ hjælpe brugere, undervisere, kursusudviklere, medlemmer af eksamenskommissioner og uddannelsesadministratorer med at gennemføre og koordinere deres initiativer. (CEFR 2001 Afsnit 1.4)

For yderligere at fremme og facilitere samarbejdet indeholder CEFR også de fælles referenceniveauer A1 til C2, defineret som illustrative deskriptorer. De fælles referenceniveauer blev introduceret i kapitel 3 i CEFR 2001 og blev føjet ind i deskriptorskalaerne, der blev anvendt i kapitel 4 og 5 i CEFR 2001. Udarbejdelsen af en fælles beskrivende oversigt, fælles referenceniveauer og de illustrative deskriptorer, der definerer

CEFR's prioriteter

Etableringen af fælles referencepunkter er underlagt CEFR's mål om at facilitere kvalitet i sprogundervisningen og at fremme et Europa af fordomsfri og flersprogede borgere. Dette blev tydeligt bekræftet på det mellemstatslige forum for sprogpolitik, Intergovernmental Language Policy Forum, der gennemgik CEFR's fremskridt i 2007 samt i flere anbefalinger fra Ministerrådet. Dette nøglefokus er endnu en gang understreget i [Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education](#) (Beacco et al. 2016a). Language Policy Forum understregede også behovet for ansvarlig anvendelse af CEFR niveauerne og udnyttelsen af de tilgængelige metoder og ressourcer i udarbejdelsen af eksamener for således at relatere dem til CEFR.

Som underoverskriften *læring, undervisning, evaluering* fremhæver, er CEFR ikke kun et evalueringsprojekt. CEFR 2001 kapitel 9 skitserer mange forskellige tilgange til evaluering, hvoraf mange er alternativer til standardiserede test. Det forklarer de måder, hvorpå CEFR generelt, og dets illustrative deskriptorer i særdeleshed, kan være en hjælp til underviseren i evalueringsprocessen, men der er ikke fokus på sprogtest, og testindhold bliver slet ikke nævnt.

Overordnet set understreger Language Policy Forum behovet for internationalt samarbejde og netværk og udveksling af ekspertise i forhold til CEFR gennem organer såsom Association of Language Testers in Europe (ALTE) (www.alte.org), the European Association for Language Testing and Assessment (EALTA) (www.ealta.eu.org) og Evaluation and Accreditation of Quality in Language Services (Equals) (www.eaquals.org).

22. www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/reference-level-descriptions.

aspekterne i skemaerne på forskellige niveauer, har som mål at give et fælles metasprog til sproguddannelsesprofessionen for at kunne facilitere kommunikation og netværksarbejde, mobilitet og anerkendelse af kurser og eksamener. I forbindelse med eksaminationer har Europarådets Afdeling for Sprogpolitik (Council of Europe's Language Policy Division) offentliggjort en [manual, så eksamener i sprog kan relateres til CEFR](#)²³. Nu ledsages denne af en værktøjskasse med yderligere materiale og en case study-udgivelse fra Cambridge University Press samt en manual til brug for udarbejdelse af sprogrøver og sprogeksemener.²⁴ Europarådets ECML har også udviklet *Relating language examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – Highlights from the Manual*²⁵ og tilbyder kompetenceopbygning til støtte for medlemslande gennem RELANG.²⁶

Det er dog vigtigt endnu engang at understrege, at CEFR er et værktøj til støtte for uddannelsesreformer, ikke et standardiseringsværktøj. Ligeledes eksisterer der intet organ, der overvåger eller selv koordinerer anvendelsen. CEFR gør dette klart lige fra begyndelsen:

En ting skal gøres klar fra begyndelsen: Vi har IKKE til hensigt at fortælle praktikere, hvad de skal gøre, eller hvordan de skal gøre det. Vi stiller spørgsmål, men vi besvarer dem ikke. Det er ikke Den Fælles Europæiske Referencerammes opgave at fastlægge mål, som brugerne skal forfølge, eller metoder de skal anvende. (CEFR 2001, Bemærkninger til Brugeren)

2.2. IMPLEMENTERING AF EN HANDLINGSORIENTERET TILGANG

CEFR er en omfattende referenceramme forstået således, at det er muligt at finde de vigtigste tilgange til sproglæring heri. Den er neutral forstået således, at den stiller spørgsmål i højere grad end besvarer dem, og den fastlægger ikke nogen særlig pædagogisk tilgang. Der er for eksempel ingen forslag om at stoppe undervisningen i grammatik eller litteratur. Der er intet *korrekt svar* til spørgsmålet om, hvordan man bedst kan evaluere en brugers fremskridt. CEFR har ikke desto mindre en innovativ tilgang ved at tale om sprogbrugere og sociale aktører, og således skal sproget anses som et kommunikationsmiddel snarere end et fag, man skal studere. Herved foreslår CEFR en analyse af brugernes behov og anvendelse af deskriptorerne *kan gøre noget* samt kommunikative opgaver, som hele CEFR 2001 Kapitel 7 omhandler.

CEFR's metodiske budskab er, at sproglæring bør være rettet mod brugernes muligheder for at agere i virkelige situationer, at udtrykke sig selv og at udføre forskelligartede opgaver. Kriteriet for den foreslåede evaluering er kommunikativ evne i det virkelige liv målt i forhold til et kontinuum af evner (niveau A1-C2). Dette er den oprindelige og basale betydning af kriterium i udtrykket kriteriebaseret evaluering. Deskriptorer fra CEFR 2001 Kapitel 4 og 5 lægger grundstenen for den transparente definition af målsætninger i pensum og af standarder og kriterier for evaluering med kapitel 4, der fokuserer på aktiviteter hvad og kapitel 5, der fokuserer på kompetencer hvordan. Dette er ikke uddannelsesmæssigt neutralt. Det forudsætter, at undervisnings- og læringsprocessen er drevet af handling, altså at den er handlingsorienteret. Det foreslås også tydeligt, at man bør planlægge bagud fra brugerens kommunikative behov i det virkelige liv med deraf følgende tilpasning mellem pensum, undervisning og evaluering.

CEFR 2001 Kapiteloversigt i den gamle version

Kapitel 1: Den Fælles Europæiske Referenceramme i politisk og uddannelsesmæssig sammenhæng

Kapitel 2: Den anvendte tilgang

Kapitel 3: Fælles Referenceniveauer

Kapitel 4: Sprogbrug og sprogbrugeren/-læreren

Kapitel 5: Sprogbrugers/lærers kompetencer

Kapitel 6: Sproglæring og -undervisning

Kapitel 7: Opgaver og deres rolle i sprog-undervisningen

Kapitel 8: Sproglig variation og pensum

Kapitel 9: Evaluering

23. Council of Europe (2009), "Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – A Manual", Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. <https://rm.coe.int/1680667a2d>.

24. ALTE (2011), "Manual for language test development and examining – For use with the CEFR", Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. <https://rm.coe.int/1680667a2b>.

25. Noijons J., Béréšová J., Breton G. et al. (2011), *Relating language examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – Highlights from the Manual*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. www.ecml.at/tabid/277/PublicationID/67/Default.aspx.

26. Relating language curricula, tests and examinations to the Common European Framework of Reference (RELANG): <https://relang.ecml.at/>.

På klasseværelsesniveau ses flere konsekvenser af implementeringen af den handlingsorienterede tilgang. At se brugere som sociale aktører i processen indebærer at involvere dem i læringsprocessen, muligvis med deskriptorer som kommunikationsmiddel. Det indebærer også anerkendelsen af det sociale væsen i sproglæringen og sprogbrugen, især i samspillet mellem det sociale og individet i læringsprocessen. At opfatte sproglærende som sprogbrugere indebærer omfattende brug af målsproget i klasseværelset – at lære at bruge sproget snarere end udelukkende at lære om sproget, dvs. som et fag. At opfatte brugere som flersprogede, flerkulturelle væsener betyder, at man giver dem mulighed for at bruge alle deres lingvistiske ressourcer, når det er nødvendigt, og derved opmuntre dem til at se ligheder og regelmæssigheder såvel som forskelle mellem sprog og kulturer. Først og fremmest indebærer den handlingsorienterede tilgang meningsfyldte gruppeopgaver i klasselokalet, hvor det primære fokus ikke er sprog. Hvis det primære fokus i en opgave ikke er sprog, må der være et andet slutprodukt eller resultat, såsom at planlægge en udflugt, at fremstille en plakat, at skrive en blog, at organisere en fest eller at vælge en kandidat. Deskriptorerne kan anvendes til at hjælpe med at udføre disse opgaver og også til at observere, samt – hvis det ønskes – at (selv-)evaluere brugernes sprog under disse opgaver.

Både CEFR's deskriptive skema og den handlingsorienterede tilgang placerer samkonstruktion af mening (gennem interaktion) helt centralt i lærings- og undervisningsprocessen. Det har tydelige konsekvenser for klassearbejdet. Nogle gange vil interaktionen være mellem lærer og bruger(e), men andre gange vil den være af samarbejds-mæssig karakter mellem brugerne selv. Den nøjagtige balance mellem undervisercentreret instruktion og samarbejde mellem brugere i små grupper vil sandsynligvis afspejle konteksten, den pædagogiske tradition i denne kontekst og færdighedsniveauet hos de pågældende brugere. I nutidens samfund med stigende diversitet kan meningskonstruktion finde sted på tværs af sprog og trække på brugernes flersprogede og flerkulturelle repertoier.

2.3. FLERSPROGLIG OG FLERKULTUREL KOMPETENCE

CEFR skelner mellem flersproglighed, dvs. sameksistensen mellem flere sprog på det sociale eller individuelle niveau, og flersprogethed, dvs. det dynamiske og udviklende lingvistiske repertoire hos den individuelle bruger. Flersprogetheden fremstår i CEFR som en ujævn og skiftende kompetence, hvor brugernes ressourcer i et sprog eller en sprogvariation kan være meget forskellig fra deres ressourcer i et andet. Men det vigtigste er, at flersprogede har et *enkelt*, indbyrdes forbundet repertoire, som de kombinerer med deres almindelige kompetencer, og et antal strategier for at kunne udføre opgaver (CEFR 2001 Afsnit 6.1.3.2).

Flersproglig kompetence, som den er forklaret i CEFR 2001 Afsnit 1.3, omhandler evnen til at anvende et forbundet, ujævnt, flersproget repertoire på forskellig måde for at:

- ▶ skifte fra et sprog eller en dialekt, eller sprogvariant, til en anden.
- ▶ udtrykke sig i et sprog, eller dialekt eller sprogvariant, og forstå en person, der taler med en anden.
- ▶ fremkalde viden fra en række sprog, eller dialekter eller sprogvarianter, for at give en tekst mening.
- ▶ genkende ord fra en almindelig international udgave i en ny form.
- ▶ mediere mellem individer uden fællessprog, eller dialekt eller sprogvariant, også hvis man selv kun har minimal viden.
- ▶ bringe hele ens eget lingvistiske værktøjskasse i spil og eksperimentere med alternative udtryksformer
- ▶ inddrage paralingvistiske virkemidler, fx mime, gestikulation, ansigtsudtryk.

De forbundne begreber flersproget/flerkulturel og delvise kompetencer blev indlemmet i sproguddannelsen for første gang i 1996 i den anden foreløbige version af CEFR.

De blev udviklet som en form for dynamisk, kreativ proces i sproglæring (languaging) på tværs af sprogvarianterne som et metodisk og sprogpolitisk mål. Baggrunden for denne udvikling var en række studier inden for tosprogethed i de tidlige 1990'ere ved forskningscenteret, CREDIF (Centre de recherche et d'étude pour la diffusion du français) i Paris.

Eksemplerne på pensum, der blev vist i CEFR 2001 kapitel 8, fremmede bevidst begreberne flersprogede og flerkulturelle kompetencer.

Disse to begreber blev offentliggjort i en mere udførlig udgave i 1997 i *Plurilingual and pluricultural competence (Flersproglig og flerkulturel kompetence)*.

Ved et sjovt sammenfald var 1996 også året, hvor man for første gang begyndte at tale om tværproglæring (translanguaging) i forbindelse med tosproget undervisning i Wales. Tværproglæring er en handling, der udøves af flersprogede personer, hvor flere sprog er involverede. En hel gruppe af lignende udtryk findes nu, men de hører alle under termen flersprogethed.

Flersprogethed kan faktisk vurderes fra flere perspektiver: som et sociologisk eller historisk faktum, som en personlig karakteristik eller ambition, eller som en uddannelsesmæssig filosofi eller tilgang, eller – helt basalt – som det sociopolitiske mål at bibeholde lingvistisk diversitet. Alle disse perspektiver bliver i stigende grad mere almindelige i Europe.

Mediering mellem mennesker uden fælles sprog er en af aktiviteterne på listen ovenfor. På grund af den flersprogede karakter i en sådan mediering blev der udarbejdet og godkendt deskriptorer for de øvrige punkter på listen ovenfor i løbet af 2014-17 for at udvikle deskriptorer til brug for mediering. Dette fungerede fint bortset fra det sidste punkt *paralingvistik*. Desværre kunne informanterne ikke blive enige om relevansen eller fortolke deskriptorerne konsekvent.

Da CEFR 2001 blev udgivet, var begreberne i dette afsnit innovative, især ideen om et holistisk, sammenhængende flersproget repertoire. Ideen er senere blevet understøttet af psykolingvistisk og neurolingvistisk forskning i forbindelse med mennesker, der tidligt i livet lærer et ekstra sprog, og dem, der senere lærer et sprog med stærkere indflydelse fra førstesproget. Flersprogethed har også resulteret i et antal kognitive fordele på grund af et forøget styringssystem i hjernen, det vil sige evnen til at kunne undgå at blive distraheret i en opgaves udførelse.

De fleste referencer til flersprogethed i CEFR er til *flersproget og flerkulturel kompetence*. Dette skyldes, at de to aspekter ofte går hånd-i-hånd. Når det er sagt, kan en form for divergens faktisk være, at et aspekt, fx flerkulturel kompetence, er meget stærkere end en anden, fx flersproget kompetence, se CEFR 2001 Afsnit 6.1.3.1.

En af årsagerne til at man vil fremme udviklingen af flersprogede og flerkulturelle kompetencer er, at oplevelsen af dem:

- ▶ udnytter eksisterende sociolingvistiske og pragmatiske kompetencer, hvilket igen fører til en yderligere udvikling af disse kompetencer.
- ▶ fører til en bedre opfattelse af, hvad der er generelt, og hvad der er specifikt i forskellige sprogs lingvistiske organisering, det vil sige en form for metalingvistisk, interlingvistisk eller så at sige *hyperlingvistisk* bevidsthed.
- ▶ forfiner brugerens viden om, hvordan man lærer, og forfiner vedkommendes færdighed i at indgå i relationer med andre og i at indgå i nye situationer.

Til en vis grad kan videre indlæring derfor forstærkes inden for de *lingvistiske og kulturelle områder* (CEFR 2001 Afsnit 6.1.3.3).

Hverken flerkulturalitet eller forestillingen om interkulturel kompetence – kort omtalt i CEFR 2001 Afsnit

5.1.1.3 og 5.1.2.2 – er særlig uddybet i CEFR. Flersprogethedens og den interkulturelle kompetences konsekvenser for pensumudarbejdelsen i forbindelse med CEFR skitseres i *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education* (Beacco et al. 2016a). Dertil kommer, at en detaljeret taksonomi for flersproget og flerkulturel kompetence er til rådighed i ECML's *Framework of reference for pluralistic approaches to languages and cultures (FREPA/CARAP)*.²⁷

2.4. CEFR'S DESKRIPTIVE SKEMA

I dette afsnit skitserer vi CEFR's deskriptive skema og udpeger, hvilke elementer der blev udviklet yderligere i 2014-17 projektet. Som nævnt ovenfor er CEFR's kernemål at give et fælles deskriptivt metasprog, når vi taler om sprogfærdighed. Figur 1 viser CEFR's deskriptive skemastruktur i diagramformat.

Efter en introduktion til relevante nøglebegreber (CEFR 2001 Kapitel 1), introduceres CEFR's tilgang i det meget korte CEFR 2001 Kapitel 2. I enhver kommunikativ situation vil generelle kompetencer, fx viden om verden, sociokulturel kompetence, interkulturel kompetence og professionel erfaring, hvis relevant: CEFR 2001 Afsnit 5.1, altid være forbundet med kommunikative sprogkompetencer (lingvistiske, sociolingvistiske og pragmatiske kompetencer: CEFR 2001 Afsnit 5.2) og strategier, nogle generelle, andre kommunikative sprogstrategier, for

27. <http://carap.ecml.at/Accueil/tabid/3577/language/en-GB/Default.aspx>.

at kunne færdiggøre en opgave (CEFR 2001 Kapitel 7). Opgaver kræver ofte et samarbejde med andre – og derfor behov for sprog. I det valgte eksempel i 2001 Kapitel 2, der skal introducere denne ide – at flytte – er sprogbrugen kun betinget af opgaven. Når man flytter et skab, er lidt kommunikation, helst gennem sprogbrug, helt klart tilrådelig, men sprog er ikke opgavens fokus. På samme måde vil opgaver, der kræver mere avanceret kommunikation, fx at blive enige om en foretrukket løsning på et etisk problem eller at afholde et projektmøde, fokusere på resultaterne snarere end det sprog, der anvendes, for at opnå resultaterne.

CEFR's overordnede tilgang kan opsummeres i et enkelt afsnit:

Sprogbrug, herunder sproglæring, omfatter handlinger udført af personer, der som individer og som sociale aktører udvikler en række **kompetencer**, både generelle og i særdeleshed **kommunikative sproglige kompetencer**. De trækker på de kompetencer, de har til rådighed i forskellige kontekster under forskellige **forhold** og under forskellige **betingelser** for at indgå i **sproglige aktiviteter**, der **indebærer sproglige processer** med henblik på at producere og/eller modtage **tekster** i relation til **temaer** inden for specifikke **domæner**, idet de aktiverer de **strategier**, der synes bedst egnede til den **opgave**, der skal udføres. Deltagernes overvågning af disse handlinger fører til styrkelse eller ændring af deres kompetencer (CEFR 2001 Afsnit 2.1).

Dermed bliver kompetencer og strategier mobiliseret under opgaveudførelsen og videreudviklet gennem denne erfaring. I en *handlingsorienteret tilgang*, der oversætter CEFR's deskriptive skema til praksis, er nogle gruppeopgaver i sproglokalet således meget vigtige. Derfor indeholder CEFR 2001 et kapitel om opgaver. CEFR 2001 Kapitel 7 diskuterer opgaver fra det virkelige liv og pædagogiske opgaver, muligheder for et kompromis mellem disse, faktorer der gør opgaver enkle eller komplekse set med sproglige øjne, betingelser og begrænsninger. Den præcise form, som opgaverne i et klasseværelse kan tage, og den vægt, som de bør have i programmet, er op til brugerne af CEFR at beslutte. CEFR 2001 Kapitel 6 undersøger sprogundervisningens metodologier og understreger, at forskellige tilgange kan være passende i forskellige sammenhænge. Et faktum er, at CEFR skemaet er meget kompatibelt med flere nye tilgange til andetsproglæring, herunder den opgavebaserede tilgang, den holistiske tilgang samt generelt alle tilgange, der hidrører fra sociokulturelle og socialkonstruktivistiske teorier. CEFR 2001 Kapitel 8 skitserer alternative muligheder for pensumudarbejdelse ved at begynde med en diskussion om flersprogethed i sproglæringen. Denne proces videreudvikles i *Guide for the Development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education* (Beacco et al. 2016a). Uanset anvendt perspektiv er det underforstået, at opgaver i sproglokalet bør omfatte kommunikative sprogaktiviteter og –strategier (CEFR 2001 Afsnit 4.4), som også findes i den virkelige verden ligesom dem, der er opført i CEFR's deskriptive skema.

Figur 1 – CEFR deskriptivt skema: Strukturen²⁸

28. Fra ECEP projektets publikation: Piccardo E. et al. (2011), *Pathways through assessing, learning and teaching in the CEFR*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. http://ecep.ecml.at/Portals/26/training-kit/files/2011_08_29_ECEP_EN.pdf.

CEFR erstatter — med de kommunikative sprogaktiviteter og -strategier — den traditionelle model med fire færdigheder, lytte, tale, læse, skrive, som i tiltagende grad har vist sig utilstrækkelig til at kunne fange den komplekse kommunikationsvirkelighed. Ydermere tager strukturen med de fire færdigheder ikke hensyn til nogen form for overvejelser om formål eller makrofunktion. Den struktur, som foreslås af CEFR, er tættere på hverdags sproget, som er forankret i interaktion, hvori mening dannes i samspil med andre. Aktiviteterne præsenteres under fire kommunikationsmodi: Reception, Produktion, Interaktion og Mediering.

Udarbejdelsen af CEFR kategorierne for kommunikationsaktiviteter blev i betydelig grad påvirket af forskellen mellem transaktionsmæssig og interpersonel sprogbrug og mellem interpersonel og idemæssig sprogbrug (Udvikling af ideer). Se Tabel 3.

Tabel 3 – CEFR kategorier for de kommunikative sprogaktiviteter på makro-funktionelt niveau

	Reception	Produktion	Interaktion	Mediering
Kreativ, interpersonel sprogbrug	fx Læsning som en fritidsaktivitet	fx Længere monolog: beskrive oplevelser	fx Samtale	Mediere kommunikation
Transaktionsmæssig sprogbrug	fx Læsning for at få information og argumentere	fx Længere monolog: give information	fx Få varer og tjenester Informations-udveksling	Mediere en tekst
Vurderingsmæssig, problem-løsende sprogbrug	(Samme som) Læsning for at få information og argumentere	fx Længere monolog: fremføre en sag, fx i en debat	fx Diskussion	Mediere begreber

Med hensyn til tilgangen til sprogaktiviteter, som beskrevet i Tabel 3, er nedenstående liste over fordele ved udviklingen ud over de fire færdigheder taget fra en af de forberedende undersøgelser, der førte til udarbejdelsen af CEFR:²⁹

- ▶ de foreslåede kategorier, reception, produktion, interaktion, mediering, giver mening, ikke bare for insidere, men også for brugere: disse kategorier afspejler i højere grad måden, hvorpå mennesker faktisk bruger sproget, end de fire færdigheder gør.
- ▶ eftersom disse kategorier anvendes inden for sprogtræning i arbejdslivet, vil der være en tættere forbindelse mellem alment sprog og fagsprog (LSP).
- ▶ pædagogiske opgaver, der involverer samarbejde i små grupper i klasseværelset, projektarbejde, korrespondance mellem pennevenner og interview under sprogeksamen vil blive lettere at indplacere med denne model.
- ▶ organisering i form af transparente aktiviteter i specifikke brugs kontekster vil lette læringen og placeringen af de *udpluk af tilværelsen*, som udgør en sprogbrugers erfaring.
- ▶ en sådan tilgang, der er baseret på genre, tilskynder aktiveringen af indholdsskemata og tilegnelsen af de formelle skemata, organisering af diskurs, der er passende i forhold til genren.
- ▶ kategorier, der fremhæver interpersonel og længerevarende selvudfoldelse, er centrale på niveau A2 og kan danne modvægt til den gennemgående transportmetafor, der ser sprog som overførsel af oplysninger.
- ▶ et skridt væk fra en matrix med fire færdigheder og tre elementer, grammatisk struktur, ordforråd, fonologi/ grafologi, kan fremme kommunikative kriterier for kvaliteten af en præstation.
- ▶ forskellen mellem *reception*, *interaktion*, *produktion* minder om klassifikationer, der anvendes til lærings- og præstationsstrategier, og kan meget vel fremme en bredere opfattelse af strategisk kompetence
- ▶ forskellen mellem *reception*, *interaktion*, *produktion*, *mediering* markerer en progression af sværhedsgraden og kan således fremme udarbejdelsen af begrebet delkompetencer.
- ▶ relativt konkrete anvendelses kontekster, der tenderer mod supra-genrer/sproghandlinger snarere end abstrakte færdigheder eller funktioner, gør forbindelsen til realistiske evalueringsopgaver i eksamener lettere og bør kunne fremme mere konkrete deskriptorer.

29. North B. (1994) "Perspectives on language proficiency and aspects of competence: a reference paper defining categories and levels", CC-LANG Vol. 94, No. 20, Council of Europe Publishing, Strasbourg.

Et af de områder, hvor CEFR har haft størst indflydelse, er i anerkendelsen, dvs. i kursernes målbeskrivelser og i strukturen på mundtlige eksamener, af den grundlæggende forskel mellem produktion, dvs. = længere monolog; lange passager, og interaktion i form af samtaler, dvs. =konversationsdialog; korte passager. Da CEFR 2001 blev offentliggjort, mødte opdelingen af skriftlige opgaver ved tilsvarende at skelne mellem skriftlig produktion og skriftlig interaktion ikke nogen synderlig anerkendelse. Den oprindelige version af CEFR's Tabel 2 *selvevalueringsmatrix* blev faktisk ændret til at sammenføje skriftlig interaktion og skriftlig produktion til *skrivning*, hvilket gav anledning til den udbredte, men forkerte opfattelse, at CEFR skulle fremme en model af fem færdigheder.

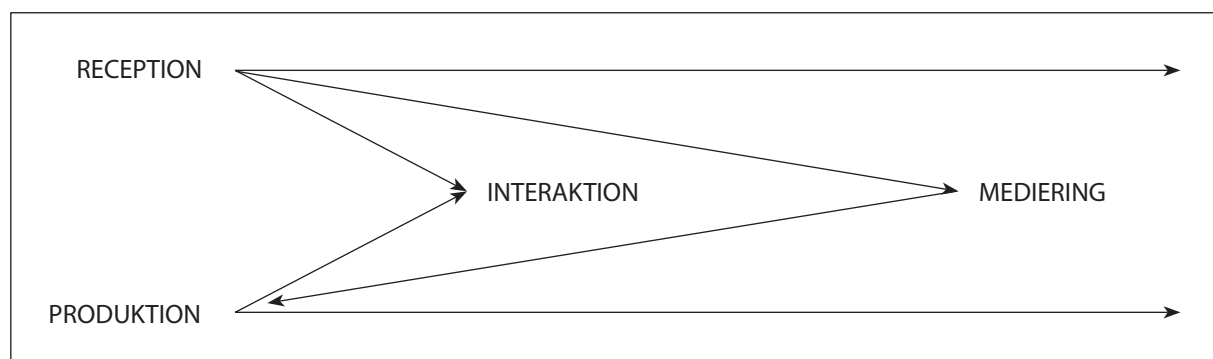
Udviklingen inden for email, sms og de sociale medier siden da viser, som på så mange andre områder, at CEFR var meget forud for sin tid. Den fjerde modus, mediering, blev udviklet i løbet af arbejdet i den oprindelige CEFR arbejdsgruppe.³⁰

Figur 2, som blev offentliggjort i de foreløbige 1996 og 1998 CEFR versioner, viser forholdet mellem de fire modi. Reception og produktion, opdelt i tale og skrift, viser de traditionelle fire færdigheder. Interaktion involverer både reception og produktion, men er mere end summen af de dele, og mediering involverer både reception og produktion samt ganske ofte interaktion.

CEFR introducerer begrebet mediering således:

Både ved reception og produktion gør skriftlig og/eller mundtlig mediering kommunikation mulig mellem personer, der af forskellige grunde ikke er i stand til at kommunikere direkte med hinanden. Oversættelse og tolkning, omskrivning, opsummering eller nedskrivning giver en kommunikationspartner en (om)formulering af en originaltekst, som han/hun ikke har direkte adgang til. Medierende sproglige aktiviteter – (gen)behandling af en eksisterende tekst – indtager en vigtig plads i den måde, vores samfund sprogligt fungerer på. (CEFR 2001 Afsnit 2.1.3).

Figur 2 – Forholdet mellem reception, produktion, interaktion og mediering

Som med mange andre aspekter i CEFR er begreberne interaktion og mediering ikke særlig detaljeret beskrevet i teksten. Dette er en af ulemperne ved at inkludere meget indhold på 250 sider. Som en konsekvens heraf har fortolkningen i CEFR af mediering overvejende været begrænset til tolkning og oversættelse. Det var grunden til, at 2014-17 projektet blev oprettet – for at udvikle deskriptorer for mediering. Dette projekt tydeliggjorde forståelsen af mediering som skitseret i Appendix 6 og forklaret i detaljer i *Developing illustrative descriptors of aspects of mediating for the CEFR* (North and Piccardo 2016).

CEFR repræsenterer en afvigelse fra den traditionelle skelnen i anvendt lingvistik mellem Chomskys begreber (*skjult*) kompetence og (*synlig*) udførelse, hvor *færdighed* normalt defineres som et glimt af en persons underliggende kompetence, der stammer fra en specifik præstation. I CEFR omfatter *færdighed* evnen til at udføre de kommunikative sprogaktiviteter *kan gøre noget*, mens der trækkes på både generelle og kommunikative sprogkompetencer, *lingvistik, sociolingvistik og pragmatik*, og der aktiveres de påkrævede kommunikative strategier.

Tilegnelsen af færdighed ses faktisk som en cirkulær proces: ved at udføre aktiviteter udvikler brugeren kompetencer og tilegner sig strategier. Denne tilgang omfavner et syn på kompetence som kun eksisterende, når den inddrages i sprogbrug, og det afspejler både (a) et bredere syn på kompetence som en handling fra anvendt psykologi, især i forhold til arbejdslivet og erhvervsmæssig uddannelse, og (b) en nutidig holdning i den sociokulturelle tilgang til læring. CEFR's deskriptorer, *kan gøre noget*, er indbegrebet af denne filosofi.

30. Medlemmer af den oprindelige CEFR arbejdsgruppe (The CEFR Authoring Group) var John Trim, Daniel Coste, Brian North og Joseph Sheils.

kan gøre noget **deskriptorer som en kompetence**

Ideen om teoretisk at indpasse deskriptorer som *kan gøre noget* på en niveauskala kommer oprindeligt fra sygeplejeuddannelsen. Prøver var ikke et særligt virksomt værktøj i evalueringen af sygeplejernes kompetencer. Der var behov for en sygeplejeeksperts systematiske, begrundede observation, hvor vedkommende blev vejledt i form af korte beskrivelser af typiske sygeplejekompetencer på forskellige præstationsniveauer.

Denne *kan gøre noget* tilgang blev overført til sprogundervisning og sproglæring i Europarådets arbejde sidst i 1970'erne. Dette fandt sted gennem tre kanaler: (a) behovsbaseret sprogtræning for arbejdslivet; (b) en interesse i underviserens evaluering baseret på definerede, kommunikative kriterier, og (c) eksperimenter med selvevaluering ved anvendelse af *kan gøre noget* deskriptorer som en måde, hvorpå en sprogbrugers refleksion og motivation øges. Nu anvendes *kan gøre noget* deskriptorer i et stigende antal discipliner i mange lande i det, som mange kalder en kompetencebaseret tilgang.

De kommunikative sprogstrategier betragtes således i CEFR som en slags forbindelsesled mellem de kommunikative sprogkompetencer og de kommunikative sprogaktiviteter og forbindes med sidstnævnte i CEFR 2001 Afsnit 4.4. Udarbejdelsen af deskriptorerne for strategisk kompetence blev påvirket af modellen: planlægning, udførelse, overvågning og reparationsbehandling. Men som det fremgår af Tabel 4, blev der ikke udviklet deskriptorskalaer til alle kategorier. Kategorierne i kursiv var også under overvejelse på det tidspunkt, hvor CEFR deskriptorerne blev offentliggjort i 2001, men deskriptorerne blev ikke udarbejdet. For mediering blev der truffet den beslutning i 2014-17 projektet, at der kun skulle oprettes deskriptorer for udførelsesstrategierne.

Tabel 4 – Kommunikative sprogstrategier i CEFR

	Reception	Produktion	Interaktion	Mediering
Planlægning	<i>Rammebeskrivelser</i>	Planlægning	<i>Ngen deskriptorer.</i>	
Udførelse	Følgeslutning	Kompensering	Turtagning Samarbejde	Forbindelse til tidligere viden Tilpasning af sprog Opløsning af kompliceret kommunikation Forbedring af komprimeret tekst Udfærdigelse af strømlinet tekst
Evaluering og reparation	<i>Monitorering (overvågning)</i>	Monitorering (overvågning) og selvkorrektion	Søgning efter afklaring <i>Reparation af kommunikation</i>	

2.5. MEDIERING

Som nævnt ovenfor under diskussionen af CEFR's deskriptive skema blev mediering under skridtet væk fra de fire færdigheder indført i sprogundervisning og sproglæring som én af de fire kommunikationsmodi, nemlig reception, produktion, interaktion og mediering (se Figur 2). Meget ofte er flere aktiviteter involverede, når vi anvender sprog: Mediering forbinder reception, produktion og interaktion. Desuden vil vi også, når vi anvender sprog, ikke blot kommunikere et budskab, men i højere grad udvikle en ide gennem sproglæring (languageing), dvs. at tale ideen igennem og derfra udtrykke tankerne, samt facilitere forståelse og kommunikation.

I CEFR 2001 er mediering ikke kun begrænset til tværsproglig mediering, dvs. at videregive information i et andet sprog, hvilket man kan se i nedenstående uddrag:

- ▶ Afsnit 2.1.3: *At muliggøre kommunikation mellem mennesker, som ikke – uanset årsag – kan kommunikere direkte med hinanden.*
- ▶ Afsnit 4.4.4: *At fungere som mellemmand mellem samtalepartnere, der ikke er i stand til at forstå hinanden direkte – normalt, men ikke alene, personer, der taler forskellige sprog.*
- ▶ Afsnit 4.6.4: *Både input- og outputtekster kan være skriftlige og mundtlige og på L1 eller L2.*

Bemærk: Dette betyder ikke, at et sprog er L1 og et andet er i L2. Det udtrykker, at de begge kan være i L1 eller i L2.

Selv om CEFR 2001 ikke udvikler medieringsbegrebet til dets fulde potentiale, understreger det de to vigtige forestillinger om samkonstruktion af mening i en interaktion og konstant bevægelse mellem individet og det sociale niveau i sproglæringen, især i billedet af brugeren som social aktør. Desuden understreger vægten på mediatoren som en mellemperson mellem samtalepartnerne CEFR's sociale vision. Selv om det ikke eksplicit fremgår i 2001 teksten, tildeler CEFR's deskriptive skema på denne måde *de facto* en nøglerolle til mediering i den handlingsorienterede tilgang i lighed med den rolle, som mange akademikere nu bygger på, når de diskuterer sproglæringsprocessen.

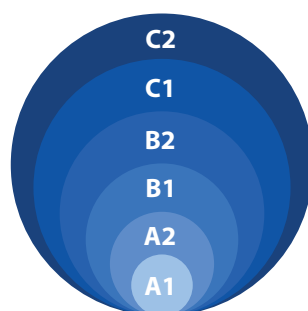
Den tilgang til mediering i 2014-17 projektet, hvor man udvider CEFR's illustrative deskriptorer, er således bredere end blot at overveje tværspørglig mediering. I tillæg til tværspørglig mediering omfatter tilgangen også mediering, der er knyttet til kommunikation og læring samt social og kulturel mediering. Denne bredere tilgang er besluttet, fordi den i stigende grad er relevant i takt med de forskelligartede sprogbrugere, i relation til udbredelsen af CLIL (Content and Language Integrated Learning), og fordi mediering også i stigende grad anses som en del af al læring, men fremfor alt sproglæring.

Deskriptorerne for mediering er især relevante i undervisningen i forbindelse med samarbejdsøvelser i små grupper, hvor opgaverne kan struktureres på en sådan måde, at sprogbrugere skal dele forskellige input, og herigennem forklare deres oplysninger og samarbejde for at opnå et mål. Deskriptorerne bliver endnu mere relevante, når dette arbejde foregår inden for CLIL's rammer.

2.6. CEFR'S FÆLLES REFERENCENIVEAUER

CEFR har to akser: En horisontal akse med kategorier, der beskriver forskellige aktiviteter og kompetenceaspekter, som skitseret ovenfor, og en vertikal akse, der repræsenterer progressionen i færdigheder inden for disse kategorier. For at facilitere kursernes struktur og beskrive progressionen præsenterer CEFR de seks fælles referenceniveauer, der vises i Figur 3. De fungerer som vejviser, så brugerne kan engagere sig i de relevante aspekter af de deskriptive skemaer på en progressiv måde. De seks niveauer skal dog ikke betragtes som absolutte. For det første kan de være grupperede i tre brede kategorier: Brugere på elementært niveau (A1 og A2), Uafhængig bruger (B1 and B2) og Kyndig bruger (C1 and C2). For det andet er de seks referenceniveauer, som repræsenterer meget brede sprogfærdighedstyper, meget ofte underopdelte.

Figur 3 – CEFR fælles referenceniveauer

Samtlige kategorier inden for humanistiske fag og almen dannelse er i alle tilfælde traditionsbundne, socialt konstruerede begreber. Ligesom regnbuens farver er sprogfærdighed faktisk et kontinuum. Men som med regnbuen har vi, på trods af de uklare afgrænsninger mellem farverne, en tendens til at se nogle farver bedre end andre som i Figur 4. Men for at kommunikere forenkler vi og fokuserer på de seks mest fremtrædende farver som i Figur 5.

Figur 4 – En regnbue

Figur 5 – De traditionelle seks farver

De fælles referenceniveauer defineres i detaljer af de illustrative deskriptorer i CEFR 2001 Kapitel 4 og 5, men de overordnede niveaubeskrivelser er kort opsummerede i CEFR 2001 Afsnit 3.6 (se Appendix 1) og i de tre tabeller anvendes de til at introducere niveauerne i CEFR 2001 Kapitel 3:

- ▶ CEFR Tabel 1: en global skala, med et kort, opsummerende afsnit pr. niveau findes i Appendix 1.
- ▶ CEFR Tabel 2: en selvevalueringsmatrix, som opsummerer CEFR deskriptorerne for kommunikative sprogaktiviteter i CEFR 2001 Kapitel 4. Tabel 2 anvendes også i Sprogpasset i mange versioner af ELP og i EU's Europass. En udvidet version, inkl. *Skriftlig og online interaktion* og *Mediering* findes i Appendix 2 i denne publikation
- ▶ CEFR Tabel 3: en udvalgt oversigt over CEFR's deskriptorer for kommunikativ sprogkompetence findes i CEFR 2001 Kapitel 5. En udvidet version, inkl. *Fonologi* findes i denne publikation i Appendix 3.

Det skal understreges, at det øverste niveau i CEFR skalaen, niveau C2, ingen forbindelse har til det, der nogle gange bliver betegnet som den måde, hvorpå en idealiseret *modersmålstalende*, eller en *veluddannet modersmålstalende* eller en *modersmålsignende* anvender sproget. Disse begreber blev ikke anvendt som et referencepunkt under udarbejdelsen af niveauerne eller deskriptorerne. Niveau C2, det øverste niveau på CEFR skalaen, præsenteres i CEFR således:

Niveau C2, hvor niveauet har været betegnet som **Beherskelse**, har ikke til hensigt at skulle forstås som modersmålstalende eller modersmålsignende. Tanken er at karakterisere præcisionsgrad, relevans og lethed, som beskriver dem, som har været yderst succesfulde brugere. (CEFR 2001 Afsnit 3.6)

Beherskelse (Trim: *comprehensive mastery*; Wilkins: *Comprehensive Operational Proficiency*), svarer til det øverste eksaminationsmål i skemaet, som det blev optaget af ALTE (Association of Language Testers in Europe). Det kan udvides til at inkludere den større kulturelle kompetence over dette niveau, som opnås af mange sprogfagfolk. (CEFR 2001 Afsnit 3.2)

Niveau A1, det laveste niveau i CEFR 2001, er heller ikke det lavest mulige færdighedsniveau i et andet sprog. Det beskrives i CEFR som følger:

Niveau A1 Gennembrud (breakthrough) – opfattes som det laveste niveau for generativ sprogbrug – det punkt hvor man *kan interagere på en enkel måde; kan stille og besvare enkle spørgsmål om sig selv, hvor man bor, folk man kender og ting, man ejer; kan tage initiativ til og reagere på enkle udtalelser inden for områder, hvor man har brug for det eller om velkendte emner, i stedet for at være afhængig af et meget be- grænset, leksikalsk organiseret repertoire af udtryk relateret til specifikke situationer.* (CEFR 2001 Afsnit 3.6)

Niveau A1 (*Gennembrud*) er nok det laveste niveau for generativ sprogfærdighed, som kan identificeres. Før man når dette stadie, kan der ikke desto mindre være en række opgaver, som brugerne kan udføre effektivt ved at bruge en meget begrænset sprogviden, og som er relevant for de pågældende brugeres behov. I 1994-1995 udviklede og skalaopdelte Swiss National Science Research Council de illustrative deskriptorer og identificerede et sprogband, der var begrænset til udførelsen af isolerede opgaver. Dette kan udledes af definitionen i niveau A1. I visse sammenhænge, fx med unge brugere, kan det være passende at udvikle en sådan *milepæl*.

Nedenstående deskriptorer dækker enkle, generelle opgaver, som blev skaladefinerede under niveau A1, men som kan udgøre brugbare målsætninger for begyndere:

- Kan foretage enkle indkøb, hvor at pege på eller at anvende andre fagter kan understøtte den verbale reference.
- Kan spørge om og fortælle ugedag, tidspunkt på dagen og dato.
- Kan anvende nogle basale hilsner.
- Kan sige ja, nej, må jeg bede om, vær så venlig, tak, undskyld.
- Kan udfylde simple formularer med personlige informationer, navn, adresse, nationalitet, civilstand.
- Kan skrive et kort, enkelt postkort (CEFR 2001 Afsnit 3.5).

Baggrunden for CEFR niveauerne

Skemaet med de seks niveauer er niveauinddelte i stigende retning fra A til C, fordi C2 ikke er den højst opnåelige færdighed i et andet sprog. Et skema, der inkluderer et 7. niveau, blev faktisk foreslået af David Wilkins på et mellemstatsligt symposium i 1997 med henblik på at diskutere en mulig fælles europæisk meritordning. CEFR arbejdsgruppen vedtog Wilkins' første seks niveauer, fordi Wilkins' 7. niveau ligger uden for de almindelige uddannelsers omfang.

SNSF-forskningsprojektet, der empirisk bekræftede niveauerne og udviklede CEFR's illustrative deskriptorer, som blev offentliggjort i 2001, bekræftede dette 7. niveaus eksistens. Der fandtes brugere, der studerende tolkning og oversættelse på universitetet i Lausanne, som lå klart over niveau C2. Simultantolkene ved de europæiske institutioner og professionelle oversættere arbejder på niveauer meget over niveau C2. For eksempel ligger niveau C2 på det 3. niveau ud af 5 for litterær oversættelse, der for nylig blev offentliggjort i PETRA projektet. Ydermere opererer flere flersprogede forfattere på Wilkins' 7. niveau, *tosproglig færdighed*, uden at være tosproget fra fødslen.

I de opdaterede og udvidede deskriptorer i dette dokument har det niveau, der refereres til ovenfor, fået betegnelsen Præ-A1 og er udviklet yderligere på baggrund af deskriptorerne fra det schweiziske Lingualevel projekt og det japanske CEFR-J projekt. Begge dækker folkeskoleniveau.

CEFR understreger, at niveauerne er referenceniveauer, og at i en given kontekst kan brugerne meget vel ønske at underindele dem, hvorved man kan vise forskellige kontekster (CEFR 2001 Sektion 3.5). I det samme afsnit introducerede CEFR ideen med plus-niveauerne.

Der skelnes i de illustrative deskriptorer mellem *kriterieniveauerne*, fx A2 eller A2.1, og *plus-niveauerne*, fx A2+ eller A2.2. Det sidstnævnte skelnes fra det førstnævnte ved en horisontal linje, som i dette eksempel for *Generel mundtlig forståelse*.

A2	Kan forstå nok til at være i stand til at opfylde behov af konkret art, forudsat der tales klart og tydeligt.
	Kan forstå vendinger og udtryk i forbindelse med områder tæt knyttet til meget basale, personlige og familiemæssige oplysninger, indkøb, lokalt stedkendskab, beskæftigelse, forudsat der tales tydeligt og langsomt.

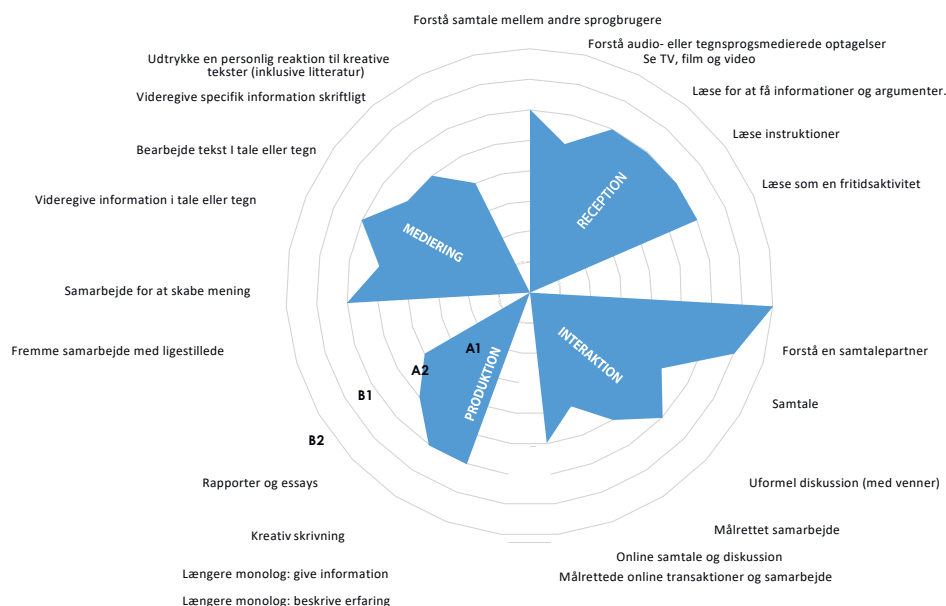
Plus-niveauerne repræsenterer en stærk kompetence på et niveau, der ikke endnu har nået minimumstandard på det næste kriterieniveau. Overordnet set er trækkene fra niveauet oven over begyndt at vise sig. Deskriptorerne fra *plus-niveauerne* er ikke inkluderet i de tre tabeller, som introducerer CEFR niveauerne i CEFR 2001 Kapitel 3 (CEFR Tabel 1, 2 og 3).

2.7. CEFR PROFILER

Niveauer er en nødvendig forenkling. Vi har brug for niveauer for at kunne strukturere læring, måle progression og besvare spørgsmål, såsom: *Hvor god er du til fransk?* eller *Hvilke færdigheder bør vi kræve af kandidaterne?* Ethvert enkelt svar, såsom B2 – eller endog B2 at modtage, B1 at producere – skjuler en kompliceret profil. Årsagen til at CEFR indeholder så mange deskriptorskalaer er, at man vil opmuntre undervisere til at udvikle differentierede profiler. Deskriptorskalaer kan for det første bruges til at identificere, hvilke sprogaktiviteter der er relevante for en bestemt gruppe brugere, og for det andet til at fastlægge, hvilke niveauer disse brugere skal opnå i disse aktiviteter for at opfylde deres mål. Dette kan illustreres med de to fiktive eksempler på individuelle sprogprofiler, som ses i Figur 6 og 7. I hvert tilfælde viser de fire former i Figur 6 og 7 den ønskede profil for henholdsvis reception, interaktion, produktion og mediering.

Teksterne rundt om cirklen er de deskriptorskalaer, som man vurderer relevante, og færdighedsniveauet, som man vurderer som ønskværdig for hver deskriptor, er indikeret med en skygge. Bemærk at de deskriptorskalaer, som er medtaget i de to diagrammer, ikke er identiske. Kun de aktiviteter, der vurderes relevante, vil være inkluderet. Profilerne i Figur 6 og 7 kan udfærdiges for individer i en sammenhæng med højintensiv LSP-træning, men teknikken er også meget anvendelig til analyse af en særlig gruppe brugeres behov.

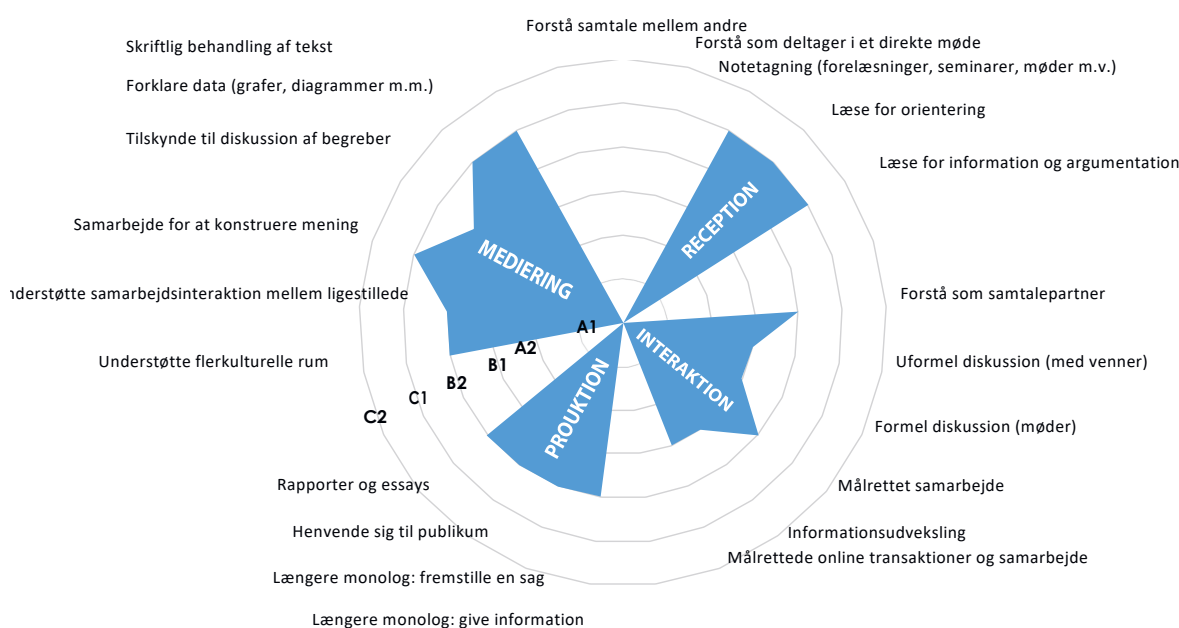
Figur 6 – En fiktiv behovsprofil i et andet sprog – se folkeskole/tidligt gymnasieniveau CLIL

Profilen i Figur 6 har *plus-niveauer* mellem de fælles referenceniveauer. Her er der sat en relativ høj prioritet (B1) for reception – inkl. læsning som en fritidsaktivitet – for målrettet samarbejde, for facilitering af samarbejde og mundtlig produktion. Den højeste prioritet er dog at forstå samtalepartneren (niveau B2), i dette tilfælde CLIL, formodentlig underviseren. Profilen i Figur 7 (efteruddannelse af naturvidenskabelig kandidat) lægger også vægt på reception (niveau C1) og på visse medieringsaspekter: samarbejde for at konstruere mening, forklaring af data og behandling af tekst. Der kan udarbejdes profiler for forskellige grupper, især inden for erhvervs-mæssige og specialiserede uddannelses-mæssige områder. Interessenter kan inddrages i en to-trinsproces: for det første for at etablere de relevante deskriptorskalaer og for det andet for at fastlægge realistiske mål for hver enkelt.

Grafiske profiler såsom dem, der vises i Figur 6 og 7, kan også anvendes til at beskrive en brugers nuværende sprogfærdighedsniveau. Man kan se en udvikling i individuel færdighed som en forøget kunnen over tid: en forøgelse inden for et relevant område.³¹ En realistisk grafisk profil af en persons færdighed vil i højere grad ligne de ujævne visninger i Figur 6 og 7 end de mere abstrakte perfektionsniveauer, som vises som koncentriske cirkler i Figur 3.

Figur 7 – En behovsprofil i et andet sprog – Postdoc., naturvidenskabelig kandidat (fiktiv)

For en personlig færdighedsprofil er færre kategorier sandsynligvis mere ønskværdige i de fleste tilfælde. Figur 6 og 7 arbejder med deskriptorskalaer for forskellige, detaljerede aktivitetstyper. Et enklere alternativ er kun at anvende de syv overordnede skalaer, *General mundtlig forståelse*,³² m.fl. På den anden side er der ingen grund til, at profilen skal begrænses til et sprog.

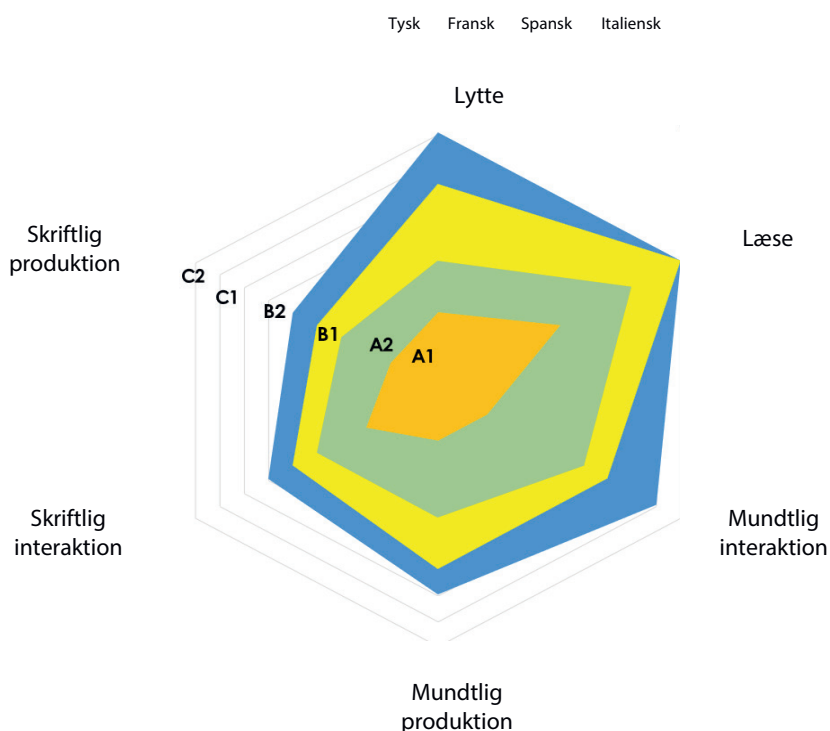
Man kan gå et trin videre og skabe en grafisk flersproget profil for individuelle brugere. Figur 8 viser en flersproget profil, der er inspireret af en model fra et canadisk projekt.³³ Profiler for forskellige sprog bliver overført hen over hinanden i den samme grafik. Figuren viser en profil med *delvise kompetencer*, som ikke er atypiske for en voksen bruger: man er langt bedre til at læse alle sprog.

En sådan profil kan vise den måde, hvorpå en brugers profil næsten altid vil være ujævn og delvis udfyldt. Den vil være påvirket af ens familiebaggrund, af behov i en bestemt situation, og af erfaring, inkl. tværgående kompetencer, der er tillært i løbet af ens skolegang, samt ved at bruge andre sprog erhvervs-mæssigt. Det er således usandsynligt, at to brugeres profiler på samme niveau vil være fuldkommen ens, eftersom de afspejler livserfaring og evner. Dette beskrives *generelle kompetencer* i CEFR 2001 (Afsnit 5.2).

31. De foreløbige versioner af CEFR fra 1996 og 1998 indeholdt diagrammer som Figur 6 og 7 for at illustrere denne analogi for sprogfærdighedsprofiler som rumlig, territorial. I arbejdsgruppen blev dette diagram refereret til som *Antarktis* på grund af formen. Det blev anset for værende for kompliceret et begreb i sin tid og blev udeladt fra den publicerede version.
 32. Mundtlig forståelse, mundtlig produktion og mundtlig interaktion skal alle forstås som indeholdende både talte og tegnsproglige modaliteter, som det måtte passe i konteksten.
 33. LINCIDIRE: LINGuistic & Cultural Diversity Reinvented. www.lincdireproject.org/.

Figur 8 – En flersproget færdighedsprofil med færre kategorier

I praksis er der en tendens til at anvende mere lineære diagrammer til at lave individuelle CEFR sprogfærdighedsprofiler. Figur 9 viser færdighed i et sprog i relation til CEFR's *generelle* deskriptorskalaer, og Figur 10 viser en profil for mundtlig sprogfærdighed på tværs af sprog. Lignende grafik vises i ELP versioner. Tidligere ELP-versioner viser evnen i et sprog efter et andet, som i eksemplet i Figur 9, men senere ELP-versioner viser den flersprogede profil for generel færdighed i hver kommunikativ sprogaktivitet, som i Figur 10.

Figur 9 – En færdighedsprofil – et overblik over færdigheder i et sprog

Spansk	Præ-A1	A1	A2	A2+	B1	B1+	B2	B2+	C1
Mundtlig forståelse									
Læseforståelse									
Mundtlig interaktion									
Skriftlig interaktion									
Mundtlig sprogproduktion									
Skriftlig sprogproduktion									
Mediering									

Grafiske profiler er blevet associerede med CEFR og med ELP siden de tidligste versioner sidst i 1990'erne. I dag er det selvfølgelig meget lettere at producere dem fra et regneark, fx Excel, og med de mange tilgængelige webværktøjer. Men disse grafiske profiler giver kun mening, hvis man kan antage en genkendelighed fra læseren i forhold til de pågældende niveauer og kategorier. CEFR's illustrative deskriptorer kan bistå med genkendeligheden.

Figur 10 – En flersproget færdighedsprofil – Mundtlig forståelse på tværs af sprog

	Præ-A1	A1	A2	A2+	B1	B1+	B2	B2+	C1	C2	Over C2
Engelsk											
Tysk											
Fransk											
Spansk											
Italiensk											

2.8. CEFR'S ILLUSTRATIVE DESKRIPTORER

De illustrative deskriptorer præsenteres inden for deskriptorskalaerne. Inden for et bestemt område giver hver deskriptorskala eksempler på typisk sprogbrug, der er blevet tilpasset på forskellige niveauer. Hver enkelt deskriptor er blevet udviklet og tilpasset i forhold til andre deskriptorer på skalaen, således at hver enkelt deskriptor giver et selvstændigt udsagn som kriterium, der kan bruges for sig selv uafhængigt af skalaens kontekst. Deskriptorerne bruges faktisk hovedsageligt på denne måde, det vil sige, uafhængigt af den skala, som præsenterer dem. Deskriptorerne målsætning er at komme med input til udarbejdelsen af pensum.

Deskriptorerne præsenteres i niveauer, så de let kan anvendes. Deskriptorer for det samme niveau fra forskellige skalaer plejer at blive anvendt i en tilpasset form i tjeklister for deskriptorer for pensum eller modulers målbeskrivelser og for selvevaluering, som i ELP. Men en deskriptors forbindelse til et bestemt niveau bør ikke ses som eksklusiv eller obligatorisk. Deskriptorerne viser sig på de første niveauer, hvor brugeren er mest tilbøjelig til at kunne færdiggøre den beskrevne opgave. På dette niveau kan deskriptoren højst sandsynligt være relevant som et mål i pensum: det vil sige niveauet, hvor det giver bedst mening at udvikle evnen til at kunne udføre, hvad der er beskrevet. Denne deskriptor ville være et udfordrende, men slet ikke umuligt, mål for brugeren på niveauet under. For nogle brugere med et særligt talent, en særlig erfaring eller motivation på det beskrevne område kan det være et passende mål. Det understreger vigtigheden af at tænke i profiler, se figur 6 til 10, såvel som i niveauer. Brugere kan måske drage nytte af at læse [CEFR 2001 Afsnit 3.7](#), *Hvordan skalaerne med illustrerende deskriptorer skal læses* (s. 36), og [Afsnit 3.8](#) (s. 37), *Hvordan man bruger skalaer for deskriptorer af sprogfærdighed*.

Skalaerne for de illustrative deskriptorer består af uafhængige, enkeltstående deskriptorer og er ikke primært beregnet til evaluering. De er ikke evalueringsskalaer på samme måde, som termen generelt anvendes i sprogevaluering. De forsøger ikke at dække hvert relevant aspekt på alle niveauer på samme måde, som skalaerne for evaluering af en præstation almindeligvis gør. De er illustrative, ikke kun i den forstand, at de præsenteres som ikke-obligatoriske eksempler, men også i den forstand, at de kun illustrerer kompetence inden for det pågældende område på forskellige niveauer. De fokuserer på aspekter, som er nye og fremtrædende: de forsøger ikke at beskrive alle relevante aspekter fuldt ud. De er åbne og ufærdige.

Forskningsprojektet for CEFR deskriptorer

De illustrative deskriptorer, som blev offentliggjort i CEFR 2001, var baseret på resultater fra et forskningsprojekt hos Swiss National Science Foundation, der skulle udarbejde og godkende deskriptorer til CEFR og ELP, og skulle give et billede af opnået sprogfærdighed ved slutningen af forskellige skoleår i det schweiziske uddannelsessystem. Det projekt, som er beskrevet i dette dokument, og som havde som mål at udvikle en lang række illustrative deskriptorer, kopierede det schweiziske projekts tilgang fra 1993 til 1997. Den anvendte metode i det oprindelige projekt, som er kort beskrevet i CEFR 2001 Appendix B, indeholder tre faser:

Intuitiv fase: Detaljeret analyse af eksisterende deskriptorskalaer og udarbejdelse af nye deskriptorer.

Kvalitativ fase: 32 workshops med grupper på 4-12 undervisere, hvor der fokuseredes på (a) fordeling af deskriptorer i de kategorier, som de skal beskrive, (b) evaluering af deskriptorerne tydelighed, nøjagtighed og relevans, og (c) fordeling af deskriptorer i færdighedsbånd.

Kvantitativ fase: Rasch-skaleringsanalyse af den måde, hvorpå 250 undervisere fortolkede deskriptorerne vanskelighed, da de hver især evaluerede 10 brugere og struktureret udvalgte to af deres klasser ved slutningen af skoleåret. Disse evalueringer med deskriptorer fandt sted, da de (ca. 80% undervisere på de højeste trin i folkeskolen) indberettede karakterer for skoleåret.

De illustrative deskriptorer er en kilde til udarbejdelsen af relevante standarder for den pågældende kontekst. De tilbydes ikke som standarder i sig selv. De danner grundlag for refleksion, diskussion og yderligere handling. Målet er at give nye muligheder, og ikke at diktere beslutninger. CEFR gør selv tydeligt opmærksom på dette, idet deskriptorerne præsenteres som anbefalinger og ikke på nogen måde er obligatoriske.

Som bruger opfordres du til at anvende skaleringsystemet og de tilhørende deskriptorer på en kritisk måde. Europarådets Afdeling for Moderne Sprog vil med glæde modtage en rapport om dine erfaringer med at anvende dem. Vær også opmærksom på, at de givne skalaer ikke alene omfatter global sprogfærdighed, men også mange af de parametre for sprogfærdighed, der er detaljeret beskrevet i Kapitel 4 og 5. Dette gør det muligt at udspecificere differentierede profiler for bestemte lærnere eller grupper af lærnere. (CEFR 2001, Bemærkninger til brugeren: xiii-xiv).

Deskriptorskalaerne er således et referenceværktøj. De er ikke ment som et evalueringsværktøj, selv om de kan være en kilde til udarbejdelsen af et sådant værktøj. De kan være tjeklister på et niveau eller et matriks, der definerer forskellige kategorier på forskellige niveauer. Brugere kan måske finde det fordelagtigt at læse [CEFR 2001 Sektion 9.2.2](#), *Kriterierne for opnåelse af et læringsmål*.

Hver deskriptorskala følges nu af en kort forklaring, som understreger de nøglebegreber, der er repræsenteret i deskriptorerne, efterhånden som man bevæger sig op ad skalaen. Skalaerne giver ikke altid en deskriptor for hvert niveau. Den manglende deskriptor er ikke et tegn på, at det er umuligt at lave en. Fx anføres ofte på niveau C2: *Ngen deskriptorer. Se C1*. I disse tilfælde kan brugeren overveje, om en deskriptor kan formuleres for konteksten, som er mere krævende end den for niveau C1.

I CEFR 2001 Afsnit 3.4, er kravet til de illustrative deskriptorers validitet, at de:

- ▶ i deres formulering trækker på erfaringer fra mange institutioner, som har arbejdet aktivt på at definere færdighedsniveauer.
- ▶ er blevet udviklet samtidigt med de deskriptive skemaer, som er præsenteret i CEFR 2001 Kapitel 4 og 5 gennem interaktion mellem (a) det teoretiske arbejde, som forfattergruppen har foretaget, (b) analysen af allerede eksisterende færdighedsskalaer, og (c) praktiske workshops med undervisere.
- ▶ er blevet tilpasset til det fælles referenceniveau A1, A2, B1, B2, C1 og C2.
- ▶ lever op til kriterierne i CEFR 2001 Appendix A vedrørende effektive deskriptorer ved, at hver enkelt er kort, max 25 ord, tydelig og gennemsigtig, formuleret i en positiv tone, beskriver noget bestemt og har en uafhængig, enkeltstående integritet, og ikke kun kan fortolkes ved hjælp af andre deskriptorers formuleringer.
- ▶ er fundet gennemsigtige, anvendelige og relevante for grupper undervisere, der består af ikke-modersmålstalende og modersmålstalende, som kommer fra en række uddannelsesområder med meget forskellige profiler i forhold til sprogtræning og undervisningserfaring.
- ▶ er relevante for beskrivelsen af faktiske brugerpræstationer på folkeskoleniveau, i erhvervs- og voksenud-dannelse, og således repræsenterer realistiske målsætninger.
- ▶ er blevet *objektivt tilpassede* til en fælles skala. Dette betyder, at placeringen af størstedelen af deskriptor-erne på skalaen er et resultat af, hvordan de er blevet fortolket i forhold til at kunne evaluere brugernes færdigheder, og ikke blot forfatterens mening.
- ▶ giver en lang række kriterieudsagn om det kontinuum, som dækker fremmedsprogsfærdighed, som kan udnyttes fleksibelt i forhold til udarbejdelse af kriteriereferencer til evaluering. De kan matches til eksisterende lokale systemer, der er udviklet ved hjælp af lokal erfaring og/eller kan bruges til at udvikle nye former for målsætninger.

Som et resultat heraf blev de illustrative deskriptorer, som blev offentliggjort i 2001, mødt med bred accept, og de er blevet oversat til 40 sprog. Men de illustrative deskriptorer blev i CEFR 2001 kaldt en *deskriptorbank*, fordi ideen var – som med en testbank – senere at udbygge den, så snart brugerne udviklede og validerede flere deskriptorer – som det nu finder sted med denne opdatering.

Formålet med deskriptorerne er at skabe et fælles metasprog, der kan facilitere netværksarbejde og udviklingen af praksisfællesskaber blandt undervisergrupper. Når undervisere kan vælge CEFR niveauer og illustrative deskriptorer, som de vurderer passende til deres brugeres behov, kan de tilpasse formuleringen af deskriptorerne, så de passer bedre til den specifikke kontekst og kan supplere med egne deskriptorer, hvor det anses for nødvendigt. Deskriptorerne er blevet tilpasset til ELP på denne måde.

2.9. ANVENDELSEN AF CEFR ILLUSTRATIVE DESKRIPTORER

Deskriptorernes hovedfunktion er at afpasse pensum, undervisning og evaluering. Undervisere kan vælge CEFR deskriptorer i forhold til relevans til en særlig kontekst og kan tilpasse dem til processen, hvis det er nødvendigt. På denne måde kan deskriptorerne blive en detaljeret, fleksibel ressource for:

- ▶ at relatere læringsmål til sprogbrug i den virkelige verden og således skabe en ramme for handlingsorienteret læring.
- ▶ at tilbyde gennemsigtige *milepæle* til brugere, forældre eller sponsorer.
- ▶ at tilbyde en *menu*, hvorfra man kan forhandle prioriteter med voksne brugere i en proces med løbende behovsanalyse
- ▶ at foreslå opgaver til undervisning, som vil involvere aktiviteter, der er beskrevet i flere deskriptorer
- ▶ at introducere evaluering i henhold til kriterier, hvor kriterierne relaterer til en ekstern ramme, her CEFR.

Definition af pensummål på basis af en behovsprofil

Trin 1: Vælg de deskriptorskalaer, som er relevante for den pågældende brugergruppe (se Figur 6 og 7). Dette foregår bedst efter rådslagning med interessenter, inkl. underviserne, og i tilfælde af voksne brugere, sprogbrugere selv. Interessenterne kan også blive spurgt om, hvilke andre kommunikative aktiviteter der er relevante.

Trin 2: Udvælg sammen med interessenterne det niveau, som brugerne skal nå for hver relevant deskriptorskala.

Trin 3: Saml deskriptorerne for målniveau(er) fra alle relevante skalaer til én liste. Denne udgør det allerførste udkast til en række kommunikative mål.

4: Gennemarbejd listen, muligvis i samarbejde med interessenterne.

En alternativ tilgang er:

Trin 1: Fastlæg et globalt målsætningsniveau for kurset.

Trin 2: Saml alle deskriptorer for det niveau.

Trin 3: Identificer de deskriptorer, der er relevante, i samarbejde med interessenterne, og slet resten.

Meget ofte henvises til CEFR deskriptorer for at få inspiration til tilpasning eller til at gøre målet i et eksisterende kursus mere eksplicit. I disse tilfælde bliver deskriptorer fra bestemte skalaer valgt, tilpasset til den lokale kontekst, og føjet til et eksisterende dokument i pensum.

CEFR deskriptorer kan også anvendes til at udvikle en række læringsmål fra begyndelsen. Ved at gøre dette bør man ideelt set begynde ved at udarbejde en behovsprofil, som ligner dem, der vises grafisk i Figur 6 og 7. I praksis skydes ofte genvej ved at starte ud fra de CEFR tilpassede tjeklister for deskriptorer, som allerede er tilgængelige for forskellige niveauer i sprogbiografidelen i mange ELP-versioner.

Uanset hvilken tilgang man vælger, skal enhver udarbejdet deskriptoroversigt slankes til en fornuftig længde ved at fjerne gentagelser og aspekter, der synes mindre relevante i konteksten. Det er som regel på dette tidspunkt, at deskriptorerne bliver tilpassede, forkortede, simplificerede og sammenføjede med eksisterende kommunikative mål og suppleret med andre uddannelsesmæssige mål. Hvad der er en *fornuftig* længde for en liste afhænger af det præcise formål. En liste kan være lang, for eksempel 60 til 80 deskriptorer, til udarbejdelsen af pensum for et helt niveau, men erfaringen viser, at enhver liste, der bruges som evalueringsinstrument til underviserne eller til selvevaluering, er mere effektiv, hvis den er langt kortere, for eksempel 10 til 20 deskriptorer, og er fokuseret på relevante aktiviteter i en bestemt del eller modul af kurset.

Ved at anvende deskriptorer til at udfærdige lister over læringsmål, skal man huske på, at deskriptorerne fra forskellige skalaer komplementerer hinanden. Man ønsker måske at gøre en særlig deskriptors omfang bredere ved at fremstille det som tilknyttet til en eller to komplementære skalaer, der er relevante for det tilsigtede omfang af læringsaktiviteten. For eksempel kunne man på niveau B1 ønske at skabe et bredere uddannelsesmål for tekstfordybelse ved at anvende følgende deskriptorer fra tre forskellige skalaer:

- ▶ Kan med regelmæssig brug af ordbog følge historiers handling, enkle romaner og tegneserier med en tydelig handling og højfrekvent hverdagsprog: *At læse som en fritidsaktivitet.*
- ▶ Kan kort forklare følelser og meninger, som et værk fremprovokerer: *At udtrykke en personlig reaktion på kreative tekster (inklusive litteratur).*
- ▶ Kan diskutere i enkle termer, hvordan ting, som kan se *mærkelige* ud i en anden sociokulturel kontekst, meget vel kan være *normale* for andre: *At bygge på et flerkulturelt repertoire.*

Deskriptorer kan også være anvendelige som et udgangspunkt for at skabe gennemsigtige kriterier for evaluering. CEFR 2001 Kapitel 9 skitserer forskellige former for evaluering og måder, hvorpå deskriptorer kan være anvendelige i relation hertil. Under diskussionen af deskriptorers anvendelse til evaluering har CEFR følgende kommentarer:

I diskussionen om deskriptorernes anvendelse er det meget vigtigt at skelne mellem:

- Deskriptorer for kommunikative aktiviteter, som findes i Kapitel 4.
- Deskriptorer for aspekter inden for færdighed i forbindelse med særlige kompetencer, som findes i Kapitel 5.

De første [deskriptorer] er meget velegnede til lærer- eller selvevaluering i forbindelse med opgaver fra den virkelige verden. Sådanne lærer- eller selvevalueringer foretages på grundlag af et detaljeret billede af lærerens sprogfærdigheder, som er opbygget i løbet af et kursus. De er attraktive, fordi de kan hjælpe med til at rette lærernes og lærernes opmærksomhed mod en handlingsorienteret tilgang. (CEFR 2001 Afsnit 9.2.2).

De øvrige deskriptorer vedrørende aspekter inden for færdighed i forbindelse med særlige kompetencer (CEFR 2001 Kapitel 5), kan være en anvendelig kilde til at udvikle evalueringskriterier for, hvor godt brugere kan udføre en given opgave: at evaluere kvaliteten af deres produktion. Dette står i kontrast til *hvad*: de kommunikative aspekter, *kan gøre noget* (CEFR 2001 Kapitel 4). Forholdet mellem de to typer illustrative deskriptorer vises i Tabel 5. Hver type, *hvad*, *hvordan*, kan tage to former: enklere, for *udenforstående*, og mere udviklede, for *kendere*, (som regel undervisere. Enkle former for deskriptorer, der handler om, hvad brugeren kan, anvendes ofte til at give et resultat til brugeren selv samt til andre interessenter, de *bruger-orienterede*. Mere udviklede *insider*-former hjælper underviserne eller testerne med at konstruere et program eller en bestemt opgave, dvs. konstruktionsorienteret. Enklere deskriptorversioner om, hvordan en bruger klarer sig på et sprog, bruges i evalueringer, som ofte begrænser sig til fire eller fem evalueringskriterier. For at skabe gennemsigthed kan disse deles med brugerne, dvs. evalueringsorienteret. Mere udviklede *insider*-former, som regel en længere liste over kvalitetsaspekter, kan anvendes som tjekliste for at diagnosticere styrker og svagheder, dvs. diagnostikorienteret. Brugere, der vil vide mere, kan konsultere [CEFR 2001 Afsnit 3.8 og 9.2.2](#), som forklarer disse forskellige tilgange.

Tabel 5 – Deskriptorernes forskellige formål

	HVAD brugeren kan gøre (CEFR 2001 Kapitel 4)	HVOR GODT brugeren præsterer (CEFR 2001 Kapitel 5)	Af relevans for
Mere komplekse deskriptorer	Konstruktionsorienterede pensumdeskriptorer	Diagnostikorienterede evalueringsdeskriptorer	Pensumansvarlige Undervisere
Enklere deskriptorer	Brugerorienterede læringsmål og <i>kan gøre noget</i> læringsresultater	Selvevalueringsorienterede deskriptorer	Sprogbrugere Forældre/arbejdsgivere osv.

Som tidligere nævnt er deskriptorernes primære funktion at facilitere, at der er en gennemsigtig og sammenhængende tilpasning mellem pensum, undervisning og evaluering, især underviserens evaluering, og fremfor alt mellem sproget i klasselokalet og sproget i den virkelige verden. Den virkelige verdens behov vil knytte an til sprogbrugen i de væsentligste domæner: det offentlige domæne, det personlige domæne, erhvervs- domænet og uddannelsesdomænet (CEFR 2001 Afsnit 4.1.1; CEFR 2001 Tabel 5). Disse domæner ses i Appendix 5 med eksempler på nye skalaer for online aktiviteter og medieringsaktiviteter.

Uddannelsesdomænet er helt klart lige så meget et domæne i det virkelige liv som de tre øvrige domæner. Faktisk tilhørte begge behovsprofiler, som blev vist tidligere, uddannelsesdomænet (Figur 6 for CLIL; Figur 7 for universitetsprogram). Det er især tydeligt i situationer, hvor skolesproget for børn med indvandrerbaggrund og CLIL, at underviser-bruger interaktioner og samarbejdsinteraktioner mellem brugere indeholder medieringsfunktioner:

- ▶ medieringsfunktion ved strukturering af samarbejde og forholdet mellem deltagerne.
- ▶ medieringsfunktion ved facilitering af adgang til og konstruktion af viden.

Eftersom diversitet er forøget på både et socialt og uddannelsesmæssigt niveau, siden CEFR blev offentliggjort, stiger vigtigheden af at give plads til denne diversitet. Dette nødvendiggør et bredere syn på mediering, som det ses i 2014-17 projektet, sammen med et positivt fokus på brugerens forskellige lingvistiske og kulturelle repertoarer. I klasselokalet kan en forøget bevidsthed af og yderligere udvikling af brugernes flersprogede/flerkulturelle profiler finde sted. Det er vores ønske, at udarbejdelsen af CEFR deskriptorer for tekstmediering, begrebsmediering, kommunikationsmediering og for flersproget/flerkulturel kompetence vil gøre de opgavetyper, der varetages i sproglokalerne, bredere, og vil værdsætte alle de udviklende sprogressourcer, som brugerne medbringer.

2.10. NOGLE ANVENDELIGE RESSOURCER FOR IMPLEMENTERINGEN AF CEFR

Europarådets hjemmeside har links til mange ressourcer og artikler, der knytter an til CEFR, inkl. mange supplerende deskriptorer, eksempler på produkter, fx videoer og manuskripter, og tilpassede evalueringsopgaver. Herudover findes der materiale fra et antal CEFR relaterede projekter på [ECML hjemmesiden](#). Den nedenstående liste over internetressourcer og bøger indeholder eksempler på praktisk vejledning om, hvordan CEFR udnyttes til sproguddannelse og sprog læring.

2.10.1. WEB-RESSOURCER

“Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – A Guide for Users”.³⁴ Engelsk og fransk udgave.

“From communicative to action-oriented: a research pathway”.^{34,35} Engelsk og fransk udgave.

A quality assurance matrix for CEFR use³⁶ (CEFR QualiMatrix).³⁴ Engelsk og fransk udgave.

CEFRtrain (Common European Framework of Reference for Languages in Teacher Training).³⁷

Council of Europe tools for language teaching – Common European framework and portfolios.^{38,34} Engelsk og fransk udgave.

Svarer til “Practical resources for languageteaching”.³⁹

34. Trim J. (ed.) (2001), “Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – A Guide for Users”, Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. <https://rm.coe.int/1680697848>.

35. Piccardo E. (2014), “From communicative to action-oriented: a research pathway”.

36. www.ecml.at/CEFRqualitymatrix.

37. www.helsinki.fi/project/ceftrain/index.php.35.html.

Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education (Beacco et al. 2016a).³⁸ Engelsk og fransk udgave.

Pathways through assessing, learning and teaching in the CEFR (Piccardo et al. 2011).³⁹ Engelsk og fransk udgave.

PRO-Sign: Promoting Excellence in Sign Language Instruction.⁴⁰

2.10.2. BØGER

Bourguignon C. (2010), *Pour enseigner les langues avec les CERCL – Clés et conseils*, Delagrave, Paris.

Lions-Olivieri M-L. og Liria P. (eds) (2009), *L'approche actionnelle dans l'enseignement des langues. Douze articles pour mieux comprendre et faire le point*, Difusión-Maison des langues, Paris.

North B. (2014), *The CEFR in practice*, Cambridge University Press, Cambridge.

North B., Angelova M. and Rossner R. (2018), *Language course planning*, Oxford University Press, Oxford.

Piccardo E. and North B. (2019), *The action-oriented approach: a dynamic vision of language education*, Multilingual Matters, Bristol.

Rosen É. and Reinhardt C. (eds) (2010), *Le point sur le Cadre européen commun de référence pour les langues*, Clé international, Paris.

---

38. Goullier F. (2007), Council of Europe tools for language teaching – Common European framework and portfolios, Les Editions Didier/ Council of Europe, Paris/Strasbourg. <https://rm.coe.int/168069ce6e>.

39. Equals "Practical resources for language teaching". www.eaquals.org/our-expertise/cefr/our-work-practical-resources-for-language-teaching/.

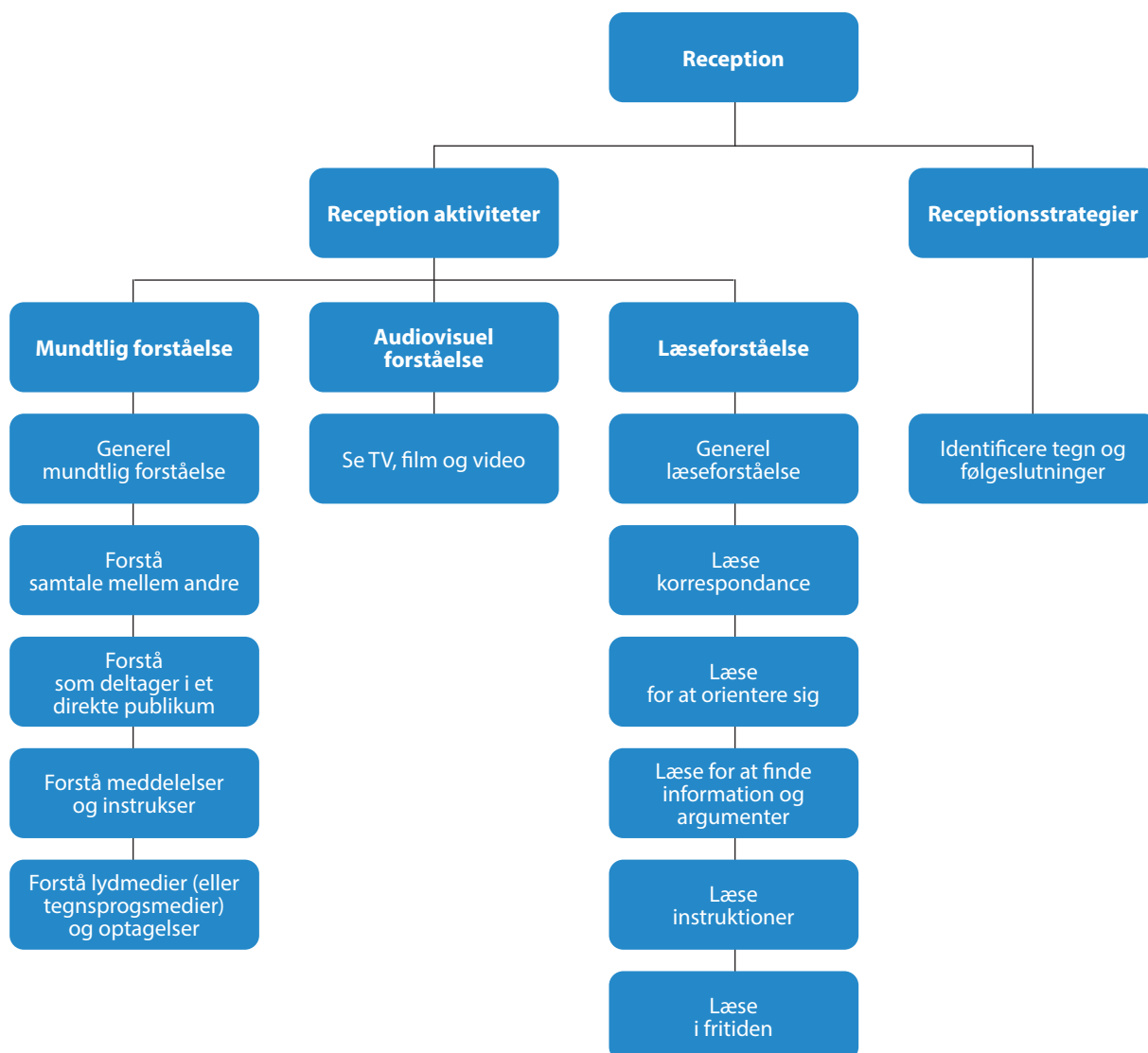
40. www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2016-2019/SignLanguageInstruction/tabid/1856/Default.aspx.

CEFR – DEN FÆLLESEUROPÆISKE REFERENCERAMME FOR SPROG – ILLUSTRATIVE DESKRIPTORNIVEAUER: KOMMUNIKATIVE SPROGAKTIVITETER OG –STRATEGIER

Figur 11 – Receptionsaktiviteter og receptionsstrategier

3.1. RECEPTION

Reception betegner modtagelsen og behandlingen af indtryk: det vil sige at kunne aktivere, hvad der er tænkt som værende passende skemata med henblik på at kunne opbygge en repræsentativ mening ud fra det, der siges, og en hypotese for så vidt angår den bagvedliggende kommunikative intention. De modtagne kontekstualiserede og kontekstuelle signaler og tegn undersøges for, om de *passer ind i* det aktiverede skema – eller om det er nødvendigt at anvende en alternativ hypotese. Ved *mundtlig reception* modtager og bearbejder brugeren direkte oplevede eller optagede indtryk, der er produceret af én eller flere. Ved *visuel reception* (dvs. læse og se-aktiviteter) modtager og behandler brugeren skrevne eller understøttede tekster, der er produceret af eller flere. Ved *audiovisuel forståelse*, til hvilken der er udviklet en skala (at se TV og film), ser brugeren TV, video eller film og anvender multimedier med eller uden brug af undertekster, voice-over eller tegnsprog.

3.1.1. Receptive aktiviteter

3.1.1.1. Mundtlig forståelse

Udtrykket *mundtlig forståelse* dækker over forståelse i kommunikation, der foregår direkte, ansigt-til-ansigt, via et medium og/eller optagne ækvivalent. Forståelsen inkluderer således visio-gestikulerede- og høre-tale-funktioner. De mundtlige forståelsesaspekter, der er inkluderet her under afsnittet reception, er forskellige typer envejsforståelse, hvor *At forstå en samtalepartner* (som en deltager i en samtale) er ekskluderet, fordi dette emne er inkluderet under interaktion. Denne tilgang er kraftigt påvirket af metaforen om de koncentriske cirkler, hvor man bevæger sig ud fra deltagerrollen i en interaktion mod envejsrollen som bisidder eller lytter til at være medlem af et direkte publikum, til at være medlem af et publikum på distancen – via medier. Der er skalaer til rådighed for *At forstå samtalen mellem andre* (som en lytter) og for *At forstå som en del af et direkte publikum*. Der er føjet særlige medier til disse skalaer: *at forstå meddelelser og instruktioner* og *At forstå audiomedier eller brugerassisterede medier og optagelser*. Der findes også en separat skala for *At se TV, film og video*, som er inkluderet under audiovisuel forståelse.

Generel mundtlig forståelse

	Generel mundtlig forståelse
C2	Kan uden besvær forstå stort set alt, der foregår med hurtig og naturlig hastighed, hvad enten det er direkte eller via et medie.
C1	Kan forstå nok til at følge en længere samtale om abstrakte og komplekse emner, der går ud over eget fagområde, selvom man lejlighedsvis kan få brug for detaljerede oplysninger, især hvis delemnet er ukendt. Kan genkende et stort udvalg af idiomatiske udtryk og vendinger og kan registrere registerskift. Kan følge en længere dialog, også i de tilfælde hvor den ikke er klart struktureret, og hvor relationer kun antydes og ikke signaleres udtrykkeligt.
B2	Kan forstå standardsprog eller velkendte udtryk, hvad enten det er direkte eller via et medie, om både velkendte og ukendte emner, som ofte findes i personlige, sociale, akademiske eller faglige miljøer. Kun ekstrem [lydlig/visuel] baggrundsstøj, utilstrækkelig diskursstruktur og/eller idiomatisk sprogbrug påvirker evnen til at forstå. Kan forstå hovedpunkterne i idemæssig og sprogligt kompleks diskurs om både konkrete og abstrakte emner, der fremstilles i standardsprog eller med en velkendt sprogvariant, inklusive diskussioner inden for det specialiserede fagområde. Kan følge en længere dialog og komplekse redegørelser, forudsat emnet er nogenlunde velkendt, og fremstillingen fremstår logisk og har tydelige milepæle.
B1	Kan forstå lettilgængelige, faktuelle oplysninger om almindelige hverdagsemner eller jobrelaterede emner, således at både generelle meddelelser og specifikke, detaljerede oplysninger fanges, forudsat der tales klart i generelt velkendte vendinger. Kan forstå hovedpunkter, der fremsættes i klart standardsprog eller med en velkendt sprogvariant om velkendte emner, der normalt anvendes på arbejde, i skolen, i fritiden osv., hvilket også indbefatter korte beretninger.
A2	Kan forstå nok til at være i stand til at opfylde behov af konkret art, forudsat der tales klart og tydeligt. Kan forstå vendinger og udtryk i forbindelse med områder tæt knyttet til meget basale, personlige og familiemæssige oplysninger, indkøb, lokalt stedkendskab, beskæftigelse, forudsat der tales tydeligt og langsomt.
A1	Kan følge tale, der er langsom og velartikuleret med lange pauser, så man kan skabe mening. Kan genkende konkret information, fx steder og tidspunkter, om velkendte emner i hverdagslivet, forudsat der tales langsomt og tydeligt.
Præ-A1	Kan forstå korte, meget enkle spørgsmål og udsagn, forudsat der tales langsomt og tydeligt, og der understøttes med visuelle eller manuelle tegn, samt der gentages om nødvendigt. Kan genkende velkendte ord eller tegn fra hverdagen, forudsat der tales klart og langsomt i en tydeligt defineret, velkendt hverdagssammenhæng. Kan genkende tal, priser, datoer og ugedage, forudsat der tales langsomt og tydeligt i en veldefineret, velkendt hverdagssammenhæng.

At forstå samtale mellem andre

Denne skala vedrører to hovedscenarier: det første scenarie er, når andre deltagere i en gruppe interagerer eller laver tegn hen over brugeren, således at brugeren ikke længere bliver direkte tiltalt. Det andet scenarie er, når brugeren overhører en samtale mellem andre, der befinder sig tæt på. Begge scenarier er mærkbart mere vanskelige, end hvis brugeren bliver direkte tiltalt. For det første fordi der ikke eksisterer et element af tilpasning mellem dem, og fordi talerne eller tegnsprogstolkene kan have fælles opfattelser, erfaringer, som de refererer til, og endog varianter inden for sprogbrug, og for det andet fordi brugeren, der ikke er modtageren, ikke har nogen 'ret' til at bede om afklaring, gentagelse osv. Nøglebegreber, der anvendes i skalaen, inkluderer følgende:

- ▶ At få fat i og forbinde ord eller tegn, vendinger osv.
- ▶ At opsnappe tilstrækkeligt til at kunne identificere emnet og ændringer af emnet
- ▶ At identificere kronologisk progression, fx i en historie
- ▶ At identificere når folk er enige eller uenige, og argumenter gives for og imod et emne
- ▶ At identificere holdninger og sociokulturelle virkninger (C niveauer).

	At forstå samtale mellem andre
C2	Kan identificere de sociokulturelle virkninger af det meste af det anvendte sprog i hverdagsamtaler, som finder sted med naturlig hastighed.
C1	Kan uden besvær følge komplekse interaktioner mellem andre i gruppediskussioner og debatter, selv om abstrakte, komplekse, ikke-velkendte emner. Kan identificere hver deltagers holdning i en ophedet diskussion, der er karakteriseret af overlappende turtagning, sidespring og vendinger, som ytres med en naturlig hastighed inden for velkendte områder.
B2	Kan følge med i en ophedet samtale mellem kyndige brugere af målsproget. Kan med noget besvær få fat i meget af det, der tales om i nærheden, men kan finde det svært at deltage effektivt i en diskussion med flere brugere af målsproget, som ikke ændrer deres sprog på nogen måde. Kan identificere de væsentlige grunde for og imod et argument eller en ide i en diskussion, der finder sted i et klart standardsprog eller velkendt sprogvariant. Kan følge kronologisk rækkefølge i en længere uformel fremstilling, fx en fortælling eller anekdote.
B1	Kan følge mange hverdagsamtaler og diskussioner, forudsat der tales i klart standardsprog eller med en velkendt sprogvariant. Kan generelt følge hovedpunkterne i en længere diskussion i nærheden, forudsat der tales klart med et standardsprog eller med en velkendt sprogvariant.
A2	Kan generelt identificere et emne i en diskussion, der finder sted i nærheden, når der tales langsomt og tydeligt. Kan forstå, når nogen er enige eller uenige i en samtale, der foregår langsomt og tydeligt. Kan overordnet følge korte, enkle udvekslinger, der foregår meget langsomt og tydeligt.
A1	Kan forstå nogle udtryk, når der tales om for eksempel familie, skole, fritidsinteresser eller noget i nærheden, forudsat det foregår langsomt og tydeligt. Kan forstå ord eller tegn og korte sætninger i en enkel samtale for eksempel mellem en kunde og en sælger i en butik, forudsat der tales meget langsomt og meget tydeligt.
Præ-A1	ingen deskriptorer.

At forstå som deltager i et direkte publikum

Denne skala vedrører det at forstå en taler, der adresserer et publikum, fx i et møde eller til et seminar, til en konference eller en forelæsning, på en tur med guide, eller til et bryllup eller en anden festlig begivenhed. At forstå en taler eller tegnsprogstolk som en del af et publikum er faktisk normalt lettere end *At kunne forstå samtale mellem andre*, selvom brugeren er endnu længere fra at deltage i samtalen. Dette skyldes for det første monologens mere strukturerede format, som betyder, at det er lettere at bygge bro mellem afsnit eller dele, som man ikke forstår, og at samle tråden op igen. For det andet er taleren eller tegnsprogstolken mere tilbøjelig til at bruge et neutralt register og at være god til at overbringe kommunikation, således at publikum får en større mulighed for at følge vedkommende. Nøglebegreber, som anvendes i skalaen, inkluderer følgende:

- ▶ At følge en tale, der inkluderer konkrete midler, fx en guidet tur, og visuelle hjælpemidler, fx PowerPoint.
- ▶ Tilpasningsgraden til publikum (dvs. talehastighed, tilpasningsgraden ift. simplificering af talen).
- ▶ Graden, hvormed publikum er bekendt med situationen og emnet
- ▶ At følge redegørelser og differentiere mellem hovedpunkter m.v.

	At forstå som deltager i et direkte publikum
C2	Kan følge en specialiseret forelæsning eller et specialiseret oplæg, hvor der anvendes mange hverdagsudtryk, lokal sprogbrug og ukendt terminologi. Kan foretage passende konklusioner, selvom links eller betydninger ikke gøres eksplicitte. Kan uddrage pointen i jokes eller hentydninger fra et oplæg.
C1	Kan følge de fleste forelæsninger, diskussioner og debatter forholdsvis let.
B2	Kan følge hovedindholdet af forelæsninger, foredrag og rapporter og andre former for akademiske eller faglige oplæg, som er idemæssigt og sprogligt komplekse. Kan forstå et synspunkt om emner, som er af aktuell interesse, eller som vedrører et specialiseret område, forudsat foredraget er i et standardsprog eller en velkendt sprogvariant. Kan følge komplekse redegørelser i en forelæsning med tydelig udtale, forudsat emnet er rimeligt velkendt. Kan skelne hovedtemaer fra undertemaer, forudsat forelæsningen eller foredraget fremføres i et standardsprog eller en velkendt sprogvariant. Kan genkende det fremførte synspunkt og skelne dette fra de rapporterede fakta.0
B1	Kan følge a forelæsning eller foredrag inden for eget område, forudsat emnet er velkendt og oplægget let tilgængeligt og klart struktureret. Kan skelne mellem hovedpunkter og understøttende detaljer i standardforelæsninger om velkendte emner, forudsat disse fremføres med tydelig artikuleret standardtalesprog eller i en velkendt sprogvariant. Kan i hovedtræk følge et letforståeligt, kort foredrag om velkendte emner, forudsat disse bliver fremsagt med tydeligt artikuleret standardtalesprog eller en velkendt sprogvariant. Kan følge et letforståeligt konferenceoplæg med visuel understøttelse, fx slides, handouts, om et emne eller produkt inden for eget område samt forstå forklaringer dertil. Kan forstå hovedpunkterne i en letforståelig monolog, fx en guidet rundvisning, forudsat der tales klart og forholdsvis langsomt.
A2	Kan i hovedtræk følge en demonstration af eller oplæg om et velkendt eller forudsigeligt emne, hvor budskabet fremføres langsomt og tydeligt med et enkelt sprog, og der er visuel understøttelse, fx slides, handouts. Kan følge et meget enkelt, velstruktureret oplæg eller demonstration, forudsat der understøttes med slides, konkrete eksempler eller diagrammer, der tales langsomt og tydeligt med gentagelse, og emnet er velkendt. Kan i hovedtræk forstå enkle oplysninger, der gives i en forudsigelig situation, såsom en guidet tur, fx <i>Her bor præsidenten</i> .

	At forstå som deltager i et direkte publikum
A1	Kan i hovedtræk forstå meget enkle oplysninger, der forklares i en forudsigelig situation, såsom en guidet tour, forudsat der tales meget langsomt og tydeligt, og der er lange pauser ind imellem.
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

At forstå meddelelser og instrukser

Denne skala involverer forskellige typer af yderst fokuseret forståelse, hvormed målet er at opfange specifik information. Denne situation kompliceres af, at meddelelsen eller instruksen kan være blevet afsendt fra et (muligt fejlbehæftet) offentligt system eller afsendt eller tolket fra et sted, der ligger langt væk. De nøglebegreber, der arbejdes med i skalaen, inkluderer følgende:

- ▶ At forstå anvisninger og detaljerede instrukser
- ▶ At opfange hovedpunkter i meddelelser
- ▶ Niveaue for tydelig tale, fra langsom og tydeligt til normal hastighed med lydlig og/eller visuel forvrængning.

	FORSTÅ MEDDELELSER OG INSTRUKSER
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1</i>
C1	Kan uddrage specifik information fra offentlige meddelelser, der er af dårlig kvalitet og lydligt forvrænget, fx på en station, et sportsstadion eller på en gammel optagelse. Kan forstå kompleks teknisk information, såsom betjeningsvejledninger, specifikationer for kendte produkter og tjenesteydelser.
B2	Kan forstå meddelelser og information om konkrete og abstrakte emner, der fremføres i et standardsprog med normal hastighed. Kan forstå detaljerede instruktioner præcist nok til at være i stand til at følge dem korrekt.
B1	Kan forstå enkle tekniske informationer, såsom betjeningsvejledninger til hverdagsudstyr. Kan følge detaljerede anvisninger. Kan forstå almindelige meddelelser i lufthavne, på stationer og på fly, i busser og tog, forudsat disse fremføres med tydelig udtale med et minimum af lydæssig eller visuel baggrundsstøj.
A2	Kan forstå og følge en række instruktioner for velkendte, hverdagsaktiviteter såsom sport, madlavning osv., forudsat der tales langsomt og tydeligt. Kan forstå let tilgængelige meddelelser, fx en biografoversigt eller en sportsbegivenhed, at toget er forsinket, forudsat der kommunikeres langsomt og tydeligt. Kan få fat i hovedbudskabet i korte, tydelige, enkle meddelelser. Kan forstå enkle anvisninger om, hvordan man kommer fra X til Y, til fods eller med offentlig transport. Kan forstå basale instruktioner om tidspunkter, datoer og tal osv., og om rutinehandlinger og opgaver, der skal udføres.
A1	Kan forstå instruktioner, der fremføres omhyggeligt og langsomt samt følge korte, enkle anvisninger. Kan forstå, når der tales langsomt og tydeligt, hvor noget er, forudsat objektet findes i nærheden. Kan forstå tal, priser og tidspunkter, der fremføres langsomt og tydeligt i en meddelelse i en højtaler, fx på en jernbanestation eller i en butik.
Præ-A1	Kan forstå korte, enkle instruktioner for handlinger, såsom <i>Stop, Luk døren</i> osv., forudsat der tales langsomt ansigt-til-ansigt, understøttet med billeder eller håndbevægelser og gentages, hvis det er nødvendigt.

At forstå lydmedier (eller understøttede medier) og optagelser

Denne skala involverer udsendte lydfiler og brugerassisterede medier samt optaget materiale, hvor video ikke er en del af udsendelsen, inkl. meddelelser, vejrudsigter, fortællinger, nyhedsudsendelser, interview og dokumentarer. Nøglebegreber, der anvendes i skalaerne, inkluderer følgende:

- ▶ At udvælge specifik information.
- ▶ At forstå hovedpunkter og nødvendig information.
- ▶ At opfange vigtig information.
- ▶ At identificere talerens humør, holdninger og synspunkter.

	LYTTE TIL LYDMEDIER OG OPTAGELSER
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1.</i>
C1	<i>Kan forstå et stort udvalg af optaget og medieudsendt auditivt materiale, herunder materiale hvori der anvendes ikke-standard sprogbrug, og kan identificere små detaljer, herunder implicitte holdninger og relationer mellem de talende.</i>
B2	<i>Kan forstå optagelser i standardsprog, som man sandsynligvis kommer ud for i sociale, faglige eller uddannelsesmæssige sammenhænge, og kan identificere synspunkter og holdninger såvel som informationsindholdet.</i> <i>Kan forstå de fleste dokumentarprogrammer og det meste af det øvrige optagede eller medieudsendte materiale, der bliver fremført i standardsprog, og kan identificere sindsstemning, holdning osv.</i>
B1	<i>Kan forstå informationsindholdet af det meste af det optagne og medieudsendte materiale om emner af personlig interesse, fremført i tydeligt standardtalesprog.</i> <i>Kan forstå hovedpunkterne i nyhedsudsendelser og mere ukompliceret optaget materiale om velkendte emner, der fremføres relativt langsomt og tydeligt.</i> Kan forstå hovedpunkterne og vigtige detaljer i beretninger og andre fortællinger, fx en beskrivelse af en ferie, forudsat der tales langsomt og tydeligt.
A2	Kan forstå de fleste vigtige informationer i korte reklameindslag om varer og tjenesteydelser, som er af interesse, fx CD'er, videospil, rejser. Kan forstå, hvad folk siger om deres fritid i et interview, hvad de især godt kan lide at lave, og hvad de ikke bryder sig om at lave, forudsat der tales langsomt og tydeligt. Kan forstå og uddrage de væsentligste oplysninger fra korte, optagede passager, der handler om forudsigelige hverdagsemner, såfremt der tales langsomt og tydeligt. Kan uddrage vigtige oplysninger fra korte udsendelser, fx vejrudsigten, koncertmeddelelser, sportsresultater, forudsat der tales tydeligt. Kan forstå de vigtigste punkter i en fortælling og kan følge handlingen, forudsat fortællingen fremføres langsomt og tydeligt.
A1	Kan uddrage konkrete oplysninger, fx steder og tidspunkter, fra korte optagelser om velkendte hverdagsemner, forudsat der tales meget langsomt og tydeligt.
Præ-A1	Kan genkende ord eller tegn, navne og tal, som allerede kendes fra enkle, korte optagelser, forudsat der tales meget langsomt og tydeligt.

3.1.1.2. Audiovisuel forståelse

At se TV, film og video

Denne skala inkluderer direkte og optaget videomateriale samt – på højere niveauer – film. Nøglebegreber, der anvendes i skalaerne, inkluderer følgende:

- ▶ At følge ændringer i emne, og at identificere hovedpunkter
- ▶ At identificere detaljer, nuancer og underforstået mening (C niveauer)
- ▶ At afsende: fra langsom, forståelig standardsprogbrug til evnen at kunne håndtere slang og idiomatisk sprogbrug.

	Se TV, film og video
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1.</i>
C1	Kan følge film, hvor der anvendes en betydelig grad af slang og idiomatisk sprogbrug. Kan i detaljer forstå de fremførte argumenter i krævende TV-udsendelser, såsom programmer om aktuelle forhold, interview, debatprogrammer og talkshow. Kan forstå nuancer og underforstået betydning i de fleste film, dramaer og TV-programmer, forudsat der tales i standardsprog.
B2	Kan uddrage hovedpunkterne fra meninger og debatter i nyheder og programmer om aktuelle forhold.
	Kan forstå de fleste TV-nyheder og programmer om aktuelle forhold. Kan forstå dokumentarprogrammer, direkte interview, talkshow, dramaer og de fleste film i standardsprog eller med en kendt sprogvariant.
B1	Kan forstå størstedelen af mange TV-programmer om emner af personlig interesse, såsom interview, korte forelæsnings og nyheder, når de fremføres forholdsvis langsomt og tydeligt.
	Kan følge med i film, hvor det visuelle og handlingen bærer meget af fortællingen, og hvor sproget er klart og let tilgængeligt. Kan få fat i hovedpunkterne i TV-programmer om velkendte emner, når der tales langsomt og tydeligt.
A2	Kan identificere hovedelementerne i TV-nyhederne, hvor emnerne er aktuelle begivenheder, ulykkestilfælde, osv., hvor det visuelle understøtter kommentarsporet.
	Kan følge en TV-reklame eller en trailer for eller scene fra en film, kan forstå det omhandlede emne, forudsat billederne er en stor hjælp til forståelse, og der tales tydeligt og forholdsvis langsomt. Kan følge emneskift i faktuelle TV-nyheder og danne sig en ide om det overordnede indhold.
A1	Kan genkende velkendte ord eller tegn og fraser og kan identificere emner i nyhedsopsummeringer og genkende mange produkter i reklamer ved at udnytte de visuelle oplysninger og generel viden.
Præ-A1	Kan identificere emnet i en videodokumentar på basis af visuel information og tidligere viden.

3.1.1.3. Læseforståelse

Læseforståelse antages at inkludere både skriftlige tekster og tegnsprogstolkede tekster. Læsekategorierne er en blanding mellem læseformål og læsning af særlige genrer med specifikke funktioner. I forhold til læseformålet er der en grundlæggende forskel mellem *At læse for at orientere sig* og *At læse for at finde informationer og argumenter*. Det første punkt betegnes til tider søgelæsning og tager primært to former: for det første at læse en tekst diagonalt hurtigt for at kunne beslutte, om man skal læse (dele af) den mere detaljeret (= *skimming*), og for det andet hurtigt at gennemse en tekst, at lede efter noget specifikt – ofte en oplysning (= *skanning*). Sidstnævnte er måden, hvorpå man læser artefakter, såsom bus- eller togkøreplaner, men nogle gange undersøger man et langt stykke prosatekst for et eller andet særligt.

Desuden er der en grundlæggende forskel mellem *At læse for at finde informationer og argumenter* og *At læse i fritiden*. Sidstnævnte kunne meget vel inkludere ikke-fiktive tekster, men ikke nødvendigvis litteratur. Det omfatter også ugeblade og aviser, vlogs/blogs, biografier osv. – og muligvis selv tekster, som en anden kun ville læse i arbejds- eller studieøjemed, alt afhængig af ens interesser.

Endelig findes tekster, som man læser på en bestemt måde – som fx *At læse instruktioner*, som er en specialiseret form for informationslæsning. *At læse korrespondance* er også anderledes og står først, fordi skalaerne begynder med den mellem menneskelige sprogbrug i hver kategori. *At læse i fritiden* er nævnt sidst, udelukkende fordi aktiviteten blev tilføjet i 2018.

Generel læseforståelse

	GENEREL LÆSEFORSTÅELSE
C2	Kan forstå praktisk taget alle former for skriftsprog, herunder abstrakte, strukturelt komplekse eller meget hverdagsproglige litterære og ikke-litterære tekster. Kan forstå et stort udvalg af lange og komplekse tekster, herunder forstå fine stilforskelle og implicit såvel som eksplicit betydning.
C1	Kan i detaljer forstå længere, komplekse tekster, uanset om de relaterer sig til eget specialisområde, forudsat vanskelige afsnit kan genlæses. Kan forstå et stort udvalg af tekster, inklusive litterære skrifter, aviser eller ugebladsartikler samt specialiserede akademiske eller faglige publikationer, forudsat der er mulighed for genlæsning og adgang til referenceværktøjer.
B2	Kan læse med en høj grad af selvstændighed og tilpasse læsemåde og læsehastighed til forskellige tekster og formål samt selektivt anvende passende informationskilder. Har et bredt aktivt læse-ordforråd, men kan have nogen vanskelighed med lavfrekvente udtryk.
B1	Kan læse letforståelig sagprosa om emner, der relaterer sig til eget videns- og interesseområde med et tilfredsstillende forståelsesniveau.
A2	Kan forstå korte, enkle tekster om kendte emner af konkret art, som består af højfrekvent hverdags- og jobrelateret sprog. Kan forstå korte, enkle tekster, der indeholder et højfrekvent ordforråd, herunder en vis del fælles internationale ord.
A1	Kan forstå meget korte, enkle tekster med et enkelt udtryk ad gangen, herunder få fat i kendte navne, ord og basale udtryk samt genlæse, hvis det er nødvendigt.
Præ-A1	Kan genkende velkendte ord/tegn, der understøttes af billeder, såsom en menu fra en fastfood restaurant, der er illustreret med foto, eller en billedbog med et kendt ordforråd.

At læse korrespondance

Denne skala omfatter læsning af både personlig og formel korrespondance. Nøglebegreber, som anvendes i skalaen, inkluderer følgende:

- ▶ Budskabets længde og kompleksitet/enkelthed.
- ▶ Informationsnøjagtighed, dvs. om teksten følger et standardformat.
- ▶ I hvilken udstrækning sproget er standardsprogbrug, har almindelige vendinger, er idiomatisk korrekt.
- ▶ I hvilken udstrækning emnet er af dagligdags karakter, eller om det er relateret til interesseområder eller er specialiseret.

	LÆSE KORRESPONDANCE
C2	Kan forstå specialiseret, formel korrespondance om et komplekst emne.
C1	Kan forstå enhver form for korrespondance med lejlighedsvis brug af ordbog. Kan forstå implicite såvel som eksplicite holdninger, følelser og meninger i email, debatfora, vlogs/blogs osv., forudsat der er mulighed for genlæsning og adgang til informationskilder. Kan forstå slang, idiomatiske udtryk og jokes i privat korrespondance.
B2	Kan læse korrespondance, der vedrører interesseområdet og kan hurtigt få fat på den væsentlige betydning. Kan forstå meningen i en personlig email eller lignende, selv når der anvendes slangagtigt sprog.

	LÆSE KORRESPONDANCE
B1	Kan forstå formel korrespondance om mindre velkendte emner godt nok til at videreformidle det til andre.
	Kan forstå beskrivelser af begivenheder, følelser og ønsker i personlige breve godt nok til at kunne korrespondere regelmæssigt med en penneven.
	Kan forstå let tilgængelige personlige breve, email eller lignende, som giver et relativt detaljeret indblik i begivenheder og oplevelser. Kan forstå formel standardkorrespondance og online indlæg inden for et fagligt interesseområde.
A2	Kan forstå et enkelt, personligt brev, email eller indlæg, hvor teksten omhandler velkendte emner (såsom venner eller familie) eller kan stille spørgsmål om disse emner.
	Kan forstå basale typer af rutinebreve og faxer (forespørgsler, ordrer, ordrebekræftelser osv., om kendte emner.
	Kan forstå korte, enkle personlige breve. Kan forstå meget enkle formelle email og breve, fx en bekræftelse på en bestilling eller et online køb.
A1	Kan forstå korte, enkle beskeder på postkort.
	Kan forstå korte, enkle beskeder på de sociale medier eller email, fx forslag til at gøre noget, hvornår og hvor man mødes.
Præ-A1	Kan fra et brev, kort eller email forstå, hvilken begivenhed man er inviteret til, samt oplysninger om dato, tidspunkt og sted. Kan genkende tidspunkter og steder i meget enkle noter og tekstbeskeder fra venner eller kolleger, fx <i>Tilbage kl. 16</i> eller <i>I mødelokalet</i> , forudsat der ikke er forkortelser.

At læse for at orientere sig

At læse med det formål at kunne holde sig orienteret – søgelæsning – involverer *skimning*: at gennemlæse hurtigt for at kunne vurdere relevans og *skanning*: at lede efter specifik information. I forbindelse med understøttede tekster opnås begge funktioner ved at spole videoen hurtigt fremad. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Teksttyperne (fra meddelelser, brochurer osv. til artikler og bøger.
- ▶ At identificere konkret information, såsom tidspunkter og priser fra tekster, som er visuelle artefakter med et brugbart layout, snarere end med prosatekst.
- ▶ At identificere vigtig information.
- ▶ At skanne prosatekst for relevans.
- ▶ Hastighed, som nævnt i B2.

	LÆSE FOR AT ORIENTERE SIG
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se B2.</i>
C1	<i>Ngen deskriptorer. Se B2.</i>
B2	Kan hurtigt skanne flere kilder igennem parallelt (artikler, rapporter, websider, bøger osv., både inden for egne områder samt relaterede områder, og kan identificere relevans og brugbarhed af særlige sektioner til en given opgave.
	Kan hurtigt skanne lange og komplekse tekster igennem, herunder lokalisere relevante detaljer. Kan hurtigt identificere indholdet i og relevansen af nyheder, artikler og rapporter om et stort udvalg af professionelle emner, herunder afgøre om en nærlæsning er umagen værd.

	LÆSE FOR AT ORIENTERE SIG
B1	Kan skanne længere tekster for at lokalisere ønskede informationer og kan hente informationer fra forskellige dele af en tekst eller fra forskellige tekster for at udføre en bestemt opgave. Kan skanne gennem letforståelige, faktuelle tekster i ugeblade, brochurer eller på nettet og kan identificere, hvad de handler om og beslutte, om de indeholder anvendelige oplysninger.
	Kan finde og forstå relevante informationer i materiale fra hverdagen, såsom breve, brochurer og korte, officielle dokumenter. Kan udlede vigtige oplysninger om tilberedning og anvendelse på etiketter til fødevarer og medicin. Kan vurdere, om en artikel, rapport eller anmeldelse drejer sig om det ønskede emne. Kan forstå vigtige oplysninger i enkle, tydeligt disponerede annoncer i aviser eller ugeblade, forudsat der ikke er for mange forkortelser.
	Kan finde specifikke informationer i praktiske, konkrete, forudsigelige tekster, fx rejseguider, opskrifter, forudsat der anvendes enkelt sprog. Kan forstå hovedpunkterne i korte og enkle produktbeskrivelser i brochurer og på websider, fx bærbare digitale enheder, kameraer.
	Kan finde specifikke, forudsigelige informationer i enkelt hverdagsmateriale såsom annoncer, reklamemateriale, menuer, oversigter og køreplaner. Kan lokalisere specifikke informationer i lister og isolere de ønskede informationer, fx bruge <i>De Gule Sider</i> for at finde en serviceperson eller en handlende. Kan forstå skilte og notitser fra hverdagen: på offentlige steder, såsom gader, restauranter, jernbanestationer; på arbejdspladser, såsom anvisninger, instruktioner, advarsler.
A1	Kan genkende kendte navne, ord, tegn og meget basale udtryk i enkle notitser i de fleste hverdagsituationer. Kan forstå butiksoversigter (information om, på hvilke etager afdelingerne ligger, og anvisninger, fx hvor elevatorerne er. Kan forstå basale oplysninger på et hotel, fx hvornår måltiderne serveres. Kan finde og forstå enkle, vigtige oplysninger i annoncer, programmer for specielle begivenheder, foldere og brochurer, fx hvad der foreslås, priser, dato og tidspunkt for begivenheden, afgangstidspunkter.
	Kan forstå enkle hverdagsskilte, såsom <i>Parkering, Station, Spisesal, Rygning forbudt</i> , osv. Kan finde oplysninger om steder, tidspunkter og priser på plakater, løbesedler og notitser.
Præ-A1	

At læse for at finde information og argumenter

At læse for at finde information og argumenter – detaljeret læsning – involverer grundig læsning af skreven eller understøttet tekst, som man har vurderet som relevant for et bestemt formål. Det bliver ofte associeret med studie- eller arbejdslivet. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Teksttyper, fra kort, enkelt, illustreret informationsmateriale til komplekse rapporter og artikler.
- ▶ Tekstemner, fra genkendelige, dagligdags emner af personlig interesse til emner uden for interessefeltet.
- ▶ Forståelsesdybden, fra at opnå en forståelse for indholdet til at forstå de nuancerede pointer og betydninger.

	LÆSE FOR AT FINDE INFORMATION OG ARGUMENTER
C2	Kan forstå detaljerede pointer og konsekvenser af en kompleks rapport eller artikel, selv uden for eget specialtområde.
C1	Kan i detaljer forstå et stort udvalg af længere, komplekse tekster, som man kan støde på i sit sociale, faglige og uddannelsesmæssige liv, og kan herunder identificere finere detaljer som holdninger og underforståede såvel som eksplicit fremsatte meninger.

	LÆSE FOR AT FINDE INFORMATION OG ARGUMENTER
B2	<p>Kan finde informationer, ideer og meninger i højt specialiserede kilder inden for eget område.</p> <p>Kan forstå specialiserede artikler uden for eget område, forudsat man kan anvende en ordbog ind imellem til at bekræfte betydningen af en term.</p>
	<p>Kan forstå artikler og rapporter, der drejer sig om aktuelle problemer, hvori skribenterne indtager bestemte positioner eller synspunkter.</p> <p>Kan genkende, når en tekst giver faktisk information, og hvornår den forsøger at overbevise læserne om noget.</p> <p>Kan genkende forskellige strukturer i diskursiv tekst: modsatrettede argumenter, præsentation af problem og løsning og forholdet mellem årsag og virkning.</p>
B1	<p>Kan forstå let tilgængelige, faktuelle tekster om emner inden for egne interesser eller studier.</p> <p>Kan forstå korte tekster om emner, der er velkendte eller af aktuel interesse, hvor folk præsenterer deres synspunkter, fx kritiske indlæg i et online diskussionsforum eller læserbreve.</p> <p>Kan identificere hovedkonklusionerne i klart organiserede, argumenterende tekster.</p> <p>Kan genkende argumentationsformen i behandlingen af det fremlagte emne, dog ikke nødvendigvis i detaljer.</p>
	<p>Kan genkende betydningsfulde pointer i letlæselige avisartikler om kendte emner.</p> <p>Kan forstå de fleste faktuelle informationer, sådan som de normalt fremføres om velkendte emner af interesse, forudsat der er tilstrækkelig tid til genlæsning.</p> <p>Kan forstå hovedpunkterne i beskrivende meddelelser, såsom ved udstillingsgenstande og forklarende plancher på et museum.</p>
A2	<p>Kan identificere specifikke informationer i forholdsvis enkelt skrevet materiale, såsom breve, brochurer og korte avisartikler, der beskriver begivenheder.</p> <p>Kan overordnet følge nyhederne om en velkendt type begivenhed, forudsat indholdet er velkendt og forudsigeligt.</p> <p>Kan uddrage hovedpunkterne i korte nyheder eller enkle artikler, hvori tal, navne, illustrationer og overskrifter spiller en fremtrædende rolle og understøtter tekstens mening.</p> <p>Kan forstå hovedpunkterne i korte tekster, der omhandler hverdagsemner, fx livsstil, fritidsinteresser, sport, vejret.</p>
	<p>Kan forstå tekster, der beskriver mennesker, steder, hverdagslivet og kultur osv., forudsat sproget er enkelt.</p> <p>Kan forstå informationer i en illustreret brochure og på kort, fx hovedattraktionerne i en by.</p> <p>Kan forstå hovedpunkterne i korte nyheder om emner af personlig interesse, fx sport, kendisser.</p> <p>Kan forstå en kort faktisk beskrivelse eller rapport inden for eget område, forudsat sproget er enkelt, og der ikke er uforudsigelige detaljer.</p> <p>Kan forstå det meste af, hvad folk siger om sig selv i en personlig præsentation eller indlæg, samt hvad de siger, de kan lide hos andre.</p>
A1	<p>Kan få en ide om indholdet af enkelt informationsmateriale og korte, enkle beskrivelser, især hvis der er visuel understøttelse.</p> <p>Kan forstå korte tekster om emner af personlig interesse, fx nyhedsoversigter om sport, musik, rejser eller fortællinger, der fremføres i meget enkelt sprog og understøttes af illustrationer og billeder.</p>
Præ-A1	<p>Kan forstå det mest enkle informationsmateriale, såsom en menu på en fastfood restaurant, der illustreres med foto eller med en visuel fortælling, der formuleres med meget enkle hverdagsord eller tegn.</p>

At læse instruktioner

At læse instruktioner er en specialiseret form for læsning af information og drejer sig igen om skreven eller understøttet tekst. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Instruktioner, lige fra rutineprægede forbud i enkle meddelelser og enkle instrukser til detaljerede betingelser og komplekse instrukser i ukendte emner, der muligvis ligger uden for et ekspertiseområde.
- ▶ Grad af forståelse af konteksten og genkendelse.
- ▶ Længde, fra få ord eller tegn til detaljeret og længere, komplekse instruktioner i en sammenhængende tekst.

	LÆSE INSTRUKTIONER
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1.</i>
C1	Kan i detaljer forstå længere, komplekse instruktioner til en ny maskine eller procedure, uanset om instruktionerne vedrører eget specialisterområde, forudsat der er mulighed for at genlæse vanskelige afsnit.
B2	Kan forstå længere, komplekse instruktioner inden for eget område, herunder detaljer om betingelser og advarsler, forudsat der er mulighed for at genlæse vanskelige afsnit.
B1	Kan forstå instruktioner og procedurer i form af en løbende tekst, fx i en manual, forudsat vedkommende er bekendt med processens eller produktets art.
	Kan forstå klart skrevne, ukomplicerede instruktioner til udstyr.
	Kan følge enkle instruktioner på emballage, fx madlavningsinstruktioner.
A2	Kan forstå de fleste korte sikkerhedsinstruktioner, fx i den offentlige transport eller i manualer til brug for elektrisk udstyr.
	Kan forstå et regelsæt, for eksempel vedrørende sikkerhed, når det er udtrykt i enkelt sprog.
	Kan forstå korte instruktioner, der forklares skridt for skridt, fx installation af ny teknologi.
	Kan forstå enkle instruktioner til udstyr, man møder i hverdagen – såsom en offentlig tilgængelig telefon.
A1	Kan forstå enkle, korte instruktioner, forudsat de er illustrerede og ikke forklaret i løbende tekst.
	Kan forstå instruktioner på medicin, der er udtrykt som en enkel instruktion, fx <i>Tages før et måltid</i> eller <i>Må ikke indtages i forbindelse med kørsel</i> .
	Kan følge en enkel opskrift, især hvis der er billeder, der illustrerer de vigtigste skridt.
Præ-A1	Kan følge korte, enkle anvisninger, fx at komme fra X til Y.
Præ-A1	Kan forstå meget korte og enkle instruktioner i velkendte hverdagssammenhænge, fx <i>Parkering forbudt</i> , <i>Føde- og drikkevarer må ikke medbringes</i> , især hvis disse understøttes af illustrationer.

At læse i fritiden

Denne skala vedrører både fiktion og fagsproglige og understøttede tekster. Disse vil kunne indeholde kreative tekster, forskellige former for litteratur, ugeblads- og avisartikler, blogs eller biografier, og andre former for tekster afhængig af ens interesseområder. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Længde, variation af tekster og om der er illustrationer.
- ▶ Teksttyper fra enkle person- og stedbeskrivelser til forskellige typer fortællende tekster til nutidige og klassiske tekster inden for forskellige genrer.
- ▶ Emner fra dagligdags områder (om fx hobbyer, sport, fritidsaktiviteter, dyr) og konkrete situationer til en hel række abstrakte og litterære emner.
- ▶ Sprogbrug: fra enkel til stilistisk kompleks.
- ▶ Læselighed: fra at gætte vha. billeder til at læse med en stor grad af uafhængighed og endelig til at sætte pris på en stor variation af tekster.
- ▶ Forståelsesdybde: fra at forstå et det overordnede eller hovedpunkterne af en tekst til at forstå den implisitte såvel som den eksplicitte mening.

	Læse i fritiden
C2	Kan læse stort set alle former for tekster inklusive klassiske eller almindelige litterære og ikke-litterære tekster fra forskellige genrer og kan forstå raffinerede stilforskelle og implicitte såvel som eksplicite betydninger.
C1	Kan læse og forstå et udvalg af litterære tekster, forudsat der er mulighed for genlæsning og adgang til informationskilder. Kan uden stort besvær læse nutidige litterære og ikke-fiktive tekster i standardsprog eller i en sprogvariant, således at implicitte betydninger og ideer forstås.
B2	Kan læse en tekst for fornøjelsens skyld og med en høj grad af selvstændighed, idet læsemåde og læsehastighed tilpasses til forskellige tekster, fx ugeblade, lettere forståelige romaner, historisk litteratur, biografier, rejsebøger, vejledninger, lyriske tekster, poesi, ved hjælp af de nødvendige, selektivt valgte informationskilder. Kan læse romaner med en stærk, fortællende handling og med letforståeligt, ukunstlet sprog, forudsat der er tid nok og ved hjælp af en ordbog.
B1	Kan læse aviser og ugebladsartikler om film, bøger, koncerter osv., der er tilegnet et bredt publikum og kan forstå hovedpunkterne. Kan forstå enkle poetiske og lyriske tekster, forudsat sprog og stil er let tilgængeligt.
	Kan forstå beskrivelser af steder, begivenheder, klart udtrykte følelser og perspektiver i beretninger, vejledninger og ugebladsartikler, der er skrevet i højfrekvent hverdagsprog. Kan forstå en rejsedagbog, der overordnet indeholder forfatterens rejsebeskrivelser, oplevelser og opdagelser.
	Kan følge handlingen i fortællinger, enkle romaner og tegneserier, som har et tydeligt handlingsforløb og anvender højfrekvent hverdagsprog, forudsat der ofte anvendes en ordbog.
A2	Kan forstå nok til at læse korte, enkle fortællinger og tegneserier, der indeholder velkendte, konkrete situationer, og som er skrevet i højfrekvent hverdagsprog. Kan forstå hovedpunkterne i korte ugebladsartikler eller vejledninger, som omhandler konkrete hverdagsemner, fx fritidsinteresser, sport, fritidsaktiviteter, dyr.
	Kan forstå korte fortællinger og beskrivelser af en persons liv, der er skrevet i et enkelt sprog. Kan forstå, hvad der sker i en fotofortælling, fx i et livstilsugeblad og danne sig et indtryk af, hvordan personerne er.
	Kan forstå en stor del af de givne oplysninger i en kort beskrivelse af en person, fx en kendis. Kan forstå hovedbudskabet i en kort artikel om en begivenhed, som følger et forudsigeligt mønster, fx Oscar-uddelinger, forudsat sproget er enkelt og klart.
	Kan forstå korte, illustrerede beretninger om hverdagsaktiviteter, der beskrives med enkle ord. Kan i hovedtræk forstå korte tekster i illustrerede fortællinger, forudsat billederne hjælper med til at forstå en stor del af indholdet.
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

3.1.2. Receptionstrategier

Ved reception udvikles forståelsen gennem en kombination af en opadgående/nedadgående (bottom-up/top-down) bearbejdning, og brug af indhold og formelle skemata udvikles som følgeslutninger. Der er tilknyttet en skala for tilsvarende følgeslutningsstrategier. Nøglebegreber, der anvendes i skalaen, inkluderer følgende:

- ▶ At benytte illustrationer, formatering, overskrifter, undertekster, placering i teksten m.m.
- ▶ At udlede mening fra den medfølgende tekst og lingvistisk kontekst.
- ▶ At benytte lingvistiske træk: fra tal og egennavne, til termer/tegnsprøgsrødder, forstavelser og sidsteled (præfikser og suffikser), til tidsmæssige konnektorer og logiske konnektorer, til kyndig anvendelse af en række strategier.

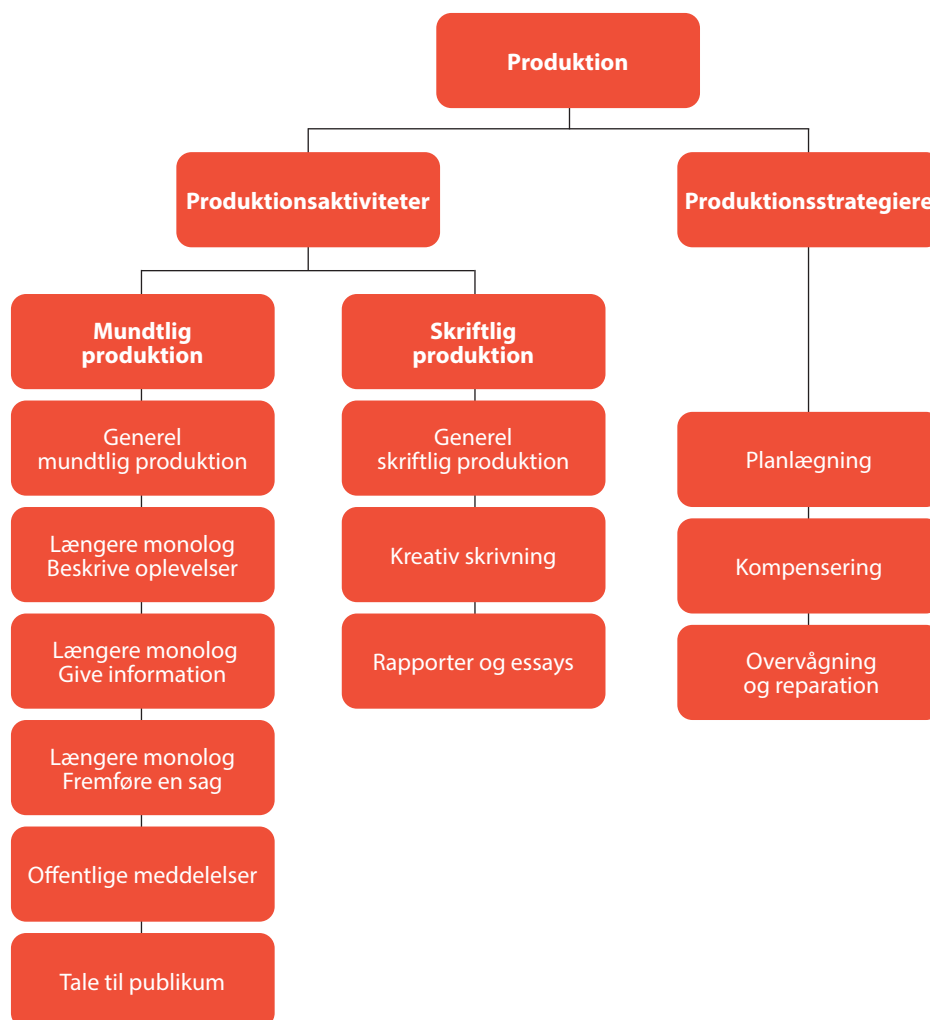
	Identificere træk og følgeslutninger (talt, skrevet og tegnsprogstolket)
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1.</i>
C1	Kan anvende kontekstuelle, grammatiske og leksikale træk til at udlede holdning, sindsstemning og hensigter og forudse, hvad der følger.
B2	Kan anvende en række strategier til at opnå forståelse, inklusive at søge de væsentligste punkter og tjekke forståelse ved at bruge kontekstuelle træk.
B1	Kan udnytte forskellige former for konnektorer (numeriske, tidsmæssige, logiske) og nøgleafsnittenes rolle i den generelle strukturering for bedre at forstå tekstens argumentation. Kan uddrage betydningen af et af tekstens afsnit ved at inddrage hele tekstens indhold. Kan uddrage betydningen af ukendte ord/tegn fra konteksten i forhold til emner inden for eget område og interesser. Kan uddrage betydningen af ukendte ord/tegn, der af og til optræder, fra konteksten og udlede betydning, forudsat emnet er kendt.
	Kan foretage basale følgeslutninger eller forudsigelser om tekstens indhold fra overskrifter. Kan se eller lytte til en kort fortælling og forudsige, hvad der skal ske næstefter. Kan følge en argumentationsrække eller en handlingsrække i en fortælling ved at fokusere på almindelige logiske konnektorer, fx dog og fordi, samt tidsmæssige konnektorer, fx derefter og på forhånd. Kan udlede den sandsynlige betydning af ukendte ord/tegn i en tekst ved at identificere deres delelementer, fx ved at identificere rødder, leksikale elementer, forstavelser og sidsteled.
A2	Kan bruge en ide om den generelle betydning af korte tekster og ytringer om hverdagsemner af konkret art til at udlede den sandsynlige betydning af ukendte ord/tegn fra konteksten. Kan udnytte genkendelse af kendte ord/tegn til at udlede betydningen af ukendte ord/tegn i korte udtryk i rutinemæssige hverdagssammenhænge.
	Kan udnytte format, opsætning og typografiske træk til at identificere teksttype, fx nyhed, reklametekst, artikel, lærebog, chat eller forum, osv. Kan udnytte tal, datoer, navne, egennavne, osv. til at identificere tekstens emne. Kan udlede betydningen og funktionen af ukendte klichéagtige udtryk ud fra deres plads i teksten, fx i begyndelsen eller slutningen af et brev.
A1	Kan udlede betydningen af et ukendt ord/tegn for en konkret handling eller genstand, forudsat den omgivende tekst er meget simpel, og om et velkendt hverdagsemne. Kan gætte den sandsynlige betydning af et ukendt ord/tegn, som ligner et i det sprog, man normalt bruger.
Præ-A1	Kan udlede betydningen af et ord/tegn fra det tilhørende billede eller ikon.

3.2. PRODUKTION

Produktion inkluderer aktiviteter, såsom tale, tegnsprog og skrivning. Mundtlig produktion kan være en kort beskrivelse eller en anekdote eller en længere, mere formel præsentation. Produktionsaktiviteter har en vigtig funktion inden for mange akademiske og faglige områder (for eksempel mundtlige præsentationer, skriftlige studier og rapporter – som kan blive transmitteret på tegnsprog), og der knyttes en særlig social værdi til disse. Der foretages vurderinger af den lingvistiske kvalitet af det afleverede på skrift eller som tegnsprogstolkning, og om det flydende sprog, samt hvordan det udtrykkes på tidspunktet for fremlæggelse, især når der tales foran et publikum. Evnen til at foretage denne mere formelle produktion er ikke tilegnet som en naturlig ting; den

er et produkt af dannelse tillært gennem uddannelse og erfaring. Den involverer læring af den pågældende genres forventninger og konventioner. *Planlægning* er tydeligvis tættere associeret med formelle genrer, men *Overvågning/monitorering* og *Kompensation* for huller i ordforråd og terminologi er også kvasi-automatiserede processer i naturlig sprogpåproduktion.

Figur 12 - Produktionsaktiviteter og produktionsstrategier

3.2.1 Produktionsaktiviteter

3.2.1.1 Mundtlig produktion

Kategoriene for mundtlig produktion er organiseret efter tre makrofunktioner (interpersonel, transaktionsmæssig, evaluerende) med yderligere to specialiserede genrer: *At tale til publikum* og *Offentlige meddelelser*. *Længere monolog: beskrive oplevelser* fokuserer primært på beskrivelser og fortællinger, mens *Længere monolog: at fremføre en sag*, fx i en debat, beskriver evnen til at fastholde et argument i et længere udsagn i en almindelig samtale eller diskussion. *Længere monolog: give information* er en ny skala fra 2018, der er dannet ved at overføre bestemte deskriptorer fra skalaen for *Informationsudveksling*, som forudsætter en monolog fremfor en dialog.

Generel mundtlig produktion

GENEREL MUNDTLIG PRODUKTION	
C2	Kan producere klar, letflydende, velstruktureret tale med en velfungerende logisk struktur, som hjælper modtageren til at bemærke og huske afgørende punkter.
C1	Kan give klare, detaljerede beskrivelser og præsentationer af komplekse emner og kan integrere underemner, uddybe særlige punkter og afrunde med en passende konklusion.
B2	Kan give klare, systematisk uddybede beskrivelser og præsentationer med passende fremhævelse af afgørende punkter og relevante støttende detaljer.
	Kan give klare, detaljerede beskrivelser og præsentationer inden for et stort udvalg af emner, der relaterer til egne interesseområder, og kan uddybe og understøtte ideer med underpunkter og relevante eksempler.
B1	Kan forholdsvis flydende gennemføre en enkel beskrivelse af ét ud af en række emner inden for eget interesseområde og kan fremlægge beskrivelsen som en fremadskridende række af punkter.
A2	Kan give en enkel beskrivelse og præsentation af personer, leveforhold og arbejdsforhold, daglige rutiner, hvad man kan lide, og hvad man ikke bryder sig om osv. som en kort række af enkle udtryk og sætninger, der er sat sammen til en liste.
A1	Kan producere enkle, hovedsageligt isolerede udtryk om folk og steder.
Præ-A1	Kan producere korte sætninger om sig selv med angivelse af basal, personlig information, fx navn, adresse, familiemæssige forhold, nationalitet.

Længere monolog: beskrive oplevelser

Denne skala omhandler fortællinger og beskrivelser. Den har mange korte deskriptorer fra A1 til B1, der afspejler en forholdsvis direkte forbindelse mellem kommunikative funktioner og sproget, der anvendes til at udtrykke dem. Der er ingen eller ringe information om sprogkvaliteten. Denne er indeholdt i skalaerne for kommunikative sprogkompetencer, der er relevante for talte, understøttede og skriftlige modaliteter. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- Beskrevne aspekter: fra enkel, dagligdags information (beskrivelse af sig selv, hvad man laver, og hvor man bor, til klassiske funktioner, fx at beskrive planer og arrangementer, vaner og rutiner, tidligere aktiviteter og personlige oplevelser, og til et stort udvalg af emner, der hænger sammen med interesser, og til detaljerede beskrivelser af komplekse emner.
- Diskursens kompleksitet: fra enkle ord eller tegn, klichéagtige vendinger og enkle sætninger eller korte afsnit, til at forbinde emner i rækkefølge, og til at integrere undertemaer og forbinde bestemte emner til en jævnt flydende beskrivelse.

Længere monolog: beskrive oplevelser	
C2	Kan give klare, letflydende, uddybende og ofte mindeværdige beskrivelser.
C1	Kan give klare, detaljerede beskrivelser af komplekse emner.
	Kan give uddybende beskrivelser og beretninger, herunder integrere undertemaer, uddybe <i>særlige punkter og afrunde med en passende konklusion</i> .
B2	Kan give klare, detaljerede beskrivelser inden for et stort udvalg af emner, der relaterer sig til eget interesseområde.
	Kan detaljeret beskrive den personlige betydning af begivenheder og oplevelser.
B1	Kan tydeligt udtrykke følelser om en oplevelse og begrunde disse følelser.
	Kan give letforståelige beskrivelser af en række velkendte emner inden for eget interesseområde.
	Kan forholdsvis flydende gengive en letforståelig beretning eller beskrivelse som en række punkter.
	Kan detaljeret gengive oplevelser, der beskriver følelser og reaktioner.
	Kan fortælle detaljeret om uforudsigelige hændelser, fx en ulykke.
	Kan genfortælle handlingen i en bog eller film og beskrive egne reaktioner.
	Kan beskrive drømme, håb og ambitioner.
Kan beskrive begivenheder, som er virkelige eller imaginære.	
	Kan fortælle en historie.

	Længere monolog: beskrive oplevelser
A2	Kan fortælle en historie eller beskrive noget i en enkel punktliste. Kan beskrive hverdagsaspekter fra eget miljø, fx mennesker, steder, en oplevelse fra arbejde eller studium. Kan give korte, basale beskrivelser af begivenheder og aktiviteter. Kan beskrive planer og arrangementer, vaner og rutiner, tidligere aktiviteter og personlige oplevelser. Kan anvende enkelt sprog til kort at beskrive og sammenligne genstande og ejendele. Kan forklare, hvad vedkommende kan lide eller ikke bryder sig om ved noget.
	Kan beskrive sin familie, levestandard, uddannelsesmæssige baggrund, nuværende eller tidligere job. Kan beskrive mennesker, steder og ejendele i enkle vendinger. Kan udtrykke, hvad man er god til og ikke så god til, fx sport, spil, færdigheder, emner. Kan kort beskrive, hvad man planlægger i weekenden eller i en ferie.
A1	Kan beskrive sig selv, hvad vedkommende arbejder med, og hvor vedkommende bor. Kan beskrive enkle aspekter af hverdagslivet i en række enkle sætninger ved at anvende enkle ord eller tegn og almindelige vendinger, forudsat man kan forberede sig på forhånd.
Præ-A1	Kan beskrive sig selv, fx navn, alder, familiemæssige forhold ved at anvende enkle ord eller tegn og klicheagtige udtryk, forudsat man kan forberede sig på forhånd. Kan udtrykke, hvordan man har det ved at anvende enkle adjektiver, såsom glad eller træt, i samspil med kropssprog.

Længere monolog: give information

Længere monolog: give information er en ny skala, der omfatter dét at forklare information til en modtager i et langt forløb. Selvom modtageren meget vel kan afbryde for at bede om gentagelse og forklaring, er informationen tydelig envejs. Det er ikke en udveksling. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- Informationstype: fra enkel beskrivelse af en genstand eller vejvisning, til ligefrem, faktuel information om et velkendt og videre til komplekse faglige eller akademiske procedurer.
- Præcisionsgrad: fra enkle beskrivelser til forholdsvis præcis forklaring af hovedpunkter og pålidelig kommunikation af detaljeret information til at kunne angive tydelige forskelle mellem idéer, begreber og ting, der ligner hinanden meget.

	Længere monolog: give information
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1.</i>
C1	Kan klart redegøre for en detaljeret forskel mellem ideer, begreber og ting, som ligger tæt på hinanden.
	Kan give instruktioner om udførelse af en række komplekse faglige eller akademiske procedurer.
B2	Kan videregive komplekse informationer og give råd om sagens fulde omfang i forbindelse med eget arbejdsområde.
	Kan give detaljeret information pålideligt. Kan give en tydelig, detaljeret beskrivelse af, hvordan en procedure skal udføres.
B1	Kan forklare hovedpunkterne i en ide eller et problem med rimelig præcision. Kan beskrive, hvordan noget skal gøres, og kan give detaljerede instruktioner.
	Kan rapportere letforståelig, faktuel information om et velkendt emne, fx indikere, hvad et problem er, eller give detaljerede anvisninger, forudsat man kan forberede sig på forhånd.
A2	Kan give enkle anvisninger til, hvordan man kommer fra X to Y ved hjælp af basale udtryk, såsom <i>drej til højre</i> og <i>ligeud</i> i samspil med sekventielle konnektorer såsom <i>først, så</i> og <i>derefter</i> .
A1	Kan sige navnet på et objekt og angive dets form og farve, mens det vises frem for andre, ved hjælp af basale ord eller tegn, sætninger og klicheagtige udtryk, forudsat man kan forberede sig på forhånd.
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

Længere monolog: at fremføre en sag, fx i en debat

Denne skala beskriver evnen til at kunne holde fast i et argument. Deskriptorerne, der blev offentliggjort i 2001, blev samlet på niveau B2, hvor denne evne har en fremtrædende plads. Deskriptorer er nu blevet tilføjet mhp. flere niveauer. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Emner: fra hvad man kan lide eller ikke bryder sig om ved noget til holdninger til emner, der relaterer til hverdagen, til faktuelle problemstillinger og komplekse emner
- ▶ Argumentationsstrategi: fra at lave enkle, direkte sammenligninger, til en længere uddybning og forklaring af holdninger, alt imens argumentet uddybes systematisk, og videre til at tage hensyn til samtalepartnerens perspektiv og effektivt vægte argumentationen.
- ▶ Formuleringsmåde: fra at introducere en idé i enkle vendinger til at fremhæve betydelige punkter på passende måde og formulere punkter præcist i et velstruktureret sprog.

	Længere monolog: fremføre en sag, fx i en debat
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1.</i>
C1	Kan fremføre en sag om et komplekst emne og kan formulere punkter præcist og fremhæve punkter effektivt. Kan uddybe et argument systematisk med velstruktureret sprog og kan inddrage samtalepartnerens perspektiv, idet vigtige punkter fremhæves med understøttende eksempler og med en passende afrunding.
B2	Kan uddybe et argument systematisk med passende fremhævelse af afgørende punkter og med relevante understøttende detaljer.
	Kan uddybe et klart argument og kan i et vist omfang udvide og understøtte egne synspunkter med underordnede punkter og relevante eksempler.
	Kan konstruere en kæde af begrundede argumenter. Kan forklare et synspunkt om et aktuelt emne, herunder gøre rede for fordele og ulemper ved forskellige valgmuligheder.
B1	Kan uddybe et argument godt nok til, at andre kan følge vedkommende uden vanskeligheder det meste af tiden.
	Kan give enkle begrundelser for at retfærdiggøre et synspunkt om et velkendt emne.
	Kan med enkle vendinger udtrykke holdninger til emner i forbindelse med hverdagslivet. Kan kort begrunde og forklare holdninger, planer og handlinger. Kan forklare, om man bifalder, hvad nogen har gjort, eller ej, og begrunde denne holdning.
A2	Kan forklare, hvad man kan lide eller ikke bryder sig om ved noget, samt hvorfor det ene foretrækkes frem for det andet ved hjælp af enkle, direkte sammenligninger.
	Kan fremføre en holdning med enkle ord, forudsat samtalepartnerne er tålmodige.
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

Offentlige meddelelser

Offentlige meddelelser er en meget specialiseret måde, hvorpå man kan delagtiggøre en gruppe mennesker i vigtig information, måske i den private sfære (for eksempel til et bryllup), måske i forbindelse med, at et arrangement eller en udflugt organiseres, eller i form af meddelelser fra kabinepersonalet på et fly. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Indholdstype: fra forudsigeligt, tillært indhold til meddelelser om en række emner.
- ▶ Forståelighed: fra levering, som modtagerne må koncentrere sig om for at følge, til effektiv brug af metriske signaler og tegn for præcist at kunne formidle små meningsnuancer.
- ▶ Forberedelsesbehov: fra meget korte, øvede meddelelser til et spontant og næsten ubesværet flydende sprog.

	Offentlige meddelelser
C2	Ngen deskriptorer. Se C1.
C1	Kan give meddelelser flydende, næsten uden besvær, herunder anvende betoning og intonation til at videregive små betydningsnuancer præcist.
B2	Kan give meddelelser om de fleste almene emner med en vis grad af klarhed, flydende sprog og spontanitet, således at modtageren ikke skal anstrenge sig eller besvære sig.
B1	Kan give korte, forberedte meddelelser om et emne, der omhandler hverdagsbegivenheder inden for eget område, og som til trods for mulige problemer med betoning og intonation (= uden gestikulation i et understøttet sprog), ikke desto mindre er forståelige.
A2	Kan give meget korte, forberedte meddelelser om et forudsigeligt og indlært indhold, som er forståelige for modtagere, der er indstillet på at koncentrere sig.
A1	Ngen deskriptorer.
Præ-A1	Ngen deskriptorer.

At tale foran publikum

Denne skala omfatter at kunne give en mundtlig præsentation til et offentligt arrangement, til et møde, et seminar eller en klasse. Selvom talen er tydeligt forberedt, bliver den ikke normalt læst ord-for-ord eller tegn-for-tegn. Nu er det almindeligt at anvende visuelle hjælpemidler, såsom PowerPoint, men dette behøver ikke være sådan. Efter en præsentation er det almindeligt spontant at besvare spørgsmål, og svare i en kort monolog, hvorfor dette også er inkluderet i deskriptorerne. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Talens art: fra en meget kort, indøvet meddelelse til en forberedt, ligefrem præsentation af et velkendt emne inden for eget interesseområde til en velstruktureret præsentation af et komplekst emne til et publikum, der ikke er bekendt med det.
- ▶ Tilpasning til tilhørerne: der findes ingen kommentarer ved A niveauerne, men fra niveau B1 går progressionen fra at være tilstrækkelig klar til at blive fulgt uden besvær det meste af tiden til at strukturere og tilpasse talen med fleksibilitet for derved at opfylde tilhørernes behov.
- ▶ Evnen til at håndtere spørgsmål: fra at besvare ligefremme spørgsmål med nogen hjælp, til spontant og flydende at besvare en række afklarende spørgsmål og videre til at håndtere vanskelige og selv fjendtligt stemte spørgsmål.

	AT TALE FORAN PUBLIKUM
C2	Kan præsentere et komplekst emne på en overbevisende og velartikuleret måde for en tilhørerskare, der ikke har kendskab til emnet, samt strukturere og tilpasse kommunikationen til tilhørernes behov på en fleksibel måde. Kan håndtere vanskelige og endog fjendtligt indstillede spørgsmål.
C1	Kan give en klar, velstruktureret præsentation af et komplekst emne og kan i et vist omfang uddybe og understøtte synspunkter med underordnede punkter, begrundelser og relevante eksempler. Kan strukturere en længere præsentation på en relevant måde med det formål at hjælpe tilhørerne med at følge rækkefølgen af ideer og forstå den overordnede argumentation. Kan komme med et bud eller fremsætte en hypotese under en præsentation af et komplekst emne og kan sammenligne og bedømme alternative forslag og argumenter. Kan håndtere afbrydelser på en god måde, herunder svare spontant og næsten uden besvær.
B2	Kan give en klar, systematisk uddybet præsentation med fremhævelse af afgørende punkter og relevante understøttende detaljer. Kan spontant afvige fra en forberedt tekst og følge op på interessante punkter, der bliver rejst fra medlemmer af tilhørerskaren, herunder ofte kommunikere særdeles flydende og med god udtryksfærdighed. Kan give en klar, forberedt præsentation, herunder give argumenter til støtte for eller imod et bestemt synspunkt og angive fordele og ulemper ved forskellige valgmuligheder. Kan reagere på en række opfølgende spørgsmål med flydende tale og en spontanitet, der ikke volder hverken vedkommende selv eller tilhørerskaren besvær.

	AT TALE FORAN PUBLIKUM
B1	Kan give en forberedt direkte præsentation af et velkendt emne inden for eget område, som indeholder ligheder og forskelle, fx mellem produkter, lande/regioner, planer.
	Kan give en forberedt, letforståelig præsentation om et velkendt emne inden for eget område, som er klar nok til, at man kan følge den uden besvær det meste af tiden, og hvor hovedpunkterne bliver forklaret nogenlunde præcist. Kan reagere på opfølgende spørgsmål, men kan være nødt til at bede om, at de bliver gentaget i tilfælde af hurtig tale.
A2	Kan give en kort forberedt præsentation af et emne, der vedrører eget hverdagsliv, og give korte begrundelser for og forklaringer til holdninger, planer og handlinger. Kan klare et begrænset antal direkte opfølgende spørgsmål.
	Kan give en kort, forberedt, basal præsentation af et velkendt emne. Kan svare på direkte opfølgende spørgsmål, hvis vedkommende kan bede om gentagelse og få lidt hjælp til formulering af svaret.
A1	Kan oplæse en meget kort, forberedt udtalelse, fx en formel introduktion af en taler, udbringe en skål.
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

3.2.1.2. Skriftlig produktion

Inden for kategorierne for skriftlig produktion er makrofunktionerne *transaktionsmæssig sprogbrug* og *evaluerende sprogbrug* ikke adskilte, fordi de almindeligvis er forbundne (*At læse for at finde information og argumentation* kombinerede også disse to aspekter). *Kreativ skrivning* er ækvivalent med *Længere monolog: beskrive oplevelser* og fokuserer på beskrivelse og fortælling. Som et alternativ til skrivning, producerer og sender understøttende sprogbrugere nogle gange en videooptagelse.⁴¹

Generel skriftlig produktion

	GENEREL SKRIFTLIG PRODUKTION
C2	Kan skrive klare, letflydende, komplekse tekster i en passende og velfungerende stil og med en logisk struktur, der hjælper læseren til at finde de afgørende punkter.
C1	Kan skrive klare, velstrukturerede tekster om komplekse emner, herunder understrege de relevante hovedpunkter, og i et vist omfang uddybe og understøtte synspunkter med underpunkter, begrundelser og relevante eksempler og afrunde med en passende konklusion.
	Kan anvende struktur og konventioner fra et udvalg af genrer, tilpasse tone, stil og register i forhold til modtager, teksttype og tema.
B2	Kan skrive klare, detaljerede tekster om en række forskellige emner, der relaterer sig til egne interesseområder, herunder sammenfatte og vurdere informationer og argumenter fra en række kilder.
B1	Kan skrive letforståelige, sammenhængende tekster om en række velkendte emner inden for eget interesseområde ved at sammenkæde en række korte, forskellige elementer til en sammenhængende sekvens.
A2	Kan skrive en række enkle udtryk og sætninger, der er knyttet sammen med enkle konnektorer, såsom <i>og</i> , <i>men</i> og <i>fordi</i> .
A1	Kan give informationer om emner af personlig relevans, fx hvad man kan lide og ikke bryder sig om, (familieforhold, kæledyr) ved brug af enkle ord eller tegn og basale udtryk.
	Kan skrive enkle isolerede udtryk og sætninger.
Præ-A1	Kan give basal personlig information, fx navn, adresse, nationalitet, eventuelt ved hjælp af en ordbog.

41. Produktionen af formel, undertekstning af video er ved at blive mere og mere almindelig. Antallet af studerende på primære, sekundære og tertiære uddannelsesniveauer, som afleverer videooptagne besvarelser med undertekster eller med tegnsprogstolkning er i hurtig vækst. Der er nu til dags et antal kandidatafhandlinger og doktordisputatser samt andre publikationer inden for forskellige genrer, fx historiefortællinger, tekstbøger, som produceres i blindskrift. Udtalelser, pressemeddelelser og offentlige meddelelser i tegnsprog, der er optaget på visuelle medier, er også blevet mere almindelige.

Kreativ skrivning

Denne skala involverer personlige, opfindsomme udtryk i en række teksttyper i skriftlige og brugerassisterede modaliteter. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Beskrevne aspekter fra enkle hverdagsinformationer til en række emner, der er relaterede til interesser, og videre til engagerende historier om og beskrivelser af oplevelser.
- ▶ Teksttyper: fra dagbogsoptegnelser og korte, fiktive biografier og enkle digte til velstrukturerede og mere avancerede beskrivelser og imaginære tekster
- ▶ Diskursens kompleksitet: fra at bruge enkle ord eller tegn og fraser til klart sammenhængende tekst og videre til at kunne følge etablerede genrekonventioner i klar, velstruktureret og jævnt flydende tekst
- ▶ Sprogbrug: fra basalt ordforråd og enkle sætninger til sikker, personlig, naturlig stil, der er passende til både den valgte genre og læseren.

	KREATIV SKRIVNING
C2	Kan skrive klare, letflydende og meget fængslende historier om og beskrivelser af oplevelser i en stil, der passer til den valgte genre. Kan på relevant måde udnytte idiomatiske vendinger og humor til at forstærke tekstens virkning.
C1	Kan skrive klare, detaljerede, velstrukturerede og uddybede beskrivelser og skønlitterære tekster i en overbevisende, personlig, naturlig stil, der er passende i forhold til den forestillede læser. Kan indarbejde idiomatiske udtryk og humor, selvom humor ikke altid er passende. Kan give en detaljeret, kritisk anmeldelse af kulturelle begivenheder, fx dramaer, film, koncerter, eller litterære arbejder.
B2	Kan skrive klare, detaljerede beskrivelser af virkelige eller fiktive begivenheder og oplevelser, herunder markere forbindelsen mellem ideer i en klar, sammenhængende tekst og følge de etablerede konventioner for den pågældende genre. Kan skrive klare, detaljerede beskrivelser om en række forskellige emner, der relaterer sig til eget interesseområde. Kan skrive en anmeldelse af en film, en bog eller et skuespil.
B1	Kan klart signalere kronologisk rækkefølge i en fortællende tekst. Kan give en enkel anmeldelse af en film, bog eller et TV-program ved hjælp af begrænset ordforråd. Kan skrive ukomplicerede, detaljerede beskrivelser af velkendte emner inden for eget interesseområde. Kan redegøre for oplevelser og kan beskrive følelser og reaktioner i en enkel sammenhængende tekst. Kan give en beskrivelse af en begivenhed, en nylig rejse – virkelig eller fiktiv. Kan fortælle en historie.
A2	Kan skrive om hverdagsaspekter fra sit miljø, fx personer, steder, arbejds- eller studieoplevelser i sammenhængende sætninger. Kan skrive meget korte, basale beskrivelser af begivenheder, tidligere aktiviteter og personlige oplevelser. Kan fortælle en enkel historie, fx om begivenheder i en ferie eller om livet i fjern fremtid. Kan skrive en række enkle udtryk og sætninger om familien, leveforhold, uddannelsesmæssig baggrund, eller nuværende eller tidligere job. Kan skrive korte, enkle fiktive biografier og enkle digte om mennesker. Kan skrive dagbog, som beskriver aktiviteter, fx daglige rutiner, udflugter, sport, fritidsinteresser, mennesker og steder ved hjælp af basal, konkret ordvalg og enkle udtryk og sætninger med enkle konnektorer såsom <i>og, men og fordi</i> . Kan skrive en introduktion til en fortælling eller fortsætte en fortælling, forudsat ordbog og referenceværker kan anvendes, fx en oversigt over verbalformer i en lærebog.
A1	Kan skrive enkle udtryk og sætninger om sig selv og fiktive mennesker, hvor de bor, og hvad de gør. Kan beskrive i meget enkelt sprog, hvordan et rum ser ud. Kan bruge enkle ord eller tegn og udtryk til at beskrive visse hverdagsobjekter, fx farven på en bil, om noget er stort eller småt.
Præ-A1	ingen deskriptorer.

Rapporter og essays

Denne skala dækker mere formelle typer af transaktionsmæssig og evaluerende skriftlig og brugerassisteret produktion. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Indhold: fra velkendte interesseområder og rutinemæssig faktuel information til komplekse akademiske og faglige emner, hvor egne holdninger skelnes fra de angivne i kilderne
- ▶ Teksttyper: fra korte rapporter og plakater til komplekse tekster, der fremfører en sag eller giver kritisk vurdering af forslag eller litterære værker.
- ▶ Diskurskompleksitet: fra at sammensætte sætninger med enkle konnektorer til jævnt flydende fremstillinger med en effektiv logisk struktur.

RAPPORTER OG ESSAYS	
C2	<p>Kan producere klare, letflydende, komplekse rapporter, artikler og essays, som fremlægger en sag eller giver en kritisk vurdering af forslag eller litterære værker.</p> <p>Kan skabe en passende og velfungerende logisk struktur, som hjælper læseren med at finde afgørende punkter.</p> <p>Kan fremføre flere perspektiver om komplekse akademiske eller faglige emner og herved klart skelne mellem egne ideer og holdninger fra de anførte i kilderne.</p>
C1	<p>Kan skrive klare, velstrukturerede redegørelser om komplekse emner, herunder understrege de relevante hovedpunkter.</p> <p>Kan i et vist omfang uddybe og støtte synspunkter med underpunkter, begrundelser og relevante eksempler.</p> <p>Kan producere en passende introduktion og konklusion på en længere rapport, artikel eller afhandling om et komplekst akademisk eller fagligt emne, forudsat emnet er inden for eget interesseområde, og der er mulighed for at omskrive og redigere.</p>
B2	<p>Kan skrive et essay eller en rapport, som systematisk uddyber et argument med passende understregning af afgørende punkter og relevante understøttende detaljer.</p> <p>Kan opstille en detaljeret beskrivelse af en kompleks proces.</p> <p>Kan vurdere forskellige ideer til eller løsninger på et problem.</p> <p>Kan skrive et essay eller en rapport, som uddyber et argument, og som angiver årsager for eller imod et bestemt synspunkt samt forklarer fordele og ulemper ved forskellige muligheder.</p> <p>Kan sammenfatte informationer og argumenter fra forskellige kilder.</p>
B1	<p>Kan skrive korte, enkle essays om emner af interesse.</p> <p>Kan i enkelt sprog producere en tekst om et emne af personlig interesse, og herunder opremse fordele og ulemper samt fremføre og retfærdiggøre en holdning.</p> <p>Kan med en vis sikkerhed sammenfatte, rapportere og fremføre holdninger om en række faktuelle informationer om velkendte rutineprægede og ikke-rutineprægede forhold inden for eget område.</p> <p>Kan skrive meget korte rapporter i et standardiseret, konventionelt format, som videregiver rutineprægede faktuelle informationer og angiver grunde til handling.</p> <p>Kan præsentere et emne i en kort rapport eller på en planche ved hjælp af fotos og korte tekststykker.</p>
A2	<p>Kan producere enkle tekster om velkendte emner af interesse og kan forbinde sætninger med konnektorer, såsom <i>og</i>, <i>fordi</i> eller <i>så</i>.</p> <p>Kan fremføre indtryk og holdninger om emner af personlig interesse, fx livsstil og kultur, beretninger, ved hjælp af ord og udtryk fra hverdagslivet.</p>
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

3.2.2. Produktionsstrategier

Produktionsstrategierne er repræsenterede i CEFR i relation til den klassiske tilgang til strategierne i kommunikation mellem sprogene: at planlægge, at udføre, at holde øje med og at reparere. Inden for produktionsstrategierne findes udførelsesstrategien *At kompensere* i en illustrativ skala. Før CEFR blev oprettet, var dette normalt den vigtigste kommunikationsstrategi, der blev taget i betragtning. At holde øje og at reparere bliver derefter taget med ind i en skala.

Planlægning

Denne skala drejer sig om den mentale forberedelse før man holder tale, laver understøttet tekst eller skriver. Den kan involvere bevidst tænkning over, hvad man skal sige, og hvordan man skal formulere sig; den kan også involvere øvelse og forberedelse af udkast. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At finde ud af, hvordan budskabet skal afleveres og måske øve udtryk.
- ▶ At overveje, hvordan modtagerne kan reagere på det, der siges.

	PLANLÆGNING
C2	Ngen deskriptorer. Se C1.
C1	Kan ved udarbejdelse af en mere formel tekst bevidst tilpasse den til de konventioner, der er forbundet med en bestemt teksttype, fx struktur, formalitetsniveau.
B2	Kan ved forberedelse af en potentielt kompliceret eller prekær situation planlægge, hvad der skal siges ved forskellige reaktioner, og kan tænke over, hvilket udtryk der er mest passende. Kan planlægge, hvad der skal siges, og hvilke sproglige midler det skal siges med, herunder overveje effekten på modtageren.
B1	Kan indøve og afprøve nye sproglige kombinationer og udtryk, herunder opfordre til feedback. Kan finde ud af, hvordan man kommunikerer de væsentligste punkter, man ønsker at formidle, herunder udnytte alle tilgængelige ressourcer og begrænse budskabet til det, som man kan huske, eller kan finde sproglige midler til at udtrykke det med.
A2	Kan huske og indøve et passende sæt af udtryk fra sit repertoire.
A1	Ngen deskriptorer.
Præ-A1	Ngen deskriptorer.

Kompensering

Kompensering er en strategi til at bibeholde kommunikationen, når man ikke kan finde det rette udtryk. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At anvende fagter for at understøtte sproget.
- ▶ At anvende et *forkert* ord eller tegn med vilje og derefter give det mening.
- ▶ At definere det manglende begreb.
- ▶ At anvende omskrivning og det omfang, hvor en sådan omskrivning skal fremgå.

	KOMPENSERING
C2	Kan erstatte et tilsvarende ord for et ord eller et tegn, man ikke kan huske, på en så flydende måde, at det knap bemærkes.
C1	Kan kreativt udnytte mulighederne i sit ordforråd, så der let og effektivt omskrives i næsten alle situationer.
B2	Kan bruge omskrivning til at dække over huller i ordforråd og struktur. Kan klare de fleste kommunikationsproblemer ved at bruge omskrivning eller ved at undgå vanskelige udtryk.
B1	Kan definere træk ved noget konkret, som man ikke kan huske ordet eller tegnet for. Kan gengive en betydning ved nærmere at bestemme et ord eller tegn, der betyder noget lignende, fx en lastbil til mennesker = bus. Kan bruge et enkelt ord eller tegn, der svarer til det begreb, man ønsker at gengive, og bede om at blive <i>rettet</i> . Kan kalkere et ord eller et tegn fra ens eget sprog og bede om bekræftelse.
A2	Kan bruge et upræcist ord eller tegn fra sit repertoire og bruge gestik til at gøre klart, hvad man ønsker at sige. Kan pointere, hvad man mener ved at pege på det, fx <i>Må jeg bede om dette</i> .
A1	Kan bruge gestik til at understøtte enkle ord eller tegn til at udtrykke et behov.
Præ-A1	Kan pege på noget og spørge om, hvad det er.

At overvåge og reparere

Denne skala dækker både (a) den spontane erkendelse af, at man har lavet en lille fortalelse eller er løbet ind i et problem og (b) den mere bevidste og måske planlagte proces at gå tilbage til det, der er blevet sagt, og at tjekke korrekthed og relevans. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At ændre retning og anvende en anderledes taktik – meget tydelig på A niveauerne, meget letflydende på C niveauerne
- ▶ At udføre selv-korrektion af fortalelser, misforståelser og typiske fejl
- ▶ At finde ud af, i hvilken udstrækning det kommunikative problem skal være tydeligt, før der udføres reparation

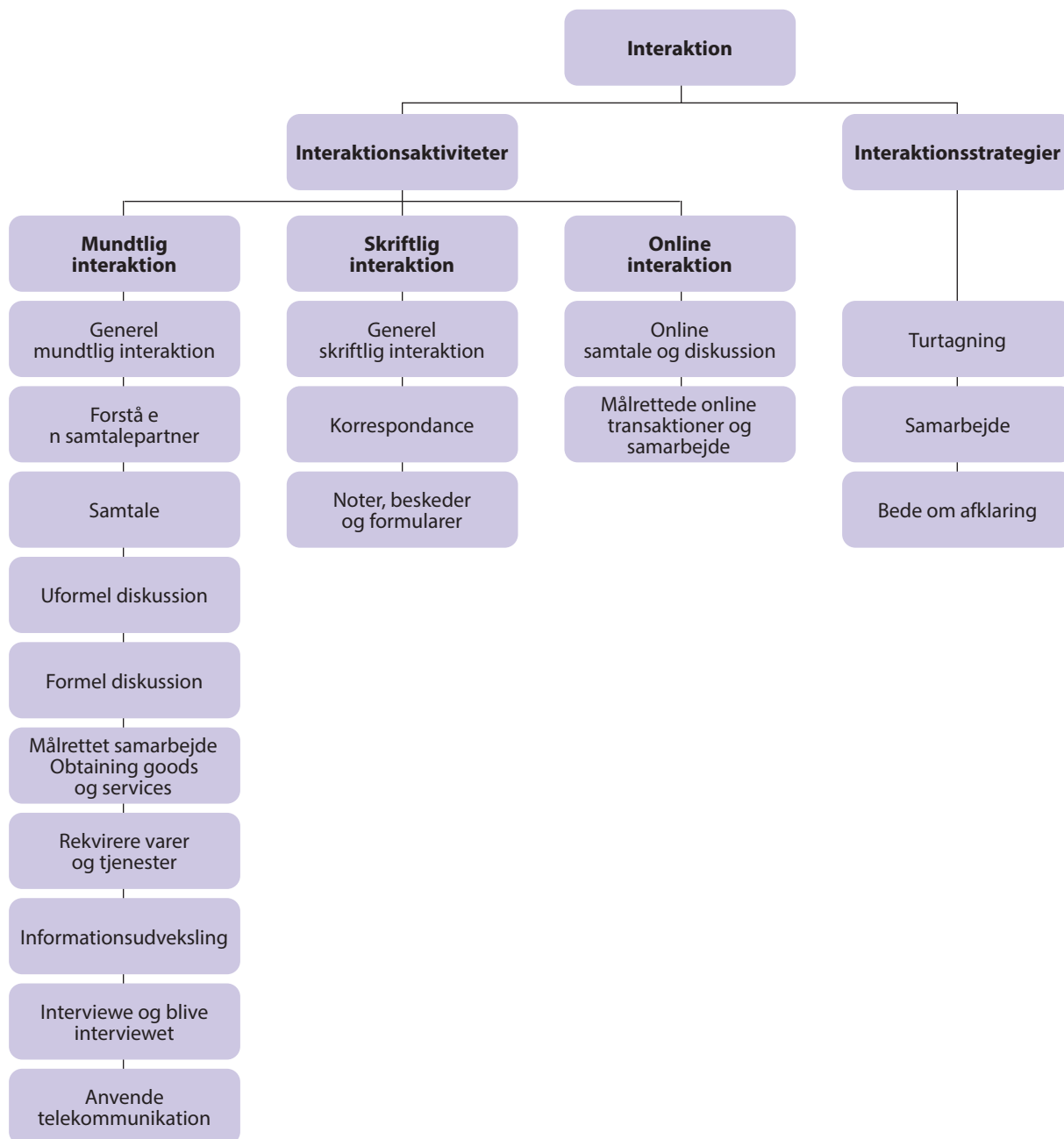
	OVERVÅGNING OG REPARATION
C2	Kan gå tilbage og omstrukturere det sagte så ubesværet, at samtalepartneren næsten ikke bemærker det.
C1	Kan gå tilbage, når man støder på en vanskelighed og omformulere, hvad man ønsker at sige, uden helt at afbryde den flydende tale. Kan selvkorrigere meget effektivt.
B2	Kan ofte selvkorrigere lejlighedsvis fortalelser eller ikke-systematiske fejl og mindre mangler i en sætningsstruktur. Kan korrigere smuttere og mangler, hvis man bliver bevidst om dem, eller hvis de har ført til misforståelser. Kan notere sig gentagne fejl og bevidst holde øje med dem.
B1	Kan korrigere sammenblandinger af tider og udtryk, som fører til misforståelser, forudsat samtalepartneren angiver, at der er et problem. Kan bede om bekræftelse af, at en anvendt form er korrekt. Kan begynde forfra og anvende en anden taktik, når kommunikationen bryder sammen.
A2	<i>Ngen deskriptorer.</i>
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

3.3. INTERAKTION (SAMTALE)

Interaktion, der involverer to eller flere deltagere, som sammen konstruerer samtalen, er central i CEFR's skemata for sprogbruget, som det er sammenfattet i begyndelsen af dette dokument. Interpersonel interaktion betragtes som sprogets oprindelse med interpersonelle, samarbejdende og transaktionsmæssige funktioner. Produktion i form af historiefortællinger kan betragtes som værende yderligere udvikling af mundtlighed og i sidste ende læsefærdighed.

Interaktion er også grundlæggende i læring. CEFR-skalaen for interaktionsstrategier afspejler dette med skalaer for turtagning, samarbejde (=samarbejdsstrategier) og afklaringsspørgsmål. Disse basale interaktionsstrategier er lige så vigtige i samarbejds læring, som de er i kommunikation uden for læringsmiljøet. De fleste skalaer for interaktion vedrører mundtlig interaktion. Da CEFR blev udviklet, mødte opfattelsen af skriftlig interaktion ikke universel anerkendelse og blev således ikke tilstrækkeligt udviklet. I bagklogskabens lys kan man se, at skriftlig interaktion (=at skrive næsten som man ville tale i en dialog i nedsat tempo) har fået en mere betydelig rolle i løbet af de seneste 20 år. Fremfor at udvikle denne kategori yderligere har man imidlertid udviklet den nye kategori for mundtlig online interaktion.

Figur 13 – Interaktionsaktiviteter og -strategier

3.3.1. Interaktionsaktiviteter

3.3.1.1. Mundtlig interaktion

Mundtlig interaktion defineres som at omfatte både talt interaktion og direkte, ansigt-til-ansigt brugerassisteret hjælp. Skalaerne er igen organiseret efter de tre makrofunktioner *interpersonel*, *transaktionsmæssig* og *evaluerende*, med bestemte specialiserede genrer føjet til. Skalaerne begynder med *Forstå en samtalepartner*. *Samtalepartner* er et noget teknisk begreb, der betyder den person, med hvem man fører en direkte samtale i en dialog. Som nævnt før er metaforen bag skalaen for mundtlig forståelse en række koncentriske cirkler. Her er vi i den inderste af disse cirkler: brugeren er aktivt involveret i en interaktion med samtalepartneren.

De andre skalaer følger herefter:

- ▶ Interpersonel: *Samtale*.
- ▶ Evaluerende: *Uformel diskussion* (med venner), *Formel diskussion* (møder), *Målrettet samarbejde*.
- ▶ Transaktionsmæssig: *Informationsudveksling*, *At rekvirere varer og tjenester*, *At interviewe og at blive interviewet* og *At anvende telekommunikation*.

Generel mundtlig interaktion

	GENEREL MUNDTLIG INTERAKTION
C2	Har god beherskelse af idiomatiske udtryk og vendinger med en bevidsthed om konnotative betydningsniveauer. Kan udtrykke små betydningsnuancer præcist ved med nogenlunde nøjagtighed at anvende et stort udvalg af teknikker til modificering. Kan vende tilbage til det sagte og omstrukturere på en sådan måde, at samtalepartneren næsten ikke lægger mærke til det.
C1	Kan udtrykke sig flydende og spontant, næsten ubesværet. Har en god beherskelse af et bredt leksikalsk repertoire, som gør det muligt let at klare sig uden om huller ved hjælp af omskrivninger. Der er meget lidt åbenlys søgning efter udtryk eller undgåelsesstrategier. Kun et emne, der er begrebsligt vanskeligt, kan forhindre et naturligt, letflydende sprog.
B2	Kan anvende sproget flydende, præcist og effektivt inden for et stort udvalg af almene, uddannelsesmæssige, faglige eller fritidsrelaterede emner med tydelig markering af sammenhænge mellem idéerne. Kan kommunikere spontant med god grammatisk beherskelse uden særlige tegn på at måtte begrænse sig med hensyn til, hvad man ønsker at sige, herunder anvende et formalitetsniveau, der passer til omstændighederne.
	Kan interagere med et sprog, der er så flydende og spontant, at det i ganske høj grad gør regelmæssige interaktioner og længere relationer med målsprogsbrugere muligt, uden at det er en belastning for nogen af parterne. Kan fremhæve den personlige betydning af begivenheder og oplevelser, gøre rede for og klart underbygge synspunkter ved at give relevante forklaringer og argumenter.
B1	Kan kommunikere med en vis grad af sikkerhed om velkendte rutineprægede og ikke-rutineprægede forhold, der relaterer sig til vedkommendes interesser og fagområde. Kan udveksle, tjekke og bekræfte oplysninger, klare mindre rutineprægede situationer og forklare, hvorfor noget er et problem. Kan udtrykke sine tanker om mere abstrakte, kulturelle emner, <i>såsom film, bøger, musik osv.</i>
	Kan udnytte et stort udvalg af enkelt sprog til at klare de fleste af de situationer, der med sandsynlighed opstår under rejser. Kan indgå uforberedt i en samtale om velkendte emner, udtrykke personlige meninger og udveksle informationer om emner, der er velkendte, af personlig interesse, eller som vedrører hverdagslivet, fx familie, fritidsinteresser, arbejde, rejser og aktuelle begivenheder.
A2	Kan forholdsvis nemt interagere i strukturerede og korte samtaler, forudsat den anden person hjælper til, hvis det er nødvendigt. Kan klare enkle, rutineprægede ordvekslinger uden alt for stort besvær. Kan stille og besvare spørgsmål og udveksle ideer og informationer om velkendte emner i forudsigelige hverdagsituationer.
	Kan kommunikere i forbindelse med enkle og rutineprægede opgaver, der kræver en enkel og direkte udveksling af oplysninger om velkendte og rutineprægede forhold, der har med arbejde og fritid at gøre. Kan klare meget korte ordvekslinger, men er sjældent i stand til at forstå tilstrækkeligt til at holde samtalen gående på eget initiativ.
A1	Kan interagere på en enkel måde, men kommunikationen er fuldstændig afhængig af gentagelse i et langsommere tempo, herunder omformulering og reparation. Kan stille og besvare ukomplicerede spørgsmål, tage initiativ til og reagere på enkle udtalelser inden for områder, hvor man har et umiddelbart behov, eller om meget velkendte emner.
Præ-A1	Kan stille og besvare spørgsmål om sig selv og daglige rutiner ved hjælp af korte, klicheagtige udtryk og ved hjælp af gestik til at underbygge informationen.

At forstå en samtalepartner

Denne skala vedrører forståelsen af en person, med hvem man interagerer direkte i en samtale, hvori der er mulighed for at forhandle betydning. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Emne og omgivelser: fra personlige detaljer og hverdagsbehov til komplekse og abstrakte emner inden for et specialtområde.
- ▶ Samtalepartnerens valg af formulering: fra forsigtig og langsom til standardiseret sprogbrug og mindre velkendte udtryk.
- ▶ Samtalepartnerens valg af tilpasningsniveau: fra venlig gentagelse og vilje til at hjælpe til kun at bekræfte detaljer, hvis accenten er mindre velkendt.

	Forstå en samtalepartner
C2	Kan forstå enhver samtalepartner, selv vedrørende abstrakte og komplekse emner af specialiseret art, der ligger ud over eget vidensområde, hvor der er mulighed for at tilpasse sig en ikke-standard udtale.
C1	Kan forstå en samtalepartner ned i detaljer, selv vedrørende abstrakte og komplekse emner af specialiseret art, der ligger ud over eget vidensområde, selvom detaljer lejlighedsvis skal bekræftes, især hvis udtalen er særpræget.
B2	Kan i detaljer forstå, hvad der bliver sagt til vedkommende på standardsprog eller med en velkendt sprogvariant, selv i et støjfyldt eller visuelt udfordrende miljø.
B1	Kan følge klart artikuleret tale eller understøttet sprog, der er henvendt til vedkommende i en hverdagssamtale, selvom vedkommende nogle gange vil have brug for at bede om at få særlige ord, tegn og udtryk gentaget.
A2	Kan forstå nok til at klare enkle, rutineprægede ordvekslinger uden særlig anstrengelse. Kan i almindelighed forstå klar standardtale eller understøttet sprog om velkendte forhold, som er rettet mod vedkommende, forudsat vedkommende af og til kan bede om gentagelse eller omformulering.
	Kan forstå, hvad der bliver sagt klart, langsomt og direkte henvendt til vedkommende i en enkel hverdagssamtale. Kan hjælpes til at forstå, hvis samtalepartneren bestræber sig på det.
A1	Kan forstå hverdagsudtryk, der skal tilfredsstille enkle behov af konkret art henvendt direkte til vedkommende i klar, langsom og gentaget tale af en imødekommende samtalepartner. Kan forstå spørgsmål og instruktioner, der er omhyggeligt henvendt til vedkommende og følge korte, enkle anvisninger.
	Kan forstå enkle spørgsmål, som direkte angår vedkommende, fx navn, alder og adresse, hvis personen spørger langsomt og tydeligt. Kan forstå enkle personlige informationer, fx navn, alder, bopæl, hvor man kommer fra, når andre introducerer sig langsomt, tydeligt og direkte til vedkommende. Kan forstå spørgsmål om det emne, der omtales, selvom spørgsmålene skal gentages.
Præ-A1	Kan forstå en del velkendte ord og tegn og kan genkende nøgleinformation, fx tal, priser, datoer og ugedage, forudsat der tales meget langsomt og med gentagelse, hvis det er nødvendigt.

Samtale

Denne skala vedrører interaktion med en primært social funktion: indledning af og opretholdelse af personlige forhold. Nøglebegreber, der anvendes i skalaen, inkluderer følgende:

- Situation: fra korte udvekslinger til at holde en samtale kørende og opretholde venskaber og videre til fleksibel anvendelse med sociale formål.
- Emner: fra personlige nyheder og velkendte emner af personlig interesse til mere generelle emner.
- Sprogfunktioner: fra hilsner osv. til tilbud, invitationer og tilladelser og videre til at kunne udtrykke grader af følelser og indirekte, sjove bemærkninger.

	Samtale
C2	Kan uden besvær og på en passende måde føre en samtale uden at være besværet af nogen som helst form for sproglige begrænsninger i forbindelse med at føre et fuldt socialt og personligt liv.
C1	Kan anvende sprog fleksibelt og effektivt til sociale formål og følelsesmæssig, implicit og spøgefuld sprogbrug.
B2	Kan oprette en relation med en samtalepartner gennem imødekommende spørgsmål og bifaldsyttringer samt, hvis det er passende, kommentere på tredjeparter eller fælles forhold. Kan indikere forbehold og modvilje, opstille betingelser, når man vil imødekomme en forespørgsel eller give en tilladelse, og kan bede om forståelse for egne forhold.
	Kan indgå i længerevarende samtale om de fleste almindelige emner på en klart deltagende måde, selv i et støjfyldt og visuelt udfordrende miljø.
	Kan opretholde relationer med målsprogsbrugere uden uforsætligt at more eller irritere dem eller kræve af dem, at de opfører sig anderledes, end de ville have gjort sammen med en kyndig sprogbruger. Kan tilkendegive grader af følelser og fremhæve den personlige betydning af begivenheder og oplevelser.

	Samtale
B1	<p>Kan tage initiativ til en samtale og kan hjælpe med at holde den kørende ved at stille andre relativt spontane spørgsmål om en bestemt oplevelse eller begivenhed, idet man udtrykker reaktioner og holdninger til velkendte emner.</p> <p>Kan føre forholdsvis lange samtaler om emner af fælles interesse, forudsat samtalepartneren gør sig umage med at forstå.</p>
	<p>Kan uforberedt indgå i samtaler om velkendte emner.</p> <p>Kan følge klart artikuleret tale, der er henvendt til vedkommende i en hverdags samtale, selvom vedkommende nogle gange vil have brug for at bede om at få bestemte ord eller tegn gentaget.</p> <p>Kan opretholde en samtale eller diskussion, men kan nogle gange være svær at følge, når vedkommende forsøger at sige nøjagtigt, hvad vedkommende kunne tænke sig.</p> <p>Kan give udtryk for og reagere på følelser, såsom overraskelse, glæde, bedrøvelse, interesse og ligegyldighed.</p>
A2	<p>Kan etablere social kontakt, fx hilsner og afsked, introduktioner, sige tak.</p> <p>Kan i almindelighed forstå klar standardtale om velkendte forhold, der er henvendt til vedkommende, forudsat vedkommende af og til kan bede om gentagelse og omformulering.</p> <p>Kan deltage i korte samtaler i rutineprægede sammenhænge om emner af interesse.</p> <p>Kan med enkle begreber give udtryk for, hvordan man har det, og give udtryk for taknemmelighed.</p> <p>Kan bede om en tjeneste, fx låne noget. Kan tilbyde en tjeneste og kan svare, hvis nogen beder om en tjeneste.</p>
	<p>Kan klare meget korte sociale udvekslinger, men er sjældent i stand til at forstå tilstrækkeligt til at holde en samtale gående af sig selv, selvom vedkommende kan forstå samtalen, hvis samtalepartneren anstrænger sig for det.</p> <p>Kan bruge enkelt, høfligt hverdagsprog for hilsner og henvendelser.</p> <p>Kan konversere i et enkelt sprog med ligestillede, kolleger eller medlemmer af en værtsfamilie, hvor man stiller spørgsmål og forstår svar om de mest almindelige rutineemner.</p> <p>Kan fremsætte og reagere på invitationer, forslag og undskyldninger.</p> <p>Kan give udtryk for, hvad vedkommende kan lide og ikke bryder sig om.</p>
A1	<p>Kan forstå hverdagsudtryk, der retter sig mod tilfredsstillelse af enkle behov af konkret art, der er henvendt direkte til vedkommende i klar, langsom og gentagen tale af en imødekommende samtalepartner.</p> <p>Kan deltage i en enkel samtale af basal, faktuel art om et forudsigeligt emne, fx hjemlandet, familie, skole.</p> <p>Kan introducere sig selv og anvende basale hilse- og afskedsudtryk.</p> <p>Kan spørge, hvordan andre har det, og kan reagere på nyheder.</p>
Præ-A1	<p>Kan forstå og bruge basale, klicheagtige udtryk såsom <i>Ja, Nej, Undskyld, Værsgod, Tak, Nej tak, Beklager</i>.</p> <p>Kan genkende enkle hilsner.</p> <p>Kan hilse på andre, angive navn og tage afsked på en enkel måde.</p>

Uformelle diskussioner (med venner)

Denne skala inkluderer aspekter vedrørende både interpersonelle og evaluerende sprogbrug, eftersom disse har en tendens til at flette sig sammen i hverdagsinteraktioner. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Emner: fra hvad man skal gøre, og hvor man skal hen, til abstrakte, komplekse og selv ukendte emner og følsomme problemstillinger.
- ▶ Evnen til at kunne følge diskussionen: fra at identificere emnet til at følge de vigtigste punkter og videre til at følge en ophedet diskussion og forstå dagligdags referencer.
- ▶ Sprogfunktioner: fra i begrænset omfang at diskutere og være (u)enige til at udtrykke ideer med tydelighed og at behandle uenighed og kritik på en diplomatisk måde.

	UFORMEL DISKUSSION (MED VENNER)
C2	Kan rådgive om eller diskutere følsomme emner uden at føle sig akavet, forstå hvad der tales om generelt og diplomatisk håndtere uenighed og kritik.
C1	Kan let følge og bidrage til komplekse interaktioner mellem andre i gruppediskussioner, selv hvis der er tale om abstrakte, komplekse ukendte emner.
B2	Kan følge med i en livlig diskussion mellem kyndige brugere af målsproget. Kan udtrykke ideer og holdninger med præcision og fremsætte og reagere på kompleks argumentation på en overbevisende måde.
	Kan tage aktiv del i en uformel diskussion i velkendte sammenhænge, herunder kommentere, fremsætte et synspunkt klart, vurdere alternative forslag samt fremsætte og reagere på tænkte eksempler. Kan med nogen anstrengelse få fat på meget af det, der bliver sagt omkring vedkommende i en diskussion, men kan have besvær med at deltage effektivt i en diskussion med flere brugere af målsproget, som ikke på nogen måde ændrer deres sprog. Kan gøre rede for og fastholde holdninger i en diskussion ved at fremføre relevante forklaringer, argumenter og kommentarer.
B1	Kan følge det meste af det, der bliver sagt om almindelige emner, forudsat samtalepartnerne artikulerer klart og undgår meget idiomatisk sprogbrug. Kan give udtryk for egne tanker om abstrakte eller kulturelle emner, såsom musik eller film. Kan forklare, hvorfor noget er et problem. Kan give korte kommentarer til andres synspunkter. Kan sammenligne og modstille alternativer, herunder diskutere hvad man skal gøre, hvor man skal gå hen, hvem eller hvad man skal vælge osv.
	Kan generelt følge hovedpunkterne i en uformel diskussion med venner, forudsat der tales på en klart artikuleret måde med standardsprog eller velkendt udtale. Kan udtrykke og søge personlige synspunkter og meninger i forbindelse med en diskussion af et emne af interesse. Kan gøre meninger og reaktioner forståelige, når det drejer sig om løsninger på problemer eller praktiske spørgsmål om, hvor man skal gå hen, hvad man skal gøre, eller hvordan man skal organisere et arrangement, fx en udflugt. Kan udtrykke holdninger, meninger, enighed eller uenighed på en høflig måde.
A2	Kan generelt identificere emnet i en diskussion, der foregår omkring vedkommende, når den føres langsomt og tydeligt. Kan i enkelte vendinger udveksle meninger og sammenligne ting og personer. Kan drøfte, hvad man skal om aftenen eller i weekenden. Kan fremsætte og reagere på forslag. Kan udtrykke enighed og uenighed med andre.
	Kan diskutere praktiske hverdagsproblemer på en enkel måde, når nogen henvender sig tydeligt, langsomt og direkte. Kan diskutere, hvad man skal gøre, hvor man skal gå hen, samt lave aftaler om at mødes. Kan i begrænset grad udtrykke holdninger.
A1	Kan udtrykke, hvad man kan lide og ikke bryder sig om med hensyn til sport, mad osv., idet et begrænset repertoire af udtryk anvendes, når man bliver spurgt tydeligt, langsomt og direkte.
Præ-A1	<i>Nogen deskriptorer.</i>

Formelle diskussioner (møder)

Denne skala drejer sig om mere formelle former for diskussion, primært i en faglig eller akademisk kontekst. Noglebegreber i skalaen har stor lighed med dem, der anvendes i en uformel diskussion, men inkluderer også følgende:

- ▶ Type møder og emner: fra udveksling af praktiske problemer til diskussioner om abstrakte, komplekse og ukendte problemstillinger.
- ▶ Evnen til at følge diskussionen: fra at have brug for gentagelser og afklaringer til at forstå væsentlige punkter og at kunne følge en ophedet debat.
- ▶ Evnen til at bidrage: fra at have behov for gentagelser og få hjælp med formuleringen til at undersøge, vurdere og udfordre andres bidrag samt at kunne argumentere overbevisende for ens egne synspunkter.

	Formel diskussion (møder)
C2	<p>Kan hævde sig i en formel diskussion om komplekse emner, herunder fremsætte et velformuleret og overbevisende argument uden at stille andre mødedeltagere i en ugunstig situation.</p> <p>Kan rådgive om eller håndtere komplekse, prekære eller kontroversielle emner, forudsat vedkommende har den nødvendige specialviden.</p> <p>Kan håndtere fjendtlige spørgsmål, holde fast på sin tur og på diplomatisk vis imødegå modargumenter.</p>
C1	<p>Kan nemt følge med i debatten, selv når det handler om abstrakte, komplekse, ukendte emner.</p> <p>Kan argumentere for en formel holdning på en overbevisende måde, herunder reagere på spørgsmål og kommentarer og svare på en række komplekse modargumenter på en flydende, spontan og passende måde.</p> <p>Kan omformulere, vurdere og udfordre indlæg fra andre deltagere om emner inden for eget akademiske eller faglige kompetenceområde.</p> <p>Kan fremføre kritiske bemærkninger eller udtrykke uenighed på diplomatisk vis.</p> <p>Kan følge op på spørgsmål ved at spørge ind til flere detaljer og kan omformulere spørgsmål, hvis disse misforstås.</p>
B2	<p>Kan følge med i en livlig diskussion, herunder præcist identificere argumenter, der støtter eller går imod synspunkter.</p> <p>Kan anvende passende faglig terminologi, når der diskuteres et specialisterområde med andre specialister.</p> <p>Kan udtrykke ideer og meninger med præcision, samt præsentere og reagere på en kompleks argumentation på en overbevisende måde.</p> <p>Kan deltage aktivt i rutineprægede og ikke-rutineprægede formelle diskussioner.</p> <p>Kan følge en diskussion om forhold, der relaterer sig til eget vidensområde, herunder i detaljer forstå de punkter, der fremhæves.</p> <p>Kan bidrage med, gøre rede for og fastholde sin mening, vurdere alternative forslag og fremsætte og reagere på antagelser.</p>
B1	<p>Kan følge meget af det, som bliver sagt, og som relaterer sig til eget vidensområde, forudsat samtalepartnerne undgår meget idiomatisk sprogbrug og artikulerer tydeligt.</p> <p>Kan klart fremføre et synspunkt, men har svært ved at gå ind i en debat.</p> <p>Kan deltage i en rutinepræget, formel diskussion om velkendte emner, som foregår med tydeligt artikuleret tale i et standardsprog og med velkendt sprogvariant, og som indebærer udveksling af faktuelle informationer, hvor deltagerne modtager instruktioner eller diskuterer løsninger på praktiske problemer.</p> <p>Kan følge argumentation og diskussion om et velkendt eller forudsigeligt emne, forudsat punkterne fremføres i et relativt enkelt sprog og/eller gentages, og der er mulighed for præcisering.</p>
A2	<p>Kan generelt følge ændringer i emner i en formel diskussion, der er relateret til eget vidensområde, hvis der tales langsomt og tydeligt.</p> <p>Kan udveksle relevante oplysninger og fremlægge sin holdning til praktiske problemer, når man bliver spurgt direkte, forudsat der er lidt hjælp med formuleringer, og man kan bede om at få nøglepunkter gentaget, hvis det er nødvendigt.</p> <p>Kan udtrykke en holdning, når vedkommende bliver tiltalt direkte under et formelt møde, forudsat vedkommende kan bede om at få nøglepunkter gentaget, hvis det er nødvendigt.</p>
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

Målrettet samarbejde

Denne skala vedrører samarbejdskrævende, opgavefokuseret arbejde, som er en hverdagsforeteelse, specielt i arbejdsmæssige sammenhænge. Som ved skalaerne for samtale og diskussion inkluderer denne skala lignende deskriptorer for evnen til at følge en diskussion. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At følge diskussionen: fra at forstå enkle instrukser, der er forklaret direkte, til præcist nok at forstå detaljerede instruktioner.
- ▶ At aktivt bidrage til arbejdet: fra helt enkelt at spørge efter ting og at give ting til at spekulere over årsager og sammenhænge og organisere hele opgaven.

	Målettet samarbejde (fælles madlavning, diskutere et dokument, organisere en begivenhed, osv.)
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1.</i>
C1	Kan styre en diskussion, så der bestemmes et handlingsforløb med en eller flere samtalepartnere, kan referere, hvad andre har sagt, og kan opsummere, uddybe og afveje flere synspunkter.
B2	Kan med sikkerhed forstå detaljerede instruktioner. Kan hjælpe med at få arbejdet til at skride fremad ved at opfordre andre til at være med, kan udtrykke, hvad de mener osv. Kan klart opridse en sag eller et problem, herunder overveje årsager og konsekvenser og afveje fordele og ulemper ved forskellige fremgangsmåder.
B1	Kan følge med i, hvad der bliver sagt, selvom vedkommende indimellem kan være nødt til at bede om gentagelse eller afklaring, hvis andre personers tale er hurtig eller længerevarende. Kan forklare, hvorfor noget er et problem, og kan diskutere, hvad man skal gøre som det næste samt sammenligne og modstille alternativer. Kan give korte kommentarer til andres synspunkter.
	Kan generelt følge, hvad der bliver sagt, og kan om nødvendigt gentage det sidste af det, en samtalepartner har sagt for at bekræfte gensidig forståelse. Kan sikre, at vedkommendes meninger og reaktioner bliver forstået, hvad angår mulige løsninger eller spørgsmålet om, hvad man skal gøre som det næste, herunder give korte begrundelser og forklaringer. Kan opfordre andre til at fremkomme med deres syn på, hvordan man skal gå videre.
A2	Kan forstå nok til at klare enkle, rutineprægede opgaver uden unødigt anstrengelse, herunder på en meget enkel måde bede om at få noget gentaget, som man ikke forstår. Kan diskutere, hvad man skal gøre som det næste, herunder fremlægge og reagere på forslag, bede om og give anvisninger.
	Kan tilkendegive, når vedkommende kan følge med og kan bringes til at forstå, hvad der er nødvendigt, hvis samtalepartneren anstrænger sig for det. Kan kommunikere i forbindelse med udførelsen af enkle og rutineprægede opgaver ved at anvende enkle udtryk for at bede om og tilvejebringe ting, få enkle oplysninger og diskutere, hvad man skal gøre som det næste.
A1	Kan forstå spørgsmål og instruktioner, der omhyggeligt og langsomt er henvendt til vedkommende, og kan følge korte, enkle anvisninger.
	Kan handle i henhold til basale instruktioner, som involverer tidspunkter, steder, tal, osv. Kan bede folk om ting og give folk ting.
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

At rekvirere varer og tjenester

Denne skala vedrører primært møder i forbindelse med serviceydelser i restauranter, forretninger, banker, mv. Det at kunne indgive en klage på effektiv vis forekommer på niveau B1, og over dette niveau fokuserer skalaen på at kunne følge op på en klage eller et problem og at kunne forhandle sig frem til en løsning. Nøglebegreber i denne skala inkluderer følgende:

- ▶ Situationernes art: fra enkle, dagligdags udvekslinger til uoverensstemmelser om ansvar og følsomme udvekslinger i offentlige, faglige eller akademiske situationer.
- ▶ At opnå en serviceydelse: fra at bede om mad og drikkevarer til at kunne stille detaljerede spørgsmål om mere komplekse serviceydelser.
- ▶ At kræve kravopfyldelse: fra at indgive en klage (B1) til at forhandle sig frem til en løsning på en uoverensstemmelse eller en følsom transaktion.

	REKVIRERE VARER OG TJENESTER
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1.</i>
C1	Kan forhandle komplekse eller sensitive transaktioner i offentlige, faglige eller akademiske sammenhænge.
B2	Kan sprogligt klare at forhandle om løsning af en uenighed, fx en uberettiget trafikbøde, økonomisk ansvar for skader i en lejlighed, eller for skyld i forbindelse med en ulykke. Kan opridse en erstatningssag, herunder anvende overbevisende sprog til at kræve kravopfyldelse og klart angive grænserne for, hvilke indrømmelser vedkommende er villig til at give.
	Kan fremsætte krav og stille opklarende spørgsmål om mere komplekse sager, fx en lejeaftale. Kan forklare et problem, der er opstået, og gøre det klart, at serviceudbyderen eller kunden må give en indrømmelse.
B1	Kan håndtere de fleste transaktioner, som med sandsynlighed opstår under rejser, og at kunne arrangere en rejse eller indkvartering, eller tage sig af myndigheder under besøg i udlandet. Kan for at træffe en beslutning i en butik — ved at stille yderligere spørgsmål om nødvendigt — bede om en forklaring på forskellen mellem to eller flere varer, som skal bruges til samme formål. Kan klare mindre, rutineprægede situationer i butikker, på posthuse, i banker, fx returnere en vare, man har købt og er utilfreds med. Kan fremsætte en klage.
	Kan håndtere de fleste situationer, som med sandsynlighed opstår i forbindelse med organiseringen af en rejse gennem en rejsearrangør eller under selve rejsen, fx spørge en passager om, hvor man skal stå af i forbindelse med en ukendt destination.
A2	Kan tage sig af almindelige aspekter af hverdagslivet, såsom rejser, logi, måltider og indkøb. Kan interagere i forudsigelige hverdagssituationer, fx på et posthus, på en station, i en butik ved hjælp af et stort udvalg af enkle udtryk. Kan få alle de informationer, man har brug for fra et turistbureau, så længe de er af ukompliceret, ikke-specialiseret art.
	Kan bede om og sørge for dagligvarer og tjenesteydelser. Kan indhente enkle oplysninger om rejser, anvende offentlig transport, fx busser, tog og taxaer, kan bede om og give ruteanvisninger og købe billetter. Kan spørge om noget og foretage enkle transaktioner i butikker, på posthuse eller i banker. Kan give og modtage informationer om mængder, antal, priser osv. Kan foretage enkle indkøb ved at angive, hvad man ønsker, og bede om prisen. Kan bestille et måltid. Kan pointere, når noget er forkert, fx <i>Maden er kold</i> eller <i>Der mangler lys på mit værelse</i> . Kan (ansigt-til-ansigt) bede om en lægeaftale og forstå svaret. Kan angive problemets art over for en sundhedsperson, evt. ved hjælp af gestik og kropssprog.
A1	Kan bede andre om ting og give ting til andre. Kan bede om mad og drikkevarer ved hjælp af basale udtryk. kan beherske tal, mængder, pris og tid.
Præ-A1	Kan foretage enkle køb og/eller bestille mad eller drikkevarer, når man kan pege eller bruge gestik til at understøtte den verbale reference.

Udveksling af information

Denne skala indeholder ikke deskriptorer for C niveauer, fordi det ikke længere er et primært fokus i læringsmål for øvede kun at udveksle faktuel information. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Transaktionstype: fra enkle spørgsmål, instrukser og anvisninger til enkle og rutineprægede udvekslinger og videre til at udveksle information med andre specialister
- ▶ Informationstype: fra personlige oplysninger, datoer, priser, m.m. til vaner, rutiner, fritidsaktiviteter og lettilgængelig faktuel information til detaljeret og kompleks information eller rådgivning.

	Informationsudveksling
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se B2.</i>
C1	<i>Ngen deskriptorer. Se B2.</i>
B2	<p>Kan forstå og udveksle kompleks information og råd om alle emner, der har med eget faglige område at gøre. Kan anvende passende faglig terminologi, når der udveksles oplysninger eller drøftes emner fra fagområdet med andre specialister.</p> <p>Kan med sikkerhed videregive detaljeret information.</p>
B1	<p>Kan med nogen overbevisning udveksle, tjekke og bekræfte faktuel information fra flere kilder om velkendte, rutinemæssige og ikke-rutinemæssige emner inden for eget område.</p> <p>Kan opsummere og ytre en holdning til en kort beretning, artikel, tale, diskussion, interview eller dokumentarudsendelse og kan svare på yderligere detaljerede spørgsmål.</p> <p>Kan udlede og videregive letforståelig faktuel information. Kan bede om og følge detaljerede anvisninger. Kan fremskaffe flere detaljerede oplysninger.</p> <p>Kan tilbyde råd om enkle sager inden for eget vidensområde.</p>
A2	<p>Kan forstå nok til at to styre enkle rutineudvekslinger uden unødigt anstrengelse.</p> <p>Kan håndtere praktiske hverdagsspørgsmål, såsom at finde og videregive letforståelige, faktuelle oplysninger.</p> <p>Kan stille og besvare spørgsmål om vaner og rutiner.</p> <p>Kan stille og besvare spørgsmål om fritidsaktiviteter og tidligere aktiviteter.</p> <p>Kan stille og besvare spørgsmål om planer og hensigter.</p> <p>Kan give og følge enkle anvisninger og instruktioner, fx forklare, hvordan man kommer et sted hen.</p> <p>Kan kommunikere i forhold til enkle og rutineprægede opgaver, hvor der er en enkel og direkte udveksling af information.</p> <p>Kan udveksle begrænsede oplysninger om velkendte og rutineprægede driftsforhold.</p> <p>Kan stille og besvare spørgsmål om, hvad man arbejder med, samt hvad man gør i fritiden.</p> <p>Kan bede om og give anvisninger i forhold til et kort eller en plan.</p> <p>Kan bede om og give personlige oplysninger.</p> <p>Kan stille og besvare enkle spørgsmål om en begivenhed, fx spørge, hvor og hvornår noget skete, hvem der var til stede, og hvordan noget foregik.</p>
A1	<p>Kan forstå spørgsmål og instruktioner, der fremføres med omhu og langsomt, samt følge korte, enkle anvisninger.</p> <p>Kan stille og besvare enkle spørgsmål, fremkomme med og svare på enkle udsagn inden for områder med et umiddelbart behov eller om meget velkendte emner.</p> <p>Kan stille og besvare spørgsmål om sig selv og andre, fx hvor man bor, folk man kender, ting man har.</p> <p>Kan indikere tidspunkter ved at anvende sproglige vendinger, såsom <i>næste uge, sidste fredag, i november, kl. 3</i>.</p> <p>Kan i begrænset omfang udtrykke tal, mængder og priser.</p> <p>Kan nævne farven på tøj eller andre velkendte ting og kan spørge til farven på sådanne ting.</p>
Præ-A1	<p>Kan sige sit navn og spørge andre om deres navn.</p> <p>Kan bruge og forstå enkle tal i hverdagssamtaler.</p> <p>Kan spørge om og sige, hvilken ugedag, tidspunkt på dagen og dato det er.</p> <p>Kan bede om og opgive fødselsdato. Kan bede om og give et telefonnummer.</p> <p>Kan fortælle andre sin alder og spørge andre om deres alder.</p> <p>Kan stille meget enkle spørgsmål for at få oplysninger, såsom <i>Hvad er dette?</i> og forstå et eller to ord eller tegn som svar.</p>

At interviewe og at blive interviewet

Denne skala vedrører de specialiserede roller, som er knyttet til lægeaftaler og jobansøgninger såvel som andre former for undersøgelser, spørgeskemaer og – i uddannelsesøjemed – projekter. I forhold til tegnsprog er der en formodning om, at samtalepartneren også kan tegnsprog. Nøglebegreber i denne skala inkluderer følgende:

- ▶ Uafhængighed af samtalepartneren: fra at have behov for direkte, langsom, klar standardiseret sprogbrug til at agere uden nogen form for støtte eller være til ulempe for andre personer.
- ▶ At tage initiativet: fra at bringe nye emner op (B1) til at deltage fuldt ud ved flydende at forklare et punkt nærmere og at håndtere afbrydelser godt.
- ▶ At udføre et interview: fra at anvende et forberedt spørgeskema (B1) til spontant at fravige forberedte spørgsmål og følge op og afprøve interessante svar og til at strukturere samtalen og interagere med autoritet.

	At interviewe og at blive interviewet
C2	Kan på yderst sikker måde holde fast på sin del af dialogen, herunder myndigt strukturere det sagte og interagere på en fuldstændig flydende måde som interviewer eller interviewperson, uden at andre bliver ugunstigt stillet.
C1	Kan deltage fuldt ud i et interview, enten som interviewer eller interviewperson, herunder på en flydende måde uddybe og udvikle det punkt, der bliver diskuteret uden nogen form for støtte og med god håndtering af afbrydelser.
B2	Kan gennemføre et effektivt, flydende interview, herunder spontant afvige fra forberedte spørgsmål, følge op på og gå i dybden med interessante svar.
	Kan tage initiativet i et interview, uddybe og udvikle ideer med kun lidt hjælp eller tilskyndelse fra en interviewer.
B1	Kan give konkrete oplysninger, som der anmodes om i et interview/en konsultation, fx beskrive symptomer for en læge, men med begrænset præcision.
	Kan gennemføre et forberedt interview, herunder tjekke og bekræfte oplysninger, selvom vedkommende med mellemrum bliver nødt til at bede om at få noget gentaget, hvis den anden persons svar er hurtigt eller langt.
	Kan tage noget initiativ i et interview/en konsultation, fx bringe et nyt emne på bane, men er meget afhængig af spørgeren i interaktionen. Kan beskrive symptomer på en enkel måde og bede om råd, når der er brug for sundhedsydelse, og kan forstå svaret, forudsat svaret er tydeligt i hverdagssprog. Kan anvende et forberedt spørgeskema til at gennemføre et struktureret interview med nogle spontane, opfølgende spørgsmål.
A2	Kan gøre sig forstået i et interview og kan kommunikere ideer og oplysninger om velkendte emner, forudsat man af og til kan bede om afklaring og få hjælp til at udtrykke det, som man ønsker at udtrykke. Kan over for en læge beskrive meget basale symptomer og lidelser, såsom en forkølelse eller en influenza.
	Kan svare på enkle spørgsmål og reagere på enkle udtalelser i et interview. Kan i et enkelt sprog forklare et problem over for en sundhedsfaglig person, måske ved hjælp af gestik og kropssprog.
A1	Kan i et interview svare på simple, direkte spørgsmål, som stilles langsomt og tydeligt om personlige oplysninger i direkte sprog uden brug af idiomatiske vendinger. Kan i et enkelt sprog forklare et problem over for en sundhedsfaglig person og kan besvare enkle spørgsmål, såsom <i>Gør det ondt?</i> selvom vedkommende skal støtte sig til gestik og kropssprog for at underbygge budskabet.
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

At anvende telekommunikation

Denne nye skala fra 2018 vedrører brugen af telefonen og internetbaserede apps i fjernkommunikation. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Hvilke typer informationer og transaktioner, der anvendes: fra enkle beskeder og samtaler om forudsigelige emner, såsom ankomsttidspunkter, rutinede meddelelser og basale serviceydelser, til en række personlige og arbejdsmæssige formål.
- ▶ Samtalepartner: fra en kendt til ukendte personer med mindre velkendt udtale.
- ▶ Udvekslingens længde: fra korte, enkle udvekslinger til længerevarende, afslappet samtale.

	At anvende telekommunikation
C2	Kan bruge telekommunikation sikkert og effektivt til både personlige og faglige formål, selv når der er nogen forstyrrelse (støj), eller samtalepartneren har en mindre velkendt udtale.
C1	Kan anvende telekommunikation effektivt til de fleste faglige eller personlige formål.
B2	Kan anvende telekommunikation til forskellige personlige og faglige formål, forudsat der er mulighed for uddybning, hvis udtalen eller terminologien ikke er velkendt. Kan deltage i en længere, almindelig telefonsamtale med en velkendt person om en række emner.
B1	Kan anvende telekommunikation til personlige eller faglige hverdagsformål, forudsat der af og til er mulighed for uddybning. Kan give vigtige detaljer via (video)telefon om en række uventede hændelser, fx et problem i et hotel, rejsearrangementer, leje af bil. Kan anvende telekommunikation til relativt enkle, men længere samtaler med andre, som man kender personligt. Kan anvende telekommunikation til rutinebeskeder, fx organisering af et møde, og til at opnå basale serviceydelser, fx bestille et hotelværelse eller aftale en lægekonsultation.
A2	Kan anvende telekommunikation med venner for at udveksle enkle nyheder, lægge planer eller aftale at mødes. Kan med gentagelser og uddybelser deltage i en kort, enkel telefonsamtale med en kendt person om et forudsigeligt emne, fx ankomsttidspunkter, mødeaftaler. Kan forstå en enkel besked, fx <i>Mit fly er forsinket. Jeg ankommer kl. 10</i> , kan bekræfte oplysninger i en besked og videregive disse pr. telefon til andre implicerede.
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

3.3.1.2. Skriftlig interaktion

Skriftlig interaktion vedrører interaktiv kommunikation ved hjælp af skrift eller tegnsprog.⁴² Der er to skalaer: *Korrespondance* og *Notater, beskeder og formularer*. Den førstnævnte fokuserer på en interpersonel udveksling, mens den sidstnævnte vedrører informationsoverførsel. I skriftlig interaktion ligner sprogbrugen mundtlig sprogbrug.

42. Antallet af formelle og uformelle videooptagne udvekslinger af *chats* og beskeder er steget kraftigt, tydeligst gennem WhatsApp. Tegnsprogstalere kan svare på skrift eller med tegn – eller skifte mellem de to. I nogle lande kan tegnsprogstalere nu sende forespørgsler, kommentarer og klager til visse udbydere gennem en dertil indrettet webportal. Desuden er der et tiltagende antal online undersøgelser, i hvilken tegnsprogstalere kan vælge, om de vil besvare spørgsmålet på skrift eller på deres tegnsprog. Verbet *at skrive* bruges derfor i dette afsnit for at inkludere muligheden for at bruge tegnsprog.

Ydermere er de fleste interaktive situationer tolerante over for en vis mængde fejl og forvirring og har en vis støtte fra konteksten. Der er sædvanligvis en mulighed for at anvende interaktionsstrategier, såsom at stille afklarende spørgsmål eller spørge efter hjælp med formulering og at reparere misforståelser. Endelig har kravet om at producere nøje strukturerede og nøjagtige tekster fået mindre prioritet.

Online interaktion behandles separat, fordi den er multimodal (se næste afsnit).

Generel skriftlig interaktion

	Generel skriftlig interaktion
C2	Kan udtrykke sig med passende tonefald og stil i stort set enhver form for formel og uformel interaktion.
C1	Kan udtrykke sig klart og præcist og kan forholde sig til modtageren på en fleksibel og effektiv måde.
B2	Kan udtrykke nyheder og synspunkter effektivt på skrift og forholde sig til dem, der kommer fra andre.
B1	Kan overbringe oplysninger og ideer om abstrakte såvel som konkrete emner, tjekke oplysninger og spørge til og forklare problemer forholdsvis præcist.
	Kan skrive personlige breve og noter, herunder bede om eller overbringe enkle informationer af umiddelbar relevans og komme igennem med det punkt, som vedkommende føler er vigtigt.
A2	Kan skrive korte, enkle noter med nøgleord om forhold, der dækker umiddelbare behov.
A1	Kan bede om eller videresende personlige oplysninger i skriftlig form.
Præ-A1	Kan ved hjælp af en ordbog overbringe basale oplysninger, fx navn, adresse, familieforhold, i korte vendinger i et skema eller i noteform.

Korrespondance

Skalaen fra 2001 omfattede udelukkende personlig korrespondance. Den opdaterede version udvider skalaen med deskriptorer for formel korrespondance, eftersom dette er en aktivitet, som visse brugere skal udføre. Nøglebegreber i skalaen inkluderer derfor følgende:

- ▶ Budskabets art: fra enkle, personlige beskeder til detaljeret, personlig og faglig korrespondance
- ▶ Sprogets art: fra faste udtryk til følelsesmæssige, indirekte og spøgefulde anvendelser og skreven korrespondance med gode udtryk i en passende tone og stil.

	Korrespondance
C2	Kan skrive stort set alle former for korrespondance med den passende tone og stil, der er nødvendig i vedkommendes fag.
C1	Kan udtrykke sig med klarhed og præcision i personlig korrespondance og kan bruge sproget fleksibelt og effektivt, herunder bruge følelsesmæssigt, indirekte og spøgefuldt sprog.
	Kan med anvendelse af gode udtryk og præcision skrive formel korrespondance, såsom breve med afklarende indhold, ansøgninger, anbefalinger, referencer, klager, samt breve, der udtrykker sympati og kondolence.
B2+	Kan opretholde en relation gennem personlig korrespondance i flydende sprog og kan effektivt give detaljerede beskrivelser af oplevelser, stille venlige spørgsmål og følge op på emner af fælles interesse.
	Kan i de fleste tilfælde forstå idiomatiske udtryk og vendinger i korrespondance og anden kommunikation og kan selv bruge de mest almindelige udtryk på en passende måde i situationen.
	Kan skrive formel korrespondance, såsom breve med forespørgsler og krav, ansøgninger og klager ved hjælp af relevant brug af register, struktur og konventioner.
	Kan skrive et overbevisende men venligt klagebrev, som indeholder understøttende oplysninger og en angivelse af det ønskede resultat.

	Korrespondance
B2	<p>Kan skrive breve, som giver udtryk for grader af følelser og fremhæver den personlige betydning af begivenheder og oplevelser, og som kommenterer brevskriverens nyheder og synspunkter.</p> <p>Kan anvende formalitet og konventioner, der er passende i konteksten, når man skriver personlige og faglige breve og email.</p> <p>Kan skrive formelle invitationer, takkehilsener og undskyldninger som email eller brev med brug af passende register og konventioner.</p> <p>Kan skrive ikke-rutineprægede, faglige breve med en passende struktur og brug af konventioner, forudsat disse er faktaprægede.</p> <p>Kan bede om oplysninger til et specifikt formål pr. brev eller email, sammenfatte disse og videresende dem pr. email til andre.</p>
B1	<p>Kan skrive personlige breve med nyheder og udtrykke tanker om abstrakte eller kulturelle emner, såsom musik eller film.</p> <p>Kan skrive breve, der udtrykker forskellige holdninger og giver detaljerede oplysninger om personlige følelser og oplevelser.</p> <p>Kan skriftligt svare på en annonce og bede om yderligere oplysninger om emner, som interesserer vedkommende.</p> <p>Kan skrive basale formelle email/breve, fx en klage eller opfordring til handling.</p> <p>Kan skrive personlige breve, der beskriver oplevelser, følelser og begivenheder med nogen detaljegrad.</p> <p>Kan skrive basale email eller breve af faktuel natur, fx at bede om oplysninger eller bede om eller give en bekræftelse.</p> <p>Kan skrive en simpel ansøgning med begrænsede, understøttende oplysninger.</p>
A2	<p>Kan udveksle information som sms, email eller i korte breve, hvor der svares på spørgsmål fra en anden, fx om et nyt produkt eller om en aktivitet.</p> <p>Kan skrive personlige, rutineprægede oplysninger, fx i en kort email eller brev, hvor man introducerer sig selv.</p> <p>Kan skrive meget enkle, personlige breve, der udtrykker tak og undskyldning.</p> <p>Kan skrive korte, enkle noter, email og sms'er, fx at sende eller svare på en invitation, at bekræfte eller ændre en aftale.</p> <p>Kan skrive en kort tekst på et lykønskingskort, fx fødselsdag, godt nytår.</p>
A1	<p>Kan skrive beskeder og online indlæg som en række meget korte sætninger om fritidsinteresser og det, man kan lide eller ikke bryder sig om ved hjælp af enkle ord og klichéagtige udtryk og ved hjælp af en ordbog.</p> <p>Kan skrive et kort, enkelt postkort.</p> <p>Kan skrive en kort, meget enkel besked, fx en sms, til venner for at give dem en oplysning eller for at stille et spørgsmål.</p>
Præ-A1	<p>Kan overbringe basale, personlige oplysninger som korte vendinger og sætninger ved hjælp af en ordbog.</p>

Noter, beskeder og formularer

Denne skala omfatter en række transaktionsmæssige, interaktive skriftlige former. På A niveauer inkluderer den at udfylde formularer med personlige oplysninger. Fra A2 er der fokus på at tage eller give beskeder og at skrive eller understøtte korte beskeder. Nøglebegreber, der anvendes i skalaen, inkluderer således følgende:

- ▶ At udfylde formularer med personlige oplysninger (Præ-A1 til niveau A2).
- ▶ At tage eller give beskeder, fra enkle beskeder omkring tid til beskeder, der indeholder flere punkter, og til komplekse personlige eller faglige beskeder.
- ▶ At formulere noter: fra korte og enkle til mere udviklede noter til venner, servicepersonale, undervisere osv.

	NOTER, BESKEDER & FORMULARER
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se B2.</i>
C1	<i>Ngen deskriptorer. Se B2.</i>
B2	Kan modtage eller give komplekse personlige eller professionelle beskeder, forudsat der er mulighed for uddybning eller forklaring, hvis det er nødvendigt.
B1	Kan modtage rutinebeskeder, som med sandsynlighed vil optræde i en personlig, faglig eller akademisk kontekst. Kan modtage beskeder, der kommunikerer forespørgsler og forklarer problemer.
	Kan skrive noter, der overbringer enkle oplysninger med umiddelbar relevans, til venner, servicepersonale, undervisere og andre, som optræder i hverdagslivet, hvorved væsentlige punkter fremføres forståeligt. Kan modtage telefonbeskeder, der indeholder flere punkter, forudsat den, der ringer, siger disse klart og hensynsfuldt.
A2	Kan modtage en kort, enkel besked, forudsat vedkommende kan bede om gentagelse og omformulering.
	Kan formulere korte, enkle noter og beskeder, der har relation til umiddelbare behov. Kan udfylde personlige og andre oplysninger i de fleste almindelige formularer, fx åbne en bankkonto eller sende et anbefalet brev.
A1	Kan udfylde tal og datoer, eget navn, nationalitet, adresse, alder, fødselsdato eller ankomstdato i et land osv., fx i en hotelformular.
	Kan give en enkel besked i form af oplysninger om, fx hvor man er taget hen, eller hvornår man vil være tilbage, fx <i>Indkøb: Tilbage kl. 17.</i>
Præ-A1	Kan udfylde meget enkle registreringsformularer med basale personlige oplysninger: navn, adresse, nationalitet, ægteskabelig status.

3.3.1.3. Online interaktion

Online kommunikation foregår altid via et medium, hvilket betyder, at kommunikationen sandsynligvis aldrig bliver præcist den samme som ved interaktion ansigt-til-ansigt. Der er nye egenskaber for online gruppeinteraktion, som er næste umulige at opfange i traditionelle kompetenskalaer, som fokuserer på individets opførelse i tale-, tegn- eller skriftsprog. For eksempel er ressourcer til rådighed, som deles i realtid. På den anden side kan der være misforståelser, der ikke opdages (eller rettes) med det samme, som det oftest er nemmere at gøre i kommunikation ansigt-til-ansigt. Nogle krav til succesfuld kommunikation er:

- ▶ Behovet for mere repetition i beskeder.
- ▶ Behovet for at undersøge, om budskabet er blevet forstået korrekt.
- ▶ Evnen til at kunne omformulere for at hjælpe forståelsen og for at håndtere misforståelser.
- ▶ Evnen til at håndtere følelsesmæssige reaktioner.

Online samtale (konversation) og diskussion

Denne skala fokuserer på online samtale og diskussion som et multimodalt fænomen med vægt på, hvordan samtalepartnere kommunikerer online med henblik på åbent at behandle både alvorlige problemstillinger og sociale udvekslinger. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Situationer med samtidige (i realtid) og sekventielle interaktioner. Sidstnævnte involverer tid til at forberede udkast og/eller konsultere hjælpemidler.
- ▶ Deltagelse i længerevarende interaktion med en eller flere samtalepartnere.
- ▶ Skriftlige indlæg, som andre kan svare på.
- ▶ Kommentarer, fx evaluerende, til andres indlæg, ytringer og bidrag.
- ▶ Reaktioner på inkorporerede medier.
- ▶ Evnen til at inkludere symboler, billeder og andre koder med henblik på, at budskabet formidler tone, tryk og prosodi, men også den følelsesmæssige side, ironi osv.

Progression op ad skalaen beskrives som følger: bevægelsen fra lavere til højere niveauer følges af et skift fra enkle, sociale udvekslinger og personlige nyheder mod et bredere udvalg af kompetencer, der omfatter faglig og uddannelsesmæssig diskurs på C niveauer og med introduktion af nutidig interaktion og gruppeinteraktion fra niveau B1+. Niveau B2 beskrives som evnen til at kunne deltage aktivt i diskussioner og argumenter, hvor bidragene forbindes effektivt til andre i tråden, og misforståelser afklares på passende vis. På niveau C1 kan brugeren ændre register og give en kritisk vurdering på en diplomatisk måde. På niveau C2 kan brugeren forudse og effektivt håndtere mulige misforståelser (inklusiv de kulturelle), kommunikative problemstillinger og følelsesmæssige reaktioner. Progressionen kan også ses som den proces, hvor virtuelle rum tilføjes, i hvilke brugeren kan interagere, såsom på en *café*, i *klasseværelset* eller i *mødelokalet*. En bruger vil have besvær med at interagere med succes i et online møde, indtil vedkommende når op på B niveauerne. Brugeren vil kunne interagere i et virtuelt *klasseværelse* på niveau A2, dog kun hvis vedkommende bliver omhyggeligt guidet, og vil måske kunne kommunikere meget overfladisk på niveau A1, når vedkommende lægger emner op og chatter i *caféen*. Men på C niveauerne kan brugeren tilpasse sit register og interaktionsstil i forhold til det virtuelle rum, vedkommende er i, ved at tilpasse sprogbruget for derved at gøre kommunikationen mere effektiv.

	Online samtale og diskussion
C2	<p>Kan udtrykke sig klart og præcist i online diskussioner i realtid, således at sproget tilpasses fleksibelt og med forståelse for situationen, også når der er tale om emotionelle, spøgende sprogbrug med hentydninger.</p> <p>Kan forudsige og effektivt håndtere mulige misforståelser (inklusive kulturelle), kommunikationsforhold og emotionelle reaktioner i en online diskussion.</p> <p>Kan let og hurtigt tilpasse register og stil, så disse passer til forskellige online miljøer, kommunikationsformål og sprogbehandlinger.</p>
C1	<p>Kan deltage i onlineudvekslinger i realtid med mange deltagere, hvor man forstår de kommunikative hensigter og de kulturelle virkninger af de forskellige indlæg.</p> <p>Kan deltage effektive i online faglige eller akademiske diskussioner i realtid, hvor man beder om og giver uddybende oplysninger om komplekse, abstrakte emner, hvis det er nødvendigt.</p> <p>Kan tilpasse registeret til konteksten i en online interaktion, hvor man skifter fra et register til et andet inden for den samme udveksling, hvis det er nødvendigt.</p> <p>Kan vurdere, omformulere og udfordre argumenter i faglige eller akademiske online chat og diskussioner i realtid.</p>
B2	<p>Kan deltage i online udvekslinger, idet eget indlæg knyttes til tidligere indlæg i tråden, hvor de kulturelle virkninger forstås, og der reageres på passende vis.</p> <p>Kan deltage aktivt i en online diskussion, hvor man i en længere tale udtrykker og svarer på holdninger om emner af interesse, forudsat samtalepartnerne undgår usædvanligt eller komplekst sprog og giver mulighed for svartid.</p> <p>Kan deltage i online udvekslinger mellem flere deltagere, hvor der effektivt knyttes indlæg til tidligere indlæg i tråden, forudsat en moderator hjælper med at styre diskussionen.</p> <p>Kan genkende misforståelser og uenigheder, som opstår i en online interaktion, og kan håndtere disse, forudsat samtalepartnerne er villige til at samarbejde.</p>
B1	<p>Kan deltage i online udvekslinger i realtid med mere end en deltager, idet man forstår de kommunikative intentioner hos hver bidragsyder, men måske ikke forstår detaljer eller virkninger uden yderligere forklaringer.</p> <p>Kan poste online indlæg om sociale begivenheder, oplevelser og aktiviteter, der henviser til inkorporerede (embedded) links og medier, og kan dele personlige følelser.</p> <p>Kan poste et forståeligt indlæg i en online diskussion om et velkendt emne af interesse, forudsat teksten kan forberedes på forhånd og ved hjælp af online redskaber, der kan tjekke præcision og udfylde huller i sproget.</p> <p>Kan skrive personlige indlæg online om oplevelser, følelser og begivenheder og kan med nogen detaljegråd svare individuelt på andres kommentarer, selvom de leksikalske begrænsninger sommetider forårsager gentagelser og upassende formuleringer.</p>
A2+	<p>Kan introducere sig selv og håndtere enkle udvekslinger online, herunder stille og besvare spørgsmål og udveksle ideer om forudsigelige hverdagsemner, forudsat der er tid nok til at formulere svar, og der interageres med en samtalepartner ad gangen.</p> <p>Kan skrive korte, beskrivende online indlæg om hverdagsemner, sociale aktiviteter og følelser, hvori indgår enkle nøgleoplysninger.</p> <p>Kan kommentere på andres online indlæg, forudsat disse skrives eller understøttes i et enkelt sprog, er en reaktion på inkorporerede medier eller udtrykker overraskelse, interesse og ligegyldighed på en enkel måde.</p>

	Online samtale og diskussion
A2	Kan deltage i en basal, social kommunikation online, fx en enkel besked på et virtuelt kort til særlige lejligheder, hvor man deler nyheder og arrangerer eller bekræfter aftaler om at mødes. Kan skrive korte positive eller negative kommentarer online om inkorporerede links og medier ved hjælp af basalt sprog, selvom vedkommende generelt har brug for at anvende et online oversættelsesværktøj og andre hjælpemidler.
A1	Kan formulere meget enkle beskeder og personlige online indlæg som en række meget korte sætninger om fritidsinteresser, hvad man kan lide og ikke bryder sig om osv., ved hjælp af et oversættelsesværktøj. Kan anvende klicheagtige udtryk og kombinationer af enkle ord eller tegn til at poste korte, positive og negative reaktioner på enkle online indlæg og inkorporerede links og medier og kan svare på opfølgende kommentarer med standardudtryk for taknemmelighed og undskyldning.
Præ-A1	Kan poste enkle online hilsener ved hjælp af basale, klicheagtige udtryk og emotikoner. Kan poste korte, enkle online udtalelser om sig selv, fx civilstatus, nationalitet, erhverv, forudsat disse kan vælges fra en menu og/eller man kan bruge et online oversættelsesværktøj.

Målrættede online transaktioner og samarbejde

Denne skala fokuserer på det potentielle samarbejde i online interaktioner og transaktioner, der har specifikke målsætninger, som en almindelig funktion i det moderne liv. En stram opdeling mellem det skriftlige og mundtlige finder ikke rigtig anvendelse ved online transaktioner, hvor multimodalitet er en voksende nøglefaktor og –ressource, og deskriptorerne antager derfor udnyttelsen af forskellige online medier og værktøjer i forhold til konteksten. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Anskaffelse af varer og tjenesteydelser online.
- ▶ Engagement i transaktioner, der kræver forhandling af betingelser i serviceydelser såvel som i kunderoller.
- ▶ Deltagelse i projektsamarbejde.
- ▶ Håndtering af kommunikationsproblemer.

Progression op ad skalaen kendetegnes ved følgende: bevægelsen mod højere niveauer udvikles fra basale transaktioner og udveksling af informationer på A niveauerne mod mere sofistikeret, målrettet projektsamarbejde. Dette kan ses som en progression fra udfyldelse af forudsigelige, online formularer på Præ-A1 niveau til at løse forskelligartede problemer, for at transaktionen kan finde sted på B niveauerne, og til at kunne deltage i og endelig koordinere gruppeprojekter online på C niveauerne. Sådanne kompetencer ses også som en progression fra reaktiv til proaktiv deltagelse og fra enkelt til komplekst. Enkle samarbejdsopgaver dukker op på niveau A2+ med en samarbejdsvillig samtalepartner, med små gruppeprojekter fra niveau B1, og evnen til at tage en ledende rolle i et samarbejde fra niveau B2+. På niveau C1 kan brugeren koordinere en gruppe, som arbejder på et projekt online, ved at formulere og revidere detaljerede anvisninger, vurdere forslag fra medlemmer af teamet og afklare problemer for at færdiggøre de fælles opgaver.

	Målrættede online transaktioner og samarbejde
C2	Kan løse misforståelser og effektivt håndtere gnidninger, som opstår under en samarbejdsproces. Kan give vejledning og føje præcision til en gruppes arbejde med at omskrive og redigere forskellige etaper i et samarbejde.
C1	Kan koordinere en gruppe, som arbejder på et online projekt, kan formulere og revidere detaljerede instruktioner, vurdere forslag fra gruppe-medlemmerne og skabe klarhed for at fuldføre fælles opgaver. Kan håndtere komplekse online transaktioner i en servicefunktion, fx ansøgninger med komplicerede krav, og kan tilpasse sproget fleksibelt nok til at styre diskussioner og forhandlinger. Kan deltage i komplekse projekter, der kræver samarbejde om at skrive og redigere, såvel som andre former for online samarbejde, samt følge og videregive instruktioner præcist nok til at opfylde målene. Kan effektivt håndtere kommunikationsproblemer og kulturelle emner, som opstår i et samarbejde eller en transaktionsmæssig udveksling online ved at omformulere, uddybe og give eksempler gennem medier, dvs. visuel, audio, grafisk.

	Målrettede online transaktioner og samarbejde
B2	Kan påtage sig lederrollen i et online samarbejde inden for egne vidensområder, hvor man holder gruppen på sporet ved at minde dem om deres funktioner, ansvar og frister for at nå de opstillede mål.
	Kan deltage i online samarbejds- eller transaktionsmæssige udvekslinger inden for egne vidensområder, som kræver forhandling af betingelser og forklaringer på komplicerede oplysninger og særlige krav.
	Kan håndtere misforståelser og uventede problemer, som opstår i et online samarbejde eller transaktionsudveksling, ved at svare venligt og passende for at løse problemet.
	Kan samarbejde online med en gruppe, som arbejder på et projekt, kan understøtte forslag, søge klarhed og optræde som støtte for at fuldføre fælles opgaver.
B1	Kan deltage i online transaktioner, som kræver en længere informationsudveksling, forudsat samtalepartnerne undgår komplekst sprog og vil gentage og omformulere om nødvendigt.
	Kan interagere online med en gruppe, der arbejder med et projekt, kan følge letforståelige instruktioner, kan bede om uddybning og kan hjælpe med til at udføre fælles opgaver.
	Kan deltage i online samarbejde eller transaktioner, som kræver enkle uddybninger eller forklaring af relevante oplysninger, såsom registrering af deltagelse i et kursus, en tur eller en begivenhed eller ansøgning om medlemskab.
	Kan interagere online med en partner eller en lille gruppe, der arbejder med et projekt, forudsat der er visuelle hjælpemidler, såsom billeder, statistik og grafer, der kan uddybe mere komplekse begreber.
	Kan svare på instruktioner og stille spørgsmål eller bede om uddybelse for at fuldføre en fælles opgave online.
A2	Kan anvende faste vendinger til at besvare rutinespørgsmål, der opstår i online transaktioner, fx om tilgængelighed af modeller og specialtilbud, leveringsdatoer, adresser.
	Kan interagere online med en imødekommende partner i en simpel, samarbejdsopgave, hvor man følger basale instruktioner og beder om forklaringer, forudsat der er visuelle hjælpemidler såsom billeder, statistik eller grafer, der forklarer de anvendte begreber.
	Kan foretage enkle, online transaktioner, fx bestille varer eller melde sig til et kursus, ved at udfylde en online formular eller spørgeskema, hvor man giver personlige oplysninger og accepterer betingelser, afviser ekstra ydelser, osv.
	Kan stille basale spørgsmål om tilgængeligheden af et produkt eller en egenskab.
	Kan følge enkle instruktioner og stille enkle spørgsmål for at fuldføre en fælles opgave online med hjælp fra en imødekommende samtalepartner.
A1	Kan foretage et meget enkelt, online køb eller skrive en ansøgning, idet man giver basale, personlige oplysninger, fx navn, email eller telefonnummer.
Præ-A1	Kan vælge, fx product, størrelse, farve, i en enkel online købeformular eller ansøgningsformular, forudsat der er visuel understøttelse.

3.3.2. Interaktionsstrategier

Der findes tre deskriptorskalaer for interaktionsstrategier: *At tage ordet (Turtagning)*, *Samarbejde* og *At efterspørge afklaring*. Bemærk at *At tage ordet (Turtagning)* faktisk gentages i afsnittet om *Pragmatisk kompetence*, eftersom denne strategi er en helt afgørende del af diskurskompetencen. Dette er den eneste gentagelse inden for CEFR-skalaen. I skalaen for *Samarbejde* er der to aspekter – De kognitive strategier: tilrettelæggelse, planlægning og organisering af det idemæssige indhold, og samarbejdsstrategier: håndtering af interpersonelle, relationsmæssige aspekter. I afsnittet om mediering bliver disse to aspekter yderligere udviklet i nye skalaer for kognitive strategier (*Meningsudviklende samarbejde*) og samarbejdsstrategier (*Facilitering af samarbejdsinteraktionen mellem ligestillede*). På mange måder repræsenterer disse to skalaer en videreudvikling af skalaen for *Samarbejde* fra 2001. Men eftersom disse aspekter går langt videre end den mere diskursfokuserede tilgang i skalaen for *Samarbejde*, blev det besluttet at beholde disse under mediering.

Turtagning

Denne skala drejer sig om evnen til at tage initiativet i diskursen. Som beskrevet ovenfor kan denne evne ses som en interaktionsstrategi (at tage ordet) og som en integreret del af diskurskompetencen. Nøglebegreber i denne skala inkluderer følgende:

- ▶ At påbegynde, holde fast i og afslutte samtalen.
- ▶ At indgå i en igangværende samtale eller diskussion, ofte ved at anvende forberedte udtryk eller for at vinde tid til at tænke.

	Turtagning
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1.</i>
C1	Kan udvælge passende vendinger fra et tilgængeligt diskursivt repertoire med det sigte at komme med passende indledende bemærkninger for at få ordet eller for at vinde tid og holde på ordet, mens man tænker.
B2	Kan på en hensigtsmæssig måde og ved hjælp af passende sprogbrug bryde ind i diskussioner. Kan på en hensigtsmæssig måde tage initiativ til, gennemføre og afslutte en samtale ved hjælp af effektiv turtagning. Kan tage initiativ til samtale, tage taleturen når dette er passende og afslutte samtalen om nødvendigt, omend dette ikke altid gøres på elegant vis. Kan anvende stående vendinger, fx <i>Det er meget svært at svare på det spørgsmål</i> , for at vinde tid og holde på taleturen, imens nødvendige udtryk formuleres.
B1	Kan bryde ind i en diskussion om kendte emner og tage ordet ved hjælp af passende vendinger. Kan tage initiativ til, gennemføre og afslutte enkle samtaler ansigt til ansigt om kendte emner eller emner af personlig interesse.
A2	Kan anvende simple teknikker til at starte, gennemføre eller afslutte en kort samtale. Kan tage initiativ til, gennemføre eller afslutte enkle samtaler ansigt til ansigt. Kan bede om opmærksomhed.
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

Samarbejde

Denne skala vedrører samarbejds-mæssige diskurstræk, der har til hensigt at hjælpe med til at holde en diskussion i gang. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At bekræfte forståelse (begynder-niveauer).
- ▶ Evnen til at give tilbagemelding (feedback) og relatere ens eget bidrag til tidligere talere eller talere med understøttelse (højere niveauer).
- ▶ At opsummere punktet i en diskussion for at kunne gøre status (niveau B).
- ▶ At invitere til bidrag fra andre.

Bemærk: Denne skala er beskrevet nærmere i skalaerne for *Facilitering af samarbejds-mæssig interaktion med ligestillede* og *Meningsudviklende samarbejde*.

	At samarbejde
C2	Kan behændigt relatere eget bidrag til andre samtalepartnere, udvide omfanget af interaktion og hjælpe med til at nå et mål.
C1	Kan kyndigt relatere eget bidrag til andre samtalepartnere.
B2+	Kan give feedback og følge op på udtalelser og slutninger og således bidrage til at føre diskussionen videre. Kan opsummere og vurdere hovedpunkterne i en diskussion om emner inden for eget akademiske eller faglige kompetenceområde.

	At samarbejde
B2	Kan hjælpe diskussionen på vej, når den foregår på velkendt grund, og kan bekræfte forståelse af det sagte og invitere andre til at deltage osv. Kan opsummere det aftalte på et bestemt sted i en diskussion og foreslå næste skridt.
B1	Kan udnytte et grundlæggende repertoire af sprog og strategier til at bidrage til, at diskussionen fortsætter. Kan opsummere det punkt, man er nået til i en diskussion og således bidrage til at skabe fokus i samtalen. Kan gentage, hvad en anden siger, for at bekræfte fælles forståelse og bidrage til at holde samtalen på rette kurs. Kan invitere andre ind i en samtale.
A2	Kan angive, når vedkommende følger, hvad der bliver sagt.
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

At bede om afklaring

Denne skala vedrører indgriben i en interaktion for derved at signalere, om man følger interaktionen, og at stille afklarende spørgsmål til bestemte punkter for at efterprøve forståelsen. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At signalere forståelse eller et forståelsesproblem (begynderniveauer).
- ▶ At bede om gentagelse.
- ▶ At stille afklarende spørgsmål for at efterprøve forståelse eller at udbede sig flere detaljer.

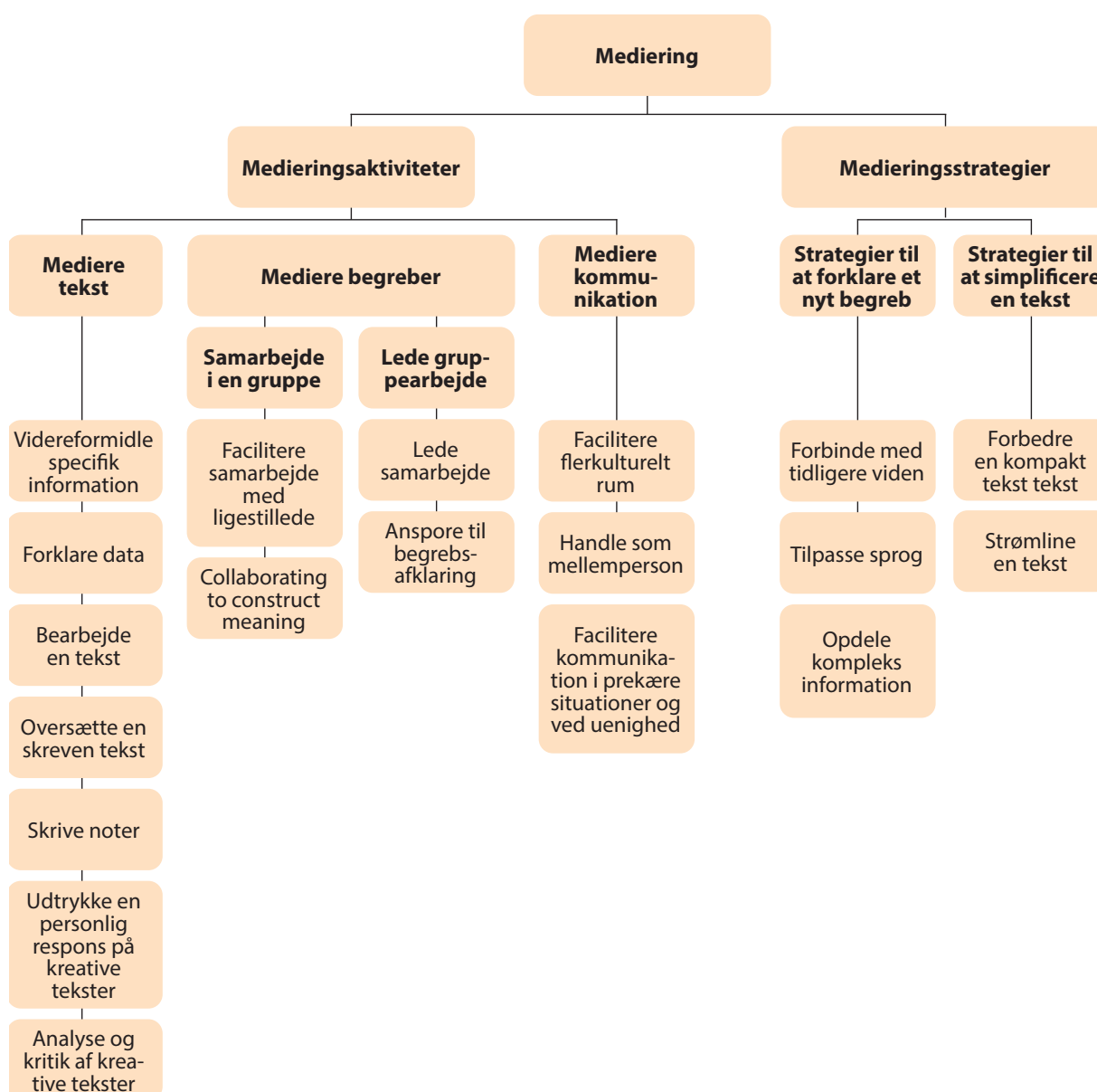
	BEDE OM AFKLARING
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1.</i>
C1	Kan bede om en forklaring eller uddybning for at sikre sig, at man forstår komplekse, abstrakte ideer i faglige eller akademiske sammenhænge, enten online eller ved direkte tilstedeværelse.
B2	Kan stille opfølgende spørgsmål for at tjekke, at vedkommende har forstået, hvad en anden havde til hensigt at sige, og kan få en afklaring af flertydige punkter. Kan bede om forklaring eller uddybning for at sikre sig, at man har forstået komplekse, abstrakte ideer. Kan stille opfølgende spørgsmål til et medlem af en gruppe for at uddybe et emne, som er indforstået eller dårligt formuleret.
B1	Kan bede om yderligere oplysninger og uddybninger fra andre gruppemedlemmer for at få diskussionen til at fortsætte. Kan bede andre om at afklare eller uddybe, hvad der lige er blevet sagt.
A2	Kan på enkel vis bede om gentagelse af noget, der ikke er forstået. Kan bede om uddybning af nøgleord eller tegn eller sætninger, der ikke er forstået, ved at spørge med faste udtryk. Kan sige, at vedkommende ikke har forstået et punkt. Kan signalere manglende forståelse og bede om uddybelse af et ord eller et tegn.
A1	Kan vise med enkle ord eller tegn, intonation og gestik, at man ikke forstår noget. Kan udtrykke på en enkel måde, at man ikke forstår et punkt.
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

3.4. MEDIERING

Udviklingen og valideringen af medieringsskalaerne er beskrevet i [Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR](#) (North og Piccardo 2016). Målet var at tilbyde CEFR deskriptorer med det formål at give en bredere opfattelse af mediering som præsenteret i artiklen [Education, mobility, otherness – The mediation functions of schools](#) (Coste og Cavalli 2015).

Ved mediering agerer brugeren som en social koordinator, der bygger bro og hjælper med at skabe eller formidle mening, undertiden inden for det samme sprog, undertiden på tværs af modaliteter, fx fra talt sprog til tegnsprog eller vice versa (tværmodal kommunikation), og undertiden fra et sprog til et andet (tværproglig mediering). Fokus er på sprogets rolle i processer, såsom at skabe plads til og betingelser for kommunikation og/eller læring, at samarbejde for at skabe ny mening, anspore andre til at skabe eller forstå ny mening og overlevere ny information i en passende form. Konteksten kan være social, pædagogisk, kulturel, lingvistisk eller faglig.

Figur 14 – Medieringsaktiviteter og -strategier

3.4.1. Medieringaktiviteter

Mediering findes i mange forskellige former, som alle deler bestemte karakteristika. For eksempel er man mindre opmærksom på egne behov, ideer eller udtryk end på behovene hos den anden part eller parter, som man medierer for. En person, der deltager i en medieringsaktivitet, skal have en veludviklet følelsesmæssig intelligens, eller en åbenhed for at udvikle den med henblik på at have tilstrækkelig empati for andre deltageres synspunkter og følelsesmæssige tilstand i den kommunikative situation. Begrebet *mediering* anvendes også i beskrivelsen af den sociale og kulturelle proces, der indgår i at skabe betingelser for kommunikation og samarbejde, samt for at imødegå og forhåbentlig afvæbne alle følsomme situationer og spændinger, der kan opstå. Tværsproglig og tværmodal mediering i særdeleshed involverer uundgåeligt sociale og kulturelle kompetencer samt flersproglige kompetencer. Dette understreger det faktum, at ingen i realiteten fuldkommen kan adskille en type mediering fra en anden. Ved at tilpasse deskriptorerne til deres kontekst, bør brugerne derfor føle sig fri til at kunne blande og matche kategorierne, så de passer ind i deres egne perspektiver.

Medieringsskalaerne præsenteres i tre grupper, som afspejler måden, hvorpå medieringen har en tendens til at forekomme.

At mediere en tekst betyder at give indholdet af en tekst til en anden, som ikke har adgang til teksten pga. lingvistiske, kulturelle, semantiske eller tekniske barrierer. Dette er den primære betydning, hvormed CEFR 2001 teksten anvender termen mediering. Det første sæt deskriptorskalaer, der findes for dette, er normalt tværsproglig oversættelse, som i stigende grad bliver inkluderet i sprogpensum (for eksempel i Schweiz, Tyskland, Østrig, Italien, Grækenland og Spanien). Dog er begrebet blevet yderligere udviklet til at inkludere mediering af en tekst til sig selv (for eksempel noteskrivning under en forelæsning) eller til at udtrykke reaktioner til tekster, især de kreative og litterære.

At mediere begreber refererer til den proces, hvormed tilgangen for andre til viden og begreber gøres lettere, især hvis de selv er forhindrede i at tilgå disse direkte. Dette er et grundlæggende aspekt af færdighedsniveauet, at støtte og vejlede som mentor, undervise og træne, men også af læring ved hjælp af samarbejde og arbejde. At mediere begreber involverer to komplementære aspekter: på den ene side at skabe og uddybe betydning og mening og på den anden side at facilitere og stimulere betingelser, som er fremmede for en sådan udveksling og uddybning af begreber.

At mediere kommunikation har til formål at lette forståelsen og forme en vellykket kommunikation mellem brugerne, der kan have forskellige individuelle, sociokulturelle, sociolingvistiske og intellektuelle synspunkter. Mediatoren forsøger at få en positiv indflydelse på aspekter vedrørende det dynamiske forhold mellem alle deltagerne, inklusive forholdet til sig selv. Ofte vil medieringens kontekst være en aktivitet, hvori deltagerne har fælles kommunikative målsætninger, men dette behøver ikke nødvendigvis at være tilfældet. De færdigheder, der indgår, er relevante for diplomati, forhandlinger, pædagogik og konfliktløsning, men også for hverdagens sociale og arbejdsrelaterede interaktioner. At mediere kommunikation drejer sig således primært om personlige møder. Det er ikke en lukket liste – brugerne kan muligvis tænke på andre former for medieringsaktiviteter, der ikke er medtaget her.

Generel mediering

	Generel mediering
C2	Kan mediere effektivt og naturligt ved at påtage sig forskellige roller i forhold til de behov, der opstår med andre i situationen, og kan afklare nuancer og underliggende strømninger samt styre ømtålelig eller vanskelig diskussion. Kan forklare i klart, flydende og velstruktureret sprog, hvordan fakta og argumenter forefindes, idet vurderinger og de fleste nuancer fremlægges præcist, og idet sociokulturelle virkninger påpeges, fx brug af register, underdrivelser, ironi og sarkasme.
C1	Kan agere effektivt som mediator, idet vedkommende hjælper med at gennemføre en positiv interaktion ved at fortolke forskellige perspektiver, ved at håndtere flertydigheder, imødese misforståelser og diplomatisk bryde ind for at om dirigere samtalen. Kan bygge videre på forskellige bidrag til en diskussion og kan fremme begrundelser med en række spørgsmål. Kan i klart og flydende og velstruktureret sprog formulere de vigtigste ideer og inkludere vurderende aspekter og de fleste nuancer i lange, komplekse tekster, uanset om det er i eget interesseområde eller ej.

Generel mediering	
B2	<p>Kan opbygge et understøttende miljø til deling af ideer og fremme af en diskussion om ømtålelige emner og kan vise forståelse for forskellige perspektiver, opmuntre andre til at undersøge emner og taktfuldt tilrette den måde, noget siges på.</p> <p>Kan bygge videre på andres ideer og fremsætte forslag til at komme videre.</p> <p>Kan overbringe hovedindholdet af velstrukturerede, men lange og idemæssigt komplekse tekster om emner inden for eget faglige, akademiske og personlige interesseområde, herunder forklare andre deltageres holdninger og formål.</p>
	<p>Kan arbejde sammen med andre med forskellig baggrund og kan skabe en positiv atmosfære ved at give støtte, stille spørgsmål for at identificere fælles mål, og kan sammenligne valgmuligheder for at opnå disse mål samt forklare forslag til, hvad der skal ske herefter. Kan bygge videre på andres ideer, stille spørgsmål, som frembringer reaktioner fra forskellige perspektiver og foreslå en løsning eller næste skridt. Kan videregive detaljerede oplysninger og argumenter på troværdig vis, fx de vigtigste punkter i komplekse, men velstrukturerede tekster inden for eget faglige, akademiske og personlige interesseområde.</p>
B1	<p>Kan samarbejde med andre med forskellig baggrund og kan vise interesse og empati ved at stille og besvare enkle spørgsmål, formulere og reagere på forslag, spørge om andre er enige og foreslå alternative tilgange. Kan i et ukompliceret sprog om emner af personlig interesse forklare de hovedpunkter, der fremsættes i lange tekster, forudsat betydningen af visse udtryk kan tjekkes.</p>
	<p>Kan introducere andre med forskellig baggrund med en bevidsthed om, at nogle spørgsmål kan opfattes forskelligt og kan bede andre om at bidrage med deres ekspertise og erfaring såvel som holdninger. Kan videregive information, der er givet i klare, velstrukturerede, informative tekster om emner, som er velkendte eller af personlig eller aktuel interesse, selvom leksikale begrænsninger til tider kan forårsage besvær med formuleringen.</p>
A2	<p>Kan påtage sig en understøttende funktion i en interaktion, forudsat andre deltagere taler langsomt eller viser noget langsomt, og at en eller flere af deltagerne hjælper med til, at vedkommende kan bidrage og udtrykke forslag. Kan viderebringe relevant information, som er indeholdt i klart strukturerede, korte, enkle, informative tekster, forudsat teksterne omhandler konkrete, velkendte emner og er formuleret i enkelt hverdagsprog.</p>
	<p>Kan anvende enkle ord eller tegn til at spørge andre, om de vil forklare noget. Kan se, når der opstår vanskeligheder og vise i et enkelt sprog, hvad der er det åbenlyse i problemet. Kan videregive hovedpunkterne i korte, enkle samtaler eller tekster om hverdagsemner af umiddelbar interesse, forudsat disse udtrykkes klart i et enkelt sprog.</p>
A1	<p>Kan anvende enkle ord/tegn og ikke-verbale tegn for at vise interesse for en ide. Kan videregive enkle, forudsigelige oplysninger af umiddelbar interesse, hvis de er givet med korte, enkle tegn og opslag, plancher og oversigter.</p>
Præ-A1	<p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>

3.4.1.1. At mediere en tekst

Det gælder for alle deskriptorer i dette afsnit, at sprog A og sprog B kan være forskellige sprog, varianter eller modaliteter af samme sprog, forskellige registre af samme sprog eller enhver kombination af ovenstående. Men de kan også være identiske: CEFR 2001 viser tydeligt, at mediering også kan være i ét sprog. På den anden side kan mediering også involvere flere sprog, sprogvarianter eller modaliteter. Der kan være et sprog C og endog måske et sprog D i den pågældende kommunikative situation. Medieringsdeskriptorerne er lige anvendelige for hver situation. Brugere kan således ønske nøjagtigt at specificere, hvilke sprog/sprogvarianter/modaliteter der er involveret, når deskriptorerne bliver tilpasset til konteksten. For at lette anvendelsen, henvises der i beskrivelserne kun til sprog A og sprog B.

Det er også vigtigt at understrege, at det ikke er meningen, at de illustrative deskriptorer nævnt i dette afsnit, skal beskrive de professionelle tolkes og translatørers kompetencer. Deskriptorerne fokuserer på sprogkompetencer, samt på hvad en bruger kan gøre inden for dette område i en uformel hverdagsituation. Oversættelses- og tolkningskompetencer er et helt anderledes felt.

Videreformidling af specifik information

Videreformidling af specifik information refererer til måden, hvorpå en specifik nyhed af umiddelbar relevans bliver taget ud af målteksten og videreformidlet til en anden. Her lægges vægten på det specifikke indhold, som er relevant snarere end tekstens budskab eller redegørelser. *At videreformidle specifik information* er knyttet til *At læse for at holde sig orienteret*, selvom informationen kan være præsenteret mundtligt i en offentlig meddelelse eller i en række instrukser. Brugeren skanner kildeteksten for at få fat i den nødvendige information og videreformidler den til en modtager. Nøglebegreber, der anvendes i de to skalaer, inkluderer følgende:

- ▶ At videreformidle information om tidspunkter, steder, priser osv. fra meddelelser eller skriftlige/brugersisterede objekter (artefakter).
- ▶ At videreformidle en række af anvisninger og instruktioner.
- ▶ At videreformidle specifik, relevant information fra oplysende tekster, såsom anvisninger og brochurer, fra korrespondance eller fra længere, komplekse tekster, såsom artikler, rapporter osv.

Progression op ad skalaerne karakteriseres ved følgende: på præ-A1 og A1 niveauer kan brugeren videreformidle enkle informationer, såsom tidspunkter, steder og tal, hvorimod brugeren på A2 niveauet kan håndtere information i enkle tekster, såsom instruktioner og meddelelser. På niveau B1 kan brugeren udvælge og videreformidle specifik, relevant information i en ligetil mundtlig meddelelse og i tekster, som fx foldere, brochurer eller breve. På niveau B2 kan brugeren pålideligt videreformidle detaljeret information fra formel korrespondance eller bestemte afsnit i lange, komplekse tekster. Som for skalaen for *Informationsudveksling* er der *ingen deskriptorer* for C niveauerne, eftersom sådanne rent oplysningsmæssige opgaver ikke kræver færdigheder svarende til niveau C.

I de to skalaer kan sprog A og sprog B være forskellige sprog, sprogvarianter af samme sprog, registre af samme sprogvariant, modalitet af samme sprog eller sprogvariant eller en kombination af ovennævnte. De kan dog også være identiske. I førstnævnte tilfælde bør brugeren anføre, hvilke sprog/sprogvarianter/modaliteter, der er tale om. I sidstnævnte tilfælde kan bruger blot fjerne de dele, der er anført i parentes.

Videreformidle specifik information	
	Videreformidle specifik information på skrift
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se B2.</i>
C1	<i>Ngen deskriptorer. Se B2.</i>
2	<p>Kan videreformidle på skrift (på Sprog B), hvilke præsentationer ved en konference (fremført på Sprog A) der var relevante, og fremhæve, hvilke præsentationer der er egnede til mere detaljeret overvejelse.</p> <p>Kan videreformidle på skrift (på Sprog B) de relevante punkter, der er indeholdt i idemæssigt komplekse, men velstrukturerede tekster (på Sprog A) inden for eget faglige, akademiske og personlige interesseområde.</p> <p>Kan videreformidle på skrift (på Sprog B) de relevante punkter, der er indeholdt i en artikel (på Sprog A) i et akademisk eller fagligt tidsskrift.</p>
B1	<p>Kan videreformidle (på Sprog B) det eller de hovedpunkter, der findes i formel korrespondance og/eller rapporter (på Sprog A) om generelle emner og om emner med forbindelse til deres interesseområder.</p> <p>Kan videreformidle (på Sprog B) indholdet af offentlige meddelelser og beskeder, der fremføres tydeligt med normal hastighed (på Sprog A).</p> <p>Kan videreformidle (på Sprog B) indholdet af detaljerede instruktioner eller anvisninger, forudsat disse udtales tydeligt (på Sprog A).</p> <p>Kan videreformidle (på Sprog B) specifik information, der gives i letforståelige, informative tekster, fx foldere, brochureindlæg, meddelelser og breve eller email (på Sprog A).</p> <p>Kan skriftligt (på Sprog B) videreformidle specifikke oplysninger i tekster, der fremføres (på Sprog A) om velkendte emner, fx opkald, meddelelser og instruktioner).</p> <p>Kan skriftligt (på Sprog B) videreformidle specifik, relevant information i letforståelige, informative tekster (på Sprog A) om velkendte emner.</p> <p>Kan skriftligt (på Sprog B) videreformidle specifik information, der fremføres i en let tilgængelig optaget besked (på Sprog A), forudsat emnerne er velkendte, og beskeden er givet langsomt og tydeligt.</p>

A2	<p>Kan videreformidle (på Sprog B) indholdet i en tydelig meddelelse (på Sprog A) om velkendte hverdagsemner, selvom vedkommende skal simplificere meddelelsen og søge efter ord/tegn.</p> <p>Kan videreformidle (på Sprog B) specifik, relevant information, der er indeholdt i korte, enkle tekster, etiketter og meddelelser (på Sprog A) om velkendte emner.</p>	<p>Kan på skrift (på Sprog B) videreformidle specifik information fra korte, enkle, informative tekster (på Sprog A), forudsat teksterne omhandler konkrete, velkendte emner og er skrevet i enkelt hverdagsprog.</p>
A1	<p>Kan videreformidle (på Sprog B) indholdet i korte, klare, enkle beskeder, instruktioner og meddelelser, forudsat disse udtrykkes langsomt og tydeligt i enkelt sprog (på Sprog A).</p> <p>Kan på en enkel måde videreformidle (på Sprog B) en række korte, enkle instruktioner, forudsat kildesproget (Sprog A) udtales tydeligt og langsomt.</p>	<p>Kan (på Sprog B) opremse hovedpunkterne af korte, klare, enkle beskeder og meddelelser (fremført på Sprog A), forudsat der er klar og langsom udtale.</p> <p>Kan opremse (på Sprog B) specifik information, der er indeholdt i enkle tekster (på Sprog A) om hverdagsemner af umiddelbar interesse eller behov.</p>
A1	<p>Kan videreformidle (på Sprog B) enkel, forudsigelig information om tidspunkter og steder, som gives i korte, enkle udsagn (fremført på Sprog A).</p>	<p>Kan opremse (på Sprog B) navne, tal, priser og meget enkle oplysninger af umiddelbar interesse i mundtlige tekster (på Sprog A), forudsat udtalen er meget langsom og tydelig og med gentagelse.</p>
Præ-A1	<p>Kan videreformidle (på Sprog B) enkle instruktioner om steder og tidspunkter (fremført på Sprog A), forudsat der gentages meget langsomt og tydeligt.</p> <p>Kan videreformidle (på Sprog B) meget basal information, fx tal og priser, fra korte, enkle, illustrerede tekster (på Sprog A).</p>	<p>Kan opremse (på Sprog B) navne, tal, priser og meget enkle oplysninger fra tekster (på Sprog A), som er af umiddelbar interesse, og som er skrevet i meget enkelt sprog og indeholder illustrationer.</p>

At forklare data

Denne skala refererer til transformationen fra information i grafik (grafer, diagrammer, osv.) til en mundtlig tekst. Brugeren vil kunne gøre dette som del af en PowerPoint præsentation eller ved at forklare den vigtigste information fra grafik, i en artikel, finansiel information eller vejrudsigt over for en ven eller kollega. Nøglebegreber i de to skalaer inkluderer følgende:

- ▶ At beskrive grafisk materiale om velkendt materiale, fx rutediagrammer, vejrkort.
- ▶ At præsentere udvikling i grafik.
- ▶ At kommentere på søjlediagrammer.
- ▶ At udvælge og tolke de fremtrædende, relevante punkter i empirisk data, der præsenteres i grafisk format.

Progression op ad skalaen karakteriseres som følger: jo højere niveau, jo mere kompleks bliver den visuelle information, fra hverdagsgrafik, fx vejrkort, til komplekst visuelt data, der ledsager akademisk og meget fagligt tunge tekster. For det andet, jo højere niveau, jo mere kompleks bliver den involverede kommunikative handling, fx tolkning af kildedata, beskrivelse af relevante punkter, detaljeret forklaring. Der er *ingen deskriptorer* på niveau A1 eller niveau A2. På niveau A2+, kan brugeren beskrive enkle grafikker om velkendte emner, mens de på niveau B1 kan beskrive generelle udviklinger og detaljeret information i diagrammer inden for deres interesseområde. På niveau B2 er fokus på den pålidelige tolkning af komplekse data, mens brugeren på niveau C2 kan tolke og beskrive forskellige former for empirisk data fra begrebsmæssigt kompleks forskning.

I de to skalaer kan sprog A og sprog B være forskellige sprog, sprogvarianter, registre af samme sprogvariant, modaliteter af samme sprog eller sprogvariant, eller enhver kombination af ovennævnte. De kan dog også være identiske. I førstnævnte eksempel bør brugerne specificere sprogene/sprogvarianterne/modaliteterne. I sidstnævnte kan brugerne blot fjerne delene i parentes.

Forklare data (i grafer, diagrammer, osv.)		
	Forklare data i tale eller med tegn	Forklare data på skrift
C2	Kan fortolke og beskrive klart og troværdigt (på Sprog B) forskellige former for empiriske data og visuelt organiseret information (med tekst på Sprog A) fra begrebsmæssigt komplekse forskning om akademiske eller faglige emner.	Kan fortolke og præsentere på skrift (på Sprog B) forskellige former for empiriske data (med tekst på Sprog A) fra begrebsmæssigt komplekse forskning om akademiske eller faglige emner.
C1	Kan fortolke og beskrive klart og troværdigt (på Sprog B) de relevante punkter og oplysninger, der er i komplekse diagrammer og anden visuelt organiseret information (med tekst på Sprog A) om komplekse, akademiske eller faglige emner.	Kan klart og troværdigt fortolke og præsentere på skrift (på Sprog B) de vigtige, relevante punkter i komplekse diagrammer og anden visuelt organiseret data (med tekst på Sprog A) om komplekse akademiske eller faglige emner.
B2	Kan troværdigt fortolke og beskrive (på Sprog B) detaljeret information i komplekse diagrammer, tabeller og anden visuelt organiseret information (med tekst på Sprog A) inden for egne emneområder.	Kan troværdigt fortolke og præsentere på skrift (på Sprog B) detaljeret information fra diagrammer og visuelt organiseret data inden for egne emneområder (med tekst på Sprog A).
B1	Kan fortolke og beskrive (på Sprog B) detaljeret information i diagrammer inden for egne emneområder (med tekst på Sprog A), selvom leksikalske huller kan medføre tøven eller upræcis formulering.	Kan fortolke og præsentere på skrift (på Sprog B) de generelle trends, som vises i enkle diagrammer, fx grafer, søjlediagrammer, med tekst på Sprog A, og som forklarer de vigtigste punkter mere detaljeret, forudsat der er hjælp fra en ordbog eller anden informationsmateriale.
A2	Kan fortolke og beskrive (på Sprog B) generelle tendenser i enkle diagrammer, fx grafer, søjlediagrammer, med tekst på Sprog A, selvom leksikale begrænsninger til tider medfører vanskeligheder med formulering.	Kan i enkle sætninger beskrive (på Sprog B) de overordnede fakta i grafisk materiale om velkendte emner, fx et vejrkort, et basalt rutediagram, med tekst på Sprog A.
A1	Kan fortolke og beskrive (på Sprog B) enkel, visuel grafik om velkendte emner, fx et vejrkort, et basalt rutediagram, med tekst på Sprog A, selvom pauser, snublende start og omformulering kan være meget tydelige.	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>	<i>Ngen deskriptorer.</i>
	<i>Ngen deskriptorer.</i>	<i>Ngen deskriptorer.</i>

Bearbejdning af tekst

Bearbejdning af tekst involverer forståelse af kildetekstens informationen og/eller argumenter og herefter en overførsel af disse til en anden tekst, som regel i en mere kondenseret form, på en måde, der er passende i konteksten. Med andre ord repræsenterer slutproduktet en kondensering og/eller omformulering af den oprindelige information og argumenter, hvor fokus er på hovedpunkter og ideer i kildeteksten. Nøgleordet på bearbejdningsskalaen er *opsummering*. I modsætning til i *Videreformidling af specifik information* vil brugeren sandsynligvis ikke læse hele teksten, medmindre den nødvendige information er godt gemt! Ved *Bearbejdning af tekst* skal brugeren først fuldt ud forstå alle vigtige punkter i kildeteksten. *Bearbejdning af tekst* er således forbundet med *at læse for at finde information og argumenter* — nogle gange kaldet detaljeret læsning eller omhyggelig læsning — selvom den pågældende information kan være givet mundtligt i en præsentation eller forelæsning. Brugeren kan herefter vælge at præsentere informationen i en helt anden rækkefølge for modtageren, afhængigt af formålet med det kommunikative møde. Nøglebegreber i de to skalaer inkluderer følgende:

- ▶ At opsummere hovedpunkterne fra en kildetekst.
- ▶ At samle og kombinere sådanne oplysninger og argumenter fra forskellige kilder.
- ▶ At genkende og afklare formålet med og synspunktet i kildeteksten over for den tilsigtede målgruppe.

Progression op ad skalaen karakteriseres ved følgende: jo mere man generelt bevæger sig op ad skalaen, des mere kognitivt og lingvistisk krævende er den progression, der er beskrevet af deskriptoren, jo større variation inden for teksttyperne, jo større kompleksitet i teksterne og abstraktion i emnerne, og jo mere sofistikeret er ordforrådet. Der findes ingen deskriptor for A1. På A2-niveau kan eleven have behov for at supplere sit begrænsede repertoire med fagter, tegn eller udtryk fra i andre sprog. På lavere niveauer er kildeteksten enklere og mere faktuel og drejer sig om hverdagstemaer og emner af umiddelbar interesse. På niveau B1 inkluderer teksterne TV-programmer, samtaler og velstrukturerede tekster om emner af umiddelbar interesse. På B2 niveau kan brugeren sammenfatte og rapportere information for en række kilder, fx interview, dokumentarer, film og komplekse tekster inden for vedkommendes interesseområder. På C niveau kan brugeren opsummere lange og krævende faglige eller akademiske tekster på et velstruktureret sprog, hvor der uddrages holdninger og underforståede meninger og forklares små forskelle i præsentationen eller fakta og argumenter.

I de to skalaer er sprog A og sprog B måske forskellige sprog, sprogvarianter, registre af den samme sprogvariant, modaliteter af det samme sprog eller sprogvariant eller kombination af ovenstående. Men de kan også være identiske. I det førstnævnte tilfælde skal brugerne specificere sprogene/sprogvarianterne/modaliteterne. I sidstnævnte eksempel skal brugerne blot fjerne delene i parentes.

Bearbejde tekst		Bearbejde tekst på skrift
	Bearbejde tekst i tale eller med tegn	
C2	<p>Kan forklare (på Sprog B) slutninger, når links eller virkninger ikke er eksplicitte (på Sprog A), og kan forklare de sociokulturelle virkninger af udtryksformen, fx underdrivelser, ironi, sarkasme.</p>	<p>Kan på skrift forklare (på Sprog B), hvordan fakta og argumenter præsenteres i en tekst (på Sprog A), især når andres holdninger refereres, og der rettes opmærksomhed mod brugen af underdrivelser, skjult kritik, ironi og sarkasme.</p> <p>Kan opsummere information fra forskellige kilder og kan gengive argumenter og beretninger i en sammenhængende præsentation af det generelle resultat.</p>
C1	<p>Kan opsummere (på Sprog B) lange, krævende tekster (på Sprog A).</p> <p>Kan opsummere (på Sprog B) en diskussion (på Sprog A) om emner inden for eget akademiske eller faglige kompetenceområde og kan uddybe og opveje forskellige synspunkter og identificere de fleste væsentlige punkter.</p> <p>Kan i klart og velstruktureret sprog opsummere (på Sprog B) hovedpunkterne i komplekse tekster (på Sprog A) inden for et andet vidensområde end ens eget, selvom særlige faglige begreber til tider skal tjekkes.</p> <p>Kan forklare (på Sprog B) subtile forskelle i præsentationen af fakta og argumenter (på Sprog A).</p> <p>Kan uddrage information og argumenter fra en kompleks tekst (på Sprog A) for at diskutere et emne (på Sprog B), idet der forklares nærmere med vurderende kommentarer og tilføjes holdninger osv.</p> <p>Kan forklare (på Sprog B) den holdning eller mening, der udtrykkes i en kildetekst (på Sprog A) om et specialiseret emne, og kan underbygge de konklusioner, der drages, med reference til specifikke passager i den oprindelige tekst.</p>	<p>Kan på skrift opsummere (på Sprog B) lange, komplekse tekster (på Sprog A) og kan fortolke indholdet korrekt, forudsat den præcise betydning af usædvanlige, faglige termer kan tjekkes.</p> <p>Kan på skrift opsummere en lang og kompleks tekst (på Sprog A), der er rettet mod et bestemt publikum, idet stil og register fra det oprindelige dokument bibeholdes. Eksempler kunne være en akademisk artikel, en politisk analyse, et uddrag af en roman, en lederartikel, en litterær anmeldelse, en rapport eller et uddrag fra en videnskabelig bog.</p>
B2+	<p>Kan i klart og velstruktureret sprog opsummere (på Sprog B) information og argumenter i komplekse tekster (på Sprog A) om et stort udvalg af emner med forbindelse til egne emneområder og viden.</p> <p>Kan opsummere (på Sprog B) hovedpunkterne af komplekse diskussioner (på Sprog A) og præsentere og opveje forskellige synspunkter.</p>	<p>Kan på skrift opsummere (på Sprog B) hovedindholdet af velstrukturerede, men idemæssigt komplekse tekster (på Sprog A) om emner inden for eget faglige og akademiske område samt områder af personlig interesse.</p> <p>Kan på skrift sammenligne, kontrastere og sammenfatte (på Sprog B) information og synspunkter i akademiske og faglige publikationer (på Sprog A) inden for eget særlige interesseområde.</p> <p>Kan på skrift forklare (på Sprog B) det synspunkt, som fremføres i en kompleks tekst (på Sprog A), og kan understøtte de givne konklusioner med reference til den specifikke information i den oprindelige tekst.</p>

Bearbejde tekst	
	Bearbejde tekst på skrift
	Kan på skrift opsummere (på Sprog B) hovedindholdet i komplekse tekster (på Sprog A) om emner med forbindelse til egne interesseområder og specialisering.
B2	<p>Kan sammenfatte og rapportere (på Sprog B) information og argumenter fra forskellige kilder (på Sprog A).</p> <p>Kan opsummere (på Sprog B) et stort udvalg af faktuelle og fiktive tekster (på Sprog A) og kan kommentere og diskutere forskellige synspunkter og hovedtemaer.</p> <p>Kan opsummere (på Sprog B) de vigtigste punkter i lange, komplekse tekster (på Sprog A) om emner af aktuel interesse og kan inkludere egne specialisterområder.</p> <p>Kan genkende en teksts tilsigtede målgruppe (på Sprog A) for et emne af interesse og forklare (på Sprog B) forfatterens formål, holdninger og mening.</p> <p>Kan opsummere (på Sprog B) uddrag fra nyheder, interview eller dokumentarprogrammer, der indeholder meninger, argumenter og diskussioner (på Sprog A).</p> <p>Kan opsummere (på Sprog B) handlingen og rækkefølgen af begivenheder i en film eller et stykke (på Sprog A).</p>
B1+	<p>Kan opsummere (på Sprog B) hovedpunkterne i lange tekster (på Sprog A) om emner inden for egne interesseområder, forudsat betydningen af visse udtryk kan tjekkes.</p> <p>Kan opsummere (på Sprog B) en kort beretning eller artikel, tale, diskussion, interview eller dokumentarprogram (på Sprog A) og besvare yderligere spørgsmål om detaljer.</p> <p>Kan sammenfatte korte oplysninger fra flere kilder (på Sprog A) og opsummere disse (på Sprog B) over for en anden.</p>
	Kan på skrift opsummere (på Sprog B) information og argumenter i tekster (på Sprog A) om emner af generel eller personlig interesse.

Bearbejde tekst		Bearbejde tekst på skrift
Bearbejde tekst i tale eller med tegn		
B1	<p>Kan opsummere (på Sprog B) hovedpunkterne i klare, velstrukturerede tekster (på Sprog A) om emner, der er velkendte eller af personlig interesse, selvom leksikale begrænsninger til tider skaber besvær med formuleringen.</p> <p>Kan enkelt opsummere (på Sprog B) hovedindholdet af letforståelige tekster (på Sprog A) om velkendte emner, fx en kort interviewoptagelse, tidsskriftartikel, rejsebrochure.</p> <p>Kan opsummere (på Sprog B) hovedpunkterne fra en samtale (på Sprog A) om et emne af personlig eller aktuel interesse, forudsat dertales klart.</p> <p>Kan opsummere (på Sprog B) hovedpunkterne i lange, mundtlige tekster (på Sprog A) om emner inden for egne interesseområder, forudsat vedkommende kan lytte flere gange.</p> <p>Kan opsummere (på Sprog B) hovedpunkter eller begivenheder i TV-programmer og videoklip (på Sprog A), forudsat vedkommende kan se dem flere gange.</p>	<p>Kan på skrift opsummere (på Sprog B) hovedpunkterne i letforståelige, informative tekster (på Sprog A) om emner af personlig eller aktuel interesse, forudsat de mundtlige tekster er med tydelig udtale.</p> <p>Kan omskrive korte passager på en enkel måde ved brug af de oprindelige ord og den oprindelige rækkefølge.</p>
	<p>Kan rapportere (på Sprog B) hovedpunkterne i enkle TV- eller radionyheder (på Sprog A), hvori der rapporteres om begivenheder, sport, ulykker, osv., forudsat emnerne er velkendte og fremføres langsomt og tydeligt.</p> <p>Kan i enkle sætninger rapportere (på Sprog B) information i klart strukturerede, korte, enkle tekster (på Sprog A), som indeholder illustrationer eller tabeller.</p> <p>Kan opsummere (på Sprog B) det eller de angivne hovedpunkter i enkle, korte, informative tekster (på Sprog A) om velkendte emner.</p>	<p>Kan i punktform opremse (på Sprog B) relevant information i korte, enkle tekster (på Sprog A), forudsat teksterne omhandler konkrete, velkendte emner og kun indeholder enkelt hverdagsprog.</p> <p>Kan udvælge og gengive nøgleord og vendinger eller korte sætninger fra en kort tekst inden for brugerens egne begrænsede kompetence- og erfaringsområde.</p>
A2	<p>Kan videreformidle (på Sprog B) det eller de anførte hovedpunkter i klart strukturerede, korte, enkle tekster (på Sprog A), idet det begrænsede repertoire understøttes med andre midler, fx gestik, tegninger, ord/tegn fra andre sprog.</p>	<p>Kan anvende enkelt sprog til at videreformidle (på Sprog B) det eller de hovedpunkter, der er indeholdt i meget korte tekster (på Sprog A) om velkendte og dagligdags emner, som indeholder det aller mest højfrekvente ordforråd. På trods af fejl vil teksten forståeligt.</p> <p>Kan genskrive korte tekster i printform eller med klar håndskrift.</p>
A1	<p>Kan videreformidle (på Sprog B) enkel, forudsigtelig information på meget enkle skilte og korte meddelelser, plancher og programoversigter (på Sprog A).</p>	<p>Kan ved hjælp af en ordbog videreformidle (på Sprog B) betydningen af enkle sætninger (på Sprog A) om velkendte og dagligdags temaer.</p> <p>Kan genskrive enkelte ord og korte tekster, der er i standard printformat eller håndskrevne.</p>
Præ-A1	<p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>	<p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>

At oversætte en skreven tekst

Oversættelse af en skreven tekst til en tale eller tegnsprog er i det store hele en uformel aktivitet, som bestemt ikke er ualmindelig i det private eller arbejdsmæssige hverdagsliv. I denne proces leveres en spontan mundtlig oversættelse af en skreven tekst, ofte i form af en meddelelse, email, et brev eller anden kommunikation. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At levere en rå, skitseret oversættelse.
- ▶ At fange den vigtige information.
- ▶ At fange nuancer (på de udvidede niveauer).

Progression op ad skalaen karakteriseres som følger: skalaens niveauer bevæger sig fra den ubearbejdede oversættelse af rutineprægede hverdagsinformationer i enkle tekster på begynderniveau til den tiltagende komplekse oversættelse af tekster med mere avanceret udtryksevne og nøjagtighed. Forskellen mellem niveau A1 og B1 er næsten udelukkende i teksttypen. På niveau B2 kan brugeren give en mundtlig oversættelse af komplekse tekster, der indeholder information om og argumenter om emner inden for vedkommendes egne faglige, akademiske og specialiserede områder, og på niveau C kan vedkommende flydende oversætte komplekse tekster om en lang række generelle og specialiserede emner, hvor nuancer og underforståelser i teksten fanges.

Oversættelse af en skriftlig tekst på skrift er i sagens natur en mere formel proces end at levere en improviseret mundtlig oversættelse. Ikke desto mindre er CEFR deskriptorskalaen ikke tiltænkt at vedrøre de professionelle oversætters aktiviteter eller til deres uddannelse. Faktisk bliver disse oversættelseskompetencer ikke behandlet på skalaen. Desuden udvikler de professionelle oversættere, ligesom de professionelle tolke, deres kompetencer via deres karrierer. Det sprogniveau, som er nødvendigt for en oversættelse, afhænger også af teksttypen. Litterær oversættelse kræver for eksempel mindst niveau C2. Som tidligere beskrevet ved diskussion af CEFR-niveauer i afsnittet om nøgleaspekter inden for CEFR er niveau C2 ikke det højeste, definerbare niveau for anden sproglig/fremmedsproglig færdighed. Det er faktisk det mellemste niveau på en skala med fem niveauer udarbejdet i [PETRA projektet](#) for litterære oversættelser.⁴⁴ På den anden side kan flersprogede brugere med et mere moderat færdighedsniveau til tider befinde sig i en situation, hvor de bliver bedt om at levere en skriftlig oversættelse af en tekst i deres faglige eller private kontekst. Her bliver de bedt om at reproducere det indholdsmæssige budskab i en kildetekst snarere end nødvendigvis at fortolke originalens stil og tone til en passende stil og tone i oversættelsen, som en professionel oversætter ville forventes at levere.

Ved at anvende deskriptorerne i denne skala er det især vigtigt at specificere de involverede sprog, fordi skalaen med vilje ikke behandler spørgsmålet vedrørende oversættelser til og fra det første sprog. Dette skyldes til dels, at for et stigende antal flersprogede er *førstesproget* og *det bedste sprog* ikke altid synonyme. Skalaen tilbyder således en funktionel beskrivelse af kendskabet til sproget, som er nødvendig for at kunne reproducere en kildetekst til et andet sprog. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Oversættelsens forståelighed.
- ▶ I hvilken udstrækning de oprindelige formuleringer og struktur påvirker oversættelsen (for meget) sammenlignet med teksten, der følger relevante konventioner i målsproget.
- ▶ At fange nuancerne i originalteksten.

Progression op ad skalaen vises på en måde, der er meget lig den tidligere skala. På begynderniveauerne involverer oversættelse en tilnærmelsesvis oversættelse af korte tekster, der indeholder ligefrem og velkendt information, hvorimod kildeteksterne på de udvidede niveauer bliver tiltagende komplekse, og oversættelsen mere og mere nøjagtig og afspejler originalen.

På de to skalaer kan sprog A og sprog B være forskellige sprog, sprogvarianter, registre af den samme sprogvariant, modaliteter af det samme sprog eller sprogvariant eller enhver kombination af ovenstående. De kan dog også være identiske. I det førstnævnte tilfælde skal brugerne specificere sprogene/sprogvarianterne/modaliteterne. I det sidstnævnte tilfælde skal brugerne blot fjerne delene i parentes.

Bemærk: Som i ethvert andet tilfælde, hvor mediering mellem sprog forekommer, vil brugerne måske ønske at udfylde deskriptoren ved at specificere det anvendte sprog.

Oversætte en skreven tekst	
	Oversætte en skreven tekst på skrift
	Oversætte en skreven tekst med tale eller med tegn
C2	<p>Kan producere flydende mundtlig oversættelse (til Sprog B) af abstrakte tekster (skrevet på Sprog A) om et stort udvalg af emner af personlig, akademisk og faglig interesse og kan med held formidle vurderende aspekter og argumenter, inklusive de nuancer og virkninger, der er forbundet hermed.</p>
C1	<p>Kan producere flydende mundtlig oversættelse (til Sprog B) af komplekse tekster (skrevet på Sprog A) om et stort udvalg af generelle og specialiserede emner, idet de fleste nuancer kommer med.</p>
B2	<p>Kan producere en mundtlig oversættelse (til Sprog B) af komplekse tekster (skrevet på Sprog A), som indeholder information og argumenter om faglige, akademiske og personlige emner inden for egne interesseområder.</p>
B1	<p>Kan producere en mundtlig oversættelse (til Sprog B) af tekster (skrevet på Sprog A), som indeholder information og argumenter om faglige, akademiske og personlige emner inden for eget interesseområde, forudsat sproget er ukompliceret standardprog.</p>
	Oversætte en skreven tekst på skrift
	<p>Kan oversætte (til Sprog B) fagligt materiale uden for eget specialisterområde (skrevet på Sprog A), forudsat nøjagtigheden tjekkes af en specialist inden for det pågældende område.</p>
	<p>Kan oversætte (til Sprog B) abstrakte tekster om samfundsmæssige, akademiske og faglige emner inden for eget område (skrevet på Sprog A) og med held formidle vurderende aspekter og argumenter, inklusive mange af de betydninger, som man forbinder hermed, selv om nogle udtryk i høj grad kan være influeret af originalen.</p>
	<p>Kan producere klart organiserede oversættelser (fra Sprog A til Sprog B), som afspejler normal sprogbrug, men i høj grad kan være influeret af originalen, hvad angår rækkefølgen, afsnitsinddeling, tegnsætning og særlige formuleringer fra udgangsteksten.</p>
	<p>Kan producere oversættelser (til Sprog B), som tæt følger sætnings- og afsnitsstrukturen i den originale tekst (på Sprog A), og som følger kildetekstens hovedpunkter præcist, selv om oversættelsen kan lyde mærkelig.</p>
	<p>Kan producere tilnærmelsesvis oversættelser (fra Sprog A til Sprog B) af letforståelige, faktuelle tekster, som er skrevet på et ukompliceret standardprog, og som tæt følger originalens struktur. Selvom der er fejl, er oversættelsen forståelig.</p>
	<p>Kan producere næsten tilsvarende oversættelser (fra Sprog A til Sprog B) af information i korte, faktuelle tekster, der er skrevet på ukompliceret standardprog. På trods af fejl er oversættelsen forståelig.</p>

Oversætte en skreven tekst	
	Oversætte en skreven tekst på skrift
	Oversætte en skreven tekst med tale eller med tegn
A2	<p>Kan producere en tilnærmelsesvis mundtlig oversættelse (til Sprog B) af korte, enkle, hverdagstekster, fx brochurer, meddelelser, instruktioner, breve eller email (skrevet på Sprog A).</p> <p>Kan producere en enkel, mundtlig råoversættelse (til Sprog B) af korte, enkle tekster, fx meddelelser om velkendte emner (skrevet på Sprog A), idet det mest væsentlige punkt opfanges.</p> <p>Kan producere en enkel, mundtlig råoversættelse (til Sprog B) af rutinemæssig information om velkendte hverdagsemner, som er skrevet med enkle sætninger (på Sprog A), fx personlige nyheder, korte beretninger, anvisninger, meddelelser eller instruktioner.</p>
A1	Kan producere en enkel, mundtlig råoversættelse (til Sprog B) af enkle ord eller tegn og vendinger fra hverdagssproget (skrevet på Sprog A), som man ser på skilte og i meddelelser, på plancher, i programoversigter, i foldere osv.
Præ-A1	Ngen deskriptorer.
	Ngen deskriptorer.

At skrive noter (forelæsninger, seminarer, møder osv.)

Denne skala vedrører evnen til at kunne forstå nøgleinformation og skrive sammenhængende og forståelige noter, som er værdifulde i akademisk og faglig sammenhæng. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Kildetekstens art: fra brugsanvisninger og instrukser ved letforståelige forelæsninger og møder om emner inden for eget område, til møder og seminarer inden for ukendte og komplekse emner.
- ▶ Tilpasning fra talerens/tegnsprogstolkens side (begynderniveau): fra en langsom og tydelig fremførelse med pauser til at tage noter til tydeligt artikulerede, velstrukturerede forelæsninger til flere mediekilder.
- ▶ Notateteknik: fra at tage noter som en serie punkter (på begynderniveauerne) til noter om det, der vurderes at være vigtigst, og til en passende udvælgelse af, hvad der skal noteres, og hvad der skal fravælges.
- ▶ Noternes nøjagtighed (højere niveauer): fra noter, der er tilstrækkeligt nøjagtige til eget brug (niveau B1) til nøjagtige notater på møder inden for eget område (niveau B2) og videre til nøjagtige nedskrivninger af abstrakte begreber, forhold mellem ideer, underforståelser og hentydninger.

	SKRIVE NOTER (forelæsninger, seminarer, møder osv.)
C2	<p>Kan under et møde eller seminar skrive pålidelige noter (eller mødereferat) til andre ikke-tilstedeværende, også i tilfælde, hvor emnet er vanskeligt og/eller ikke-velkendt.</p> <p>Er bekendt med virkninger og hentydninger af det, der siges, og kan tage noter om disse, såvel som om de faktisk anvendte ord.</p> <p>Kan tage selektive noter ved med held at omskrive og forkorte for at få fat i abstrakte begreber og forholdet mellem ideer.</p>
C1	<p>Kan tage detaljerede noter under en forelæsning om emner inden for eget interesseområde og kan notere informationen så præcist og tæt på originalen, at noterne også kan være nyttige for andre.</p> <p>Kan træffe afgørelse om, hvad der skal skrives ned, og hvad der skal udelades, efterhånden som forelæsningen eller seminaret skrider frem, selv når det handler om ikke-velkendte emner.</p> <p>Kan vælge relevante, detaljerede oplysninger og argumenter om komplekse, abstrakte emner fra flere mundtlige kilder, fx forelæsninger, podcasts, formelle diskussioner og debatter, interview, forudsat hastigheden er normal.</p>
B2	<p>Kan forstå en klart struktureret forelæsning om et velkendt emne og kan tage noter om punkter, som vedkommende finder vigtige, selvom vedkommende nok vil koncentrere sig om de aktuelle formuleringer og derfor gå glip af nogle oplysninger.</p> <p>Kan tage præcise noter ved møder og seminarer om de fleste emner, der med sandsynlighed vil opstå inden for eget interesseområde.</p>
B1	<p>Kan tage noter under en forelæsning, som er præcise nok til egen brug senere, forudsat emnet er inden for eget interesseområde, og forelæsningen er klar og velstruktureret.</p> <p>Kan tage noter som en punktliste under en letforståelig forelæsning, forudsat emnet er velkendt, og forelæsningen er formuleret både i enkelt sprog og med tydelig udtale.</p> <p>Kan notere rutineprægede instruktioner under et møde om et velkendt emne, forudsat instruktionerne formuleres i et enkelt sprog, og der er tid nok.</p>
A2	<p>Kan tage enkle noter under en præsentation/demonstration, hvor emnet er velkendt og forudsigeligt, og taleren giver mulighed for afklarende spørgsmål og notater.</p>
A1	<p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>
Præ-A1	<p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>

Kreative tekster

Kreative tekster er en af de vigtigste kilder til *At læse i fritiden*, og der er flere deskriptorer, som vedrører litteraturlæsning i skalaen med denne titel. Men de kreative tekster er ikke kun begrænsede til litteratur eller til manuskripter. Film, teater, koncerter og multimodale fremførelser er kun enkelte af de andre former for kreative tekster som skønlitterære og andre kulturelle værker. Så selvom nogle af deskriptorerne i dette afsnit refererer direkte til skrevne tekster og/eller litteratur, refererer mange til det pågældende værk.

Kreative tekster har en tendens til at fremkalde en reaktion, og dette fremmes ofte gennem sprogundervisning. En sådan reaktion kan udtrykkes i et klasseværelse eller i ikke-professionelle læsekredse, som ofte forbindes med fremmedsproglæring.

Et kvalificeret gæt er fire hovedformer for almindelige reaktioner:

- ▶ Engagement: at reagere på et personligt plan på sproget, stilen eller indholdet, hvor vedkommende føler sig tiltrukket af et aspekt eller karakteristisk træk af værket eller en person i det.
- ▶ Fortolkning: at tilskrive mening eller betydning til værkets aspekter, inkl. indhold, billedbeskrivelser, personbeskrivelser, metaforer osv.
- ▶ Analyse af bestemte aspekter af værket, inklusive sproget, litterære virkemidler, sammenhænge, personer, relationer osv.
- ▶ Vurdering: at give en kritisk bedømmelse af teknik, struktur, kunstnerens vision, værkets betydning osv.

Der er en grundlæggende forskel mellem de to første kategorier, engagement og fortolkning, og de sidste to, analyse og vurdering. At beskrive en personlig reaktion og fortolkning er kognitivt betydeligt enklere end at give en mere intellektuel analyse og/eller vurdering. Derfor er der udarbejdet to forskellige skalaer:

At udtrykke en personlig reaktion til kreative tekster (inklusive litteratur)

Denne første skala viser de tilgange, man finder i uddannelsessektoren og i voksne læsekredse. Den fokuserer på, hvordan effekten ses hos den enkelte bruger. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At forklare, hvad man kan lide, og hvad der interesserer en i værket.
- ▶ At beskrive personer og forklare, hvem man identificerer sig med.
- ▶ At relatere aspekter i værket til egen erfaring.
- ▶ At beskrive følelser.
- ▶ At give en personlig fortolkning af værket som et hele eller aspekter af det.

Progression op ad skalaen er karakteriseret ved følgende: på begynderniveau kan brugeren sige om vedkommende kunne lide værket, hvordan det fik vedkommende til at føle sig, kan diskutere personer og relatere værkets aspekter til egne erfaringer, med et større detaljeringsniveau på niveau B1. På niveau B2 kan vedkommende præsentere mere detaljerede forklaringer, kommentere på udtryksform og stil og kan give en fortolkning af handlingsforløbet, personer og temaerne i en fortælling, novelle, film eller skuespil. På niveau C kan vedkommende fortolke bredere og dybere og kan understøtte fortolkningen med detaljer og eksempler.

	Udtrykke en personlig respons til kreative tekster (inklusive litteratur)
C2	<i>Ngen deskriptorer.</i>
C1	Kan detaljeret udtrykke en personlig fortolkning af et værk og kan beskrive reaktioner på visse karakteristika og kan forklare deres betydning. Kan forklare en personlig fortolkning af en person i et værk: den psykologiske/emotionelle tilstand, motiverne til handlinger og konsekvenserne af sådanne handlinger.
B2	Kan give en klar præsentation af ens reaktioner på et værk og kan uddybe ideer og underbygge disse med eksempler og argumenter. Kan give en personlig fortolkning af udviklingen i en handling, personerne og temaerne i en fortælling, roman, film eller stykke. Kan beskrive ens emotionelle reaktion på et værk og nærmere forklare, hvordan en sådan reaktion er fremkaldt. Kan i nogen detaljegråd udtrykke ens reaktioner på udtryksformen, stilen og indholdet af værket og kan forklare, hvad man har lagt mærke til og hvorfor.

	Udtrykke en personlig respons til kreative tekster (inklusive litteratur)
B1	<p>Kan forklare, hvorfor visse dele eller aspekter af et værk er af speciel interesse. Kan forklare i nogen detaljegråd, hvilken person vedkommende mest identificerer sig med og hvorfor.</p> <p>Kan relatere begivenheder i en fortælling, film eller stykke til lignende begivenheder, som vedkommende har oplevet eller hørt om. Kan relatere en persons følelser til følelser, vedkommende selv har oplevet.</p> <p>Kan beskrive de følelser, vedkommende har oplevet på et vist tidspunkt i en fortælling, fx den eller de punkter i en fortælling, hvor vedkommende blev bekymret for en person og kan forklare hvorfor.</p> <p>Kan kort forklare de følelser og de betydninger, som et værk har fremprovokeret hos vedkommende. Kan beskrive en persons personlighed. Kan beskrive en persons følelser og forklare årsagerne til disse følelser.</p>
A2	<p>Kan udtrykke vedkommendes reaktioner på et værk og fortælle om følelser og ideer i et enkelt sprog. Kan i enkelt sprog udtrykke, hvilke aspekter af et værk der har særlig interesse for vedkommende. Kan forklare, om vedkommende kan lide et værk eller ej og hvorfor i et enkelt sprog.</p>
A1	Kan anvende enkle ord eller tegn til at fortælle, hvordan et værk har påvirket vedkommende.
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

Analyse og kritik af kreative tekster (inklusive litteratur)

Denne skala repræsenterer en tilgang, der er mere almindelig på gymnasie- og universitetsniveau. Den behandler mere formelle, intellektuelle reaktioner. De analyserede aspekter inkluderer begivenhedernes betydning i en roman, behandlingen af samme temaer i forskellige værker og andre forbindelser mellem dem, i hvilken udstrækning et værk følger konventionerne og en mere overordnet vurdering af værket som et hele. Nøglebegreber i skalaen inkluderer:

- ▶ At sammenligne forskellige værker.
- ▶ At kunne give en begrundet opfattelse af et værk.
- ▶ At kunne kritisk vurdere hovedtræk i et værk, inkl. hvor virkningsfuld værket tekniker er.

Progressionen op ad skalaen karakteriseres ved følgende: der er *ngen deskriptorer* for niveau A1 eller A2. Indtil niveau B2 er fokus på beskrivelse snarere end på vurdering. På niveau B2 kan brugeren analysere ligheder og forskellige mellem værker, fremføre begrundede synspunkter og referere til andres holdninger. På niveau C1 begynder analyserne at blive mere udviklede ved at fokusere på måden, hvorpå værket engagerer publikum, hvorpå det er konventionelt, eller i hvor stor udstrækning ironi forekommer. På niveau C2 kan brugeren genkende de mere raffinerede lingvistiske og stilistiske træk, kan gennemskue konnotationer og kan formidle mere kritiske vurderinger af måden, hvorpå struktur, sprog og retoriske virkemidler anvendes i et litterært værk med et bestemt formål.

	Analyse og kritik af kreative tekster (inklusive litteratur)
C2	<p>Kan give a kritisk bedømmelse af værker inden for forskellige perioder og genrer, fx romaner, poesi og dramaer, og bedømme små forskelle i stil og implicit såvel som eksplicit betydning.</p> <p>Kan genkende spidsfindighederne i det nuancerede sprog, retorisk effekt og stilistisk sprogbrug, fx metaforer, unormal syntaks, tvetydigheder, og kan fortolke og klarlægge betydninger og konnotationer.</p> <p>Kan kritisk bedømme, hvordan struktur, sprog og retoriske redskaber bruges i et værk med et bestemt formål og kan give en begrundelse for egnethed og virkning.</p> <p>Kan give en kritisk bedømmelse af bevidste brud på sproglige konventioner i et skriftligt arbejde.</p>
C1	<p>Kan kritisk bedømme en lang række tekster, inklusive litterære værker fra forskellige perioder og genrer.</p> <p>Kan bedømme det omfang, hvormed et værk følger genrens konventioner.</p> <p>Kan beskrive og kommentere de måder, hvorpå et værk engagerer modtagerne, fx ved at understøtte eller bryde forventningerne.</p>

Analyse og kritik af kreative tekster (inklusive litteratur)	
B2	<p>Kan sammenligne to værker og kan afveje temaer, personer og scener ved at sammenstille ligheder og forskelle og kan forklare relevansen af forbindelserne mellem disse.</p> <p>Kan give en begrundet mening om et værk og vise kendskab til de tematiske, strukturelle og formelle træk og kan referere til andres meninger og holdninger.</p> <p>Kan bedømme, hvordan værket fremmer identificering med personer og kan give eksempler.</p> <p>Kan beskrive, hvordan forskellige værker adskiller sig i behandlingen af det samme tema.</p>
B1	<p>Kan fremhæve de fleste vigtige episoder og begivenheder i en klart struktureret fortælling i hverdagsprog og kan forklare betydningen af begivenheder og forbindelserne mellem dem.</p> <p>Kan beskrive nøgletemaer og personer i korte fortællinger om velkendte situationer, som kun indeholder højfrekvent hverdagsprog.</p>
A2	Kan identificere og i basalt, idiomatisk sprog kort beskrive nøgletemaer og personer i korte, enkle fortællinger om velkendte situationer, som kun indeholder højfrekvent hverdagsprog.
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

3.4.1.2. At mediere begreber

Det er anerkendt inden for uddannelsessektoren, at sprog er et værktøj, der bruges til at tænke om et emne og til at artikulere denne tankegang i en dynamisk, fælles, konstruktiv proces. Et hovedelement i udviklingen af medieringsskalaer er derfor at fange denne funktion. Hvordan kan brugeren facilitere adgang til kundskab og begreber gennem sprog? Der er to væsentlige måder, hvorpå dette foregår: den ene er ved samarbejde og den anden er, når der er en officiel eller uofficiel facilitator, underviser eller træner. I begge kontekster er det næsten umuligt at definere begreber uden først at forberede grundlaget ved at håndtere de relationelle problemstillinger. Derfor præsenteres der én skala for gruppesamarbejde og én for at lede gruppesamarbejde. I hver situation vedrører den første skala, der vises til venstre i tabellen, fastlæggelse af betingelserne for effektivt arbejde (=relational mediering).

Den anden skala, der vises til højre i tabellen, vedrører udarbejdelsen og udviklingen af ideer (=kognitiv mediering). Som det er tilfældet for forskellige aspekter af den kommunikative sprogkompetence eller for flersproglige og flerkulturelle kompetencer skelnes der for at fremme refleksion, men egentlig kommunikation kræver en holistisk integration af forskellige aspekter. De fire deskriptorskalaer i dette afsnit opføres således som par, som ses nedenfor.

	Fastsætte betingelser	Udvikle ideer
Samarbejde i gruppe	Facilitere interaktion i samarbejdet mellem ligestillede.	Samarbejde for at skabe mening
Lede gruppearbejde	Ledelse af interaktion	Opmuntring til samtale om begreber

De to skalaer under *fastsætte betingelser* fokuserer på at skabe og vedligeholde positive interaktioner og handler ikke direkte om adgang til ny viden eller nye begreber. Men en sådan mediering kan meget vel være en nødvendig forløber eller endog en parallel aktivitet med det formål at facilitere udviklingen af ny viden. Brugernes skal være følsomme over for andres holdninger, og en positiv atmosfære er ofte en forudsætning for et engagement i samarbejdet for at kunne føre til ny viden. Selvom disse fire skalaer har direkte relevans til uddannelsesdomænet, er de ikke begrænsede til klasselokalet, fordi de kan overføres til alle domæner, hvor det er nødvendigt at flytte brugernes tankegang.

At facilitere interaktion i samarbejde mellem ligestillede

Brugeren kan bidrage til et succesfuldt samarbejde i en gruppe, som vedkommende tilhører, som regel med et bestemt fælles formål eller en fælles kommunikativ opgave for øje. Brugeren er fokuseret på at foretage bevidste indgreb, når der er lejlighed til det, med henblik på at styre diskussionen, afbalancere bidragene og håndtere kommunikative vanskeligheder inden for gruppen. Brugeren har ikke en fastlagt lederrolle i gruppen og bekymrer sig ikke om at skabe en lederrolle for sig selv. Vedkommende fokuserer udelukkende på at skabe et succesfuldt samarbejde. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ Deltagelse i samarbejdet ved bevidst at styre ens egen rolle og bidrag til kommunikation i gruppen.
- ▶ Aktiv styring af teamarbejdet ved at hjælpe med at gennemgå hovedpunkter og overveje eller definere de kommende trin.
- ▶ Anvendelse af spørgsmål og bidrag til at føre diskussionen fremad på en produktiv måde.
- ▶ Anvendelse af spørgsmål og turtagning for at afbalancere bidrag fra andre gruppemedlemmer med egne bidrag.

Progression op ad skalaen karakteriseres ved følgende: på niveau A2 kan brugeren aktivt samarbejde i enkle, fælles opgaver, forudsat nogen hjælper vedkommende med at udtrykke forslaget. På niveau B1 er fokus på at stille spørgsmål og invitere andre til at bidrage. På niveau B2 kan brugeren bringe diskussionen tilbage til fokus, hjælpe til med at definere målsætninger og sammenligne måder, hvorpå disse kan nås. På niveau C1 kan brugeren taktfuldt hjælpe til med at styre diskussionen hen mod en konklusion.

Samarbejde med henblik på at skabe mening

Denne skala vedrører stimuleringen og udviklingen af ideer som gruppemedlem. Det er især relevant i forhold til samarbejde i forbindelse med problemløsning, brainstorming, begrebsfastsættelse, projektarbejde.

Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At sætte rammen for samarbejdsopgaverne kognitivt ved at beslutte mål, processer og trin.
- ▶ At konstruere ideer og løsninger sammen.
- ▶ At bede andre om at forklare deres tankegang og identificere mangel på konsekvens i deres tankeprocesser.
- ▶ At opsummere diskussionen og beslutte det videre forløb.

Progression op ad skalaen er karakteriseret som følger: skalaen bevæger sig fra enkle spørgeteknikker og organisering af opgaver på niveau B1 til yderligere udvikling af andres ideer og holdninger, og til udvikling af ideer i samarbejde (B2/B2+). På niveau C1 vurderes problemer, udfordringer, forslag og mangel på konsekvens i tankegang fremføres. På niveau C2 styres diskussionen effektivt hen mod konsensus.

Samarbejde i en gruppe		Samarbejde for at skabe mening
Facilitering af samarbejde mellem ligestillede		
C2	<i>Nogen deskriptorer.</i>	Kan opsummere, vurdere og forbinde forskellige bidrag med henblik på at opnå enighed om en løsning eller finde en vej frem.
C1	Kan vise forståelse over for forskellige perspektiver i en gruppe og rose bidrag og formulere forbehold, uenighed eller kritikpunkter på en måde, så vedkommende undgår eller minimerer, at andre bliver stødt. Kan fremme interaktion og taktfuldt hjælpe med at styre arbejdet hen imod en afslutning.	Kan afgrænse en diskussion for at fastsætte en retning med en partner eller en gruppe og kan referere, hvad andre har sagt, kan opsummere, uddybe og afveje flere synspunkter. Kan bedømme problemer, udfordringer og forslag i en fælles diskussion med henblik på at beslutte en vej frem. Kan fremhæve manglende konsekvens i en tankegang og kan udfordre andres ideer med henblik på at nå konsensus.
B2	Kan på basis af andres reaktioner tilpasse formulering af spørgsmål og/eller bryde ind i en gruppes interaktion. Kan fungere som referent i en gruppediskussion og notere ideer og beslutninger samt diskutere disse med gruppen og efterfølgende lave en opsummering på gruppens synspunkter i plenum. Kan stille spørgsmål for at stimulere diskussionen om, hvordan samarbejdet skal organiseres. Kan medvirke til at definere mål for samarbejdet og sammenlignelige muligheder for at nå disse mål. Kan ændre fokus i en diskussion ved at foreslå, hvad man herefter skal drøfte, og hvordan man skal fortsætte.	Kan fremhæve det hovedemne, der skal løses i en kompleks opgave og de vigtige aspekter, der skal tages i betragtning. Kan bidrage til fælles beslutninger og problemløsning samt udtrykke og udvikle ideer sammen med andre samt forklare detaljer og fremsætte forslag til fremtidig handling. Kan fremme organiseringen af diskussionen i en gruppe ved at referere, hvad andre har sagt, og kan opsummere, uddybe og afveje forskellige synspunkter. Kan arbejde videre på andres ideer og meninger. Kan præsentere egne ideer i en gruppe og stille spørgsmål, som indbyder til reaktioner fra andre gruppemedlemmers synsvinkel. Kan tage to forskellige sider af et emne i betragtning og fremføre argumenter for og imod og foreslå en løsning eller et kompromis.

Samarbejde i en gruppe	
	Samarbejde for at skabe mening
	<p>Facilitering af samarbejde mellem ligestillede</p> <p>Kan samarbejde om en fælles opgave, fx formulere og svare på forslag, og kan spørge, om andre er enige, samt kan foreslå alternative tilgange.</p> <p>Kan samarbejde om enkle, fælles opgaver og arbejde mod et fælles mål i en gruppe ved at spørge og besvare letforståelige spørgsmål.</p> <p>Kan definere opgaven med jævne ord i en diskussion og kan bede andre bidrage med deres ekspertise og erfaring.</p> <p>Kan invitere andre ind i en gruppe, så de kan bidrage med synspunkter.</p>
B1	<p>Kan organisere arbejdet i en letforståelig fælles opgave ved at opstille mål og forklare det emne, der skal løses, på en enkel måde.</p> <p>Kan anvende spørgsmål, kommentarer og enkle omformuleringer for at holde fokus i en diskussion.</p> <p>Kan bede et gruppe medlem om at begrunde synspunkter.</p> <p>Kan gentage en del af, hvad en anden har sagt for at bekræfte den fælles forståelse og hjælpe med til at holde ideerne på rette spor.</p> <p>Kan sikre, at den person, der tales til, forstår, hvad der menes, ved at stille relevante spørgsmål.</p> <p>Kan fremføre enkle kommentarer og kan lejlighedsvis stille spørgsmål for at vise, at vedkommende følger med.</p> <p>Kan stille forslag på en enkel måde.</p> <p>Kan udtrykke en ide og spørge om, hvad andre mener, ved hjælp af meget enkle ord eller tegn og vendinger, forudsat der er mulighed for forberedelse.</p>
A2	<p>Kan samarbejde om enkle, fælles opgaver, forudsat andre deltagere taler langsomt, og en eller flere hjælper dem med at bidrage og udtrykke deres forslag.</p> <p>Kan samarbejde om enkle, praktiske opgaver og kan spørge om, hvad andre mener. Kan fremsætte forslag og forstå reaktioner, forudsat vedkommende engang imellem kan bede om gentagelse eller omformulering.</p> <p>Kan bede om andres bidrag til meget enkle opgaver ved at anvende korte, enkle forberedte sætninger. Kan vise, at vedkommende forstår et punkt og kan spørge, om andre forstår et punkt.</p>
A1	<p>Kan stille forslag på en enkel måde.</p> <p>Kan udtrykke en ide og spørge om, hvad andre mener, ved hjælp af meget enkle ord eller tegn og vendinger, forudsat der er mulighed for forberedelse.</p>
Præ-A1	<p>Ngen deskriptorer.</p> <p>Ngen deskriptorer.</p>

At styre interaktioner

Denne skala er tiltænkt de situationer, hvor brugeren har en anvist ledende rolle, hvor vedkommende skal organisere den kommunikative aktivitet mellem medlemmer af en gruppe eller flere grupper, fx som underviser, workshopfacilitator, træner eller mødeleder. Vedkommende har en bevidst tilgang til at styre kommunikationsfaser, som kan indeholde både kommunikation i plenum med hele gruppen og/eller styring af kommunikation i og mellem undergrupper. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At styre aktivitet, som foregår i plenum.
- ▶ At give instruktioner til og tjekke forståelse af de kommunikative opgavebeskrivelser.
- ▶ At overvåge og facilitere kommunikation i en gruppe eller undergrupper uden at forstyrre det kommunikative flow mellem gruppedeltagerne.
- ▶ At omdirigere kommunikationen i en gruppe eller undergrupper og at gribe ind for at bringe en gruppe tilbage til opgaven.
- ▶ At tilpasse ens egne bidrag og interaktive rolle for at støtte gruppens kommunikation, om nødvendigt.

Progression op ad skalaen karakteriseres ved følgende: på niveau B1 kan brugeren give utvetydige instruktioner, styre turtagning i gruppen og bringe deltagerne i en gruppe tilbage til opgaven. Disse aspekter bliver udvidet på niveau B2 med forklaringer til forskellige roller, regelsæt og en evne til at bringe en gruppe tilbage til opgaven med nye instruktioner eller ved at opmuntre til en mere afbalanceret deltagelse. Af flere deskriptorer for styring på niveau B2+ er kun én af disse stadig i skalaen. På niveau C1 kan brugeren organisere en varieret og afbalanceret rækkefølge i plenum, i grupper og individuelt, hvorved der sikres smidige overgange mellem faserne. Der brydes diplomatisk ind for at omdirigere diskussionen, så en dominerende adfærd fra en person eller forstyrrende opførsel undgås. På niveau C2 kan brugeren påtage sig forskellige, nødvendige roller, opfange underliggende strømninger og give tilpasset vejledning og individuel støtte.

At opmuntre til samtale om begreber

At opmuntre til samtale om begreber kræver, at der opbygges en ramme, der gør det muligt for andre selv at konstruere et nyt begreb snarere end passivt at følge efter lederen. Brugeren kan gøre dette som medlem af en gruppe, hvor vedkommende midlertidigt påtager sig rollen som facilitator, eller vedkommende har måske fået ekspertrollen, fx som tegner, underviser, træner eller leder, som leder gruppen med det formål at hjælpe dem til at forstå begreberne. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At stille spørgsmål, der kan stimulere logisk tænkning (dialogisk samtale).
- ▶ At udarbejde bidrag til en logisk, sammenhængende samtale.

Progression op ad skalaen er karakteriseret ved følgende: skalaen bevæger sig fra at vise interesse på niveau A1 til på A2 at stille enkle spørgsmål, der trækker vedkommende ind i diskussionen, eller udbede sig vedkommendes holdning, og til på B2+ og videre at styre diskussionen og stille mere detaljerede spørgsmål, som ligger niveaumæssigt højere. Formålet er at opmuntre til logisk tænkning, få begrundelse for ideer og opnå sammenhængende tankegange.

Ledelse af gruppearbejde		
	Lede interaktion	
	Fremme begrebsmæssig samtale	
C2	<p>Kan påtage sig forskellige roller i forhold til deltagerne og kravene til aktiviteten (resourceperson, mediator, vejleder, osv.) og kan give relevant, individuel støtte.</p> <p>Kan genkende underliggende strømninger i en interaktion og kan tage passende skridt til at styre diskussionens retning.</p>	<p>Kan effektivt styre udviklingen af ideer i en diskussion af komplekse, abstrakte emner og skabe retning ved at målrette spørgsmål og tilskynde andre til at uddybe deres begrundelser.</p>
C1	<p>Kan organisere en varieret og afbalanceret rækkefølge i en plenarsamling, gruppe og ved individuelt arbejde og kan sikre en smidig overgang mellem faserne.</p> <p>Kan bryde diplomatisk ind for at omdirigere diskussionen, forhindre at en person dominerer eller kan konfrontere forstyrrende adfærd.</p>	<p>Kan stille en række åbne spørgsmål, som udbygger forskellige bidrag, med det formål at stimulere logisk tankegang, fx opstilling af hypoteser, drage slutninger, analysere, berettige og forudsige.</p>
B2	<p>Kan organisere og styre gruppesamarbejde på effektiv vis.</p> <p>Kan styre individuelt arbejde og gruppearbejde uden at bryde ind, kan bryde ind for at få en gruppe tilbage til opgaven eller for at sikre ligelig deltagelse.</p> <p>Kan bryde ind og støtte for at rette andres opmærksomhed mod aspekter af en opgave ved at stille målrettede spørgsmål og bede om forslag.</p> <p>Kan forklare deltageres forskellige roller i samarbejdsprocessen og give tydelige instruktioner til gruppearbejdet.</p> <p>Kan forklare grundreglerne for den fælles diskussion i små grupper, hvor problemløsning eller bedømmelse af alternative forslag er en del.</p> <p>Kan for at lede en gruppe tilbage til opgaven bryde ind, når det er nødvendigt, med nye instruktioner eller ved at opmuntre til endnu mere deltagelse i gruppen.</p>	<p>Kan tilskynde gruppe medlemmer til at beskrive og uddybe deres tankegang.</p> <p>Kan tilskynde gruppe medlemmer til at bygge videre på andres information og ideer med henblik på at komme frem til et begreb eller en løsning.</p>
B1	<p>Kan forklare deltageres forskellige roller i samarbejdsprocessen og give tydelige instruktioner til gruppearbejdet.</p> <p>Kan forklare grundreglerne for den fælles diskussion i små grupper, hvor problemløsning eller bedømmelse af alternative forslag er en del.</p> <p>Kan for at lede en gruppe tilbage til opgaven bryde ind, når det er nødvendigt, med nye instruktioner eller ved at opmuntre til endnu mere deltagelse i gruppen.</p> <p>Kan tildele turtagning i en diskussion og invitere en deltager til at udtrykke vedkommendes holdninger.</p>	<p>Kan formulere spørgsmål og give feedback for at tilskynde andre til at uddybe deres tankegang og underbygge eller tydeliggøre deres meninger.</p> <p>Kan bygge videre på andres ideer og knytte disse til sammenhængende ideer.</p> <p>Kan bede andre forklare, hvordan en ide passer ind i det hovedemne, der diskuteres.</p> <p>Kan bede andre om at uddybe specifikke punkter, de har fremført i en tidligere forklaring.</p> <p>Kan stille relevante spørgsmål for at tjekke forståelse af begreber, som er blevet forklaret.</p> <p>Kan stille spørgsmål for at opmuntre andre til at tydeliggøre deres begrundelse.</p> <p>Kan spørge, hvorfor nogen mener noget, eller hvordan de mener, noget skal fungere.</p>
A2	<p>Kan give enkle, klare instruktioner for at organisere en aktivitet.</p>	<p>Kan spørge om, hvad andre mener om en bestemt ide.</p>
A1	<p>Kan give meget enkle instruktioner til en gruppe, der skal samarbejde, hvis der er lidt hjælp med formulering, om nødvendigt.</p> <p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>	<p>Kan anvende enkle enkeltord eller tegn og ikke-verbale signaler for at vise interesse i en ide.</p>
Præ-A1	<p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>	<p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>

3.4.1.3. At mediere kommunikation

På trods af den korte præsentation af mediering i CEFR-teksten fra 2001 understreges det sociale aspekt. Mediering involverer en sprogbruger, som spiller rollen som mellemperson mellem forskellige samtalepartnere, der er engagerende i aktiviteter, som *udgør en vigtig del i almindelige sprogfunktioner i vores samfund* (CEFR-afsnit 2.1.3). Sprog er selvfølgelig ikke den eneste årsag til, at mennesker undertiden har besvær med at forstå hinanden. Selvom man tænker på mediering som en måde, hvorpå man kan gøre en tekst forståelig, kan forståelsesproblemet skyldes en mangel på kendskab inden for det pågældende område eller fagfelt. At forstå den anden kræver en oversættelsesindsats fra ens eget perspektiv til den andens, hvor begges perspektiver tages i betragtning; Nogle gange er der brug for en tredje person eller et tredje rum for at opnå dette. Nogle gange er der prekære situationer, spændinger eller endog uenigheder, der skal løses for at skabe betingelserne for forståelse og således kommunikation i det hele taget.

Deskriptorerne for mediering af kommunikation vil derfor være relevante for undervisere, trænere, studerende og professionelle, som ønsker at udvikle deres bevidsthed om og kompetence inden for dette område og således opnå bedre resultater i deres kommunikative møder i det eller de pågældende sprog, især når der indgår et interkulturelt element.

At facilitere flerkulturelle rum

Denne skala afspejler en forestilling om at skabe et fælles rum mellem forskellige lingvistiske og kulturelle samtalepartnere, det vil sige evnen til at håndtere *anderledeshed*, at identificere ligheder og forskelle, at bygge på kendte og ukendte kulturelle træk osv., for at gøre kommunikation og samarbejde mulig. Brugerens mål er at fremme et positivt, interaktivt miljø, hvor succesfuld kommunikation mellem deltagere fra forskellige kulturelle baggrunde kan finde sted, inkl. i flerkulturelle sammenhænge. Brugerens skal ikke kun at bygge på eget flerkulturelle repertoire for at opnå accept og for at fremme egen mission eller budskab, se *At opbygge et flerkulturelt repertoire*, men skal også fungere som kulturel mediator: at skabe et neutralt, tillidsfuldt, fælles rum for at kunne fremme kommunikationen mellem andre. Brugerens ønsker at udvide og uddybe interkulturel forståelse mellem deltagerne for at undgå og/eller overvinde mulige kommunikationsvanskeligheder, som stammer fra modsatrettede, kulturelle synspunkter. Naturligvis skal mediatoren selv skabe sig en bevidst, løbende udvikling om sociokulturelle og sociolingvistiske forskelle, der påvirker tværkulturel kommunikation. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At stille spørgsmål og vise interesse for at fremme forståelse for kulturelle normer og perspektiver mellem deltagerne.
- ▶ At vise sensitivitet og respekt for forskellige sociokulturelle og sociolingvistiske perspektiver og normer.
- ▶ At foregribe, håndtere og/eller reparere misforståelser, der stammer fra sociokulturelle og sociolingvistiske forskelle.

Progression op ad skalaen er karakteriseret ved følgende: på niveau B1 lægges der vægt på at introducere andre samt vise interesse og empati ved at stille og besvare spørgsmål. På niveau B2+ er påskønnelse af forskellige perspektiver og fleksibilitet vigtig: evnen til at tilhøre en gruppe og dog bevare balancen og distancen, at udtrykke sig sensitivt, at afklare misforståelser og at forklare, hvordan tingene skulle forstås. Dette aspekt er udviklet yderligere på C niveauerne, hvor brugeren kan kontrollere sine handlinger og udtryk i henhold til sammenhængen, kan foretage diskrete justeringer for at undgå og/eller reparere misforståelser og kulturelle hændelser. På niveau C2 kan brugeren mediere effektivt og naturligt, samtidig med at vedkommende tager sociokulturelle og sociolingvistiske forskelle i betragtning.

	Fremme flerkulturelle rum
C2	Kan mediere effektivt og naturligt mellem medlemmer af egen og andres kultur og tage hensyn til sociokulturelle og sociolingvistiske forskelle. Kan styre en vanskelig diskussion effektivt og identificere nuancer og underliggende strømninger.
C1	Kan fungere som mediator i interkulturelle sammenhænge og bidrage til fælles kommunikationskultur ved at udviske tvetydigheder, tilbyde råd og støtte og ved at afværge misforståelser. Kan forudse, hvordan andre kan misforstå, hvad der blev sagt eller skrevet, og kan bidrage til at gennemføre en positiv interaktion ved at kommentere på og fortolke forskellige kulturelle perspektiver i forhold til emnet.

Fremme flerkulturelle rum	
B2	<p>Kan udnytte viden om sociokulturelle konventioner for at skabe konsensus om, hvordan man kommer videre i en bestemt situation, som ikke er velkendt for alle involverede.</p> <p>Kan ved interkulturelle møder bedømme perspektiver, der er forskellige fra eget verdenssyn, og kan udtrykke sig på en passende måde i konteksten.</p> <p>Kan afklare misforståelser og misfortolkninger gennem interkulturelle møder og foreslå, hvordan noget faktisk skulle forstås for at klare luften og skubbe diskussionen fremad.</p>
	<p>Kan tilskynde til en fælles kommunikationskultur ved at udtrykke forståelse for og bedømmelse af forskellige ideer, følelser og synspunkter og kan opfordre deltagerne til at bidrage og reagere på hinandens ideer.</p> <p>Kan samarbejde med andre, som har forskellige kulturelle holdninger, og diskutere ligheder og forskelle i synspunkter og perspektiver.</p> <p>Kan i samarbejde med andre fra forskellige kulturer tilpasse arbejdsmåde for at skabe fælles procedurer.</p>
B1	<p>Kan understøtte kommunikation på tværs af kulturer ved at indlede en samtale og ved at vise interesse og empati, idet der stilles og besvares enkle spørgsmål, og der udtrykkes enighed og forståelse.</p> <p>Kan fungere som en støtte i interkulturelle sammenhænge og anerkende følelser og forskellige grundsyn hos andre gruppe-medlemmer.</p>
	<p>Kan støtte en interkulturel udveksling ved hjælp af et begrænset repertoire ved at introducere andre fra forskellige kulturelle baggrunde samt stille og besvare spørgsmål og herved vise kendskab til, at nogle spørgsmål kan opfattes forskelligt i forskellige kulturer.</p> <p>Kan fremme udviklingen af en fælles kommunikationskultur ved at udveksle information på en enkel måde om værdier og holdninger til sprog og kultur.</p>
A2	<p>Kan ved hjælp af et begrænset sprogligt repertoire bidrage til interkulturel udveksling ved hjælp af enkle ord eller tegn til at bede andre om at forklare noget og til at tydeliggøre, hvad de siger, og til at udtrykke enighed, invitation til deltagelse, tak, osv.</p>
A1	<p>Kan fremme interkulturel udveksling ved at vise en imødekommende attitude og interesse med enkle ord eller tegn og ikke-verbale signaler, ved at invitere andre til at bidrage samt ved at indikere, om vedkommende forstår budskabet, når vedkommende tillaes direkte.</p>
Præ-A1	<p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>

At fungere som mellemperson i uformelle situationer (med venner og kolleger)

Denne skala er tiltænkt situationer, i hvilke brugeren som flersprogligt individ medierer på tværs af sprog og kulturer efter bedste evne i en uformel situation i det offentlige, private, arbejdsmæssige eller læringsmæssige domæne. Skalaen dækker således ikke de professionelle tolkes aktiviteter. Medieringen kan være envejs, fx under en velkomsttale, eller tovejs, fx under en samtale. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At kommunikere betydningen af, hvad talerne/tegnsprogstolkene siger i en samtale, uformelt.
- ▶ At formidle vigtig information, fx i en arbejdsituation.
- ▶ At gentage betydningen af, hvad der udtrykkes i taler og præsentationer.

Progression op ad skalaen karakteriseres som følger: på A niveauerne kan brugeren assistere på en ganske enkel facon, men på niveau A2+ og B1 kan vedkommende mediere i forudsigelige hverdagsituationer. Dog er denne hjælp afhængig af, at samtalepartnerne har en understøttende funktion, idet de ændrer deres udtryk eller vil gentage informationen, om nødvendigt. På niveau B2 kan brugeren mediere kompetent inden for eget interessefelt, hvis vedkommende får pauser til at gøre det, og på niveau C1 kan vedkommende gøre dette flydende i forhold til en lang række emner. På niveau C2 kan brugeren også loyalt formidle samtalepartnerens meninger ved at afspejle stilen, registret og den kulturelle kontekst.

Fungere som mellemperson i uformelle situationer (med venner og kolleger)	
C2	Kan på en tydelig, flydende, velstruktureret måde (på Sprog B) kommunikere betydningen af det, der siges (på Sprog A) om et stort udvalg af generelle og specialiserede emner, og kan anvende en passende stil og et passende register, som videreformidler små betydningsnuancer og uddyber sociokulturelle virkninger.
C1	Kan flydende (på Sprog B) kommunikere betydningen af det, der siges (på Sprog A) om en lang række emner af personlig, akademisk og faglig interesse, og kan videreformidle vigtig information klart og præcist og kan forklare kulturelle referencer.
B2	Kan mediere (mellem Sprog A og Sprog B) og videreformidle detaljeret information og henlede begge sprogs opmærksomhed på baggrundsinformation og sociokulturelle signaler og kan om nødvendigt frembringe klarhed og stille opfølgende spørgsmål eller komme med udsagn.
	Kan (på Sprog B) kommunikere betydningen af det, der siges i en velkomsttale, anekdote eller præsentation inden for eget felt (fremført på Sprog A), fortolke kulturelle signaler på passende måde og kan give yderligere forklaringer, når det er nødvendigt, forudsat den talende med mellemrum stopper og giver tid.
	Kan (på Sprog B) kommunikere betydningen af det, der siges (på Sprog A) om emner inden for eget interesseområde, og kan videreformidle og, om nødvendigt, forklare betydningen af vigtige udsagn og synspunkter, forudsat samtalepartnerne, om nødvendigt, forklarer nærmere.
B1	Kan (på Sprog B) kommunikere hovedbetydningen af det, der siges (på Sprog A) om emner inden for eget interesseområde, og kan videreformidle letforståelig, faktuel information og eksplicite, kulturelle referencer, forudsat der er mulighed for forberedelse, og samtalepartnerne taler klart i hverdagssprog.
	Kan (på Sprog B) kommunikere hovedbetydningen af det, der siges (på Sprog A) om emner af personlig interesse og samtidig overholde vigtige høflighedskonventioner, forudsat samtalepartnerne taler klart, og der er mulighed for uddybning og pause til at planlægge, hvordan man skal udtrykke sig.
A2	Kan (på Sprog B) kommunikere den generelle betydning af det, der siges (på Sprog A) i hverdagssituationer, og kan overholde basale, kulturelle konventioner og videreformidle væsentlig information, forudsat der tales klart, og der er mulighed for gentagelser og forklaringer.
	Kan (på Sprog B) kommunikere hovedbudskabet af det, der siges (på Sprog A) i forudsigelige hverdagssituationer og viderebringe information frem og tilbage om personlige ønsker og behov, forudsat andre hjælper til med formuleringen.
A1	Kan (på Sprog B) kommunikere andres personlige oplysninger og meget enkle, forudsigelige oplysninger (på Sprog A), forudsat andre hjælper til med formuleringen.
Præ-A1	<i> ingen deskriptorer.</i>

At facilitere kommunikation i prekære situationer og ved uenighed

Denne skala er tiltænkt situationer, i hvilke brugeren kan have en formel medieringsrolle i en uoverensstemmelse mellem tredjeparter, eller uformelt kan forsøge at afklare en misforståelse, en prekær situation eller en uoverensstemmelse mellem disse. Brugeren er primært fokuseret på at afklare problemets art, og hvad parterne vil, og hjælpe dem til at forstå hinandens synspunkter. Brugeren kan meget vel forsøge at overtale tredjeparterne til at bevæge sig tættere på en løsning af problematikken. Brugeren er ikke optaget af eget synspunkt, men søger en balance i repræsentationen af andre parterers synspunkter i diskussionen. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At udforske dialogdeltagernes forskellige synspunkter på en sensitiv og afbalanceret måde.
- ▶ At uddybe de fremsatte synspunkter med henblik på at udvide og udvikle deltagernes forståelse for de diskuterede emner.
- ▶ At etablere fælles fodslag.
- ▶ At etablere mulige områder for indrømmelser deltagerne imellem.
- ▶ At mediere et skift i synsvinkel fra en eller flere deltagere for at bevæge sig tættere på en aftale eller en løsning.

Progression op ad skalaen er karakteriseret ved følgende: på A niveauerne kan brugeren opfange, hvornår uenigheder opstår. På niveau B1 kan brugeren få forklaringer frem, kan demonstrere forståelse for emner og søge afklaringer, hvor det er nødvendigt. På niveau B2 kan de skitsere hovedpunkterne og de involverede parterets stillingtagen, identificere fælles fodslag, fremhæve mulige løsninger og opsummere det aftalte. Disse færdigheder forstærkes på niveau B2+, hvor brugeren er bevidst om emnerne og tilbyder mulige løsninger. På C niveauerne har brugeren et diplomatisk og overbevisende sprog, der kan gøre dette mere effektivt, og kan derfor styre en prekær diskussion mere sensitivt.

Fremme kommunikation i prekære situationer og ved uenighed	
C2	<p>Kan taktfuldt håndtere en deltager, der har en forstyrrende adfærd, og kan tilpasse bemærkninger diplomatisk i forhold til situation og kulturelle opfattelser.</p> <p>Kan på troværdig vis indtage en fast men diplomatisk holdning i forhold til en principalsag og samtidig vise respekt for andres synspunkter.</p>
C1	<p>Kan udvise forståelse for forskellige synspunkter ved at bruge gentagelser og omskrive for at vise en detaljeret forståelse for hver samtalepartners ønske om enighed.</p> <p>Kan formulere en diplomatisk forespørgsel over for hver part i en strid for at fastslå, hvad der er det centrale i deres holdning, og hvad de måtte være villige til at opgive under visse omstændigheder.</p> <p>Kan anvende overbevisende sprog til at foreslå, at parterne i striden påtager sig en ny holdning.</p>
B2	<p>Kan fra uenige parter uddrage mulige løsninger, som sigter mod konsensus, og kan formulere åbne, neutrale spørgsmål, som sigter mod at minimere flovhed eller fornærmelse.</p> <p>Kan hjælpe parterne i en strid med bedre at forstå hinanden ved at omformulere og belyse deres holdninger mere klart og ved at prioritere behov og mål.</p> <p>Kan formulere en klar og præcis opsummering af det, man er blevet enige om, og det, der forventes fra hver af parterne.</p> <p>Kan med spørgsmål identificere fælles fodslag og bede hver part fremhæve mulige løsninger.</p> <p>Kan opstille hovedpunkterne i en strid med nogenlunde præcision og forklare de involverede parterets holdninger.</p> <p>Kan opsummere de fremførte udsagn fra to sider og kan fremhæve punkter, hvor der er enighed samt forhindringer for at opnå enighed.</p>
B1	<p>Kan bede parterne en strid om at forklare deres synspunkt og kan kort svare på deres forklaringer, forudsat emnet er velkendt for vedkommende, og parterne udtrykker sig klart.</p> <p>Kan vise forståelse for væsentlige punkter i en strid om et emne, der er velkendt for vedkommende, og kan foretage enkle forespørgsler om bekræftelse og/eller uddybning.</p>
A2	<p>Kan forstå, når andre er uenige, eller når der opstår vanskeligheder i en interaktion og kan tilpasse indlærte, enkle vendinger for at søge et kompromis og enighed.</p>
A1	<p>Kan forstå, når andre er uenige, eller når nogen har et problem og kan anvende indlærte, enkle udtryk, fx <i>Det forstår jeg</i> eller <i>Er du ok?</i>, for at vise sympati.</p>
Præ-A1	<p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>

3.4.2. Medieringsstrategier

Brugerens evne til at mediere involverer ikke udelukkende at være lingvistisk kompetent i de(t) relevante sprog. Det medfører også at kunne anvende de medieringsstrategier, der er passende i forhold til konventionerne, betingelserne og begrænsningerne i den kommunikative kontekst. Medieringsstrategier er de teknikker, der anvendes for at afklare betydning og facilitere forståelse. Som mediator kan brugeren have behov for at pendulere mellem mennesker, tekster, mellem samtaleformer og mellem sprog, sprogvarianter eller modaliteter afhængig af medierings kontekst. De strategier, der her introduceres, er kommunikationsstrategier, dvs. måder at hjælpe andre til at forstå i løbet af selve medieringsprocessen. De vedrører måden, hvorpå kildeindholdet bliver behandlet i forhold til modtageren. For eksempel: er det nødvendigt at uddybe, at sammenfatte, at omskrive,

at forenkle og at illustrere med metaforer eller visuelle hjælpemidler? Strategierne præsenteres separat, fordi de kan anvendes på mange af aktiviteterne.

3.4.2.1. Strategier til forklaring af et nyt begreb

At forbinde til allerede indlært viden

At skabe en forbindelse til allerede indlært viden er en væsentlig del af medieringsprocessen, eftersom denne er en vigtig del af læringsprocessen. Mediatoren kan vælge at forklare ny viden ved at drage sammenligninger, ved en beskrivelse af hvordan viden er forbundet til noget, som modtageren allerede kender, eller for eksempel ved at hjælpe modtagerne med at aktivere allerede indlært viden. Der kan skabes forbindelse til andre tekster ved at relatere ny information og nye begreber til tidligere materiale og til baggrundsviden om verden. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At stille spørgsmål for at opmuntre folk til at aktivere allerede indlært viden.
- ▶ At lave sammenligninger og/eller skabe forbindelse mellem ny og gammel viden.
- ▶ At give eksempler og definitioner.

Progression op ad skalaen er karakteriseret ved følgende: der er progression fra sammenligning med hverdagsoplevelser på niveau B1 til en stigende bevidsthed med tydelige forklaringer af forbindelser på niveau B2 og til udvidet, spontan definition af komplekse begreber, der trækker på tidligere indlært viden på niveau C2.

At tilpasse sprog

Brugeren kan have behov for at lave ændringer i brugen af sprog, stil og/eller register for at indarbejde indholdet af en tekst i en ny tekst, der er formuleret i en anden genre og register. Dette kan gøres ved at inkludere synonymer, sammenligninger, simplificeringer eller omskrivninger. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At anvende omskrivning.
- ▶ At tilpasse fremførelse.
- ▶ At forklare fagterminologi.

Progression op ad skalaen er karakteriseret ved følgende: fra A2 til B2 kan brugeren omskrive og simplificere med henblik på at gøre teksternes indhold mere tilgængeligt. Deskriptorerne på niveau B2 omhandler omskrivelse af svære begreber og fagemner til mere letforståeligt sprog samt en bevidst tilpasning af det anvendte sprog. På C niveauerne er begreberne faglige eller komplekse, og brugeren kan præsentere indholdet i en anden genre eller et andet register, der er passende i forhold til målgruppen eller formålet.

At opløse kompliceret information

Forståelsen kan ofte skærpes ved at opløse kompliceret information til bestanddele og vise, hvordan disse dele passer ind i hinanden for at kunne skabe hele billedet. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At opløse en proces i et antal trin.
- ▶ At præsentere ideer eller instruktioner i punktopstilling.
- ▶ At præsentere hovedpunkterne hver for sig i en serie af argumenter.

Progression op ad skalaen er karakteriseret ved følgende: på niveau B1 kan brugerne introducere instruktioner eller informativ tekst punkt for punkt. På niveau B2 kan brugeren opløse komplicerede processer og argumenter og præsentere de enkelte delemner hver for sig. På niveau C1 er der lagt vægt på tydeliggørelse og sammenfatning, og på niveau C2 kan brugeren forklare enkeltdele i forhold til en helhed og ansøre til forskellige måder, hvorpå emnet kan analyseres.

Strategier til at forklare et nyt begreb			
	Forbindelse til tidligere viden	Tilpasning af sprog	Opløsning af kompliceret information
C2	<p>Kan introducere komplekse begreber, fx videnskabelige ideer, ved at bruge udvidede definitioner og forklaringer, som trækker på tidligere viden, som må forventes kendt.</p>	<p>Kan tilpasse sproget i en lang række tekster for at præsentere hovedindholdet i et register og med en grad af finesse og detalje, som er passende til målgruppen.</p>	<p>Kan facilitere forståelse af et komplekst emne ved at forklare forholdet af delelementer i forhold til en helhed og kan fremme forskellige måder at forstå dette på.</p>
C1	<p>Kan spontant stille en række spørgsmål for at tilskynde andre til at trække på deres tidligere viden om et abstrakt emne og for at hjælpe dem med at skabe en forbindelse til det, der skal forklares.</p>	<p>Kan forklare fagterminologi og svære begreber, når der kommunikeres med ikke-eksperter om emner inden for deres eget specialisatområde.</p> <p>Kan tilpasse sproget, fx syntaks, idiomatiske udtryk, jargon, for at gøre et komplekst, specialiseret emne tilgængeligt til modtagere, som ikke er bekendte med emnet.</p> <p>Kan omskrive og fortolke komplekse fagtekster ved hjælp af passende ikke-fagligt sprog over for en modtager, som ikke har speciallistviden.</p>	<p>Kan facilitere forståelse af et komplekst emne ved at fremhæve og kategorisere hovedpunkterne og præsentere disse i et logisk forbundet mønster og ved at underbygge budskabet ved gentagelse af nøgleaspekter på forskellige måder.</p>
B2	<p>Kan klart forklare forbindelserne mellem mødets mål og deltagernes personlige eller faglige interesser og erfaringer.</p> <p>Kan formulere spørgsmål og give feedback for at tilskynde andre til at skabe forbindelse til tidligere viden og erfaringer.</p> <p>Kan forklare et nyt begreb eller procedure ved at sammenligne og kontrastere det med et lignende, som andre allerede er bekendte med.</p>	<p>Kan forklare faglige emner inden for eget område ved hjælp af relevant, alment sprog over for en modtager, som ikke har speciallistviden.</p> <p>Kan gøre en specifik, kompleks oplysning inden for eget felt tydeligere og mere eksplicit over for andre ved at omskrive til et enklere sprog.</p> <p>Kan gøre hovedindholdet af en tekst om et emne af interesse mere forståeligt for andre, fx et essay, en diskussion i et forum, en præsentation, ved at omskrive til enklere sprog.</p>	<p>Kan gøre et kompliceret emne lettere at forstå ved at præsentere et arguments dele hver for sig.</p> <p>Kan gøre en kompliceret proces lettere at forstå ved at dele det op i en række mindre trin.</p>

Strategier til at forklare et nyt begreb			
	Forbindelse til tidligere viden	Tilpasning af sprog	Opløsning af kompliceret information
B1	<p>Kan forklare, hvordan noget virker ved at give eksempler, som trækker på andres hverdagserfaringer.</p> <p>Kan vise, hvordan nye oplysninger er forbundet til dem, som andre kender, ved at stille enkle spørgsmål.</p>	<p>Kan omskrive hovedpunkterne i korte, letforståelige tekster om velkendte emner, fx korte ugebladsartikler, interview, til noget mere enkelt for at gøre indholdet lettere forståeligt for andre.</p> <p>Kan omskrive korte passager på en enkel måde ved hjælp af tekstens oprindelige opbygning.</p>	<p>Kan gøre en kort instruktiv eller informativ tekst lettere at forstå ved at præsentere den som en liste med separate punkter.</p> <p>Kan gøre en række instruktioner lettere at forstå ved at gentage dem langsomt med nogle få ord/tegn ad gangen og ved at anvende både verbal og ikke-verbal fremhævning for at fremme forståelsen.</p>
A2	Ngen deskriptorer.	Kan gentage hovedpunktet i et enkelt budskab om et hverdagsemne ved hjælp af forskellige formuleringer for at få andre til at forstå det.	Ngen deskriptorer.
A1	Ngen deskriptorer.	Ngen deskriptorer.	Ngen deskriptorer.
Præ-A1	Ngen deskriptorer.	Ngen deskriptorer.	Ngen deskriptorer.

3.4.2.2. Strategier til forenkling af en tekst

At forbedre en oplysningstung tekst

Oplysningstæthed er ofte en forståelsesbarriere. Denne skala omhandler *uddybelse* af kildeinformation ved at inddrage nyttige oplysninger, eksempler, detaljer, baggrundsinformation, ræsonnementer og forklarende kommentarer. Nøglebegreber i skalaen inkluderer følgende:

- ▶ At anvende repetition og redundans, for eksempel ved at omskrive på forskellige måder.
- ▶ At tilpasse stilen for at forklare mere detaljeret.
- ▶ At give eksempler.

Progression op ad skalaen er karakteriseret ved følgende: på niveau B1 og B2 ligger vægten på gentagelse og flere eksempler, hvorimod niveau C fokuserer på uddybelse og forklaring, hvorved nyttige detaljer tilføjes.

At strømline en tekst

Denne skala vedrører det modsatte af *uddybelse* fra ovenstående skala. Det vil sige at beskære en skreven tekst ned til dens vigtigste budskaber. Det kan gøres ved at udtrykke det samme på en mere tekstøkonomisk måde ved at fjerne gentagelser og afvigelser og ved at udelukke de afsnit i kilden, som ikke tilføjer relevant, ny information. Det kan dog også involvere en omgruppering af kildens ideer med henblik på at fremhæve vigtige punkter, at drage konklusioner eller at sammenligne og kontrastere punkterne. Nøglebegreber i denne skala inkluderer følgende:

- ▶ At fremhæve nøgleoplysninger.
- ▶ At fjerne repetition og afvigelser.
- ▶ At ekskludere det, der er irrelevant for målgruppen.

Progression op ad skalaen er karakteriseret ved følgende: at fremhæve kan helt enkelt være at understrege eller indsætte mærker i margin på niveau A2+/B1, men bliver til en total omskrivning af kildeteksten på niveau C2. På niveau B2 kan brugeren redigere kildeteksten for at fjerne irrelevans og gentagelser. På C niveau skifter fokus til at kunne skræddersy en kildetekst til en bestemt målgruppe.

Strategier til forenkling af en tekst		Strømline en tekst
	Uddybe en kompakt tekst	
C2	Kan uddybe den information, der findes i tekster om komplekse akademiske eller faglige emner ved at uddybe og give eksempler.	Kan omskrive en kompleks kildetekst og forbedre kohærens og kohæsion og sammenhæng i argumenter og samtidig sløjfe unødvendige afsnit.
C1	Kan gøre komplekse, udfordrende indhold lettere at forstå ved at forklare vanskelige aspekter mere eksplicit og tilføje flere oplysninger. Kan gøre hovedpunkterne i en kompleks tekst mere forståelige for målgruppen ved at tilføje ekstra tydelig information, ved at forklare og ændre stil og register.	Kan omdisponere en kompleks kildetekst for at fokusere på de punkter, der har mest relevans for målgruppen.
B2	Kan gøre indholdet af en tekst om et emne inden for egne emneområder lettere forståeligt for en målgruppe ved at tilføje eksempler, begrundelser og forklarende kommentarer.	Kan simplificere en kildetekst ved at udelukke ikke-relevant eller gentagen information og tage hensyn til den tilsigtede målgruppe.
	Kan gøre begreber om emner inden for egne emneområder lettere forståelige ved at give konkrete eksempler, gentage trin for trin og ved at gentage hovedpunkterne. Kan gøre ny information lettere tilgængeligt ved at anvende gentagelser og føje illustrationer til.	Kan redigere en kildetekst ved at slette de dele, som ikke giver yderligere, ny, relevant information til en given målgruppe med henblik på at gøre det væsentlige indhold mere forståeligt for målgruppen. Kan identificere relateret eller gentagen information i forskellige dele af en tekst og kan sammenføje den og dermed gøre budskabet væsentligt klarere.
B1	Kan gøre et aspekt af et hverdagsemne mere tydeligt og mere eksplicit ved at give nøgleinformation på en anden måde.	Kan identificere og markere, fx understrege, fremhæve, den væsentlige information i en letforståelig, informativ tekst med henblik på at viderefordre denne information til en anden.
	Kan gøre et aspekt af et hverdagsemne mere tydeligt ved at give enkle eksempler.	Kan identificere og markere, fx understrege, fremhæve, nøglesætninger i en kort hverdagstekst.
A2	<i>Ngen deskriptorer.</i>	
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>	<i>Ngen deskriptorer.</i>

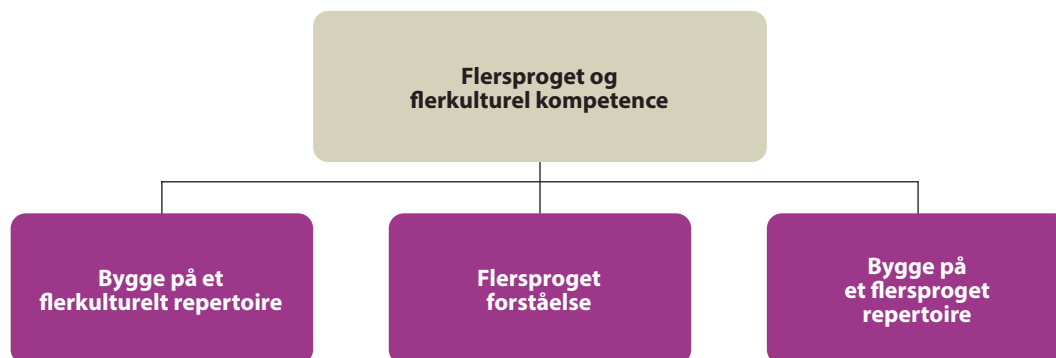
Kapitel 4

CEFR'S ILLUSTRATIVE DESKRIPTORSKALAER: FLERSPROGET OG FLERKULTUREL KOMPETENCE

tankerne om flersprogethed og flerkulturalitet, som blev fremlagt i CEFR 2001 (Kapitel 1.3, 1.4, og 6.1.3) dannede udgangspunktet for udviklingen af deskriptorer på området. Referencerammens flersprogede vision giver kulturel og sproglig mangfoldighed værdi på det individuelle niveau. Det understreger behovet for, at brugere som *sociale aktører* trækker på alle deres sproglige og kulturelle ressourcer og erfaringer for fuldt ud at deltage i sociale og uddannelsesmæssige sammenhænge, opnå gensidig forståelse, få adgang til viden og dermed yderligere udvikle deres sproglige og kulturelle repertoire. Som CEFR 2001 anfører:

...den mangesprogede tilgang [lægger] vægt på, at efterhånden som den enkeltes erfaringer med et sprog i dets kulturelle sammenhæng breder sig fra hjemmets sprog til sproget i samfundet som sådan og derefter til andre folkeslags sprog (enten de er lært i skolen eller på universitetet eller gennem direkte erfaring), holder han eller hun ikke disse sprog og kulturer strengt adskilt fra hinanden i forskellige mentale rum, men opbygger snarere en kommunikativ kompetence, som al viden om og erfaring med sprog bidrager til, og hvori de forskellige sprog er indbyrdes forbundne og interagerer med hinanden. (CEFR 2001, afsnit 1.3)

Figur 15 – Flersproget og flerkulturel kompetence

I visionen om sprogbrugeren som social aktør i den handlingsorienterede tilgang videreudvikles disse begreber i forhold til sprogundervisningen, idet

... der [er] sket en dybtgående ændring af målet med sprogundervisning. Det opfattes nu ikke længere som et mål at opnå "beherskelse" af ét eller to, eller endog tre sprog, adskilt fra hinanden og med den "ideelle modersmålstalende" som det endelige forbillede. I stedet er det målet at udvikle et sprogligt repertoire, hvori alle sproglige færdigheder har en plads. (CEFR 2001, afsnit 1.3)

Under udviklingen af deskriptorer fik følgende punkter, der specifikt er nævnt i CEFR 2001, særlig stor bevågenhed:

- ▶ Sprog er indbyrdes forbundne og interagerer med hinanden, særligt på det individuelle plan.
- ▶ Sprog og kulturer holdes ikke i separate mentale rum.
- ▶ Al viden om og erfaring med sprog bidrager til at opbygge kommunikative kompetencer.
- ▶ En afbalanceret beherskelse af forskellige sprog er ikke målet, men derimod evnen – og viljen – til at tilpasse sprogbrugen i forhold til den sociale og kommunikative situation.
- ▶ Barriererne mellem sprog kan overvindes i kommunikation, og forskellige sprog kan bruges formålstjenligt til at formidle budskaber i den samme situation.

Efter analyser af ny litteratur blev andre ideer også taget med i overvejelserne:

- ▶ Evnen til at forholde sig til *anderledeshed*, til at identificere ligheder og forskelle, til at bygge på kendte og ukendte kulturelle træk, fx for at muliggøre kommunikation og samarbejde.
- ▶ Viljen til at fungere som interkulturel mediator.
- ▶ Den proaktive evne til at anvende viden om kendte sprog til at forstå nye sprog, at lede efter kognater og internationale udtryk for at forstå tekster på ukendte sprog – og at være opmærksom på faren ved *lumske ligheder*.
- ▶ Evnen til at reagere på en sociolingvistisk passende måde ved at inkorporere elementer fra andre sprog og/eller variationer af sprog i deres egen tale til kommunikationsformål.
- ▶ Evnen til at udnytte det lingvistiske repertoire ved målrettet at blande, indlejre og skifte mellem sprog på ytrings- eller samtaleniveau.
- ▶ Beredvilligheden og evnen til at øge den ensprogede/flersprogede og kulturelle/flerkulturelle opmærksomhed ved at have en åben og nysgerrig indstilling.

Deskriptorerne på det felt knyttes til Referencerammens-niveauer for at hjælpe pensumudviklere og lærere i deres bestræbelser på (a) at udvide perspektivet af sprogundervisning i deres kontekst og (b) at anerkende og værdsætte den sproglige og kulturelle mangfoldighed blandt deres brugere. Der er opstillet deskriptorer for niveauerne med det formål at lette udvælgelsen af relevante flersprogede/flerkulturelle mål, der også er realistiske i forhold til de pågældende brugeres sprogniveau.

Skalaen *Facilitering af det multikulturelle rum* figurerer i afsnittet *At mediere kommunikation*, fremfor her, fordi der fokuseres på en mere proaktiv rolle som interkulturel mediator. De tre skalaer i afsnittet beskriver aspekter af et bredere begrebsmæssigt område med hensyn til flersproget og interkulturel læring.

Dette område er emnet for Referencerammen for pluralistiske tilgange til sprog og kulturer (FREPA/CARAP), der uafhængigt af sprogniveau opstiller forskellige aspekter af flersprogede og interkulturelle kompetencer i en hypertekst-struktur, der er opdelt i til tre brede områder: deklarativ viden (*savoir*), eksistentiel viden (*savoir-être*) og færdigheder og kunnen (*savoir-faire*). Brugere kan konsultere FREPA/CARAP, for at få hjælp til yderligere overvejelser og adgang til relevant øvelsesmateriale på området.

At bygge på et flerkulturelt repertoire

Mange ideer, der optræder i litteraturen og deskriptorerne for interkulturelle kompetencer, er indbefattet, fx:

- ▶ Nødvendigheden af at forholde sig til tvetydighed, når man står over for kulturel mangfoldighed, at tilpasse reaktioner, at modificere sprog, etc.
- ▶ Nødvendigheden af at forstå, at forskellige kulturer kan have forskellige skikke og normer, og at handlinger kan opfattes forskelligt af personer, der tilhører andre kulturer.
- ▶ Nødvendigheden af at tage hensyn til forskelle i adfærd, herunder håndbevægelser, tone og indstilling, og at diskutere overgeneraliseringer og stereotyper.
- ▶ Nødvendigheden af at genkende ligheder og anvende disse som basis for at forbedre kommunikationen.
- ▶ Viljen til at være modtagelig for forskelle.
- ▶ Beredvilligheden til at tilbyde og bede om en uddybning og foregribe risiciene for misforståelser.

Nøglebegreber, der anvendes i skalaen på de fleste niveauer, indbefatter følgende:

- ▶ Genkende og handle på kulturelle, sociopragmatiske og sociolingvistiske konventioner/signaler.
- ▶ Genkende og fortolke ligheder og forskelle i perspektiver, kutyme og hændelser.
- ▶ Evaluere neutralt og kritisk.

Progression op ad skalaen karakteriseres på følgende måde: på A-niveauerne er bruger i stand til at genkende mulige årsager til kulturelt begrundede komplikationer i kommunikationen og til at handle hensigtsmæssigt i simple hverdagsudvekslinger. På B1 kan brugeren generelt reagere på de mest almindelige kulturelle signaler, handle i overensstemmelse med sociopragmatiske konventioner og forklare eller diskutere træk i egen og andres kulturer. På B2 kan brugeren reelt tage del i kommunikationen, håndtere de fleste vanskeligheder, der opstår, og er som regel i stand til at genkende og rette op på misforståelser. På C-niveauerne udvises en evne til taktfuldt at forklare baggrunden for kulturelle overbevisninger, værdier og skikke, til at fortolke og diskutere aspekter af disse, til at håndtere sociolingvistiske og pragmatiske tvetydigheder og til at udtrykke reaktioner konstruktivt og kulturelt hensigtsmæssigt.

	Bygge på et flerkulturelt repertoire
C2	Kan indlede og styre handlinger og former for udtryk i forhold til konteksten og kan vise bevidsthed om kulturelle forskelle og foretage diskrete ændringer for at ændre og/eller reparere misforståelser og kulturelle kollisioner.
C1	Kan identificere forskelle i sociolingvistiske og pragmatiske konventioner, overveje disse kritisk og tilpasse kommunikationen tilsvarende. Kan nænsomt forklare baggrunden for og fortolke og diskutere aspekter af kulturelle værdier og praksis, idet vedkommende trækker på interkulturelle møder, læsning, film osv. Kan håndtere tvetydighed i tværkulturel kommunikation og kan udtrykke reaktioner konstruktivt og kulturmæssigt på passende måde for at bringe klarhed over et spørgsmål.
B2	**Kan beskrive og evaluere egne og andre sociale gruppers synspunkter og praksis og kan vise bevidsthed om de underliggende værdier, hvorpå bedømmelser og fordomme ofte baseres. **Kan forklare egen fortolkning af kulturelle antagelser, forforståelser, stereotyper og fordomme i eget og andres lokalsamfund, som man måtte være bekendt med. **Kan fortolke og forklare et dokument eller begivenhed fra en anden kultur og relatere det til dokumenter eller begivenheder i egen og/eller andres kulturer, som man måtte være bekendt med. **Kan diskutere objektiviteten og balancen i information og holdninger, som udtrykkes i medierne om egne eller andres lokalsamfund. Kan identificere og overveje ligheder og forskelle i kulturmæssigt bestemte adfærdsmønstre, fx gestik og talehøjde eller, for tegnsprog, tegnsprogsstørrelsen, og kan diskutere disses betydning for en forhandling hen imod en fælles forståelse. Kan i et interkulturelt møde forstå, at det, man normalt tager for givet i en særlig situation, ikke nødvendigvis deles af andre og kan reagere og udtrykke sig på passende måde. Kan generelt fortolke kulturelle signaler på passende måde i en given kultur. Kan overveje og forklare særlige kommunikationsformer i egne og andre kulturer samt risikoen for misforståelser, der måtte opstå.
B1	Kan generelt handle i overensstemmelse med konventioner i forhold til kropsholdning, øjenkontakt og afstand til andre. Kan generelt reagere på passende måde over for de mest almindelige kulturelle signaler. Kan forklare træk fra egen kultur over for medlemmer af en anden kultur eller forklare træk fra den anden kultur over for medlemmer af egen kultur. Kan forklare med enkle ord, hvordan egne værdier og adfærd påvirker ens holdninger over for andre menneskers værdier og adfærd. Kan med enkle ord diskutere den måde, hvorpå noget, der ser <i>mærkeligt</i> ud for én i en anden sociokulturel kontekst, meget vel kan være <i>normalt</i> for øvrige involverede. Kan med enkle ord diskutere den måde, hvorpå egne kulturelt betingede handlinger kan opfattes anderledes af personer fra en anden kultur.
A2	Kan genkende og anvende basale kulturelle konventioner i forbindelse med sociale hverdagshandlinger, fx forskellige hilsener, ritualer. Kan anvende passende hilsener, afsked og udtryk for tak og undskyldning i hverdagen, selvom det kan være svært at klare afvigelser fra den måde, det normalt gøres på. Kan forstå, at ens adfærd i en hverdagshandling kan opfattes anderledes end tilsigtet og kan prøve at forklare dette på en enkel måde. Kan forstå, når der opstår vanskeligheder i en interaktion med medlemmer af andre kulturer, selvom man ikke er sikker på, hvordan man skal agere i situationen.
A1	Kan forstå forskellige talangivelser, afstandsmål, hvad klokken er osv., selv det kan være svært at anvende disse i selv enkle, konkrete hverdagssammenhænge.
Præ-A1	Ngen deskriptorer.

Deskriptorer markeret med stjerner (**) repræsenterer et højt niveau for B2. De kan også være egnede til C-niveauer.

Flersproget forståelse

Det vigtigste punkt i denne skala er evnen til at anvende kundskaber og færdigheder, også selvom disse er begrænsede, i et eller flere sprog som hjælp til at tilgå tekster på andre sprog for at opnå et kommunikationsmål. Nøglebegreber, der er operationaliseret i skalaen, indbefatter følgende:

- ▶ Arbejder åbent og fleksibelt med forskellige elementer fra forskellige sprog.
- ▶ Udnytter signaler.
- ▶ Udnytter ligheder, genkender *lumske ligheder* (fra B1 og opefter).
- ▶ Udnytter parallelle kilder på forskellige sprog (fra B1 og opefter).
- ▶ Samordner oplysninger fra alle tilgængelige kilder (på forskellige sprog).

Progression op ad skalaen karakteriseres som følger: på vej op ad skalaen flytter fokus sig fra det leksikalske niveau til brugen af kotekst og kontekstuelle eller generelaterede signaler. På B-niveauer er en større analytisk evne til stede, ligheder udnyttes, *lumske ligheder* genkendes, og parallelle kilder på forskellige sprog udnyttes. Der er *ngen deskriptorer* for C-niveauerne, måske fordi de anvendte kilder refererer til niveau A og B.

Bemærk: I denne skala tilpasses den praktiske funktionsevne til at bruge flersprogethed til forståelse. I en given kontekst kan brugere, når det gælder specifikke sprog, ønske at fuldstændiggøre deskriptoren ved at specificere disse sprog og erstatte ordene i kursiv i deskriptorerne.

For eksempel B1-deskriptorerne:

Kan udlede budskabet i *en tekst* ved at udnytte det, man har forstået fra tekster om det samme emne på *forskellige sprog*, fx korte nyheder, museumsbrochurer, online anmeldelser.

kan formuleres som:

Kan udlede budskabet i *en tysk tekst* ved at udnytte det, man har forstået fra tekster om samme emne på *fransk og engelsk*, fx korte nyheder, museumsbrochurer, online anmeldelser.

	Flersproget forståelse
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se B.</i>
C1	<i>Ngen deskriptorer. Se B.</i>
B2	Kan anvende egen viden til at sammenligne genrekonventioner og tekstmønstre på et <i>sprog inden for eget flersprogede repertoire</i> for at understøtte forståelsen.
B1	<p>Kan anvende, hvad man har forstået på <i>et sprog</i> til at forstå emnet og budskabet i en tekst på <i>et andet sprog</i>, fx ved læsning af korte nyhedsartikler på forskellige sprog om samme tema.</p> <p>Kan anvende paralleloversættelser af tekster, fx ugebladsartikler, historier, passager fra romaner, til at udvikle forståelse på <i>forskellige sprog</i>.</p> <p>Kan udlede budskabet i en tekst ved at udnytte det, man har forstået fra tekster om samme tema på <i>forskellige sprog</i>, fx korte nyheder, museumsbrochurer, online anmeldelser.</p> <p>Kan uddrage information fra dokumenter på <i>forskellige sprog</i> inden for eget felt, fx for at bruge informationen i en præsentation.</p> <p>Kan genkende ligheder og forskelle mellem den måde, begreb udtrykkes på på <i>forskellige sprog</i>, for at skelne mellem tilsvarende brugsformer af det samme ord eller tegn og <i>lumske ligheder</i>.</p> <p>Kan bruge deres viden fra sammenligning af grammatiske konstruktioner og funktionelle udtryk fra <i>sprog i ens flersprogede repertoire</i> til at understøtte forståelse.</p>

	Flersproget forståelse
A2	<p>Kan forstå korte, tydeligt artikulerede beskeder ved at stykke sammen fra forståelsen fra de tilgængelige versioner på <i>forskellige sprog</i>.</p> <p>Kan forstå korte, klart udtrykte beskeder og instruktioner ved at stykke sammen fra forståelsen fra <i>forskellige sprog</i>.</p> <p>Kan bruge enkle advarsler, instruktioner og produktinformation, som findes parallelt på <i>forskellige sprog</i>, til at finde den relevante information.</p>
A1	<p>Kan genkende internationale udtryk og ord eller tegn, som er fælles for <i>forskellige sprog</i>, fx haus/hus/house, til at:</p> <p>Uddrage betydningen af enkle tegn og beskeder.</p> <p>Identificere det sandsynlige budskab i en kort, enkel tekst.</p> <p>Følge korte, enkle sociale samtaler i grove træk, hvis der tales meget langsomt og tydeligt, mens man er til stede.</p> <p>Uddrage det, andre prøver at sige direkte til vedkommende, forudsat udtalen er meget langsom og tydelig, med de nødvendige gentagelser.</p>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

At bygge på et flersproget repertoire

På denne skala finder vi aspekter, der karakteriserer begge de forudgående skalaer. Eftersom en social aktør bygger på det flerkulturelle repertoire, vil vedkommende også udnytte alle tilgængelige sproglige ressourcer for at kommunikere på en effektiv måde i en flersproget kontekst og/eller i en klassisk medieringssituation, hvor andre ikke deler et fælles sprog. Nøglebegreber, der anvendes i denne skala, indbefatter følgende:

- ▶ Tilpasser sig fleksibelt situationen.
- ▶ Forudser hvornår, og i hvilket omfang, brug af flere sprog er nyttigt og hensigtsmæssigt.
- ▶ Tilpasser sprog til samtalepartnernes lingvistiske færdigheder.
- ▶ Blander og skifter mellem sprog, hvor det er påkrævet.
- ▶ Forklarer og uddyber på forskellige sprog.
- ▶ Opmuntrer andre til at bruge forskellige sprog ved at bruge et eksempel.

Progression op ad skalaen karakteriseres som følger: på A-niveauerne ligger fokus på at udnytte alle mulige ressourcer for at klare simple hverdagstransaktioner. Fra B-niveauerne begynder sproget at blive håndteret kreativt, idet sprogbruger veksler fleksibelt mellem sprog på B2 for at gøre andre mere trygge, uddyber, giver detaljerede oplysninger og generelt øger kommunikationens effektivitet. På C-niveauerne holdes dette fokus fortsat med tilføjelsen af evnen til at glossere og forklare sofistikerede abstrakte begreber på et andet sprog. Overordnet er der også en udvikling fra at indsætte enkelte ord/tegn fra andre sprog til at forklare særligt rammende udtryk og udnytte metaforer for virkningens skyld.

Bemærk: På denne skala måles den praktiske funktionsevne til at udnytte flersprogethed. I særlige sammenhænge, når det gælder specifikke sprog, nærer brugerne måske et ønske om at beskrive deskriptoren ved at specificere disse sprog og erstatte ordene med kursiv i deskriptoren.

For eksempel B2-deskriptoren:

Kan gøre brug af *forskellige sprog i deres flersproglige repertoire* i samarbejds-mæssige sammenhænge til at forklare en opgaves beskaffenhed, de vigtigste skridt, beslutninger, der skal tages, og det forventede resultat.

kan formuleres som:

Kan gøre brug af *engelsk, spansk og fransk* i samarbejds-mæssige sammenhænge til at forklare en opgaves beskaffenhed, de vigtigste skridt, beslutninger, der skal tages, og det forventede resultat.

	Bygge på flersproget repertoire
C2	<p>Kan interagere i en flersproget kontekst om abstrakte og specialiserede emner ved fleksibelt at skifte mellem <i>sprog i det flersprogede repertoire</i> og kan om nødvendigt forklare de forskellige bidrag.</p> <p>Kan udforske ligheder og forskelle mellem metaforer og andre talemåder i <i>sprogene i det flersprogede repertoire</i>, enten for at forstå den retoriske virkning eller for sjov.</p>
C1	<p>Kan skifte mellem sprog på en fleksibel måde for at lette kommunikationen i en flersproglig kontekst og kan opsummere og glossere bidragene til diskussionen og de tekster, der refereres til, på <i>forskellige sprog i det flersprogede repertoire</i>.</p> <p>Kan deltage effektivt i en samtale på <i>to eller flere sprog i det flersprogede repertoire</i> og kan tilpasse ændringer i sproget og tilpasse sproget til samtalepartnernes behov og sproglige kunnen.</p> <p>Kan bruge og forklare specialiseret terminologi fra <i>et andet sprog i det flersprogede repertoire</i>, som måtte være mere velkendt for samtalepartnerne for at forbedre forståelsen i en diskussion om abstrakte og specialiserede emner.</p> <p>Kan svare spontant og fleksibelt på det relevante sprog, når andre skifter til <i>et andet sprog i det flersprogede repertoire</i>.</p> <p>Kan understøtte forståelse og diskussion af en talt, tegnsprogstolket eller skreven tekst på <i>et sprog</i> ved at forklare, opsummere, tydeliggøre og uddybe denne tekst på <i>et andet sprog i det flersprogede repertoire</i>.</p>
B2	<p>**Kan forstå graden, hvormed det er passende at bruge <i>forskellige sprog i det flersprogede repertoire</i> fleksibelt i en specifik situation for at forbedre kommunikationens virkning.</p> <p>**Kan skifte effektivt mellem <i>sprog i eget flersprogede repertoire</i> for at fremme forståelsen over for og mellem tredjeparter, som mangler et fælles sprog.</p> <p>**Kan introducere et udtryk i en ytring fra <i>et andet sprog i det flersprogede repertoire</i>, som er særdeles velegnet til situationen eller det anvendte begreb, og kan forklare det over for samtalepartneren, hvis det er nødvendigt.</p> <p>Kan skifte mellem <i>sprog i det flersprogede repertoire</i> for over for forskellige samtalepartnere at kommunikere specialiseret information og temaer inden for et overordnet emne fra eget interesseområde.</p> <p>Kan gøre brug af <i>forskellige sprog i det flersprogede repertoire</i> i en samarbejds-mæssig situation med henblik på at tydeliggøre opgavens art, de forskellige trin, de beslutninger, der skal tages, samt det forventede resultat.</p> <p>Kan gøre brug af <i>forskellige sprog i det flersprogede repertoire</i> for at opmuntre andre til at anvende det sprog, som de føler sig mest bekendte med.</p>
B1	<p>Kan kreativt udnytte det begrænsede repertoire på <i>forskellige sprog i det flersprogede repertoire</i> i hverdagssammenhænge for at håndtere en uventet situation.</p>
A2	<p>Kan mobilisere det begrænsede repertoire på <i>forskellige sprog</i> for at forklare et problem eller for at spørge om hjælp eller yderligere forklaring.</p> <p>Kan bruge enkle ord eller tegn og vendinger fra <i>forskellige sprog i det flersprogede repertoire</i> til at udføre en enkel, praktisk handling eller informationsudveksling.</p> <p>Kan bruge et simpelt ord eller tegn fra <i>et andet sprog i det flersprogede repertoire</i> til at gøre sig forståelig i en rutinepræget hverdagssituation, når det passende udtryk på <i>det anvendte sprog</i> ikke kan hentes frem.</p>
A1	<p>Kan bruge et meget begrænset repertoire på <i>forskellige sprog</i> til at udføre meget simple, konkrete hverdagshandlinger med en velvillig samtalepartner.</p>
Præ-A1	<p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>

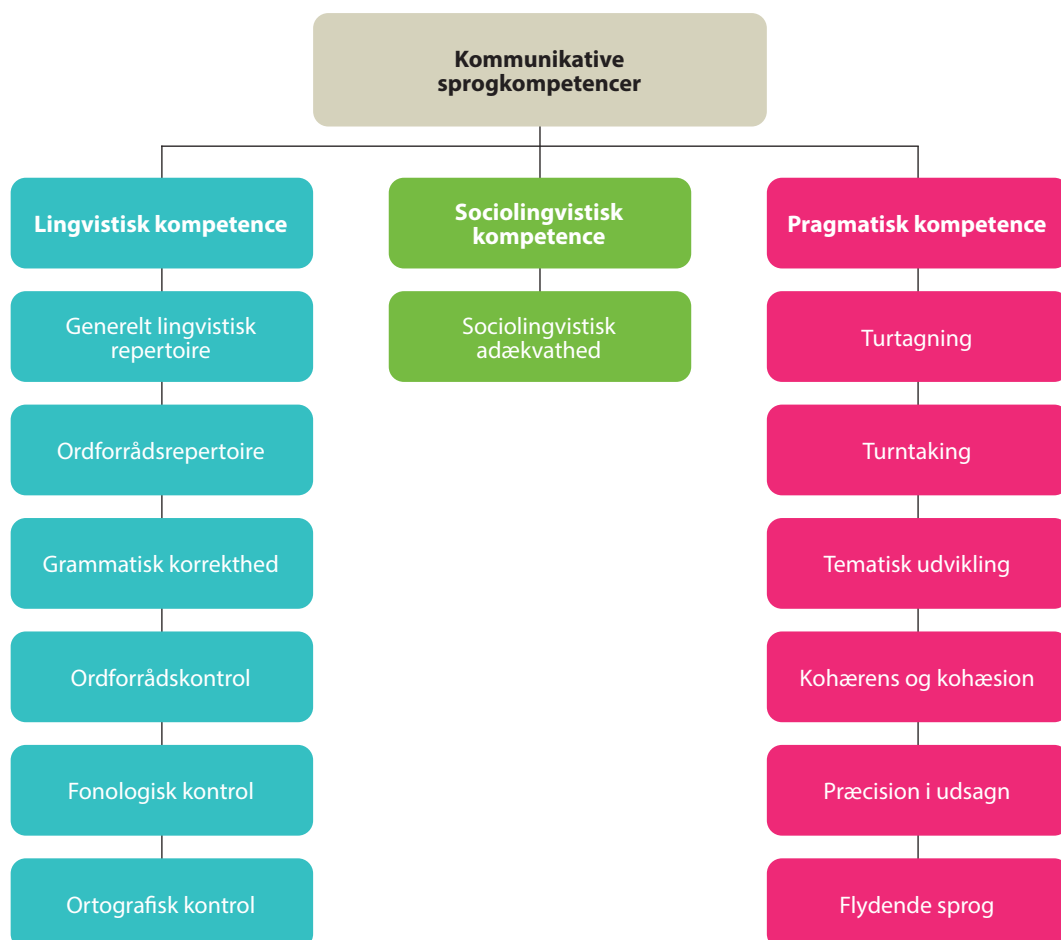
Deskriptorer markeret med stjerner (**) repræsenterer et højt niveau på B2. De kan også være egnede til C-niveauer.

Kapitel 5

CEFR'S ILLUSTRATIVE DESKRIPTORSKALAER: KOMMUNIKATIVE SPROGKOMPETENCER

Som nævnt i kapitel 1, hvor CEFR's deskriptive skema diskuteres, er CEFR's kompetencesyn ikke udelukkende baseret på anvendt lingvistik men også på anvendt psykologi og på en sociopolitisk tilgang. De forskellige kompetencemodeller, der er udviklet i anvendt lingvistik fra starten af 80'erne, har dog haft en indflydelse på CEFR. På trods af forskelle i opbygningen af disse modeller havde de fire hovedpunkter til fælles: strategisk kompetence, lingvistisk kompetence, pragmatisk kompetence, der omfatter både diskurs og funktionelle/handlekompetencer, og sociokulturel kompetence, herunder sociolingvistisk kompetence. Eftersom strategisk kompetence behandles i forbindelse med aktiviteter, finder man i CEFR 2001, afsnit 5.2 deskriptive skalaer for forskellige aspekter af de kommunikative sprogkompetencer under følgende tre overskrifter: Lingvistisk kompetence, Pragmatisk kompetence og Sociolingvistisk kompetence. Disse aspekter, eller deskriptive parametre, er i enhver form for anvendt sprog indbyrdes afhængige. De er ikke separate komponenter og kan ikke ses isoleret.

Figur 16 – Kommunikative sprogkompetencer

5.1. LINGVISTISK KOMPETENCE

Der findes deskriptorer for to forskellige aspekter af lingvistisk kompetence: For det første Repertoire, opdelt i: Morfologisk-syntaktisk repertoire, senere omdøbt til Generelt lingvistisk repertoire og Ordforrådsrepertoire; og for det andet Kontrol, opdelt i: Grammatisk korrekthed og Ordforrådskontrol, Fonologisk kontrol og Ortografisk kontrol. Sondringen mellem repertoire/kontrol er almindelig og afspejler behovet for at tage det anvendte sprogs kompleksitet i betragtning fremfor blot at registrere fejl. Fonologisk kontrol præsenteres i en ramme med kategorierne Overordnet fonologisk kontrol, Artikulation af lyde og Prosodi, dvs. betoning og intonation.

Sprogtræk, der anvendes med et godt resultat på forskellige niveauer, kaldes sommetider for kritiske træk, men de er dog specifikke for forskellige sprog. Forskning i korpuslingvistik er begyndt at vise de grundlæggende egenskaber ved disse træk og sprogbrugernes korrekte anvendelse af disse, men resultaterne kan ikke uden videre generaliseres på tværs af sprog eller på tværs af de involverede brugeres sproglige baggrund.

Generelt lingvistisk repertoire

Eftersom den primære evidens for fremmedsprogstilegnelse, dvs. fremskridt, er tilegnelse af nye former og ikke beherskelse, er det først og fremmest sprogbrugernes repertoire, der er af interesse. For det andet er forsøget på at anvende et mere komplekst sprog og at være villig til at tage chancer og til at bevæge sig ud over sin egen komfortzone væsentlige elementer i læringsprocessen. Sprogbrugernes sprogkontrol vil helt naturligt lide under forsøg på at mestre mere komplekse opgaver, og dette er en sund proces. Brugere vil have tendens til at have mindre kontrol over vanskeligere, nyligt tillært morfologi og syntaks, end hvis de holder sig inden for deres lingvistiske komfortzone. Dette må tages i betragtning, når (manglen på) korrekthed vurderes.

Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ Sproglig spændvidde: fra A1 til B2, derefter uden restriktioner.
- ▶ Type af sprog: fra tillærte sætninger til et bredt sprogrepertoire, der kan anvendes til at formulere tanker præcist, udtrykke betoning, differentiere og undgå flertydighed.
- ▶ Begrænsninger: fra hyppige sammenbrud/misforståelser i kommunikation i ikke-rutineprægede situationer til ingen begrænsninger i udtryksfærdighed.

	Generelt lingvistisk repertoire
C2	Kan udnytte en omfattende og sikker mestring af et bredt sprogligt repertoire til at formulere tanker præcist, udtrykke betoning, differentiere og undgå flertydighed. Der er ingen tegn på begrænsninger i udtryksfærdighed.
C1	Kan anvende et bredt repertoire af komplekse grammatiske strukturer hensigtsmæssigt og med betydelig fleksibilitet. Kan udvælge passende formuleringer fra et bredt sprogligt repertoire til at udtrykke sig klart uden begrænsninger i udtryksfærdighed.
B2	Kan udtrykke sig klart uden væsentlige tegn på begrænsninger i udtryksfærdighed. Har et tilstrækkeligt sprogligt repertoire til at kunne give klare beskrivelser, udtrykke synspunkter og udvikle argumenter ved hjælp af nogle komplekse sætningsformer uden i særlig grad at skulle lede efter ord/tegn.
B1	Har et tilstrækkeligt sprogligt repertoire til at kunne beskrive uforudsigelige situationer, forklare hovedpunkterne i en idé eller et problem med rimelig præcision og til at udtrykke tanker om abstrakte eller kulturelle emner, såsom musik eller film. Har tilstrækkeligt sprog og passende ordforråd til at kunne udtrykke sig med nogen tøven og omskrivninger om emner, såsom familie, hobbyer og interesser, arbejde, rejser og aktuelle emner, men begrænsninger i ordforråd skaber gentagelser og endog vanskeligheder med formuleringer.
A2	Har et repertoire af basalt sprog som gør det muligt at forholde sig til dagligdags situationer med forudsigeligt indhold, men er dog i almindelighed nødt til at gå på kompromis med budskabet og lede efter ord/tegn. Kan producere korte, dagligdags udtryk med henblik på at opfylde basale og konkrete behov, fx oplyse om personlige detaljer, daglige rutiner, ønsker og behov og anmode om informationer. Kan anvende basale sætningsmønstre og kommunikere ved hjælp af tillærte sætninger, grupperinger af få ord/tegn og vendinger om sig selv og andre mennesker, om hvad man gør, om steder, ejendele osv. Har et begrænset repertoire af korte sætninger, der er lært udenad og dækker over forudsigelige overlevelsessituationer. Hyppige sammenbrud i kommunikation og misforståelser opstår i ikke-rutineprægede situationer.

	Generelt lingvistisk repertoire
A1	Har et meget basalt repertoire af enkle udtryk om personlige detaljer og konkrete behov. Kan anvende nogle basale strukturer i hovedsætninger med nogen udeladelse og reduktion af sproglige elementer.
Præ-A1	Kan anvende enkeltstående ord/tegn og basale udtryk til at formidle enkle informationer om sig selv.

Ordforrådsrepertoire

Denne skala handler om bredden og variationen af de anvendte udtryk. Kompetencer opnås generelt ved omfattende læsning. Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ Sproglig spændvidde: fra A1 til B2, derefter uden restriktioner.
- ▶ Type sprog: fra et basalt repertoire af ord/tegn og vendinger til et meget bredt leksikalsk repertoire, herunder idiomatiske udtryk og hverdagsprog.

Bemærk: Ordforrådsrepertoire dækker over både reception og produktion. For tegnsprog gælder, at et eksisterende og produktivt ordforråd relateres til A2+ til C2, og et eksisterende ordforråd relateres til sprogniveau A1 og A2.

	Ordforrådsrepertoire
C2	Har god beherskelse af et meget bredt leksikalsk repertoire, herunder idiomatiske udtryk og dagligdags udtryk: udviser bevidsthed om konnotative betydningsniveauer.
C1	Har god beherskelse af et bredt leksikalt repertoire, der tillader, at huller let udfyldes med omskrivninger. Meget lidt åbenlys søgen efter udtryk og få undgåelsesstrategier. Kan i næsten alle situationer vælge imellem flere forskellige udtryk ved at udnytte synonyme til selv sjældent forekommende ord/tegn. Har god beherskelse af almindeligt forekommende idiomatiske udtryk og hverdagsudtryk. Kan lege med ord/tegn på et ganske højt niveau. Kan inden for sit vidensområde forstå samt anvende et passende repertoire af almindeligt teknisk ordforråd og idiomatiske udtryk.
B2	Kan inden for sit felt forstå og anvende den mest almindelige tekniske terminologi, når vidensområdet diskuteres med andre specialister. Har et stort ordforrådsrepertoire inden for sit felt og inden for de fleste almene emner. Kan formulere sig varieret for at undgå hyppig gentagelse, men leksikalske huller kan stadig give anledning til tøven og omskrivninger. Kan på ganske systematisk vis i de fleste kontekster anvende passende kollokationer til mange ord/tegn. Kan forstå og anvende størstedelen af det specialiserede ordforråd inden for sit felt, men har problemer med specialiseret terminologi uden for dette felt.
B1	Har et tilstrækkeligt ordforrådsrepertoire til at udtrykke sig om kendte emner og hverdagsituationer. Har tilstrækkeligt ordforråd til med visse omskrivninger at udtrykke sig om de fleste hverdagsemner, såsom familie, hobbyer og interesser, arbejde, rejser og aktuelle emner.
A2	Har et tilstrækkeligt ordforråd til at udføre rutinemæssige dagligdags transaktioner, der omfatter velkendte situationer og emner. Har et tilstrækkeligt ordforråd til at udtrykke basale kommunikative behov. Har et tilstrækkeligt ordforråd til at klare simple overlevelseshov.
A1	Har et basalt ordforrådsrepertoire af ord/tegn og vendinger til at udtrykke sig om bestemte konkrete situationer.
A1	Har god beherskelse af et meget bredt leksikalsk repertoire, herunder idiomatiske udtryk og dagligdags udtryk: udviser bevidsthed om konnotative betydningsniveauer.
Præ-A1	Nogen deskriptorer.

Grammatisk korrekthed

Denne skala omhandler både sprogbrugerens evne til på korrekt vis at genkalde sig *præfabrikerede* udtryk og evnen til at fokusere på grammatiske former og samtidig formulere tanker. Dette er vanskeligt, fordi sprogbrugerens må bruge hovedparten af sin mentale formåen på at formulere tanker eller udføre mere krævende opgaver. Det er årsagen til, at graden af korrekthed har en tendens til at falde ved mere komplekse opgaver. Derudover tyder forskning i engelsk, fransk og tysk på, at manglen på præcision tiltager omkring B1-niveau, eftersom sprogbrugerens på det niveau begynder at anvende sprog mere frit og kreativt. Den kendsgerning, at graden af korrekthed ikke vokser lineært, fremgår af deskriptorerne. Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ Kontrol over et specifikt repertoire (A1 til B1).
- ▶ Forekomsten af fejl (B1 til B2).
- ▶ Graden af kontrol (B2 til C2).

	Grammatisk korrekthed
C2	Bevarer konsekvent grammatisk kontrol over komplekst sprog, selv når opmærksomheden er optaget af noget andet, fx af fremadrettet planlægning, af at iagttage andres reaktioner.
C1	Bevarer konsekvent en høj grad af grammatisk korrekthed. Fejl er sjældne og vanskelige at få øje på.
B2	God grammatisk kontrol. Enkelte <i>fejltrin</i> eller ikke-systematiske fejl og mindre <i>skønhedsfejl</i> i sætningsstrukturen kan stadig opstå, men de er sjældne og kan ofte korrigeres efterfølgende.
	Udviser en relativt høj grad af grammatisk kontrol. Laver ikke meningsforstyrrende fejl. Har god beherskelse af enkle sproglige strukturer og en række komplekse grammatiske former, omend der er tendens til, at komplekse strukturer anvendes noget ukorrekt og med manglende fleksibilitet.
B1	Kommunikerer med rimelig stor korrekthed i velkendte sammenhænge. Bevarer generelt god kontrol omend med mærkbar indflydelse fra modersmålet. Fejl forekommer, men kommunikationen er klar.
	Anvender med rimelig korrekthed et repertoire af ofte anvendte <i>rutiner</i> og mønstre, der er forbundet med mere forudsigelige situationer.
A2	Anvender nogle ukomplicerede strukturer korrekt, men laver stadig systematisk basale fejl. Dog er det sædvanligvis tydeligt, hvad der ønskes kommunikeret.
A1	Udviser kun begrænset kontrol over nogle få enkle grammatiske strukturer og sætningsmønstre i et repertoire, der er lært udenad.
Præ-A1	Kan anvende meget simple principper for ord/tegn i korte udsagn.

Ordforrådskontrol

Denne skala omhandler sprogbrugerens evne til at udvælge et passende udtryk fra sit repertoire. I takt med at sprogkompetencen vokser, drives en sådan evne i stigende grad af associationer i form af kollokationer og leksikalske bidder, hvor det ene udtryk fremkalder det næste. Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ Kendskab til emner (A1 til B1).
- ▶ Grad af kontrol (B2 til C2).

	Ordforrådskontrol
C2	Konsekvent korrekt og hensigtsmæssig brug af ordforråd.
C1	Mindre almindeligt ordforråd anvendes idiomatisk og hensigtsmæssigt. Lejlighedsvis mindre fejltrin, men ingen væsentlige fejl i ordforråd.
B2	Den leksikalske grad af korrekthed er generelt høj, omend der kan opstå nogen forvirring og ukorrekt brug af ord/tegn, uden at kommunikationen derved forstyrres.
B1	Udviser god kontrol over et elementært ordforråd, men væsentlige fejl forekommer stadig, når mere komplekse tanker udtrykkes, eller der kommunikeres om ukendte emner og situationer.
	Et bredt repertoire af simpelt ordforråd anvendes på passende vis, når kendte emner diskuteres.

Ordforrådskontrol	
A2	Kan kontrollere et begrænset repertoire, når det handler om konkrete, dagligdags behov.
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

Fonologisk kontrol

Skalaen fra 2001 erstattes i nærværende publikation. Beskrivelsen af fonologi i CEFR 2001, afsnit 5.2.1.4 er tydelig, grundig og tilstrækkeligt bred til at dække nyere betragtninger om forskellige aspekter af fonologi i fremmedsprogsundervisningen. Dog inddrog skalaen fra 2001 ikke dette begrebsmæssige system, og progressionen forekom urealistisk, især i skridtet fra niveau B1, dvs. *hvor udtalen er tydeligt forståelig, omend en fremmed accent nogle gange er tydelig, og der nu og da forekommer fejl i udtale*, til B2, dvs. *har en tydelig, naturlig udtale og intonation*. Faktisk viste fonologiskalaen sig at være den mindst vellykkede af alle resultater af den oprindelige forskning bag deskriptorerne, der blev udgivet i 2001.

I fremmedsprogsundervisning har en idealiseret *indfødt* talers fonologiske kontrol traditionelt været betragtet som et mål i sig selv, hvor fremmed accent blev vurderet som markør for dårlig fonologisk kontrol. Dette fokus på accent og korrekthed fremfor på forståelighed har haft skadelig indvirkning på udviklingen af fremmedsprogsundervisning i udtale. Idealiserede modeller, der ignorerer fastholdelse af accent, tager ikke hensyn til kontekst, sociolingvistiske aspekter og sprogbrugernes behov. Skalaen fra 2001 syntes at forstærke sådanne pointer, og derfor er denne skala blevet fuldstændig revideret. En procesrapport⁴³ om dette underprojekt er tilgængelig på CEFR's hjemmeside. På baggrund af en omfattende gennemgang af litteraturen samt konsultationer med eksperter er følgende kerneområder identificeret for at sikre en oplyst udarbejdelse af deskriptorer:

- ▶ Artikulation, herunder udtale af lyde/fonemer.
- ▶ Prosodi, herunder intonation, rytme og betoning, herunder både ord- og sætningsbetoning, og talehastighed/tekstopdeling.
- ▶ Accentueret tale, accent og afvigelse fra en *norm*.
- ▶ Forståelighed, samtalepartnerens mulighed for at forstå betydning, herunder også samtalepartnerens åbenbare vanskeligheder med at forstå sprogbrugeren, sædvanligvis defineret som *evnen til at forstå*.

På grund af visse overlap mellem underkategorier defineres ovennævnte begreber som tre kategorier i skalaen:

- ▶ Overordnet fonologisk kontrol (erstatte den nuværende skala).
- ▶ Artikulation af lyd.
- ▶ Prosodi, dvs. intonation, betoning og rytme.

Forståelighed har været en afgørende faktor i en skelnen mellem sprogniveauer. Der er fokus på, i hvor høj grad samtalepartneren må gøre sig umage for at afkode talerens budskab. Deskriptorer fra de to mere detaljerede skalaer opsummeres i mere overordnede udsagn, og accent nævnes direkte på alle niveauer. Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ Forståelighed: hvor meget kræves der af samtalepartneren for at kunne afkode talerens budskab.
- ▶ Graden af indflydelse fra andre sprog.
- ▶ Kontrol over lyd.
- ▶ Kontrol over prosodi.

Fokus er på kendskab til og sikkerhed i målsprogets lyde, dvs. det lydrepertoire taleren formår at artikulere, og med hvilken grad af præcision dette sker. Nøglebegrebet, der anvendes i skalaen, er graden af præcision og tydelighed i artikulationen af lyde.

Der er fokus på evnen til effektivt at bruge prosodi med det formål at formidle sproglig betydning på en stadig mere præcis måde. Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ Kontrol over intonation og/eller rytme samt betoning.
- ▶ Evnen til at udnytte og/eller variere betoning og intonation for at understrege et særligt budskab.

43. Piccardo E. (2016), "Phonological Scale Revision Process Report", Education Policy Division, Council of Europe. <https://rm.coe.int/168073fff9>.

Fonologisk kontrol			
	Generel fonologisk kontrol	Artikulation af lyde	Prosodi
C2	Kan med høj grad af kontrol anvende hele repertoire af fonologiske træk på målsproget – herunder prosodi fx ord- og sætningsbetoning, rytme og intonation – således at budskabets finere pointer fremgår klart og præcist. Forståelighed samt en effektiv og styrket formidling af betydningen påvirkes på ingen måde af eventuelle rester af fremmedprogsaccent.	Kan klart og præcist artikulere stort set alle lyde på målsproget.	Kan effektivt og på hensigtsmæssig vis udnytte viden om prosodi, fx betoning, rytme og intonation, til at formidle finere betydningsnuancer, fx differentiering og betoning.
C1	Kan med tilstrækkelig grad af kontrol anvende hele repertoire af fonologiske træk på målsproget og dermed sikre fuld forståelighed. Kan artikulere stort set alle lyde på målsproget. Enkelte rester af fremmedprogsaccent kan forekomme, men de har ingen betydning for forståelighed.	Kan med høj grad af kontrol artikulere stort set alle lyde på målsproget. Sædvanligvis forekommer selvkorrektion ved påfaldende udtalefejl.	Kan producere flydende, forståelig mundtlig diskurs med kun lejlighedsvist kontroltab i betoning, rytme og/eller intonation, der er uden indflydelse på forståelighed eller effektivitet. Kan i formidlingen af et præcist budskab variere intonation og placere betoning korrekt.
B2	Kan generelt anvende hensigtsmæssig intonation, placere betoning korrekt og klart artikulere individuelle lyde. Accent er sædvanligvis påvirket af talerens andet/andre sprog, men har ingen eller kun begrænset indvirkning på forståelighed.	Kan klart artikulere et stort antal af målsprogets lyde i længerevarende tale. Kan gøre sig forståelig hele vejen igennem på trods af nogle få systematiske fejl i udtale. Kan med rimelig nøjagtighed, fx under oplæsning, generalisere ud fra et repertoire og forudsige fonologiske træk, fx betoning af ord, ved de fleste ukendte ord.	Kan anvende prosodiske træk, fx betoning, intonation, rytme, til at understøtte formidling af et budskab, omend med nogen indflydelse fra de andre sprog, brugeren taler.
B1	Udtale er generelt forståelig. Både på udsagns- og ordniveau har intonation og betoning ingen forstyrrende indvirkning på budskabet. Accent er sædvanligvis påvirket af brugerens andet/andre talte sprog.	Kan generelt hele vejen igennem gøre sig forståelig på trods af hyppige udtalefejl ved mindre kendte individuelle lyde og ord.	Kan på forståelig vis formidle et budskab på trods af kraftig indvirkning fra andre talte sprog på betoning, intonation og/eller rytme.

Fonologisk kontrol			
	Generel fonologisk kontrol	Artikulation af lyde	Prosodi
A2	<p>Udtalen er generelt tilstrækkeligt klar til at være forståelig, men samtalepartnere vil dog have brug for lejlighedsvis gentagelser. Kraftig indvirkning på betoning, rytme og intonation fra andre talte sprog kan påvirke forståeligheden, hvilket kræver samtalepartnernes samarbejdsvilje. Dog udtales kendte ord klart og tydeligt.</p>	<p>Udtalen er generelt forståelig, når der kommunikeres om simple, dagligdags situationer, forudsat samtalepartnere gør sig umage med at forstå specifikke lyde.</p> <p>Forståelsen forstyrres ikke af systematiske fejl i udtale af fonemer, forudsat at samtalepartnere gør sig umage med at genkende og tilpasse sig talerens sproglige baggrund og dennes indflydelse på udtalen.</p>	<p>Kan på forståelig vis anvende kendskab til visse hverdagsords og frasers prosodi på trods af en kraftig indvirkning på betoning, intonation og/eller rytme fra andre talte sprog.</p> <p>Prosodiske træk, fx betoning af ord, er passende ved kendte dagligdags ord og simple ytringer.</p>
A1	<p>Udtale af et meget begrænset repertoire af tillærte ord og fraser kan med noget besvær forstås af samtalepartnere med erfaring i at kommunikere med sprogbrugere fra det pågældende sprogområde. Kan korrekt gengive et begrænset lydrepertoire og betone enkle, velkendte ord og fraser.</p>	<p>Kan efter omhyggelig vejledning gengive lyde på målsproget.</p> <p>Kan artikulere et begrænset antal lyde, således at tale kun er forståelig i de tilfælde, hvor samtalepartnere understøtter udtalen, fx ved at udtale lyde korrekt og ved at gentage nye lyde.</p>	<p>Kan på forståelig vis anvende prosodiske træk til et begrænset repertoire af simple ord og fraser på trods af en meget kraftig indvirkning fra andre talte sprog på betoning, rytme og/eller intonation. Samtalepartnere skal være samarbejdsvillig.</p>

Ortografisk kontrol

Denne skala omhandler evnen til at kopiere, stave og anvende layout og tegnsætning. Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ Kopiering af ord og sætninger (på lavere sprogniveauer).
- ▶ Stavning.
- ▶ Forståelighed ud fra en kombination af stavning, tegnsætning og layout.

	Ortografisk kontrol
C2	Skriftsproget er ortografisk fejlfrit.
C1	Layout, afsnitsopdeling og tegnsætning er gennemført og understøtter forståelsen. Stavning er korrekt bortset fra få skrivefejl.
B2	Kan frembringe et klart forståeligt, sammenhængende skriftsprog, der følger et standardlayout og almindelige regler for afsnitsopdeling. Stavning og tegnsætning er rimeligt korrekte, men kan udvise tegn på indflydelse fra sprogbrugerens modersmål.
B1	Kan frembringe sammenhængende skriftsprog, der generelt hele vejen igennem er forståeligt. For det meste er stavning, tegnsætning og layout anvendt tilstrækkeligt korrekt og forståeligt.
A2	Kan kopiere korte sætninger om hverdagsagtige emner, fx i forbindelse med at vise vej. Kan med rimelig fonetisk korrekthed, men ikke nødvendigvis ved at overholde en fuldstændig korrekt standard stavemåde, skrive korte ord fra et mundtligt ordforråd.
A1	Kan kopiere velkendte ord og korte vendinger, fx simple tegn eller instruktioner, navne på hverdagsting, navne på butikker og faste vendinger, der bruges regelmæssigt. Kan stave til egen adresse, nationalitet samt andre personlige oplysninger. Kan anvende grundlæggende tegnsætning, fx punktum og spørgsmålstegn.
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

5.2 SOCIOLINGVISTISK KOMPETENCE

Sociolingvistisk kompetence omhandler den viden og de færdigheder, der kræves for at kunne håndtere den sociale dimension i sprogbrug. Eftersom sprog er et sociokulturelt fænomen, er meget af det, der er indeholdt i CEFR referencerammen – særligt med hensyn til det sociokulturelle element – ligeledes relevant for den sociolingvistiske kompetence. De forhold, der behandles her, relaterer sig specifikt til sprogbrug, der ikke tages op andetsteds: lingvistiske markører for sociale relationer, høflighedskonventioner, forskelle i register samt dialekt og accent.

Sociolingvistisk adækvathed

Der anvendes en skala for *Sociolingvistisk adækvathed*. Følgende nøglebegreber indgår i skalaen:

- ▶ At anvende høflighedsformer og udvise bevidsthed om høflighedskonventioner.
- ▶ At udføre sprogfunktioner på hensigtsmæssig vis (på lavere sprogniveauer i et neutralt register).
- ▶ At socialisere sig, kunne følge grundlæggende rutiner på lavere sprogniveauer, uden at det kræves af samtalepartner(e), at de ændrer adfærd (fra B2 og opefter) og at kunne anvende idiomatiske udtryk, udvise forståelse for hentydninger og humor (på C niveauer).
- ▶ At genkende sociokulturelle tegn, i særdeleshed tegn på forskelle, og handle hensigtsmæssigt som følge deraf.
- ▶ At inkorporere et passende register (fra niveau B2 og opefter).

	Sociolingvistisk adækvathed
C2	<p>Kan effektivt og naturligt mediere imellem brugere af målsproget og brugere, der tilhører ens egen sproggruppe, herunder tage højde for sociokulturelle og sociolingvistiske forskelle.</p> <p>Har en god beherskelse af idiomatiske udtryk og hverdagsprog med bevidsthed om konnotative betydningsniveauer.</p> <p>Forstår praktisk talt alle sociolingvistiske og sociokulturelle implikationer af sprog, som det anvendes af kompetente målsprogsbrugere, og kan reagere i overensstemmelse hermed.</p> <p>Kan effektivt både mundtligt og skriftligt anvende en bred vifte af avanceret sprog med det formål at påbyde, argumentere, overbevise, fraråde, forhandle og rådgive.</p>
C1	<p>Kan genkende et bredt repertoire af idiomatiske udtryk og hverdagsprog og forstå skift i register, men kan dog lejlighedsvis have behov for at få bekræftet oplysninger, særligt hvis accenten er ukendt.</p> <p>Kan forstå humor, ironi og underforståede kulturelle referencer og kan opfange betydningsnuancer.</p> <p>Kan følge med i film, der anvender en betydelig grad af slang og idiomatiske udtryk.</p> <p>Kan effektivt og fleksibelt anvende sproget i sociale sammenhænge, herunder følelsesbetonet, underforstået og humoristisk sprogbrug.</p> <p>Kan tilpasse formalitetsniveauet, dvs. register og stil, så det er passende i forhold til en bestemt social kontekst, herunder formelt, uformelt, dagligdags stilleje, og holde sig inden for et bestemt register.</p> <p>Kan på diplomatisk vis formulere kritiske bemærkninger eller udtrykke stærk uenighed.</p>
B2	<p>Kan med noget besvær følge med i og bidrage til gruppediskussioner, selv når der tales hurtigt, eller sproget er hverdagsagtigt.</p> <p>Kan genkende og tolke sociokulturelle/sociolingvistiske tegn og bevidst modificere lingvistiske udtryksformer med det formål at udtrykke sig passende i situationen.</p> <p>Kan udtrykke sig sikkert, klart og høfligt i formelle og uformelle registre, der er passende for involverede personer og situationer.</p> <p>Kan tilpasse udtryk så der i nogen grad skelnes imellem formelt og uformelt register, men gør ikke altid dette på hensigtsmæssig vis.</p> <p>Kan opretholde forhold til målsprogsbrugere uden utilsigtet at more eller irritere disse eller tvinge disse til at forholde sig anderledes, end de ville over for kompetente sprogbrugere.</p> <p>Kan udtrykke sig passende i situationen og undgå grove formulingsfejl</p>
B1	<p>Kan udføre og respondere på et bredt repertoire af sprogfunktioner, idet de mest almindelige udtryk bruges i et neutralt register.</p> <p>Er bevidst om de vigtigste høflighedskonventioner og handler hensigtsmæssigt derefter.</p> <p>Er bevidst om og opmærksom på tegn på de mest fremtrædende forskelle imellem den fremmedsproglige kultur og egen kultur, når det gælder sædvane, skikke, holdninger, værdier og tro.</p>
A2	<p>Kan udføre og respondere på grundlæggende sprogfunktioner, fx informationsudveksling og forespørgsler samt på enkel vis udtrykke meninger og holdninger.</p> <p>Kan indgå i simple sociale sammenhænge, herunder anvende de mest grundlæggende og almindelige udtryk effektivt samt følge basale rutiner.</p> <p>Kan håndtere meget korte sociale ordvekslinger og anvende dagligdags høflige hilsener og tiltaleformer.</p> <p>Kan give og respondere på invitationer, forslag, undskyldninger osv.</p>
A1	<p>Kan etablere basal social kontakt ved at anvende de mest enkle dagligdags høflighedsformer: hilsner og afskeder, introduktioner, kan tilbyde/bede om noget, takke, undskyldte osv.</p>
Præ-A1	<p>Ngen deskriptorer.</p>

5.3 PRAGMATISK KOMPETENCE

En enkel måde at forstå forskellen mellem lingvistik og pragmatik på er at sige, at lingvistisk kompetence handler om sprogbrug, dvs. *korrekt brug*, og derfor handler om sproglige ressourcer og viden om sprog som et system, hvorimod pragmatisk kompetence handler om egentlig anvendelse af sprog ved formulering af tekst. Pragmatisk kompetence handler derfor først og fremmest om sprogbrugerens viden om principperne for sprogbrug, afhængigt af hvilket budskab der formidles:

- ▶ Organiseret, struktureret og arrangeret *diskurskompetence*.
- ▶ Anvendt i kommunikative funktioner *funktionel kompetence*.
- ▶ Sekvenseret efter interaktionelle og transaktionelle skemata *designkompetence*.

Diskurskompetence handler om evnen til at strukturere tekster, fx ud fra generiske aspekter såsom *Tematisk udvikling, Kohærens og kohæsion*. Desuden handler det i interaktion med andre om samarbejdsprincipper og skiftende *Turtagning*. Funktionelle kompetencer omfatter *Fleksibilitet* i anvendelsen af sprogrepertoiret samt det at foretage hensigtsmæssige sociolingvistiske valg. Alle skalaer for kommunikative sproglige aktiviteter beskriver forskellige typer funktionel sproganvendelse. Viden om interaktionelle og transaktionelle skemata relaterer således også til sociokulturelle kompetencer og behandles dels under *Sociolingvistisk adækvathed* og dels under *Generelt lingvistisk repertoire* og *Ordforrådsrepertoire* i forhold til sproglig spændvidde og på de lavere niveauer i forhold til sproglige ressourcer. Derudover omfatter pragmatisk kompetence *Talers mening* i kontekst over for *Sætnings-/ordbogs betydning* af ord og sproglige udtryk, altså at udtrykke præcist hvad man ønsker at formidle kræver endnu et aspekt af pragmatisk kompetence: *Præcision i udsagn*.

Endelig skal man kunne udtrykke sig med *Flydende sprog*. Flydende sprog forstås almindeligvis på to komplementære måder: for det første ud fra et mere holistisk syn forstås det som talerens/tegnsprogbrikerens evne til at udtrykke et (potentielt komplekst) budskab. Dette mere holistiske syn kommer til udtryk i udsagn som *Hun er meget velformuleret* eller *Han taler flydende russisk* og forudsætter evnen til at tale/bruge tegnsprog i længere sekvenser af sprog passende til en bred vifte af kontekster. I en mere snæver, teknisk fortolkning af begrebet indebærer det at tale/bruge tegnsprog i længere sekvenser at tale uden afbrydelser eller længere pauser i den flydende talestrøm. At *Flydende sprog* indordnes som en del af pragmatikken går på tværs af den traditionelle begrebsmodsatning imellem kompetencer/færdigheder, som den har været anvendt af lingvister siden Chomsky. Som nævnt under diskussionen af CEFR referencerammen fortsætter CEFR ikke denne tradition. Synspunktet er, at i en anvendelsesorienteret tilgang vurderes kompetencen udelukkende ud fra anvendelsen af sprog.

Fleksibilitet

Fleksibilitet handler om evnen til at tilpasse tillært sprog til nye situationer og til at formulere tanker på forskellig vis. Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ At rekombinere tillærte sproglige elementer på en kreativ måde, især på de lavere sprogniveauer.
- ▶ At tilpasse sprog til situationen og til sporskifte i samtale og diskussion.
- ▶ At omformulere ideer på forskellig vis med det formål at understrege pointer, udtrykke grader af engagement og tillid og for at undgå flertydighed.

	Fleksibilitet
C2	Udviser stor fleksibilitet med hensyn til at omformulere ideer i forskellige lingvistiske former for at understrege betoning, for at differentiere afhængigt af situation, samtalepartner osv. og for at undgå flertydighed.
C1	Kan have positiv indvirkning på en bestemt modtagergruppe ved på effektiv måde at variere stilleje og sætningslængde og ved at bruge avanceret ordforråd og ordstilling. Kan ændre sprogbrug med det formål at udtrykke grader af engagement eller tilbageholdenhed, sikkerhed eller usikkerhed.
B2	Kan tilpasse udsagn og måder at udtrykke sig på til situation og modtager og kan bevæge sig på et formalitetsniveau, der er passende til bestemte forhold. Kan tilpasse sig de ændringer i retning, stil og betoning, der normalt forekommer i samtale. Kan variere sproglige formuleringer. Kan omformulere en idé med det formål at understrege eller forklare et punkt.
B1	Kan tilpasse sit sprog også til mindre rutineprægede og selv vanskelige situationer. Kan på en fleksibel måde udnytte en bred vifte af enkelt sprog med henblik på at udtrykke en stor del af det, der ønskes udtrykt.
A2	Kan tilpasse grundigt indøvede, ukomplicerede vendinger, der er lært udenad til bestemte situationer ved hjælp af begrænset leksikal udskiftning. Kan udvide antallet af tillærte vendinger ved hjælp af enkle nye kombinationer af de sproglige elementer.
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

Turtagning

Turtagning drejer sig om evnen til at tage initiativ til sproglig samtale. Denne evne kan anskues både som en interaktionsstrategi, dvs. at tage ordet, og som en integreret del af diskurskompetence. Derfor findes nedenstående skala også i afsnittet *Interaktionsstrategier*. Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ At tage initiativ til, gennemføre og afslutte en samtale.
- ▶ At bryde ind i en igangværende samtale eller diskussion, ofte ved at bruge præfabrikerede udtryk til at gøre dette eller til at vinde tid til at tænke sig om.

Bemærk: Denne skala gentages under *Interaktionsstrategier*.

	Turtagning
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1.</i>
C1	Kan udvælge passende vendinger fra et tilgængeligt diskursivt repertoire med det sigte at komme med passende indledende bemærkninger for at få ordet eller for at vinde tid og holde på ordet, mens man tænker.
B2	Kan på en hensigtsmæssig måde og ved hjælp af passende sprogbrug bryde ind i diskussioner. Kan på en hensigtsmæssig måde tage initiativ til, gennemføre og afslutte en samtale ved hjælp af effektiv turtagning. Kan tage initiativ til samtale, tage taleturen når dette er passende og afslutte samtalen om nødvendigt, omend dette ikke altid gøres på elegant vis. Kan anvende stående vendinger, fx <i>Det er meget svært at svare på det spørgsmål</i> , for at vinde tid og holde på taleturen, imens nødvendige udtryk formuleres.
B1	Kan bryde ind i en diskussion om kendte emner og tage ordet ved hjælp af passende vendinger. Kan tage initiativ til, gennemføre og afslutte enkle samtaler ansigt til ansigt om kendte emner eller emner af personlig interesse.
A2	Kan anvende simple teknikker til at starte, gennemføre eller afslutte en kort samtale. Kan tage initiativ til, gennemføre eller afslutte enkle samtaler ansigt til ansigt. Kan bede om opmærksomhed.
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

Tematisk udvikling

Denne skala omhandler, hvorledes ideer i en tekst præsenteres på logisk vis og i forhold til hinanden i en klar retorisk struktur. Den omhandler ligeledes evnen til at følge relevante diskursive konventioner. Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ At fortælle en historie/gengive en beretning (lavere sprogniveauer).
- ▶ At udvikle en tekst, supplere og understøtte ideer på en hensigtsmæssig måde, fx ved hjælp af eksempler.
- ▶ At uddybe et argument (især niveau B2 til C1).

	Tematisk udvikling
C2	Kan med tilstrækkelig fleksibilitet anvende den pågældende teksts konventioner for på effektiv vis at kommunikere komplekse ideer, og kan med lethed fastholde målsproglæserens opmærksomhed og opfylde alle kommunikative formål.
C1	Kan anvende den pågældende teksttypes konventioner med det formål at fastholde målsproglæserens opmærksomhed og kommunikere komplekse ideer. Kan formulere detaljerede beskrivelser og beretninger, inkorporere underemner, uddybe særlige pointer og afrunde med passende konklusioner. Kan skrive en passende indledning til og konklusion på en lang, kompleks tekst. Kan ret udførligt udvide og understøtte tekstens hovedpunkter med understøttende punkter, begrundelser og relevante eksempler.
B2	Kan systematisk uddybe et argument med passende fremhævelse af væsentlige punkter og relevante understøttende detaljer. Kan på en overbevisende måde præsentere og respondere på komplekse argumentationsrækker.
	Kan med det formål at formidle ideer overholde den konventionelle struktur i en kommunikationsopgave. Kan uddybe en tydelig beskrivelse eller beretning og supplere og understøtte hovedpunkter med relevante detaljer og eksempler. Kan ret udførligt uddybe et klart argument, supplere og understøtte synspunkter med understøttende punkter og relevante eksempler. Kan vurdere fordele og ulemper ved forskellige valgmuligheder. Kan klart give udtryk for forskellen mellem fakta og holdninger.
B1	Kan klart give udtryk for en kronologisk opbygning af en berettende tekst. Kan på tilstrækkelig vis uddybe et argument, som for det meste uden vanskeligheder kan følges.
	Er bevidst om konventioner for strukturer i pågældende teksttype, når ideer fremføres. Kan på rimeligt flydende sprog give en ukompliceret beretning eller beskrivelse som en række fremadskridende punkter.
A2	Kan fortælle en historie eller beskrive noget i en ukompliceret række punkter. Kan give eksempler på noget i en meget ukompliceret tekst ved hjælp af <i>ligesom</i> eller <i>for eksempel</i> .
	<i>Ngen deskriptorer.</i>
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

Kohærens og kohæsion

Kohærens og kohæsion er udtryk for, i hvilken grad tekstens lingvistiske komponenter, såsom referencer, erstatning, ellipse og andre former for tekstkohæsion, udnyttes til at sammenflette tekstens enkelte dele til en sammenhængende helhed. Derudover anvendes konnektorer, der angiver en logisk eller tidsmæssig sammenhæng, og andre former for diskursmarkører. Begreberne kohæsion og kohærens anvendes både på sætnings-, ytrings- og på tekstplan. Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ At sammenkoble tekstens enkelte elementer, fortrinsvis ved hjælp af konnektorer, der markerer logisk sammenhæng og tid.
- ▶ At afsnitsinddele med det formål at fremhæve tekstens opbygning.
- ▶ At variere typen af kohærensskabende elementer ved at anvende færre *tunge* konnektorer (C niveauer).

Kohærens og kohæsion	
C2	Kan skabe en kohærent og kohæsiv tekst ved at gøre fuld og passende brug af en række forskellige organisatoriske mønstre og en bred vifte af kohæSIONSSkabende elementer.
C1	Kan producere klar, letflydende, velstruktureret sprog, herunder udvise beherskelse af organisatoriske mønstre, konnektorer og andre kohæSIONSSkabende elementer. Kan producere velorganiseret, kohærent tekst ved hjælp af en række kohæSIONSSkabende elementer og organisatoriske mønstre.
B2	Kan anvende en række forskellige forbindende ord effektivt til tydeligt at markere forbindelsen mellem ideer. Kan anvende et begrænset antal kohæSIONSSkabende elementer med det formål at forbinde ytringer til klar, kohærent diskurs, omend der i en længere sekvens kan være <i>springende punkter</i> . Kan ved hjælp af en vifte af konnektorer og kohæSIONSSkabende elementer producere tekst, der generelt er velorganiseret og kohærent. Kan strukturere længere tekster i tydelige, logiske afsnit.
B1	Kan introducere et modargument i en simpel diskursiv tekst, fx ved at anvende <i>dog</i> . Kan forbinde en række kortere, ukomplicerede enkeltlementer til en sammenhængende, lineær række af punkter. Kan formulere længere sætninger og forbinde dem ved hjælp af et begrænset antal kohæSIONSSkabende elementer, fx i en historie. Kan udføre enkle, logiske opdelinger i afsnit i en længere tekst.
A2	Kan anvende de hyppigst forekommende konnektorer til at sammenkæde simple sætninger med henblik på at fortælle en historie eller beskrive noget som en enkel række af punkter. Kan sammenkæde grupper af ord/tegn ved hjælp af simple konnektorer, fx <i>og</i> , <i>men</i> og <i>fordi</i> .
A1	Kan sammenkæde ord/tegn eller grupper af ord/tegn med meget basale lineære konnektorer, fx <i>og</i> og <i>så</i> .
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>

Præcision i udsagn

Denne skala omhandler en beskrivelse af evnen til præcist at formulere, hvad man ønsker at udtrykke. Det omhandler, i hvor høj grad sprogbrugeren kan formidle detaljer og betydningsnuancer uden at gå på kompromis med det tilsigtede budskab. Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ Type af omgivelser og informationer (A1 til B1) udtrykkes uden begrænsninger fra niveau B2, hvor sprogbrugeren troværdigt kan udtrykke detaljer, selv i mere krævende situationer.
- ▶ Detaljerings- og præcisionsgraden i givne informationer.
- ▶ Evnen til at modificere, betone og til at undgå flertydighed i forhold til sandsynlighed, engagement, tro osv.

Præcision i udsagn	
C2	Kan formidle finere betydningsnuancer præcist ved med rimelig korrekthed at anvende en bred vifte af modificerende elementer, fx adverbier, der udtrykker grad, eller ledsætninger, der udtrykker begrænsninger. Kan betone, differentiere og undgå flertydighed.
C1	Kan modificere holdninger og udtalelser præcist i relation til for eksempel graden af sikkerhed/usikkerhed, tro/tvivl, sandsynlighed osv. Kan effektivt anvende lingvistisk modalitet til at signalere vægten af en påstand, et argument eller en holdning.
B2	Kan på en pålidelig måde videregive detaljerede informationer. Kan i selv mere krævende situationer formidle de væsentlige punkter, selvom sproget mangler udtrykskraft og idiomatik.

	Præcision i udsagn
B1	Kan med rimelig præcision forklare hovedpunkterne i en ide eller et problem.
	Kan formidle enkle, ukomplicerede informationer af umiddelbar relevans, herunder fremhæve de vigtigste informationer.
	Kan på en forståelig måde udtrykke hovedpunkter.
A2	Kan udtrykke sig ved hjælp af en ukompliceret og direkte udveksling af begrænsede informationer om velkendte og rutineprægede forhold, men i andre situationer er det nødvendigt at gå på kompromis med budskabet.
A1	Kan på en ukompliceret måde give basale informationer om personlige detaljer og konkrete behov.
Præ-A1	Kan på en ukompliceret måde give meget basale informationer om personlige detaljer.

Flydende sprog

Flydende sprog, som det diskuteres oven for, har en bredere, holistisk betydning, dvs. *velformuleret taler/ tegnsprogsbruger*, og en smallere, teknisk nærmest psykologisk betydning, nemlig *at kunne tilgå et sprogligt repertoire*. Den bredere fortolkning må nødvendigvis omfatte *Præcision i udsagn*, *Fleksibilitet* og også i nogen grad *Tematisk Udvikling* og *Kohærens/Kohæsion*. Af den årsag fokuserer nedenstående skala mest på den smallere, mere traditionelle betydning af begrebet flydende sprog. Følgende nøglebegreber anvendes i skalaen:

- ▶ Evnen til at fremsætte ytringer på trods af tøvende sprog og pauser — på de lavere sprog niveauer.
- ▶ Evnen til at opretholde en længere talestrøm eller samtale.
- ▶ Evnen til at udtrykke sig uden besvær og spontant.

	Flydende sprog
C2	Kan udtrykke sig i længere tid ad gangen i en naturlig, ubesværet strøm uden at tøve. Laver kun pauser for at reflektere over de helt rigtige ord til at udtrykke tanker med eller for at finde et passende eksempel eller en passende forklaring.
C1	Kan udtrykke sig flydende og spontant, næsten ubesværet. Kun et begrebsligt vanskeligt emne kan forhindre en naturlig, flydende strøm af sprog.
B2	Kan kommunikere spontant, ofte ved at udvise et bemærkelsesværdigt flydende sprog og en lethed ved at udtrykke sig, selv i længere komplekse taleforløb.
	Kan producere sproglige forløb i et forholdsvis jævnt tempo, selvom tøven kan forekomme, mens der ledes efter mønstre og udtryk, og der er kun få mærkbare lange pauser. Kan interagere ganske flydende og spontant, således at en konstant interaktion med målsprogsbrugere foregår uden at lægge pres på nogen af parterne.
B1	Kan udtrykke sig med relativ lethed. Til trods for nogle problemer med at formulere sig, hvilket resulterer i pauser og <i>'blindgyder'</i> , er sprogbrugeren i stand til at fortsætte på en effektiv måde uden hjælp.
	Kan fastholde ordet på en forståelig måde, også selvom det er meget åbenlyst, at sprogbrugeren holder pauser for at foretage grammatisk og leksikalisk planlægning og reparation, især i længere forløb af fri sproglig produktion.
A2	Kan gøre sig selv forståelig med korte bidrag, også selvom pauser, snublende start og omformuleringer er meget åbenlyse.
	Kan konstruere vendinger om velkendte emner med en lethed, der er tilstrækkelig til at håndtere korte ordvekslinger til trods for meget tydelig tøven og snublende start.
A1	Kan styre meget korte, isolerede, hovedsageligt præfabrikerede ytringer, med mange pauser for at søge efter udtryk til at udtrykke mindre velkendte ord/tegn og til at reparere kommunikationen med.
Præ-A1	Kan styre meget korte, isolerede, indøvede ytringer ved hjælp af gestik og tegngivning når der er brug for hjælp.

Kapitel 6

CEFR – DE ILLUSTRATIVE DESKRIPTORSKALAER: TEGNSPROGSKOMPETENCER

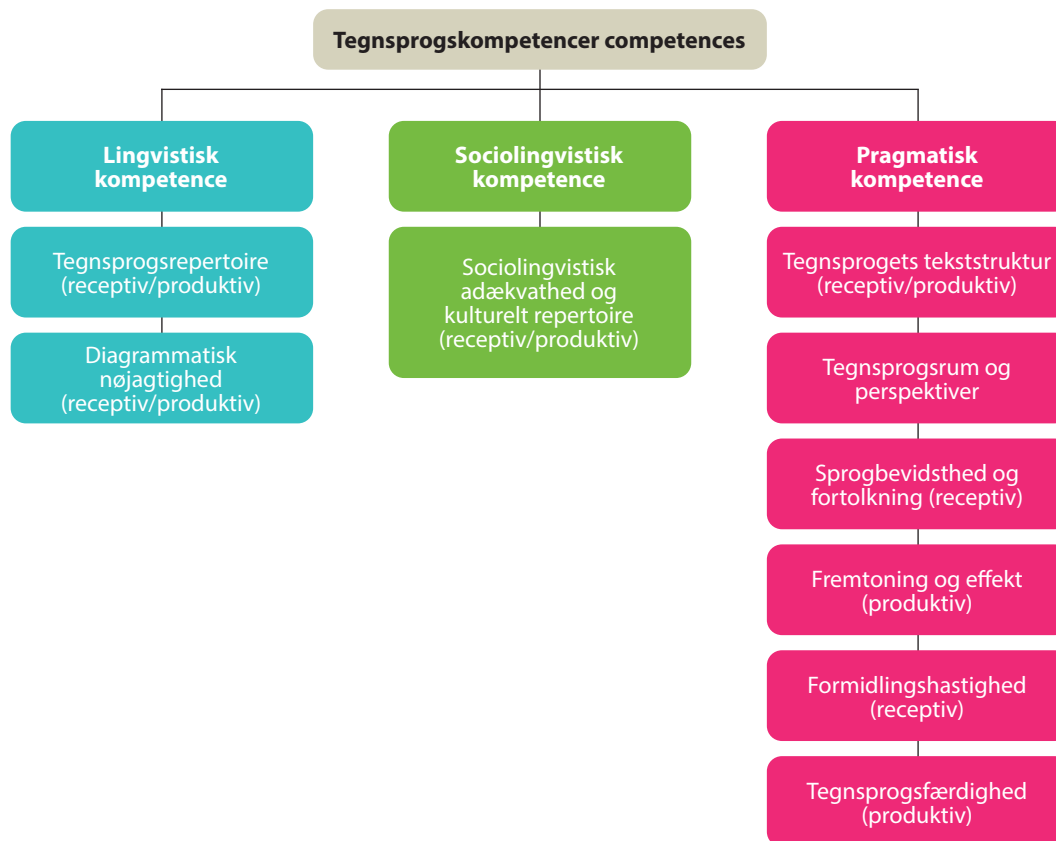
Mange CEFR deskriptorer, især for kommunikative sprogaktiviteter, er lige så anvendelige til tegnsprog som til talesprog, eftersom tegnsprog anvendes til at opfylde de samme kommunikative funktioner. Derfor er disse deskriptorer modalitetsneutrale, og der er foretaget ændringer i formuleringerne for at understrege dette. Der er dog punkter, hvorpå tegnsprog adskiller sig i væsentlig grad fra talesprog. Grundlæggende omfatter disse punkter grammatiske kompetencer i forhold til anvendelsen af rummet, og de betegnes *diagrammatiske kompetencer*. De involverer også en udvidet forestilling om begrebet *tekst*, det vil sige for videooptaget tegnsprog, der ikke er baseret på et skriftligt manuskript. Disse kompetencer rækker langt ud over de paralingvistiske træk ved kommunikation gennem talesprog. Tegnsprogsrummet anvendes typisk til at etablere og senere til at henvise til relevante personer, steder og ting i en form for rumlig visualisering. Tegnsprog har således syntaks, semantik, morfologi og fonologi som ethvert andet sprog. Disse punkter adskiller sig selvfølgelig fra et tegnsprog til et andet, fordi der eksisterer forskellige tegnsprog i forskellige lande og nogle gange mere end et tegnsprog i samme land. Der er dog visse fællestræk, såsom brugen af indeksering, pronomener og klassifikationer. Derudover bruges i udpræget grad ikke-manuelle elementer, fx mimik, kroporientering og hovedbevægelser. Konstruerede handlinger bruges i udpræget grad sammen med hånd- og armbevægelser, som mere traditionelt betragtes som værende tegnsprogets artikulatorer.

Til kommunikationsformål, og som et billede på kontakt med talesprogbrugere, suppleres repertoireet for leksikale og produktive tegn med en direkte stavning af ord og navne med håndalfabetet. Groft sagt svarer hvert bogstav i talesproget til en håndform. Med tiden kan udtryk blive leksikaliseret og fonologiseret. Anvendelsen af håndalfabetet er dog en måde, hvorpå man kan udtrykke noget ukendt, fx et egennavn eller et begreb, der ikke har et etableret tegn på det anvendte tegnsprog. Anvendelsen af håndalfabetet er således et af flere kontaktmetoder, som letter adgangen til det skriftlige kendskab til talesproget. Desuden kan anvendelsen af håndalfabetet bruges til at låne nye udtryk fra talesprog, som i sidste ende også kan blive leksikaliseret.

Kategorierne for tegnsprogskompetencer relaterer til de lingvistiske, pragmatiske og sociolingvistiske kompetencer, der findes inden for talte sprog, og derfor er deskriptorskalaerne for især tegnsprogskompetencer vist her under tre overskrifter. Skalaerne for receptive og produktive kompetencer vises i ni par: to for lingvistisk kompetence, et for sociolingvistisk kompetence og seks for forskellige aspekter inden for pragmatisk kompetence.

Nogle få deskriptorer, som er tilpassede til tegnsprogskompetencer, er af mere overordnet karakter og ligner de tidligere viste deskriptorer, som er bibeholdt i tegnsprogskompetencerne, fordi de bidrager til at vise indholdssammenhænge mellem deskriptorerne for tegnsprog og deskriptorerne for andre områder.

Figur 17 – Tegnsprogskompetencer

6.1. LINGVISTISK KOMPETENCE

Der findes deskriptorer for *Tegnsprogsrepertoire* og *Diagrammatisk nøjagtighed*. Denne sondring viser dikotomien mellem viden/kontrol og afspejler dikotomien mellem bredde og kontrol/nøjagtighed med hensyn til grammatik og ordforråd.

Tegnsprogsrepertoire

Disse to skalaer omfatter sprogsressourcer, der anvendes i både forståelse og produktion af tegnsprog, fx i kombinationen af ikke-manuelle bevægelser med klassifikationshåndformer, der angiver reference, og eventuelle håndbevægelser og retning, der skal udtrykke andre aspekter af den tilsigtede betydning.

Tegnsprog trækker i udpræget grad på produktiv tegndannelse. Som det er tilfældet for talesprog, består tegnsprogsleksikonet af to noteringer: etablerede leksikale termer og produktive elementer, der anvendes til dannelse af henholdsvis nye tegn og former. Etablerede tegn har en fast citationsform, som typisk angives i håndtegnordbøger. Elementer i det produktive leksikon blandes i produktive forhold mellem et smalt sæt håndtegn, som virker i et tegnsprogsrum med henblik på at udvikle nye, dynamiske beskrivelser af bemærkninger. De mange udtryks tredimensionelle, rumlige karakter giver mulighed for alsidige, men præcise formuleringer. Tegnsprogsbrugerne viser fremgang via anvendelsen af disse kompetencer i forbindelse med de mangefacetterede udtryksbehov ved at lære kombinationsbegrænsninger samt principper for stilistiske eller æstetiske formål.

På grund af den store andel af produktive elementer i tegnsprog kræver reception en høj grad af bearbejdning af de simultant leverede morfo-fonologiske og morfo-syntaktiske substrukturer såvel som forståelse for den pågældende kontekst for rumlig reference. Kort fortalt kombineres den produktive tegnudvikling med betydningsbærende elementer, som – i de respektive kombinationer – ikke findes i et tegnsprogsleksikon, og forståelsen kræver en genanalyse af disse tegn. Hvis tegnsprogsbrugerne skal opfylde særlige kommunikationsbehov, som omfatter mere end blot en overordnet forståelse af, hvad meddelelsen handler om, skal grammatiske regler for produktiv tegndannelse og kombinationsbegrænsninger gentænkes, og der skal holdes styr på rumlighed, ligesom anvendeligheden af principper for stilistisk-æstetiske formål skal overvejes. Tegnsprogsbrugerne beretter, at en sådan anvendelse af tegnsprogets forståelsesprocesser understøttes mindre af leksikale ressourcer, end det er tilfældet for mange talte sprog.

Nøglebegreber, der anvendes i de to skalaer, inkluderer:

- ▶ Kendskab til enkle former, dele af tale og betydninger af manuelle tegn, inklusive registre og varianter.
- ▶ Basalt lingvistisk kendskab til elementer i tegnsprog for navne og referencer samt til tegnudvikling i forhold til morfo-syntaktiske og morfologiske processer og simultane konstruktioner.
- ▶ Manuelle aspekter såsom leksikale tegn, talemåder og sætningsdele samt morfo-fonologiske elementer, der anvendes i det produktive tegnsprog.
- ▶ Kendskab til tegnsprogsrødder og til ikke-manuelle elementer, fx brug af øjne, hoved, krop og kroppsbevægelser, tegnsprogshastighed, artikulationens spændvidde, samt de tilhørende begrænsninger. Disse former anvendes til at fortolke tegnsprog, navne og referencer.
- ▶ Kendskab til manuelle og ikke-manuelle elementer af tegnsprogs kombinationer, dvs. frosne fraser, talemåder og faste vendinger, samt kendskab til morfo-fonologiske regler, der anvendes i produktivt tegnsprog. Dette inkluderer også kendskab til eksempelvis en delmængde af håndtegn i et bestemt tegnsprog.
- ▶ Sprogspecifik viden, som kan kombinere manuelle og ikke-manuelle elementer til mulige tegn, eftersom hverken manuelle eller ikke-manuelle elementer *dukker op* alene.
- ▶ Konceptuelt kendskab til betydning og konnotationer i den udstrækning, hvor fx en tegnsprogsbruger kan fortolke eller producere metaforer eller ironi.
- ▶ Generelle kompetencer til forståelse og anvendelse af manuelle og ikke-manuelle tegnelementer.

Tegnsprogsrepertoire		
	Produktivt	
	Receptivt	
C2	<p>Kan forstå abstrakte begreber, fx fra det videnskabelige område, og kan anvende disse i passende sammenhæng.</p> <p>Kan forstå kreative eller nydannede beskrivelser af fænomener, fx en UFO.</p> <p>Kan forstå udfordrende tekster om en række emner og forklare, hvad de handler om.</p>	<p>Kan udtrykke sig i abstrakt, poetisk tegnsprog.</p> <p>Kan formulere abstrakte udtryk og begreber, fx inden for det akademiske og videnskabelige domæne.</p> <p>Kan med den ene hånd producere et produktivt eller leksikalsk tegn, fx en afbildning eller leksikalsk verbum såsom <i>søge efter</i>, mens man samtidig med den anden hånd konstruerer en handling, fx kradsder hovedet forskellige steder, som for at søge efter noget.⁴⁴</p> <p>Kan præsentere en kompleks handling eller begivenhed på en lingvistisk æstetisk måde, fx ved at anvende håndformer som en metode til at udtrykke noget spøgefuldt.</p>
C1	<p>Kan forstå betydningen af mundbevægelser i sammenhæng.</p> <p>Kan forstå tekniske tekster inden for eget område og kan gøre brug af information, ideer eller holdninger i teksterne.</p> <p>Kan forstå bestemte, præcise instruktioner, ønsker, anbefalinger osv.</p>	<p>Kan med lethed udtrykke handlinger, objekter og relationer mellem disse ved at anvende passende konstruktioner – med en eller to hænder – på forskellige måder.</p> <p>Kan anvende passende produktivt tegn, fx en klassifikation, for at understrege særlig betydning.</p> <p>Kan i høj grad bruge tegnsprog med blot en hånd – den dominerende hånd.</p> <p>Kan bruge en sætning for at specificere den præcist tilsigtede betydning af en uklar term, fx specificere <i>mord</i> ved brug af afbildning.</p> <p>Kan give en meget bred dækning af et emne ved at inddrage forskellige aspekter.</p> <p>Kan skifte mellem direkte og indirekte tale.</p>
B2	<p>Kan forstå og korrekt henføre navne i tegnsprog til almindeligt kendte personer og institutioner.</p> <p>Kan skelne mellem betydningsnuancer, som udtrykkes med bestemte håndformer. Kan forstå faste vendinger samt tegn, der er særegne for et lokalsamfund.</p> <p>Kan forstå, hvad der menes, når tegnsprogsbrugeren omskriver uden at vise tegnet for det anvendte begreb.</p> <p>Kan forstå en række tegn, der anvendes i hverdagsituationer.</p> <p>Kan uddrage betydningen af enkeltstående ukendte tegn fra konteksten i sætningen.</p>	<p>Kan i høj grad og præcist tegnsprogsformidle et komplekst emne.</p> <p>Kan tilpasse tegnsprogsstilen til det beskrevne indhold og/eller objekt.</p> <p>Kan præsentere en enkel produktiv handling gennem afbildning og en konstrueret handling.</p> <p>Kan bruge forskellige tegn, som svarer til den pågældende type tekst.</p> <p>Kan anvende konstrueret handling, hvor handlinger imiteres et-til-et.</p> <p>Kan altid udtrykke egen holdning, også i tilfælde, hvor egne standpunkter og andres holdninger udtrykkes.</p> <p>Kan udtrykke det samme indhold på et andet sprog.</p> <p>Kan skifte mellem produktive og leksikale tegnsprog.</p> <p>Kan kommunikere information blot ved hjælp af det produktive leksikon.</p> <p>Kan omformulere leksikale elementer ved at anvende produktive elementer, fx ved at bruge afbildningstegn og andre klassifikationskonstruktioner.</p>

44. Dette er et eksempel på *kropsdelenes anvendelse*.

Tegnsprogsrepertoire	
Receptivt	Produktivt
<p>Kan uddrage den relevante information fra en kort tekst, forudsat den præsenteres på en enkel og struktureret måde.</p> <p>Kan skelne mellem tegn, som fremstår ens.</p> <p>Kan udlede, hvordan et objekt ser ud fra ikke-manuelle tegn og billedlige tegn.</p> <p>Kan foretage indirekte slutninger om personers karaktertræk fra en fortælling ud fra tegnsprogsbrugerens ansigtsudtryk.</p>	<p>Kan håndstave hurtigt og nøjagtigt.</p> <p>Kan for at fremme forståelsen vise en relevant sammenligning med andre ting eller billeder eller omstændigheder, som modtageren allerede kender, fx <i>Et hulepindsvin ser ud som et stort pindsvin.</i></p> <p>Kan anvende forskellige produktive tegn, fx håndformer til at vise handling, når en handling eller begivenhed skal beskrives.</p> <p>Kan anvende mundbevægelser forskelligt, så de passer til sammenhængen.</p> <p>Kan anvende forskellige måder, fx ikke-manuelle udtryk, sammen med ansigtsudtryk, håndform, håndretning og bevægelser, til at beskrive størrelse og form af et objekt.</p> <p>Kan præsentere personlige karakteristika blot ved brug af mundbevægelser og en konstrueret handling.</p>
<p>B1</p> <p>Kan selektivt uddrage information fra en tegnsprogstekst, fx tidsinformationer, involverede personer, steder eller aftaler og indikationer om hvordan eller hvorfor.</p> <p>Kan forstå produktivt udtrykte handlinger og processer.</p> <p>Kan udlede den kronologiske rækkefølge af begivenheder fra ikke-manuelle tegn, fx nyere eller ældre begivenheder i tid.</p> <p>Kan forstå, hvilket væsen der er tale om, når tegnsprogsbrugeren imiterer mennesker eller dyr.</p>	<p>Kan beskrive vigtige karakteristika ved en person eller objekt med passende håndformer.</p> <p>Kan ændre produktivt tegnsprog på passende måde i forhold til sammenhængen.</p> <p>Kan udøve en del af formidlingen ved at anvende en konstrueret handling for at præsentere individuelle, enkle handlinger.</p> <p>Kan udtrykke en figurs eller en hovedpersoners karakter og kvaliteter ved at anvende konstrueret handling.</p> <p>Kan præsentere handlinger eller begivenheder gennem produktivt tegnsprog.</p> <p>Kan variere omfanget af tegnsproget, dvs. større eller mindre, afhængig af situationen.</p> <p>Kan give en omfattende beskrivelse af en person, inklusiv ansigtsudtryk, hudfarve, make-up, hår og erhverv.</p> <p>Kan anvende passende produktive leksikonelementer som reference, fx til dyr, i stedet for leksikale tegn.</p> <p>Kan bruge mundbevægelser præcist for at udtrykke bestemt indhold.</p>
<p>A2+</p> <p>Kan forstå det indhold, som en person udtrykker, blot i form af produktive tegn.</p> <p>Kan forstå ord for fælles kendt teknisk udstyr, der er designet til brug for døve.</p> <p>Kan forstå betydningen af modalverber fx, <i>kan = evne, skal = kommando, vil = ønske.</i></p> <p>Kan uddrage bestemte informationer fra hverdagstekster, fx tal, navne, steder, personer.</p> <p>Kan forstå tegnsprog, når tegnsprogsbrugeren fremstiller billeder for at visualisere indholdet.</p>	<p>Kan bruge en række tegn.</p> <p>Kan præsentere forskellige aspekter af den røde tråd eller en storyline, fx varighed, såsom <i>arbejde natten igennem.</i></p> <p>Kan anvende eksempler for at illustrere noget.</p> <p>Kan tydeligt indikere forskellen mellem to ting.</p> <p>Kan videregive information på en kort og minimal, og dog forståelig måde.</p> <p>Kan med forberedelse anvende de rette navne og den rette terminologi om det pågældende emne.</p> <p>Kan beskrive en person i form af vedkommendes karakteristiske træk.</p>

Tegnsprogsrepertoire	
	Produktivt
Receptivt	
A2	<p>Kan udtrykke egen holdning.</p> <p>Kan visuelt præsentere enkel information såsom handlinger og relationer, fx i familien.</p> <p>Kan udtrykke et direkte krav med tegnsprog.</p> <p>Kan udtrykke et antal eller en mængde ved hjælp af ikke-manuelle signaler.</p> <p>Kan udtrykke nærhed og distance på passende måde ved hjælp af ikke-manuelle signaler.</p> <p>Kan beskrive design, farve og tekstur af tøj.</p>
A1	<p>Kan producere korrekte mundbevægelser og anvende disse til at skelne mellem ellers identiske tegn.</p> <p>Kan stave navne og tekniske udtryk, blandt andet ved hjælp af fingerstavning.</p> <p>Kan beskrive fysisk form, fx højde, bredde, længde.</p> <p>Kan udtrykke direkte forespørgsler med tegnsprog.</p> <p>Kan udtrykke almindelige hilsener og afskedshilsener med tegnsprog.</p> <p>Kan beskrive en person ved hjælp af ansigtsudtryk, hår og fysiske karakteristika eller via ting, som personen ofte har på.</p> <p>Kan producere tydelige og utvetydige håndformer.</p> <p>Kan producere leksikale tegn for måneder, ugedage og tider på dagen.</p> <p>Kan fremsætte egen holdning, dvs. enig eller uenig.</p>
	<p>Kan identificere enkeltheder i en omfattende beskrivelse af en person eller et objekt, såsom kropsform, hår eller beskæftigelse.</p> <p>Kan forstå ikke-manuelle informationer om et steds eller objekts nærhed eller distance.</p> <p>Kan genkende og korrekt fortolke en betydning, der udtrykkes ikke-manuelt.</p> <p>Kan genkende og forstå de kodificerede returtegn fra en samtalepartner.</p> <p>Kan forstå enkle beretninger om, hvad tegnsprogsbrugeren gjorde.</p> <p>Kan forstå enkle instruktioner, ønsker, anbefalinger osv.</p> <p>Kan forstå direkte ordrer, fx <i>åbn døren</i>.</p> <p>Kan forstå mængder, der udtrykkes ikke-manuelt.</p> <p>Kan forstå tøjbeskrivelser, fx mønstre og farver.</p> <p>Kan forstå information om proportioner, mængder og størrelsesforhold.</p> <p>Kan skelne mellem tegn, som kun adskiller sig ved mundens form.</p> <p>Kan forstå tegn, også når de ændres manuelt.</p> <p>Kan forstå, hvordan mundens form bidrager til betydning, fx oppustede kinder eller sammentrukne kinder.</p> <p>Kan udlede objekters form, som beskrives fra ikke-manuelle tegn.</p> <p>Kan forstå enkel benægtelse som <i>nej, ikke</i>, eller at ryste på hovedet.</p> <p>Kan forstå udtryk via fingerstavning, hvis man ikke forstår de leksikale tegn.</p> <p>Kan genkende og forstå ansigtsreaktioner fra samtalepartneren, fx billigelse eller afvisning.</p>

Diagrammatisk nøjagtighed

Diagrammatisk nøjagtighed beskriver korrektheden, nøjagtigheden, præcisionen og kompleksiteten i syntaktiske udtryk. Samlet set bestemmer disse aspekter forståelsen af de tilsigtede betydninger i tegnsprogsudtryk. Disse kompetencer vedrører her manuelle og ikke-manuelle elementer. De omfatter kendskab til og overholdelse af syntaktiske regler og principper, anvendelse af tegnsprogets rum, de nødvendige kropslige udtryk, hovedbevægelser osv. Receptive kompetencer inkluderer korrekt analyse af talens dele, de rumlige forhold i strukturerede udtryk, særlige former for sætningers og frasers funktioner, ikke-manuelle markeringer, fx til at indikere omfang, rumlig reference, emnemæssige fraser.

Disse kompetencer vedrører udtryk for tekstdannelse, se *Tegnsprogets tekststruktur*, fordi de anvendes i struktureringen af tegnsprogstekster og anvender strategier, der omfatter eksempelvis en bestemt inddeling af det tegnsproglige rum, eller omfatter retoriske spørgsmål, der introducerer et nyt punkt. Denne skala har også ligheder med skalaen *Tegnsprogets repertoire*, fordi skalaen hviler på leksikalt kendskab til forholdet mellem manuel og ikke-manuel betydning og form. *Diagrammatisk nøjagtighed* hviler således også på ikke-manuelle elementer, fx løftede øjenbryn som en indikation på en bestemt grammatisk konstruktion og som en markering af en række adverbialer.

Nøglebegreber, der anvendes i den receptive skala, inkluderer:

- ▶ Præcis erindring om diskursreferencer og relationer, der er organiseret i et tegnsprogrum.
- ▶ Fortolkning af forskellige referencer, fx etablerede elementer i tegnsprogrummet, indeksering, pronomener, klassifikationer, kongruens.
- ▶ Fortolkning af hændelser placeret i tid, samt tidsmæssige relationer og referencer til tid og varighed.
- ▶ Fortolkning af ikke-manuelle elementer, fx anvendelse og råderum for overkroppen, ansigtsudtryk og øjenbevægelser.
- ▶ Forståelse af tegnsprogssekvenser og sammenhængende sætninger.
- ▶ Forståelse af bøjede former, fx verber eller andre prædikater.

Nøglebegreber, der anvendes i den produktive skala, inkluderer:

- ▶ Passende anvendelse af tegnsprogrummet, hvor eksisterende konventioner tages i betragtning.
- ▶ Udtryk for hændelser i tid eller af tidsmæssige forhold ved at fastlægge passende referencer for tid.
- ▶ Konsekvens og nøjagtighed i referencer, fx til etablerede elementer i tegnsprogrummet, indeksering, pronomener eller klassifikationskonstruktioner.
- ▶ Nøjagtighed af ikke-manuelle elementer, fx anvendelsesområdet for overkroppen, brug af kroppen i artikulationen af en konstrueret handling, ansigtsudtryk, hovedbevægelser.
- ▶ Nøjagtighed af de nødvendige tegnsprogssekvenser, der skal anvendes til at udtrykke bestemte begreber, fx årsag og virkning.
- ▶ Anvendelse af særlige konjunktioner eller sekvenser.
- ▶ Anvendelse af visse strukturer, fx evnen til at angive verbers betoning.
- ▶ Metoder til at strukturere tegnsprogstekster, som er passende for den pågældende teksttype.

Diagrammatisk nøjagtighed		
	Receptivt	Produktivt
C2	Ngen deskriptorer. SeB2+.	Ngen deskriptorer. SeB2+.
C1	Ngen deskriptorer. SeB2+.	Ngen deskriptorer. SeB2+.
	<p>Kan for forskellige tidsmæssige relationer skelne mellem handlinger og begivenheder, dvs. samtidige begivenheder, tidligere begivenheder og efterfølgende begivenheder.</p> <p>Kan skelne mellem, om en handling involverer mange mennesker, som objekt, eller mange handlinger involverer en person, som subjekt.</p> <p>Kan skelne mellem direkte og indirekte tale i tegnsprogstekster.</p> <p>Kan forstå udsagn, som indeholder prædikater uden agens, fx <i>vandet flyder nu</i>.</p> <p>Kan genkende retoriske spørgsmål, selv når de udtrykkes på en sproglig sparsom måde, fx ved at hæve øjenbrynene.</p> <p>Kan ud fra sammenhængen tildele klassifikationer til den korrekte reference, fx dyr.</p> <p>Kan forstå aspektmæssige betoning, fx vakkende, hurtige, krybende eller rullende bevægelser.</p>	<p>Kan placere forskelligt indhold eller forskellige handlinger i teksten fornuftigt i tegnsprogsummet for at strukturere teksten.</p> <p>Kan i korte tekster opretholde fuld konsekvens i referencen ved hjælp af indeksering og produktive tegn.</p>
B2	<p>Kan skelne på basis af grammatiske signaler mellem udsagn om reelle eller imaginære begivenheder.</p> <p>Kan adskille personer og deres handlinger, selv i længere tekster.</p> <p>Kan genkende sætninger som enheder og vise, hvor mange sætninger en kort tekst indeholder.</p> <p>Kan forstå verbale aspekter, fx afslutning, gentagelse, fortsættelse og resultat af handlinger.</p>	<p>Kan bruge tegnsprogsummet bevidst, fx ved at bruge højre side til at begrunde for og venstre side til at begrunde <i>imod</i>.</p> <p>Kan bruge et større eller mindre tegnsprogsum afhængig af situationen.</p> <p>Kan forbinde produktivt tegnsprog med tidsindikatorer (tidslinjer).</p> <p>Kan anvende passende tidslinjer til at indikere tidspunkt eller varighed af en begivenhed, fx for tidsmæssige relationer: <i>samtidig, på forhånd, efterfølgende, efter hinanden</i>.</p> <p>Kan udtrykke, hvordan man gør noget: <i>med X, uden Y</i>.</p> <p>Kan udtrykke forskellige tidsmæssige relationer, fx tre relationer: <i>samtidig, både før og efter, den ene efter den anden</i>.</p> <p>Kan anvende overkroppen, når der skal angives en tidsreference, fx læne sig fremover for at vise fremtid.</p> <p>Kan udnytte en passende tidslinje for at placere fortidige, nutidige og fremtidige begivenheder i den korrekte rækkefølge.</p> <p>Kan udnytte variation i tegnsprogsummet for subjekt, verbum og objekt i en sætning for at understrege noget, fx SVO, SOV, OSV.</p>

Diagrammatisk nøjagtighed	
Receptivt	Produktivt
<p>Kan udlede tid, varighed eller rækkefølge af en begivenhed fra de anvendte tidslinjer.</p> <p>Kan forstå ændrede leksikale tegn.</p>	<p>Kan udtrykke retoriske spørgsmål på en økonomisk måde, fx ved at bruge øjenbryn.</p> <p>Kan udtrykke, hvorfor man gør noget, dvs. formål: <i>for at</i>.</p> <p>Kan forbinde to sætninger for at gengive betydningsforbindelsen af <i>selvom</i> og <i>på trods af</i>.</p> <p>Kan indikere et retorisk spørgsmål korrekt ved at indføre en kort pause mellem spørgsmål og svar.</p> <p>Kan anføre relationer i tegnsprogsrummet og senere genbruge disse relationer.</p> <p>Kan fokusere på et punkt på en tidslinje og/eller bruge tidsmæssige adverbier for at lokalisere en begivenhed korrekt i fortid, nutid eller fremtid.</p> <p>Kan foretage sammenligninger ved hjælp af adjektiver, inklusiv superlative former, fx ved brug af produktive tegn, ændring af størrelse eller hastighed af håndbevægelsen.</p>
<p>Kan korrekt fortolke begivenheder i en tidslinje, dvs. fortid, nutid eller fremtid.</p> <p>Kan forstå udsagn, der angiver hensigter, fx mål: <i>for at</i>.</p> <p>Kan bruge ikke-manuelle signaler til at skelne, fx hv-spørgsmål fra ja/nej spørgsmål, eller påstande fra ja/nej spørgsmål.</p> <p>Kan korrekt fortolke indekserede referencer til personer, forudsat de er godt placerede, og der har været en god introduktion.</p> <p>Kan identificere forskellige strategier til at udtrykke komparative og superlative former af adjektiver og kan forstå deres betydning, fx gennem ændringer i størrelse eller hastighed af tegnet eller gennem den korrekte brug af klassifikatorer.</p>	<p>Kan placere objekter eller mennesker i tegnsprogsrummet ved at indeksere og efterfølgende referere til dem med pronomener.</p> <p>Kan på korrekt vis se direkte i tegnsprogsrummet for at referere til allerede introducerede objekter eller mennesker.</p> <p>Kan på korrekt vis bruge forskellige sætningstyper, fx udsagn, spørgsmål, imperativer.</p> <p>Kan markere spørgsmål på passende måde ved hjælp af relevante ikke-manuelle markører, fx placering af overkroppen kombineret med mimik, øjenbryn.</p> <p>Kan anvende relevante ikke-manuelle elementer til beskrivelse af en form. Kan anvende konstrueret handling til at vise betydning.</p> <p>Kan inddrage nummermarkører til et tegn, fx for at vise et antal personer, der bevæger sig, et antal dage.</p> <p>Kan præsentere en enkel, tidsmæssig rækkefølge ved brug af tegnsprogsrummet.</p> <p>Kan understøtte reference til begivenheder på en tidslinje med ikke-manuelle træk, fx for at skelne mellem begivenheder, som er tæt på i tid modsat begivenheder, der er fjerne i tid.</p> <p>Kan udtrykke årsag og virkning, dvs. en begrundelse for noget.</p>

B1

Diagrammatisk nøjagtighed	
	Produktivt
	<p>Kan udtrykke de betingelser, der gælder for ens handling <i>hvis ... så</i>.</p> <p>Kan konsekvent markere subjekt-verbum overensstemmelse og opretholde konkordans.</p> <p>Kan udtrykke en ikke-kausal rækkefølge, fx og <i>så...</i>, <i>derfor ...</i>, <i>hvorefter...</i>, <i>derefter...</i>.</p>
	<p>Kan beskrive omgivelser, fx landskab, med beskrivende tegn.</p> <p>Kan bruge faste rumlige rammer til effektivt at placere fokus på de vigtige elementer.</p> <p>Kan producere nøjagtige håndformer, ikke blot for isolerede tegn, men også i sætninger.</p> <p>Kan bruge <i>hvis ... så</i> sætninger.</p> <p>Kan udtrykke lister og rækkefølge, fx og <i>...</i>, <i>... samt</i>.</p> <p>Kan anvende produktive tegn korrekt i enkle sætninger.</p>
A2	<p>Kan fastslå og forstå forudsætning og resultat i <i>hvis-så</i> sætninger.</p> <p>Kan forstå sætningskonjunktioner, som udtrykker <i>selv hvis</i> eller <i>ikke desto mindre</i> relationer.</p> <p>Kan forstå betingelsessætninger, dvs. under hvilke forudsætninger <i>hvis</i> et resultat <i>så</i> opstår.</p> <p>Kan forstå, hvordan lighed <i>samme-som</i> og forskel <i>forskellig-fra</i> udtrykkes.</p> <p>Kan forstå forskelle i betydninger, der indikerer hvilke handlinger der udføres af en eller flere personer, fx en person går i forhold til mange personer går.</p> <p>Kan identificere forskellige typer sætninger og deres betydning i forhold til ordrækkefølge, fx udsagn, spørgsmål, ordrer.</p> <p>Kan korrekt fortolke klassifikationskonstruktioner i enkle sætninger, forudsat disse udtrykkes tydeligt med tegnsprog.</p> <p>Kan på korrekt vis fortolke subjekt-verbum overensstemmelse.</p> <p>Kan forstå betydningen af basale kausale forhold, fx <i>Jeg er sent på den, fordi jeg blev forsinket i trafikken</i>.</p> <p>Kan fastslå og forstå ændrede håndformer.</p> <p>Kan forstå indirekte beskeder, fx spørgsmål, krav, ønsker og afvisninger.</p> <p>Kan skelne mellem og forstå forskellige måder at benægte på.</p>
A1	<p>Kan bruge personlige pronomener korrekt.</p> <p>Kan konstruere enkle sætninger med SVO og SOV mønstre.</p> <p>Kan forklare et objekts tykkelse ved at bruge produktive tegn. Kan konstruere en enkel sætning ved hjælp af leksikale tegn.</p> <p>Kan danne flertalsformer ved brug af repetition eller ved at markere et tal.</p>
	<p>Kan forstå en ytring som et direkte krav, spørgsmål eller ordre og kan svare logisk herpå.</p> <p>Kan forstå former og størrelser af objekter, fx formen af en pyramide, og kan identificere objekter.</p> <p>Kan forstå forskellige flertalsformer med enkle tegn, fx flertal ved hjælp af tal eller ved repetition.</p> <p>Kan forstå lister og rækkefølge, dvs. og eller <i>både-og</i> eller <i>og så</i> betydninger.</p> <p>Kan forstå produktivt udtrykte tidsindikatorer, fx <i>dagen-før-i går</i>, <i>for 3 år siden</i>, når tidsreferencerne tydeligt indikeres.</p> <p>Kan forstå fra afbildninger af manipulerede objekter, hvordan en tegnsprogsbruger sætter dem ned eller lægger dem ned eller placerer dem.</p>

SOCIOLINGVISTISK KOMPETENCE

Denne skala indeholder nogle elementer af sociokulturel viden. I SNSF forskningsprojektet blev en række deskriptorer for specifik viden om aspekter tilpasset, som er relevante for hørehæmmede i samfundet. På trods af vigtigheden for forståelsen af lokal kultur, delt viden og værdigrundlag, samt betydningen af visse tegn, er nogle emner om regional kultur blevet placeret under de supplerende deskriptorer i Appendix 9 og skal fortolkes og eksemplificeres af regionale værdier, der er relevante, hvor det måtte være nødvendigt.

Sociolingvistisk adækvathed og kulturelt repertoire

Denne skala svarer til skalaen for sociolingvistisk adækvathed under kommunikative sprogkompetencer. Ud over sociolingvistisk adækvathed, fx i form af registre og høflighedskonventioner, inkluderes nogle mere generelle elementer af kulturel og regional viden.

Nøglebegreber, der anvendes i den receptive skala, inkluderer følgende:

- ▶ Evnen til at genkende forskellige registre og at skifte mellem dem.
- ▶ Evnen til at vurdere hensigtsmæssigheden af fraser for hilsen, introduktion og afsked
- ▶ Evnen til at genkende, om tegnsprogsbrugeren tager omtalte personer eller partnerens sociale status i betragtning.
- ▶ Evnen til at vurdere hensigtsmæssigheden i anvendelsen af tegnsprogets rumlighed med hensyn til kontekst og modtager.
- ▶ Evnen til at anvende viden om sociokulturelle normer, tabuer, passende personlig fremtræden, osv.
- ▶ Etablering og opretholdelse af øjenkontakt.
- ▶ Evnen til at forstå og anvende midler til at få opmærksomhed eller midler til at give feedback.
- ▶ Evnen til at anvende viden om lokale kulturers karakteristika: mennesker, fakta og større samfundsspørgsmål.
- ▶ Evnen til at udlede social baggrund, regional oprindelse og lokale tilknytninger ud fra samtalepartnerens tegnsprog.
- ▶ Evnen til at anvende viden om den verden, som er relevant for kommunikationen, fx forkortelser og tekniske hjælpemidler.

Nøglebegreber, der anvendes i den produktive skala, inkluderer følgende:

- ▶ Brug af registre og evnen til at skifte mellem dem.
- ▶ Evnen til at udtrykke hilsen, introduktion og afsked.
- ▶ Evnen til at anvende tegnsprog på en hensigtsmæssig måde i forhold til omtalte personers og/eller samtalepartnerens sociale status.
- ▶ Tilpasning af tegnsprogets rum til konteksten og modtagerne, idet lokale forhold tages i betragtning.
- ▶ Respekt for sociokulturelle normer, tabuer, osv.
- ▶ Etablering og opretholdelse af øjenkontakt.
- ▶ Metoder til at få opmærksomhed. Metoder til at give feedback.
- ▶ Kendskab til de lokale kulturers karakteristika: Mennesker, fakta og større samfundsspørgsmål.
- ▶ Evnen til at formidle og vurdere social baggrund, regional oprindelse og lokale tilknytninger ud fra samtalepartnerens tegnsprog.
- ▶ Anvendelse af viden om den verden, der er relevant for kommunikationen, fx forkortelser, tekniske hjælpemidler, osv.

Sociolingvistisk adækvathed og kulturelt repertoire		
	Produktivt	
	Receptivt	
C2	<p>Kan genkende sociokulturelle konventioner i ukendte tekster, fx passende register, høflighedsformer, social status, tabuemer.</p> <p>Kan fastslå, når tegnsprogsbrugeren giver figurerne i en fortælling deres egen lingvistiske profil, og kan beskrive disse profiler.</p>	<p>Ngen <i>deskriptorer</i>. Se C1.</p>
C1	<p>Kan genkende det af tegnsprogsbrugeren valgte lingvistiske register ud fra de anvendte tegn.</p> <p>Kan genkende, når en tegnsprogsbruger skifter fra et uformelt til et formelt register eller vice versa.</p> <p>Kan bedømme, om det anvendte register holder en passende distance til teksten.</p> <p>Kan udlede de sociale relationer mellem samtalepartnere, fx nærhed og hierarki, ud fra deres bemærkninger.</p> <p>Kan indikere en persons sociale status, når vedkommende har set, hvordan andre tiltaler personen, fx ved at fortolke det manuelle tegnspog.</p> <p>Kan forstå forskellige referencer til tilstedeværende personer, når tegnsprogsbrugeren for eksempel anvender et mindre tegnsprogsum eller holder en hånd foran pegefingeren, så det ikke er åbenlyst, hvem fingeren peger på.</p>	<p>Kan respektere sociokulturelle normer, når der produceres tekster, fx passende register, høflighedsformer, status og tabuer.</p> <p>Kan tilpasse registeret til den relevante målgruppe.</p> <p>Kan skifte mellem formelle og uformelle registre uden besvær.</p> <p>Kan udtrykke ikke-leksikale registerforskelle ved hjælp af både manuelle og ikke-manuelle metoder.</p> <p>Kan fortælle en vits, som omhandler døves oplevelser.</p>
B2	<p>Kan ud fra det lingvistiske register udtrække en persons sandsynlige baggrund, fx oprindelse, alder, erhverv.</p> <p>Kan fastslå, om registeret i en tekst er passende for målgruppen.</p> <p>Kan fastslå, om en tekst indeholder al nødvendig information, så de tilsligtede målgruppemedlemmer med deres viden kan forstå budskabet.</p> <p>Kan fastslå en persons eller figurs sociale status på basis af manuelle og ikke-manuelle referencer i teksten.</p> <p>Kan forstå almindeligt kendte forkortelser i døvesamfundet</p>	<p>Kan bedømme, om omgivelserne er kendt med døve og kan forklare noget eksplicit, om nødvendigt.</p> <p>Kan producere leksikaliserede tegn for forskellige registre.</p> <p>Kan forklare fakta og begivenheder, som er vigtige for døvesamfundet.</p>
	<p>Kan placere en tekst i forhold til en målgruppe på basis af tegnets størrelse, fx <i>stor</i> og <i>formel</i> eller <i>lille</i> og <i>intimt</i> miljø.</p> <p>Kan placere en tekst i forhold til en formel eller uformel sammenhæng på basis af manuelle eller ikke-manuelle træk under introduktionen til teksten.</p> <p>Kan bedømme, om andre introducerer sig selv over for andre døve på en kulturelt passende måde.</p> <p>Kan genkende og forstå kulturelle referencer i tekster.</p> <p>Kan trække på indirekte referencer til vigtige begivenheder, personer og institutioner i eget land for at forstå en tekst.</p>	<p>Kan anvende et passende formelt register for at opretholde distance til det omhandlede emne.</p> <p>Kan indikere en andens sociale status gennem artikulationen af tegn i tegnsprogsummet, fx bruge en større højde i tegnsprogsummet for at angive en højere status end tegnsprogsbrugeren.</p>

Sociolingvistisk adækvathed og kulturelt repertoire		
	Produktivt	
	Receptivt	
	<p>Kan forstå og følge forklaringer om oprindelsen af kulturbestemte tegn, såsom navne på velkendte personer, institutioner eller steder.</p>	<p>Kan, hvis det er passende, tage del i hilsener eller afskedsbemærkninger i forhold til teksttype og omgivelser.</p> <p>Kan præsentere sig på en passende måde i forhold til teksttype og omgivelser, fx tøj, tilbehør, personlig fremtræden.⁴⁵</p> <p>Kan fornemme, hvordan andre forholder sig til kulturelle emner.</p> <p>Kan, mens en rejse beskrives, inddrage kulturelle oplevelser og aspekter, der er typiske for det pågældende land.</p>
B1	<p>Kan bedømme, om en hilsen eller en afskedsbemærkning er passende for den omhandlede teksttype.</p>	<p>Kan introducere sig selv på en passende måde over for døve.</p> <p>Kan bruge viden om målsprogets tegnsprogskultur til at forklare oprindelsen af visse kulturelt betingede tegn, fx navnene på kendte mennesker, institutioner og stednavne.</p> <p>Kan indikere en persons sociale status med ikke-manuelle midler, fx synsretning.</p> <p>Kan bruge tegnsprogsforkortelser, som er konventionelle i forhold til forskellige tegnsprogssamfund.</p>
A2	<p>Kan på basis af tegnsproget i forhold til pronomener fastslå, om andre anvender disse på passende måde.</p> <p>Kan fastslå, om nogen ønsker at tage ordet, fx ved at løfte hånden eller prikke nogen på armen.</p> <p>Kan genkende forskelle i det register, som tegnsprogsbrugeren udtrykker manuelt og ikke-manuelt.</p> <p>Kan afkode, om samtalepartneren svarer passende på <i>tak for det</i>, osv.</p>	<p>Kan fastholde øjenkontakt med samtalepartneren, mens der udføres tegnsprog.</p> <p>Kan imødekomme eller afslå et direkte ønske eller krav.</p> <p>Er kendt med de almindelige tekniske hjælpemidler for kommunikation mellem døve og hørende og kan navngive dem.</p> <p>Kan bruge en passende tiltaleform ved et møde med en døv.</p> <p>Kan tilpasse det anvendte tegnsprogssprog til sammenhæng og målgruppe.</p> <p>Kan inddrage aspekter i de nære omgivelser, som er vigtige for tegnsprog, fx lys og objekter på bordet.</p>

45. 46. Disse ikke-lingvistiske elementer knytter an til en tegnsprogstekstforfatters synlighed. Tegnsprogsbrugere må lære at forudse under deres formidling, hvorledes sådanne faktorer påvirker modtagelsen af teksten.

Sociolingvistisk adækvathed og kulturelt repertoire	
Receptivt	Produktivt
<p>Kan opretholde passende øjenkontakt med en tegnsprogsbruger i en dialog.</p>	<p>Kan hilse på en døv på en passende måde.</p> <p>Kan anvende forskellige strategier for at etablere den nødvendige øjenkontakt for kommunikation, fx vinke, prikke nogen på skulderen, armen eller hånden, tænde og slukke lys.</p> <p>Kan påkalde sig opmærksomhed for få taletur, fx ved at løfte en hånd eller vinke for at få øjenkontakt eller ved at prikke samtalepartneren på skulderen.</p> <p>Kan opretholde direkte øjenkontakt med samtalepartneren.</p> <p>Kan bruge fingerstavning som hjælp, når der opstår kommunikationsproblemer.</p> <p>Kan give samtalepartneren visuel feedback gennem konventionaliserede sætninger og mundbevægelser.</p> <p>Kan give samtalepartneren visuel positiv eller negativ feedback ved brug af ansigtsudtryk og andre ikke-manuelle elementer, fx nikke eller ryste på hovedet.</p> <p>Kan på passende måde besvare konventionaliserede interaktioner, fx svare med en fast vending: <i>velkommen, pyt med det, det går godt, tak</i>.</p>
A1	

6.3. PRAGMATISK KOMPETENCE

Pragmatiske kompetencer omfatter diskurskompetencer i forskellige medier. Det kan være evnen til at skabe personlig betydning i ansigt-til-ansigt eller skriftlige diskurssammenhænge og til at fange intentionerne med sproghandlinger, fx indirekte talehandlinger. Det kan også være funktionelle kompetencer, såsom bearbejdning og forståelse endog af underforstået betydning. Disse kompetencer har også forbindelse til sprogbevidsthed, dvs. her metasproget. Deskriptorskalapar er til rådighed for *Tegnsprogets tekststruktur* og *Tegnsprogsum og perspektiver*. Herudover findes to andre receptive skalaer: *Sprogbevidsthed og fortolkning* og *Formidlingshastighed* såvel som to andre produktive skalaer: *Fremtoning og effekt* og *Tegnsprogsfærdighed*.

Tegnsprogets tekststruktur

Dette skalapars fokus er på tegnsprogsbrugerens eller tegnsproglæserens evne til ikke blot at opfatte og forstå strukturen i forskellige teksttyper, men også at forme og strukturere eget bidrag. Tegnsprogets tekststruktur har forbindelse til skalaer for *Kohærens* og *Tematisk udvikling* under *Kommunikative sprogkompetencer*.

Skalaparrene inkluderer kendskab til skemaer for videooptagne tekster, fx rapporter, fortællinger eller forklaringer og kendskab til de måder, hvorpå tekster er opbygget og gjort sammenhængende. Skalaparrene inkluderer også viden om og anvendelse af visse kohærive elementer ved fortolkning af en tekst eller ved at udarbejde og strukturere en videotekst. Begrebet *tekst* anvendes her uden reference til konventionelle talesprogsmanuskripter. Det skal forstås, at der refereres til tegnsprogsudtryk over flere sætninger for at formidle ideer, tanker og betydninger, der tjener en funktion. Begrebet *tegnsprogstekst* understreger det faktum, at tekster i form af tegnsprog var fåtallige, før – monologiske – optagemedier blev almindelige. Ud over vittigheder, særlige fortællinger, bønner og et mindre antal andre tekstgenrer, der blev overleveret som en *mundtlig tradition* og delt i et fællesskab, forblev tekster grundlæggende dialogiske. De kunne ikke bevares og var ikke tilgængelige for sproganalyse, uddannelsesmæssige formål eller argumentativ udvikling. Det ændrede sig med videomediet.

I modsætning til skrevne tekster kan selv videooptagne, tegnsprogstekster ikke hurtigt skimmes for at lede efter specifik information, og overskrifter kan ikke tjekkes for at få et generelt overblik. Ikke desto mindre kan præcist kendskab til forskellige teksttyper hjælpe med at begrænse søgningen: en tematisk introduktion kan findes i begyndelsen, en konklusion i slutningen af en video. Indikationen af tid og sted for en hændelse kan findes tæt på hinanden, resumeer er placeret i begyndelsen, konklusioner kommer efter argumentationen og så fremdeles.

Sprogbrugere med tekstkompetence har evnen til at genkende og vurdere velstrukturerede og fragmenterede tekster og kan fange eksplicite og implicite betydninger. Tekstkompetence kræver også kompetencer fra alle andre skalaer, der introduceres her, fx *Diagrammatisk nøjagtighed* og *Tegnsprogsrepertoire*. Skalaerne for tekststrukturer fokuserer på kohærens og den strukturerede udvikling af en meddelelse på tegnsprog, hvorimod deskriptorerne for *Diagrammatisk nøjagtighed*, eksempelvis, fokuserer på den syntaktisk korrekte placering for brugen af erstatningsformer, fx håndformer i stedet for et tidligere anvendt tegn.

Nøglebegreber, der anvendes i den receptive skala, inkluderer:

- ▶ Evnen til at opfange den logiske udvikling og rekonstruere en teksts kohærens.
- ▶ Evnen til at forstå tekster ved at anvende kendskab til teksttyper, skemaer, genrer og beslægtede tekststrukturer og forventet indhold.
- ▶ Evnen til at reagere på huller i den logiske udvikling og misforhold i en teksts kohærens.
- ▶ Evnen til at identificere understrukturer i en tekst, fx særlig information eller argumentationsrækker.
- ▶ Evnen til at prioritere forskellige oplysninger baseret på deres vægtning.
- ▶ Evnen til at fortolke og afveje eksplicite og implicite referencer i en tekst.
- ▶ Evnen til at formulere forventninger om et tekstindhold og at inddrage forventningerne i anvendelsen af passende strategier, fx i søgningen efter specifikt indhold.

Nøglebegreber, der anvendes i den produktive skala, inkluderer følgende:

- ▶ Logisk udvikling og kohærens i teksten, inklusive evnen til at fremstille og begrunde argumenter.
- ▶ Strukturering af oplysninger og argumenter sekventielt med en introduktion og konklusion og med tilføjelse af eksempler og forklaringer, hvor det måtte være nødvendigt.
- ▶ Dannelse af passende overgange. Placering af vægt.
- ▶ Passende brug af sammenhængende virkemidler, fx manuelle og ikke-manuelle, retoriske, i overensstemmelse med den givne teksttype.
- ▶ Referencer tilbage og fremad i teksten.

Tegnsprogets tekststruktur	
	Produktivt
	Receptivt
C2	<p>Kan forstå logiske, kausale, tidsmæssige eller semantiske relationer til at forbinde dele af en tegnsprogstekst til en anden.</p> <p>Kan skelne forskellige former for evaluerende tekster fra hinanden, fx en diskuterende tekst med argumenter for og imod, begrundelse for et argument eller en filosofisk tekst.</p> <p>Kan identificere og forstå komplekse hierarkiske strukturer, fx i politik og organisationer.</p> <p>Kan identificere manglende dele af komplekse tekster eller ukendte teksttyper og udlede manglende indhold.</p>
C1	<p>Kan reproducere indholdet i en længere tegnsprogstekst med mange detaljer.</p> <p>Kan efter at have set en tegnsprogstekst forklare relationer i detaljer.</p> <p>Kan genkende forskellige måder at strukturere tegnsprogstekster og korrekt fortolke deres funktioner i den tekstuelle sammenhæng, fx retoriske spørgsmål, nummerering, drejninger af kroppen.</p> <p>Kan bruge egen viden om teksttyper til at formulere forventninger til indhold og struktur af en tekst og bedømme kvaliteten tilsvarende.</p> <p>Kan skelne enkeltelementer af et argument, fx påstande, begrundelser, eksempler og konklusioner, i en tegnsprogstekst.</p> <p>Kan forudsige, hvad der kommer næstefter ud fra rækkefølge og betoning af elementer i et udsagn.</p>
B2+	<p>Kan genkende det gentagne, centrale tema i indøvede tekster.</p> <p>Kan på basis af placeringen af et argument i tegnsprogsummet genkende hvilket synspunkt argumentet hører til.</p> <p>Kan identificere strukturelle elementer af tekster og anvende deres funktioner til at forstå teksten som en helhed.</p> <p>Kan identificere huller i velkendte teksttyper og udfylde disse på en sammenhængende måde enten via deduktion eller spørgsmål.</p> <p>Kan fastslå, om tegnsprogsbrugerens svarer på spørgsmålet i en tekst.</p>
	<p>Kan i et forløb nævne flere andre steder og personer uden at tabe tråden.</p> <p>Kan systematisk retfærdiggøre holdninger, fx logiske, moralske og pragmatiske.</p> <p>Kan uden besvær anvende stilistiske og retoriske metoder til effektivt at producere indlægget.</p>
	<p>Kan udvikle et overbevisende, logisk argument, fx tese, retfærdiggørelse, eksemplificering, konklusion.</p> <p>Kan understrege visse aspekter af et komplekst emne.</p> <p>Kan strukturere komplekst indhold på en fornuftig måde.</p> <p>Kan anvende forskellige former for argumenterende tekster, fx en forklarende tekst, som fremsætter argumenter for og imod noget, eller en tekst, der giver en detaljeret baggrund og udforsker et emne i dybden.</p> <p>Kan arbejde med et bredt udsnit af emner, og kan introducere og afslutte dem på passende måde.</p> <p>Kan uden besvær anvende manuelle og ikke-manuelle, leksikale og produktive redskaber til at strukturere teksten.</p> <p>Kan tilpasse de anvendte, kohæasive, lingvistiske redskaber, så disse passer til den interne tekststruktur.</p> <p>Kan konstruere budskabet i en tekst fra et generelt udsagn til bestemte detaljer.</p>
	<p>Kan formulere en passende introduktion til og konklusion på en tekst.</p> <p>Kan under en konklusion knytte en tematisk reference tilbage til introduktionen.</p> <p>Kan organisere og formulere indholdet ved at følge vejledende principper.</p> <p>Kan give modtagere, som ikke er til stede, alle de nødvendige oplysninger om sammenhængen, så de kan følge med i, hvad der siges.</p> <p>Kan gruppere forskellige oplysninger tematisk.</p> <p>Kan med billedsprog præsentere den måde, hvorpå en begivenhed eller organisation er struktureret.</p> <p>Kan bruge pauser til at strukturere en tekst, fx ved at indføre en pause mellem forskellige argumenter.</p>

Tegnsprogets tekststruktur	
	Produktivt
	<p>Kan strukturere indhold i kategorier eller emner, placere disse i tegnsprogsrummet, og derefter referere til dem gennem indeksering.</p> <p>Kan strukturere teksten logisk og kan fastholde en tydelig udvikling.</p> <p>Kan videregive alt indhold og alle de komponenter, som forventes af den pågældende teksttype.</p> <p>Kan anvende et metasprog, fx til at orientere modtageren, ved udtrykkeligt at forklare rækkefølgen i teksten, hvormed man udfører noget.</p> <p>Kan skabe passende overgange og forbindelsesled mellem de forskellige afsnit i teksten.</p> <p>Kan understrege de vigtigste aspekter af et emne.</p> <p>Kan anvende principper, som styrer, hvordan man går fra generelle ideer til at præsentere detaljer.</p> <p>Kan anvende regler, som specificerer, hvordan man bevæger sig fra noget generelt til detaljer.</p> <p>Kan indikere tidsmæssige relationer mellem forskellige ting, der berettes om i en rapport.</p> <p>Kan kort forklare en term i løbet af en tekst, når og hvis dette er nødvendigt.</p>
B2	<p>Kan strukturere tekstindhold i en introduktion, hovedafsnit og konklusion.</p> <p>Kan præsentere indhold i fornuftig rækkefølge.</p> <p>Kan strukturere en tekst i et antal tematiske afsnit.</p> <p>Kan tydeligt præsentere relationerne mellem ting ved tydeligt at referere til dem.</p> <p>Kan kort og præcist påpege relevante og interessante detaljer. Kan tydeligt referere til, hvad der tidligere blev sagt.</p> <p>Kan sammenligne andres holdninger og selv have en holdning til disse.</p> <p>Kan forbinde egen erfaring til noget i teksten.</p>
	<p>Kan klart forstå indholdet af en tydeligt struktureret, lang tegnsprogstekst.</p> <p>Kan fange det gentagne, centrale tema i en tekst og følge med i det uden besvær.</p> <p>Kan i en tegnsprogstekst genkende overgangene mellem introduktion, hovedtekst og konklusioner.</p> <p>Kan bedømme, om introduktion og konklusion i en tekst passer sammen. Kan fastslå en ændring i emner i en tegnsprogstekst.</p>
B1+	<p>Kan genkende vigtigheden af et udsagn, som er i centrum af tegnsprogsrummet.</p> <p>Kan forstå referencer til tidligere, forudsat information.</p> <p>Kan identificere forbindelser og relationer mellem indhold, hvis henvisningen til disse er tydelig i den tegnsprogstekst.</p> <p>Kan forstå udviklingen af en meget struktureret, tegnsprogstekst.</p> <p>Kan genkende metoder i rumlig strukturering og anvende disse til at forstå en tegnsprogstekst.</p> <p>Kan uddrage indholdet af en kort tekst fra sammenhængen, selv hvis enkelte sammenhængsmarkører mangler.</p>

Tegnsprogets tekststruktur	
	Produktivt
	<p>Kan formulere en teksts formål og mål i introduktionen. Kan placere på hinanden følgende elementer i en tekst i logisk rækkefølge. Kan introducere et emne på passende måde og derefter give det relevant indhold. Kan indikere de vigtigste aspekter af et emne i den hierarkiske rækkefølge i forhold til vigtighed. Kan anvende enkle strategier til at strukturere information, fx ved at tilføje kommentarer til emnet. Kan bruge tegnet <i>håndfladen-op</i> for at markere afslutningen af bestemte indlæg. Kan opsummere de vigtigste årsager i en tekst som svar på spørgsmålet: <i>hvornår, hvor, hvem, hvad, hvordan og hvorfor</i>. Kan give begrundelser for ens holdninger. Kan afslutte bidraget korrekt, dvs. sætte hænderne sammen.</p>
B1	<p>Kan genkende enkle måder at strukturere på i en tegnsprogstekst, fx et subjekt, og kan kommentere på det.</p>
	<p>Kan introducere et emne på passende måde. Kan skelne mellem forskellige punkter på en liste. Kan formulere enkle argumenter for-og-imod i form af spørgsmål. Kan producere et resumé af enkle emner.</p>
A2	<p>Kan finde hovedpunkterne i korte hverdagstekster. Kan identificere og forstå enkle hierarkiske strukturer, fx familier og arbejde, ved at anvende flydemærker i tegnsprogsummet. Kan forstå enkle tidssekvenser gennem tegnsprogsummet. Kan udlede intentionen eller målet med en tegnsprogstekst fra introduktionen.</p>
A1	<p>Kan fange enkeltpunkterne i en talopførelse. Kan fastslå afslutningen på et tegnsprogsbidrag ved for eksempel at klappe i hænderne.</p> <p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>

Tegnsprogsrum og perspektiver

Et vigtigt aspekt i tegnsprog er brugen af rumlig reference. Dette betinger en klar etablering af kontekster for fortolkning ved at skabe et tegnsprogsrum. Derfor opdeles det tredimensionelle tegnsprogsrum systematisk. Diskursdeltagere og særlige relationer skal placeres entydigt inden for tegnsprogsrummet. Fastsættelse af referencepunkter tjener to formål: For det første er det et middel til at etablere referencerelationer inden for sætninger, dvs. sætningsdele, og for det andet giver det en tekst en fortolkningskontekst. Tegnsprog introducerer typisk konteksten og tegnsprogsrummet for en tekst i begyndelsen af en interaktion eller produktion for at fastsætte referencepunkter inden for det tredimensionelle tegnsprogsrum. Når disse først er opstillet, forbliver de på plads indtil et nyt tegnsprogsrum introduceres, eller en diskursdeltager bevæger sig gennem rummet. Konsekvens i rumlige relationer er derfor vigtig for et sammenhængende, entydigt tegnsprogsprodukt.

I løbet af et tegnsprogsindlæg, fx i en konstrueret dialog (indirekte tale), kan det være nødvendigt for tegnsprogsbrugeren at tillægge sig en bestemt talers perspektiv. Tegnsprogsbrugere kan skifte mellem perspektiver ved at udnytte potentialet ved at bevæge sig mellem referencepunkter, fx via kropbevægelse eller skulderbevægelser, eller i mere begrænsede former, fx med en ændring blikket for at markere en ændring i synspunkt. I alle tilfælde er det gældende synspunkt typisk tegnsprogsbrugeren. Tegnsprog og talesprog bruger således det samme valgte synspunkt: nemlig tegnsprogsbrugeren eller talerens.

Nøglebegreber, der anvendes i den receptive skala, inkluderer følgende:

- ▶ Evnen til at forestille sig tegnsprogets rum og at huske relationerne i den efterfølgende tekst.
- ▶ Evnen til at genkende et nyt tegnsprogsrum, scenskift, emne, osv.
- ▶ Handlings-, hændelses- eller emneforståelse, der præsenteres fra forskellige personers perspektiv eller synspunkter.
- ▶ Evnen til at følge konstrueret handling, fx rolleskift og ændringer i perspektiv, og konstrueret dialog, fx indirekte tale, samt at genkende de forskellige tilhørende teknikker, fx kropsholdning, synsretning eller andre ikke-manuelle virkemidler.
- ▶ Fortolkning af manuelle og ikke-manuelle tegn og forståelse af tegnsprogsrummets referencer.

Nøglebegreber, der anvendes i den produktive skala, inkluderer følgende:

- ▶ Evnen til at forestille sig og planlægge anvendelsen af tegnsprogsrummet.
- ▶ Evnen til at konstruere et nyt tegnsprogsrum eller at indikere et scenskift, ændring af emne, osv.
- ▶ Evnen til at præsentere en handling, hændelse eller emne fra forskellige personers perspektiv eller forskellige synspunkter.
- ▶ Evnen til at tilegne sig eller skifte rolle, fx gennem kropsholdning, synsretning, skildring.
- ▶ Anvendelsen af ikke-manuelle virkemidler såsom ansigtsudtryk, kropsholdning eller øjenbevægelser for at vise forskellige mennesker.

Tegnsprogsum og perspektiver		
	Produktivt	
	Receptivt	
C2	<p>Kan følge en konstrueret dialog mellem forskellige personer uden besvær, selv når markeringen af rolleskift reduceres, fx synsretning.</p> <p>Kan følge sceneskift, steder eller personer igennem en handling.</p> <p>Kan med lethed følge flere ændringer i perspektiv og rolle.</p>	<p>Kan præsentere en kompleks handling eller begivenhed ved at spille forskellige roller og inddrage forskellige perspektiver.</p>
C1	<p>Kan huske de rumlige opstillinger, der fastsættes i tegnsprogsummet, fx landskab, familie, situation, og kan følge referencer inden for tegnsprogsummet uden besvær.</p> <p>Kan fuldt ud forstå en etableret opstilling i et tegnsprogsum, fx landskab, familierelationer, situation, selv hvis disse kun vises ved maleriske verber.</p> <p>Kan fastslå, når tegnsprogbrugeren opstiller en ny scene til reference i tegnsprogsummet.</p> <p>Kan skelne mellem forskellige perspektiver, fx publikum eller fortæller, forudsat disse markeres tydeligt.</p> <p>Kan ulede, hvad tegnsprogbrugeren siger ud fra eget perspektiv, og hvad vedkommende siger ud fra andres perspektiv.</p> <p>Kan under fortolkning af teksten inddrage et perspektiv fra en deltager i handlingen, fx at en person ikke ser noget.</p>	<p>Kan skifte mellem forskellige perspektiver.</p> <p>Kan skabe et komplekst 3-D billede, inklusive objekter i bevægelse.</p>
B2	<p>Kan forstå en fortælling med flere figurer, når rolleændringerne markeres tydeligt og langsomt, fx via placering af overkrop eller øjets blik.</p>	<p>Kan bruge tegnsprogsummet korrekt, mens en interaktion mellem flere end to personer finder sted, fx en familiemiddag.</p> <p>Kan på korrekt vis introducere og fuldføre et rolleskift.</p> <p>Kan præsentere en enkel handling eller begivenhed fra en deltagers perspektiv.</p> <p>Kan præsentere en enkel handling eller begivenhed fra et publikums eller en fortællers perspektiv.</p> <p>Kan lingvistisk korrekt strukturere et nyt tegnsprogsum, når teksten påbegynder et nyt emne eller situation.</p> <p>Kan introducere et tegnsprogsum ved hjælp af en netop konstrueret handling og afbildning.</p> <p>Kan præsentere en ændring i scene, sted eller person på forståelig måde.</p> <p>Kan afbilde en figurs rolle, fx for at vise følelser.</p> <p>Kan afbilde en ændring i perspektiv for en person ved hjælp af kropsholdning og/eller synsretning.</p>

Tegn sprogsrum og perspektiver	
	Produktivt
	Receptivt
	<p>Kan konstruere en opstilling i tegnsprogsrummet for en tekst, fx landskab, familie og situation, på en lingvistisk korrekt måde.</p> <p>Kan korrekt beskrive de relative enheders placering i forhold til hinanden.</p> <p>Kan vise en ændring i en persons perspektiv ved hjælp af en ændring i overkroppen.</p>
B1	<p>Kan repræsentere de relative proportioner og sammenhænge og relationer i for eksempel et landskab i tegnsprogsrummet.</p> <p>Kan forestille sig og beskrive ideer rumligt.</p> <p>Kan udvikle et udsagn, som opstiller abstrakter, fx <i>tæt på</i> eller <i>langt fra</i> eller fra <i>småt</i> til <i>stort</i>.</p> <p>Kan skabe et klart billede i tegnsprogsrummet.</p> <p>Kan anvende ansigtsudtryk, som er passende for en figur i en fortælling. Kan referere til figurer i en fortælling ved at bruge afbildning.</p>
A2	<p>Kan bruge kropsholdning til at indikere forskellige standpunkter i forhold til et emne, fx ved at modstille argumenter for og imod ved en kropsholdning til henholdsvis højre og venstre.</p> <p>Kan anvende et passende ansigtsudtryk for den figur, person eller objekt, som beskrives.</p> <p>Kan beskrive en person ved at konstruere en handling.</p>
A1	<p>Kan på korrekt vis identificere objekter og personer, som allerede er introduceret på basis af tegnsprogsbrugerens blik.</p> <p>Kan bruge de stedmarkører, der blev introduceret i begyndelsen af teksten til at forstå efterfølgende referencer til disse, forudsat de tydeligt vises.</p> <p>Kan identificere og huske personers og objekters relative placeringer og deres rumlige relationer med hinanden.</p> <p>Kan forstå, hvor og hvordan objekter er placerede i rumlige beskrivelser.</p> <p>Kan forestille sig omgivelser, såsom udseende af et landskab eller et rum, ud fra beskrivelse af former.</p> <p>Kan ved hjælp af indekserede referencer efterfølgende identificere objekter og personer, der tidligere er blevet placeret i tegnsprogsrummet.</p> <p><i>Ngen deskriptorer.</i></p> <p>Kan forstå en enkel konstrueret handling, hvor tegnsprogsbrugeren påtager sig en andens rolle.</p> <p><i>Ngen deskriptorer.</i></p>

Sprogbevidsthed og fortolkning

Denne skala inkluderer kompetencedeskriptorer, der muliggør en korrekt fortolkning af opfattede kommunikationshandlinger og disses funktioner. Disse kompetencer gør det muligt at identificere de respektive tekstfunktioner, fx overbevisende, underholdende, argumenterende, påvirkende, med henblik på at etablere forventninger til en tekst, at forstå og vurdere tegnsprogsbrugerens tilstedeværelse og til at skelne mellem forskellige kommunikationsniveauer. Kompetencerne inkluderer også forståelsen og bedømmelsen af stilistiske virkemidler, konnotative betydninger og bevidste prosodiske tegn.

Metalingvistiske kompetencer giver mulighed for vurderende betegnelser for bestemte, opfattede tegn og udtryk, fx som æstetiske bidrag eller retoriske svar. De anvendes i fortolkningen af en tegnsprogsbrugers produktioner, fx i en tekst, der appellerer eller anmoder, eller i en formel tekst, og de anvendes i vurderinger af tegnsprog.

Disse kompetencer omfatter, ud over adgang til leksikale og produktive repertoier, evnen til at forstå forskellige typer erklæringer på tegnsprog, såsom variationer i hastighed og stil, der ikke er en del af leksikonet. Forfatteren af en tekst på tegnsprog er normalt synlig i modsætning til forfatteren af en skreven tekst: videooptagne tekster på tegnsprog er ikke adskilt fra forfatterne, og de formidlede betydninger er ikke løsrevne fra forfatterne, medmindre de anvender teknologiske metoder, fx en avatar. Derfor kan tegnsprogsbrugerens udseende have væsentlig betydning for fortolkningen af en tegnsprogstekst. Faktisk er dette et træk, som videooptagne tekster deler med interaktioner ansigt-til-ansigt.

Nøglebegreber, der anvendes i denne skala, inkluderer følgende:

- ▶ Korrekt fortolkning af bevidste prosodiske signaler og ikke-lingvistiske) signaler, der formidles af tegnsprogsbrugeren.
- ▶ Identifikation af de tiltænkte kommunikative handlinger som et hele og bedømmelse af tegnsprogsbrugers overholdelse af adfærd og fremtoning.
- ▶ Evnen til at skelne mellem tegnsprogsbrugers tiltænkte og ikke-tiltænkte, kommunikative og ikke-kommunikative adfærd samt den korrekte fortolkning og overvejelse heraf.
- ▶ Korrekt fortolkning af nye klassifikationer, pauser, håndtegn, færdiglavede tegn osv.
- ▶ Korrekt fortolkning af ikke-manuelle virkemidler, fx ansigtsudtryk, øjenbevægelser, mundbevægelser inkl. mundmimik (eller ikke), som elementer i en konstrueret handling og konstrueret dialog.
- ▶ Udskillelse af den konnotativ betydning, selv hvis den er formidlet på en ikke-eksplicit måde.
- ▶ Korrekt fortolkning af den retoriske eller strukturelle funktion af pauser, metaforer, ironi m.m.

Sprogbevidsthed og fortolkning	
C2	<p>Kan uddrage hovedpunkterne i avancerede tekster.</p> <p>Kan forstå æstetisk tegnsprog i konteksten, selv om man ikke er kendt med det.</p> <p>Kan fortolke abstrakte poetiske tegn.</p> <p>Kan genkende retoriske og stilistiske redskaber i en tegnsprogstekst og forstå deres funktioner, fx repetition, rim, metafor, ironi.</p> <p>Kan forstå tegnsprog, hvor tegnsprogsbrugeren kombinerer forskellige stilistiske redskaber samtidig, fx den ikke-dominerende hånd viser en sammenhæng, mens den dominerende hånd viser en handling fra et forskelligt perspektiv, og en af disse kombineres med ikke-manuelle udtryk.⁴⁶</p> <p>Kan genkende en variation i ordenes rækkefølge og beskrive den retoriske virkning, fx vigtighed.</p> <p>Kan genkende, når en tegnsprogsbruger anvender et længerevarende tegn som et prosodisk eller retorisk redskab.</p>
C1	<p>Kan uddrage nøgleinformation om et ukendt emne ud fra en lang tegnsprogstekst.</p> <p>Kan beslutte, om et udsagn om en tekst indeholder en underforstået betydning.</p> <p>Kan på korrekt vis fortolke metalingvistiske referencer i en tegnsprogstekst.</p> <p>Kan fange ukendte begreber ved at udnytte de forklarede analogier i en tekst.</p> <p>Kan skelne mellem brugen af kropssprog som en metode til at strukturere, fx at adskille argumenter for og imod, eller som et grammatisk redskab, fx til relativsætninger.</p> <p>Kan forstå komplicerede emotionelle tilstande, som tegnsprogsbrugeren udtrykker ikke-manuelt og ved konstrueret handling.</p> <p>Kan identificere og fremlægge indhold, som udtrykkes med kreative billeder.</p> <p>Kan forklare kreativt sprogbrug, hvor tegnsprogsbrugeren bruger for eksempel håndform som et æstetisk element.</p>

⁴⁶ Dette er et eksempel på *kropsdelenes anvendelse*.

	Sprogbevidsthed og fortolkning
B2	<p>Kan forstå information, som er underforstået, men ikke udtrykkeligt udtalt i en tekst, fx <i>Han tog ud på ski, og Jeg skal besøge ham på hospitalet.</i></p> <p>Kan følge hovedpunkterne i en tekst, selv når tegnsprogsbrugeren også foretager sidespring fra teksten.</p> <p>Kan opfatte, om en tegnsprogsbruger formidler en kompleks tekst på en afslappet eller intens måde.</p> <p>Kan opfatte, om tegnsprogsbrugeren producerer en tekst i bestemt rytme, og kan beskrive effekten af forskellige rytmer.</p> <p>Kan give begrundelser for, hvorfor tegnsprogsbrugeren bruger pauser i en tekst, fx fordi det er fornuftigt som et strukturelt element, eller fordi tegnsprogsbrugeren skal overveje noget.</p> <p>Kan forstå, hvem der har hvilken holdning, og hvordan sådanne holdninger har forbindelse til hinanden.</p> <p>Kan genkende, hvornår en tegnsprogsbrugers personlige oplevelser påvirker argumentationen, og hvornår de ikke gør.</p> <p>Kan fastslå, om den anvendte tegnsprogsstil er i overensstemmelse med indholdet.</p> <p>Kan fastslå på basis af samtalepartnerens tegnsprog og ikke-manuelle tegn, hvor sikker tegnsprogsbrugeren er på, hvad vedkommende siger, fx <i>uafklaret eller usikker eller sandsynlig.</i></p> <p>Kan skelne produktive tegn med klassifikationsstrukturer fra imitative, ikoniske tegn.</p> <p>Kan følge med i de tegn, som samtalepartneren laver, selv når der er mindre brug af ikke-manuelle metoder.</p> <p>Kan beskrive den effekt, som tegnsprogshastigheden har på vedkommende.</p> <p>Kan bedømme, om en person præsenterer sig på en måde, som ikke er i overensstemmelse med sammenhæng og den pågældende teksttype, fx påklædning, aura, soigneret fremtoning.</p> <p>Kan uddrage betydningen af ukendte tegn ved brug af sammenligninger og analogier.</p>
B1	<p>Kan forstå rækkefølgen af begivenheder ud fra rækkefølgen af udsagn.</p> <p>Kan forstå enkle argumenter for og imod om et bestemt emne.</p> <p>Kan forstå, hvilke fordele og ulemper en tekst nævner om et emne.</p> <p>Kan forstå nøglespekter i konklusioner.</p> <p>Kan genkende og korrekt fortolke vigtige elementer på basis af ikke-manuelle komponenter, der anvendes til understregning, fx ansigtsudtryk, bevægelsers omfang.</p> <p>Kan udlede fra de anvendte klassifikatorer, hvad der tales om, fx <i>mord</i> ud fra håndteringen af et mordvåben.</p> <p>Kan skelne mellem vigtigt og uvigtigt indhold i en tekst.</p> <p>Kan udlede det tidsmæssige aspekt fra overkroppens bevægelser.</p> <p>Kan forstå en tekst så godt, at vedkommende bliver følelsesmæssigt påvirket.</p> <p>Kan genkende de ikke-manuelle elementer, der anvendes af en tegnsprogsbruger for at skabe spænding i teksten.</p> <p>Kan på korrekt vis fortolke tegnet <i>håndfladen-op</i>, fx for at vise en pause.</p> <p>Kan genkende og forstå ikke-manuelle markører.</p> <p>Kan forstå forklaringer, så instruktioner kan iværksættes.</p>
A2	<p>Kan forstå en introduktion til et emne og genskabe den med egne ord.</p> <p>Kan fange tegnsprogsbrugers holdning til et emne.</p> <p>Kan forbinde forklaringer og eksempler med hinanden.</p> <p>Kan fortolke følelser, når tegnsprogsbrugeren kommunikerer disse ved hjælp af ansigtsudtryk.</p> <p>Kan fastslå, om vedkommende tiltales som modtager.</p> <p>Kan forstå hovedpunkterne i tegnsprogstekster om hverdagsemner.</p> <p>Kan fange og vise forskellene mellem ting.</p> <p>Kan identificere identiske referencer, selv hvis disse udtrykkes på forskellige lingvistiske måder, fx med leksikale tegn eller med en konstrueret handling.</p> <p>Kan udskille ukendte tegn i et tegnsprog og spørge, hvad de betyder.</p>
A1	<p>Kan skelne mellem positive og negative attituder på basis af ikke-manuelle træk, fx trække øjenbryn sammen i modsætning til hævede øjenbryn.</p> <p>Kan forstå den direkte accept eller afvisning af forespørgsler eller krav.</p>

Fremtoning og effekt

Denne skalas vigtigste fokus er på, hvor stærkt tegnsprogseffekter påvirker modtageren, dvs. den perlokutionære virkning som overbevisende, underholdende, argumenterende, påvirkende osv., og de bestemte tegn, der er til tegnsprogsbrugernes rådighed. Der er også fokus på ordforråd og strukturernes rækkevidde, inkl. både de manuelle og ikke-manuelle elementer, og måden hvorpå tegnsprogsbrugeren stilistisk kan udnytte disse til at producere en fængende tekst. Om taleren ønsker at udvise raffinement, pral eller forklaring, må tegnsprogsbrugeren være opmærksom på disse effekter.

Tegnsprogsbrugeren skal derfor mestre forskellige måder at præsentere et tegnsprogsudsagn på, såsom variation i hastighed og stil. I modsætning til en skreven tekst forbliver forfatteren synlig i tegnsprogstekster: videooptagne tekster på tegnsprog er typisk ikke uafhængige af deres forfattere, og det er de formidlede betydninger heller ikke. Produktionen af en formel tegnsprogstekst fordrer eksempelvis en passende formel fremtoning hos tegnsprogsbrugeren. Der findes derfor en yderligere kompetence i produktionen af tegnsprogstekster, nemlig *fremtoningskompetence*, som må indøves, og som indeholder forskellige aspekter for, hvordan en passende tegnsprogstekst kan produceres til bestemte formål.

Nøglebegreber, der anvendes i skalaen, inkluderer følgende:

- ▶ Raffinement og semantisk præcision i det generelle budskab, op til æstetisk anvendelse ved niveau C2.
- ▶ Bevidst anvendelse af retoriske virkemidler, registervalg, pauser og diskurskontrol.
- ▶ Forventning om modtagernes behov i diskursproduktioner.
- ▶ Anvendelse af et producerende og etableret leksikon, inkl. allerede eksisterende tegn, anvendelse af billeder, hvor det er passende og effektivt.
- ▶ Udtryk for bestemte funktioner og ordforråd (A niveauer).
- ▶ Tegnsprogsbrugers adfærd og fremtoning, hvor de synlige omgivelser, tilhører m.m. inddrages.

	Fremtoning og effekt
C2	<p>Kan være kreativ uden at miste tankerækken.</p> <p>Kan bruge et bredt udsnit af forskellige måder at opbygge spænding og sindsbevægelse på, fx konstrueret handling, retoriske spørgsmål, varierende rytme.</p> <p>Kan uden besvær og på spøgefulds vis anvende håndformer som et æstetisk element, så kreative former for sprog opstår.</p> <p>Kan præsentere tanker og følelser på en kunstnerisk måde ved at anvende et udpluk af tegn og afbildninger, som det måtte være passende.</p>
C1	<p>Kan forberede sig godt, så man under tegnsprogsformidlingen ikke behøver tænke på indholdet.</p> <p>Fremstår rolig og afslappet under tegnsprogsformidlingen, selv når en høj grad af koncentration er påkrævet.</p> <p>Kan give figurerne i en historie deres egen individuelle lingvistiske profil, fx stil, tone, register.</p> <p>Kan bruge sprog til at udbygge en historie på en sådan måde, at modtageren kan inddrages i historiens fortælling.</p> <p>Kan ændre tegnsprogets hastighed fra langsomt til hurtigt for at opbygge spænding.</p> <p>Kan få modtageren til at blive entusiastiske.</p> <p>Kan anvende overdivelse passende og effektivt.</p>
B2	<p>Kan bidrage med ukonventionelle og originale overvejelser om det pågældende emne på en lingvistisk kyndig måde.</p> <p>Kan kreativt udtrykke forestillinger og begreber.</p> <p>Kan vælge fra et bredt udsnit af ikke-manuelle måder at opbygge spænding og sindsbevægelse på.</p> <p>Kan få deltagerne til at vise stærke følelser, fx latter, gråd.</p> <p>Kan beskrive en begivenhed på en medrivende måde.</p> <p>Kan udtrykke komplicerede følelsesregistre gennem konstruerede handlinger og gestik.</p> <p>Kan foretage relevante sammenligninger, som bidrager til, at modtageren får en bedre fornemmelse for den givne information.</p> <p>Kan stimulere eller vække nysgerrighed på modtagerens vegne med hensyn til afslutningen på en tekst.</p>
B1+	<p>Kan udtrykke et nyt synspunkt, som får modtagerne til at tænke.</p> <p>Kan udtrykke en persons følelser, som er tæt på vedkommende.</p> <p>Kan bruge kropssprog og ansigtsudtryk til at give betydning.</p> <p>Kan understrege, hvad der er vigtigt ved at bruge ikke-manuelle metoder samt omfanget af bevægelser.</p>

	Fremtoning og effekt
B1	Kan fastholde modtagers opmærksomhed ved at anvende forskellige metoder, fx retoriske spørgsmål. Kan troværdigt fortælle en historie. Kan udtrykke en figurs personlige træk.
A2	Kan præsentere sig på en høflig og passende måde. Kan fremsætte fakta neutralt uden samtidig at vise følelser. Kan viderebringe og stimulere følelser, fx glæde og bedrøvelse. Kan viderebringe følelser gennem ansigtsudtryk. Kan anvende afbildning på passende måde for at udtrykke negative og positive følelser, fx trække øjenbryn sammen betyder negativ og løfte øjenbryn betyder positiv.
A1	Kan placere sig, så tegnsproget bliver synligt for modtagerne. Kan udtrykke følelsesmæssige tilstande blot ved afbildning, dvs. uden brug af leksikale tegn.

Formidlingshastighed

Denne skala inkluderer kompetencer, der beskriver lethed eller besværet, hvormed tegnsproget forstås. Formidlingens hastighed kan afhænge af kendte og ukendte tegn, af graden af grammatisk kompleksitet eller af kendskabet til håndalfabetisering for nu at give et par eksempler. Skalaen fanger derfor, hvordan forskellige kompetencer fra andre skalaer kan anvendes, hvor automatiserede kompetencerne allerede er, og hvor mange ressourcer der skal knyttes til fortolkningen eller er tilgængelige for yderligere formidling af meddelelser. Individets erfaring med udfordrende kommunikation, afhængigt af det anvendte sprog, relaterer hertil. Formidlingens hastighed viser en modtagers færdighedsniveau, og hvor godt vedkommende kan fange og forstå formidlet information.

Nøglebegreber, der anvendes i skalaen, inkluderer følgende:

- ▶ Besværet, hvormed tekster og udtryk af forskellig længde, tydelighed og kompleksitet forstås.
- ▶ Evnen til at vurdere andres hastighed, regelmæssighed og rytme i tegnsproget og evnen til at indrette sig.
- ▶ Evnen til at fange handlinger, der produceres på samme tid med forskellige udtryksmidler.
- ▶ Evnen til at følge handlinger med flere personer og komplekse tegnsprogsrum.
- ▶ Evnen til at følge meddelelser eller tekster, selv når overgangen mellem de forskellige tekstdele tegnsprogsformidles med jævn hastighed.
- ▶ Evnen til at forstå håndalfabetisering med jævn hastighed.
- ▶ Evnen til at følge indholdet på trods af assimilationer, afbrydelser, huller, pauser, fejl eller utydelig tegnsprogsformidling.

	Formidlingshastighed
C2	Kan følge tekster, som udføres parallelt, fx med to tegnsprogsbrugere. Kan holde styr på, hvem der skal tage næste tur, når flere tegnsprogsbrugere er i gang, fx i en paneldiskussion, ved at holde øje med ønsket om et turskifte. Kan opremse de forskellige aspekter, der nævnes i en tekst, selv hvis tegnsprogsbrugeren nævner disse hurtigt efter hinanden. Kan med lethed forstå flydende håndstavede tegn, selv hvis man ikke ser hvert eneste bogstav, men måske kun ergonomiske ordformer.
C1	Kan følge en lang, flydende tegnsprogsformidlet tekst. Kan følge komplicerede beretninger uden besvær. Kan med lethed forstå komplekse handlinger og relationer mellem objekter eller personer eller steder, som beskrives, ved at anvende forskellige klassifikationsstrukturer. Kan følge med i, hvordan mennesker reagerer over for en andens kommunikationsadfærd, selv i tilfælde hvor flere tegnsprogsbrugere er i gang, fx i en paneldiskussion. Kan forstå en tegnsprogstekst, selv når tegnsprogsbrugeren kun bruger en hånd. Kan følge en tekst, selv når den indeholder flere ukendte tegn. Kan forstå en tekst, selv når visse tegn eller sætninger er ukomplette eller ikke-synlige. Kan se tegnsprogsfejl og selv korrigere dem uden at spørge.

	Formidlingshastighed
B2	Kan følge uventede nyheder eller videobeskeder uden forberedelse.
	Kan med lethed forstå handlingsbeskrivelser, selv hvis tegnsprogsbrugeren anvender forskellige klassifikationsstrukturer, fx manipulations- og substitutionstegn.
	Kan følge med i endog uventede drejninger i en tekst. Kan forstå rytmisk præsenterede bevægelsesmønstre og handlinger og kan genkende disses æstetiske kvalitet.
B1	Kan følge en lang og langsomt formidlet tegnsprogstekst, forudsat tegn vises flere gange. Kan med lethed følge fortællingen af en velkendt historie. Kan genkende og imitere forskellige håndformer, selv når tegnsprogsbrugeren bruger disse i hurtig rækkefølge. Kan se tegnsprogsfejl og spørge om mere præcise tegn eller tydeliggørelse.
	Kan følge en længere, flydende tegnsprogstekst, forudsat tegn gentages. Kan forstå en forholdsvis lang tekst i en køre, forudsat den tegnsprogsformidles langsomt. Kan forstå angivelser, fx navn, fingerstavede elementer og funktioner, for personer i en tekst og efterfølgende referencer til disse.
A2	Kan følge samtalepartnerens tegn, forudsat disse er tydeligt synlige.
	Kan forstå flydende fingerstavning af bogstaver, forudsat tegnsprogsbrugeren gentager, om nødvendigt.
A1	Kan forstå korte, langsomt og tydeligt tegnsprogsformidlede tekster i en køre.

Tegnsprogsfærdighed

Denne skala er en direkte ækvivalent til færdighedsskalaen under de kommunikative sprogkompetencer. Nøglebegreber, der anvendes i skalaen, inkluderer følgende:

- ▶ Tegnsprogets hastighed, regelmæssighed og rytme.
- ▶ Evnen til at holde passende pauser.
- ▶ Evnen til at artikulere samtidige konstruktioner med forskellige artikulationsmetoder.
- ▶ Evnen til at artikulere tegn efter tegn med flydende overgange og uden forvrængninger.
- ▶ Evnen til at fingerstave i en flydende sekvens med henblik på at udtrykke ord for ukendte tegn (A niveauer) eller med kontekstafhængig vægt (niveau B og over) eller som et middel til tegnsprog som kontakt mellem to sprog (alle niveauer).

	Tegnsprogsfærdighed
C2	<i>Ngen deskriptorer. Se C1.</i>
C1	Kan formidle tegnsprog hurtigt med en flydende rytme.
	Kan tegnsprogsformidle en længere tekst flydende og rytmisk. Kan forlænge et tegn, dvs. fastholde tegnet, som et retorisk eller prosodisk træk.
B2	Kan formidle tegnsprog med flydende hastighed, selvom nogle pauser til planlægning er nødvendige. Kan forbinde en historie, der er kendt, i et flydende tegnsprog.
	Kan holde et tegn med den ene hånd for at vise noget statisk, dvs. fastholde tegnet, og samtidig bruge den anden hånd til at fortsætte tegnsproget. ⁴⁷
	Kan bruge tegnsprog med et roligt tempo uden at skulle tænke på enkelttegn. Kan bruge pauser som effekt passende steder.
	Kan vise bevægelsestrin eller aktivitetstrin rytmisk, fx faldende blade eller hagl. Kan håndstave flydende og forbinde eller blande elementer jævnt.

- 47. Disse strukturer kaldes også *fragmenterede flydemærker*.

	Tegnsprogsfærdighed
B1	Kan tegnsprogsformidle en flydende overgang mellem relaterede punkter.
	Kan tegnsprogsformidle en kort tekst rytmisk. Kan flydende anvende håndformer og/eller fingerstavning.
A2	Kan tegnsprogsformidle en enkel sætning rytmisk.
	Kan indikere slutningen på en sætning tydeligt ved at holde en pause.
A1	<i> ingen deskriptorer.</i>

APPENDICES

Appendiks 1

VIGTIGE FUNKTIONER I CEFR NIVEAUERNE

Niveau A1 betragtes som det laveste niveau for generativ sprogbrug – det punkt, hvor brugeren kan *interagere på en enkel måde, stille og besvare enkle spørgsmål om sig selv, hvor de bor, folk de kender, og ting de ejer, kan indlede og reagere på enkle udsagn om et umiddelbart behov inden for et velkendt område eller om meget velkendte emner*, i stedet for udelukkende at være afhængig af et meget begrænset indøvet, leksikalsk struktureret repertoire af situationsspecifikke fraser.

Niveau A2 afspejler det niveau, der henvises til i specifikationen for *Waystage (Godt på vej)*. På dette niveau findes størstedelen af deskriptorer, der angiver sociale funktioner, såsom *at bruge enkle hverdagsformer for høflige hilsener og tiltale; at hilse på folk og spørge, hvordan de har det, og reagere på nyheder; at håndtere meget korte sociale udvekslinger; at stille og besvare spørgsmål om, hvad folk laver på arbejde og i fritiden; at invitere og svare på invitationer; at diskutere, hvad man kan lave, hvor man kan tage hen, og lave aftaler om at mødes og at tilbyde og acceptere tilbud*. Her findes også deskriptorer for at komme rundt forskellige steder: den forenkede udgave af det fulde sæt transaktionsspecifikationer i *Tærskelniveauet* for voksne, der bor i udlandet, indeholder eksempelvis *at foretage enkle transaktioner i butikker og banker og på postkontorer; at få enkel information om rejser; at bruge offentlig transport: busser, tog og taxaer; at spørge om grundlæggende oplysninger; at spørge om og vise vej og at købe billetter og at spørge om og fremskaffe hverdagsvarer og tjenesteydelser*.

Det næste bånd viser en præstation for *stærk Waystage (Godt på vej)* (A2+). Det bemærkelsesværdige her er en mere aktiv deltagelse i samtalen under forudsætning af nogen hjælp og med visse begrænsninger, for eksempel: *at indlede, opretholde og afslutte en enkel, begrænset samtale ansigt-til-ansigt; at forstå nok til at håndtere enkle, rutinemæssige udvekslinger uden unødigt indsats; at gøre sig forståelig og udveksle ideer og information om kendte emner i forudsigelige hverdagssituationer, forudsat den anden hjælper, hvis det er nødvendigt; at kommunikere vellykket om grundlæggende emner, hvis man kan bede om hjælp til at udtrykke, hvad man ønsker; at beskæftige sig med hverdagssituationer med et forudsigeligt indhold, selvom man generelt må ændre budskabet og søge efter ord eller tegn; at interagere med rimelig lethed med lidt hjælp i strukturerede situationer, men deltagelse i åben diskussion er ret begrænset*. Dertil kommer en betydeligt bedre evne til at fastholde monologer, fx *at udtrykke, hvordan man har det i enkle vendinger; at give en længere beskrivelse af hverdagsaspekter af ens omgivelser, fx mennesker, steder, et job eller studieliv; at beskrive tidligere aktiviteter og personlige oplevelser; at beskrive vaner og rutiner; at beskrive planer og arrangementer; at forklare, hvad man kan lide eller ikke bryder sig om ved noget; at give korte, grundlæggende beskrivelser af begivenheder og aktiviteter; at beskrive kæledyr og ejendele og at bruge et simpelt beskrivende sprog til at sammenligne og komme med korte udsagn om genstande og ejendele*.

Niveau B1 afspejler specifikationen for *Tærskelniveauet* for en besøgende i et andet land og er måske mest åbenlyst kategoriseret efter to funktioner. Den første funktion er evnen til at opretholde interaktion og komme igennem med det ønskede i en række sammenhænge, fx *at følge hovedpunkterne i en længere diskussion generelt, forudsat andre formulerer sig klart i standardsprog; at give eller spørge om personlige synspunkter og meninger i en uformel diskussion med venner; at udtrykke det vigtigste punkt på en forståelig måde; at udnytte den enkle sprogbrug i bred forstand og fleksibelt til at udtrykke meget af det man vil; at kunne fastholde en samtale eller diskussion, men kan nogle gange være svær at følge, når man prøver at udtrykke præcist, hvad man gerne vil; at fortsætte på en forståelig måde, selvom pauser til grammatisk og leksikal planlægning og reparation er meget tydelige, især i længere, fri sprogproduktion*. Den anden funktion er evnen til fleksibelt at håndtere problemer i hverdagen, fx *at klare mindre rutinemæssige situationer i den offentlige transport; at klare de fleste situationer, der sandsynligvis vil opstå, når man køber rejser gennem en agent, eller mens man er på rejse; at gå uforberedt ind i samtaler om kendte emner; at indgive en klage; at tage forskellige initiativer i et interview eller en konsultation, fx indlede et nyt emne, men er meget afhængig af interviewer i interaktionen og at bede en anden præcisere eller uddybe, hvad vedkommende lige har sagt*.

Det efterfølgende bånd ser ud til at være en *stærk tærskel* (B1+). De samme to hovedfunktioner er fortsat til stede med tilføjelse af en række deskriptorer, der fokuserer på udveksling af mange oplysninger, fx *at modtage beskeder, der indeholder forespørgsler og forklarer problemer; at give konkrete oplysninger, der kræves i en samtale eller konsultation, såsom at beskrive eksempelvis symptomer over for en læge, men gøre det med begrænset præcision; at forklare, hvorfor noget er et problem; at opsummere og give ens mening til kende om en novelle, artikel, foredrag, diskussion, interview eller dokumentarprogram og svare på yderligere uddybende spørgsmål; at udføre et forberedt interview, og derunder dobbelttjekke og få oplysninger bekræftet, selvom vedkommende lejlighedsvis skal bede om gentagelse, hvis den andens respons er hurtig eller varer længe; at beskrive, hvordan man gør noget og give udførlige instruktioner samt med en vis selvtillid at kunne udveksle faktuelle oplysninger, der bygger videre på hinanden, om velkendte rutinemæssige og ikke-rutinemæssige forhold inden for eget område.*

Niveau B2 viser et nyt niveau, der ligger lige så langt over B1, *Tærsklen*, som A2 *Waystage* (godt på vej) ligger under. Det er beregnet til at afspejle specifikationen for *Vantage Level (Avanceret niveau)*. Metaforen er, at efter at have bevæget sig langsomt, men støt hen over det mellemliggende plateau, oplever brugeren, at vedkommende er ankommet til et sted. Tingene ser anderledes ud, der er et nyt perspektiv, man kan se sig omkring på en ny måde. Dette begreb synes i betydelig grad at udvikle sig fra de deskriptorer, der er tilpasset dette niveau. De viser noget af et brud med indholdet hidtil. Eksempelvis er der i den nederste ende af båndet fokus på effektive argumenter: *at redegøre for og fastholde ens holdninger i en diskussion ved at fremføre relevante forklaringer, synspunkter og kommentarer; at forklare et synspunkt om et aktuelt emne ved at fremføre fordele og ulemper ved forskellige muligheder; at opbygge en kæde af begrundede argumenter; at underbygge et argument ved at give begrundelser for eller imod et bestemt synspunkt; at forklare et problem og gøre det klart, at modparten i en forhandling skal give en indrømmelse; at udbrede sig om årsager, konsekvenser og hypotetiske situationer; at tage aktiv del i uformelle diskussioner i velkendte sammenhænge ved at kommentere samt fremføre synspunkter klart, vurdere alternative forslag og fremsætte og kommentere hypoteser.* Igennem niveauet optræder to nye fokuspunkter. Det første er at kunne mere end at holde på sit standpunkt i den sociale diskurs: fx *at samtale naturligt, flydende og effektivt; at forstå i detaljer, hvad der siges til en på standardsprog selv i auditivt eller visuelt støjende miljøer; at indlede en samtale, tage taleturen, når det er passende, og afslutte samtalen, når man vil, selvom det måske ikke altid bliver gjort på en elegant måde; at bruge klichéagtige udtryk, fx 'Det er et svært spørgsmål at svare på', for at vinde tid og holde fast i taleturen, mens man formulerer, hvad man vil sige; at interagere med en vis grad af flydende sprog og spontanitet, der gør regelmæssig interaktion med brugere af målsproget mulig uden at belaste nogen af parterne; at tilpasse sig til de ændringer af retning, stil og vægtning, der normalt forekommer i en samtale; at opretholde relationer med brugere af målsproget uden utilsigtet at more eller irritere dem eller kræve, at de opfører sig anderledes, end de ville med en anden kyndig bruger.* Det andet nye fokus er en ny grad af sprogbevidsthed: *at rette fejl, hvis disse har ført til misforståelser; at notere sig tilbagevendende fejl og bevidst forbedre sproget; at korrigere smuttere og fejl generelt, hvis man bliver bevidst om dem og at planlægge, hvad der skal siges og midlerne til at sige det i betragtning af effekten på modtagerne.* Alt i alt ser dette ud til at være en ny tærskel for en sprogbruger at skulle træde over.

I det næste bånd, der viser en *stærk Vantage (Avanceret)* (B2+) kompetence, fortsætter fokus på argumentation, effektiv social diskurs og på den sprogbevidsthed, som ses i B2 *Vantage (Avanceret)*. Fokus på argumentation og social diskurs kan dog også tolkes som et nyt fokus på diskursfærdigheder. Denne nye grad af diskurskompetence viser sig i samtalestyring, dvs. samarbejdsstrategier: *at give feedback på og følge op på udsagn og slutninger fra andre og dermed hjælpe til at føre diskussionen videre og at relatere eget bidrag til andres bidrag på kyndig vis.* Det er også tydeligt i forhold til kohærens og kohæsion: *at bruge et begrænset antal sammenhængende enheder til uhindret at forbinde sætninger til en klar, sammenhængende diskurs; at bruge en række referenceudtryk effektivt for klart at markere forholdet mellem ideer; at begrunde et argument systematisk med passende fremhævelse af væsentlige punkter og relevante understøttende oplysninger.* Endelig er der i dette bånd en koncentration af emner om *forhandling*: fx *at skitsere en erstatnings sag ved at bruge overbevisning og enkle argumenter til at bede om opfyldelse samt at angive grænserne for en indrømmelse klart.*

Niveau C1 karakteriseres ved at kunne trække på et pænt udvalg af vendinger, som gør flydende, spontan kommunikation mulig, som det vises i følgende eksempler: *Kan udtrykke sig flydende og spontant, næsten ubesværet. Har god beherskelse af et bredt leksikalsk repertoire, der let kan udfylde huller med omskrivninger. Der er kun lidt åbenlys søgen efter udtryk eller undgåelsesstrategier; kun et begrebsmæssigt vanskeligt emne kan hindre en naturlig, jævn sprogstrøm.* De diskursfærdigheder, der kendetegner det foregående bånd, er fortsat tydelige på niveau C1, med vægt på en højere grad af flydende sprog, fx *at vælge en passende sætning fra et flydende sprogrepertoire af diskursfunktioner som indledende bemærkning for at få ordet, eller for at vinde tid og beholde taleturen, mens man tænker; at frembringe et klart, jævnt flydende, velstruktureret sprog, der viser kontrolleret brug af strukturelle mønstre, sproglige forbindelsesled og kohæsive elementer.*

Det er ikke hensigten med niveau C2, at det skal indikere modersmåls- eller næsten-modersmålskompetencer. Hensigten er at kunne karakterisere graden af præcision, adækvathed og naturlighed med sproget, som kendetegner talen hos dem, der er meget kyndige sprogbrugere. De deskriptorer, der passer ind her, omfatter: *at formidle finere betydningsnuancer præcist ved med rimelig nøjagtighed at anvende et stort udvalg af redskaber til at tilpasse sproget; at beherske idiomatiske udtryk og talemåder godt med bevidsthed om konnotative betydningsniveauer og at gå tilbage og omformulere en sprogvanskelighed så gnidningsløst, at samtalepartneren formentlig ikke bliver klar over det.*

De fælles referenceniveauer kan præsenteres og anvendes i en række forskellige formater og i varierende detaljeringsgrad. Alligevel giver de faste referencepunkter gennemsigthed og kohærens, og dermed et værktøj til fremtidig planlægning og et grundlag for videre udvikling.

De fælles referenceniveauer opsummeres i følgende tabel:

Kyndig bruger	C2	Kan forstå stort set alle typer tekster. Kan opsummere information fra forskellige mundtlige og skriftlige kilder og kan omformulere argumenter og beretninger i en sammenhængende præsentation. Kan udtrykke sig spontant, meget flydende og præcist ved at skelne mellem finere betydningsnuancer, selv i meget komplekse situationer.
	C1	Kan forstå et stort udvalg af krævende, længere tekster og kan udlede den underforståede mening. Kan udtrykke sig flydende og spontant uden for megen åbenlys søgen efter udtryk. Kan anvende sprog fleksibelt og effektivt til sociale, akademiske og professionelle formål. Kan producere tydelig, velstruktureret og detaljeret tekst om komplekse emner og kan vise en kontrolleret brug af strukturelle mønstre, konnektorer og kohæsive redskaber.
Uafhængig bruger	B2	Kan forstå hovedbudskabet i en kompleks tekst om både konkrete og abstrakte emner og kan inkludere tekniske diskussioner inden for eget specialeområde. Kan interagere med en høj grad af flydende sprog og spontanitet, som muliggør en almindelig interaktion med brugere af målsproget, uden at det skaber besvær for nogen af parterne. Kan producere tydelig, detaljeret tekst om et stort udvalg af emner og kan forklare et synspunkt om et emne ved at fremføre fordele og ulemper ved forskellige valg.
	B1	Kan forstå hovedpunkterne i et tydeligt standardindlæg om kendte emner, som ofte opstår på arbejdet, i skolen eller i fritiden. Kan håndtere de fleste situationer, som med sandsynlighed opstår under en rejse eller på et område, hvor sproget tales. Kan producere enkel, sammenhængende tekst om emner, som er kendte eller af personlig interesse. Kan beskrive oplevelser og begivenheder, drømme, håb og ambitioner og kan kort fremføre begrundelser og forklaringer på holdninger og planer.
Basisbruger	A2	Kan forstå sætninger og ofte fremførte udtryk, som har forbindelse til de områder, der har størst relevans, fx meget basale informationer om egen person og familie, indkøb, nærområdet samt arbejde. Kan kommunikere om enkle og rutinemæssige opgaver, der kræver en enkel og direkte udveksling af information om kendte forhold og rutineopgaver. Kan med enkle ord beskrive forskellige aspekter af ens baggrund, nærmiljøet og emner, som knytter an til ens umiddelbare behov.
	A1	Kan forstå og anvende kendte hverdagsudtryk og meget basale fraser, der tjener til at kunne opfylde behov af konkret art. Kan introducere sig selv og andre og kan stille og besvare spørgsmål om personlige forhold, såsom hvor man bor, mennesker man kender, og ting man har. Kan interagere på en enkel måde, forudsat den anden taler langsomt og tydeligt og er villig til at hjælpe.

SELVEVALUERINGSKEMA (UDVIDET MED ONLINE INTERAKTION OG MEDIERING)

	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Reception	Jeg kan genkende kendte ord og meget basale fraser om mig selv, min familie og de nære, konkrete omgivelser, når andre taler/bruger talesprog langsomt og tydeligt.	Jeg kan forstå fraser og det mest højfrekvente ordforråd, der har forbindelse til de områder, der er af størst personlig relevans, fx meget basal, personlig og familiemæssig information, indkøb, nærmiljø, beskæftigelse.	Jeg kan forstå hovedpunkterne i tydeligt standardsprog om velkendte emner, som ofte anvendes på arbejde, i skole og fritid, osv.	Jeg kan forstå længere tale og foredrag og følge med i selv en meget kompleks argumentationsrække, forudsat emnet er forholdsvis kendt.	Jeg kan forstå længere tale, selv når den ikke er klart struktureret, og når relationerne kun antydes og ikke signaleres udtrykkeligt.	Jeg kan uden anstrengelse forstå alle former for mundtligt sprog, både direkte eller via et medie, selv når der tales i et hurtigt, naturligt tempo, forudsat jeg får lidt tid til at vænne mig til accenten.
Mundtlig forståelse	Jeg kan få fat i det væsentligste punkt i korte, tydelige, enkle budskaber og meddelelser.	Jeg kan forstå de væsentligste punkter i mange radio- eller TV-programmer om nutidige forhold eller emner af personlig eller professionel interesse, når talen er forholdsvis langsom og tydelig.	Jeg kan forstå de fleste TV-nyheder og programmer om aktuelle forhold.	Jeg kan forstå de fleste TV-programmer og film uden unødigt anstrengelse.	Jeg kan forstå lange og komplekse, faktuelle og litterære tekster og kan skelne mellem stilniveauer.	Jeg kan med lethed læse stort set alle former for skriftligt sprog/tegningsprog, inklusive abstrakte, strukturelt eller lingvistisk komplekse tekster, såsom manualer, fagartikler og litterære værker.
Læseforståelse	Jeg kan forstå kendte navne, ord/tegningsprog og meget enkle sætninger, fx på opslag og plakater eller i kataloger.	Jeg kan læse meget korte, enkle tekster. Jeg kan finde specifikke, forudsige-lige informationer i enkelt hverdagsmateriale, såsom reklamer, brochurer, menuer og køreplaner, og jeg kan forstå korte, enkle, personlige breve.	Jeg kan forstå tekster som hovedsagelig består af højfrekvente hverdags- og jobrelateret sprog.	Jeg kan læse artikler og rapporter om aktuelle problemer, hvori forfatterne indtager særlige holdninger eller synspunkter.	Jeg kan forstå længere og komplekse, faktuelle og litterære tekster og kan skelne mellem stilniveauer.	Jeg kan forstå fagartikler og længere tekniske instruktioner, selv når de ikke vedrører mit eget område.

Produktion	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Mundtlig produktion	Jeg kan anvende enkle fraser og sætninger til at beskrive, hvor jeg bor og folk jeg kender.	Jeg kan anvende en række fraser og sætninger til med enkle ord at beskrive min familie og andre mennesker, leveforhold, min uddannelse, mine baggrund og mit nuværende eller seneste job.	Jeg kan forbinde fraser på en enkel måde for at beskrive oplevelser og begivenheder, mine drømme, håb og ambitioner. Jeg kan kort give begrundelser og forklaringer på holdninger og planer. Jeg kan fortælle en historie eller gengive handlingen af en bog eller film og beskrive mine reaktioner.	Jeg kan give tydelige, detaljerede beskrivelser om en lang række emner, der har forbindelse til mit interesseområde. Jeg kan forklare et synspunkt om et aktuelt emne og forklare fordele og ulemper ved forskellige valgmuligheder.	Jeg kan give tydelige, detaljerede beskrivelser af komplekse emner og kan inddrage undertemaer, uddybe særlige punkter og runde af med en passende konklusion.	Jeg kan give en tydelig, letflydende beskrivelse eller argumentere på en måde, der er passende i konteksten, og med en effektiv, logisk struktur, der hjælper modtageren med at bemærke og huske væsentlige punkter.
Skriftlig produktion	Jeg kan producere enkle, enkeltstående fraser og sætninger.	Jeg kan producere en række enkle fraser og sætninger med forbindelse til almindelige konnektorer, såsom <i>og</i> , <i>men</i> og <i>fordi</i> .	Jeg kan producere ligefrem, forbunden tekst om emner, der er kendte eller af personlig interesse.	Jeg kan producere tydelig, detaljeret tekst om et stort udvalg af emner, der har forbindelse til mine interesser. Jeg kan producere et essay eller en rapport og kan videregive information eller give begrundelser til støtte for eller imod et særligt synspunkt.	Jeg kan udtrykke mig med tydelig, velstruktureret tekst og kan udtrykke synspunkter i nogen detaljegråd. Jeg kan producere detaljerede forklaringer på komplekse emner i et essay eller en rapport og kan understrege, hvad jeg anser for at være fremtrædende emner. Jeg kan producere forskellige former for adækvate tekster over for den læser, jeg har i tanke.	Jeg kan producere tydelig, letflydende tekst med et passende stilleje. Jeg kan producere komplekse breve, rapporter eller artikler, som præsenterer en sag med en effektiv, logisk struktur, som hjælper modtageren til at bemærke og huske væsentlige punkter. Jeg kan producere resuméer og anmeldelser af faglige eller litterære værker.

Interaktion	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Mundtlig interaktion	Jeg kan interagere på en enkel måde, forudsat samtalepartnere vil gentage eller omskrive punkter i et langsommere tempo og hjælpe med at formulere det, som jeg prøver at sige. Jeg kan stille og besvare enkle spørgsmål inden for områder, hvor jeg har et umiddelbart behov eller om meget kendte emner.	Jeg kan kommunikere om enkle og rutinemæssige opgaver, der kræver en enkel og direkte udveksling af information om kendte emner og aktiviteter. Jeg kan håndtere meget korte, sociale udvekslinger, selv om jeg ikke normalt kan forstå nok til at holde samtalen gående selv.	Jeg kan håndtere de fleste situationer, som sandsynligvis vil opstå under en rejse i et område, hvor sproget tales. Jeg kan gå uforberedt ind i en samtale om emner, som er kendte, af personlig interesse eller vedrører hverdagslivet, fx familie, fritidsinteresser, arbejde, rejser og aktuelle begivenheder.	Jeg kan interagere med en grad af flydende sprog og spontanitet, som muliggør almindelig interaktion med brugere af målsproget. Jeg kan tage aktiv del i en diskussion i velkendte sammenhænge og kan redagere for og fastholde mine synspunkter.	Jeg kan udtrykke mig flydende og spontant uden megen åbenlys søgning efter udtryk. Jeg kan anvende sprog fleksibelt og effektivt til sociale og faglige formål. Jeg kan formulere ideer og holdninger med præcision og relatere mit bidrag til andres bidrag på kyndig vis.	Jeg kan udtrykke mig med en passende tone og stil i stort set alle former for interaktion. Jeg kan effektivt forudsige og håndtere eventuelle misforståelser, kommunikationsproblemer og følelsesmæssige reaktioner og kan tilpasse sprog og tone fleksibelt og sensitivt, som det måtte passe til situationen.
	Skriftlig og online interaktion	Jeg kan poste korte, enkle hilsener om, hvad jeg har lavet, og hvad jeg syntes om det, og jeg kan svare på kommentarer på en enkel måde. Jeg kan reagere på en enkel måde over for andre indlæg, billeder og medier. Jeg kan gennemføre et meget enkelt køb og udfylde formularer med personlige oplysninger.	Jeg kan involvere mig i en basal, social interaktion og kan udtrykke, hvordan jeg har det, hvad jeg laver, eller hvad jeg har brug for, og jeg kan reagere på kommentarer med tak, undskyldning eller besvare spørgsmål. Jeg kan gennemføre enkle transaktioner, såsom at bestille varer, kan følge enkle instruktioner og kan samarbejde om en fælles opgave med støtte fra en kommunikationsdel-tager.	Jeg kan interagere om oplevelser, begivenheder, indtryk og følelser, forudsat jeg kan forberede mig på forhånd. Jeg kan bede om og give enkle forklaringer og kan reagere på kommentarer og spørgsmål i nogen detaljegrader. Jeg kan interagere med en gruppe, der arbejder på et projekt, forudsat der er visuelle hjælpemidler, såsom billeder, statistik og grafer, som tydeliggør mere komplekse begreber.	Jeg kan interagere med flere og kan forbinde mine bidrag til deres og håndtere misforståelser og uenigheder, forudsat kommunikationsdeltagerne undgår komplekst sprog, giver mig tid og generelt samarbejder. Jeg kan understrege betydningen af fakta, begivenheder og oplevelser, retfærdiggøre ideer og fremme samarbejdet.	Jeg kan forstå hensigterne og betydningen af andre bidrag om komplekse, abstrakte emner og kan udtrykke mig med klarhed og præcision og kan tilpasse mit sprog og register fleksibelt og effektivt. Jeg kan effektivt håndtere eventuelle kommunikationsproblemer og kulturelle spørgsmål ved at tydeliggøre og eksemplificere.

Mediering	A 1	A 2	B 1	B 2	C 1	C 2
Mediering af en tekst	Jeg kan gengive enkel, forudsigtelig information om korte, enkle tekster, såsom skilte og opslag, plakater og programmer	Jeg kan gengive hovedpunkterne i korte, enkle tekster om hverdagsemner af umiddelbar interesse, forudsat disse udtrykkes klart i et enkelt sprog.	Jeg kan gengive information, der er givet i tydelige, velstrukturerede informative tekster om emner, som er af familiemæssig eller personlig eller aktuel interesse.	Jeg kan gengive detaljerede oplysninger og argumenter på pålidelig måde, fx de væsentligste punkter i komplekse men velstrukturerede tekster inden for egne områder af professionel, akademisk og personlig interesse.	Jeg kan i et klart og flydende velstruktureret sprog gengive de vigtigste ideer i lange, komplekse tekster, uanset om disse har relation til mine egne interesseområder, forudsat jeg lejlighedsvis kan tjekke specielle tekniske begreber.	Jeg kan forklare i tydeligt, flydende, velstruktureret sprog, hvordan fakta og argumenter præsenteres og kan gengive evaluerende aspekter og de fleste nuancer præcist og påpege sociokulturelle virkninger, fx registerbrug, underdrivelser, ironi og sarkasme.
Mediering af begreber	Jeg kan invitere andre til at komme med indlæg ved hjælp af korte, enkle fraser. Jeg kan anvende enkle ord/tegnprog og signaler for at vise min interesse for en ide og for at bekræfte, at jeg forstår noget. Jeg kan udtrykke en ide meget simpelt og spørge andre, om de forstår mig, og hvad de synes.	Jeg kan samarbejde om enkle, praktiske opgaver og spørge om, hvad andre mener, og komme med forslag og forstå svarene, forudsat jeg af og til kan bede om gentagelse eller omformulering. Jeg kan stille forslag på en enkel måde for at bringe diskussionen videre og kan spørge, hvad andre mener om bestemte ideer.	Jeg kan hjælpe med at definere en opgave med jævne ord og kan bede andre om at bidrage med deres ekspertise. Jeg kan invitere andre til at bidrage, til at uddybe begrundelser for deres holdninger eller bestemte synspunkter, de har fremsat. Jeg kan stille passende spørgsmål for at tjekke min forståelse af begreber og kan gentage, hvad andre har sagt, for at bekræfte den fælles forståelse.	Jeg kan opmuntre til deltagelse og stille spørgsmål, som inviterer til reaktioner fra andre gruppemedlemmer eller bede andre om at uddybe deres tanker og forklare deres holdninger. Jeg kan bygge videre på andres ideer og forbinde dem til kohærente tankerækker og overveje forskellige sider af en sag.	Jeg kan ulede forskellige perspektiver, når jeg leder en gruppe, og stille en række åbne spørgsmål, som bygger på forskellige bidrag for at stimulere logisk tænkning. Jeg kan gengive, hvad andre har sagt, og kan opsummere, uddybe og afveje forskellige synspunkter og taktfuldt hjælpe med til at dreje diskussionen i retning af en konklusion.	Jeg kan lede udviklingen af ideer i en diskussion af kom-plekse, abstrakte emner, og jeg kan opmuntre andre til at uddybe deres begrundelser, og kan opsummere, evaluere og forbinde de forskellige bidrag for at skabe enighed om en løsning eller en vej fremad.

Mediering	A 1	A 2	B 1	B 2	C 1	C 2
Mediering af kommunikation	Jeg kan hjælpe kommunikationen ved at vise min imødekom- menhed og interesse med enkle ord/ tegnprog og ikke- verbale signaler ved at invitere andre til at bidrage og vise, om jeg forstår, hvad de mener.	Jeg kan bidrage til kommunikationen ved at bruge enkle ord/tegnprog til at invitere andre til at forklare noget og kan vise, når jeg forstår det/er enig.	Jeg kan støtte en fælles kommuni- kationskultur ved at introducere andre, udveksle information om prioriteter og frem sætte enkle spørgsmål om bekræftelse og/eller uddybelse.	Jeg kan opmuntre til en fælles kommuni- kationskultur ved at tilpasse den måde, jeg fortsætter på, ved at udtrykke påkønnelse af forskellige ideer, følelser og syns- punkter og ved at invitere deltagerne til at reagere på hinandens ideer.	Jeg kan mediere en fælles kommuni- kationskultur ved at håndtere tvetydighed og vise sensitivitet over for forskellige synspunkter og afværge misforståelser.	Jeg kan mediere effektivt og naturligt mellem medlemmer af min egen og andres miljøer og tage hensyn til sociokulturelle og sociolingvistiske forskelle og kommuni- kere de finere betydningsnuancer.
	Jeg kan kommunikere andres personlige oplysninger og meget enkel, forudsigelig information, forudsat andre hjælper mig med formuleringen.	Jeg kan kommunikere det væsentligste punkt af, hvad der siges i forudsigelige hver-dagsituationer om personlige ønsker og behov.	Jeg kan kommunikere hovedbetydningen af det sagte om emner of personlig interesse, forudsat talerne taler tydeligt, og jeg kan få et øjeblik til at planlægge, hvordan jeg kan udtrykke noget.	Jeg kan kommunikere betydningen af vigtige udsagn og syns- punkter om emner inden for eget inte- resseområde, forudsat talerne uddyber, hvis det er nødvendigt.	Jeg kan kommunikere vigtig information klart, flydende og præcist og kan forklare kulturelle referencer.	Jeg kan anvende overbevisende sprog diplomatisk.

Appendiks 3

KVALITATIVE FUNKTIONER I DET TALTE SPROG (UDVIDET MED FONOLOGI)

	Omfang	Præcision	Flydende sprog	Interaktion	Sammenhæng	Fonologi
C2	Viser stor fleksibilitet ved omformulering af ideer i forskellige sproglige former for at gengive finere betydningsnuancer præcist, for at lægge vægt på noget og for at differentiere og undgå tvetydighed. Har også godt styr på idiomatiske udtryk og hverdags-vendinger.	Viser konsekvent grammatisk beherskelse af komplekst sprog, selv med opmærksomheden rettet mod noget andet, fx fremadrettet tankevirksomhed og opmærksomhed over for andres reaktioner.	Kan udtrykke sig spontant i længere tid ved at bruge naturlig tale, undgå et problem eller trække i land på så elegant vis, at partneren sandsynligvis ikke opdager det.	Kan interagere med lethed og behændighed, kan tilsyneladende ubesværet opfange og bruge ikke-verbale og intonale virkemidler. Kan flette eget bidrag ind i den fælles samtale med helt naturlig turtagning, referencer, hentydninger osv.	Kan skabe kohærent og kohæsitiv samtale, hvori der gøres fuld brug af et passende udvalg af strukturelle mønstre og en bred vifte af konnektorer og andre kohæsitiv virkemidler.	Kan anvende hele spektret af fonologiske virkemidler på målsproget med en høj grad af beherskelse, herunder prosodiske træk, såsom tryk på ord og sætninger, rytme og intonation, så de mere detaljerede punkter i budskabet fremstår klart og præcist. Forståelsen påvirkes ikke på nogen måde af en accent, der kan spores fra andre sprog.

	Omfang	Præcision	Flydende sprog	Interaktion	Sammenhæng	Fonologi
C1	Har en god beherskelse af et bredt sprogligt udvalg, hvilket gør det muligt at vælge en formulering til at udtrykke sig tydeligt på en passende måde om en bred vifte af generelle, akademiske og faglige eller fritidsmæssige emner uden at skulle begrænse sig i forhold til, hvad man vil sige.	Der opretholdes konsekvent en høj grad af grammatisk korrekthed. Fejler sjældne, svære at få øje på og generelt rettes de, når de forekommer.	Kan udtrykke sig flydende og spontant, næsten uden besvær. Kun når emnet er begrebsmæssigt vanskeligt, kan det være en hindring for naturligt, flydende sprogbrug.	Kan vælge en passende vending fra et let tilgængeligt udvalg af diskursfunktioner til at indskyde bemærkninger for at få eller beholde taleuren og for at relatere eget bidrag til de øvrige bidrag på behørig vis.	Kan producere klar, flydende, velstruktureret sprog, der viser beherskelse af strukturelle mønstre, samt konnektorer og kohæasive midler.	Kan anvende hele spektret af fonologiske virkemidler på målsproget med en høj grad af beherskelse for at sikre forståelighed hele vejen igennem. Kan artikulere næsten alle lyde på målsproget. Der kan være spor af accent fra andre sprog, men disse påvirker ikke forståeligheden overhovedet.
B2+						
B2	Har en tilstrækkelig beherskelse af sproget til at kunne give tydelige beskrivelser og udtrykke synspunkter om de fleste almindelige emner ved at bruge nogle komplekse sætningsformer uden megen åbenlys søgen efter ord.	Viser en relativt høj grad af grammatisk beherskelse. Laver ikke fejl, som forårsager misforståelser, og kan korrigere de fleste fejltagelser.	Kan tale i længere tid med et pænt sprogtempo. Selvom vedkommende kan tøve for at søge efter sprogmønstre og udtryk, er der kun få for lange pauser.	Kan tage initiativ til samtale, tage tur, når det er passende, og afslutte samtalen, når man vil, selvom det ikke altid måtte være særligt elegant. Kan hjælpe diskussionen på vej, når emnet er velkendt, ved at tilkendegive forståelse, invitere andre ind i diskussionen, osv.	Kan bruge et begrænset antal kohæasive midler til at forbinde ytringer til klar, sammenhængende diskurs, selvom der kan være huller i et langt bidrag.	Kan generelt bruge passende intonation, placere tryk korrekt og udtale individuelle lyde tydeligt. Accenten kan blive påvirket af andre talte sprog, men det har ingen eller næsten ingen effekt på forståeligheden.
B1+						

	Omfang	Præcision	Flydende sprog	Interaktion	Sammenhæng	Fonologi
B1	Har tilstrækkeligt sprog til at klare sig med et tilstrækkeligt ordforråd til at kunne udtrykke sig med nogen tøven og omskrivninger om fx familie, hobbyer og interesser, arbejde, rejser og aktuelle begivenheder.	Anvender ret præcist et repertoire af ofte anvendte rutiner og mønstre, der er forbundet med mere forudsigelige situationer.	Kan være forståelig i længere tid på trods af pauser til træffe grammatiske og leksikalske valg, og rettelser er meget tydelige, især i en længere, fri talestrøm.	Kan igangsætte og opretholde en tæt, enkel en-til-en samtale om emner, som er kendte eller af personlig interesse. Kan gentage en del af, hvad nogen har sagt for at bekræfte gensidig forståelse.	Kan forbinde et antal korte, forskellige, enkle elementer til en sammenhængende, lineær række af synspunkter.	Udtalen er overordnet set forståelig. Kan tilpasse intonation og tryk på både sætnings- og ordniveau. Accenten er dog normalt påvirket af andre talte sprog.
A2+						
A2	Bruger grundlæggende sætningsmønstre med indlærte vendinger, sammenstillinger med få ord og faste fraser til at kommunikere afgrænsede informationer i enkle hverdagsituationer.	Bruger nogle enkle konstruktioner korrekt, men laver stadig systematisk grundlæggende fejl.	Kan gøre sig forståelig i meget korte ytringer, selv om pauser, snublende starter og omformuleringer er meget tydelige.	Kan stille og besvare spørgsmål og reagere på enkle udsagn. Kan vise, hvornår man følger med, men er sjældent i stand til forstå nok til at holde samtalen kørende selv.	Kan forbinde grupper af ord med enkle konnektorer som <i>og</i> , <i>men</i> og <i>fordi</i> .	Udtalen er generelt tydelig nok til at blive forstået, men samtalepartnere skal bede om at få gentaget en gang imellem. Der er en stærk indflydelse fra andre talte sprog på tryk, rytme og intonation, hvilket kan påvirke forståelsen og kræver samarbejde fra samtalepartnere. Ikke desto mindre er udtalen af velkendte ord tydelig.
A1	Har et meget grundlæggende udvalg af ord/tegn og enkle vendinger, der er relaterede til personlige forhold og specifikke, konkrete situationer.	Viser kun begrænset beherskelse af et par enkle grammatiske strukturer og sætningsmønstre, der er lært udenad.	Kan bruge meget korte, enkeltstående, primært udenadlærte ytringer med mange pauser for at søge efter udtryk til at formulere mindre velkendte ord og for at rette fejl.	Kan stille og besvare spørgsmål om personlige forhold. Kan interagere på en enkel måde, men kommunikationen er helt afhængig af gentagelse, omformulering og fejlretning.	Kan forbinde ord eller grupper af ord/tegn med meget grundlæggende lineære konnektorer som <i>og</i> eller <i>så</i> .	Udtalen af et meget begrænset repertoire af indlærte ord og vendinger kan forstås med en vis indsats af samtale-partnere, som er vant til at omgås brugere af det pågældende sprog. Kan korrekt gengive et begrænset antal lyde såvel som tryk på enkle, velkendte ord og vendinger.

Appendiks 4 SKRIFTLIGT EVALUERINGSKEMA⁴⁸

	Generelt	Omfang	Kohærens	Nøjagtighed	Beskrivelse	Argument
C2	Kan skrive tydelige, meget nøjagtige og velflydende, komplekse tekster med en passende og effektiv personlig stil, der gengiver finere betydningsnuancer. Kan anvende en logisk struktur, som hjælper læseren med at finde de væsentlige punkter.	Viser stor fleksibilitet ved formulering af ideer i forskellige sproglige former for at gengive finere betydningsnuancer præcist og for at understrege og fjerne tvetydighed. Behersker idiomatiske udtryk og hverdagens talemåder godt.	Kan skrive sammenhængende tekster ved fuldt ud at udnytte passende former af forskellige strukturelle mønstre og et stort udvalg af konnektorer og andre kohæsiive redskaber.	Viser en konsekvent og særdeles nøjagtig grammatisk beherskelse af selv de mest komplekse sprogformer. Fejl er sjældne og findes kun i sjældent anvendte former.	Kan skrive tydelige, velflydende og fængslende historier og beskrivelser af oplevelser i en stilart, der passer til den anvendte genre.	Kan producere tydelige, velflydende, komplekse rapporter, artikler og essays, som fremstiller en sag eller giver en kritisk vurdering af indlæg eller litterære værker. Kan skrive i en passende og virkningsfuld, logisk struktur, som hjælper læseren med at finde de væsentlige punkter.
C1	Kan skrive tydelige, velstrukturerede og for det meste nøjagtige tekster om komplekse emner. Kan understrege de relevante, vigtige emner, uddybe og understøtte synspunkter med nogen detaljegrade med underpunkter, begrundelser og relevante eksempler, og runde af med en passende konklusion.	Behersker et bredt udvalg af sprog godt og kan dermed vælge en formulering, der udtrykker noget klart og på en passende måde inden for et bredt spektrum af generelle akademiske, faglige eller fritidsmæssige emner uden at skulle begrænse, hvad man vil sige. Flexibilitet i stil og tone er noget begrænset.	Kan producere tydelig, velflydende, velstruktureret tekst og behersker brug af strukturelle mønstre, konnektorer og kohæsiive redskaber.	Fastholder konsekvent en høj grad af grammatisk nøjagtighed. Lejlighedsvis er der fejl i grammatik, kollokationer og faste vendinger.	Kan skrive tydelige, detaljerede, velstrukturerede og uddybende beskrivelser og fiktive tekster med en oftest overbevisende, personlig, naturlig stil, der passer til den påtænkte læser.	Kan skrive tydelige, velstrukturerede fremstillinger af komplekse emner og kan understrege de relevante, vigtige punkter. Kan uddybe og understøtte synspunkter med nogle underpunkter, begrundelser og eksempler.

48. . Denne tabel findes som Tabel C4 i manualen Relating Sprog Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR).

	Generelt	Omfang	Kohærens	Nøjagtighed	Beskrivelse	Argument
B2	<p>Kan skrive klare, detaljerede officielle og halvofficielle tekster om en række emner, der er relateret til vedkom-mendes interesseområde og kan bearbejde og vurdere informationer og argumenter fra flere kilder.</p> <p>Kan skelne mellem formelt og uformelt sprog med lejlighedsvis mindre passende udtryk.</p>	<p>Behersker sproget i tilstrækkelig grad til at kunne give klare beskrivelser, udtrykke synspunkter om de fleste generelle emner ved hjælp af nogle komplekse sætningsstrukturer. Sproget mangler dog udtryksfuldhed og idiomatiske vendinger, og brugen af mere komplekse former er stadig stereotyp.</p>	<p>Kan bruge et antal kohæusive elementer til at forbinde vedkommendes sætninger til klar, sammenhængende tekst, selvom der måske kan være nogle spring i en længere tekst.</p>	<p>Viser en relativt høj grad af grammatisk beherskelse. Laver ikke fejl, der forårsager misforståelser.</p>	<p>Kan skrive klare, detaljerede beskrivelser af virkelige eller fiktive begivenheder samt erfaringer, der markerer forholdet mellem ideer i tæt forbundet tekst, og som følger gængse genrekonventioner.</p> <p>Kan skrive klare, detaljerede beskrivelser om flere emner, der er relaterede til vedkom-mendes interessefelt.</p> <p>Kan skrive en anmeldelse af en film, en bog eller et teaterstykke.</p>	<p>Kan skrive en opgave eller en rapport, som uddyber et argument systematisk med en passende fremhævning af nogle væsentlige punkter og relevante understøttende detaljer.</p> <p>Kan evaluere forskellige ideer eller løsninger på et problem.</p> <p>Kan skrive en opgave eller en rapport, som uddyber et argument og angiver nogle årsager til forsvaret eller kritik imod et bestemt synspunkt samt forklarer fordele og ulemper ved forskellige muligheder.</p> <p>Kan samle informationer og argumenter fra en række kilder.</p>
B1	<p>Kan skrive ukomplicerede sammenhængende tekster om en række kendte emner inden for interesseområdet ved at sammenkæde et antal korte, forskellige elementer i en lineær sekvens.</p> <p>Teksterne er forståelige, men lejlighedsvis uklare udtryk her og/eller inkonsekvens kan virke forstyrrende i læsningen.</p>	<p>Har sprog nok til at klare sig og et tilstrækkeligt ordforråd til at udtrykke sig med nogle omskrivninger om emner som familie, hobbyer og interesser, arbejde, rejser og aktuelle begivenheder.</p>	<p>Kan forbinde en række korte, forskellige elementer i en sammenhængende lineær tekst.</p>	<p>Anvender med nogenlunde stor præcision et udvalg af hyppigt anvendte rutiner og mønstre, der er forbundet med mere almindelige situationer.</p> <p>Laver lejlighedsvis fejl, som læseren normalt kan fortolke korrekt på basis af konteksten.</p>	<p>Kan skrive en redegørelse for oplevelser, der beskriver følelser og reaktioner i enkel forbundet tekst.</p> <p>Kan lave en beskrivelse af en begivenhed eller en nylig tur – virkelig eller fiktiv.</p> <p>Kan fortælle en historie.</p> <p>Kan lave ukomplicerede, detaljerede beskrivelser om en række kendte emner inden for vedkommendes interesseområde.</p>	<p>Kan skrive korte, enkle opgaver om emner af interesse.</p> <p>Kan med en vis selvskikkerhed opsummere, rapportere og give vedkommendes mening om indsamlede faktiske oplysninger om velkendte rutinemæssige og ikke-rutinemæssige forhold, som ligger inden for vedkommendes område.</p> <p>Kan skrive meget korte rapporter i et standardiseret, konventionelt format, som videregiver rutinemæssige faktuelle oplysninger og angiver begrundelse for handlinger.</p>

	Generelt	Omfang	Kohærens	Nøjagtighed	Beskrivelse	Argument
A2	Kan skrive en række enkle vendinger og sætninger, der er forbundet med enkle konnektorer som og, men og fordi. Længere tekster kan indeholde udtryk og vise problemer med sammenhæng, som gør teksten svær at forstå.	Bruger grundlæggende sætningsmønstre med indlærte vendinger, sekvenser af få ord og faste fraser for at kommunikere afgrænsede oplysninger, hovedsagelig i hverdagssituationer.	Kan forbinde ord eller sammenstillinger af ord med enkle konnektorer som og, men og fordi.	Bruger enkle strukturer korrekt, men laver stadig systematisk fejl. Fejl kan nogle gange forårsage misforståelser.	Kan skrive meget korte, grundlæggende beskrivelser af begivenheder, tidligere aktiviteter og personlige oplevelser. Kan skrive korte, enkle, fiktive biografier og enkle digte om mennesker.	
A1	Kan skrive enkle, enkelt-stående vendinger og sætninger. Længere tekster indeholder udtryk og viser problemer med sammenhæng, som gør teksten meget svær eller umulig at forstå.	Har et meget grundlæggende ordforråd og enkle sætninger, der er relaterede til personlige oplysninger og særlige konkrete situationer.	Kan forbinde ord eller sekvenser af ord med meget grundlæggende lineære konnektorer som og og så.	Viser kun begrænset beherskelse af nogle få enkle grammatiske strukturer og sætningsmønstre i et indlært ordforråd. Fejl kan forårsage misforståelser.	Kan skrive enkle vendinger og sætninger om sig selv og fiktive personer, hvor de bor, og hvad de gør, osv.	

Appendiks 5

BRUGSEMPLER I FORSKELLIGE DOMÆNER FOR DESKRIPTORER FOR ONLINE INTERAKTION OG MEDIERINGSÅKTIVITETER

som en ekstra ressource for brugere af taphe-skalaer har forfattergruppen opstillet følgende eksempler, der uddyber deskriptorerne for online interaktion og medieringsaktiviteter for de fire domæner, der er angivet i CEFR 2001, afsnit 4.1.1. Formålet med disse eksempler er at hjælpe undervisere med at vælge aktiviteter, der passer til deres brugere for hver deskriptor.

Eksemplerne blev valideret i flere online workshops, som blev gennemført fra november til december 2015 i fase 3 af valideringen.

Online interaktion				
	Online samtale og diskussion	Situation (og roller)		
		Personligt	Offentligt	Erhvervs-mæssigt
C2	Kan udtrykke sig med klarhed og præcision i realtids online diskussion og kan tilpasse sproget fleksibelt og med forståelse for konteksten, herunder følelsesmæssig, underfundig og søgefuld brug. Kan forudse og handle hensigtsmæssigt i forhold til eventuelle misforståelser, også kulturelle, kommunikationsproblemer og følelsesmæssige reaktioner i en online diskussion. Kan let og hurtigt tilpasse register og stil, så disse passer til forskellige online miljøer, kommunikationsformål og talehandlinger.	I en online politisk eller filosofisk diskussion, der afholdes af venner/entusiaster, såsom et online bogklubforum.	Som ordstyrer eller bidrager til et online offentligt, politisk forum.	Som indkalder til et online fagforeningsforum og/eller hjemmeside.
C1	Kan engagere sig i online udvekslinger i realtid med flere deltagere og kan forstå de kommunikative intentioner om kulturelle implikationer af de forskellige bidrag. Kan deltage hensigtsmæssigt i en direkte, online professionel eller akademisk diskussion og kan bede om og give yderligere afklaring af komplekse, abstrakte spørgsmål efter behov.	I en online politisk eller filosofisk diskussion, der finder sted mellem venner/entusiaster, såsom et online bogklubforum.	Kan deltage i en chattråd, der kører som en opfølgning på en offentlig præsentation.	I en chat på tværs af afdelinger i en stor virksomhed. På et onlinemøde for at diskutere langsigtede virksomhedsstrategi, eller i et online fagligt udviklingsmøde for undervisere.
				Som indlægg fra studerende til et åbent online kursus eller forum, fx et omfattende online åbent kursus.

Online interaktion				
	Online samtale og diskussion	Situation (og roller)		
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt
				Uddannelses-mæssigt
	Kan tilpasse registeret til konteksten af online interaktion, hoppe fra et register til andre inden for samme udveksling, hvis det er nødvendigt.	I en diskussion på et socialt medie, som er et netværksside.	Som deltager i et online websted for en støttegruppe, hvor man diskuterer sociale eller personlige spørgsmål.	I et online forum for studerende eller undervisere inden for samme fag.
C1	Kan vurdere, genfremsætte og udfordre argumenter i en faglig eller akademisk, direkte online chat og diskussion.	Ikke relevant.	I et særligt online interesseforum, hvor indhold og problemstillinger vurderes.	Som deltager i et online diskussionsforum for et gymnasium, hvor samfundsspørgsmål diskuteres.
B2+	Kan engagere sig i online udvekslinger, knytte eget bidrag til tidligere i tråden og kan forstå kulturelle indvirkninger og reagere på passende måde.	I en diskussion på en netværksside med et socialt medie.	Som deltager i et online websted for en støttegruppe, hvor man diskuterer sociale eller personlige spørgsmål. I et særligt interesseforum, hvor indhold og problemstillinger vurderes.	I et online forum for studerende eller undervisere inden for samme fag.

Online interaktion					
	Online samtale og diskussion	Situation (og roller)			Uddannelses-mæssigt
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
B2	Kan deltage aktivt i en online diskussion og med nogen detaljegråd fremsætte og svare på synspunkter om emner af interesse, forudsat bidragsyderne undgår usædvanligt eller komplekst sprog og giver tid til svar.	I en kritisk diskussion om kunst eller musik med venner online.	I et offentligt online diskussionsforum/en kommentartråd, som styres af et TV- eller nyhedsmedie.	Under et online personalemøde, hvor man drøfter arbejdsforhold, eller hvor man deltager i et online fokusgruppemøde.	I en diskussion med studerende på en anden skole i et e-tvillingeprojekt. I et samarbejds-møde med studerende fra en anden skole i et e-tvillingeprojekt.
	Kan deltage i online udvekslinger mellem flere deltagere, hvor man hensigtsmæssigt forbinder deres bidrag med de tidligere i tråden, forudsat en ordstyrer hjælper til med at styre diskussionen.	Kan tage kontakt online med venner og/eller familie langt væk for på et detaljeret plan at følge med i, hvordan andre har det og deres planer.	Som bidragsyder til et forum om et kommercielt software- eller gaming-websted	Under et online personalemøde eller som deltager i et online fokusgruppemøde.	
	Kan fange misforståelser og uenigheder, der opstår i en online interaktion og kan håndtere dem, forudsat samtalepartnere er villige til at samarbejde.	I en diskussion om en socialt netværksside.	I et særligt online interesseforum, hvor indhold og problemstillinger vurderes.	I en chat på tværs af afdelinger i en stor virksomhed.	
B1+	Kan deltage i online udvekslinger i realtid med mere end én deltager og forstår hver bidragsydere kommunikative hensigter, men man forstår muligvis ikke detaljer eller konsekvenser uden yderligere forklaring.	Kan tage kontakt online med venner og/eller familie langt væk for på et detaljeret plan at følge med i, hvordan folk har det og deres planer.	Som bidragsyder til et forum om et kommercielt software- eller gaming-websted.	Under et online personalemøde, hvor man drøfter arbejdsforhold, eller som deltager i et online fokusgruppemøde.	Som bidragsyder til et feed om sociale begivenheder i forbindelse med en forening for universitets-studerende.
	Kan poste online beretninger om sociale begivenheder, oplevelser og aktiviteter med henvisning til indlejrede link og medier og deling af personlige følelser.	Kan tage kontakt online med venner og/eller familie langt væk for på et detaljeret plan at følge med i, hvordan folk har det og deres planer.	Som bidragsyder til et forum om et event-websted, der har forbindelse med en offentlig festival/kulturfestival.	Som bidragsyder til et afdelings online sociale event-feed i en virksomhed.	Som bidragsyder til et feed om sociale begivenheder i forbindelse med en forening for universitets-studerende.
B1	Kan poste et forståeligt bidrag i en online diskussion om et kendt emne af interesse, forudsat der er mulighed for at forberede teksten på forhånd og anvende online værktøjer til at udfylde huller i sproget og kontrollere nøjagtighed.	Kan tage kontakt online med venner og/eller familie langt væk for på et detaljeret plan at følge med i, hvordan folk har det og deres planer.	Som bidragsyder til et forum om et event-websted, der har forbindelse med en offentlig festival/kulturfestival.	Som deltager i et enkelt online fokusgruppemøde	I et online forum for studerende med de samme emner.
	Kan skrive personlige online opslag om oplevelser, følelser og begivenheder og kan reagere på andres kommentarer hver for sig i nogen detaljegråd, selvom leksikalske begrænsninger nogle gange forårsager gentagelse og upassende formuleringer.	Kan tage kontakt online med venner og/eller familie langt væk for på et detaljeret plan at følge med i, hvordan folk har det og deres planer.	Som bidragsyder til et forum om et event-websted, der har forbindelse med en offentlig festival/kulturfestival.	Som bidragsyder til et fagligt udviklingsforum.	

Online interaktion			
	Online samtale og diskussion	Situation (og roller)	
		Personligt	Offentligt
A2+	<p>Kan introducere sig selv og styre enkelte udvekslinger online, stille og besvare spørgsmål og udveksle ideer om forudsigelige hverdagsemner, forudsat der er tid nok til at formulere svar, og at man kan interagere med én samtalepartner ad gangen.</p> <p>Kan lave korte beskrivende online opslag med enkelte væsentlige detaljer om hverdagsanliggender, sociale aktiviteter og følelser.</p> <p>Kan kommentere på andres online opslag, forudsat disse er skriftlige/med tegn på et enkelt sprog, og kan reagere på indlejrede medier ved at udtrykke overraskelse, interesse og ligegyldighed på en enkel måde.</p>	<p>Kan tage kontakt online med venner og/eller familie langt væk for på et detaljeret plan at følge med i, hvordan folk har det og deres planer.</p>	<p>Som bidrager til en online rejsekonsulent-service.</p>
		<p>Offentlige indlæg til et websted for festivaler/events.</p>	<p>Som bidrager til et enkelt online afdelingsforum om kendte emner.</p>
A2	<p>Kan engagere sig i grundlæggende social kommunikation online, fx en enkel besked på et virtuelt kort til særlige lejligheder, kan dele nyheder og arrangere/bekræfte et møde.</p> <p>Kan komme med korte positive eller negative kommentarer online om indlejrede link og medier ved hjælp af et repertoire af grundlæggende sprog, selvom man generelt skal henvisse til et online oversættelsesværktøj og andre ressourcer.</p>	<p>Kan tage kontakt online med venner og/eller familie langt væk – også som en eventuel simulering i et klasseværelse.</p>	<p>Som bidrager til et enkelt socialt feed i en afdeling – også som en eventuel simulering i et klasseværelse.</p>
A1	<p>Kan formulere meget enkle budskaber og personlige online indlæg som en række meget korte sætninger om hobbyer, hvad man kan lide/ikke bryder sig om osv. ved hjælp af et oversættelsesværktøj.</p> <p>Kan anvende faste udtryk og kombinationer af enkle ord/tegn, som skal anvendes til korte positive og negative reaktioner på enkle online opslag og deres indlejrede link og medier, og kan svare på yderligere kommentarer med standardtilkendegivelser for tak og undskyldning.</p>	<p>Kan tage kontakt online med venner og/eller familie langt væk – også som en eventuel simulering i et klasseværelse.</p>	<p>Som bidrager til et enkelt socialt feed i en afdeling – også som en eventuel simulering i et klasseværelse.</p>

Online interaktion					
	Online samtale og diskussion	Situation (og roller)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
Præ-A1	Kan poste enkle online hilsener ved hjælp af grundlæggende faste vendinger og emotikoner. Kan poste online korte, enkle udsagn om sig selv, fx status i relationer, nationalitet, erhverv, forudsat man kan vælge fra en menu og/eller referere til et online oversættelsesværktøj.	På en hjemmeside, som er et social netværk.	På en hjemmeside, som er et social netværk.	Ikke relevant.	Uddannelses-mæssigt Som simulering i et klasseværelse.
Online interaktion					
	Målorienterede online transaktioner og samarbejde	Situation (and roles)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
C2	Kan løse misforståelser og hensigtsmæssigt håndtere gnidninger, der opstår under samarbejdsprocessen. Kan give vejledning og føje præcision til en gruppes arbejde med omformulerings- og redigeringsstadier af samarbejdet. Kan koordinere en gruppe, der arbejder på et projekt online, og kan formulere og revidere detaljerede instruktioner, evaluere forslag fra gruppemedlemmer og give afklaringer med henblik på at udføre de fælles opgaver. Kan håndtere komplekse online transaktioner i en servicerolle, fx applikationer med komplekse krav, og kan fleksibelt tilpasse sprog til at kunne håndtere diskussioner og forhandlinger.	Ikke relevant.	Som indkalder til et socialt støtteprojekt, der er organiseret online, fx af en ikke-statslig organisation	Som facilitator i et online samarbejdsprojekt. Som projektleder, der anvender online-værktøjer til at koordinere introduktionen af nye systemer på tværs af flere eksterne arbejdssteder.	Uddannelses-mæssigt Som førende forsker i et forskningsprogram i samarbejde med andre, hvor der kræves online kvalitativ dataindsamling og evaluering.
C1	Kan deltage i komplekse projekter, der kræver fælles skrivning og omskrivning samt andre former for online samarbejde, og kan følge og videregive instruktioner med præcision med henblik på at nå målet. Kan hensigtsmæssigt håndtere kommunikationsproblemer og kulturelle problemer, der opstår i en online samarbejds- eller transaktionsudveksling, ved at omformulere, afklare og give eksempler gennem medier, fx audiovisuelle og grafiske medier.	Som frivillig ordstyrer for en online borgerrådgivnings-tjeneste og/eller Q&A forum.	Som deltager i et projekt ved hjælp af online værktøjer til at koordinere introduktionen af nye procedurer på tværs af flere lokationer.	Som personlig assistent, rejsebureau eller studierekretær for en uddannelsesinstitution.	Ikke relevant. Som deltager i et forsknings samarbejde, der kræver online dataindsamling og evaluering.

Online interaktion					
	Målorienterede online transaktioner og samarbejde	Situation (and roles)			
		Personligt	Offentligt		
B2+	<p>Kan påtage sig en førende rolle i et online samarbejde inden for egne ekspertområder, holde gruppen fast på opgaven ved at minde om roller, ansvar og frister for at nå opstillede mål.</p> <p>Kan deltage i online samarbejds- eller transaktionsudvekslinger inden for egne ekspertområder, der kræver forhandling af betingelser og forklaring af komplekse oplysninger og særlige krav.</p> <p>Kan håndtere misforståelser og uventede problemer, der opstår i online udvekslinger under samarbejde eller ved transaktioner, ved at reagere høfligt og hensigtsmæssigt for at hjælpe med at løse problemet.</p>	Ikke relevant.	<p>Som gruppeleder i et socialt støtteprojekt, der er organiseret online, fx af en ikke-statslig organisation.</p>	<p>Kan lede gruppeopgaver i et online, fagligt udviklingsprojekt, der kræver samarbejde med et klart defineret mål.</p>	<p>I en tydeligt struktureret online samarbejdsaktivitet på en skole/et universitet.</p>
			<p>Kan rapportere et problem med online, offentlige tjenester til kommunen, fx et affaldsindsamlings-spørgsmål.</p>	<p>I et online personalemøde om implementering af nye procedurer.</p>	<p>I en ukompliceret, online samarbejdsaktivitet på en skole/et universitet.</p>
			<p>Som gruppeleder i et socialt støtteprojekt, der er organiseret online, fx af en ikke-statslig organisation.</p>	<p>Kan lede gruppeopgaver i et online, fagligt udviklingsprojekt, der involverer samarbejde med et klart defineret mål.</p>	<p>I en tydeligt struktureret, online samarbejdsaktivitet på en skole/et universitet.</p>
B2	<p>Can collaborate online with a group that is working on a project, justifying proposals, seeking clarification and playing a supportive role in order to accomplish shared tasks.</p>		<p>Kan inddeltage i et problem med offentlige tjenester online til kommunen, fx et affaldsindsamlings-spørgsmål.</p>	<p>Kan deltage i et velstruktureret, online seminar, og kan introducere ukomplicerede, nye procedurer.</p>	<p>I en ukompliceret, online samarbejdsaktivitet på en skole/et universitet.</p>
B1+	<p>Can engage in online transactions that require an extended exchange of information, provided the interlocutor(s) avoid complex language and are willing to repeat and reformulate when necessary.</p> <p>Can interact online with a group that is working on a project, following straightforward instructions, seeking clarification and helping to accomplish the shared tasks.</p> <p>Can engage in online collaborative or transactional exchanges that require simple clarification or explanation of relevant details, such as registering for a course, tour or event, or applying for membership.</p>		<p>Kan bestille en tur eller melde sig ind i en forening eller melde sig til et arrangement online.</p>		
B1	<p>Can interact online with a partner or small group working on a project, provided there are visual aids such as images, statistics and graphs to clarify more complex concepts.</p> <p>Can respond to instructions and ask questions or request clarifications in order to accomplish a shared task online.</p>		<p>Som medlem af en samfundsgruppe, der vil forbedre miljøet.</p>		

Online interaktion					
	Målorienterede online transaktioner og samarbejde	Situation (and roles)			Uddannelses-mæssigt
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
A2+	Kan anvende faste vendinger til at reagere på rutinemæssige problemer, der opstår ved online transaktioner, fx vedrørende tilgængelighed af modeller og specialtilbud, leveringsdatoer og adresser.	Ikke relevant.	Bestilling af varer online ved hjælp af et chat-vindue.	Kan udføre enkle ordrer og forespørgsler på tværs af afdelinger.	Tilmelding til et online kursus.
	Kan interagere online med en samarbejdsvillig partner i en enkel samarbejdsopgave og kan forklare grundlæggende instruktioner og afklare spørgsmål, forudsat der er visuelle hjælpemidler, såsom billeder, statistik eller grafer, der kan hjælpe til at afklare de anvendte begreber.		Kan hjælpe med enkel, online planlægning og markedsføring af et offentligt arrangement, fx en gadefest.		Kan deltage i en lærerstyret, online samarbejdsaktivitet på skolen.
A2	Kan udføre enkle online transaktioner, fx bestille varer eller tilmelde sig et kursus, ved at udfylde en online formular eller et spørgeskema, give personlige oplysninger og bekræfte vilkår og betingelser og afvise ekstra ydelser.		Kan bestille varer online.		Kan tilmelde sig et kursus online.
	Kan stille grundlæggende spørgsmål om tilgængeligheden af et produkt eller en produktegenskab.				
A1	Kan svare på enkle instruktioner og stille enkle spørgsmål for at udføre en fælles opgave online ved hjælp af en samarbejdsvillig samtalepartner.		Ikke relevant.	Kan udføre en opgave over Skype med en kollega fra et andet land.	Kan deltage i en lærerstyret, online samarbejdsaktivitet på skolen.
	Kan gennemføre et meget enkelt online køb eller udfylde en ansøgning med grundlæggende personlige oplysninger, fx navn, e-mail eller telefonnummer.		Kan bestille varer ved at udfylde en enkel bestillingsformular med kendte ord og illustrationer.	Kan udfylde en enkel formular med kendte ord og illustrationer på tværs af afdelinger.	Kan tilmelde sig et kursus online, men højst sandsynligt som en simulering i sprogundervisningen.
Præ-A1	Kan foretage valg, fx vælge produkt, størrelse, farve, i et enkelt, online køb eller i forbindelse med en ansøgningsformular, forudsat der er visuel hjælp.		Kan bestille varer ved at udfylde et enkelt afkrydsningsfelt med kendte ord og illustrationer.	Kan udfylde en enkel formular med afkrydsningsfelter med kendte ord og illustrationer på tværs af afdelinger.	

Mediering af en tekst					
	Gengivelse af specifik information mødte eller tegn	Tekst (og diskursmiljø)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
		Uddannelses-mæssigt			
C2	Ngen deskriptorer. Se C1.				
C1	Kan forklare (på Sprog B) relevansen af specifikke Oplysninger, der findes i et bestemt afsnit af en lang, kompleks tekst (på Sprog A).	I en artikel eller bog, på en hjemmeside, eller samtale ansigt-til ansigt eller online vedrørende aktuelle anliggender eller et område af personlig interesse eller et problem.	Fra præsentationer på offentlige møder, fra offentlige dokumenter, der forklarer politiske ændringer samt politiske taler.	En forretningsrapport, artikel, en regel eller politik på en arbejdsplads.	En artikel, bog, referencelitteratur eller foredrag/præsentation.
B2+	Kan (på Sprog B) gengive, hvilke oplæg der var (på Sprog A) på en konference, eller hvilke artikler i en bog (på Sprog A), der er særligt relevante til et bestemt formål.	Forklaringer fra webvideoer/ gør-det-selv grupper, fx hvordan reparerer man en printer. Artikler med forbindelse til et bestemt tema eller et aktuelt emne af interesse.	Præsentationer på offentlige møder, fra offentlige dokumenter, der forklarer politiske ændringer. En pressekonference, webvideoer i forhold til et bestemt emne.	En messe, en fagkonference, rapport og avisartikler i forbindelse med et bestemt projekt.	En akademisk konference, forskellige webvideoer, akademiske bøger og tidsskrifter i forhold til et bestemt projekt.
B2	Kan (på Sprog B) gengive de væsentligste punkter, der findes i formel korrespondance og/eller rapporter (på Sprog A) om generelle emner og om emner, der har forbindelse til egne interesseområder.	En besked, meddelelse, brev eller email, der forklarer politikker, regler eller procedurer, fx i forbindelse med bolig, forsikring, husleje/realcreditlån, beskæftigelse eller sundhedspleje.	En besked eller meddelelse, fx fra en offentlig myndighed eller et bibliotek, en svømmehal, der opstiller regler eller procedurer.	Et brev, email eller besked om, hvorfor et møde blev aflyst, om nogen idé og hvorfor, om politikker eller regler på en arbejdsplads.	Et brev, email eller meddelelse, der skitserer politikker, procedurer eller regler på et universitet.

Mediering af en tekst				
Gengivelse af specifik information mødte eller tegn	Tekst (og diskursmiljø)			
	Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	Uddannelses-mæssigt
Kan (på Sprog B) gengive indholdet af offentlige meddelelser og budskaber, der fremføres tydeligt med normal hastighed (på Sprog A).	I radio eller på TV.	På en station eller sportsstadion, i en lufthavn, ved politiske stævner/begivenheder, på alarmer, advarsler eller i instruktioner, der kan gives på et ulykkessted eller i byggezone.	På en messe eller konference, på en fabrik, et lager, et raffinaderi, på et skib, under sikkerhedsøvelser.	Under et universitetsarrangement /foredrag, som kan foregå i et stort auditorium.
Kan (på Sprog B) gengive indholdet af detaljerede instruktioner eller anvisninger, forudsat disse er tydeligt artikulerede (på Sprog A).	I radio eller på tv, fra en forbipasserende, fx rejse-/ruteinformation, instruktioner fra en ven over telefonen om, hvordan man kommer til en fest.	Instruktioner i lufthavne, på stationer og på fly, i busser og tog, eller om hvordan man bruger enkelt udstyr, såsom et pengeskab på hotellet, anvisninger om, hvordan man kommer fra X til Y, en rejseplan.	Instruktioner givet på et møde om, hvordan man udfører en arbejdsopgave eller betjener enkelt udstyr. Instruktioner, især om sikkerhedsprocedurer, der gives på en messe eller konference, på en fabrik, lager, skib	Akademiske regler, politikker/procedurer, kursus-/opgavekrav fra en underviser/lærer eller instruktioner om, hvordan man bruger enkle forskningsværktøjer til at udføre en skoleopgave, eller om, hvordan man udfører et enkelt eksperiment.
Kan (på Sprog B) gengive specifik information i ukomplicerede informationstekster, fx foldere, brochurer, meddelelser og breve eller e-mail (på Sprog A).	foldere, brochurer, rejsebøger, hjemmesider, oplysninger om en boligaftale.	Foldere, informationstavler på museer eller gallerier, meddelelser om umiddelbare, offentlige farer, klub-/foreningsvedtægter, rejseplaner, tidspunkter og steder for klub-/foreningsmøder, information om et salg eller en kampagne	Eventuelle produkter, der opfylder et krav, vilkårene for et kommercielt tilbud, driftsinstruktioner for udstyr, sikkerhedsprocedurer.	Skolens politikker og regler, en kursusoversigt, trin til at udføre et job/ en skoleopgave, en opgaveliste samt relevante kriterier, opslag, eksamensbestemmelser, betingelser for deltagelse i et udvekslingsprogram.

B1

Mediering af en tekst					
Gengivelse af specifik information mødte eller tegn	Tekst (og diskursmiljø)				
	Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	Uddannelses-mæssigt	
A2+	Kan (på Sprog B) gengive den væsentlige information i en besked (på Sprog A) om kendte hverdagsemner, selvom det er nødvendigt at forenkle beskeden og søge efter ord/tegn.	På TV eller radio, meddelelser om bryllupper, fødsler og ændrede omstændigheder.	Vejrudsigter, rapporter, ændring af togperron, hvordan man køber en billet til en begivenhed.	Meddelelser om ændringer i jobansvar, information om nye arbejdsopgaver.	Information om en kommende prøve på skolen, såsom hvornår den er, og hvad der bliver spurgt om. Oplysninger om en kommende skoleudflugt.
	Kan (på Sprog B) gengive specifikke, relevante oplysninger, fra korte, enkle tekster, etiketter og meddelelser (på Sprog A) om kendte emner.	Nyt om familien fra et personligt brev eller email.	Foldere, informationstavler på museer eller gallerier, opslag, der fortæller om nuværende offentlige farer, rejseplaner, tidspunkter og steder for klub-/foreningsmøder, information om et salg eller en kampagne.	Eventuelle produkter, der opfylder et krav, sikkerhedsprocedurer, sted, dato eller tidspunkt for et møde, der er angivet i en email/brev.	Nyt om skoleaktiviteter fra en flyer eller folder.
A2	Kan (på Sprog B) gengive den væsentlige information fra korte, tydelige, enkle budskaber, instruktioner og meddelelser, forudsat disse udtrykkes langsomt og tydeligt i et enkelt sprog (på Sprog A).	Meddelelser af personlig interesse, såsom bryllupper eller fødsler, ændringer i beskæftigelse eller levevilkår, enkle budskaber, der er givet til familie eller bofæller om mødetider, eller besked om at udføre opgaver, såsom at smide noget i skraldespanden.	Tidspunkter for ankomst eller afgang, ændringer i perron eller gate, vejrudsigter for lufthavne og fly, tog og busser og på stationer.	Enkle budskaber fra kunder eller kolleger til andre, meddelelser om ændringer i arbejdsopgaver.	Information om en skoleudflugt eller et udvekslingsprogram. Meddelelser om åbnings- og lukketider som følge af dårligt vejr. Information om klasseopgaver eller lektier.
	Kan på en enkel måde (på Sprog B) gengive en række korte, enkle instruktioner, forudsat den originale tale (på Sprog A) er klart og langsomt artikuleret.	En opskrift, hvordan man bruger et grundlæggende husholdningsappa-rat, hvordan man samler et møbel.	Hvordan man kommer fra X til Y, rutevejledning gives af en færdselsbetjent eller parkeringsvagt.	Hvordan man betjener kontorudstyr, såsom at skifte toner på en kopimaskine eller downloade software.	Instruktioner til en hjemmeopgave eller et enkelt eksperiment.

Mediering af en tekst				
	Gengivelse af specifik information medtale eller tegn	Tekst (og diskursmiljø)		
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt
A1	Kan (på Sprog B) gengive enkel, forudsigelig information om tidspunkter og steder, der gives i korte, enkle udsagn (på Sprog A).	Meddelelser om TV oversigter om kommende programmer af interesse.	Sted og starttidspunkt for en begivenhed / forestilling, rejseplaner.	Sted og tidspunkt for en skoleudflugt eller fritidsaktivitet efter skolen, placeringen af kantine, toiletter og vandposter.
Præ-A1	Kan (på Sprog B) gengive enkle instruktioner om steder og tidspunkter (givet i Sprog A), forudsat disse gentages meget langsomt og tydeligt.	Reservationer på restaurant, middagsinvitationer inklusive dato og tidspunkt.	Opslag på opslagstavler/vægge om, hvornår en butik åbner/lukker, placering af toiletter.	Mødested og tidspunkt fra en email.
	Kan (på Sprog B) gengive meget grundlæggende information, fx tal og priser, fra korte, enkle, illustrerede tekster (på Sprog A).	Navn, adresse og telefonnummer på en restaurant, menuer inklusive priser og hovedingredienser.	Navn og adresse på en butik, varepriser, køreplaner, rejseplaner, opdaterede køreplaner, ledige pladser, pris osv.	Ikke relevant.

Mediering af en tekst					
	Gengivelse af specifik information på skrift	Tekst (og diskursmiljø)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervs-mæssigt	
				Uddannelses-mæssigt	
C2	Ngen deskriptorer. Se B2+.				
C1	Ngen deskriptorer. Se B2+.				
B2+	Kan skriftligt (på Sprog B) gengive, hvilke præsentationer på en konference (på Sprog A) der var relevante, og påpege, hvilke det ville være givtigt at overveje med hensyn til videre arbejde.	Ikke relevant.	Fra en pressekonference, forskellige webvideoer, i forhold til et bestemt emne.	Fra en messe, en fagkonference, i forhold til et bestemt projekt.	Fra en akademisk konference, i forskellige webvideoer, i forhold til et bestemt projekt.
	Kan formidle skriftligt (på Sprog B) de relevante punkter, der er indeholdt i indholdsmæssigt komplekse, men velstrukturerede tekster (på Sprog A) inden for egne faglige, akademiske og personlige interesseområder.		Offentlige bestemmelser, såsom bolig- eller skattelovgivning, en bekendtgørelse eller meddelelse fra en offentlig myndighed.	Fra en forretningsrapport, love eller politik på arbejdspladsen.	Information fra en artikel, hjemmeside, noter fra en forelæsning, eller en præsentation af en universitetsprofessor.
B2	Kan formidle skriftligt (på Sprog B) de relevante punkter, der er indeholdt i en artikel (på Sprog A) fra et akademisk eller fagligt tidskrift.		I forhold til en bestemt sag, der er møde om i lokalsamfundet.	Fra en rapport, erhvervsartikel.	Information fra en artikel, en bog eller tidskrift til en klassekammerat eller en underviser.
	Kan formidle i en skriftlig rapport (på Sprog B) relevante beslutninger, der blev truffet på et møde (på Sprog A).		Fra en klub.	Fra et forretningsmøde.	Fra et møde med studenterpræsentanter.
	Kan formidle skriftligt (på Sprog B) de væsentlige punkter, der er indeholdt i formel korrespondance (på Sprog A).	En lejefatle eller forsikringspolice for en ven eller et familiemedlem.	Betingelser og bestemmelser for en tur eller en tjenesteydelse.	I et cirkulære, der er sendt til medarbejderne, i et brev fra en samarbejdspartner, der siger op eller fremsætter nye krav. I en klage.	I et cirkulære, der er fremsendt af en skoleleder til forældre, i et svar fra en organisation på en anmodning om information, der er sendt i forbindelse med et projekt.

Mediering af en tekst				
Gengivelse af specifik information på skrift	Tekst (og diskursmiljø)			
	Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	Uddannelses-mæssigt
B1	Kan formidle skriftligt (på Sprog B) specifikke oplysninger, der er indeholdt i tekster (på Sprog A) om kendte emner, fx opkald, meddelelser og instruktioner.	En besked eller meddelelse fra en offentlig myndighed.	Kundeordrer, forespørgsler eller klager, ændringer i arbejdsplan eller procedurer, hvordan man betjener kontorudstyr.	Ændringer i skolens åbnings-/ lukketider som følge af dårligt vejr, ændringer til kasselokale eller mødested for en klasseudflugt.
	Kan formidle skriftligt (på Sprog B) de specifikke, relevante oplysninger, der findes i ukomplicerede, informative tekster (på Sprog A) om kendte emner.	Fra email, breve om begivenheder eller tidsplaner.	Mængder og leveringstider fra en emaillet ordre, opgaver og frister for en person fra et mødereferat, relevante skridt i en enkel brugervejledning til udstyr.	Email-instruktioner om en skoleudflugt, en opgave eller oplysninger om kursuskrav i en pensumbeskrivelse.
	Kan formidle skriftligt (på Sprog B) de specifikke oplysninger, der findes i en uproblematiske, optaget besked (på Sprog A), forudsat de pågældende emner er kendte, og sproget er langsomt og tydeligt.	Instruktioner på email om, hvordan man anvender husholdningsapparater ved at læse en manual, meddelelser til familie eller bofæller samt information på email om, hvornår og hvor man kan møde en ven/ et familiemedlem.	Kø ved ambassaden, telefonsvareren, anmodning om tilbagekald fra et administrationskontor eller offentligt kontor eller banken.	Enkle kundeordrer, forespørgsler eller klager, en telefonbesked til en kollega, ændringer i arbejds gange.
A2+	Kan formidle skriftligt (på Sprog B) de specifikke oplysninger, der findes i korte, informative tekster (på Sprog A), forudsat teksterne vedrører konkrete, kendte emner og er skrevet i enkelt hverdagsprog.	Fra aviser, instruktioner om udstyr eller medicin.	Brochurer, hjemmesider, annoncer, opslag og planer.	Om en skoleopgave, test eller en lektieopgave, der er beskrevet i et kursuspensum, hvordan man laver et enkelt eksperiment i en naturfagstime fra et uddelingsark, om et museumsbesøg eller en anden skoleudflugt, der er beskrevet i en folder.

Mediering af en tekst					
	Gengivelse af specifik information på skrift	Tekst (og diskursmiljø)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
		Personligt	Offentligt	Uddannelses-mæssigt	
A2	Kan (på Sprog B) opremse hovedpunkterne i korte, tydelige, enkle budskaber og meddelelser (på Sprog A), forudsat disse artikuleres tydeligt og langsomt. Kan (på Sprog B) opremse de specifikke oplysninger, der findes i enkle tekster (på Sprog A) om dagligdags emner af umiddelbar interesse eller for behov.	Enkle telefonbeskeder til familie eller bofæller, meddelelser af personlig interesse for familie eller venner. Manualer til husholdningsmaskiner, instruktioner om, hvordan man tilbereder et måltid.	Vejledning om, hvordan man kommer fra X til Y, hvilken togperron eller gate, og på hvilket tidspunkt, om en forsinkelse af tog eller fly. Reklamer, brochurer, foldere, rejseplaner, køreplaner og rutevejledning.	En telefonbesked til en kollega, ændringer i arbejds gange. Instruktioner fra en manual om, hvordan man betjener enkelt udstyr, om sikkerhedsprocedurer, om jobkrav, der er opslået i en annonce.	Køreplaner til skolen, skemaer eller åbning/lukning, opgaveroller som en del af en gruppeopgave, lektier. Lærebøger, klasseundervisning, om en skoleopgave, test eller lektier, hvordan man laver et enkelt eksperiment i en naturfagsklasse, om et museumsbesøg eller en anden skoleudflugt.
A1	Kan (på Sprog B) opremse navne, tal, priser og meget enkel information af umiddelbar interesse i mundtlige tekster (på Sprog A), forudsat udtalen er meget langsom og tydelig og med gentagelser.	Fra en tv-kanal, der gentagne gange viser produkter.	Meddelelser om, hvornår en butik åbner/lukker.	En kort, enkel telefonbesked til en kollega.	En enkel, kort telefonbesked om ændring af tidsplan, skema eller mødested.
Præ-A1	Kan (på Sprog B) opremse navne, tal, priser og meget enkel information fra tekster (på Sprog A), som er af umiddelbar interesse, som er skrevet i meget enkelt sprog og indeholder illustrationer.	Navn, adresse og telefonnummer på en restaurant, menuer inklusive priser og hovedingredienser.	Navn og adresse på en butik, varepriser, køreplaner, rejseplaner, resultatlister, ledige pladser, pris mv.	Ikke relevant.	Hvor skolen ligger, prisen på en uniform eller skoleudstyr, destination og pris for en skoleudflugt, køreplan til skolen.

Mediering af en tekst				
		Tekst (og diskursmiljø)		
Forklaring af data (i grafer, diagrammer, osv.) med tale eller tegn		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt
C2	Kan tydeligt og sikkert (på Sprog B) fortolke og beskrive forskellige former for empirisk data og visuelt organiseret information (med tekst på Sprog A) fra begrebsmæssigt komplekse forskning inden for akademiske eller faglige emner.	Diagrammer/visuelle data om emner af personlig interesse, såsom medicinsk forskning eller miljødata for familie eller venner. Økonomiske data, der er præsenteret grafisk i forbindelse med en avisartikel.	Diagrammer/visuelle data fra rapporter fra virksomheder eller offentlige myndigheder, der er relevante for lokalsamfundet eller et planlægningsmøde. Data er inkluderet i oplæg på offentlige møder.	Diagrammer/visuelle data fra offentliggjort akademisk forskning eller indsamlet som en del af et forskningsprojekt, der præsenteres ved en forelæsning eller en akademisk konference/rundbordsarrangement.
C1	Kan tydeligt og sikkert (på Sprog B) fortolke og beskrive de væsentligste punkter og oplysninger, der findes i komplekse diagrammer og anden visuelt organiseret information (med tekst på Sprog A) om komplekse akademiske eller faglige emner.			Visuelle data i offentliggjort akademisk forskning eller indsamlet som en del af et forskningsprojekt, der præsenteres ved et foredrag eller en akademisk konference/et rundbordsarrangement.
B2	Kan tydeligt og sikkert (på Sprog B) fortolke og beskrive detaljeret information, der findes i komplekse diagrammer, grafer og anden visuelt organiseret information (med tekst på Sprog A) om emner inden for egne interesseområder.	Et diagram i en artikel af personlig interesse. Et procesdiagram for et husholdningsapparat eller et stykke fritidssoftware, man forklarer en ven eller et familiemedlem.	Diagrammer/grafik fra rapporter fra virksomheder eller offentlige sektorer, der er relevante for lokalsamfundet eller et planlægningsmøde.	Grafer, søjlediagrammer eller diagrammer til en formel klassepræsentation, på gymnasiet/på universitetet.
B1+	Kan (på Sprog B) fortolke og beskrive detaljeret information i diagrammer inden for egne interesseområder (med tekst på Sprog A), selvom leksikalske huller kan forårsage tvøven eller en upræcis formulering.	Tendenser, der træder frem i husstandens regninger eller personlige økonomi, som man forklarer en ven eller et familiemedlem.	Vejrudsigt (statistik og tendenser) ved fastlæggelse af de bedste tidspunkter for en lokalbegivenhed. Grundlæggende økonomiske tendenser, der præsenteres ved et møde i en klub eller en forening, ved diagramudstillinger på et videnskabsmuseum.	Generelle tendenser i grafer, søjlediagrammer eller diagrammer, der anvendes ved gruppearbejde eller to-og-to på gymnasiet/på universitetet.
B1	Kan (på Sprog B) fortolke og beskrive de generelle tendenser, der ses i enkle diagrammer, fx grafer, søjlediagrammer (med tekst på Sprog A), selvom leksikalske begrænsninger forårsager problemer med formuleringen til tider.			Tendenser, der vises i en graf eller søjlediagram ved et forretningsmøde eller en ansvarsfordeling, der vises i en virksomheds organisationsplan, der anvendes til medarbejderuddannelse.

Mediering af en tekst					
	Forklaring af data (i grafer, diagrammer, osv.) med tale eller tegn	Tekst (og diskursmiljø)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
A2+	Kan fortolke og beskrive (på Sprog B) enkel grafik om kendte emner, fx et vejkort, et grundlæggende flowdiagram (med tekst på Sprog A), selvom pauser, snublende starter og omformulering kan være meget tydelig.	Et vejkort, der tjekkes i forbindelse med planlægning af uænders aktiviteter. Hovedtræk ved et husholdningsapparat, der fremgår af et diagram, der vises til en ven eller et familiemedlem.	Historiske vejrdata ved fastlæggelse af de bedste tidspunkter for en lokalbegivenhed. Grundlæggende økonomiske tendenser, der præsenteres ved et lokalmøde/forenings-møde, et bus- eller metrorutekort eller en plantegning af en bygning eller indkøbscenter.	Et flowdiagram, der viser en enkel arbejdsproces eller aktivitet, såsom at skifte toner på en kopmaskine. Grundlæggende roller og ansvar, der vises i en organisationsplan for en virksomhed.	Funktioner ved grafer, søjlediagrammer eller diagrammer for ændring i befolkning/vej over tid, som anvendes i gruppearbejde eller to-ot-to på gymnasiet/universitetet.
A2	Ngen deskriptorer.				
A1	Ngen deskriptorer.				
Præ-A1	Ngen deskriptorer.				
Mediering af en tekst					
	Forklaring af data (i grafer, diagrammer, osv.) på skrift	Tekst (og diskursmiljø)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
C2	Kan (på Sprog B) fortolke og præsentere på skrift forskellige former for empiri (med tekst på Sprog A) fra begrebsmæssigt kompleks forskning om akademiske eller faglige emner.	Ikke relevant.	Ikke relevant.	Data fra en virksomhed, økonomisk beretning, markedsundersøgelse eller andre virksomhedsrapporter eller fra udviklingsaktiviteter til den øverste ledelse.	Som en del af en PhD afhandling eller kandidatspeciale, der indbefatter empiriske data.

Mediering af en tekst					
	Forklaring af data (i grafer, diagrammer, osv.) på skrift	Tekst (og diskursmiljø)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
C1	Kan (på Sprog B) fortolke og præsentere sikkert og klart på skrift de fremtrædende, relevante punkter, der er indeholdt i komplekse diagrammer og andre visuelt organiserede data (med tekst i Sprog A) om komplekse, akademiske eller professionelle emner.	Diagrammer/visuelle data om emner af personlig interesse, fx medicinsk forskning eller miljødata for familie eller venner. Økonomiske data, der vises grafisk i forbindelse med en avisartikel.	Diagrammer/visuelt materiale fra et firma eller en myndighed, der er relevante for et møde om foreningspolitik eller planlægning. Data, der er inkluderet i oplæg på offentlige møder.	En detaljeret analyse af økonomi, en markedsundersøgelse eller et diagram/visuelt data fra en myndighed, som præsenteres på et møde.	Uddannelses-mæssigt Visuelle data, der er inkluderet i publiceret, akademisk forskning eller indsamlet som led i et forskningsprojekt, som præsenteres på et foredrag eller ved en akademisk konference / rundborde diskussion.
B2	Kan (på Sprog B) med sikkerhed fortolke og præsentere på skrift detaljeret information fra diagrammer og visuelt organiseret data inden for egne interesseområder (med tekst på Sprog A).	Instruktioner og et diagram, der ligger til en beboer til betjening af et komplekst apparat.	Sundheds- og sikkerhedspro-cedurer, fx på et hospital, fabrik, bibliotek.	En intern (virksomheds) rapport/notat om de væsentlige punkter i et visuelt bilag, fx en graf, et søjlediagram eller en taltabel.	En skriftlig opgave i forbindelse med teknisk, visuel information, der er stillet til et skole-/ universitetsprojekt.
B1+	Kan (på Sprog B) og ved hjælp af en ordbog eller andre referencematerialer fortolke og præsentere på skrift de overordnede tendenser, der vises i enkle diagrammer, fx grafer, søjlediagrammer (med tekst på Sprog A), og kan forklare de vigtige punkter mere detaljeret.	Tendenser, der fremtræder i i husstandens regninger eller i den personlig økonomi.	Enkle vejrdata eller grundlæggende økonomiske data, der er postet som en del af en online-diskussion for et arrangement i en forening/klub.	En e-mail, der beskriver hovedtræk ved et visuelt bilag, såsom en graf eller søjlediagram.	En enkel klasseopgave, der opsummerer et spørgeskema eller demografiske data.
B1	Kan fortolke og præsentere på skrift beskrive i enkle sætninger de vigtigste fakta i visuelt materiale om kendte emner, fx et vejrkort, et grundlæggende flowdiagram (med tekst på Sprog A).	En e-mail, der giver en enkel vejvisning på basis af et vejkort.	Enkel, demografisk information eller tendenser, der er postet i et online diskussionsforum for en forening/klub.	Instruktioner til en enkel kontorprocedure, der vises i et flowdiagram.	En enkel skriftlig fortælling til billeder som en klasseopgave.
A2	<i>Ngen deskriptorer.</i>				
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>				
Pre-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>				

Mediering af en tekst					
	Bearbejdning af tekst med tale eller tegn	Tekst (og diskurs)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
C2	Kan (på Sprog B) forklare følgeslutninger, når link eller betydninger ikke gøres eksplicitte (på Sprog A), og kan påpege de sociokulturelle betydninger af udtryksformen, fx underdrivelse, ironi, sarkasme.	Diskussioner, aktualitetsprogrammer, bøger, avisartikler, kommentarartikler og lederartikler, fagartikler eller andre publikationer, der henvender sig til en almindeligt uddannet læserskare.	Indlæg ved et rådhusmøde, en offentlig debat/en forelæsning, en forumdiskussion, et politisk møde, en politisk aftale, et offentligt politisk program, en juridisk udtalelse, en politisk tale.	Præsentation på en konference, et seminar eller møde, en professionel publikation, en teknisk rapport, en pressemeddelelse eller konference.	Uddannelses-mæssigt Et foredrag på en akademisk konference, en webvideo, undervisningsmateriale, lærebøger, artikler i akademiske tidsskrifter, opslagsværker.
	Kan (på Sprog B) opsummere lange, krævende tekster (på Sprog A).	Aktualitetsprogrammer, artikler i et blad eller en avis.	En forumdiskussion med flere deltagere, politiske taler, prædikener, holdninger og dokumenter.	En præsentation på en konference, et seminar eller møde, en rapport, kontrakt, regler.	En webvideo, et foredrag på en akademisk konference eller et seminar, akademiske artikler og bøger.
	Kan (på Sprog B) opsummere en diskussion (på Sprog A) om forhold inden for egne akademiske eller faglige kompetencer, kan uddybe og afveje forskellige synspunkter og uddrage de væsentligste punkter.	Diskussioner, aktualitetsprogrammer.	En forumdiskussion med flere deltagere.	Et møde eller et seminar.	En forumdiskussion, en rundborssamtale eller kollokvium med flere deltagere.
C1	Kan (på Sprog B) opsummere klart i velstruktureret sprog de hovedpunkter, der findes i komplekse tekster (på Sprog A) inden for specialiseringsområder, der ikke er egne områder, selvom særlige tekniske begreber lejlighedsvis skal kontrolleres.	Avisledere og kommentarartikler, TV nyheder og aktualitetsprogrammer.	Love, offentlige juridiske dokumenter, regler, oplæg, taler, prædikener.	En teknisk rapport der er rettet mod et specialiseret publikum, et forretningsbrev, en kontrakt, et regelsæt, konferencepræsentationer.	Undervisningsmateriale, en lærebog, en artikelsamling, artikler i akademiske tidsskrifter, foredrag, konferenceoplæg og diskussioner, webvideoer.
	Kan (på Sprog B) forklare spidsfindigheder ved et oplæg med fakta og argumenter (på Sprog A).	Diskussioner, aktualitetsprogrammer, bøger, avisartikler, kommentarartikler og lederartikler, fagartikler eller andre publikationer, der er henvendt til en almindeligt uddannet læserskare.	Indlæg ved et rådhusmøde, en offentlig debat/et foredrag, en forumdiskussion, et politisk møde, en politisk aftale, et offentligt politisk program, en juridisk udtalelse, en politisk tale.	Præsentation på en konference, et seminar eller møde, en professionel publikation, en teknisk rapport, en pressemeddelelse eller konference.	Et foredrag på en akademisk konference, webvideoer, undervisningsmateriale, lærebøger, artikler i akademiske tidsskrifter, opslagsværker.

Mediering af en tekst					
	Bearbejdning af tekst med tale eller tegn	Tekst (og diskurs)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
C1	<p>Kan udnytte information og argumenter fra en kompleks tekst (på Sprog A) til at diskutere et emne (på Sprog B), uddybe med vurderende kommentarer, tilføje egen holdning osv.</p> <p>Kan (på Sprog B) forklare den holdning eller et synspunkt, der er udtrykt i en kildetekst (på Sprog A) om et fagemne, der understøtter slutninger, der drages med henvisning til specifikke passager i originalen.</p>	<p>Bøger, avisartikler, kommentarartikler og lederartikler og fagartikler. I TV-nyheder og aktualitetsprogrammer og talkshow.</p> <p>Bøger, avisartikler, kommentarartikler og lederartikler og fagartikler. I TV-nyheder og aktualitetsprogrammer og talkshow.</p>	<p>En politisk aftale, et offentligt politisk program, en diskussion i et forum, en præsentation, politisk tale eller prædiken.</p>	<p>Tekniske rapporter, fagartikler, specifikationer, kontrakter.</p>	<p>Undervisningsmateriale, en lærebog, en artikelsamling i en bog, en artikel i et akademisk tidsskrift, foredrag, oplæg på konferencer og diskussioner samt ved online oplæg.</p>
B2+	<p>Kan i velstruktureret sprog (på Sprog B) klart opsummere den information og de argumenter, der er indeholdt i komplekse tekster (på Sprog A) om et stort udvalg af emner med forbindelse til egne interesseområder og specialisering.</p> <p>Kan (på Sprog B) opsummere hovedpunkterne i komplekse diskussioner (på Sprog A) og kan afveje de forskellige fremlagte synspunkter.</p>	<p>En snak om begivenheder i familien, TV nyheder og aktualitetsprogrammer og talkshow.</p>	<p>Oplæg, (politiske) taler og prædikener.</p> <p>En formel diskussion mellem flere deltagere.</p>	<p>Oplæg på konferencer.</p> <p>På møder eller som orientering i en forsamlings.</p>	<p>Foredrag, oplæg på konferencer og diskussioner samt ved online oplæg.</p> <p>Et panel ved en akademisk konference, hvor der er flere talere.</p>
B2	<p>Kan (på Sprog B) sammenfatte og rapportere information og argumenter fra en række kilder (på Sprog A).</p>	<p>Om aktuelle anliggender. Webvideoer eller interview, TV-nyheder og analyser, dokumentarprogrammer og artikler.</p>	<p>Politisk møde eller på rådhus: nyheder, interview eller dokumentarindlæg om det aktuelle emne.</p>	<p>I en rapport eller ved et møde: mediedækning af en virksomhed / offentlig bekendtgørelse eller politik.</p>	<p>I projektarbejde: online oplæg, foredrag, voxpop interview, spørgeskemaer, blogs, dokumentarprogrammer.</p>

Mediering af en tekst					
Bearbejdning af tekst med tale eller tegn	Tekst (og diskurs)				
	Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	Uddannelses-mæssigt	
<p>B2</p> <p>Kan (på Sprog B) opsummere et stort udvalg af faktuelle og fiktive tekster (på Sprog A) og kommentere og diskutere modsatrettede synspunkter samt hovedtemaerne.</p> <p>Kan (på Sprog B) opsummere de vigtige punkter i længere, komplekse tekster (på Sprog A) om emner af aktuel interesse inklusive egne særlige interesseområder.</p> <p>Kan fastslå den tilsligtede modtagergruppe for en tekst (på Sprog A) om et emne af interesse og kan forklare (på Sprog B) forfatterens mål, synspunkter og holdninger.</p> <p>Kan (på Sprog B) opsummere uddrag fra nyheder, interview eller dokumentarprogrammer, der indeholder synspunkter, argumenter og diskussioner (på Sprog A).</p> <p>Kan (på Sprog B) opsummere handlingen og begivenhedernes rækkefølge i en film eller et skuespil (på Sprog A).</p> <p>Kan (på Sprog B) opsummere hovedpunkterne i lange tekster (på Sprog A) på emner inden for egne interesseområder forudsat der er mulighed for at tjekke betydningen af nogle udtryk.</p> <p>Kan (på Sprog B) opsummere en kort fortælling eller en artikel eller diskussion, et foredrag, interview eller dokumentarprogram (på Sprog A) og besvare yderligere spørgsmål om detaljer.</p> <p>Kan sammenfatte korte oplysninger fra flere kilder (på Sprog A) og opsummere dem (på Sprog B) for andre.</p>	<p>Bøger, avisartikler, debatartikler og lederartikler, fagartikler, eller andre publikationer, der henvender sig til en generelt uddannet læserskare.</p> <p>Fra hjemmesider, aktualitetsprogrammer, dokumentarprogrammer, avisartikler og lederartikler.</p> <p>I en uformel diskussion med venner, i en chat på de sociale medier.</p> <p>I en uformel diskussion med venner.</p> <p>I lange telefon-samtaler, faktuelle nyhedsprogrammer på TV, dokumentar-programmer og webvideoer.</p> <p>I diskussioner med venner, dokumentar-programmer, korte fortællinger, artikler i aviser eller ugeblade.</p> <p>I uformelle diskussioner, brochurer, reklamer, programmer i teatre og i sangtekster.</p>	<p>En politisk aftale, offentligt politisk program, en roman eller en novelle.</p> <p>En politisk aftale eller et offentligt politisk program.</p> <p>In interview, i meddelelser, politiske synspunkter.</p> <p>En uformel samtale på et offentligt sted, fx en lufthavn eller en restaurant).</p> <p>Ikke relevant.</p> <p>Taler eller oplæg ved offentlige møder.</p> <p>En tale ved et offentligt møde, et interview, offentlige bekendtgørelser.</p> <p>Offentlige bekendtgørelser og meddelelser, notater fra møder, relevante rapporter i aviser eller ugeblade.</p>	<p>Tekniske rapporter, fagartikler, specifikationer eller kontrakter.</p> <p>Tekniske rapporter, fagartikler, specifikationer eller kontrakter.</p> <p>Oplæg ved konferencer, rapporter eller fagartikler.</p> <p>Ved gruppe- eller strategimøder.</p> <p>Ikke relevant.</p> <p>Et oplæg eller et foredrag, relevante dokumentarprogrammer eller aktualitets-programmer.</p> <p>Oplæg eller diskussioner på konferencer, seminarer eller møder eller i avisartikler.</p> <p>Rapporter, møder, breve og email, notater fra møder eller presseomtale.</p>	<p>Artikler i akademiske tidsskrifter, opslagsværker, romaner og noveller.</p> <p>Artikler i akademiske tidsskrifter og opslagsværker.</p> <p>Indlæg af gæsteforelæsere, på websider og online oplæg, dokumentar-programmer og artikler.</p> <p>Som en del af et gruppeprojekt.</p> <p>I en undervisningstime, som del af et projekt.</p> <p>Foredrag på universitetet, relevante dokumentar-programmer eller aktualitets-programmer, online oplæg.</p> <p>Online oplæg, dokumentar-programmer og artikler af akademisk relevans og korte fortællinger.</p> <p>Online oplæg, jobbeskrivelser, artikler om et tilknyttet emne.</p>	
	<p>B1+</p>				

Mediering af en tekst				
Bearbejdning af tekst med tale eller tegn	Tekst (og diskurs)			
	Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
Uddannelses-mæssigt				
B1	Kan (på Sprog B) opsummere hovedpunkterne i tydelige, velstrukturerede tekster (på Sprog A) om emner, der er kendte eller af personlig interesse, selvom leksikalske begrænsninger til tider forårsager vanskeligheder med formuleringen.	Personlige breve, korte artikler, brochurer og reklamer.	Korte artikler, korte officielle breve, offentlige bekendtgørelser og opslag, regler, brochurer og programmer for begivenheder.	Oplæg og demonstrationer, rapporter og forretningsbreve.
	Kan (på Sprog B) enkelt opsummere det vigtigste informationsindhold i ukomplicerede tekster (på Sprog A) om kendte emner, fx en kort optagelse af et interview, ugebladsartikel eller rejsebrochure.	Et kort, skriftligt interview eller en uge-bladsartikel, rejse-brochure, breve, email, opsumme-rende nyhedsartikler.	Rapporter, forretningsbreve og email.	Beskrivelser, fortællinger, tekster i en lærebog, websider, nyhedsopsamlinger og korte artikler.
	Kan (på Sprog B) opsummere hovedpunkterne fra en samtale (på Sprog A) om et emne af personlig eller aktuel interesse, forudsat folk talte tydeligt.	En samtale, hvor man udveksler nyheder og taler om planer og nyheder, der udveksles til et bryllup.	Punkter fra en uformel samtale med en person fra det offentlige.	Hvad en person fra det offentlige har sagt til en forespørgsel, eller hvad en interviewet har svaret i et projekt.
	Kan (på Sprog B) opsummere hovedpunkterne i lange mundtlige tekster (på Sprog A) om emner inden for egne interesseområder, forudsat der er mulighed for at lytte eller se flere gange.	Lange telefonsamtaler, aktualitetsprogrammer på TV, dokumentarprogrammer og videoprogrammer.	Taler og oplæg ved offentlige møder.	Et foredrag på et universitet, relevante dokumentarprogrammer eller aktualitetsprogrammer, online oplæg.
	Kan (på Sprog B) opsummere hovedpunkterne eller begivenheder i TV-programmer og videoklip (på Sprog A), forudsat der er mulighed for at se flere gange.	En scene i en film, kort roman eller en TV-komedie.	Et aktualitetsprogram om et emne på et offentligt møde.	En scene i et dokumentarprogram eller et interview.
A2+	Kan (på Sprog B) rapportere hovedpunkterne fra enkle TV- eller radionyheder (på Sprog A), hvor der rapporteres om begivenheder, sport, ulykker mm. forudsat de pågældende emner er kendte, og talen er langsom og tydelig.	I en uformel diskussion med venner eller ved en chat på de sociale medier.	En uformel samtale på et offentligt sted, fx en lufthavn eller på en restaurant.	Ikke relevant.

Mediering af en tekst					
	Bearbejdning af tekst med tale eller tegn	Tekst (og diskurs)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
A2+	Kan i enkle sætninger (på Sprog B) gengive de oplysninger, der er indeholdt i tydeligt strukturerede, korte, enkle tekster (på Sprog A), som har illustrationer eller tabeller.	Hvem, hvornår, hvor — informationer i et nyhedsindslag.	Mulighed for en koncert eller sportsbegivenhed, information på opslag og plakater, køreplaner, graffiti, programmer og billetter.	Oplysninger i en arbejdsbeskrivelse.	Uddannelses-mæssigt En illustreret fortælling eller en enkel informativ tekst om et land, med oplysnings-tabeller.
A2	Kan (på Sprog B) opsummere de væsentligste punkter i enkle, korte, informative tekster (på Sprog A) om kendte emner.	Hvem, hvornår, hvor — informationer i et nyhedsindslag på en webside eller i brochurer eller i enkle guideopslag.	Informationstavler på museer, foldere fra institutioner, fx hospital og politi.	En virksomheds årsregnskaber.	Informationer og opgaver og job, beskrivelser af kurser og eksamener.
A1	Kan (på Sprog B) formidle de væsentligste punkter, der er indeholdt i tydeligt strukturerede, korte, enkle tekster (på Sprog A) og kan understøtte ens begrænsede repertoire med andre midler, fx fagter, skitser, ord/tegn fra andre sprog.	Vejrudsigter eller meget enkle samlevejledninger.	Information om tider og priser for transport og tilgængelighed af tjenester.	Ikke relevant.	Vejrudsigter, korte illustrerede beskrivelser af steder, meget enkle billedhistorier.
Præ-A1	Kan (på Sprog B) formidle enkel, forudsigelig information, der udtrykkes med korte, meget enkle tegn samt i meddelelser og programmer og på plakater (på Sprog A).	Beskeder på teenagedøre, information sat op på køleskabet, fx hvem skal lave made/gøre rent/vaske op.	Opslag og beskeder, der giver vejranvisninger, plakater og programmer, der annoncerer og angiver tidspunkter for begivenheder.	Opslag og meddelelser, der giver oplysninger om adresser og/eller advarsler, opslag med tidsplaner.	Klasselister, information om sociale begivenheder.
	Ngen deskriptorer.				

Mediering af en tekst					
	Bearbejdning af tekst på skrift	Tekst (og diskurs)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
C2	<p>Kan (på Sprog B) skriftligt forklare, på hvilken måde fakta og argumenter præsenteres i en tekst (på Sprog A), især når en andens holdning bliver gengivet, og kan henlede opmærksomheden på brugen af underdrivelse, tilsjoret kritik, ironi og sarkasme.</p> <p>Kan opsummere information fra forskellige kilder, rekonstruere argumenter og beretninger i en sammenhængende præsentation af det samlede resultat.</p>	<p>Diskussioner, aktualitetsprogrammer, bøger, avisartikler, kommentarartikler og lederartikler, fagartikler, eller andre publikationer, der henvender sig til den generelle læserskare.</p>	<p>Bidrag til et rådhusmøde, en offentlig debat, diskussion i et forum, et politisk møde, en politisk aftale, offentlige retningslinjer, en juridisk udtalelse.</p>	<p>Et oplæg på en konference, et seminar eller møde, en fagpublikation, en teknisk rapport eller en konference.</p>	<p>Et foredrag på en akademisk konference, online oplæg, vejledende materiale, lærebøger, artikler i akademiske tidsskrifter, opslagsværker.</p>
C1	<p>Kan (på Sprog B) skriftligt opsummere lange, komplekse tekster (på Sprog A) og kan fortolke indholdet på hensigtsmæssig måde, forudsat der lejlighedsvis er mulighed for at kontrollere den præcise betydning af usædvanlige, tekniske termer.</p> <p>Kan skriftligt opsummere en lang og kompleks tekst (på Sprog A), fx en akademisk artikel, en politisk analyse, en lederartikel, en litteraturanmeldelse, en rapport eller et romanuddrag eller uddrag fra en videnskabelig bog, over for et bestemt publikum under hensyntagen til den stil og det register, som findes i originalen.</p>	<p>Bidrag til et rådhusmøde, en offentlig debat, en diskussion i et forum, et politisk møde, en politisk aftale, offentlige retningslinjer.</p>	<p>Bidrag til et rådhusmøde, en offentlig debat, en diskussion i et forum, et politisk møde, en politisk aftale, offentlige retningslinjer.</p>	<p>Et oplæg på en konference, et seminar eller møde, en fagpublikation, a teknisk rapport, en konference eller et forretningstilbud.</p>	<p>Et foredrag på en akademisk konference, online oplæg, vejledende materiale, lærebøger, artikler i akademiske tidsskrifter.</p>

Mediering af en tekst					
	Bearbejning af tekst på skrift	Tekst (og diskurs)			Uddannelses-mæssigt
		Personligt	Offentligt	Erhvervs-mæssigt	
B2+	Kan (på Sprog B) skriftligt opsummere hovedindholdet af velstrukturerede men indholdsmæssigt komplekse tekster (på Sprog A) om emner inden for egne faglige, akademiske og personlige interesser.	En samtale om familiebegivenheder, TV-nyheder aktualitetsprogrammer og TV-diskussionsprogrammer.	Præsentationer, taler og prædikener.	Oplæg på konferencer.	Foredrag, oplæg på konferencer og diskussioner, online oplæg.
	Kan (på Sprog B) skriftligt sammenligne, modstille og sammenfatte information og synspunkter i akademiske og faglige publikationer (på Sprog A) inden for egne særlige interesseområder.	Ikke relevant.	Offentlige, politiske dokumenter.	Fagtidsskrifter og aviser, retningslinjer, tekniske rapporter.	Akademiske artikler, anmeldelser, bøger.
B2	Kan (på Sprog B) skriftligt forklare det synspunkt, der fremsættes i en kompleks tekst (på Sprog A), der understøtter de konklusioner, man drager med henvisning til specifik information i originalen.	Dokumentarprogrammer, aktualitetsprogrammer, artikler i et tidsskrift eller en avis, romaner, noveller, skuespil.	En diskussion i et forum med flere deltagere, blogs, taler, prædikener, retlige anliggender, vurderinger og politiske dokumenter.	Et oplæg på en konference, seminar, et møde, informationsmøde eller en pressekonference, en rapport, en kontrakt, regler, artikler.	Et online oplæg, et foredrag, et akademisk seminar, akademiske artikler og bøger, romaner, noveller, skuespil.
	Kan (på Sprog B) skriftligt opsummere hovedindholdet af komplekse tekster (på Sprog A) om emner, der har forbindelse til egne interesse- og specialiseringsområder.	Dokumentarprogrammer, aktualitetsprogrammer, artikler i et tidsskrift eller avis, romaner, noveller, skuespil.	En diskussion i et forum, hvor der er flere deltagere, blogs, taler, prædikener, retlige anliggender, vurderinger og politiske dokumenter.	Et oplæg på en konference, et seminar, i en forsamling, på en pressekonference. I en rapport, en kontrakt, regler, artikler.	Et online oplæg, et foredrag, et akademisk seminar, akademiske artikler og bøger, romaner, noveller, skuespil.
B1+	Kan (på Sprog B) skriftligt opsummere oplysninger og argumenter i tekster (på Sprog A) om emner af generel eller personlig interesse.	Dokumentarprogrammer, aktualitetsprogrammer, artikler i et tidsskrift eller avis, romaner, noveller, skuespil.	En diskussion i et forum, hvor der er flere deltagere, blogs, taler, prædikener, retlige anliggender, vurderinger og politiske dokumenter.	En video-optaget til en forsamling, på en pressekonference. I en rapport, en kontrakt, regler, artikler.	Et orienteringsmøde, vejledning til en opgave, en tale af en gæsteforelæser, fortællinger og korte artikler.
B1	Kan (på Sprog B) skriftligt opsummere hovedpunkterne i ukomplicerede, informative tekster (på Sprog A) om emner, der er af personlig eller aktuel interesse, forudsat det mundtlige sprog er tydeligt udtalt.	Et telefonopkald, et online oplæg, nyhedsbulletiner, dokumentarprogrammer, personlige breve, informationsbrochurer, korte artikler.	Et oplæg ved et offentligt møde, en offentlig udtalelse eller meddelelser.	En video-optaget ved et møde, et informationsmøde om en opgave, rapporter og forretningsbreve.	

Mediering af en tekst					
Bearbejdning af tekst på skrift		Tekst (og diskurs)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	Uddannelses-mæssigt
B1	Kan omskrive korte passager, på en enkel måde ved at bruge de oprindelige tale-måder og den oprindelige rækkefølge.	Personlige breve, korte artikler, brochures, reklamer, tekster til en hjemmeside.	Korte officielle breve, offentlige udtalelser og opslag, regler, foldere med service-ændringer, programmer til begivenheder.	Rapporter og forretningsbreve	Fortællinger, lærebogstekster, websider, nyhedsopsum-meringer, korte artikler.
A2+	Kan (på Sprog B) opstille en liste som en række bullet punkter med de relevante oplysninger i korte, enkle tekster (på Sprog A), forudsat teksterne omhandler konkrete, kendte emner og kun indeholder enkelt hverdagsprog. Kan udvælge og gengive nøgleord og fraser eller korte sætninger fra en kort tekst inden for sprogbrugerens begrænsede kompetence og erfaring.	Hvem, hvornår, hvor — information i et nyhedsindlæg, en webside/brochure-beskrivelser, enkelt opslag i en vejledning.	Informationstavler på museer, brochurer på institutioner, fx hospital, politi.	Opslag, regler, vejledning til en opgave.	Oplysninger om job og opgaver, beskrivelser af kurser eller eksamener eller uddrag fra lærebøger.
A2	Kan (på Sprog B) anvende enkelt sprog til at formidle de væsentligste punkter i meget korte tekster (på Sprog A) om kendte og dagligdags temaer, der indeholder det mest frekvente ordforråd. På trods af fejl forbliver teksten forståelig.	Nyhedsbrev.	Offentlige meddelelser, informationer i en vejledning.	Enkel produktvejledning, fx hvordan man skifter toner på en printer.	Enkle, korte fortællinger, generelle akademiske regler, fx for en eksamen.
A1	Kan kopiere korte tekster i trykt eller tydeligt håndskrevet format. Kan (på Sprog B) ved hjælp af en ordbog formidle betydningen af enkle fraser (på Sprog A) om kendte og dagligdags temaer. Kan kopiere enkelte ord og korte tekster, der præsenteres i standard, trykt format.		Offentlige bekendtgørelser og færdselsinformation.	Enkle instruktioner og rapporter om emner inden for eget felt.	Enkle fortællinger og akademiske regler.
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>				

Mediering af en tekst				
	Oversættelse af en skriftlig tekst med tale eller tegn	Tekst (og diskursmiljø)		
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt
				Uddannelsesmæssigt
C2	Kan (til Sprog B) mundtligt og flydende oversætte abstrakte tekster (skrevet på Sprog A) inden for en lang række emner af personlig, akademisk og professionel interesse og kan udføre en vellykket formidling af vurderende aspekter og argumenter, inklusive de nuancer og implikationer, der er forbundet med dem.	Specialiserede tidsskriftsartikler og rapporter om emner af personlig interesse.	Offentligt dokument, regler og specifikationer.	Fagpublikationer, tekniske rapporter, kontrakter og pressemeddelelser.
C1	Kan (til Sprog B) mundtligt og flydende oversætte komplekse skriftlige tekster (skrevet på Sprog A) inden for en række generelle og specialiserede emner og kan fange de fleste nuancer.			
B2+	Kan (til Sprog B) mundtligt og flydende oversætte komplekse skriftlige tekster (skrevet på Sprog A), der indeholder information og argumenter om emner inden for egne fagområder af akademisk og personlig interesse.	Avis- eller tidsskriftsartikler af aktuel eller personlig interesse.	Tekster ved kunstværker på et museum eller en udstilling, kommunale regler, fx om genbrug, parkering.	Akademiske artikler og rapporter og regelsæt.
B1+	Kan (til Sprog B) mundtligt oversætte tekster (skrevet på Sprog A), der indeholder information og argumenter om emner inden for egne fagområder af akademisk og personlig interesse, forudsat teksterne er skrevet i ukompliceret standardprog.			
B1	Kan (til Sprog B) mundtligt tilnærmelsesvis oversætte tydelige, velstrukturerede, informative tekster (skrevet på Sprog A) om emner, der er kendte eller af personlig interesse, selvom leksikalske begrænsninger til tider volder vanskeligheder med formuleringen.	Email eller breve med nyheder om venner og pårørende.	Enkle rapporter, fx en vidneforklaring om en ulykke.	Et CV og et referenc brev fra et job eller en praktikant.
A2+	Kan (til Sprog B) mundtligt tilnærmelsesvis oversætte korte, enkle hverdagstekster, fx brochuresider, opslag, instruktioner, breve eller email (skrevet på Sprog A).		Notitser om ændringer i offentlige serviceydelser, fx parkeringsregler eller affaldsafhentning.	Et udvidet CV og et referenc brev fra et job eller en praktikant.

Mediering af en tekst					
	Oversættelse af en skriftlig tekst med tale eller tegn	Tekst (og diskursmiljø)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	Uddannelsesmæssigt
A2	Kan mundtligt foretage en enkel grovoversættelse (til Sprog B) af korte, enkle tekster, fx opslag om kendte emner (skrevet på Sprog A), der fanger det væsentligste indhold.	Etiketter på fødevarer eller elektronisk vejledning i brug af medicin.	Vejledning i at købe et rejsekort.	Basale sundheds- og sikkerhedsregler på arbejdspladsen.	Opslag om bøger eller kursus/ klasseudvekslinger.
	Kan mundtligt foretage en enkel grovoversættelse (til Sprog B) af rutineinformation om kendte hverdagsmønstre, der er skrevet i enkle sætninger (på Sprog A), fx personlige nyheder, korte fortællinger, vejledninger, meddelelser eller instruktioner.	Personlige nyheder i email og breve.	Vejledninger, opslag samt information på plakater.	Opslag, vejledninger, basale sundheds- og sikkerhedsregler.	Eksamensvejledninger.
A1	Kan mundtligt foretage en enkel grovoversættelse (til Sprog B) af enkle hverdagsord/tegn og vendinger (skrevet på Sprog A), som man støder på på skilte og opslag, plakater, programmer, foldere mv.	Ikke relevant.	Skilte og opslag, plakater, programmer og brochurer.	Skilte og opslag, plakater og foldere.	Skilte og opslag, plakater og køreplaner.
Præ-A1	Ngen deskriptorer.				

Mediating a text				
	Translating written text in writing	Text (and discourse environment)		
		Personal	Public	Occupational
C2	Kan (til Sprog B) oversætte teknisk materiale uden for eget fagområde (skrevet på Sprog A), forudsat emnets nøjagtighed kontrolleres af en specialist på det pågældende område.	Breve, avisartikler, kommentarartikler og lederartikler, fagartikler, eller andre publikationer, der er rettet mod en generel læserskare.	En politisk aftale, en bekendtgørelse fra det offentlige, en juridisk udtalelse.	Fagpublikationer, tekniske rapporter, kontrakter, pressemeddelelser.
				Educational
				Akademiske artikler.

		Mediating a text			
		Text (and discourse environment)			
Translating written text in writing		Personal	Public	Occupational	Educational
C1	Kan (til Sprog B) oversætte abstrakte tekster om sociale, akademiske og faglige emner inden for eget felt (skrevet på Sprog A) og kan på vellykket vis gengive vurderende aspekter og argumenter, inklusive mange virkninger de-raf, selvom nogle udtryk kan være kalkerede fra originalen.	Breve, artikler i et tidsskrift eller en avis samt noveller.	Taler, prædikener og retningslinjer.	Videnskabelige og tekniske rapporter, regnskaber eller projektrapporter regier, artikler og andre professionelle publikationer.	Akademiske artikler og bøger og litteraturkritik.
	Kan producere tydeligt organiserede oversættelser (fra Sprog A til Sprog B), der afspejler normal sprogbrug, men kan kalkere originalens rækkefølge, afsnit, tegn-sætning og særlige formuleringer.	Breve, artikler i et tidsskrift eller en avis, nogle former for hverdagskommunikation.			Akademiske artikler og bøger, romaner, noveller og skuespil.
B2	Kan producere oversættelser (til Sprog B), der nøje følger sætnings- og afsnitsstruktur i den originale tekst (på Sprog A) og kan formidle hovedpunkterne i kildeteksten nøjagtigt, selvom oversættelsen virke akavet.	Breve med ny-heder, artikler af generel interesse.	Offentlige dokumenter, der beskriver generelle regler, opslag i en vejledning eller udtrykte holdninger.	Ukomplerede breve, vejledninger, rapporter om emner inden for eget felt.	Ukomplerede fortællinger, generelle akademiske regler.
B1+	Kan producere omtrentlige oversættelser (fra Sprog A til Sprog B) af ukomplicerede, faktuelle tekster, der er skrevet i ukompliceret standardsprog og kan følge			Ukomplerede breve, vejledninger, rapporter om emner inden for eget felt.	
B1	originalens struktur nøje. Selvom sproglige fejl kan forekomme, er oversættelsen forståelig.				Generelle akademiske regler.
A2	Kan producere omtrentlige oversættelser (fra Sprog A til Sprog B) af information i korte, faktuelle tekster, der er skrevet i ukompliceret standardsprog. På trods af fejl er oversættelsen forståelig.	Nyhedsbreve.	Offentlige meddelelser og opslag i vejledninger.	Enkle arbejdsinstruktioner, fx hvordan man skifter toner på en printer.	Enkle, korte fortællinger, generelle akademiske regler, fx for demiske regler, fx for en eksamen.
A1	Kan anvende enkelt sprog til at give en omtrentlig oversættelse (fra Sprog A til Sprog B) af meget korte tekster om kendte og dagligdags temaer, der indeholder meget højfrekvent ordforråd. På trods af fejl er oversættelsen forståelig.		Offentlige meddelelser og færdsels-information.	Enkle vejledninger og rapporter om emner inden for eget felt.	Enkle fortællinger og akademiske regler.
Pre-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>				

Mediering af en tekst					
	Oversætte en skreven tekst til tale eller tegn	Text (and discourse environment)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	Uddannelses-mæssigt
C2	Kan, mens man deltager i et møde eller seminar, lave udførlige noter (eller referater) til personer, der ikke er til stede, selv når emnet er komplekst og/eller ukendt.	Ikke relevant.	Ved et offentligt møde, i en forening/klub /forsamling eller under et seminar om et emne af interesse.	På et ledelsesmøde eller et øvelsesseminar.	På et seminar eller i et diskussions-forum.
	Er opmærksom på virkninger og hentydninger af det, der siges, og kan tage noter herom og anvende de faktiske ord. Kan tage noter selektivt, omskrive og forkorte og er god til at fange abstrakte begreber og relationer mellem ideer.			På et ledelsesmøde, en fagkonference eller et øvelsesseminar.	På et seminar eller i et diskussionsforum, mens man overværer et foredrag.
C1	Kan tage detaljerede noter under et foredrag om emner inden for eget interessefelt og kan registrere oplysningerne så nøjagtigt og så tæt på originalen, at noterne også kan være nyttige for andre.		Ved et offentligt foredrag om et emne af interesse.	Ved en fagkonference eller et øvelsesseminar.	Mens man overværer et foredrag eller ser et online oplæg.
	Kan træffe beslutninger om, hvad der skal noteres, og hvad der skal udelades, efterhånden som foredraget eller seminaret skrider frem, selv når der er tale om ukendte emner.			Ved et offentligt møde, i en forening/klub /forsamling eller under et seminar om et emne af interesse.	På et seminar eller i et diskussionsforum, mens der er et foredrag i gang.
	Kan udvælge relevant, detaljeret information og argumenter om komplekse, abstrakte emner fra flere mundtlige kilder, fx foredrag, podcast, formelle diskussioner og debatter og interview, forudsat talen foregår i normalt tempo.	Når man undersøger et emne af personlig interesse.	Ved undersøgelse af et område for en sammenslutning, et pressionsgruppe, et politisk parti osv.	Mens man undersøger et område til brug for en rapport eller præsentation.	Når man undersøger et område til brug for en artikel eller præsentation.

Mediering af en tekst					
		Text (and discourse environment)			
Oversætte en skreven tekst til tale eller tegn		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	Uddannelses-mæssigt
B2	Kan forstå et klart struktureret foredrag om et kendt emne og kan tage noter om punkter, som man finder vigtige, selvom der er en tendens til at koncentrere sig om selve formuleringen og derfor gå glip af nogle oplysninger.	Ikke relevant.	Under et offentligt foredrag om et emne af interesse.	Ved en fagkonference eller øvelsesseminar.	Mens man overværer et foredrag eller ser et online oplæg.
	Kan tage nøjagtige notater ved møder og på seminarer om de fleste sager, der med sandsynlighed vil opstå inden for egne interessefelt.		Ved et offentligt møde eller ved et møde i en forening/klub/ forsamlng. Under et seminar om et emne af interesse.	Ved et ledelsesmøde eller et øvelsesseminar.	På et seminar eller i et diskussions-forum.
B1+	Kan tage noter under et foredrag, som er præcise nok til eget brug på et senere tidspunkt, forudsat emnet ligger inden for eget interessefelt, og foredraget er tydeligt og velstruktureret.		Under et offentligt møde om et emne af interesse.	Ved en fagkonference eller et øvelsesseminar.	Mens man overværer et foredrag eller ser et online oplæg.
B1	Kan tage noter som en liste over nøglepunkter under et ukompliceret foredrag, forudsat emnet er kendt, og foredraget er både formuleret i enkelt sprog og med tydelig udtale.		Under et offentligt foredrag om et emne af interesse.	Ved en fagkonference eller et øvelsesseminar.	Mens man overværer et foredrag eller ser et online oplæg.
	Kan notere rutineinstruktioner på et møde om et kendt emne, forudsat instruktionerne er formuleret i enkelt sprog, og der er tid nok til at notere.		Ved et offentligt møde eller ved et møde i en forening/klub/ forsamlng. Under et seminar om et emne af interesse.	På et internt møde eller ved et øvelsesseminar.	På et seminar eller i et diskussions-forum.
A2	Kan tage enkle noter ved et oplæg/en demonstration, hvor emnet er kendt og forudsigeligt, og oplægsholderen giver mulighed for spørgsmål og notetagning.		Ved et messe-/indkøbscenter, hvor der foregår en demonstration af et nyt interessant produkt.	Ved en fagkonference, messe eller et øvelsesseminar.	Ikke relevant.
A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>				
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>				

Mediering af en tekst					
	Udtrykke en personlig reaktion over for kreative tekster (inklusive litteratur)	Tekst (og diskursmiljø)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
				Uddannelses-mæssigt	
C2	Ngen deskriptorer. Se C.				
C1	Kan i detaljer beskrive en personlig fortolkning af et værk og kan forklare egne reaktioner på bestemte træk og kan forklare disses betydning.	En roman eller novelle, som man lige har læst. Et skuespil, en film, musical eller anden forestilling, som man lige har set. Malerier eller skulpturer i et galleri, kulturelle artefakter på et museum – i diskussion med venner.	En roman, novelle, et skuespil, digt, som man har læst eller diskuteret i en kulturkreds, der er organiseret af et kulturinstitut eller en klub. En film eller anden kulturel/kunstnerisk artefakt ved en fremvisning eller udstilling, der er arrangeret af et kulturinstitut eller en klub.	I socialt samvær med udenlandske partnere eller klienter: i afslappet samtale om litteratur, filmbranchen eller kendte kulturelle artefakter fra den anden persons hjemland.	En roman, novelle, et digt, skuespil, eller andet klassisk eller nutidigt værk, der læses på et litteraturkursus.
	Kan forklare en personlig fortolkning af en figur i et værk: den psykologiske/følelsesmæssige tilstand, motiverne for handling og konsekvenserne af handlinger.	En roman eller novelle, som man lige har læst. Et skuespil, en film eller musical, som man lige har set – i diskussion med venner.	Ikke relevant.		
B2	Kan give en tydelig fremstilling af egne reaktioner på et værk og kan uddybe ideer og understøtte disse med eksempler og argumenter.	En roman eller novelle, som man lige har læst. Et skuespil, en film, musical eller anden forestilling, som man lige har set. Malerier eller skulpturer på et galleri, kulturelle artefakter på et museum – i diskussion med venner.	En mere ukompliceret roman eller novelle på et andet sprog, som man har læst som medlem af en læsekreds, der er arrangeret af en lærer eller et kulturinstitut.	I socialt samvær med udenlandske partnere eller klienter: i afslappet samtale om litteratur, filmbranchen eller kendte kulturelle artefakter fra den anden persons hjemland.	En roman, en novelle, et digt, skuespil eller andre litterære værker, som læses i undervisningen.
	Kan i nogen detaljegråd udtrykke egne reaktioner på et værks udtryksform, stil og indhold, og kan forklare, hvad man satte pris på og hvorfor.	Ikke relevant.			

Mediering af en tekst				
	Udtrykke en personlig reaktion over for kreative tekster (inklusive litteratur)	Tekst (og diskursmiljø)		
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt
				Uddannelses-mæssigt
B1	<p>Kan forklare, hvorfor visse dele eller aspekter af et værk var særligt interessante.</p> <p>Kan forklare i nogen detaljegråd, hvilken figur i værket man identificerede sig mest med og hvorfor.</p> <p>Kan relatere begivenheder i en historie, film eller skuespil til tilsvarende begivenheder, man har oplevet eller hørt om.</p> <p>Kan relatere de følelser, som en figur i værket oplever, til følelser, man selv har oplevet.</p> <p>Kan beskrive de følelser, man har oplevet på et bestemt tidspunkt i en historie, fx de steder i en historie, hvor man blev nervøs for en figur, og kan forklare hvorfor.</p> <p>Kan kort forklare de følelser og holdninger, som et værk har fremkaldt.</p> <p>Kan beskrive en figurs personlighed.</p> <p>Kan beskrive en figurs følelser og forklare begrundelserne for dem.</p>	<p>En enkel novelle, som man lige har læst, en film, musical eller anden forestilling, som man lige har set – med venner.</p> <p>En mere ukompliceret roman eller novelle på et fremmedsprog, der læses som medlem af en læsekreds, der er arrangeret af en underviser eller et kulturinstitut.</p> <p>I socialt samvær med udenlandske partnere eller klienter: en afslappet diskussion af referencer til kulturarvs-litteratur, fx Cervantes eller Shakespeare, som man har læst i skolen, eller værker af kendte filmstjerner.</p>	<p>En enkel novelle, eventyr/ folkeeventyr eller uddrag af en roman, som man har læst i klassen eller i forbindelse med lektier, en videofortælling, som man har set i klassen.</p>	
A2	<p>Kan udtrykke egne reaktioner på et værk og kan gengive følelser og ideer i et enkelt sprog.</p> <p>Kan i enkelt sprog angive, hvilke aspekter af et værk der var særligt interessant.</p> <p>Kan oplyse, om man kunne lide et værk og kan forklare hvorfor i et enkelt sprog.</p> <p>Kan anvende enkle ord/tegn til at angive, hvilke følelser et værk fremkaldte.</p>	Ikke relevant.	Ikke relevant.	Ikke relevant.
A1				
Præ-A1	Ngen deskriptorer.			

Mediering af en tekst					
	Analyse og kritik af kreative tekster (inklusive litteratur)	Tekst (og diskursmiljø)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
C2	<p>Kan give en kritisk vurdering af værker fra forskellige perioder og genrer, fx romaner, digte og skuespil, og kan værdsætte underliggende forskelligheder i stil og underforstået såvel som eksplicit mening.</p> <p>Kan genkende spidsfindighederne i et nuanceret sprog, retorisk effekt og stilistisk sprogbrug, fx metaforer, unormal syntaks, tvetydighed, og kan fortolke og «udpakke» betydninger og konnotationer.</p> <p>Kan kritisk vurdere måden, hvorpå struktur, sprog og retoriske virkemidler udnyttes i et værk til et bestemt formål og kan give et begrundet argument vedrørende disses hensigtsmæssighed og virkning.</p> <p>Kan give en kritisk vurdering af bevidste brud på sproglige konventioner i et skrift.</p>	Ikke relevant.	Ved at skrive en anmeldelse af en roman, film, forfatters eller kunstners livsværk til et tidsskrift eller en blog i en kulturkreds, der er arrangeret af et kulturinstitut eller en klub.	Ikke relevant.	Uddannelses-mæssigt En roman, novelle, et digt, skuespil, eller anden klassisk eller nutidigt værk, der læses på et litteraturkursus.
C1	<p>Kan kritisk vurdere en bred vifte af tekster, inklusive litterære værker fra forskellige perioder og genrer.</p> <p>Kan vurdere, i hvilket omfang et værk følger sin genres konventioner.</p> <p>Kan beskrive og kommentere på måder, hvorpå værket engagerer publikum, fx ved at opbygge og bryde forventninger.</p>	En roman eller novelle, man lige har læst. Et skuespil, en film, musical eller anden forestilling, man lige har set. Malerier eller skulpturer i et galleri, kulturelle artefakter på et museum – i diskussion med venner.	En mere ukompliceret roman eller novelle på et fremmedsprog, der læses som medlem af en læsekreds, der er organiseret af en underviser eller et kulturinstitut.		En roman, novelle, et digt, skuespil eller anden litterært værk, der læses i en klasse.
B2	<p>Kan sammenligne to værker, overveje temaer, personer og scener, udforske ligheder og modsætninger og forklare relevansen af sammenhængen mellem dem.</p> <p>Kan give en begrundet mening om et værk og kan udtrykke bevidsthed om de tematiske, strukturelle og formelle træk og henviser til andres holdninger og argumenter.</p> <p>Kan evaluere den måde, værket stimulerer til identifikation med personer ved at give eksempler.</p> <p>Kan beskrive den måde, hvorpå forskellige værker adskiller sig i deres behandling af samme tema.</p>				

Mediering af en tekst					
	Analyse og kritik af kreative tekster (inklusive litteratur)	Tekst (og diskursmiljø)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
B1	Kan pointere de vigtigste episoder og begivenheder i en tydeligt struktureret fortælling i hverdagsprog og kan forklare begivenhedernes betydning og sammenhængen mellem dem.	En roman eller novelle, man lige har læst. Et skuespil, en film, musical eller anden forestilling, man lige har set. Malerier eller skulpturer i et galleri, kulturelle artefakter på et museum – i diskussion med venner.	En mere ukompliceret roman eller novelle på et fremmedsprog, der læses som medlem af en læsekreds, der er organiseret af en underviser eller et kulturinstitut.	Ikke relevant.	En let novelle, eventyr/ folkeeventyr eller uddrag fra en roman, der læses i undervisningen eller i forbindelse med lektier.
A2	Kan beskrive nøgletemaer og nøglepersoner i noveller, der omhandler kendte situationer, der kun indeholder højfrekvent hverdagsprog.	Ikke relevant.	Ikke relevant.	En let novelle, eventyr/ folkeeventyr eller digt, der læses i undervisningen.	
A1	Kan med almindelig anvendte vendinger identificere og kort beskrive nøgletemaer og nøglepersoner i korte, enkle fortællinger, der involverer kendte situationer, som kun indeholder højfrekvent hverdagsprog.				
Præ-A1	Ngen deskriptorer.				

Mediering af begreber					
	Hjælp til samarbejds-mæssig interaktion med ligestillede	Situation (og roller)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervs-mæssigt	Uddannelses-mæssigt
C2	Ngen deskriptorer. Se C1.				
C1	<p>Kan udvise følsomhed over for forskellige perspektiver inden for en gruppe og kan anerkende bidrag og formulere eventuelle forbehold, uenigheder eller kritik på en sådan måde, at enhver fornærmelse undgås eller minimeres.</p> <p>Kan videreudvikle interaktionen og taktfuldt hjælpe med at styre den hen mod en konklusion.</p> <p>Kan ud fra folks reaktioner tilpasse den måde, der formuleres spørgsmål på og/eller kan gribe ind i en gruppeinteraktion.</p>	<p>Under en samtale med venner, familiemedlemmer og kolleger, som man har mødt under uformelle omstændigheder for at drøfte et emne, som man er blevet bekendt med.</p>	<p>Som medlem/mødeleder /ordstyrer ved et møde i en forening/lokalsamfund osv. Ved et fundraising-arrangement. Ved en spørgerunde under en offentlig præsentation af et projekt, fx til en ny bygning/facilitet.</p>	<p>Som medlem/mødeleder af en gruppe under fokusgruppemøder. Ved forholdsvis ukomplicerede forretningsstransaktioner. Under programmer. Under valgsmøder.</p>	<p>Som forelæser/instruktør på en konference under en spørgerunde. Under en tidligere arrangeret debat i en klasse på skolen/på universitetet. I praksisfællesskaber med henblik på lærerudvikling.</p>
B2+	<p>Kan fungere som ordfører i en gruppediskussion, notere ideer og beslutninger, drøfte disse med gruppen og senere give et resumé af gruppens synspunkter i plenum.</p> <p>Kan stille spørgsmål for at stimulere drøftelsen af, hvordan man organiserer samarbejdet.</p>		<p>Ved et møde i lokalsamfundet om et bestemt spørgsmål, med visuel understøttelse.</p>		<p>Under en samarbejdsopgave i en klasse på skolen/på universitetet. I praksisfællesskaber med henblik på lærerudvikling.</p>
B2	<p>Kan hjælpe med at definere mål for gruppearbejde og kan sammenligne muligheder for at opfylde disse mål.</p> <p>Kan lede en diskussion i en ny retning ved at foreslå, hvad man skal overveje næstefter, og hvordan man kommer videre.</p> <p>Kan samarbejde om en fælles opgave, fx formulering af og reaktion på forslag, og kan spørge, om folk er enige, og kan foreslå alternative tilgange.</p> <p>Kan samarbejde i enkelte, fælles opgaver og arbejde hen imod et fælles mål i en gruppe ved at stille og besvare ukomplicerede spørgsmål.</p> <p>Kan definere opgaven i grundlæggende vendinger i en diskussion og bede andre om at bidrage med deres ekspertise og erfaring.</p>	<p>Under en samtale med venner, familiemedlemmer og kolleger, som man har mødt under uformelle omstændigheder for at drøfte et emne, som man er blevet bekendt med.</p>	<p>Ved et møde i lokalsamfundet om et ukompliceret spørgsmål, med visuel understøttelse.</p>		<p>Under en enkel samarbejdsopgave i en klasse på skolen/på universitetet. I praksisfællesskaber hvor man understøtter andre lærere.</p>
B1+				<p>Ved en forholdsvis ukompliceret forretningsstransaktion. Under valgsmøder med kolleger.</p>	

Mediering af begreber					
	Hjælp til samarbejds-mæssig interaktion med ligestillede	Situation (og roller)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
B1	Kan invitere andre i en gruppe til at bidrage med deres synspunkter.	Under en kort samtale med venner, familiemedlemmer og kolleger, som man har mødt under uformelle omstændigheder, fx for at bede om råd, før man vælger mellem mulige løsninger på et problem.	Ved et møde i lokalsamfundet om et ukompliceret spørgsmål, med visuel understøttelse.	Som medlem/mødeleder af en gruppe under fokusgruppemøder. Ved forholdsvis ukomplicerede forretningsstransaktioner. Under udvalgmøder.	Under en enkel samarbejdsopgave i en klasse på skolen/på universitetet. I praksisfællesskaber med støtte fra andre lærere.
A2+	Kan samarbejde om enkle, fælles opgaver, forudsat andre deltagere taler langsomt, og en eller flere andre hjælper en med at bidrage og udtrykke forslag.	Under en kort samtale med venner eller familiemedlemmer.	Ikke relevant.	Ved en forholdsvis ukompliceret forretningsstransaktion.	Under en enkel samarbejdsopgave i en klasse i skolen/på universitetet.
A2	Kan samarbejde om enkle, praktiske opgaver, spørge om, hvad andre synes, komme med forslag og forstå svarene, forudsat der er mulighed for gentagelse eller omformulering af og til.				
A1	Kan invitere andres bidrag til meget enkle opgaver ved hjælp af korte, enkle fraser, der er forberedt på forhånd. Kan angive, at man forstår, og spørge, om andre forstår.				
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>				

Mediering af begreber				
Samarbejde med henblik på at skabe mening		Situation (og roller)		
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt
C2	Kan opsummere, evaluere og sammenkæde de forskellige bidrag for at fremme enighed om en løsning eller en vej frem.	Under en samtale med venner, familiemedlemmer og kolleger, som man har mødt under uformelle omstændigheder for at diskutere et emne, som man er blevet bekendt med.	Som mødeleder/ordstyrer ved et møde i lokalsamfundet, et foreningsmøde, et fundraising-event. Ved en spørgerunde under en offentlig præsentation af et projekt, fx til en ny bygning/facilitet.	Som mødeleder/ordstyrer af en gruppe ved fokusgruppemøder. Ved en forretnings-transaktion. Under programmmøder. Under udvalgs møder.
	Kan indkredse en diskussion for at beslutte en fremgangsmåde med en partner eller gruppe og kan referere, hvad andre har sagt, og kan opsummere, uddybe og afveje flere synspunkter.			Som forelæser/instruktør på en konference under spørgerunden. Under tidligere organiseret debat i en klasse på en skole/på et universitet. I praksisfællesskaber med henblik på lærerudvikling.
C1	Kan evaluere problemer, udfordringer og forslag i en konstruktiv diskussion for at tage stilling til vejen frem.		Ved et møde i lokalsamfundet om et bestemt spørgsmål, med visuel understøttelse.	
	Kan belyse uoverensstemmelser i holdninger og kan udfordre andres ideer i den proces, hvor man skal forsøge at nå til enighed.			Ved udførelse af en gruppeopgave eller et projekt, der kræver problemløsning, eller i en klassediskussion.

Mediering af begreber					
Samarbejde med henblik på at skabe mening		Situation (og roller)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
B2+	<p>Kan fremhæve hovedproblemet, der skal løses i en kompleks opgave, og de vigtige aspekter, der skal inddrages.</p> <p>Kan bidrage til en konstruktiv beslutningsproces og problemløsning og kan udtrykke og bidrage til fælles udvikling af ideer, kan forklare detaljer og komme med forslag til fremtidige handlinger.</p> <p>Kan hjælpe med at organisere diskussionen i en gruppe ved at referere, hvad andre har sagt, ved at opsummere, uddybe og afveje forskellige synspunkter.</p>	<p>Ved at hjælpe en ven med at planlægge, hvordan man skal løse et finansielt eller familiemæssigt problem, hvis man skal planlægge en familiesammenkomst, fx et bryllup eller et jubilæum.</p>	<p>Som medlem/mødeleder/ordstyrer ved et planlægningsmøde i forbindelse med en politisk kampagne eller et projekt og/eller en klubbegivenhed.</p>	<p>Som mødeleder/ordstyrer af et strategimøde eller projektplanlægningsmøde.</p>	
		<p>Når man skal planlægge en kompliceret udflugt, ferie eller projekt sammen med familie og venner.</p>		<p>Som deltager i et strategimøde eller projektplanlægningsmøde. Ved samarbejde i et projekt.</p>	<p>Ved planlægning, med klassekammerater /kolleger, en gruppeopgave, eller et projekt, en skoleudflugt eller et udvekslingsbesøg.</p>
		<p>En samtale med familie eller venner for at planlægge en temafest eller en iscenesat begivenhed, fx et surprise party.</p>	<p>Som medlem af en klub ved et møde i lokalsamfundet med henblik på at arrangere en offentlig begivenhed.</p>		<p>Ved udførelse af en gruppeopgave eller et projekt, der kræver problemløsning, eller i en klassediskussion. I praksisfællesskaber med henblik på lærerudvikling.</p>
B2	<p>Kan præsentere egne ideer i en gruppe og stille spørgsmål, der inviterer til at høre andre gruppemedlemmers perspektiver.</p>	<p>I en drøftelse med familie eller venner med stærkt divergerende ideer om, hvad der skal ske i ferien, ved en familiesammenkomst eller i et husrenoveringsprojekt.</p>	<p>Under et møde i lokalsamfundet, hvor man skal finde en løsning på et lokalt samfundsproblem, fx sikkerhed, vandalisme, færdselsforhold, mangel på grønne områder og/eller faciliteter/service-ydelser.</p>		

Mediering af begreber					
	Samarbejde med henblik på at skabe mening	Situation (og roller)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
B2	Kan overveje to forskellige sider af en sag, give argumenter for og imod og kan foreslå en løsning eller et kompromis.	I en drøftelse med familie eller venner med stærkt divergerende ideer om, hvad der skal ske i ferien, ved et husrenoverings-projekt eller ved en diskussion mellem bofæller.	Under et møde i lokalsamfundet, hvor man skal finde en løsning på et lokalt samfundsproblem, fx sikkerhed, vandalisme, færdselsforhold, mangel på grønne områder og/eller faciliteter/service-ydelser.	Som deltager i et strategimøde eller projektplanlægningsmøde. Ved samarbejde i et projekt.	Uddannelses-mæssigt Ved udførelse af en gruppeopgave eller et projekt, der kræver problemløsning, eller i en klassediskussion. I praksisfællesskaber med henblik på lærerudvikling.
B1+	Kan organisere arbejdet i en ukompliceret samarbejdsopgave ved at angive formålet og på en enkel måde forklare hovedspørgsmålet, der skal løses. Kan anvende spørgsmål, kommentarer og enkle omformuleringer til at holde fast på fokus i en diskussion.	Ved en diskussion mellem bofæller eller venner om, hvordan man skal flytte om i lejligheden, hvordan man skal reparere noget eller hvordan man skal arrangere en begivenhed.	Ved deltagelse i en offentlig høring om lokale forhold, fx transport, ved planlægning af ansøgninger eller retningslinjer/begivenheder i samfundet.	Som deltager i et projektplanlægningsmøde. Ved samarbejde i et projekt.	Ved udførelse af en gruppeopgave eller et projekt, der kræver problemløsning, eller i en klassediskussion.
B1	Kan bede et gruppe medlem om at begrunde vedkommendes synspunkter. Kan gentage en del af, hvad andre har sagt for at bekræfte fælles forståelse og bidrage til at holde udviklingen af ideer på rette kurs.				
A2+	Kan sikre, at den person, man henvender sig til, forstår, hvad der menes, ved at stille passende spørgsmål.	Ved en diskussion om mulighederne for en aften ude, når der skal arrangeres en fest, eller når man skal bestemme husregler.	Ikke relevant.	Ved samarbejde om et projekt.	Ved udførelse af en gruppeopgave eller et projekt, der kræver problemløsning.
A2	Kan komme med enkelte bemærkninger og stille lejlighedsvis spørgsmål for at indikere, at man følger med. Kan komme med forslag på en enkel måde.				
A1	Kan udtrykke en idé og spørge om, hvad andre mener, ved at bruge meget enkle ord/tegn og sætninger, forudsat der er mulighed for at forberede sig på forhånd.				
Præ-A1	Ngen deskriptorer.				

Mediering af begreber					
Styring af interaktion	Situation (og roller)				
	Personligt	Offentligt	Erhvervs-mæssigt	Uddannelses-mæssigt	
C2	Kan påtage sig forskellige roller i forhold til deltagernes behov og krav til aktiviteten, fx ressourceperson, mediator, supervisor osv., og kan yde hensigtsmæssig individuel støtte.	Ikke relevant.	Som medlem/mødeleder eller ordstyrer ved et møde i lokalsamfundet. Ved en begivenhed af politisk/frivillig / filantropisk /foreningsmæssig karakter eller ved en sportsbegivenhed på lokalt, regionalt, nationalt eller internationalt niveau.	Ved høringsmøder / møder om politiske ændringer/ strukturændringer i en organisation. Under møder med fagudvikling. Ved arbejdet med komplekse samarbejdsprojekter inden for en anden virksomhed eller hos partnerinstitutioner.	Under aktiviteter, der indebærer gruppe-/parvis arbejde, samarbejdsopgaver, tænke/sammensætte/ dele, projektarbejde på en skole/på et universitet eller i læreruddannelsen. Forældre-/elevforsamling, der arrangerer for eksempel en protest/modstand, en skoleudflugt. Ved et PhD-workshop.
	Kan fange understrømme i interaktion og tage hensigtsmæssige skridt til styre retningen i diskussionen.	Under en kort samtale med venner og familie-medlemmer, som mødes uformelt.			
C1	Kan tilrettelægge varierede og afbalancerede arbejdsfaser med plenum, grupper og enkeltpersoner og kan sikre glidende overgange mellem faserne.	Ikke relevant.			
	Kan intervenere diplomatisk for at omdirigere diskussionen, forhindre en person i at dominere eller tage fat i forstyrrende adfærd.				Ved et møde om procedurer. Ved et samarbejde om et projekt.

Mediering af begreber					
Styring af interaktion	Situation (og roller)				
	Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	Uddannelses-mæssigt	
<p>Kan organisere og lede samarbejde i grupper hensigtsmæssigt.</p> <p>Kan styre individuelt arbejde og gruppearbejde uden at forstyrre for at få en gruppe tilbage på opgaven eller for at sikre jævnbyrdig deltagelse.</p> <p>Kan gribe ind og støtte for at fokusere andres opmærksomhed på aspekter af opgaven ved at spørge målrettet og invitere til forslag.</p>	Ikke relevant.	<p>Som medlem/mødeleder / eller ordstyrer ved et møde i lokalsamfundet. Ved en begivenhed af politisk/frivillig / filantropisk /foreningsmæssig karakter eller ved en sportsbegivenhed på lokalt, regionalt, nationalt eller internationalt niveau.</p>	<p>Ved høringsmøder om politiske ændringer/struktur-ændringer i en organisation.</p> <p>Under fagudviklingsmøder. Ved arbejdet med komplekse samarbejdsprojekter hos partnerinstitutioner.</p>	<p>Under aktiviteter, der indebærer gruppe-/parvis arbejde, samarbejdsopgaver, tænke/sammensætte/dele, projektarbejde på en skole/på et universitet eller i læreruddannelsen. Forældre-/elevforsamling, der organiserer for eksempel en protest/modstand, en skoleudflugt. Ved et PhD-workshop.</p>	
			<p>Ved et møde om procedurer, under samarbejdet i et projekt.</p>		<p>Ved høringsmøder om politiske ændringer/struktur-ændringer i en organisation. Under fagudviklingsmøder. Ved arbejdet med komplekse samarbejdsprojekter inden for en anden virksomhed eller hos partnerinstitutioner.</p>

B2+

Mediering af begreber					
	Styring af interaktion	Situation (og roller)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
B2	<p>Kan forklare deltagernes forskellige roller i samarbejds-processen og kan give tydelige instruktioner til gruppearbejde.</p> <p>Kan forklare grundregler for en diskussion ved samarbejde i små grupper, der involverer problemløsning eller evaluering af alternative forslag.</p>	Ikke relevant.	<p>Som medlem/mødeleder / eller ordstyrer ved et møde i lokalsamfundet. Ved en begivenhed af politisk/frivillig / filantropisk/foreningsmæssig karakter eller ved en sportsbegivenhed på lokalt, regionalt, nationalt eller internationalt niveau.</p>	<p>Som medlem/mødeleder for en gruppe under fokusgruppemøder. Ved udvalgs møder.</p>	<p>Uddannelses-mæssigt</p> <p>Under aktiviteter, der indebærer gruppe-/parvis arbejde, samarbejdsopgaver, tænke/sammensætte/dele, projektarbejde på en skole/på et universitet eller i læreruddannelsen. Forældre-/elevforsamling, der organiserer for eksempel en protest/modstand, en skoleudflugt. Ved et PhD-workshop.</p>
B1+	<p>Kan gribe ind, når det er nødvendigt, for at få en gruppe tilbage til opgaven med nye instruktioner eller for at tilskynde til mere jævnbyrdig deltagelse.</p>		<p>Som medlem /mødeleder/ ordstyrer ved et møde i lokalsamfundet med et specifikt, klart defineret mål. Ved en festival, hvor man arbejder med en gruppe, med et bestemt mål.</p>	<p>Ved et møde om procedurer, under samarbejdet i et projekt.</p>	<p>Under en klart struktureret samarbejdsopgave på en skole/på et universitet.</p>
B1	<p>Kan tildele tur i en diskussion og kan invitere en deltager til at udtrykke egne synspunkter.</p>		<p>Beboermøder, hvor man skal enes om almindelige opgaver, såsom vedligeholdelse osv.</p>	<p>Som et gruppe medlem ved et møde i en lille specialenhed.</p>	
A2	<p>Kan give enkle, tydelige instruktioner til at organisere en aktivitet.</p> <p>Kan give meget enkle instruktioner til en gruppe, der skal samarbejde, hvis der er lidt hjælp til formulering, når det er nødvendigt.</p>		<p>Som medlem /mødeleder/ ordstyrer ved et møde i lokalsamfundet med et specifikt, klart defineret mål. Ved en festival, hvor man arbejder med en gruppe, med et bestemt mål.</p>	<p>Ved et møde om procedurer, under samarbejdet i et projekt. Ved et medarbejdermøde om at indføre nye procedurer/udstyr.</p>	
A1	<p>Ngen deskriptorer.</p>				
Præ-A1	<p>Ngen deskriptorer.</p>				

Mediering af begreber					
	Tilskyndelse til diskussion af begreber	Situation (og roller)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	Uddannelses-mæssigt
C2	Kan på hensigtsmæssig måde lede udviklingen af ideer hen mod en diskussion af komplekse abstrakte emne og kan vejlede ved at målrette spørgsmål og opmuntre andre til at uddybe deres ræsonnementer.	Når man drøfter sociale og politiske emner med venner og pårørende.	Ved et møde i lokalsamfundet, hvor man drøfter oplysninger i en handlingsplan.	Når man tager føringen ved projektgruppemøder og ved ide-udvekslingsmøder.	Når man skal lede et seminar, undervise, tage del i klasse-debatter eller klassesdiskussioner.
C1	Kan stille en række åbne spørgsmål, der bygger på forskellige bidrag for at stimulere logisk ræsonnement, fx opstilling af hypoteser, konklusion, analyse, begrundelse og forudsigelse.				
B2+	Kan opfordre medlemmer af en gruppe til at beskrive og uddybe deres tankegang. Kan opfordre medlemmer af en gruppe til at bygge videre på hinandens informationer og ideer med henblik på at præsentere et begreb eller en løsning.				Når man skal lede et seminar, undervise, tage del i klassesdiskussioner. Som foredragsholder /instruktør på en konference, mens der er en spørgerunde.
B2	Kan formulere spørgsmål og give feedback for at opmuntre andre til at uddybe deres tankegang og retfærdiggøre eller præcisere deres holdninger. Kan bygge videre på folks ideer og samle dem til sammenhængende tankegange. Kan bede folk forklare, hvordan en ide passer til det debatterede hovedemne.	Når man drøfter sociale og politiske emner med venner og pårørende.	Ved et møde i lokalsamfundet, hvor man drøfter oplysninger i en handlingsplan.	Når man tager føringen ved projektgruppemøder og ved ide-udvekslingsmøder.	Når man skal lede et seminar, undervise, tage del i klassesdiskussioner. Som foredragsholder /instruktør på en konference, mens der er en spørgerunde.

Mediering af begreber					
	Tilskyndelse til diskussion af begreber	Situation (og roller)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervs-mæssigt	Uddannelses-mæssigt
B1+	<p>Kan bede andre om at uddybe specifikke punkter, som de fremlagde i en indledende forklaring.</p>	<p>Når man drøfter film og skuespil og andre former for underholdning med venner og pårørende.</p>	<p>Når man deltager i en offentlig høring om lokale emner, såsom transport, lokalplanansøgninger eller lokal politik/ lokale begivenheder.</p>	<p>Ved projektgruppe-møder og ide-udvekslingsmøder. Ved et samarbejde om et projekt.</p>	<p>Når man skal tage del i klassesidiskussioner.</p>
	<p>Kan stille hensigtsmæssige spørgsmål for at kontrollere forståelsen af begreber, der er blevet forklaret.</p>	<p>Ikke relevant.</p>	<p>Ikke relevant.</p>		
B1	<p>Kan stille spørgsmål for at få andre til at tydeliggøre deres ræsonnement.</p>	<p>Når man drøfter sociale og personlige emner med venner og pårørende.</p>	<p>Når man deltager i en offentlig høring om lokale emner, såsom transport, lokalplanansøgninger eller lokal politik/ lokale begivenheder.</p>		<p>Når man skal tage del i enkle klassesidiskussioner med andre studerende.</p>
	<p>Kan spørge, hvorfor nogen mener noget, eller hvordan de tror, at noget vil fungere.</p>				
A2	<p>Kan spørge, hvad nogen synes om en bestemt idé.</p>	<p>Når man drøfter muligheder med familie og venner eller bofæller om at gå ud en aften, eller hvis man skal forberede en fest.</p>	<p>Ved et møde i en lokalforening.</p>	<p>Under gruppemøder. Ved et samarbejde om et projekt.</p>	<p>Når man skal tage del i enkle klassesidiskussioner.</p>
A1	<p>Kan anvende enkle isolerede ord/tegn og ikke-verbale signaler for at vise interesse for en idé.</p>	<p>Når man drøfter muligheder for at gå ud en aften.</p>	<p>Ikke relevant.</p>	<p>Ikke relevant.</p>	<p>Når man skal tage del i enkle gruppeaktiviteter.</p>
Præ-A1	<p>Ngen deskriptorer.</p>				

Mediering af begreber					
	Hjælp i et flerkulturelt rum	Situation (og roller)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
C2	<p>Kan formidle hensigtsmæssigt og naturligt mellem medlemmer af egne og andre samfundsgrupper under hensyntagen til sociokulturelle og sociolingvistiske forskelle. Kan guide en følelsesbetonet diskussion hensigtsmæssigt og kan identificere nuancer og understrømme.</p> <p>Kan fungere som formidler ved interkulturelle møder og kan bidrage til en fælles kommunikationskultur ved at håndtere tvetydigheder, tilbyde rådgivning og støtte og ved at afværge misforståelser.</p>	Ved flerkulturelle sammenkomster eller fester med personlig betydning sammen med venner og/eller familie.	Under et flerkulturelt møde i lokalsamfundet, ved indkøb eller på rejse eller i forbindelse med offentlige anliggender i et flerkulturelt miljø.	Under et møde i de øverste ledelseslag i international sammenhæng.	Ved et seminar i en flerkulturel, uddannelsesmæssig sammenhæng.
C1	<p>Kan forudse, hvordan folk kan misforstå, hvad der blev sagt eller skrevet, og kan bidrage til at holde fast i en positiv interaktion ved at kommentere og fortolke forskellige kulturelle perspektiver af det pågældende spørgsmål.</p>	Når nyheder offentliggøres /meddeles om prekære emner fra tredjeparter.	Ved et flerkulturelt vejlednings- og rådgivningsmøde om fx ægteskab, skilsmisse eller forældremyndighed.	Ved diskussion af betingelserne i en multilateral kontrakt, eller når love eller regler i et andet land skal forklares.	Ved undervisning af en flerkulturel klasse på et kursus på universitetet.

Mediering af begreber					
	Hjælp i et flerkulturelt rum	Situation (og roller)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	
		Uddannelses-mæssigt			
B2+	Kan udnytte viden om sociokulturelle konventioner til at etablere en konsensus om, hvordan man kommer videre i en bestemt situation, som er ukendt for alle involverede.	Ved flerkulturelle sammenkomster eller fester med personlig betydning sammen med venner og/eller familie.	Under et flerkulturelt møde i lokalsamfundet, ved indkøb eller på rejse eller i forbindelse med offentlige anliggender i et flerkulturelt miljø.	Under et møde i de øverste ledelseslag i international sammenhæng.	Ved et seminar i en flerkulturel, uddannelsesmæssig sammenhæng.
	Kan i interkulturelle møder værdsætte ikke blot eget verdenssyn men også andres perspektiver og kan udtrykke sig på en måde, der passer til konteksten.	Når man drøfter sociale eller personlige emner eller måder at handle på i en uformel, flerkulturel sammenhæng med venner og/eller pårørende.	Ved samarbejde med enkeltpersoner og/eller grupper i nabolaget.	Når kolleger med forskellig kulturel baggrund skal have hjælp til at løse arbejdsrelaterede problemer.	Ved understøttelse af integreret undervisning.
	Kan afklare misforståelser og fejlforklaringer under interkulturelle møder og kan foreslå, hvordan tingene faktisk skulle forstås, for at klare luften og føre diskussionen videre.	I private sammenhænge, hvor personer fra forskellige kulturer eller baggrunde muligvis har en konflikt.	I en interaktion med ligestillede ved offentlige begivenheder, fx festligheder, taler, demonstrations.	Ved diskussion af implementering af internationale, kommercielle regelsæt med kolleger.	Som instruktør ved håndtering af konflikter mellem studerende på et internationalt universitet.
B2	Kan opmuntre til en fælles kommunikationskultur ved at udtrykke forståelse og påskønnelse af forskellige ideer, følelser og synspunkter og kan invitere deltagere til at bidrage og reagere på hinandens ideer.	Hvis man skal introducere eller præsentere nogen til en ny gruppe venner/ interesse-fællesskab.	I samspil med ligestillede ved offentlige begivenheder, fx festligheder, taler eller demonstrationer.	Når kolleger fra andre lande skal følges rundt i byen eller rundt i en virksomhed.	Som instruktør ved uddannelse i en flerkulturel klasse på interkulturelle centre på folkeskoleniveau.
	Kan arbejde sammen med mennesker med forskellige kulturelle holdninger og kan diskutere ligheder og forskelle i synspunkter og perspektiver.	Hvis man skal arrangere fælles aktiviteter med venner eller værelseskammerater.	I fælles aktiviteter med rejsekammerater på en rejse, ved samspil med ligestillede ved offentlige begivenheder, fx festligheder, taler eller demonstrationer.	I samtaler med kolleger om enkle opgaver, arbejdstimer og ferier.	Med klassekammerater om akademiske aktiviteter.

Mediering af begreber					
	Hjælp i et flerkulturelt rum	Situation (og roller)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	Uddannelses-mæssigt
B2	Kan ved samarbejde med involverede fra andre kulturer tilpasse den måde, der arbejdes på, for at skabe fælles retningslinjer.	Hvis man skal arrangere fælles aktiviteter med venner eller værelseskammerater.	Under et flerkulturelt møde i lokalsamfundet.	Ved diskussion af implementering af internationale, kommercielle regelsæt med kolleger.	Ved et seminar i flerkulturelle uddannelses-mæssige sammenhænge.
B1+	Kan understøtte kommunikation på tværs af kulturer ved at igangsætte samtale, vise interesse og empati ved at stille og besvare enkle spørgsmål og kan udtrykke enighed og forståelse. Kan handle på en støttende måde ved interkulturelle møder og kan forstå følelser og forskellige verdensbilleder hos andre medlemmer af gruppen.	I hverdagssamtaler med venner og pårørende med forskellig kulturel baggrund. Hvis man skal organisere fælles aktiviteter med venner eller værelseskammerater.	På ferieophold, med lokalbefolkningen. Under et flerkulturelt møde i lokalsamfundet.	Mellem kolleger ved arbejdsrelaterede samtaler, inklusive telefonsamtaler.	Med skolekammerater ved fritidsaktiviteter.
B1	Kan understøtte en interkulturel samtale ved hjælp af et begrænset repertoire, når man skal introducere nogen med forskellig kulturel baggrund, og kan stille og besvare spørgsmål, der viser bevidsthed om, at nogle spørgsmål kan opfattes anderledes i de pågældende kulturer. Kan bidrage til at udvikle en fælles kommunikationskultur ved på en enkel måde at udveksle information om værdier og holdninger til sprog og kultur.	I en enkel, uformel samtale mellem venner/pårørende og besøgende.	I enkelte ordudvekslinger og samtaler på restauranter.	I samtaler med kolleger om enkle opgaver, arbejdstimer og ferier. Når en ny kollega skal introduceres på arbejdspladsen.	Ved et seminar i en flerkulturel, uddannelses-mæssig sammenhæng. Som instruktør, når studerende skal bydes velkommen på skolens sportshold.
A2	Kan bidrage til en interkulturel samtale ved at bruge enkelte ord/tegn til at bede folk om at forklare tingene og få afklaring på, hvad der siges, og kan anvende et begrænset repertoire til at udtrykke enighed, invitere, sige tak osv.				
A1	Kan fremme en interkulturel samtale ved at vise en imødekomende holdning og interesse ved hjælp af enkelte ord/tegn og ikke-verbale signaler, ved at invitere andre til at bidrage, og ved at angive, at man forstår, når man tiltales direkte.				Som studerende, der skal byde et nyt gruppe-medlem velkommen.
Præ-A1	Ngen deskriptorer.				

Mediering af kommunikation				
	Funktion som mediator i uformelle situationer (med venner og kolleger)	Situation (og roller)		
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt
C2	Kan på en tydelig, flydende, velstruktureret måde (på Sprog B) kommunikere indholdet af hvad der blev sagt (på Sprog A) om en vifte af generelle og specialiserede emner, og kan holde fast i en passende stil og register og kan formidle finere betydningsnuancer og uddybe sociokulturelle konsekvenser.	I en diskussion med venner/familie, gæster/værter, fx om politik og litteratur. Ved en sammenkomst med gæster.	Under et offentligt foredrag, ved en politisk sammenkomst eller møde, ved en (religiøs) ceremoni.	Ved et ledermøde, en social eller kulturel begivenhed under et arbejdsrelateret møde i udlandet.
C1	Kan (på Sprog B) flydende kommunikere betydningen af, hvad der siges (på Sprog A) om et stort udvalg af emner af personlig, akademisk og professionel interesse, og kan formidle væsentlige oplysninger tydeligt og præcist, såvel som forklare kulturelle referencer.	Fortolkning, ved en formel sammenkomst med gæster, ved komplekse ceremonier, udtalelser, samtaler eller diskussioner.	Under diskussioner om organisatoriske forhold, såsom internationale konferencer eller begivenheder, kontraktforhandlinger.	Ved et skolearrangement, fx en præmieover-rækning, hvor forældre er til stede. Ved en velkomsttale eller præsentation for besøgende gæster fra andre skoler. I webinarer, debatter og diskussioner. Under et interview som del af et forsknings-projekt, ved en konference eller seminar.
B2+	Kan mediere (mellem Sprog A og Sprog B) ved at formidle detaljerede oplysninger, henlede opmærksomheden fra begge sider på baggrundsinformation og sociokulturelle stikord og kan præcisere og følge med i spørgsmål eller udtalelser efter behov.	Med gæster /påværende fra et andet land.	Ved et offentligt møde, ved en interkulturel begivenhed.	På et forældremøde for at diskutere et barns skolegang. Med en akademiker om eget specialistområde.
B2	Kan (på Sprog B) kommunikere betydningen af, hvad der siges i en velkomsttale, anekdote eller præsentation inden for eget område (på Sprog A), og kan fortolke kulturelle henvisninger på en hensigtsmæssig måde og kan give yderligere forklaringer, når det er nødvendigt, forudsat oplægsholderen ofte stopper op for at give tid til netop det.	I samtaler med pårørende/venner om forskellige forhold, fx at studere eller arbejde i udlandet.	Under et guidet besøg.	På et forældremøde for at diskutere et barns skolegang. Under et udvekslingsprojekt med besøgende rektorer, lærere eller elever.
	Kan (på Sprog B) kommunikere betydningen af, hvad der siges (på Sprog A) om emner inden for egne interesseområder, og kan formidle og om nødvendigt forklare betydningen af vigtige udtalelser og synspunkter, forudsat samtalepartnerne forklarer noget, hvis det er nødvendigt.	I en samtale med venner/pårørende, gæster/værter om vigtige aktuelle sager.	Under et guidet besøg, fx en udstilling.	Ved en middag med gæstkolleger.

Mediering af kommunikation					
	Funktion som mediator i uformelle situationer (med venner og kolleger)	Situation (og roller)			
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt	Uddannelses-mæssigt
B1+	Kan (på Sprog B) kommunikere hovedpunkterne af, hvad der siges (på Sprog A) om emner inden for egne interesseområder, og kan formidle ukomplexerede, faktuelle oplysninger og eksplicitte kulturelle referencer, forudsat der er mulighed for at forberede sig på forhånd, og samtalepartnere formulerer sig klart i hverdagsprog.	I hverdagsamtaler med venner og pårørende, fx om familie, arbejde, hverdagsbegivenheder.	I afslappede samtaler med andre rejsende på en tur eller ferie, fx om rejser, hobbyer og interesser.	I hverdagsamtaler med kolleger, fx om interesser, arbejde, hverdagsbegivenheder.	Under en skoleudveksling – både i hjemland og udland. Under et forældremøde for at diskutere et barns skolegang.
B1	Kan (på Sprog B) kommunikere hovedpunkterne af, hvad der siges (på Sprog A) om emner af personlig interesse, mens vigtige høflighedskonventioner overholdes, forudsat samtalepartnere formulerer sig tydeligt, og der er mulighed for afklaring og pause til at planlægge, hvordan tingene skal siges.	I en samtale mellem venner/pårørende og besøgende for at aftale en udflugt. Telefontolkning for pårørende og venner, når der skal søges om en tjeneste, såsom fra internettet eller forsyningselskaber.	På en restaurant med gæster, hvor man taler om baggrund, hobbyer og uddannelse. På et offentligt kontor, der tilbyder tjenester, fx tilkobling til en tjeneste.	På en arbejdsplads for at arrangere en afskedsfest. Under et besøg af en kunde.	Med en ny studerende fra eget oprindelsesland.
A2+	Kan (på Sprog B) kommunikere den overordnede betydning af, hvad der siges (på Sprog A) i hverdagsituationer, og kan følge grundlæggende, kulturelle konventioner og formidle de væsentlige oplysninger, forudsat disse bliver tydeligt formuleret, og der er mulighed for gentagelse og afklaring.	Under introduktionen af en besøgende/gæst hos familien/i vennekredsen.	På et offentligt kontor, der tilbyder tjenester, fx tilkobling til en tjeneste.	Under et besøg af en kunde.	
A2	Kan (på Sprog B) kommunikere hovedpunkterne af, hvad der siges (på Sprog A) i forudsigelige hverdagsituationer, og kan formidle oplysninger mellem parterne om personlige ønsker og behov, forudsat der er hjælp til formulering.				
A1	Kan (på Sprog B) kommunikere andres personlige oplysninger og meget enkle, forudsigelige oplysninger (på Sprog A), forudsat andre hjælper med formuleringen.				
Præ-A1	<i>Ngen deskriptorer.</i>				

Mediering af kommunikation				
	Facilitering af kommunikation i prekære situationer og ved uenighed	Situation (og roller)		
		Personligt	Offentligt	Erhvervsmæssigt
C2	Kan takfuldt håndtere en forstyrrende deltager og dreje eventuelle bemærkninger diplomatisk i forhold til situationen og kulturelle opfattelser. Kan med selvtilid indtage en fast men diplomatisk holdning til et principspørgsmål og samtidig vise respekt for andres synspunkter.	I en uenighed mellem venner eller familiemedlemmer, der diskuterer personlige eller sociale spørgsmål.	I en situation med konfliktspændinger i ens nærsamfund.	I et samarbejde, der tager en svær drejning under forhandlingerne, i diskussioner om nedskæringer af omstruktureringer.
C1	Kan vise modtagelighed over for forskellige synspunkter ved at bruge gentagelse og omskrivning til at vise en detaljeret forståelse af hver parts krav til en aftale. Kan formulere en diplomatisk anmodning over for begge parter ved uenighed for at afgøre, hvad der er det vigtigste for deres udgangspunkt, og hvad de kan være villige til at opgive under visse omstændigheder. Kan anvende overbevisende sprog til at foreslå, at uenige parter indtager en ny holdning.	Ved uenighed mellem bofæller om husregler. Når man drøfter beslutninger om ansvar og foranstaltninger vedrørende børne- eller ældrepleje med pårørende.	Under en hændelse på en pakkerejse eller ved en offentlig begivenhed.	Ved løsnings af organisatoriske og funktionelle konflikter. Ved dysfunktionelt gruppearbejde, ved tilrettelæggelse og styring af kollegamediering eller i uenighed mellem to grupper af studerende.
B2+	Kan fremdrage mulige løsninger fra uenige parter for at hjælpe dem med at nå konsensus og kan formulere åbne, neutrale spørgsmål for at minimere forlegenhed eller fornærmelse. Kan hjælpe parterne i en uenighed bedre at forstå hinanden ved at omformulere og få deres holdninger tydeligere frem og ved at prioritere behov og mål. Kan formulere en tydelig og nøjagtig sammenfatning af, hvad der er aftalt, og hvad der forventes af hver af parterne.	Ved uenighed mellem bofæller om husregler, når man med pårørende drøfter beslutninger om ansvar og tiltag vedrørende børne- eller ældrepleje. Ved uenighed med udlejere/lejere, fx om økonomisk ansvar for skade i lejlighed.	Ved en hændelse på en pakkerejse eller ved en offentlig begivenhed. I forbindelse med argumenter, der berører tredjeparter på restauranter, i biografteater eller på andre offentlige steder. Ved uenighed om en ulykke.	Ved løsnings af organisatoriske og funktionelle konflikter. Når hverdagens negative interaktioner mellem medarbejdere skal håndteres. Ved overenskomstforhandlinger eller forhandlinger på arbejdspladsen.
B2	Kan ved at stille spørgsmål identificere områder med fælles fodslag og invitere hver side til at fremhæve mulige løsninger.	Kan hjælpe andre med klager over regninger eller tjenester i butikker eller banker eller ved transport.	Kan hjælpe andre med klager over regninger eller tjenester i butikker eller banker eller ved transport.	Ved mindre uenigheder på arbejdspladsen.

Mediering af kommunikation				
	Facilitering af kommunikation i prækære situationer og ved uenighed	Situation (og roller)		
		Personligt	Offentligt	Erhvervs-mæssigt
B2	Kan skitsere hovedpunkterne i en uenighed med rimelig præcision og redegøre for de involverede parter holdninger.	Ved uenighed mellem bofæller om husregler, når man med pårørende drøfter beslutninger om ansvar og tiltag vedrørende børne- eller ældrepleje.	I forbindelse med argumenter, der berører tredjeparter på restauranter, biografier eller andre offentlige steder.	Når man håndterer hverdagens negative interaktioner mellem medarbejdere.
	Kan opsummere udtalelserne fra de to sider og kan fremhæve områder, hvor der er enighed og hindringer for enighed.	Ved uenighed med udlejere/lejere, fx om økonomisk ansvar for skade i lejlighed.	Som medlem/ formand/ ordstyrer ved et lokalt møde, hvor man diskuterer sociale politikker eller sikkerhedsproblemer.	Under forberedende møder for at undersøge og revidere en dagsorden eller en handlingsplan.
B1+	Kan bede uenige parter om at forklare deres synspunkt og kan svare kort på deres forklaringer, forudsat emnet er bekendt for en selv, og parterne udtrykker sig klart.	Ved diskussioner mellem bofæller om ansvar for husholdningen og reparationer.	I forbindelse med argumenter, der berører tredjeparter på restauranter, biografier eller på andre offentlige steder.	Når man beskæftiger sig med hverdagens negative interaktioner mellem klassekammerater.
B1	Kan udvise forståelse af nøglespørgsmålene, når andre er uenige om et emne, man selv kender, og kan fremsætte enkle anmodninger om bekræftelse og/eller afklaring.			
A2	Kan fastslå, når andre er uenige eller når vanskeligheder opstår i en interaktion og kan tilpasse indlærte, enkle sætninger for at søge kompromis og enighed.	Ved diskussioner mellem bofæller om ansvar for husholdningen.	Ved et skænderi under en fest, på en udflugt, på et offentligt sted, fx en station eller et museum.	Når medstuderende begynder at diskutere, og nogen er udenfor, under gruppearbejde.
A1	Kan fastslå, når folk er uenige, eller når nogen har et problem og kan anvende indlærte, enkle udtryk, fx <i>Det forstås jeg</i> eller <i>Er du okay?</i> for at indikere sympati.	Når en bofælle er ked af det, måske under eller efter et skænderi.		Når en kollega er ked af det, måske under eller efter et skænderi.
Præ-A1	Ngen deskriptorer.			

UDVIKLING OG VALIDERING AF DE UDVIDEDE ILLUSTRATIVE DESKRIPTORER

OPDATERING AF SKALAERNE FRA 2001

De illustrative deskriptorskalaer, der blev publiceret i 2001, er blandt de mest anvendte af CEFR's praksisser, og deskriptorernes relevans har været bemærkelsesværdig stabil over tid. Derfor valgte man at supplere 2001-udgaven i stedet for at ændre deskriptorerne. Der er dog indholdsmæssige ændringer af et lille antal deskriptorer i skalaerne fra CEFR 2001, kapitel 4 og 5. Ændringen af nogle få *absolutte* udsagn på C2 niveau har til formål i højere grad at afspejle det faktum, at CEFR's illustrative deskriptorer ikke har et idealiseret modersmål som referencepunkt for en sprogbrugers kompetence. Disse små ændringer er inkorporeret i det nærværende udvidede sæt illustrative deskriptorer og er anført i Appendix 7. Den anvendte arbejdsmetode begyndte med en lille forfattergruppe fra Eurocentres Foundation, der udvalgte, indarbejdede og, hvor det var nødvendigt, tillempede relevante tilpassede materialer, der stammer fra de kilder, der er nævnt i forordet. I en række møder med en lille gruppe eksperter, der fungerede som høringsgruppe, *Sounding Board*, blev sættet af tilpassede deskriptorer finpudset, inden det blev sendt til en større gruppe konsulenter til gennemgang.

NYE SKALAER

På dette tidspunkt i projektet blev der tilføjet nye skalaer for *Læsning som en fritidsaktivitet* under overskriften *Skriftlig reception*, for *At anvende telekommunikation* under overskriften *Mundtlig interaktion* og for *Længere monolog: give information* under overskriften *Mundtlig produktion*. Visse eksisterende deskriptorer, der definerer mere monologisk tale, blev også flyttet fra skalaen *Informationsudveksling* til skalaen *Længere monolog: give information* under denne proces.

PRÆ-A1

Præ-A1 repræsenterer en *milepæl* halvvejs mod niveau A1, som er et bånd af færdigheder, hvor sprogbrugeren endnu ikke har opnået en generativ færdighed, men er afhængig af et repertoire af ord og floskeludtryk. Der henvises også til kompetencebåndet under A1 i begyndelsen af CEFR 2001, afsnit 3.5. Der er givet en kort liste over deskriptorer, som blev tilpasset under A1 i SNSF-forskningsprojektet, der havde udviklet de illustrative deskriptorer. En mere fyldestgørende beskrivelse af sprogbrugernes kompetencer på A1 og inddragelsen af et niveau under A1 var vigtige for brugerne, hvilket fremgår af antallet af deskriptorprojekter, der fokuserede på disse lavere niveauer. Derfor er et færdighedsbånd mærket Præ-A1 inkluderet i størstedelen af skalaerne.

FONOLOGI

Til *Fonologisk kontrol*, som allerede fandtes i CEFR's skala fra 2001, blev et helt nyt sæt af deskriptorer udviklet, se *Phonological Scale Revision Process Report [Procesrapport for revision af fonologisk skala]*, (Piccardo 2016). Fonologi var den mindst vellykkede skala, der blev beskrevet i forskningen bag deskriptorerne fra 2001. Skalaen for fonologi var den eneste af CEFR's illustrative deskriptorskalaer, som hvilede på en norm for en indfødt taler, omend underforstået. I en opdatering virkede det mere passende at fokusere på forståelighed som det primære ideal for fonologisk beherskelse, hvilket er i tråd med den nuværende forskning, især i forhold til at opstille deskriptorer for flersprogede/flerkulturelle repertoarer. Med over 250 informanter involveret i hver fase fulgte det færdige fonologiprojekt alle tre valideringsfaser, som er beskrevet nedenfor i forhold til andre nye skalaer.

UNGE SPROGBRUGERE

De samlede deskriptorer for unge sprogbrugere ligger på CEFR's hjemmeside. Der er et erkendt behov for instrumenter til en bedre understøttelse af CEFR's tilpasning af undervisning og læring rettet mod unge sprogbrugere. Der blev truffet et bevidst valg om at undgå parallelt design og tilpasning af nye deskriptorer for unge sprogbrugere i dette projekt, da unge sprogbrugeres deskriptorer stort set er afledt og tilpasset fra CEFR's illustrative deskriptorer, alt efter alder og kontekst. Desuden er der allerede blevet gjort en hel del arbejde på dette område af fagfolk på tværs af medlemslandene i udformningen og valideringen af European Language

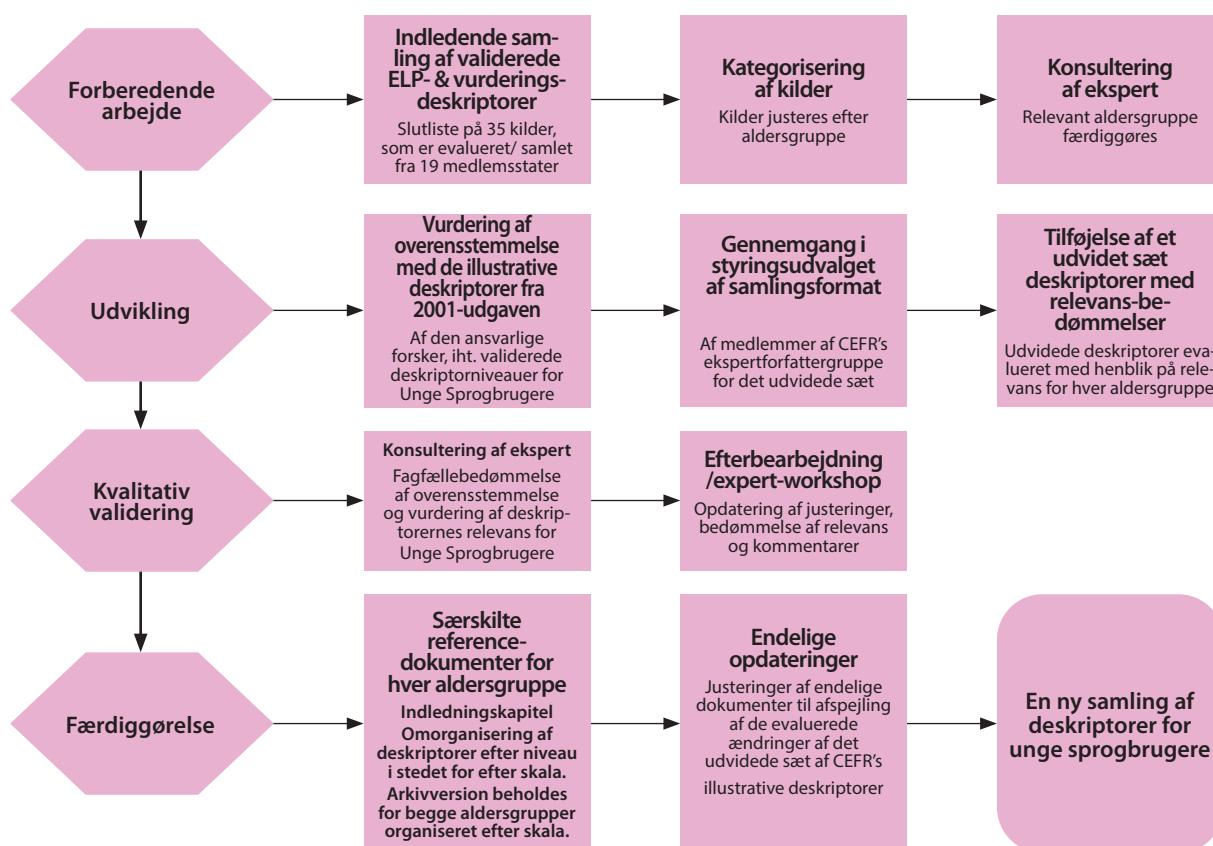
Portfolios for unge sprogbrugere. I forhold til unge sprogbrugere var metoden derfor at indsamle og sammenstille deskriptorer for unge sprogbrugere og organisere disse i de to overordnede aldersgrupper, 7–10 og 11–15, som repræsenterede størstedelen af tilgængelige validerede ELP-prøver.

Selvom projektet ikke er fuldt ud dækkende, samler det et repræsentativt udvalg af ELP-deskriptorer for unge sprogbrugere fra en række af Europarådets medlemslande ved at bruge materialer, der primært er hentet fra akkrediterede modeller i Europarådets ELP-bank og/eller eksempler, der er registreret på Europarådets hjemmeside, sammen med vurderingsbeskrivelser for unge sprogbrugere, som Cambridge Assessment English har bidraget med. Disse blev individuelt tilpasset de illustrative deskriptorer, som blev offentliggjort i 2001 i henhold til niveau, og de identificerede meningsfulde sammenfald mellem deskriptorer for unge sprogbrugere og CEFR's illustrative deskriptorer. Resultatet blev præsenteret for eksperthøringsgruppen, Sounding Board, med henblik på fagfællebedømmelse af dokumentet. Denne sammenstilling og justering har til formål at understøtte yderligere udvikling af læseplaner for unge sprogbrugere samt porteføljer og instrumenter til evaluering. Bevidstheden om livslang læring, der fører til de kompetencer, der er beskrevet i CEFR, ligger til grund for arbejdet.

Derudover blev de udvidede illustrative deskriptorer inkluderet i dokumentet, så undervisere kan overveje relevansen for læringsprogrammer til unge sprogbrugere. Der blev tilføjet vejledende vurderinger, som skulle vise den foreslåede relevans for hver af de udvidede CEFR illustrative deskriptorer for hver af de to aldersgrupper. Disse vurderinger blev også godkendt af eksperthøringsgruppen gennem fagfællebedømmelser og i en særskilt rådgivende workshop.

Deskriptorerne⁴⁹ præsenteres i to dokumenter, et for hver aldersgruppe. Dokumenterne har en identisk struktur, der præsenterer deskriptorerne efter niveau, begyndende med Præ-A1. De frafiltrerer ikke-relevante CEFR illustrative deskriptorer, der er blevet vurderet som værende klart ud over aldersgruppens typiske kognitive, sociale eller erfaringsmæssige kompetencer, hovedsageligt på de højere niveauer. Dokumenterne viser således, hvilken CEFR deskriptor den unge sprogbruger-deskriptor er relateret til sammen med en indikation af relevansen af en CEFR deskriptor for aldersgruppen, hvis der endnu ikke er tilgængelige eksempler på deskriptorer for unge sprogbrugere. Derudover bevarer et arkivdokument alle de kortlagte deskriptorer for begge aldersgrupper, organiseret efter skala.

Figur 18 – Udviklingsdesign for projektet for unge sprogbrugere

49. Bank med supplerende deskriptorer, www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors.

MEDIERING

Begrebsmæssig tilgang til mediering

Den foreløbige version af CEFR fra 1996, der blev offentliggjort i de sidste faser af det schweiziske forskningsprojekt, skitserede kategorier for illustrative deskriptorskalaer til mediering for at supplere deskriptorskalaerne for reception, interaktion og produktion. Men der blev ikke oprettet et projekt for at udvikle dem. Et vigtigt mål med den nuværende opdatering var derfor at færdiggøre sådanne deskriptorskalaer til mediering, fordi der er set en stigende relevans af mediering inden for uddannelse. I overvejelserne om mediering blev der også tilføjet deskriptorer for flersprogede og flerkulturelle repertoier. De institutioner, der blev nævnt i forordet, bidrog netop til valideringen af disse nye deskriptorer for mediering, online interaktion, reaktioner på litteratur og videreudvikling af flersprogede/flerkulturelle repertoier.

Hovedfokus i udviklingen af nye skalaer var på mediering, og der er nu 23 deskriptorskalaer tilgængelige for aspekter heraf, herunder 18 for medieringsaktiviteter og 5 for medieringsstrategier. Tilgangen til mediering var bredere end den, der blev præsenteret i CEFR 2001, hvori afsnit 2.1.3 introducerede mediering som den fjerde kategori inden for kommunikative sprogaktiviteter, ud over reception, interaktion og produktion:

Både ved reception og produktion gør skriftlig og/eller mundtlig mediering kommunikation mulig mellem personer, der af forskellige grunde ikke er i stand til at kommunikere direkte med hinanden. Oversættelse og tolkning, omskrivning, opsummering eller nedskrivning giver en kommunikationspartner en (om)formulering af en originaltekst, som han/hun ikke har direkte adgang til. Medierende sproglige aktiviteter – (gen)behandling af en eksisterende tekst – indtager en vigtig plads i den måde, vores samfund sprogligt fungerer på.

Beskrivelsen tages et skridt videre i CEFR 2001, afsnit 4.4.4:

I **medierende aktiviteter** er sprogbrugeren ikke optaget af at udtrykke sine egne meninger, men af at fungere som mellemmand mellem samtalepartnere, der ikke er i stand til at forstå hinanden direkte – normalt (men ikke alene) personer, der taler forskellige sprog. Eksempler på medierende aktiviteter omfatter mundtlig tolkning og skriftlig oversættelse så vel som opsummering og omskrivning af tekster på det samme sprog, når sproget i den oprindelige tekst ikke er forståeligt for den intendede modtager.

Fokus i teksten til CEFR 2001 er således på informationsoverførsel og på at fungere som mellemperson enten på ét sprog eller på tværs af sprog.

Den begrebsmæssige tilgang i dette projekt er tættere på den, Coste og Cavalli står for, som er i overensstemmelse med det bredere uddannelsesmæssige sigte, jfr. artiklen til Europarådet, *Education, mobility, otherness - The mediating functions of schools [Uddannelse, mobilitet, forskellighed – skolernes medierende funktioner]*, (Coste og Cavalli 20). Den fulde begrebsbeskrivelse af mediering findes i *Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR [Udvikling af illustrative deskriptorer for medieringsaspekter for CEFR]*, (North og Piccardo 2016). I udviklingen af kategorier til mediering anvendte forfattergruppen Coste og Cavalli en skelnen mellem:

- ▶ *Relationel mediering*: den proces, hvor man opbygger og håndterer interpersonelle relationer med henblik på at skabe et positivt, samarbejdsvenligt miljø, hvortil seks skalaer blev udviklet.
- ▶ *Kognitiv mediering*: den proces, hvor man hjælper med adgang til viden og begreber, især når en sprogbruger ikke er i stand til direkte selv at finde adgang, måske grundet det nye og ukendte i begreberne og/eller en sproglig eller kulturel barriere.

Det er imidlertid praktisk talt umuligt at foretage kognitiv mediering uden at tage hensyn til de relationelle problemstillinger. Virkningsfuld kommunikation kræver en holistisk inddragelse af begge aspekter. Derfor præsenteres medieringsskalaerne i en mere praktisk opdeling i fire grupper:

- ▶ Mediering af en tekst.
- ▶ Mediering af begreber.
- ▶ Mediering af kommunikation.
- ▶ Mediering af strategier.

Endelig førte hensynet til tværsproglig og kulturel mediering til en interesse i evnen til at udnytte et flersprogligt eller flerkulturelt repertoire, hvortil der blev udviklet tre yderligere skalaer:

- ▶ Videreudvikling af flerkulturelt repertoire.
- ▶ Flersproglig forståelse.
- ▶ Videreudvikling af flersprogligt repertoire.

Målet med at udvikle deskriptorer for flersprogede og flerkulturelle kompetencer, som er knyttet til CEFR niveauerne, er at tilskynde undervisere til i deres planlægning at inddrage opbygning af flersprogede og flerkulturelle kompetencer, der passer til deres sprogbrugerens færdighedsniveau.

ANVENDT METODOLOGI

Projektet fulgte og udvidede yderligere de metoder, der blev brugt i den oprindelige forskning inden for CEFR deskriptorer af Brian North og Günther Schneider i Schweiz. Forskningen byggede på et lignende forskningsdesign, der var baseret på blandede metoder, inkl. både kvalitativ og kvantitativ udvikling, som opsummeret i figur 12. En omfattende gennemgang af relevant litteratur blev efterfulgt af en intuitiv forfatterfase med feedback fra en eksperthøringsgruppe. Dette blev dernæst mellem februar 2015 og februar 2016 efterfulgt af tre faser med valideringsaktiviteter med omkring 1000 personer. Endelig blev valideringen mellem juli 2016 og februar 2017 fulgt af tre høringsrunder med pilotprojekter i perioden januar 2017 og juli 2017.

Metoden til udvikling og validering af de nye skalaer er en afspejling af den oprindelige schweiziske forskning, jfr. CEFR 2001, Appendiks B, men i større skala. Ligesom i den oprindelige forskning var der tre brede faser i projektet:

- ▶ *Den intuitive fase:* Indledende forskning og udvikling.
- ▶ *Den kvalitative fase:* Tjek og forbedring af kategorierne og kvaliteten af deskriptorerne.
- ▶ *Den kvantitative fase:* Tilpasning af de bedste deskriptorer til en matematisk skala og bekræftelse af linje-fladerne mellem niveauerne.

Ovenstående opgaver fandt sted mellem januar 2014 og marts 2016, efterfulgt af høring og pilotprojekter.

FORBEREDENDE ARBEJDE

Det første skridt var at indsamle eksisterende instrumenter og artikler med forbindelse til mediering. På dette tidspunkt blev deskriptorerne for mediering fra Profile Deutsch og nogle andre kilder oversat til engelsk. På en række samarbejds møder med Daniel Coste og Marisa Cavalli og forfatterne til *Education, mobility, otherness – The mediation functions of schools [Uddannelse, mobilitet, anderledeshed – skolernes medieringsfunktioner]*, (Coste og Cavalli 2015) blev et sæt foreløbige kategorier udviklet, og en foreløbig samling af deskriptorer til mediering af tekst og begreber blev samlet og skitseret. De vigtigste kategorier, som skalaerne blev grupperet efter i de tidlige stadier var:

- ▶ *Kognitiv mediering:* dvs. hjælp til adgang til viden, bevidstgørelse og færdigheder.
- ▶ *Interpersonel mediering:* etablering og fastholdelse af relationer, definition af roller og konventioner for modtagelighed, for at undgå/løse konflikter og forhandle et kompromis.
- ▶ *Tekstmediering:* transmission af information og argument, fx tydeliggørelse, opsummering, oversættelse.

Den fulde indledende samling omfattede også en række udkast til skalaer, der havde forbindelse til aspekter af institutionel mediering – fx integration af nytilkomne, håndtering af interessenter som institution, udvikling og fastholdelse af institutionelle relationer – sammen med en række skalaer om forskellige aspekter af mediering udført af lærere. Begge aspekter afspejler Coste og Cavallis fokus på skolernes medierende rolle. På det første rådgivende møde, der blev afholdt i juli 2014, var der imidlertid enighed om, at disse skalaer i virkeligheden var genbrugsaspekter af interaktion og produktion, der allerede var gældende i CEFR, snarere end nytænkning. Af samme grund kom der fokus på udviklingen af de ovennævnte kategorier for begrebsmæssig, interpersonel og tekstuel mediering. Samlingen blev redigeret til et ekspertmøde, der nedsatte en forfattergruppe i september 2014.

UDVIKLING

Forfattergruppen foretog derefter en grundig litteraturgennemgang og omformulerede den indledende samling under en række møder mellem september 2014 og februar 2015. Undergrupper arbejdede med online interaktion, flersproget/flerkulturel kompetence og fonologi. Arbejdet med flersprogede og flerkulturelle kompetencer opstod naturligt ud fra overvejelser om tværsproglige medier, især i rollen som formidlere. Arbejdet med fonologi blev iværksat, fordi den eksisterende skala fra CEFR 2001 for fonologisk beherskelse, som stod alene blandt CEFR's illustrative skalaer, anvendte en underforstået indfødt taler som referencepunkt og opstillede urealistiske forventninger, fx B2: *Har en naturlig udtale og intonation*. Dette blev betragtet som uforeneligt med et flersproget perspektiv. En eksperthøringsgruppe fulgte forfattergruppens arbejde tæt med inputmateriale og feedback. I februar 2015 var der et sæt af 427 udkast til deskriptorer for online interaktion, medierende aktiviteter og strategier samt for flersproget/flerkulturel kompetence klar til den første runde af valideringsaktiviteter. Eftersom arbejdet

med flersproget/flerkulturel kompetence og fonologi begyndte senere, blev kun nogle af deskriptorerne for flersprogethed og ingen for flerkulturalitet inddraget på dette tidspunkt. Fonologideskriptorerne blev første gang afprøvet på en workshop i juni 2015 og i samråd med fonologiekspertes.

”KVALITATIV” (VALIDERING)

På dette tidspunkt var 137 institutter blevet rekrutteret til at deltage i valideringen. Denne første fase fandt sted på disse institutioner fra februar til marts 2015 på workshops ansigt-til-ansigt, hvor næsten 1000 mennesker deltog. Opgaven var at producere en mere systematisk version af den, der blev anvendt i de 32 workshops i det oprindelige projekt om CEFR deskriptorforskning. Deltagerne diskuterede parvis omkring 60 deskriptorer for 3-5 relaterede områder, besluttede hvilket område de beskrev, bedømte dem i henhold til (a) klarhed, (b) pædagogisk relevans og (c) relation til sprogbrug i den virkelige verden, og de foreslog forbedringer til formulering. Herefter blev omkring 60 deskriptorer droppet, inklusive en hel skala. Rigtig mange af de andre deskriptorer blev omformuleret, oftest forkortet, og to nye skalaer, *Mundtlig oversættelse af skriftlig tekst* og *Opløsning af kompliceret information*, blev udarbejdet efter forslag fra workshopdeltagere. Det var på dette tidspunkt, at nogle af de detaljer, der blev fjernet fra deskriptorerne, blev sat ind i eksempler for forskellige domæner (se Appendix 5). *Kvalitativ validering for fonologi*, hvor 250 projektdeltagere deltog online i de samme velkendte aktiviteter, kom langt senere på året, i november og december 2015.

”KVANTITATIV” (VALIDERING)

I næste fase deltog 189 institutioner med i alt 1294 deltagere fra 45 lande. Igen organiserede hver deltagende institution en workshop ansigt-til-ansigt. Efter aktiviteter, hvor man sætter sig ind i området, svarende til dem, der anbefales i Europarådets manual med titlen *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR) - A Manual [Forbindelse mellem sprogekksamener og den fælles europæiske referenceramme for sprog: læring, undervisning, bedømmelse (CEFR) – En manual* (Europarådet 2009) deltog deltagere i en workshop, hvor man fastlagde standarder, dvs. hvor man individuelt og efter diskussion tildelte udkast til deskriptorer til CEFR niveauer. Hele spektret af CEFR færdighedsbånd fra den indledende CEFR deskriptorforskning blev anvendt til dette formål (= 10 bånd fra Præ-A1 til C2). Deltagerne nedskrev deres beslutninger på PDF-print, og først til sidst indtastede de deres overvejede, endelige, individuelle beslutninger i et online-skema.

I analysen beregnede man først procentdelen af respondenter, der tildelte hver deskriptor til hvert niveau og underniveau, og derefter blev der udført en Rasch Model-skaleringsanalyse, som i den oprindelige CEFR deskriptorforskning. Hvis man skal udføre en Rasch-analyse, har man brug for en matrix af forbundne data, og hvert element (her deskriptor) skal ideelt set have 100 svar. Dette mål blev opfyldt for alle deskriptorskalaer: det laveste antal respondenter for en enkelt skala var 151 og det højeste 273.

En matrix af denne type blev anvendt i hver af valideringsfaserne med en bevidst indsats for at målrette kategorier af deskriptorer til grupper, som havde interesse i de pågældende kategorier. Fordelen ved Rasch-analysen var for det første, at den gjorde det muligt at identificere og udelukke de deskriptorer, der ikke virkede, og de deltagere, der ikke kunne udføre den stillede opgave, og for det andet, at den gav hver deskriptor en talværdi. Denne værdi kunne derefter konverteres til den skala, der ligger til grund for CEFR deskriptorerne fra 2001 ved at bruge nogle af dem som *ankerelementer*.

Resultater fra den foreløbige kvantitative analyse blev drøftet på et høringsmøde i juli 2015, hvorefter 36 deskriptorer blev droppet og omkring halvdelen henvist til gentilpasning, normalt efter ændringer. Et stort problem var manglen på deskriptorer på A1 og A2 for mediering og flersproget/flerkulturel kompetence. Der blev gjort en indsats for at udarbejde disse inden den efterfølgende fase.

Den vigtigste kvantitative dataindsamling fulgte derefter i en online-undersøgelse, der blev udført på engelsk og fransk mellem oktober og december 2015. Denne gang svarede respondenterne individuelt på spørgsmålet: *Kan du, eller en person, du tænker på, gøre det, der er beskrevet i deskriptoren?* Deltagerne blev bedt om at gøre dette tre gange, for deres forskellige flersprogede personer og/eller for personer, som de kendte meget godt (partnere, børn osv.), og det resulterede i 3503 brugbare svar fra omkring 1500 personer. Opgaven var en let tilpasset gentagelse af den, der blev brugt i tilpasningen af deskriptorerne fra 2001, som var baseret på lærervurdering med beskrivelser af et repræsentativt udsnit af sprogbrugere i deres klasser. Der blev gennemført to analyser: en global analyse med alle deskriptorerne, og en anden analyse, hvor hver hovedkategori blev analyseret separat. Beslutninger om niveauet for hver deskriptor blev derefter truffet på grundlag af alle tilgængelige oplysninger.

Kvantitativ validering for fonologi fulgte i januar 2016, hvor 272 personer deltog. Der var to opgaver: (a) tildeling af niveauer, og (b) vurdering af elevpræstationer i videoklip: *Kan eleven i videoen gøre, hvad der er beskrevet i deskriptoren?* Forskellige standardinddelingsteknikker blev anvendt. Her henvises læserne igen til *Phonological Scale Revision Process Report [Procesrapport for revision af fonologisk skala]*, (Piccardo 2016), hvis man er interesseret i detaljer.

Rasch-modellen

Rasch-modellen er opkaldt efter en dansk matematiker, Georg Rasch. Det er den mest almindeligt anvendte af en familie af sandsynlighedsmodeller, der operationaliserer latent egenskabsteori (også kaldet item response theory – IRT). Modellen analyserer, i hvilket omfang et emne passer ind i den underliggende begrebskonstruktion (= latent træk), der bliver målt. Den estimerer også på en matematisk skala, for det første sværhedsværdier (= hvor svært hvert emne er) og for det andet kompetenceværdier (= hvor dygtig hver person er i den pågældende egenskab). Modellen anvendes til mange formål, men to af de vigtigste er:

- Opbygning af banker for emner til test.
- Analyse af spørgeskema.

Til at analysere spørgeskemaer anvendes en variant kaldet rating scale model (RSM). En mangefacetteret variant af RSM kan fjerne subjektivitet fra bedømmers vurderinger. Detaljerede forklaringer findes i Referencetillægget til Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR) – A Manual [Forbindelse mellem sprogeksamener og den fælles europæiske referenceramme for sprog: læring, undervisning, bedømmelse (CEFR) – En manual], (Council of Europe 2009).

Den største fordel ved Rasch-modellen er, at de opnåede værdier, i modsætning til klassisk testteori, kan generaliseres til andre grupper, der kan anses for at være en del af den samme overordnede population, dvs. at de i tilstrækkelig grad deler de samme karakteristika.

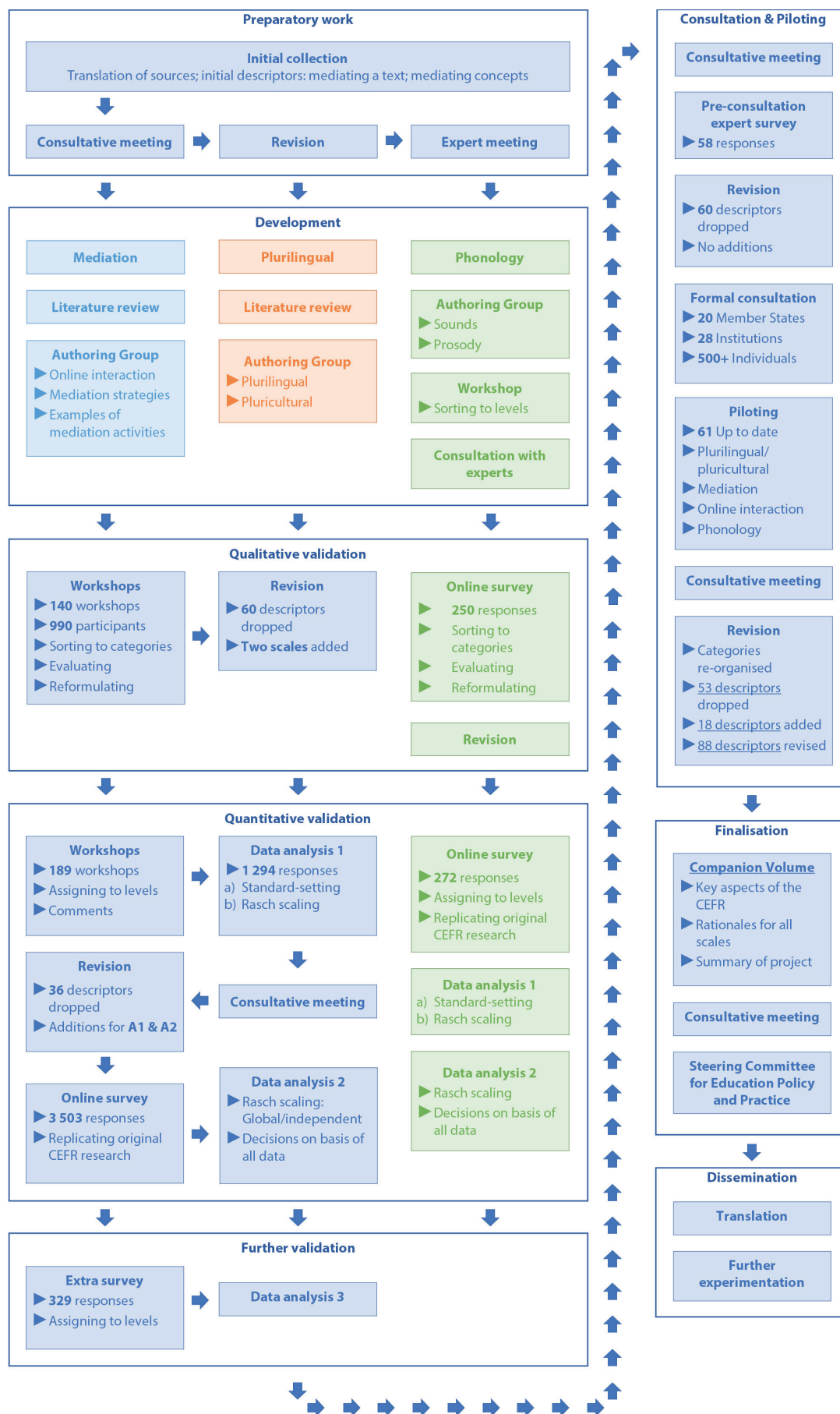
Den objektive skalering og den potentielle generaliserbarhed af de opnåede skalaværdier gør modellen særligt velegnet til at bestemme, på hvilket niveau man skal placere kan gøre-deskriptorer på en fælles rammeskala som CEFR-niveauerne.

YDERLIGERE VALIDERING AF FLERSPROGEDE KOMPETENCER

Endelig blev der i februar 2016 gennemført en ekstra undersøgelse af tre årsager. For det første var det en mulighed at inkludere deskriptorer for modtagelsesstrategier og flersproget forståelse, for det meste tilpasset fra MIRIADI-projektet.⁵⁰ For det andet havde opgaven i den primære onlineundersøgelse ikke fungeret godt for flersprogethed, så den ekstra undersøgelse kørte denne igen med en anden opgave. Endelig var det en mulighed at tilføje flere deskriptorer for flerkulturel kompetence, især på lavere niveauer. Undersøgelsen blev udført i to helt adskilte parallelle versioner. Blandt projektdeltagerne udfyldte 267 frivillige én formular, mens 62 eksperter i flersproget uddannelse udfyldte en anden. Resultaterne blev derefter sammenlignet, og det blev fastslået, at der ikke var nogen statistisk signifikant forskel mellem dem. Tilpasningerne til niveauer var også yderst kompatible med den eksisterende skala for CEFR fra 2001 for sociolingvistisk adækvathed.

50. www.miriadi.net/en/miriadi-plan

Figur 19 – Multimetodisk researchdesign for udvikling

EMNER OG SVAR

Der blev givet en stor mængde feedback fra deltagerne i valideringsaktiviteterne i 2015, i høringsmøder og under den bredere høring og pilotprojektet i 2016-17. Dette afsnit fokuserer på nogle af de centrale spørgsmål, der blev rejst i løbet af projektets varighed, og hvordan hver enkelt spørgsmål blev behandlet.

FORHOLDET MELLEM MEDIERINGSSKALAERNE OG CEFR SKALAERNE FRA 2001

Selvom fokus i projektet var at føje nogle aspekter af medieringsskalaerne til de deskriptorer for aktiviteter og strategier, der ikke allerede var omfattet af CEFR's deskriptorskalaer fra 2001. Dette gjaldt især på de lavere niveauer og mindede om den slags aktiviteter, der er beskrevet i eksisterende CEFR skalaer. Dette skyldes, at nogle aspekter af mediering, i den bredere fortolkning, der nu vedtages, allerede findes i de illustrative deskriptorskalaer, der blev offentliggjort i 2001. De nye skalaer under *Mediering af tekst* for *Mediering af specifik information*, *Forklaring af data* og *Bearbejdning af tekst* er for eksempel en uddybning af begreber, der blev introduceret i den eksisterende skala for *Bearbejdning af tekst* under *Tekster* i CEFR 2001, afsnit 4.6.3. Tilsvarende er skalaerne især for gruppeinteraktion i *Facilitering af kollaborativ interaktion med jævnaldrende*, *Samarbejde om at konstruere mening* og *Tilskyndelse til begrebsmæssig dialog*, på mange måder en videreudvikling af begreber i den eksisterende skala *Samarbejdsstrategier under interaktionsstrategier*. Dette understreger vanskeligheden ved enhver kategorisering. Vi bør aldrig undervurdere det faktum, at kategorier er praktiske, opfundne artefakter, der gør det lettere for os at fortolke verden. Grænser er uklare og overlappning er uundgåelig.

TVÆRSROGLIG MEDIERING

De tidligere versioner af deskriptorerne havde eksperimenteret med forskellige formuleringer for at tage højde for dette punkt. At lave tydelige skel viste sig imidlertid at være overraskende vanskeligt. *Modersmål* og *første sprog* og *skolesprog* er ofte ikke synonyme, og selv udtryk som *kildesprog* og *målsprog* viste sig at være forvirrende, fx ved mediering fra et andet sprog til modersmålet. Det andet sprog er i et sådant tilfælde kildesproget, og modersmålet vil være målsproget. Forsøg på at imødekomme disse variationer betød også, at samlingen af deskriptorer på et tidspunkt blev unødigt tredoblet i størrelse med meget små ændringer i formuleringen.

Derfor besluttede projektgruppen at følge linjen fra de illustrative deskriptorer, der blev udgivet i 2001, nemlig at der måles på den opfattede vanskelighed ved den funktionelle sprogevne, uanset hvilke sprog der er involveret. Det anbefales, at disse sprog specificeres af brugeren som en del af tilpasningen af deskriptorerne til praktisk brug.

Skalaerne for *Mediering af tekst* indeholder en henvisning til *Sprog A* og *Sprog B*: disse er brede begreber for henholdsvis medierede kommunikationskilder og kommunikationsoutput. Det fremgår af noterne, at mediering kan være inden for ét sprog eller på tværs af sprog, sprogvarianter eller registre — eller en kombination af disse — og at brugeren kan ønske at angive de specifikke sprog, der er tale om. Ligeledes kan brugeren ønske at give eksempler, der er relevante for deres kontekst, måske inspireret af dem, der vises i Appendix 5 for de fire domæner af sprogbrug: offentligt, personligt, erhvervs-mæssigt og uddannelses-mæssigt.

For eksempel den første deskriptor på skalaen for *Gengivelse af specifik information med tale eller tegn*

Kan gengive på Sprog B relevansen af specifik information, der gives i en bestemt del af en lang, kompleks tekst på Sprog A.

Kan blive til:

Kan på fransk gengive relevansen af specifik information, der gives i et bestemt afsnit af en lang, kompleks tekst på engelsk, fx en artikel, en hjemmeside, en bog eller samtale ansigt-til-ansigt /online om aktuelle forhold eller om et emne, som har personlig interesse eller anliggende.

Eller hvis kommunikationen inden et målsprog er tilfældet:

Kan gengive relevansen af specifik information, der gives i et bestemt afsnit af en lang, kompleks tekst, fx en artikel, en hjemmeside, en bog eller samtale ansigt-til-ansigt/online om aktuelle forhold eller om et emne, som har personlig interesse eller anliggende.

Alle deskriptorer til mediering af en tekst involverer integrerede færdigheder, en blanding af reception og produktion. Fokus er ikke på reception, som der allerede findes CEFR skalaer for. Niveaue, hvorpå deskriptorerne måles, afspejler det krævede bearbejdnings- og produktionsniveau. Når reception og produktion er på forskellige sprog, så er niveauet, der vises med deskriptoren, det der kræves for at bearbejde og formulere budskabet fra kildeteksten på målsprogene.

GENERELLE OG KOMMUNIKATIVE SPROGKOMPETENCER

I enhver CEFR deskriptorskala definerer deskriptorerne på et bestemt niveau, hvad der med rimelighed kan opnås, når sprogbrugeren har en kommunikativ sprogkompetence (CEFR 2001, afsnit 5.2) i de(n) pågældende sprog svarende til det angivne CEFR niveau, forudsat den pågældende også har de personlige karakteristika, den viden, kognitive modenhed og erfaring – det vil sige de generelle kompetencer (CEFR 2001, afsnit 5.1) – der er nødvendige for at gøre det vellykket. CEFR skalaerne er beregnet til at udarbejde evneprofiler. Det er usandsynligt, at alle brugere, der globalt er B1, er i stand til at gøre nøjagtigt, hvad der defineres som B1 på alle CEFR's deskriptorskalaer, og ikke mere eller mindre. Det er langt mere sandsynligt, at personer, hvis overordnede niveau er på B1, faktisk vil være A2 eller A2+ i forhold til nogle aktiviteter og B1+ eller endda B2 i forhold til andre, afhængig af deres personlige, generelle kompetenceprofil, igen afhængig af alder, erfaring osv. Dette er tilfældet for mange af CEFR 2001's eksisterende deskriptorskalaer, der vedrører kognitive evner som *Skrive noter*, *Læse for at finde information og argumenter*, *Formel diskussion (møder)*, *Længere monolog: tale til publikum*, og *produktion af Rapporter og essays*. Det forholder sig på samme måde med mange medieringsaktiviteter. Nogle af skalaerne under mediering af en tekst, fx *At bearbejde en tekst* eller medieringsstrategier, fx *At strømline en tekst*, involverer aktiviteter, der kræver en grad af kognitiv kompleksitet, som måske heller ikke er fælles for alle på samme niveau. Endvidere kræver skalaerne for at mediere kommunikation interpersonelle færdigheder, som ikke deles på samme niveau, blandt andet på grund af erfaring.

Tilsvarende vil profilerne for sprogbrugere på for eksempel B1 være meget forskellige i forhold til *At bygge på et flersproget/flerkulturelt repertoire*, afhængig af deres personlige livsforløb og de erfaringer og kompetencer, der er opnået undervejs. I stedet for at prøve at fjerne indflydelsen fra individuelle forskelle, er tilgangen til deskriptorerne derfor, at disse er en nøglefaktor til at opstille sprogbrugernes unikke profiler af kommunikative evner.

GENERELLE OG KOMMUNIKATIVE SPROGKOMPETENCER VED VIDEREUDVIKLING AF ET FLERKULTURELT REPERTOIRE

I lighed med formidling involverer brugen af ens flerkulturelle repertoire en række generelle kompetencer (CEFR 2001, afsnit 5.1), normalt i tæt samspil med pragmatiske og sociolingvistiske kompetencer (CEFR 2001, afsnit 5.2.2 og 5.2.3). I lighed med medieringsskalaerne og mange andre CEFR skalaer kommer der derfor i denne skala andre kompetencer end sprogkompetencer i spil. Grænserne mellem viden om verden, sociokulturel viden og interkulturel bevidsthed er ikke rigtig skarp, som det forklares i CEFR 2001. Det er heller ikke tilfældet mellem praktiske færdigheder og knowhow – som omfatter sociale færdigheder – og sociokulturel viden eller interkulturelle færdigheder og knowhow. Socio-pragmatikken studerer også aspekter af disse områder ud fra et mere *sprogligt* synspunkt. Det, der er vigtigere end et muligt overlap mellem kategorier, er det faktum, at sprogbrugeren trækker på alle disse forskellige aspekter, i samspil med den passende kommunikative sprogkompetence, når der skal skabes mening i en kommunikativ situation. Nogle kan måske lettere gøre dette end andre i det omfang et givet sprogfærdighedsniveau tillader det, måske på grund af deres forskellige evner og erfaring.

HØRING OG PILOTPROJEKT

Den udvikling og validering, der er beskrevet ovenfor, blev derefter fulgt af en høringsproces og et pilotprojekt i tre faser:

- ▶ Ekspertworkshop.
- ▶ Præhøring i et online spørgeskema til eksperter.
- ▶ Formel høring.

Efter et møde med Europarådets eksperter i juni 2016 og en detaljeret præhøring i form af et online spørgeskema til CEFR eksperter i sommeren 2016 blev deskriptorerne revideret, før en formel høring fandt sted på engelsk og fransk mellem oktober 2016 og februar 2017. Der var to parallelle spørgeskemaer til enkeltpersoner og institutioner. Omkring 500 individuelle respondenter gennemførte spørgeskemaet sammen med en række inviterede institutioner og styrelser, der arbejder med læseplaner eller evalueringer. Blandt andre spørgsmål blev respondenterne bedt om at angive, i hvilket omfang de fandt hver af de nye skalaer nyttige og kommentere deskriptorerne. Alle foreslåede nye skalaer blev anset for at være nyttige eller meget nyttige af 80% af respondenterne, hvor tendensen var, at institutionerne/styrelserne gav et mere positivt svar. De mest populære nye skalaer handlede om at mediere en tekst, at samarbejde i små grupper og online interaktion. Der var en betydelig holdningsforskel mellem enkeltpersoner og institutioner på to deskriptorskalaer: *Målrettede online transaktioner og samarbejde* og *At bygge på flersproget repertoire*. Mens 96% af institutionerne fandt disse to skalaer nyttige eller meget nyttige, var det kun tilfældet for henholdsvis 81-82% af enkeltpersonerne.

I den formelle høring var 2/3 af de adspurgte afgjort positive over for, at deskriptorskalaerne for mediering bevægede sig ud over området for klassisk moderne sprogundervisning (til Content and Language Integrated Learning – CLIL, og Language of Schooling), med over 90% af både enkeltpersoner og institutioner, der til en vis grad var enige. Mange kommentarer og forslag blev modtaget, som har været med til at færdiggøre deskriptorformuleringer, skalaoverskrifter og den måde, skalaerne præsenteres på.

Pilotprojektet fandt sted mellem februar og juni 2017, hvor resultaterne fortsatte med at indgå i formuleringen og præsentationen af deskriptorskalaerne. Langt de fleste deltagere i pilotprojektet valgte deskriptorer fra relevante skalaer som information til dannelse af kommunikative opgaver i klasseværelset, og de anvendte deskriptorer blev derefter anvendt til at observere sprogbrugernes sprog. Feedback på deskriptorerne var meget positiv med nogle nyttige forslag til små revisioner. De mest populære områder for pilotprojektet var at samarbejde i små grupper, formidling af en tekst og den flersprogede/flerkulturelle kompetence. I et pilotprojekt blev de to deskriptorskalaer for online interaktion også præsenteret i et separat spørgeskema for 1175 italienske engelsklærere, som gennemførte et onlinekursus i brug af digitale ressourcer.⁵¹ Af disse respondenter fandt 94,8%, at deskriptorerne var meget tydelige eller ret tydelige, og 80,8% beredtede, at deskriptorerne var meget nemme eller ret nemme at bruge til selvevaluering.

Samtidig med den formelle høring blev der også sendt et spørgeskema til Europarådets medlemslande med spørgsmål om brugen af CEFR i deres lande, kendskab til det understøttende materiale, som for nylig blev udsendt af Europarådets Afdeling for uddannelsespolitik (Language Policy Programme) og medlemslandenes reaktion på de foreslåede nye deskriptorskalaer. Medlemslandene blev også bedt om at foreslå institutioner til pilotprojekter. Resultaterne var meget positive, bortset fra nogle forbehold med hensyn til brugen af CEFR i lærernes grunduddannelse – kun halvdelen af respondenterne svarede, at det har været meget nyttigt. Som man kunne forvente var de dimensioner af CEFR, der oftest henvistes til i officielle dokumenter, og som blev implementeret i praksis, selve deskriptorerne: 83% i *høj grad*, dernæst niveauerne 75% i *høj grad* og så den handlingsorienterede tilgang 63% i *høj grad*. På spørgsmålet om, hvorvidt man var positiv over for de nye skalaer, var den positive respons højest for flersproget/flerkulturel kompetence 79%, efterfulgt af online interaktion 75%, mediering 63% og litteratur 58%.

INDARBEJDELSE AF DESKRIPTORER FOR TEGNSPROG

Mennesker, der er født døve, kan få et tegnsprog som deres første sprog, forudsat de får passende input fra deres forældre og jævnaldrende. Tegnsprog er ikke blot en form for gestusbaseret kommunikation, og ikke blot et forskelligt medie, hvorigennem et talt sprog udtrykkes. Sproglig forskning har leveret afgørende bevis for, at tegnsprog er menneskelige sprog i sig selv, ligesom talte sprog, og de viser sproglige funktioner, midler, regler og begrænsninger lige som for talt sprog. Disse funktioner omfatter sprogtilegnelse, bearbejdning, tab og alle de andre psykologiske processer og sprogspecifikke former, der også gælder i talte sprog.

Parallelt med hovedprojektet, som nævnes ovenfor, blev deskriptorer for tegnsprogskompetence produceret i henhold til en metode, som var i lighed med den, der blev anvendt i et projekt ved Zürich University of Applied Sciences (ZHAW), og som blev finansieret af SNSF.⁵² Projektet identificerede og tilpassede deskriptorer for produktive og receptive tegnsprogskompetencer. Disse deskriptorer gælder specifikt for tegnsprog og supplerer de eksisterende CEFR deskriptorer.

Imidlertid bør man også huske, at CEFR deskriptorerne, som udtrykker en evne til at handle på sproget, er relevante for alle menneskelige sprog. Tegnsprog bruges til at udføre handlinger, ligesom talte sprog gør. Derfor kan de samme deskriptorer anvendes på begge sprogmodaliteter, og som følge heraf er alle CEFR deskriptorerne blevet omformuleret til at være modalitetsneutrale.

Lige siden CEFR blev indført, har der været et behov for at definere fælles læringsmål, læseplaner og niveauer for undervisning i tegnsprog. CEFR bruges faktisk i stigende grad til at strukturere kurser i tegnsprog. De fleste døve børn (95%) er født af hørende forældre, så selvom døvesamfundet er lille, er der et stort behov for sådanne kurser, ikke blot for døve børns familier, men også til uddannelsesmæssige formål, fx tolke, døve migranter, hørehæmmede, undervisere og lingvister. Derudover begynder CEFR at spille en rolle i forhold til uddannelse og kvalifikationer hos tegnsproglærere og -tolke og i særdeleshed i arbejdet hen imod officiel anerkendelse

51. "Techno-CLIL 2017", moderatorer: Letizia Cinganotto og Daniela Cuccurullo, <https://moodle4teachers.org/enrol/index.php?id=90>.

52. Europarådet retter tak til SNSF for at stille de ca. €385 000 til rådighed, som gjorde projektet muligt.

af tegnsprog og kvalifikationer for fagpersoner inden for tegnsprog. Initiativet til at inkludere deskriptorer for tegnsprog i CEFR fik derfor stærk støtte fra en række foreninger i døvesamfundet.

ZHAW⁵³ tegnsprogsprojektet *Common European Framework of Reference for Sign Languages: development of descriptors for Swiss-German Sign Language [Fælles europæisk referenceramme for tegnsprog: udvikling af deskriptorer for schweizisk-tysk tegnsprog]*, blev udført i en forskudt tidsskala, og forskningen blev afsluttet i juni 2019, tre år efter afslutningen af det overordnede deskriptorprojektet. Også her fulgte tegnsprogsprojektet en blandet metode, et udviklingsbaseret forskningsdesign, der kombinerede intuitive, kvalitative og kvantitative analyser. Da tegnsprogsfællesskabet imidlertid er lille, fandt tegnsprogsprojektet sted i mindre skala. De tre hovedfaser i projektet er skitseret i figur 20.

Tilgangen var udelukkende databaseret. I stedet for at tilpasse eksisterende CEFR deskriptorer til tegnsprog, var ZHAW-projektets mål at producere deskriptorer for aspekter af tegnsprogskompetencer, der var baseret på et studie af videoer af ekspertbrugere af tegnsprog. Disse ekspertbrugere blev optaget, mens de tegnsprogstolkede forskellige typer tekster, og disse produktioner blev derefter diskuteret i en række workshops med tegnsproglærere. ZHAW forfattergruppen formulerede derefter deskriptorer på baggrund af kommentarer og analyser fra tegnsproglærerne. På denne måde blev der udviklet en samling af over 300 deskriptorer for produktive kompetencer samt 260 deskriptorer for receptive kompetencer. I lighed med medieringsprojektet inddrog man ikke niveau i dette arbejde: målet var at fange væsentlige aspekter af kompetence med ord. I lighed med medieringsprojektet blev deskriptorerne forbedret i en gentagen proces med høring og afholdelse af workshops.

Desuden viste et enkelt valideringseksperiment i projektet, at hørende ikke-tegnsprogsbrugere og døve ikke-lærere havde en signifikant forskellig fortolkning af det niveau, en deskriptor refererer til i sammenligning med døvelærere. Derfor blev deskriptorerne kun tilpasset af døve tegnsprogsinstruktører enten født døve eller med L1-kompetence, som defineret af fællesskabet på basis af deres tegnsprogproduktion (videoer).

Deskriptorerne blev derefter grupperet i kategorier. Oprindeligt havde det været meningen at producere skalaer for forskellige teksttyper: fortællende, beskrivende, forklarende osv.⁵⁴ Imidlertid blev mange af deskriptorerne set som relevante for flere teksttyper, fordi de behandlede tværgående kompetencer. I en workshop, som blev afholdt af projektgruppen, blev deskriptorerne derfor til sidst grupperet i sæt på basis af lighed. Tre separate grupper sorterede deskriptorerne i bunker, der så ud til at beskrive forbundne kompetencer. Der blev derefter forhandlet en endelig kategorisering. Hvert sæts egenskaber blev undersøgt og forfinet, hvilket førte til definitionen af kategorier for ni skalaer som følger:

Lingvistisk kompetence:

1. Tegnsprogsrepertoire (receptivt/produktivt).
2. Diagrammatisk nøjagtighed (receptivt/produktivt).

Sociolingvistisk kompetence:

3. Socio-lingvistisk adækvathed og kulturelt repertoire (receptivt/produktivt).

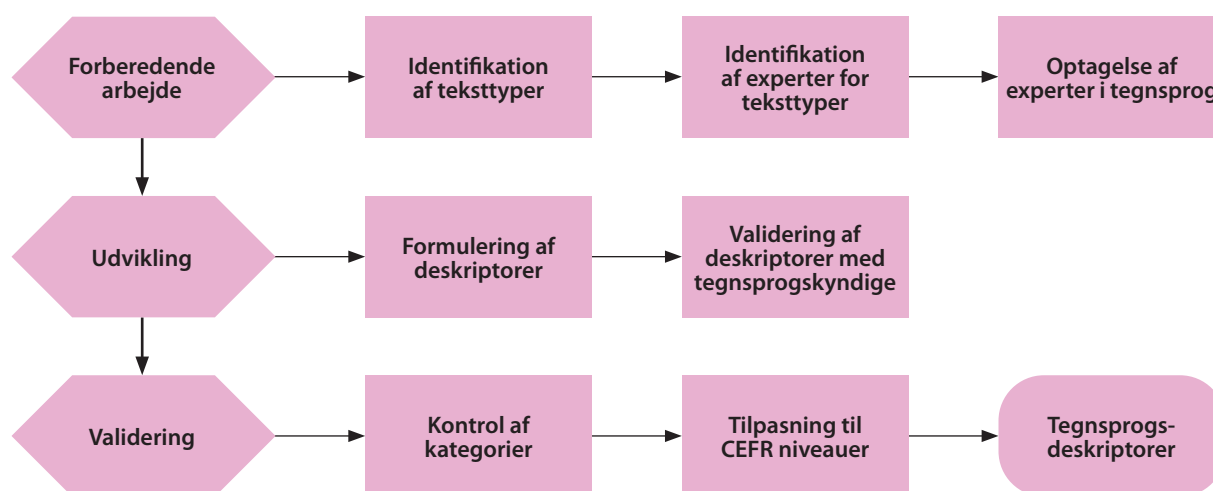
Pragmatisk kompetence:

4. Tegnsprogets tekststruktur (receptivt/produktivt).
5. Tegnsprogsrum og perspektiver (receptivt/produktivt).
6. Sprogbevidsthed og fortolkning (receptivt).
7. Fremtoning og effekt (produktivt) (på tysk: Auftritt og Wirkung).
8. Formidlingshastighed (receptivt).
9. Tegnsprogsfærdighed (produktivt).

53. Zurich University of Applied Sciences Authoring Group: Jörg Keller, Petrea Bürgin, Aline Meili og Dawei Ni.

54. Keller J. et al. (2017), "Auf dem Weg zum Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmen (GER) für Gebärdensprachen. Empirie-basierte Bestimmung von Deskriptoren für Textkompetenz am Beispiel der Deutschschweizer Gebärdensprache (DSGS)", *Das Zeichen*, No. 105, pp. 86-97; Keller J. et al. (2018), "Deskriptoren zur gebärdensprachlichen Textstrukturierung im GER für Gebärdensprachen", *Das Zeichen*, No. 109, pp. 242-5. Keller J. (2019), "Deskriptoren für Textkompetenz in Gebärdensprachen", in Barras M. et al. (eds), *IDT 2017, Band 2*. Berlin: ESV, pp. 111-117.

Figur 20 – Faserne i tegnsprogsprojektet

Det sidste trin var justering til CEFR niveauer. For at skabe en skala af deskriptorer blev Rasch-modellen brugt, som det også skete for medierings- og fonologiprojekterne og det originale CEFR deskriptorprojekt. Men denne gang var det deskriptorer på grundlag af tegnsprogsvideoer, som udgjorde data. Videoer blev leveret til dette formål i både schweizisk-tyske tegnsprog og internationalt tegnsprog, *International Sign (IS)*. Sidstnævnte er en kontakt-lingua franca, der i dette tilfælde blev anvendt til tegnsprogsbrugere fra de forskellige europæiske lande, der deltog. Efter projektgruppen havde udført en vellykket afprøvning af vurderingsskalaen, blev respondenter i online spørgeskemaer bedt om at vurdere sværhedsgraden, som en deskriptor repræsenterede på en 4-punkts vurderingsskala med 1 (ikke svært) til 4 (meget svært).

Hele datasættet (N = 223) blev kontrolleret for tilfælde med meget få eller ingen evalueringer, som derefter blev fjernet. Stikprøvestørrelser og fordelinger af gennemførte evalueringer blev derefter kontrolleret for de to hovedgrupper (schweiziske og europæiske). I den schweiziske gruppe var N = 53, hvor næsten alle evaluerede alle deskriptorer i hele sættet på over 300. I den europæiske gruppe var N = 37, hvor alle deltagere evaluerede en delmængde af alle deskriptorer, hvilket resulterede i et gennemsnit på 15 vurderinger pr. deskriptor⁵⁵ ud over de 53 fra den schweizisk-tyske gruppe.

Som nævnt ovenfor under den korte beskrivelse af Rasch-modellen blev deskriptorerne mere præcist placeret på det rigtige niveau, når personer og genstande, for hvem og hvad dataene ikke passede til modellen (fordi de var usandsynlige), blev fjernet fra dataene. Dette trin blev fulgt i dette projekt som i hovedprojektet.

Det sidste trin var at etablere linjefladerne mellem CEFR niveauerne på tegnsprogsskalaen. For at lette denne proces blev de tilpassede CEFR deskriptorer fra 2001 inkluderet for at fungere som *ankerelementer* for at transformere den producerede skala til de matematiske værdier, der ligger til grund for CEFR skalaen. Hvis man vil have en forklaring på denne proces, henvises til afsnittene om kvantitativ validering i *Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR [Udvikling af illustrative deskriptorer for aspekter af mediering for CEFR]*, (North og Piccardo 2016) og *Phonological Scale Revision Process Report [Procesrapport for revision af fonologisk skala]*, (Piccardo 2016). Men til forskel fra disse to projekter var de matematiske værdier af disse CEFR 2001 *ankre* ikke troværdige, selv når ustabile ankre var blevet fjernet. Derfor blev der brugt en alternativ metode til fastsættelse af standarder på basis af ekspertvurderingerne.⁵⁶

55. Selv om værdierne er lave, opfyldes de *a priori* krav til 95% konfidensintervaller for sværhedsparametre til at være inden for +/- 1 logit: see Linacre J. (1994), "Sample size and item calibration stability", *Rasch Measurement Transactions* Vol. 7, No. 4, p. 328. Standard fejlmargenen for tegnsprogsdeskriptorer er højere end for andre deskriptorer, men tilpasningen på skalaen er intuitivt fornuftig. I nogle få tilfælde er deskriptorerne inden for en fejlmargen for det næste færdighedsbånd blevet flyttet til dette bånd på basis af en kollektiv ekspertvurdering.

56. Den anvendte metode var en variant af "Bookmark Method", som forklaret i "Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR) – A Manual" (Europarådet 2009).

FÆRDIGGØRELSE

Den feedback, der blev modtaget i de forskellige faser af validering, høring og pilotprojekt mellem februar 2015 og juni 2017 var meget nyttig til at identificere og fjerne mindre vellykkede deskriptorer og skalaer og til at revidere formuleringer. Processen er dokumenteret i et arkiv, der er tilgængeligt for forskere på Europarådets hjemmeside. Den endelige version af deskriptorerne, der er inkluderet i dette dokument, har taget hensyn til al den feedback, der blev modtaget.

Da rigtig mange deskriptorer blev valideret for visse niveauer af nogle af skalaerne, især B2, er en række blevet taget ud af den udvidede version af de illustrative deskriptorer, selvom de var vellykkede validerede deskriptorer. De er tilgængelige i Appendix 8. I sig selv er denne redundans en god ting, da den understreger sammenhængen i tilpasningen til niveauer, men det er ikke nødvendigt at inkludere alle de benyttede deskriptorer i de endelige CEFR illustrative deskriptorskalaer. De vil senere blive præsenteret som supplerende deskriptorer i den CEFR relaterede deskriptorbank, der ligger på Europarådets hjemmeside.

VÆSENTLIGE ÆNDRINGER TIL BESTEMTE DESKRIPTORER I 2001

	Generel lytteforståelse
C2	Kan med lethed forstå stort set ~~Har ingen problemer med nogen~~ enhver form for talt sprog, som foregår i en nærkontekst eller online, og som bliver udtalt med næsten naturlig hastighed.
	Forståelse af samtale mellem andre, der taler sammen
B2+	Kan følge med i en livlig samtale mellem personer, der taler målsproget indfødte sprogbrugere :
B2	Kan med nogen anstrengelse følge med i meget af det, der siges rundt om vedkommende, men kan finde det svært at deltage effektivt i en samtale med flere personer, der taler målsproget indfødte sprogbrugere , og som ikke ændrer deres sprog tale på nogen måde.
	Lytning som deltager i en forsamling
C2	Kan følge med i fagforedrag og fagpræsentationer, hvor der i høj grad anvendes talemåder, stedlige varianter eller ukendt terminologi.
	Generel læseforståelse
C2	Kan forstå og kritisk fortolke stort set alle former for det skrevne sprog, inklusive abstrakte, strukturmæssigt komplekse, eller avancerede talemåder i litterære eller ikke-litterære skrifter.
	Generel taleinteraktion
B2	Kan interagere med en grad af letflydende tale og spontanitet, som muliggør almindelig interaktion og vedvarende relationer med personer, der taler målsproget indfødte sprogbrugere , uden at det medfører anstrengelse for nogen af parterne. Kan understrege den personlige betydning af begivenheder og oplevelser, gøre rede for og fastholde synspunkter klart ved at fremkomme med relevante forklaringer og argumenter.
	Forståelse af en samtalepartner en indfødt sprogbruger
C2	Kan forstå enhver samtalepartner indfødt sprogbruger , selv ved samtale om abstrakte og komplekse fagemner, der går ud over vedkommendes eget område, hvis der er mulighed for at vænne sig til en accent eller dialekt , der går ud over det almindelige.
	Samtale
B2	Kan fastholde relationer med personer, der taler et målsprog indfødte sprogbrugere , uden uhensigtsmæssigt at more eller irritere dem eller forlange, at de opfører sig anderledes, end de ville have gjort med en anden sprogligt dygtig indfødt samtalepartner.
	Uformel samtale (mellem venner)
B2+	Kan følge med i en livlig samtale mellem personer, der taler målsproget indfødte sprogbrugere .
B2	Kan med nogen anstrengelse opfange meget af det, der siges omkring vedkommende i en samtale, men kan finde det svært at deltage effektivt i en samtale mellem flere personer, der taler målsproget indfødte sprogbrugere , og som ikke ændrer deres sprog tale på nogen måde.
	Formel samtale (møder)
C2	Kan fastholde vedkommendes eget synspunkt i en formel samtale om komplekse emner ved at fremsætte velartikulerede og overbevisende argumenter, uden at det går ud over andre indfødte samtalepartnere.
	At interviewe og at blive interviewet
C2	Kan fastholde vedkommendes synspunkt i dialogen særdeles overbevisende ved at strukturere talen og interagere autoritativt med en ikke-anstrengt, fuldstændig velflydende tale som interviewer eller interviewet, uden at det virker anstrengende over for andre indfødte samtalepartnere.
	Sociolingvistisk adækvathed
C2	Opfanger stort set alle sociolingvistiske og sociokulturelle implikationer i det sprog, der anvendes af sprogligt dygtige samtalepartnere i målsproget indfødte sprogbrugere og kan reagere adækvat.
B2	Kan fastholde relationer med personer, der taler målsproget indfødte sprogbrugere uden uhensigtsmæssigt at more eller irritere dem eller forlange, at de opfører sig anderledes, end de ville have gjort med en anden sprogligt dygtig indfødt sprogbruger samtalepartner.
	Grad af velflydende sprogbrug
B2	Kan interagere med en grad af velflydende tale og spontanitet, som muliggør regelmæssig interaktion med personer, der taler målsproget indfødte sprogbrugere , uden at det medfører anstrengelse for nogen af parterne.

Appendiks 8

SUPPLERENDE DESKRIPTORER

Deskriptorerne i dette appendiks blev også udarbejdet, validerede og tilpassede i projektet med henblik på at udarbejde deskriptorer til mediering. De er ikke indeholdt i de udvidede illustrative deskriptorer af en af tre grunde: grundet dobbelthed, grundet at det ikke var muligt at udarbejde deskriptorer til et tilstrækkeligt antal niveauer eller grundet bemærkninger i konsultationsfaserne. Disse deskriptorer vil blive føjet til databasen med supplerende deskriptorer på Europarådets hjemmeside.

SKALAER

Tolkning	
<p>Bemærk: Som altid når mediering på tværs af sprog er på tale, kan brugerne nære et ønske om at udfylde deskriptoren ved at angive de involverede sprog, som i eksemplet med en C2 deskriptor:</p> <p><i>Can provide almost completely accurate simultaneous or consecutive interpretation into French of complex, formal discourse in German, conveying the meaning of the speaker faithfully and reflecting the style, register and cultural context without omissions or additions.</i></p>	
C2	<p>Kan næsten fuldstændigt præcist tolke simultant eller konsekutivt en kompleks, formel diskurs, idet talerens mening overføres loyalt og afspejler stil, register og kulturel kontekst uden udeladelser eller tilføjelser.</p> <p>Kan i uformelle situationer tolke simultant eller konsekutivt i et klart, flydende, velstruktureret sprog om et stort udvalg af almene og specialiserede emner, idet stil, register og finere betydningsnuancer formidles præcist.</p> <p>Kan tolke simultant eller konsekutivt, idet uforudsigelige problemer løses, mange nuancer og kulturelle referencer gengives ud over hovedbudskabet, selvom nogle udtryk ikke altid afspejler passende konventioner.</p>
C1	<p>Kan med flydende sprog tolke konsekutivt om et stort udvalg af emner af personlig, akademisk og faglig interesse, idet væsentlig information gengives klart og præcist.</p>
B2	<p>Kan mediere under et interview, idet kompleks information formidles, begge siders opmærksomhed henledes på baggrundsinformation, og der stilles afklarende og opfølgende spørgsmål efter behov.</p> <p>Kan tolke en velkomsttale, anekdote eller præsentation inden for eget område konsekutivt, forudsat taleren ofte gør ophold for netop at give tid til tolkning.</p> <p>Kan tolke konsekutivt om emner af almen interesse og/eller inden for eget område, idet vigtige udtalelser og synspunkter videregives, forudsat taleren ofte gør ophold for netop at give tid til tolkning og uddyber, hvis det er nødvendigt.</p> <p>Kan under et interview tolke og formidle detaljerede oplysninger pålideligt og kan give opfølgende oplysninger, selvom tolken må søge efter udtryk og nogle gange vil have behov for at bede om afklaring af visse formuleringer.</p>
B1	<p>Kan under et interview tolke og formidle enkle, faktuelle oplysninger, forudsat tolken kan forberede sig på forhånd, og talerne formulerer sig klart i et hverdagsprog.</p> <p>Kan tolke uformelt om emner af personlig eller aktuel interesse, forudsat talerne formulerer sig klart i almindeligt sprog, og tolken kan bede om afklaring og ophold for at planlægge, hvordan tingene skal udtrykkes.</p>

A2	<p>Kan tolke uformelt i hverdagsituationer, idet den væsentlige information formidles, forudsat talerne formulerer sig klart i et almindeligt sprog, og tolken kan bede om gentagelse og afklaring.</p> <p>Kan tolke uformelt i forudsigelige hverdagsituationer, idet information formidles mellem parterne om personlige ønsker og behov, såfremt talerne bidrager med formulering.</p> <p>Kan tolke enkelt i et interview og formidle enkel information om kendte emner, forudsat tolken kan forberede sig på forhånd, og talerne formulerer sig klart.</p> <p>Kan på en enkel måde indikere, at en anden måske kan hjælpe med tolkning.</p>
A1	Can communicate with simple words and gestures what basic needs a third party has in a particular situation.
Præ A1	<i>Ingen deskriptorer.</i>

Fonologisk kontrol: lydgenkendelse	
C2	Kan tydeligt inddrage relevante træk fra regionale og sociolingvistiske udtalevarianter på passende måde.
C1	Kan genkende træk af regionale og sociolingvistiske udtalevarianter og bevidst inddrage de fleste fremtrædende træk i talen.
B2	Kan genkende almindelige ord, når disse udtales med en anden regional variant end dem, vedkommende er vant til at høre.
B1	Er bevidst om, når forståelsesvanskeligheder forårsages af en regional udtalevariant.

INDIVIDUELLE DESKRIPTORER

Online samtale og diskussion	
C2	Kan præcist anvende talemåder, humoristisk sprog, idiomatiske forkortelser og/eller specialiseret register til at forstærke gennemslagskraften af kommentarer, der fremsættes i en online diskussion.
C1	<p>Kan præcist udtrykke ideer og meninger i en onlinediskussion om et komplekst eller specialiseret emne, der har forbindelse til eget felt, idet der overbevisende fremføres og reageres på komplekse argumentationssammenhænge.</p> <p>Kan kritisk vurdere onlinekommentarer og diplomatisk udtrykke negative reaktioner.</p>
B2+	Kan udnytte forskellige onlinemiljøer til at indlede og opretholde relationer, idet et flydende sprog anvendes til at dele erfaringer, og interaktionen videreføres ved at stille passende spørgsmål.
B2	<p>Kan uddybe et argument i en onlinediskussion ved at give begrundelser for eller imod et bestemt synspunkt, selvom nogle indlæg kan virke repetitive.</p> <p>Kan udtrykke grader af følelser i personlige onlineopslag, idet den personlige betydning af begivenheder og oplevelser fremhæves, og yderligere kommentarer besvares fleksibelt.</p> <p>Kan forklare mulige misforståelser i en onlinediskussion med et passende svar.</p>
B1	Kan indlede, videreføre og afslutte enkle onlinesamtaler om emner, som er velkendte, selv om nogle ophold med tid til svar i realtid er nødvendige.
A2	Kan skrive online i generelle vendinger, hvordan man har det, eller hvad man laver, og yderligere kommentarer besvares med simpel tak eller undskyldning.
Præ-A1	Kan oprette grundlæggende social kontakt online ved at bruge de mest enkle høfligheds vendinger til hilsen og farvel.

Målorienterede online transaktioner og samarbejde	
C1	Kan ved løbende at tilpasse registeret effektivt løse kommunikative og kulturelle problemer, som opstår i online dialog om samarbejde eller transaktioner.
A2+	Kan udveksle grundlæggende oplysninger med en positivt stemt samtalepartner online i forbindelse med diskussion af et problem eller en enkel fælles opgave.

Tilvejebringelse af en positiv atmosfære	
B2	<p>Kan tilvejebringe et trygt miljø, hvor der deles ideer og erfaringer, ved at give tydelige forklaringer og ved at opmuntre andre til at undersøge og diskutere et problem, som opstår, idet problemet relateres til egen erfaring.</p> <p>Kan bruge humor, der passer til situationen (fx en anekdote, en spøg eller en harmløs kommentar) for at skabe en positiv atmosfære eller aflede opmærksomheden.</p> <p>Kan skabe en positiv atmosfære og opmuntre til deltagelse ved at give både praktisk og følelsesmæssig støtte.</p>
B1	Kan skabe en positiv atmosfære ved den måde, vedkommende hilser og byder folk velkommen på, og kan stille en række spørgsmål, der viser interesse.

Bearbejdning af mundtlig og skriftlig tekst	
C1	<p>Kan klart og flydende i et velstruktureret sprog opsummere de væsentlige ideer, der præsenteres i komplekse tekster, uanset om ideerne vedrører egne interesseområder eller specialisering.</p> <p>Kan i tydelig, flydende, velstruktureret tale opsummere informationer og argumenter i komplekse, talte eller skrevne tekster om et stort udvalg af almene og specialiserede emner.</p>
B2+	Kan forklare talernes underforståede holdninger og hensigter.
B1+	Kan opsummere og kommentere faktuelle oplysninger inden for eget interessefelt.

Bearbejdning af skriftlig tekst	
B1	<p>Kan skriftligt opsummere hovedpunkterne i enkle informative tekster om emner, der er af personlig eller aktuel interesse.</p> <p>Kan skriftligt opsummere hovedpunkterne i talte eller skrevne informative tekster om emner af personlig interesse, idet enkle sætninger formuleres, og en ordbog anvendes.</p>

Visuel visning af information	
B2	<p>Kan gøre abstrakte begreber forståelige ved visuelt at vise dem (i mindmaps, tabeller, flowdiagrammer osv.), hvorved forståelsen fremmes ved at fremhæve og forklare sammenhængen mellem ideer.</p> <p>Kan vise information visuelt (med grafiske opstillinger såsom mindmaps, tabeller, flowdiagrammer osv.) for at gøre både nøglebegreberne og forholdet mellem dem (fx problem-og-løsning, sammenligning-og-forskel) mere forståelige.</p> <p>Kan ud fra en tekst vise hovedideerne i en grafisk figur (et mindmap, cirkeldiagram osv.) for at hjælpe andre med at forstå de anvendte begreber.</p> <p>Kan gøre nøglepunkterne i abstrakte begreber mere forståelige ved at vise informationen visuelt (i mindmaps, tabeller, flowdiagrammer osv.).</p> <p>Kan visuelt vise et begreb eller en proces for at gøre relationerne mellem informationerne eksplicit (fx i flowdiagrammer, tabeller, der viser årsag-og-virkning, problem-og-løsning).</p>
B1	<p>Kan kommunikere de væsentlige punkter i et begreb eller de vigtigste trin i en enkel procedure ved at bruge en tegning eller grafik.</p> <p>Kan tydeligt vise enkel information med grafik (fx en PowerPoint-slide med forskellen før/efter, fordele/ulempen, problem/løsning).</p> <p>Kan lave en tegning eller et diagram for at vise en enkel tekst, der er skrevet i højfrekvent sprog.</p>

Udtrykke personlig respons over for kreative tekster (inklusive litteratur)	
A2+	Kan udvælge enkle passager, som man er særligt glad for, fx fra et litterært værk til et citat.
A2	Kan i enkle sætninger forklare, hvordan man blev påvirket følelsesmæssigt af et litterært værk.

Analyse og kritik af kreative tekster (inklusive litteratur)	
C2	Kan analysere komplekse litterære værker, idet betydninger, holdninger og implicitte meninger belyses.
C1	Kan forklare effekten af retoriske/litterære virkemidler på læseren, fx den måde, hvorpå forfatteren skifter stil for at formidle forskellige sindsstemninger.

Lettere interaktion ved samarbejde	
B2+	Kan tilskynde til deltagelse, introducere emner og styre indlæg om forhold inden for egne akademiske eller faglige kompetencer.
B2+	Kan føre fortegnelse over ideer og beslutninger i gruppearbejde, kan diskutere disse med gruppen og strukturere en rapport, som præsenteres for et plenum.
B2	Kan bryde ind for at fremme en fælles problemløsning, som er igangsat af en anden person.

Samarbejde med henblik på at skabe mening	
B2+	Kan sammenfatte nøglepunkterne ved afslutningen af en diskussion.

At styre interaktioner	
B2+	Kan bryde ind for at løse problemer i en gruppe og for at forebygge social isolation af en deltager.
B2	Kan give klare instruktioner i forbindelse med at organisere gruppearbejde i små grupper eller to og to og kan afslutte gruppearbejdet med sammenfattende rapporter i et plenum.

At opmuntre til samtale om begreber	
B2+	<p>Kan effektivt styre arbejdet uden at afbryde rytmen, idet der tages noter og senere gives tydelig feedback.</p> <p>Kan styre gruppearbejde, idet opmærksomheden henledes på kendetegnene for det gode arbejde og ved at opmuntre gensidig evaluering.</p> <p>Kan styre en mindre gruppediskussion for at sikre, at ideerne ikke blot udveksles, men anvendes til at opbygge en argumentationsrække eller en forespørgsel.</p>
B2	Kan præsentere information og instruere andre i at bruge informationen selvstændigt til at forsøge at løse et problem.

At facilitere det flerkulturelle rum	
C1	<p>Kan genkende forskellige konventioner for kommunikation og disses indvirkning på forskellige diskursprocesser. Kan tilpasse egen kommunikation i overensstemmelse hermed og kan bidrage til at fastsætte relevante "regler" for at fremme effektiv interkulturel kommunikation.</p> <p>Kan interagere fleksibelt og effektivt i situationer, hvor interkulturelle problemer skal erkendes, og opgaver skal løses sammen. Dette kræver en evne til på samme tid at tilhøre en gruppe/grupperne, afbalancere kontakten og holde afstand.</p>

B2+	Kan sætte sig selv i en anden persons sted samt en andens måde at tænke og føle på for at kunne svare passende med både ord og handlinger.
B2	Kan skabe en relation til medlemmer af andre kulturer, idet man viser interesse og empati gennem spørgsmål, tilkendegivelse af enighed og indkredsning af følelsesmæssige og praktiske behov. Kan tilskynde til en diskussion uden at være dominerende og kan udtrykke forståelse og påskønnelse af forskellige ideer, følelser og synspunkter og kan tilskynde deltagerne til at deltage og reagere på andres ideer. Kan bidrage til at skabe fælles forståelse baseret på påskønnelse af brugen af direkte/indirekte og explicit/implicit kommunikation.

At facilitere kommunikation i prekære situationer og ved uenighed

B2+	Kan fremme diskussion i prekære situationer eller ved uoverensstemmelser ved at skitsere de væsentlige problemer, der skal løses. Kan formulere åbne, neutrale spørgsmål for at få information om prekære emner og samtidig nedtrappe pinlige eller grænseoverskridende situationer. Kan bruge gentagelse og omskrivning til at vise en detaljeret forståelse af hver sides krav til en aftale. Kan forklare baggrunden for en vanskelig situation eller uenighed ved at gentage og opsummere de forskellige meninger. Kan afklare interesser og mål i en forhandling med åbne spørgsmål, der formidler en neutral atmosfære. Kan højne diskussionen ved uenighed, idet problemets opståen forklares, forskellige argumentationsrækker fremlægges, fælles holdninger afdækkes, og kan skitsere væsentlige problemer, der skal løses. Kan hjælpe parter, der er uenige, med at overveje forskellige mulige løsninger ved at afveje fordele og ulemper ved hver løsning. Kan vurdere den ene parts holdning ved uenighed og kan invitere parterne til at genoverveje et spørgsmål, idet parternes argumentation relateres til den pågældende parts erklærede mål.
B2	Kan opsummere det væsentlige i det aftalte.

Bygge videre på eksisterende viden

B2	Kan øge deltagernes bevidsthed om, hvordan noget bygger på deltagernes eksisterende viden ved at vise og forklare visuelt materiale (fx diagram, graf, tabel, flowdiagram). Kan tydeligt forklare, hvordan ny viden vil bygge på eksisterende viden.
-----------	---

At opløse kompliceret information

C1	Kan gøre et komplekst emne mere forståeligt ved at opbygge trin for trin eller fremlægge argumentationsrækken og ved at opsummere nøglepunkter.
-----------	---

At tilpasse sprog

C1	Kan gøre informationen i en kompleks skriftlig tekst (fx en videnskabelig artikel) mere tilgængelig ved at præsentere indholdet i en anden genre og register.
B2+	Kan tilpasse artikulation, tryk på ord i sætningen, intonation, hastighed og længde for at strukturere indholdet og kan fremhæve vigtige aspekter og markere overgange fra et emne til et andet. Kan gøre svære begreber i en kompleks mundtlig eller skriftlig tekst mere forståelige gennem omskrivning.
B1+	Kan bruge omskrivning til at forklare indholdet af en mundtlig eller skriftlig tekst om et kendt emne i en forenklet og mere konkret form.

At forbedre en oplysningstung tekst	
B2	Kan understøtte forståelsen af ukendt sprog i en tekst ved at give yderligere eksempler, der indeholder et lignende sprog.

At strømline en tekst	
C1	Kan omskrive en kompleks kildetekst, idet den omstruktureres for at fokusere på de væsentligste punkter for målgruppen.
B2	Kan sortere den relevante information fra forskellige dele af kildeteksten for at guide modtageren til at forstå de væsentlige punkter. Kan sortere information fra forskellige dele af kildeteksten for at gøre modstridende oplysninger og argumenter i teksten tilgængelige. Kan fjerne gentagelser og sidespor i en tekst for at gøre det væsentlige budskab tilgængeligt.

At bygge på flerkulturelt repertoire	
C2	Kan både personligt og på skrift effektivt anvende en bred vifte af avancerede kommunikative strategier til at beordre, argumentere, overtale, fraråde, forhandle, rådgive og vise empati på en kulturelt passende måde.
B2+	Kan udnytte viden om ligheder og forskelle mellem kulturer til vellykket interkulturel kommunikation inden for både private og faglige områder.
B2+	Kan deltage i kommunikation på en passende måde og kan overholde de vigtigste verbale og nonverbale konventioner og ritualer, der passer til konteksten, og kan håndtere de fleste vanskeligheder, der opstår.
B2	Kan genkende kulturelle stereotyper – gunstige såvel som diskriminerende – og beskrive, hvordan disse påvirker egen eller andres adfærd. Kan analysere og forklare den balance, som man personligt opretholder i processen mellem kulturtilpasning og bevaring af egen kultur. Kan tilpasse egen adfærd og verbale udtryk til nye kulturelle sammenhænge, idet bevidst uhøflig adfærd undgås. Kan forklare egen fortolkning af kulturelt specifikke holdninger, praksis, overbevisninger og værdier, idet ligheder og forskelle mellem egen og andres kulturer påpeges.
B2	Kan kommentere kulturelle forskelle, sammenligne dem i dybden med egne erfaringer og traditioner. Kan interagere effektivt i en situation, hvor man skal forstå interkulturelle forskelle for at løse en opgave i fællesskab. Kan forhøre sig om relevante kulturelle normer og kulturel praksis, mens man samarbejder i en interkulturelt sammenhæng og kan derefter anvende den opnåede viden, mens man arbejder løbende.

Flerkulturel forståelse	
A2	Kan udnytte et let forståeligt ordforråd (fx internationale udtryk, ord med fælles sprogrødder for forskellige sprog - som "bank" eller "musik") for at skabe sig en antagelse om betydningen af en tekst.

Bygge videre på et flersproget repertoire	
C2	Kan låne metaforer og andre talefigurer fra <i>andre sprog i eget flersprogede repertoire</i> for at skabe retorisk effekt, idet disse uddybes, omformuleres og forklares efter behov.
C1	Kan fortælle en joke <i>fra et andet sprog</i> , idet pointen bibeholdes på originalsproget, fordi joken afhænger af originalsproget, og kan derefter forklare joken til de modtagere, der ikke forstår den.

B2	<p>Kan følge med i en samtale omkring sig, der foregår <i>på et eller flere sprog, hvor man har passiv sprogkompetence</i> og kan udtrykke sit bidrag på et sprog, der forstås af en eller flere af samtalepartnerne.</p> <p>Kan medvirke til forståelse og udvikling af ideer i flersproget gruppearbejde, hvor deltagerne udviser fleksibilitet ved brugen af <i>forskellige sprog i det flersprogede repertoire</i>.</p> <p>Kan håndtere interaktion på <i>to eller flere sprog i det flersprogede repertoire</i> for at holde en diskussion eller en opgave i gang, idet de øvrige deltagere tilskyndes til at udvise fleksibilitet i brugen af deres sprog.</p> <p>Kan aktivere en flersproget gruppe i forbindelse med en opgave og kan tilskynde til bidrag på forskellige sprog ved at fortælle en historie eller en hændelse på <i>et sprog i eget flersprogede repertoire</i> og kan derefter forklare historien på et andet sprog.</p> <p>Kan anvende og om nødvendigt forklare et udtryk fra et andet sprog i eget flersprogede repertoire i forbindelse med et begreb, hvor et passende udtryk ikke synes at eksistere i <i>det anvendte sprog</i>.</p>
B1	<p>Kan bruge et passende ord fra <i>et andet sprog, som samtalepartneren taler</i>, når man ikke selv kan komme i tanker om et <i>passende udtryk i det talte sprog</i>.</p>

TEGNSROGSKOMPETENCER

Tegnsprogsrepertoire	
C2	Kan beskrive et fænomen, fx en UFO, på en kreativ, abstrakt måde.
C1	Kan skabe et originalt, kunstfærdigt tegnsprog, hvor man går ud over kendt ordforråd.
B2+	<p>Kan præcist beskrive forskellige aspekter af objekter og begivenheder.</p> <p>Kan præcist forklare konsekvenserne af en beslutning.</p>
B2	<p>Kan bruge tegnsprog til indirekte beskeder (indirekte spørgsmål, forespørgsler, ønsker og krav).</p> <p>Kan opsummere et forslag (fx der stemmes om noget), idet det formuleres mere simpelt med relevant ordforråd.</p> <p>Kan klart og præcist udtrykke hvad man ønsker på trods af begrænsninger i ordforrådet.</p> <p>Kan ændre tegn manuelt eller ikke-manuelt.</p>
B1+	<p>Kan bruge sammenligning til at karakterisere mennesker og objekter.</p> <p>Kender specifikke tegnsprogsudtryk i tegnsprogskulturen.</p> <p>Kan diskutere fordele og ulemper ved et emne.</p>
B1	<p>Kan efterligne levende væseners adfærd (mennesker, dyr) ved at udføre en handling.</p> <p>Kan med simple sætninger beskrive de besøgte steder (fx fra en ferie).</p> <p>Kan omskrive begreber uden at kende de rette tegn for de omhandlede begreber.</p>
A2+	Kan forklare noget på en forståelig måde.
A2	<p>Kan forstå en enkel tegnsprogstekst på trods af et simpelt ordforråd.</p> <p>Kan angive dyr med leksikale tegn.</p> <p>Kan korrekt udføre nyt tegnsprog, fx for personer eller farver.</p>
A1	<p>Kan forstå almindelige udtryk i en dialog (fx hilsen eller tak).</p> <p>Kan forstå leksikale tegn for måneder, dage, antal og gange.</p> <p>Kan forstå hilsener i tegnsprog.</p> <p>Kan forstå leksikale tegn for dyr.</p> <p>Kan følge simple instruktioner, forklaringer og årsagsforklaringer.</p> <p>Kan anvende simpel mundaf læsning, som er passende for konteksten.</p>

Diagrammatisk nøjagtighed	
C1	Kan vise objekters/levende væseners bevægelser (fx hvordan forskellige dyr går).
B2+	Kan udtrykke sammenligning (det samme som..., forskellig fra...).
B1+	Kan danne flertalsformer med tegnsprog.
B1	Kan bruge forskellige former for at udtrykke en benægtelse.
A1	Kan forstå enkle udsagn.

Sociolingvistisk adækvathed og kulturelt repertoire	
C1	Kan henføre et udsagn til et sociokulturelt register. Kan forstå angivelser for vigtige love, institutioner og døveorganisationer (fx WFDYS, EFSLI).
B2+	Kan forklare lokale sociokulturelle vaner og regler, fx en valgprocedure. Kan henvise til personer, der er vigtige i døvesamfundet og for tegnsprog (regionalt og internationalt). Kan lave (indirekte) referencer til vigtige datoer, personer og institutioner i landet.
B1+	Kan diskret henvise til personer, der er til stede, fx ved at anvende et mindre tegnsprogsområde eller ved at holde en hånd foran pegefingern, så det ikke er tydeligt hvem fingeren peget på. Kan vise institutioner, love og lovgivning, som er vigtige for tegnsproget i landet.
B1	Kender navne på relevante ministerier og politiske partier i landet. Kender de organisationer, som er de vigtigste for døve (fx døves nationalråd, foreninger). Kender det nationale tegnsprogssituation, fx for Schweiz: 3 tegnsprog; 5 dialekter af det schweizisk-tyske tegnsprog (DSGS).

Tegnsprogets tekststruktur	
B2+	Kan fortælle en historie fra start til slut uden at udelade dele af den. Kan ved en beskrivelse overholde den kanoniske orden i en stedlig placering (fx ved at navngive store faste objekter før små bevægelige objekter, og kan introducere bevægelige objekter efter statiske objekter).
B2	Kan producere en tekst med en klar udviklingslinje. Kan henvise til fx handlingen i en film, en tegneserie, en fortælling. Kan give tilstrækkelig vigtig information på passende vis og udelade sidespor, som ikke er vigtige. Kan på flydende sprog binde visse tegn sammen til en kort sammenhængende tekst. Kan kontrastere og redegøre for andres holdninger.
B1+	Kan anvende personlige oplevelser som eksempler for at understøtte et argument.
B1	Kan opremse synlige karakteristika i den korrekte rækkefølge ved beskrivelse af en person, en romanfigur, eller et dyr (fx fra hoved til tå.) Kan klart besvare nøglespørgsmål til en tekst.

Tegnsprogsrum og perspektiver	
Above C2	Kan anvende en række forskellige tegnsprogsformer og tegnsprogsteknikker på en kunstnerisk måde.

C1	Kan forbinde begivenheder med særlige følelser, som de nære omgivelser fremkalder (fx solopgang med følelsen af glæde).
B2	Kan overbevise folk, fx til at registrere sig til en begivenhed.
B1+	Kan sætte de nødvendige rammer for en tekst (lys, baggrund, rummets atmosfære).
A2	Kan vise følelser på ikke-manuelle måder.

Sprogbevidsthed og fortolkning	
C2	Kan skelne mellem og vurdere forskellige typer begrundelser, fx logiske, moralske, pragmatiske. Kan se, hvornår tegnsprogsbrugeren overdriver aspekter af et emne for at opnå en særlig effekt. Kan forstå kunstneriske visninger af tanker og følelser.
C1	Kan udlede specifikt ordvalg om emnet ud fra konteksten. Kan forstå hovedideerne i en kompleks tekst, selv om der er huller i forståelsen af nogle detaljer. Kan bedømme, om en tekst har de rette spændingselementer, som sikrer fordybelse i handlingen. Kan bedømme teksters stilistiske raffinement. Kan forstå og forklare indholdet og den tilsigtede emotionelle effekt af en tekst.
B2+	Kan skelne fakta fra holdninger. Kan forklare, hvorfor en tekst er gribende.
B2	Kan identificere en person eller figur ved at tolke personlighedstræk eller den efterlignede eller antydede adfærd fra tegnsprogsbrugers side (fx at en genert person gerne ser til siden, og at en udadvendt person kommer hen og siger goddag). Kan skelne mellem en beskrivelse af andres holdninger og tekstforfatterens personlige holdning. Kan udtrække nøgleinformation fra en rapport og sætte den i kronologisk orden.
B1+	Kan forstå og angive samtalepartnerens holdning til et emne. Kan danne en egen mening om teksten.

Formidlingshastighed	
C2	Kan hurtigt udtrække relevante detaljer selv fra lange tegnsprogstekster.

Appendiks 9

KILDER TIL NYE BESKRIVELSER

Abbe A., Gulick L. M. V. and Herman J. L. (2007), *Cross-cultural competence in army leaders: a conceptual and empirical foundation*, United States Army Research Institute for the Behavioral and Social Sciences, Arlington, VA, available at www.dtic.mil/docs/citations/ADA476072, accessed 9 September 2019.

Alberta Teachers of English as a Second Language (2005), *Section 7. Intercultural Communicative Competence. ATESL Adult ESL Curriculum Framework*, Alberta Teachers of English as a Second Language, Figure 2, Adapted Intercultural Knowledge and Skills Strand of the Massachusetts Curriculum Framework, available at www.atesl.ca/resources/resource-library/, accessed 9 September 2019.

Alexander R. (2008), "Culture, dialogue and learning: an emerging pedagogy", in Mercer N. and Hodgkinson S. (eds), *Exploring talk in schools*, Sage, London, pp. 91-114.

ALTE Can Do Statements 2001, Appendix D in the CEFR 2001, available at www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages, accessed 9 September 2019.

Association of American Colleges and Universities, *Intercultural Knowledge and Competence Value Rubric*, available at www.aacu.org/value/rubrics/intercultural-knowledge, accessed 9 September 2019.

Barrett M. (2013), "Intercultural competence: a distinctive hallmark of interculturalism?", in Barrett M. (ed.), *Interculturalism and multiculturalism: similarities and differences*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, pp. 147-68.

Barrett M. (2014), "Competences for democratic culture and intercultural dialogue (CDCID)", 3rd meeting of the Ad hoc group of experts, Strasbourg, Council of Europe, 16 and 17 June, Phase One of CDCID: Collation of Existing Competence Schemes, CDCID 3/2014 – Doc.4.0.

Barrett M. et al. (2014), *Developing intercultural competence through education*, Pestalozzi Series No. 3, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16808ce258>, accessed 9 September 2019.

Beacco J.-C., Porquier R. and Bouquet S. (2004), *Niveau B2 pour le français : Un référentiel*, Didier, Paris.

Beacco J.-C. et al. (2006), *Niveau A1.1 pour le français/référentiel DILF livre*, Didier, Paris.

BULATS Summary of typical candidate abilities (global scale), available at www.englishtest.it/wp-content/uploads/2015/05/Cambridge_English_BULATS_Sample_Certificate.pdf, accessed 9 September 2019.

Byram M. (1997), *Teaching and assessing intercultural communicative competence*, Multilingual Matters, Clevedon, Somerset.

Cambridge Assessment Scales for Speaking: see www.cambridgeenglish.org/exams-and-tests/cambridge-english-scale/, accessed 9 September 2019.

Cambridge Common Scale for Writing: Overall Writing Scales, available in, for example *Cambridge English Business Certificates. Handbook for teachers for exams from 2016*, available at www.cambridgeenglish.org/images/business-english-certificates-handbook-for-teachers.pdf, accessed 9 September 2019.

Cambridge Overall Speaking Scales.

Cambridge Overall Writing Scales.

CARAP/FREPA, *A Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures*, available at <http://carap.ecml.at>, accessed 9 September 2019.

CEFR-J project for Japanese secondary school learners of English, 2011: for an update, see <http://events.cambridgeenglish.org/alte-2014/docs/presentations/alte2014-masashi-negishi.pdf>, accessed 9 September 2019; see also Negishi, Takada and Tono (2013).

Center for Applied Linguistics, Washington DC: Descriptors from translation collected in 1992 and included in the bank of descriptors for the CEFR descriptor research, but never used.

Center für berufsbezogenen Sprachen, das Sprachen-Kompetenzzentrum der Sektion Berufsbildung des BMBF, Vienna.

CERCLES Portfolio descriptors, included in Lenz P. and Schneider G. (2004), "A bank of descriptors for self-assessment in European Language", available at www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors, accessed 9 September 2019.

Common European Framework of Reference for Sign Languages: development of descriptors for Swiss-German Sign Language. Swiss National Science Foundation research project. ZHAW: Zurich University of Applied Sciences, School of Applied Linguistics, Institute of Language Competence.

Corcoll López C. and González-Davies M. (2016), "Switching codes in the plurilingual classroom", *ELT Journal* No. 70, 1 January 2016, pp. 67-77.

Council of Europe, *Autobiography of intercultural encounters*, available at www.coe.int/lang-autobiography, accessed 9 September 2019.

Creese A. and Blackledge A. (2010), "Translanguaging in the bilingual classroom: a pedagogy for learning and teaching?", *Modern Language Journal* Vol. 94, No. 1, pp. 103-15.

Dunbar S. (1992), "Integrating language and content: a case study", *TESL Canada Journal* Vol. 10, No. 1, pp. 62-70.

Eaquals (2008), *Eaquals can do SIP: Eaquals/ALTE Portfolio Descriptor revision*, available at www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors, accessed 9 September 2019.

ELTDU (1976), "Stages of attainment scale", English Language Development Unit, Oxford University Press, Oxford.

Eurocentres adaptation of ELTDU scale: see www.eurocentres.com, accessed 9 September 2019.

European Language Portfolio Serial No. 1 (Prototype based closely on CEFR/Swiss project descriptors), see: www.coe.int/en/web/portfolio, accessed 9 September 2019.

European Profiling Grid, EPG Project, available at www.epg-project.eu, accessed 9 September 2019.

Fantini A. and Tirmizi A. (2006), "Exploring and assessing intercultural competence", World Learning Publications, Paper 1, http://digitalcollections.sit.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1001&context=worldlearning_publications, accessed 17 July 2018.

Federal Bureau of Investigation, Washington DC, Descriptors from translation collected in 1992 and included in the bank of descriptors for the CEFR descriptor research, but never used.

Frau-Meigs D. (2007), "General Rapporteur's report on the workshop on 'Media literacy and human rights: education for sustainable democratic societies'", Graz, Austria, 5 to 7 December 2007.

GCSE: UK General Certificate of Secondary Education, assessment criteria for English.

Glaboniat M. et al. (2005), *Profile deutsch A1 – C2. Lernzielbestimmungen, Kannbeschreibungen, Kommunikative Mittel*, Langenscheidt, Munich.

Gollob R., Krapf P. and Weidinger W. (eds) (2010), *Educating for democracy: background materials on democratic citizenship and human rights education for teachers*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16802f727b>, accessed 9 September 2019.

Green A. (2012a), *Language functions revisited: theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range*, English Profile Studies, Volume 2, UCLES/Cambridge University Press, Cambridge.

Green A. (2012b), "Performance conditions added to descriptors", appendix to *Language functions revisited: theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range*. English Profile Studies, Volume 2, UCLES/Cambridge University Press, Cambridge.

Grindal K. (1997), *EDC: Basic Concepts and Core Competences: The approach in Norway*, Council of Europe Publishing, Strasbourg.

GSE (Global Scale of English: Pearson), available at www.pearson.com/english/about/gse/learning-objectives.html, accessed 9 September 2019.

Hardman F. (2008), "Teachers' use of feedback in whole-class and group-based talk", in Mercer N. and Hodgkinson S. (eds), *Exploring talk in schools*, Sage, London, pp. 131-50.

HarmoS: EDK (Schweizerischer Konferenz der Kantonalen Erziehungsdirektoren) (2008), Projekt Bildungsstandards HarmoS: Vorschläge für Basisstandards Fremdsprachen, available at www.edk.ch/dyn/11659.php, accessed 9 September 2019.

Himmelmann G. (2003), *Zukunft, Fachidentität und Standards der politischen Bildung*, Institut für Sozialwissenschaften, TU Braunschweig, Braunschweig [unpublished, summarised in Byram, 2008, *From foreign language education to education for intercultural citizenship*, Multilingual Matters, Toronto].

Hodel H., Pädagogischer Hochschule Luzern: Descriptors for Literature 2007. Descriptors for Literature 2013 (Personal communication: work in progress in HarmoS-related national project on objectives for school years).

Huber J., Mompoint-Gaillard P. and Lázár I. (eds) (2014), *TASKs for democracy: developing competences for sustainable democratic societies*, Council of Europe Publishing, Strasbourg.

INCA Project (2004), *Intercultural Competence Assessment*, INCA Assessor Manual, available at ec.europa.eu/migrant-integration/librarydoc/the-inca-project-intercultural-competence-assessment, accessed 9 September 2019.

Interagency Language Roundtable, Scale of Proficiency, available at www.govtilr.org, accessed 9 September 2019.

Jørgensen J. N. et al. (2011), "Polylinguaging in superdiversity", *Diversities* Vol. 13, No. 2, pp. 22-37, available at www.unesco.org/shs/diversities/vol13/issue2/art2, accessed 9 September 2019.

Karwacka-Vögele K. (2012), "Towards indicators for intercultural understanding", in Huber J. (ed.), *Intercultural competence for all: preparation for living in a heterogeneous world*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, pp. 51-60.

King J. and Chetty R. (2014), "Codeswitching: linguistic and literacy understanding of teaching dilemmas in multilingual classrooms", *Linguistics and Education* Vol. 25, pp. 40-50.

Koch L. [co-author of Swiss ELP 2000 (CH-2000)], Proposed additional descriptors for reading in a secondary school context (unpublished).

Lázár I. et al. (eds), *Developing and assessing intercultural communicative competence. A guide for language teachers and teacher educators*, Council of Europe Publishing, Strasbourg/Graz, available at http://archive.ecml.at/mtp2/publications/B1_ICCinTE_E_internet.pdf, accessed 9 September 2019.

Lenz P. and Berthele R. (2010), "Assessment in plurilingual and intercultural education", Satellite Study No. 2 accompanying Beacco J.-C. et al. (2016a), *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*, Language Policy Unit, Council of Europe, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16805a1e55>, accessed 9 September 2019.⁵⁷

Lewis G., Jones B. and Baker C. (2012), "Translanguaging: developing its conceptualisation and contextualisation", *Educational Research and Evaluation* Vol. 18, No. 7, pp. 655-70.

LICI Project, *Handbook: language in content instruction*, available at www.yumpu.com/en/document/view/17817415/language-in-content-instruction-lici-project, accessed 9 September 2019.

Lingualevel/IEF (Swiss) project for 13-15 year olds, 2009, available at www.lingualevel.ch, accessed 9 September 2019.

Lüdi G. (2014), "Dynamics and management of linguistic diversity in companies and institutes of higher education: results from the DYLAN project", in Gromes P. and Hu A. (eds), *Plurilingual Education: policies – practices – language development*, Studies on Linguistic Diversity 3, John Benjamins, Hamburg, pp. 113-18.

Mercer N. and Dawes L. (2008), "The value of exploratory talk", in Mercer N. and Hodgkinson S. (eds), *Exploring talk in schools*, Sage, London, pp. 55-72.

MIRIADI Project, Skills reference data on multilingual communication in intercomprehension, available at www.miriadi.net/en/printpdf/book/export/html/746, accessed 9 September 2019.

National Institute for Dispute Resolution (1995), "Performance-based assessment: a methodology, for use in selecting, training and evaluating mediators", Washington DC, available at www.convenor.com/uploads/2/3/4/8/23485882/method.pdf, accessed 9 September 2019.

Negishi M., Takada T. and Tono Y. (2013), "A progress report on the development of the CEFR-J", in Galaczi E. D. and Weir C. J. (2013) (eds), *Exploring Language Frameworks: proceedings of the ALTE Kraków Conference, July 2011*, Studies in Language Testing Series No. 36, Cambridge University Press, Cambridge, pp. 135-63.

Neuner G. (2012), "The dimensions of intercultural education", in Huber J. (ed.), *Intercultural competence for all: preparation for living in a heterogeneous world*, Pestalozzi Series No. 2, Council of Europe Publishing, Strasbourg, pp. 11-49, available at <https://rm.coe.int/16808ce20c>, accessed 9 September 2019.

---

57. The document was prepared for the Policy Forum "The right of learners to quality and equity in education – The role of linguistic and intercultural competence", which took place in Geneva, Switzerland from 2 to 4 November 2010.

- Newby D. et al. (2006), "European Portfolio for Student Teachers of Languages", EPOSTL, European Centre for Modern Languages, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at www.ecml.at/tabid/277/PublicationID/16/Default.aspx, accessed 9 September 2019.
- North-South Centre of the Council of Europe (2012), "Global education guidelines. A handbook for educators to understand and implement global education", North-South Centre of the Council of Europe, Lisbon, available at <https://rm.coe.int/168070eb85>, accessed 9 September 2019.
- Oatley K. (1994), "A taxonomy of the emotions of literary response and a theory of identification in fictional narrative", *Poetics* Vol. 23, pp. 53-74.
- OECD (2005), "The definition and selection of key competencies. Executive summary", Organisation for Economic Co-operation and Development/DeSeCo, Paris, available at www.oecd.org/pisa/35070367.pdf, accessed 9 September 2019.
- Pierce K. M. and Gilles C. (2008), "From exploratory talk to critical conversations", in Mercer N. and Hodgkinson S. (eds), *Exploring talk in schools*, Sage, London, pp. 37-54.
- Purves A. C. (1971), "The evaluation of learning in literature", in Bloom B. S., Hastings J. T. and G. F. Madaus (eds), *Handbook of formative and summative evaluation of student learning*, McGraw-Hill, New York, pp. 699-766.
- Research Centre for Language Teaching, Testing and Assessment, National and Kapodistrian University of Athens, Mediation descriptors related to the mediation tasks in the Greek KPG examinations.
- Schneider G., North B. and Koch L. (2000), *A European Language Portfolio*, Berner Lehrmittel und Medienverlag, Berne.
- Takala S. (unpublished), AMMKIA: Finnish Project.
- Thompson S., Hillman K. and De Bortoli L. (2013), *A Teacher's Guide to PISA Reading Literacy*, ACER, Melbourne, available at www.acer.org/files/PISA_Thematic_Report_-_Reading_-_web.pdf, accessed 9 September 2019.
- Trim J. L. M., "C1 Level Can Do Specifications for Profile Deutsch", Appendix A, in Green A. (2012), *Language functions revisited: theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range*, English Profile Studies, Volume 2, UCLES/Cambridge University Press, Cambridge.
- Tuning Educational Structures in Europe (n.d.-a), *Approaches to teaching, learning and assessment in competences based degree programmes*, available at <http://tuningacademy.org/?lang=en>, accessed 9 September 2019.
- Tuning Educational Structures in Europe (n.d.-b), *Generic competences*, available at <http://tuningacademy.org/?lang=en>, accessed 9 September 2019.
- Tuning Educational Structures in Europe (n.d.-c), *Education – Specific competences*, available at <http://tuningacademy.org/?lang=en>, accessed 9 September 2019.
- Vacca J. S. (2008), "Using scaffolding techniques to teach a social studies lesson about Buddha to sixth graders", *Journal of Adolescent and Adult Literacy* Vol. 51, No. 8, pp. 652-8.
- Vollmer H. and Thürmann E. (2016), "Language sensitive teaching of so-called non-language subjects: a checklist", in Beacco J.-C. et al. (eds), *A handbook for curriculum development and teacher training – The language dimension in all subjects*, Council of Europe Publishing, Strasbourg.⁵⁸
- Walqui A. (2006), "Scaffolding instruction for English language learners: a conceptual framework", *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* Vol. 9, No. 2, pp. 159-80.
- Webb N. (2009), "The teacher's role in promoting collaborative dialogue in the classroom", *British Journal of Educational Psychology* Vol. 78, No. 1, pp. 1-28.
- Zwiers J. (2008), *Building academic language*, Jossey-Bass, San Francisco.

58. . An extended version of this checklist has been published in German: Thürmann, Eike and Vollmer, Helmut Johannes (2012), "Schulsprache und Sprachsensibler Fachunterricht: Eine Checkliste mit Erläuterungen", in Röhner C. and Hövelbrinks B. (eds), *Fachbezogene Sprachförderung in Deutsch als Zweitsprache*, Juventa, Weinheim, pp. 212-33.

Appendiks 10

ONLINE RESSOURCER

- ALTE (2011), "Manual for language test development and examining – For use with the CEFR", Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/1680667a2b>, accessed 9 September 2019.
- Bank of supplementary descriptors, available at www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors, accessed 9 September 2019.
- Barrett M. et al. (2016), *Competences for democratic culture: living together as equals in culturally diverse democratic societies*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16806ccc07>, accessed 10 December 2019.
- Beacco J.-C. et al. (2016a), *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16806ae621>, accessed 9 September 2019.
- Beacco J.-C. et al. (2016b), *A Handbook for Curriculum Development and Teacher Training: the language dimension in all subjects*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16806af387>, accessed 9 September 2019.
- Beacco J.-C. and Byram M. (2007), *From Linguistic Diversity to Plurilingual Education: guide for the development of language education policies in Europe*, Language Policy Division, Council of Europe, available at <https://rm.coe.int/16802fc1c4>, accessed 9 September 2019.
- CEFR QualiMatrix, A quality assurance matrix for CEFR use, available at www.ecml.at/CEFRqualitymatrix, accessed 9 September 2019.
- CEFRTrain (Common European Framework of Reference for Languages in Teacher Training): www.helsinki.fi/project/ceftrain/index.php.35.html, accessed 9 September 2019.
- Competences for Democratic Culture*: available at www.coe.int/competences, accessed 9 September 2019.
- Coste D. and Cavalli M. (2015) *Education, Mobility, Otherness – the mediation functions of schools*, Language Policy Unit, Council of Europe, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16807367ee>, accessed 9 September 2019.
- Committee of Ministers, Recommendation CM/Rec(2008)7 on the use of the Council of Europe's Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and the promotion of plurilingualism, available at https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805d2fb1, accessed 9 September 2019.
- Committee of Ministers, recommendations on language and language learning: available at www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/recommendations, accessed 9 September 2019.
- Council of Europe (2001), *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*, Cambridge University Press, Cambridge, available at <https://rm.coe.int/1680459f97>, accessed 9 September 2019.
- Council of Europe (2009a), *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – a manual*, Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/1680667a2d>, accessed 9 September 2019.
- Council of Europe (2009b), *Autobiography of Intercultural Encounters*, available at www.coe.int/t/dg4/autobiography/default_en.asp, accessed 9 September 2019.
- Council of Europe (2018), *Reference framework of competences for democratic culture*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at <https://go.coe.int/mWYUH>, accessed 17 April 2020.
- Council of Europe, Official texts and guidelines relating to linguistic integration of adult migrants: available at www.coe.int/en/web/lang-migrants/officials-texts-and-guidelines, accessed 9 September 2019.

Eaquals “Practical resources for language teaching”, available at www.eaquals.org/our-expertise/cefr/our-work-practical-resources-for-language-teaching/, accessed 9 September 2019.

European Centre for Modern Languages of the Council of Europe: see www.ecml.at, accessed 9 September 2019.

European Centre for Modern Languages thematic pages for the CEFR and the ELP: see www.ecml.at/Thematicareas/CEFRandELP/tabid/1935/language/en-GB/Default.aspx, accessed 9 September 2019.

Europass: see <http://europass.cedefop.europa.eu/>, accessed 9 September 2019.

European Language Portfolio (ELP): www.coe.int/en/web/portfolio, accessed 9 September 2019.

FREPA/CARAP, *A Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures*, available at <http://carap.ecml.at/Accueil/tabid/3577/language/en-GB/Default.aspx>, accessed 9 September 2019.

Goodier T. (ed.) (2018), *Collated Representative Samples of Descriptors of Language Competences Developed for Young Learners – resource for educators, Volume 1: Ages 7-10*, Education Policy Division, Council of Europe, available at <https://rm.coe.int/16808b1688>, accessed 9 September 2019.

Goodier T. (ed.) (2018), *Collated Representative Samples of Descriptors of Language Competences Developed for Young Learners – resource for educators, Volume 2: Ages 11-15*, Education Policy Division, Council of Europe, available at <https://rm.coe.int/16808b1689>, accessed 9 September 2019.

Goullier F. (2007), *Council of Europe Tools for Language Teaching – Common European framework and portfolios*, Didier/Council of Europe, Paris/Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/168069ce6e>, accessed 9 September 2019.

Guidelines for intercultural dialogue in non-formal learning/education, available at <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/icd-guidelines>, accessed 9 September 2019.

LINCIRE: LINGuistic & Cultural Diversity REinvented, available at www.lincireproject.org, accessed 10 September 2019.

MIRIADI Project Plan: available at www.miriadi.net/en/miriadi-plan, accessed 9 September 2019.

Noijons J., Bérešová J., Breton G. et al. (2011), *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – Highlights from the Manual*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at www.ecml.at/tabid/277/PublicationID/67/Default.aspx, accessed 9 September 2019.

North B. and Piccardo E. (2016), “Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR”, Education Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/168073ff31>, accessed 9 September 2019.

PETRA-E Network: available at <https://petra-education.eu/>, accessed 9 September 2019.

Piccardo E. et al. (2011), *Pathways through Assessing, Learning and Teaching in the CEFR*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at http://ecep.ecml.at/Portals/26/training-kit/files/2011_08_29_ECEP_EN.pdf, accessed 9 September 2019.

Piccardo E. (2014), “From communicative to action-oriented: a research pathway”, Curriculum Services Canada, available at <https://transformingfsl.ca/en/resources/?pagenum=2>, accessed 9 September 2019.

Piccardo E. (2016), “Phonological Scale Revision Process Report”, Education Policy Division, Council of Europe, available at <https://rm.coe.int/168073fff9>, accessed 9 September 2019.

Platform of resources and references for plurilingual and intercultural education: available at www.coe.int/lang-platform, accessed 9 September 2019.

PRO-Sign Project: Sign languages and the Common European Framework of Reference for Languages – Descriptors and approaches to assessment, available at www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2012-2015/ProSign/PRO-Sign-referencelevels/tabid/1844/Default.aspx.

Reference Level Descriptions (RLDs): available at www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/reference-level-descriptions, accessed 9 September 2019.

Relating language curricula, tests and examinations to the Common European Framework of Reference (RELANG): available at <https://relang.ecml.at/>, accessed 9 September 2019.

Techno-CLIL 2017, moderators: Letizia Cinganotto and Daniela Cuccurullo, available at <https://moodle4teachers.org/enrol/index.php?id=90>, accessed 9 September 2019.

Trim J. (ed.) (2001), “Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – A Guide for Users”, Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/1680697848>, accessed 9 September 2019.

Sales agents for publications of the Council of Europe
Agents de vente des publications du Conseil de l'Europe

BELGIUM/BELGIQUE

La Librairie Européenne -
The European Bookshop
Rue de l'Orme, 1
BE-1040 BRUXELLES
Tel.: + 32 (0)2 231 04 35
Fax: + 32 (0)2 735 08 60
E-mail: info@libeurop.eu
<http://www.libeurop.be>

Jean De Lannoy/DL Services
c/o Michot Warehouses
Bergense steenweg 77
Chaussée de Mons
BE-1600 SINT PIETERS LEEUW
Fax: + 32 (0)2 706 52 27
E-mail: jean.de.lannoy@dl-servi.com
<http://www.jean-de-lannoy.be>

CANADA

Renouf Publishing Co. Ltd.
22-1010 Polytek Street
CDN-OTTAWA, ONT K1J 9J1
Tel.: + 1 613 745 2665
Fax: + 1 613 745 7660
Toll-Free Tel.: (866) 767-6766
E-mail: order.dept@renoufbooks.com
<http://www.renoufbooks.com>

FRANCE

Please contact directly /
Merci de contacter directement
Council of Europe Publishing
Éditions du Conseil de l'Europe
F-67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: + 33 (0)3 88 41 25 81
E-mail: publishing@coe.int
<http://book.coe.int>

Librairie Kléber
1, rue des Francs-Bourgeois
F-67000 STRASBOURG
Tel.: + 33 (0)3 88 15 78 88
Fax: + 33 (0)3 88 15 78 80
E-mail: librairie-kleber@coe.int
<http://www.librairie-kleber.com>

NORWAY/NORVÈGE

Akademika
Postboks 84 Blindern
NO-0314 OSLO
Tel.: + 47 2 218 8100
Fax: + 47 2 218 8103
E-mail: support@akademika.no
<http://www.akademika.no>

POLAND/POLOGNE

Ars Polona JSC
25 Obroncow Street
PL-03-933 WARSZAWA
Tel.: + 48 (0)22 509 86 00
Fax: + 48 (0)22 509 86 10
E-mail: arspolona@arspolona.com.pl
<http://www.arspolona.com.pl>

PORTUGAL

Marka Lda
Rua dos Correeiros 61-3
PT-1100-162 LISBOA
Tel: 351 21 3224040
Fax: 351 21 3224044
E-mail: apoio.clientes@marka.pt
www.marka.pt

SWITZERLAND/SUISSE

Planetis Sàrl
16, chemin des Pins
CH-1273 ARZIER
Tel.: + 41 22 366 51 77
Fax: + 41 22 366 51 78
E-mail: info@planetis.ch

UNITED KINGDOM/ROYAUME-UNI

Williams Lea TSO
18 Central Avenue
St Andrews Business Park
Norwich
NR7 0HR
United Kingdom
Tel. +44 (0)333 202 5070
E-mail: customer.services@tso.co.uk
<http://www.tsoshop.co.uk>

**UNITED STATES and CANADA/
ÉTATS-UNIS et CANADA**

Manhattan Publishing Co
670 White Plains Road
USA-10583 SCARSDALE, NY
Tel: + 1 914 472 4650
Fax: + 1 914 472 4316
E-mail: coe@manhattanpublishing.com
<http://www.manhattanpublishing.com>

Council of Europe Publishing/Éditions du Conseil de l'Europe

F-67075 STRASBOURG Cedex

Tel.: + 33 (0)3 88 41 25 81 – E-mail: publishing@coe.int – Website: <http://book.coe.int>

Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog, Tillægsudgaven – CEFR CV udvider virkefeltet for sproguddannelser. Den afspejler den akademiske og samfundsmæssige udvikling, der har fundet sted siden udgivelsen af Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog- CEFR og opdaterer versionen fra 2001. Takket være interessenter fra sprogdisciplinerne i Europa og øvrige interessenter er CEFR Tillægsudgaven blevet udviklet.

Denne version indeholder:

- ▶ En forklaring af nøgleaspekter inden for CEFR for undervisning og sproglæring;
- ▶ Et komplet sæt opdaterede CEFR deskriptorer, som erstatter 2001-versionen med:
  - tilføjelse af deskriptorer for modalitet
  - kønsneutrale deskriptorer
  - yderligere detaljer for lytning og læsning
  - et nyt præ-A1 niveau samt forbedrede beskrivelser på A1 og C niveau
  - et ny skala for fonologisk kompetence
  - nye skalaer for mediering, online interaktion og flersproglig/flerkulturel kompetence
  - nye skalaer for tegnsprogskompetence
- ▶ En kort rapport om den firårige proces, der omfatter udvikling, validering og konsultation.

CEFR Tillægsudgaven er endnu et skridt i en proces, hvor Europarådet siden 1971 har fulgt indsatsen i forbindelse med sproguddannelse, og hvor man tilstræber at:

- ▶ fremme og støtte sproglæring og undervisning inden for moderne sprog
- ▶ højne den interkulturelle dialog og dermed fælles forståelse, social sammenhæng og demokrati
- ▶ beskytte sproglig og kulturel diversitet i Europa og
- ▶ fremme retten til kvalitetsuddannelse for alle.

www.coe.int/lang-cefr

www.coe.int

Europarådet er den førende menneskerettighedsorganisation på det europæiske kontinent. Organisationen har 46 medlemsstater, herunder alle medlemmer af den Europæiske Union. Alle Europarådets medlemsstater har tiltrådt Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, der specifikt har til formål at beskytte menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincipperne. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol overvåger implementeringen af Menneskerettigheds-konventionen i Europarådets medlemsstater.

<http://book.coe.int>
ISBN 978-92-871-9435-0 (PDF)
€24/US\$49

